Ediție îngrijită de

Laura Vasiu

Pr. Răzvan Andrei Ionescu

(III)

IMPERATIVUL TREZVIEI

în teologhisirea părintelui Miron Mihăilescu

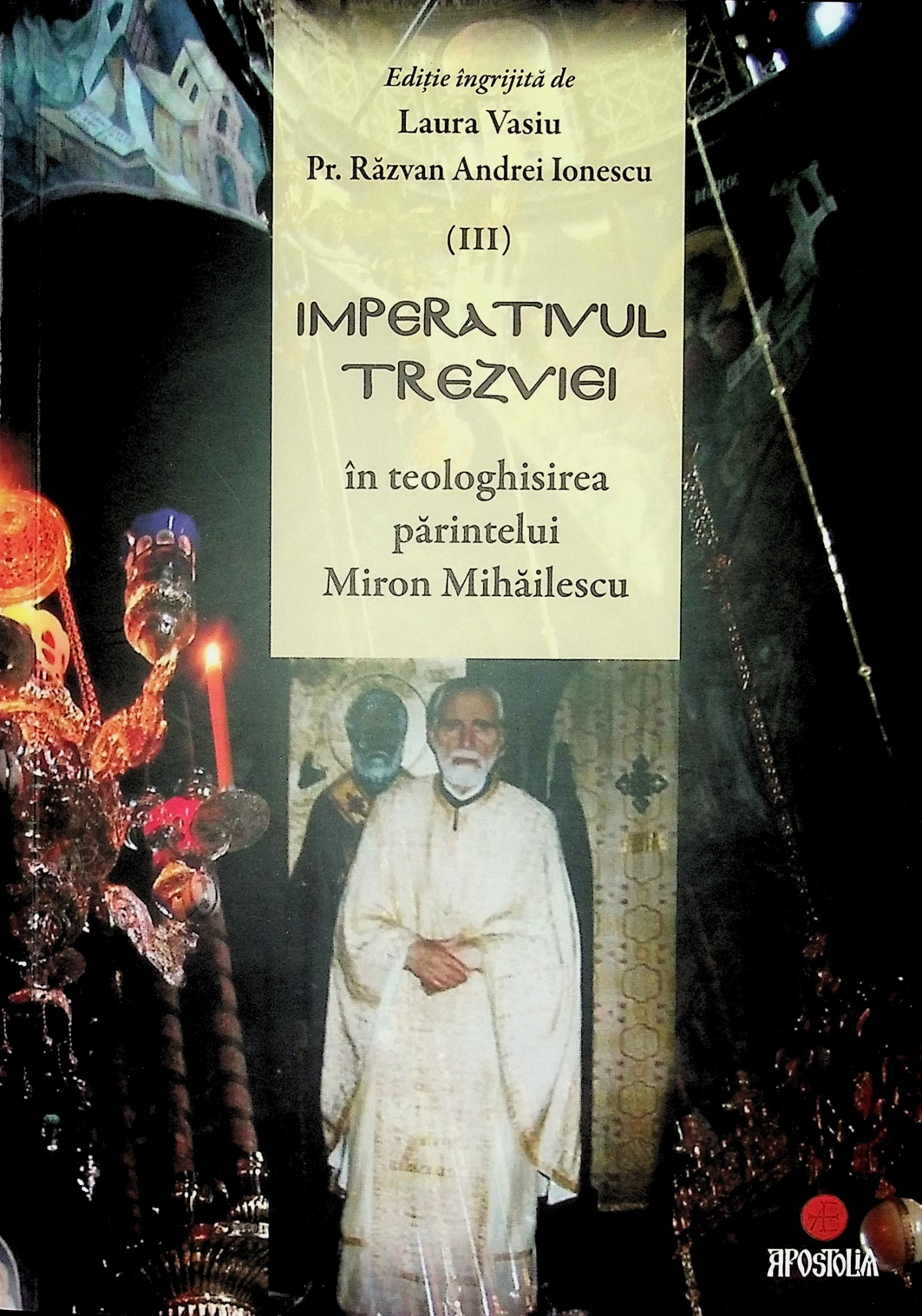

APOSTOLIA

Tehnoredactare: Editura Apostolia
Coperta: pr. Răzvan Ionescu

© Association Apostolia (2024)
editions@mitropolia.eu

ISBN 978-2-38330-070-0

Reproducerea interzisă

Ediție îngrijită de pr. Răzvan Ionescu
Texte culese de Laura Vasiliu

IMPERATIVUL TREZVIEI

în teologhisirea părintelui Miron Mihăilescu

III

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului † IOSIF,
Arhiepiscop al Europei Occidentale,
Mitropolit al Europei Occidentale și Meridionale

APOSTOLIA

Cuprins

Cuvânt înainte 13

Partea a XIa - Hrănire şi postire 17

Despre hrănirea noastră întru Hristos 19

Să mă mâncaţi pe Mine 19
Hrănirea aceasta se aşteaptă să fie desăvârşită pentru că are efect desăvârşit 19
A gândi cu El înseamnă a trăi 21
Mă ating de numele scris pe foaie şi am senzaţia că mă ating cumva de Dumnezeu 24
Respir în El, îmi bate inima în El şi atunci atitudinile mele se pot deprinde a fi dumnezeieşti 28
Orice întâlnire cu omul este o întâlnire cu Hristos 36
Cu reacţia lui Hristos să reacţionezi întotdeauna 37
Omul are dorinţa să se poată odihni unul în inima celuilalt 38

Postul înseamnă o şcoală a atenţiei inimii noastre la Hristos 43

Hristos ne este viaţă prin dragostea cu care, împreună cu El, trăim 43
Viaţa noastră este preţuire faţă de oameni ca a lui Dumnezeu, Care ne are 44
A iubi înseamnă a preţui pe tot omul cu preţul cu care-L preţuieşte Dumnezeu 48
Preţuirea e dragoste iar subpreţuirea e lipsa dragostei 50
Intim Îi spune Tatălui, rugându-Se 51

Antrenamentul faptei de a muri față de felul defectuos al inimii 53

Atunci când ești cu Mirele, prin excelență te afli în postul adevărat 63

Faptul că ești cu El constituie postul 63
Postul te învață să iubești 65
Omul are în sine ceva din nemărginirea dragostei și a valorii pe care i-a dat-o Dumnezeu 66
Ce e păcatul? Făptuirea fără dragoste 67
Cade Hristos în inima noastră ca pe spini 69
Important e să fii inimă apropiată de inimă 70

Postul, exercițiul de a te menține pe poziție dumnezeiască 71

Să știi ce știe Dumnezeu 73
Cu puterea Lui îmi desfășor viața, înfiorat că lucrez la opera Lui care sunt eu 77
Să îi stai omului la îndemână conștient că ești dragoste dumnezeiască în lucrare 80
Chiar în propria mea ființă este cerul unde s-a înălțat El 83
Eu, cu „Hristos a înviat!", am odihna că trăiesc 86
Mă duc la biserică să nu-I fac rană prin absența mea 87

Câtă dragoste ai, atâta postești 91

Să luăm aminte că porunca dragostei Mântuitorul o definește ca pe o poruncă a vieții 92
Postul înțeles cu adevărat este o împreună trăire cu Dumnezeu 93
Hristos are măsurile nemărginirii binelui 94
Scopul liturghiei și al venirii noastre la biserică e împărtășirea 98
Postul adevărat este nemâncarea 99
Ortodoxia nu e o religie, ci e adevărul în sine al vieții 100
Păcatul e de a nu accepta dragostea ca mod de viață 101
În post învățăm să iubim ca Dumnezeu 103
În post, de fapt, învățăm să iubim 107

Partea a XIIa - Devenire întru Hristos **111**

Despre atitudine la şcoala lui Dumnezeu **113**

În inima mea pot fi decizii dumnezeieşti ce se întrupează în tot atâtea atitudini dumnezeieşti faţă de viaţă 113
Pot fi laboratorul în care să se nască dumnezeieşte atitudinile mele faţă de lume 115
Tot ce se strică-n jurul meu să observ dumnezeieşte şi să intervin, să repar, să mângâi 117
Unde-i inimă disponibilă iubirii, acolo locuieşte Sfânta Treime 118
Întruparea Mântuitorului este o consistenţă a apropierii Domnului de noi mai presus de putinţa noastră de a înţelege 119
Prin credinţă avem posibilitatea de a înţelege Neînţelesul 120
Bucuria e în faptul rămânerii personale a fiecăruia din cei ce se iubesc 120

Hrănirea de Sus, revărsare de Viaţă în noi **123**

Piatra din capul unghiului 123
Pâinea ce ni se recomandă ca o necesitate de fiecare zi este Hristos 125
„Pâinea cea de toate zilele" este echivalentă cu „fie voia Ta" 126
Viaţa e să-L cunoaştem pe Dumnezeu ca izvor al vieţii noastre 127
Clipele în care n-am fost în cadrul voii lui Dumnezeu cu voia noastră sunt clipe moarte 128
Măsuri dumnezeieşti să ne impunem simţurilor noastre, acesta-i postul 133
Sfântul a fost un tot, un întreg de ascultare 136
Tatăl nostru este Dumnezeu 137
Prezenţa de spirit este pipăirea în fiece clipă a sensului vieţii ca dragoste 138
Ei au folosit viaţa ce li s-a dat cu bucuria însăşi a Autorului ei 141

Dumnezeu a dorit ca omul să fie şi ni s-a dat nouă pe Sine ca să fim 142
Dumnezeu se înnomeneşte, deci tot aşa, exact aşa, noi să ne îndumnezeim 148
Cât s-a înnomenit El, atâta să mă îndumnezeiesc şi eu 149
Asta e lucrarea lui Dumnezeu, Îl odihneşte pe om prin tine 152

Atenţia la Dumnezeu, branşare a noastră la Viaţă 157

Prinde-te cu toată fermitatea de ceea ce ţi-a spus, că vei fi veşnic binecuvântatul bucuriei Lui 157
Cum Mi se vede Mie în Taina Dumnezeului Meu, aşa să vi se vadă şi vouă 160
E problema problemelor această taină a inimii 164
A nu lăsa să scadă nivelul de atenţie la care ne-a provocat Mântuitorul 166
Va trebui să biruiască-n mintea oamenilor mentalitatea lui Hristos despre viaţă 174
Inima se murdăreşte şi are nevoie de luminozitatea transparenţei iubitoare în Hristos 177
Dacă pipăim duhul Binelui, atunci ştim ce avem de făcut 178
Inima omului, ca întregime de bine, se compune din toate inimile laolaltă 180
Să ieşim din Post pe deplin hotărâţi că nu mai vrem decât voia lui Dumnezeu s-o punem în valoare, fără compromisuri 181
Dragostea, atenţie a minţii la raţiunile superioare ale existenţei 182
Actul dăruirii, al colaborării cu Hristos constituie viaţa, fiinţarea sufletului 183
Nu găsesc normalul decât încadrat numai în duhul lui Dumnezeu, asta-i libertatea 184
Viaţa este continuitate de legătură cu izvorul ei 192
Puterea lui Dumnezeu este dragostea Lui dăruită fără condiţii la solicitarea noastră 194

Eu nu pot altceva decât ceea ce mi-a dat Tatăl, şi anume, să Mă dăruiesc 195
Dumnezeu dă absolut tot şi cere de la noi o dăruire totală 195
Postul e exerciţiul de a-ţi fixa atenţia asupra Lui Care a promis că este cu noi 198

A-ţi însuşi cu precizie mentalitatea lui Hristos duce la desăvârşire 201

Duhul rugăciunii fără cuvinte este acela al convingerii că nu eu sunt mai întâi, ci este El, Care mă face să fiu 201
Desăvârşirea e punerea la cale a binelui care nu se termină niciodată 203
De la Dumnezeu nu e nimic de neglijat 206
Preotul are datoria să zguduie lumea cu realitatea făgăduinţei Mântuitorului că El ne este viaţă 212
Cum se sfinţeşte Hristos? Sfânt fiind, mai era nevoie să spună că se sfinţeşte ? 213
La Spovedanie începe sfinţirea omului 215
Propriu zis, iertarea păcatelor este o înviere, o dare a vieţii pe care Mântuitorul o deţine 216
Este chemarea preotului de a trezi omul la realitatea prezenţei lui Hristos în noi 216
E o reciprocitate de angajare, de împletire, de cuprindere a inimii în inimă 218
Voi, prietenii Mei sunteţi, a zis Mântuitorul, deci comoara Mea să fie şi a voastră 223
În asta constă viaţa omului, să-şi ia sensul vieţii lui din gândul lui Dumnezeu 225
Mentalitatea lui Hristos este preocuparea de a-L descoperi pe Dumnezeu ca tot al vieţii 227
Să vă însuşiţi şi voi această precizie pentru ca să împliniţi ca Mine totul 229
Dragostea este gustul binelui 229
Suntem noi înşine numai în Hristos. El este sinea noastră 231

Avem nevoie de oameni care au citit direct inima lui Hristos 232
Dreptatea, dacă nu-i toată, nu-i de loc 233
Până când voi fi cu voi? 234
Inima mi s-a încărcat de o anume taină din Taina Lui 237
Mântuitorul a înmulțit pâinile ca să trezească în ei ideea că de la El pornește puterea de viață, pâinea cea adevărată 238
Ochiul, luminătorul trupului 245
A trăi înseamnă de aici înainte a mă trăi pe Mine 246
Duhul trebuie să ne convingă, prin pipăitul rațiunii binelui de la Dumnezeu 247
Numai dumnezeiește este de a trăi 249
A vedea este a-ți confunda punctul tău de vedere cu al lui Dumnezeu 250
Valoarea omului constă în a-și însuși lumina lui Dumnezeu despre viață 253
Convorbire între prieteni 256
Cel mai frumos canon: omul să fie treaz în fața realității că e împărtășit 258

Binele și iubirea revărsate spre noi sunt taină 269

Tatăl Meu înseamnă adâncul rațiunilor dumnezeiești, punctul misterios și ultim unde converg toate sensurile 269
Iubirea este Sfatul Sfintei Treimi asupra posibilităților infinite de dăruire a binelui omului 272
Dacă ceea ce auzi nu îți frăgezește inima, trezind-o la viață nouă și primenind-o, în zadar e auzirea 274
Preotul trebuie să întreprindă totul pentru a le face cunoscută oamenilor dulceața hranei fără de care nu se poate trăi 276
Tatăl concepe iubirea, Fiul o întrupează și Duhul Sfânt susține conceperea și întruparea ei 278
Iubirea e binele pus în practică la modul desăvârșit 279

Mănăstirea înseamnă focar de rugăciune, ea arde ca un rug aprins, zi şi noapte, de inimile calde care se sfarmă, se frâng necontenit în rugăciunea pentru toţi 282
Preotul trebuie să fie o jertfă reală, o dăruire ca a lui Hristos 283

Prin moartea vie ajungem să ne împărtăşim cu Viul fără de moarte 285

Dumnezeu, fără a avea vreo lipsă de ceva, se doreşte întregit cu noi 285
Duminicile fixează această dorire a noastră de a fi cu El ca răspuns la dorinţa Lui de a fi cu noi 287
Prin Învierea Domnului se dovedeşte că El e stăpân al vieţii noastre 292
Să nu lăsăm vreo duminică nefolosită pentru a ne împărtăşi, la Sfânta Liturghie, cu Domnul Hristos 293
Moartea vie 295
Trăirea morţii celei vii e purtarea crucii 296
Moartea vie este desfiinţarea ta şi reînfiinţarea cu Hristos pe pozitivul încrederii totale că numai aşa e de trăit 301
Despre Maria Magdalena 302
A fi înseamnă să-L cauţi pe El 306
Tatăl trimite pe Duhul să ne pregătească inima pentru a-L primi pe Hristos în noi 311
Măsura dragostei îi spune şi îi dictează omului măsurile de dăruire 319
A trăi neîmpărtăşit cu Hristos este primejdia primejdiilor 325
Cuvântul lui Hristos numai între prieteni se poate tâlcui 326
Numai Mântuitorul e de a-i oferi inimii omeneşti sensul, frumuseţea şi rostul ei adevărat 330
E foarte important să recunoşti pe Hristos ca dragostea în persoană, dragoste lucrătoare de viaţă, adusă de la Tatăl 337

Dumnezeu e dragoste iar omul e alcătuit după chipul şi asemănarea Lui, cu fond de simţire perfectă a dragostei 338
În drum spre altar 341
Sfat dat unui tânăr 348
Desăvârşirea e siguranţa că nu te laşi până la plinirea măsurii lui Hristos 349

Cuvânt înainte

Viul. Iată preocuparea noastră. Împărtăşit nouă (şi) prin aceste cuvinte născute din tânjirea părintelui Miron de a îşi însuşi mentalitatea şi prezenţa lui Hristos, clipă de clipă. O anticipare şi pregustare a ceea ce va deveni în noi copleşirea ardentă a prezenţei lui Hristos într-un acum veşnic.

Pe urmele părintelui, iată-ne ajunşi la finalul unui parcurs. Am plonjat împreună, antrenaţi de rândurile acestei trilogii etalate pe lungimea a douăsprezece capitole, într-o mărturie de viaţă impregnată de Viaţa desăvârşită a Celor Cărora le datorăm existenţa.

Persoanele Sfintei Treimi sunt evocate curajos de părintele în virtutea unei experienţe concrete de viaţă. Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh nu îi sunt noţiuni abstracte, manipulabile cumva pios de către cei cu studii de teologie, ci Taină concretă de Prezenţă şi de Participare care se exprimă de dincolo de lume în cămara inimii şi a înţelegerii noastre, pe care să o ridice, încă de pe acum, la simţirea condiţiei veacului ce va să fie. Şi aceasta pentru că iubirea lui Dumnezeu pentru noi nu Îi îngăduie să ne rămână un necunoscut, un absent, ascuns după perdeaua creaţiei într-un transcendent confortabil. Ci Întruparea arată tocmai contrariul, chenoză a revărsării de sens şi de Viu dinspre necreat spre creat, cu care avem a ne hrăni noi înşine pentru a căpăta conturul existenţial al celor câştigători în planul vieţii, atleţi ai devenirii întru umanitatea aşa cum a dorit-o Însuşi Domnul ca noi să o trăim.

Trebuie să cunoaştem aceste realităţi. Să le căutăm. Să le cultivăm. De mare folos în acestă lucrare ne este ajutorul celor care au trăit toate

acestea ca pe un imperativ absolut, ca pe o urgență vitală, ca pe un rost esențial, așa cum a făcut părintele Miron. Continuă și se răspândește lucrarea sa peste timp prin publicarea volumelor de față, prin însăși lucrarea ta, iubite cititorule, ca propriu angajament de asumare a celor scrise aici. Iar prin ele, avem împreună prilejul ca, dincolo de cuvinte, să descoperim și persoana, omul din a cărui trăire ne-am împărtășit și care se va fi bucurând, cu numele înscris în Cartea Vieții, a ni se face sprijin și mângâiere pe drumul propriei deveniri în Hristos.

„Gustați și vedeți că bun este Domnul". Împărtășirea noastră concretă cu Hristos este centrul vieții eclesiale. Metoda noastră teologică esențială. Pe Domnul nu ne mulțumim să Îl gândim, ci vrem să Îl trăim. Nu există devenire creștină fără a accede la Domnul prin Sfintele Taine. Pe Care primindu-L concret în noi, trupește – oare ce invitat la cină își poate refuza gazdele, motivând că îi este de ajuns că îi vede pe ceilalți gustând cele ale mesei? – ne unim cu El și ne facem în noi înșine uimit strigăt doxologic, cutremurați de Taina prin care „paharul mântuirii voi lua și numele Domnului voi chema". Descoperim hrănirea din Sursa vieții cum ne duce la starea celui care, lăuntric rugător, se îndulcește firesc-suprafiresc cu rostirea Numelui, cea care permanentizează în sine Taina Prezenței de Sus, împlinind concretul îndemnului evanghelic „rugați-vă neîncetat".

Nu este deci de mirare că acest al treilea volum ne vorbește atât de insistent de hrănire și de postire. Ambele sunt fațete ale unei aceleași împărtășiri cu Domnul Vieții. El Însuși ne-a lăsat această rânduială în Biserică. Oare nu ardeau în noi inimile noastre, exclamă Luca și Cleopa pe calea spre Emaus (Lc 24, 13), la frângerea pâinii, euharistiei, de către Domnul înviat, petrecută odată cu concomitenta recunoaștere harică a Acestuia?

Hristos se oferă pe Sine Însuși ca hrană pentru creșterea noastră întru fericita viață care nu va mai avea sfârșit, dincolo de condiționările inerente veacului de acum. Domnul Însuși, ne spune părintele Miron, este pâinea vieții cea pogorâtă de Sus, cerută prin rugăciunea Tatăl nostru și înmulțită în chip minunat astfel încât umanitatea întreagă, și deci, fiecare dintre noi, unici și irepetabili până la capătul veacurilor, să o primim.

Înțelegem oare ce ne oferă aici părintele?

Întâi de toate, operează în noi, discret, cu o teologie a delicateței, o deschidere de orizont. Nu poți dobândi condiția veacului viitor fără ca acesta să te preocupe încă de pe acum. Nu poți să crești dacă nu te hrănești. Realitatea este profundă, nu merită să o atingi doar cu suprafața superficială a preocupărilor tale, nu este productiv în plan existențial să nu o întâmpini cu resursele tale adânci, care se cer eliberate din amorțire și puse în lucrare. Fără Duhul Sfânt nu știm cine suntem în realitate. Întru El se face întâlnirea cu adâncul din noi. De aceea avem nevoie să trăim o viață în Duh, adică o viață duh-ovnicească, iar spre această descoperire ne ajută pătrunderea și tâlcuirea de sensuri teologice de către părintele, adevărată hrană, care să ne stimuleze convertirea modului de funcționare a minții noastre înspre trăirea unei intimități cu dorirea și gândirea lui Dumnezeu pentru om.

Este însă necesar pentru asta să ne încredințăm interior, zi de zi, clipă de clipă, lui Dumnezeu. Ca simțire, ca trăire, ca tindere lăuntrică. Să sondăm realitatea profundă în intuirea faptului că suntem în Dumnezeu, clipă de clipă. Este ceea ce ne dorește părintele. Odată descoperit orizontul unei vieți care să ne poarte spre împlinitor, spre plenar, ne trebuie asceza, lucrarea clipei, ne-voința înțeleasă ca depășire a stării de confort și de minimă și ieftină și îngustă voire personală. Iar clipa se câștigă prin încredințarea ei lui Dumnezeu. Nu teoretizând, ci în atitudine lăuntrică rugătoare, punând combustibil pe un foc al inimii îmbucurate de Sus, stare de har pe care o dorim să se permanentizeze. Și astfel, cu o înnoită inimă, realitatea începe să lase să se întrezărească adâncimile ei, unde duhovnicia este adevărata ei noimă și lege precum în cer, și pe pământ.

Într-o lume în care războaiele și conflictele schimonosesc comportamente și conștiințe, pacea inimii limpezește și face lucrarea proprie harului dumnezeiesc. Într-o lume plină de informație, orice simțire autentică în Duh constituie un binecuvântat semnal de conștientizare privind adevărata noblețe a trăirii. Într-o lume a economiei atenției, a neuromarketingului, a adicțiilor spațiului informatic, a realității virtuale invadându-ne viețile, propunerea smerită de lucrarea lăuntrică, tăinuită, puțin zgomotoasă, are vocație de cutremur în plan existențial prin aceea că orice reușită a unui om în planul vieții este un câștig valoros pentru umanitatea întreagă. Or, părintele Miron își traversează

viaţa îndemnându-ne să ne câştigăm clipa cu Domnul, dându-i astfel o valoare care nu se va mai lua de la ea.

Rândurile acestor volume s-ar fi putut pierde, omeneşte vorbind, dacă nu ar fi existat o râvnă în Hristos trăită pe o perioadă îndelungată, de zeci de ani, în a le memora sau înregistra. Laura Vasiu, a cărei dăruire discretă se împlineşte acum, s-a făcut, şi ne-a stârnit şi pe noi să o facem, prin îndemnul de a îi continua iniţiativa, punându-mi la dispoziţie întregul material cu rugămintea să îl public, ne arată cum poate lucra cu resurse nebănuite Însăşi memoria vie a Bisericii care este Duhul Sfânt. Faptul că le vedem publicate ne uimeşte şi ne face recunoscători pentru posibilitatea de a contribui la frumuseţea vieţii Bisericii cu o atât de vie şi de adâncă mărturie.

Mulţumim cu recunoştinţă Domnului pentru această prilejuire...

Partea a XIa

Hrănire şi postire

Despre hrănirea noastră întru Hristos

Să mă mâncați pe Mine

Pe acest „să mă mâncați" Mântuitorul îl ridică la înălțimea cerească de înțelegere. Ce înseamnă a mânca în înțelesul adevărat al cuvântului? Înseamnă a-ți alimenta viața. Sau a-ți porni viața. E legată de acest „a mânca" însăși lucrarea Lui în noi. Dacă vorbește despre colaborarea noastră cu Hristos, atunci ce putem face altceva decât ce face El?

El ne hrănește. Noi, pentru a colabora cu El, ne hrănim cu El. De o parte a mesei, Mântuitorul ni se oferă drept pâine ce-o frânge frângându-și viața. De cealaltă parte a mesei, eu iau pâinea și mi-o însușesc. Îl accept pe El hrănindu-mă și mă încadrez în duhul Lui de dăruire. Mi se dăruiește mie ca viață. Mă hrănesc cu Cel ce mă hrănește, mănânc împreună cu El. Mă hrănesc și eu cu El. De aici pornește colaborarea cu El. Mănânc cu El. Veți prânzi cu Mine în Împărăția lui Dumnezeu. Ne hrănim cu viața ce a luat-o El de la Tatăl. Cu ceea ce are El de la Tatăl, ne hrănește pe noi și așteaptă să primim această hrană. E o hrănire totală. O hrănire cu șansă de rezultat desăvârșit. O hrănire ce oferă viață desăvârșită.

Hrănirea aceasta se așteaptă să fie desăvârșită, pentru că are efect desăvârșit

Eu, real, iau viața de la Tatăl să v-o dau spre hrană. Nu țin nimic pentru Mine. Vorbim oarecum mai forțat, după cum și Mântuitorul a vorbit așa, când a zis: să mă mâncați! Mi-a reținut atenția ideea aceasta de hrană cu efect desăvârșit, absolut. Pâinea Mea hrănește. E răspunsul dat

negativului mentalităţii omeneşti, care ştim cum s-a prezentat, în ispita cu care a încercat să-L ispitească diavolul în pustie pe Mântuitorul: „fă din pietre pâini".

Răspunsul îl cunoaştem. Nu numai cu pâine se hrăneşte omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. La împărtăşirea cu El se aşteaptă hrănirea perfectă.

Hrănindu-ne cu El, avem viaţă perfectă, posibilitate absolută de a fi oameni adevăraţi. A trăi înseamnă să trăim gândind în mentalitate dumnezeiască. Tratamentul acesta dumnezeiesc, de a ne da El viaţa Lui ca să ne hrănim cu ea, înseamnă să-L înţelegem la modul de necesitate absolută. Nu sunteţi vii fără Mine.

Sfânta Împărtăşanie se prezintă cum o prezintă Mântuitorul, ca hrană absolut necesară, luată în mentalitate dumnezeiască, fiindcă în hrana aceasta este condiţia supremă a vieţii noastre. Trebuie să o luăm aşa cum ne-a dat-o. Nu s-a prins îndeajuns de bine ideea asta şi, parcă în ziua de azi, nu-L mai crede nimeni că depindem chiar aşa, la modul acesta absolut, de El. Se pune problema „vredniciei" care, în fond, este o viclenie, o şiretenie, un urât al gândirii noastre. „Nu-s vrednic, Doamne, Tu ai zis să te mănânc, dar eu nu sunt vrednic".

Ce se ascunde sub această făţarnică mărturisire? Se ascunde tocmai trădarea, lipsa de dragoste, de încredere în dragostea lui Dumnezeu. Omul îşi scuză păcătoşenia lui încercând să-L înşele pe Dumnezeu. La aşa o absurditate ajunge: „Eu nu sunt vrednic". Prin aşa o înşelăciune, omul îşi serveşte propria sa voie pe care-o ţine autonomă, „după voia şi părerea mea, nu e momentul să mă împărtăşesc". Cum s-a pus problema şi în cazul căderii primilor oameni. Satana a strecurat „nu-i chiar aşa". Pe acest „nu-i chiar aşa" şi l-a însuşit omul, ajungând el să-i spună lui Dumnezeu păreri, în genul „nu-s vrednic".

În Rai, Dumnezeu l-a strigat pe Adam: „Adame, unde eşti?"... „Sunt gol şi mi-e ruşine să ies". Aceasta este urâciunea trădării dragostei: „Eu sunt gol, Doamne, sunt nevrednic". Dumnezeu i-a scos afară din Rai şi nu a mai discutat problema. Mântuitorul, şi El, a spus-o categoric: Dacă nu vă hrăniţi cu Mine, nu aveţi viaţă şi nu am ce vă face. Precum cloşca îşi adună puii, am vrut să vă adun şi Eu, dar n-aţi vrut. A spus-o catastrofal această declaraţie care e la rădăcina dragostei, a tânguirii şi părerii Sale de rău că suntem atât de nesăbuiţi. Dormeam ca mort, iar când

deschid ochii, mă trezesc cu perspectiva de a face orice. Nu-i minunat? Atunci, în momentul trezirii tale, să iei în primire această noutate, că tu eşti rodul dragostei dumnezeieşti.

Integritatea acestei hrăniri o pune Mântuitorul în faţa noastră şi noi n-o acceptăm. Nu-L credem că de ea depinde viaţa noastră. Ni s-a spus şi, totuşi, pe dedesubt, ne legăm, ne lipim de propria noastră mentalitate.

De aceea, Mântuitorul aşteaptă să ne însuşim mentalitatea Lui. Ne hrănim cu El ca să gândim cu El.

A gândi cu El înseamnă a trăi

Chiar şi-n cazul celor mai evlavioase mărturisiri, când omul nu vine să se împărtăşească, socotindu-se nevrednic, se poate simţi această absurdă şiretenie prin care-şi apără autonomia. Se scuză, cerând să i se permită, cu alte cuvinte, să fie autonom, aşa cum au cerut diavolii să intre în turma de porci ca tot ei să reuşească până la urmă.

Diavolii îşi apărau autonomia. Ieşind din om în porci, acolo nu se mai făcea pagubă, e adevărat. Dar gestul în sine contează, dorinţa lor ca, pe undeva, prin preajma omului, să triumfe satanismul.

Or, adevărata conştientizare a nevredniciei trebuie să ducă tocmai la a îndrăzni, aşa cum se zice la Paşti, „ai postit, n-ai postit, dar să nu concepem a rămâne neîmpărtăşiţi". Important este să nu rămâi neîmpărtăşit. Cam asta ar fi adevărata evlavie. Cum sunt, cum nu sunt, tocmai pentru că sunt zdrobit, păcătos, nevolnic, să-mi dau seama cum Îl doare pe Dumnezeu nevrednicia mea şi să nu-I fac durere, pe mai departe, să nu-I mai prelungesc suspinul după mine când vede că mă pierd.

Dacă eşti sensibil la durerea Mântuitorului, atunci te prăbuşeşti, nevrednic cum eşti, la picioarele Lui. Şi se presupune că după asta, dacă eşti sincer cu tine însuţi, nu mai poate urma decât o angajare plenară: „eu aşa ceva nu mai fac!" Pe asta mă axez întotdeauna la spovedanie, când spovedesc credincioşii. Deocamdată mă bucur de cei ce vin, ştiindu-i că au prins ceva din această prăpăstioasă părere de rău a lui Dumnezeu pe care-o are pentru noi când nu ne vede alergând la El cu îndemnul: „mă duc, cum voi fi fiind, dar mă duc".

Am avut un caz de mărturisire, ieri. „Vin, părinte şi mă cuminec, dar pe răspunderea dumneavoastră". Am încercat să-i explic, însă el o ţinea

una şi bună: „Nu, după capul meu nu merge. Nici unii nu-s vrednici, părinte, din cei care vin să se împărtăşească şi vă spun drept, mi-e frică". „Ce a spus Mântuitorul?", l-am întrebat. „Da, părinte, dar până nu postesc cum trebuie, nu pot să mă împărtăşesc". Condiţia asta o pune ca să-şi apere autonomia.

E atâta viclenie aici... Pare copilărească, dar totuşi nu e. Mântuitorul, aşa de grav a făcut rugăciunea aceea pe Cruce: „Iartă-i, că nu ştiu ce fac!" Apoi spune: „Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul Meu". Ce duh? Duhul înţelegerii dragostei Tale pe care mi-am însuşit-o şi le-am dat-o oamenilor. Mentalitatea Mea, întru care am umblat Eu printre oameni, gândirea, motivaţia. Pentru ce, anume, m-am dat lor. Toate le pun în mâinile Tale fiindcă de la Tine am viaţa ce le-am dat-o lor. Toată problematica, pe care mi-ai pus-o, am rezolvat-o şi vin cu ea. Ştiu că Tu ne iubeşti, am luat în primire acest adevăr şi-ţi dau Ţie ce-i al Tău. Mă dau pe Mine, întreg, să nu-ţi fac pagubă. Fie voia Ta, dar nu cum vreau Eu, ci cum vrei Tu. Mă dau cu tot ce-ai aşteptat de la Mine să fac.

Duhul Mântuitorului, despre care El afirmă că-l pune în mâinile Tatălui, nu este răsuflarea, respiraţia fizică, ci este ceea ce omul, care vine la biserică, ar trebui să înţeleagă atunci când spune „sunt nevrednic". Vrednic sau nevrednic, dar vino la Mine. Dacă ţi-am spus „vino la Mine", înseamnă că Eu ştiu de ce te chem. Credinciosul ar trebui să simtă aceasta, exact ca Mântuitorul care a rostit: În mâinile Tale îmi dau duhul. Mă dăruiesc total. Sau ca fiul pierdut: „Numai să mă primeşti, ca pe ultimul slujbaş de-al tău, dar să mă primeşti. Mi-e frică să mă pierd şi să nu mă mai ai. Vin!"

Acesta e duhul pe care şi l-a încredinţat Mântuitorul, pe cruce, Tatălui şi întru care s-a dat Apostolilor, ca pe El să-L mănânce. E preocuparea Lui şi o pune-n mâinile Tatălui. Nu poate concepe ca Tatăl să rămână fără noi. O mamă, în faţa pierderii copilului, se zbuciumă fără odihnă: „Fie cum o fi, dar să-l găsesc, ori e mort ori e viu. Ticălos, cum va fi, dar să-l am, e al meu şi trebuie să rămână al meu".

E necesar să ştim asta, să intrăm în mentalitatea Lui. Mântuitorul ştie că Tatăl nu poate trăi fără noi. Nu vrea să-i facem pagubă cu motivarea că stăm să ne mai gândim. Nu te mai târgui dacă vrei să mă urmezi!

Acest lucru trebuie să îi învăţăm pe oameni. Să nu mai vină cu această oribilă „evlavie". „Nu sunt vrednic, mi-e frică să nu mă ard". Se ard cu

Împărtăşania cei care nu au înţelegere pentru dragostea lui Dumnezeu. Aceia se ard, care resping punctul de vedere al lui Dumnezeu. Să vii, că eşti al Meu, acesta e punctul Lui de vedere. Nu-L poate crede omul pe Dumnezeu că ne iubeşte aşa desăvârşit şi, necrezându-L, nici el nu promite că-l va iubi pe aproapele, total, chiar şi dacă acesta îi face rău.

Aici trebuie să ajungem, pentru că de-aceea ne hrănim cu Dumnezeu, ca să putem iubi total pe cel care nicidecum nu are motiv de a fi iubit decât pentru faptul că e al lui Dumnezeu. Aici, şi în felul acesta, colaborăm cu Dumnezeu, prin aceea că ne angajăm să-i fim Lui mâncare, odihnă, împlinindu-L pe Cel care nu concepe să ne lase să ne pierdem. Să-i facem bucuria că, iată, ne găsim şi ne prezentăm Lui, ca să nu ne mai tot caute. „Imediat vin, Doamne!"

În urma unei asemenea conştiinţe, de apartenenţă a noastră dragostei lui Dumnezeu, se poate lua la spovedanie hotărârea de a nu ne mai lăsa înşelaţi de ispita autonomiei de gândire, ci a ne preda cu totul lui Hristos. Mă nimicesc pe mine şi Îl las pe El să triumfe.

Fac o confidenţă, ca între prieteni. Am luat de ieri o hotărâre şi lupt ca ea să nu cadă de pe platforma de viu. Mântuitorul face apel către noi: „Privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat, să nu cădeţi", după care se şi propune, în Creştinătate, rugăciunea inimii cea neîncetată. Se porneşte tocmai de la această bază de document dumnezeiesc: Privegheaţi şi vă rugaţi. „Privegheaţi". Deci fiţi atenţi şi să vă ţineţi treji, văzându-vi-se la ceea ce vă înconjoară şi la răspunderea pe care o aveţi. Cum păzeşte paznicul, din turn, o grădină, o vie: se suie şi i se vede la vie.

E important, deci, a privi peste ceva, în scopul de a avea continuu sub ochi preţiozitatea comorii pe care o ai de păzit. „Şi vă rugaţi". E inima teologiei, a vieţii duhovniceşti, apelul acesta al Mântuitorului „Privegheaţi şi vă rugaţi!" M-am gândit, nu-i vorbă, că şi până acum asta mi-a fost cea mai importantă problemă, să mă restrâng la punerea în valoare, cât se poate de practic, a acestui apel al Mântuitorului către noi. Mi-am propus să nu-mi mai permit a scăpa din vedere, a mă pierde şi a nu fi atent la tot ce este în jurul meu, atât ca aspect al vieţii cât şi ca gândire despre viaţă, despre lume. Să nu-mi mai permit a gândi, sau a privi ceva, fără a mă adresa lui Dumnezeu, direct. Când Te văd, sau îmi aduc aminte de Tine, să zic „Doamne" cu ajutorul a tot ce ştiu şi am învăţat că gândeşte Taina lui Dumnezeu despre ceea ce văd eu. Mă uit

la Tine şi, concomitent cu privirea la Tine, zic: „Doamne!", fără rostirea mai departe a cuvintelor „Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă". Acestea se subînţeleg, le am concentrate, condensate în inima mea, ca miez al atenţiei mele.

Mă ating de numele scris pe foaie şi am senzaţia că mă ating cumva de Dumnezeu

Doamne, e al tău omul din faţa mea, mă uit şi sunt de acord cu Tine că el are valoare ca şi mine, înaintea Ta. Cum mă rog pentru mine, aşa mă rog şi pentru el.

Practic, când iau pomelnicele, mă ating de ele şi cu o singură privire mă uit peste toate numele. Chiar de nu le pot descifra repede, am în faţă hârtia pe care mi-a dat-o credinciosul, unde e gravată cererea lui din inimă, ca să mă rog pentru el. „Doamne, asta e inima cui ştii Tu bine că m-a rugat să mă rog Ţie. Să ţi-l citesc eu numele, că uite, aşa-l cheamă şi să-ţi spun că are cutare necaz? Doar Tu-l ştii prea bine. El mi-a dat fiţuica asta, să exprim inima lui cu care se roagă el de Tine să-i împlineşti cele de trebuinţă".

În felul acesta iau şi ating fiecare pomelnic. Nu ţin să desluşesc scrisul, este suficient să ajungă ochii la semnul încredinţării că el există, să ajungă atenţia mea la hârtia atinsă de degetele lui, hârtie pe care o iau în mâini şi zic „Doamne".

Mă opresc lângă fiecare nume, cuprinzându-i pe toţi într-o concentrare supra-umană. Avem posibilitatea de a aduna, de a-i concentra pe toţi oamenii într-un gând, zicând „Doamne", nu înşirând neapărat „Doamne Iisuse Hristoase". E adevărat, se insistă să folosim numele întreg al lui Iisus, căci prin numele Lui te pui în legătură cu El. M-am gândit să concentrez, ca, în mod practic, să devină pus în valoare acest „Privegheaţi şi vă rugaţi" legat efectiv de realitatea obiectivului pe care-l urmăresc şi vreau să fie atins.

Ce să-ţi mai explic eu, Doamne? În faţa Ta nu pot zice decât „Doamne". Doamne, care te uiţi la noi, Tu te uiţi, cum să nu Te uiţi? Oare cum să ne facem noi idee despre felul în care ne ţii în viaţă? Nu putem, dar conştientizăm că suntem, altfel n-am putea vorbi. Faptul acesta mă convinge că Tu, Doamne, eşti acum în mâinile mele, viu. Încotro mă uit, toate

impresiile, toate gândurile, fulgerător le însoţesc cu acest „Doamne". Mă adresez Lui cu tot ce pot eu simţi. Cu tot binele din mine mă îndrept către El. Nimic să nu mai privesc neînsoţit de acest „Doamne" întreţesut în experienţele, în trăirea mea. Nimic să nu fac neînsoţit de certitudinea că pretutindeni este opera Lui şi prezenţa Sa lucrătoare. Tot ce văd e realitatea lucrării Lui. Deci, El real conduce tot ce se vede. Şi eu, văzând sau aducându-mi aminte de orice, trebuie să-L citesc, să-L pomenesc pe Dumnezeu. Nu în sensul că ar fi Dumnezeu în obiectele acelea, ci conştient fiind că El este susţinătorul şi cauza reală a tot ce se află-n faţa mea.

Cum anume lucrează Dumnezeu cu energiile Lui divine, El o ştie. Dar eu ştiu un singur lucru, că pentru a funcţiona, El susţine totul, orice realitate.

E cazul ca eu să deprind inima mea să adauge acest apel la El: „Doamne". Astfel se săvârşesc, deodată, şi privegherea şi rugăciunea, concentrate într-un singur gest. Sunt atent să mi se vadă la ce are Dumnezeu în jurul meu. Să mi se vadă că El este în spatele, sau altfel spus, mai presus de ceea ce văd eu. El e pricina a toate. E Cel ce pune-n mişcare totul. Să pun lângă fiecare noţiune taina apelului către El. Fiecare noţiune are originea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Lângă toată mişcarea gândului meu îndreptat spre ceea ce mă înconjoară, să nu pierd din vedere a face imediat apel la „Doamne". Îl văd pe Dumnezeu lucrând în tot ce percep şi, văzându-l, mă adresez Lui oferindu-mă pe mine, ca unul conştient că sunt al Lui, opera Lui. Sunt conştient că mă are, că mă iubeşte şi mă încredinţez Lui.

Aceasta e viaţa duhovnicească. M-am hotărât de ieri. De fapt, dintotdeauna am încercat rugăciunea continuă a inimii şi am descoperit că se poate, în mod continuu, să ruleze acest „Doamne Iisuse Hristoase...". Este posibil să ruleze această rugăciune, conştient, viu şi cald, mai cald decât tot ce-i cald, mai îmbucurător decât tot ce te îmbucură în lumea din afară. Dar am constatat că e nitel obositoare, rostită în întregime, cu toate cuvintele ce-o alcătuiesc, vizavi de puţinătatea atenţiei noastre cu care ne adunăm în noi înşine. Mi se pare că e mai practic a se concentra, această taină a rugăciunii, în felul pomenit înainte. Adică, încotro mă uit, să îmi fac educaţia asta să leg, de orice văd şi gândesc, înfiorarea recunoaşterii prezenţei lucrătoare a lui Dumnezeu, simţindu-mă, ca

urmare, obligat să iau atitudinea corespunzătoare cu valoarea a ceea ce văd.

Tot ce văd are valoare dumnezeiască şi apreciez aceste valori făcând apel viu către El şi mărturisind adeziunea mea la Taina Lui care le ţine. În felul acesta, sunt colaborator cu Dumnezeu, prin priveghere şi rugăciune neîncetată şi prin Sfânta Împărtăşanie. Mă încadrez, viu, cu încordarea inimii mele de a-L cuprinde real pe Dumnezeu şi problematica Lui. El a zis: Îmi voi face lăcaş în voi, dacă veţi fi atenţi să mă recunoaşteţi pe Mine, când vă priviţi unii pe alţii. Şi pe Duhul Sfânt îl voi trimite să vă ţină inima în stare de a mă purta. Să putem pune, real, în stare de funcţionalitate permanentă, taina pe care Mântuitorul ne-a sugerat-o. Poruncă vă dau vouă să faceţi aşa. E porunca dragostei, adică, trebuie să socotiţi ca necesitate absolută faptul de a mă avea pe Mine, de a mă vedea pe Mine când vă uitaţi în jur şi unul la altul.

Repet, cel mai scump lucru mi-a devenit faptul de a constata cât de eficace e încercarea cu pomenirile ce le fac dimineaţa. Şi voi o puteţi face, deoarece preoţia o aveţi, fiecare dintre voi, cu lucrarea ei specifică de atenţie şi dăruire. Iau pomelnicele în braţe, multe la un loc, şi-mi e aşa drag de toţi care şi-au pus pecetea existenţei lor pe hârtiuţele acelea. „Tainele Tale, Doamne vreau să mi le pun la inimă. Tu ai spus să fiu cu ochii pe ce ai Tu în jurul meu, acolo unde m-ai pus pe mine paznic şi purtător de grijă a operei Tale".

În comunitatea mea m-a pus pe mine paznic, să am grijă de El, să nu-L pierd din taina Lui. Să nu mă pierdeţi pe Mine din voi. Doreşte asta. Eu sunt în voi, să nu mă pierdeţi, ci să lucraţi cu Mine, în grija de-a ne pune inima, fiecare, unul pentru celălalt.

Pipăi foile şi atât de scump îmi e numele scris acolo, a vreunuia din cei care au venit cu inimă şi au spus să fac rugăciuni pentru ei. Mă ating de el, de numele scris pe foaie şi am senzaţia că mă ating cumva, pur şi simplu, de Dumnezeu. Şi asta se repetă, se repetă, continuitate care trebuie să devină o obişnuinţă neîncetată.

De ce a zis Mântuitorul „neîncetat"? Se pune întrebarea, cum să am eu vreme ca, neîncetat, să mă rog? Cum mă rezolv cu obligaţiile mele de a face una şi alta?

Mântuitorul s-a bizuit pe înţelepciunea noastră prin care să-L înţelegem. El, practic, asta aşteaptă de la noi. Şi în felul acesta socotesc că

se poate pune-n valoare aşteptarea Lui. Numele celui care m-a rugat să-l pomenesc e numele comorii Lui. Dumnezeu este viu. Fără Mine nu sunteţi vii. În cel ce mi-a cerut să-l pomenesc, eu ştiu asta, fiindcă sunt slujitorul Lui, pus anume să ştiu acest lucru atunci când mă ating de numele fiecăruia. Până nu mă ating cu mintea de fiecare suflet, nu mă pot duce la slujbă. Deci, şi cu gândul - de fapt, privirea noastră cea mai adevărată e în gând - când văd un obiect, mai adevărat este ceea ce simt eu în gândul meu decât ce văd propriu zis. Recepţia ce-o am în creier, aceea-i mai importantă decât ce pipăi în afară. Mai reale sunt în mintea mea, toate, decât în afară. Toate aceste realităţi să le leg, când trec peste ele cu simţirea sau vederea, să le prind deodată cu adresarea mea către Dumnezeu, căruia mă rog să nu mă lase să mă pierd. Şi, totodată, îi şi mulţumesc exprimându-mi bucuria că-L am.

Rugăciunea e una de cerere, de mulţumire şi de laudă. Pe toate le cuprinde laolaltă Sfânta Liturghie care adună tot ce are Dumnezeu, ne adună pe toţi, conştienţi fiind noi că suntem comori ale lui Dumnezeu şi formând cu toţii un singur gând şi o singură adresare: „Cu pace, Domnului să ne rugăm". Se concentrează, în inima mea, toţi cei pe care i-am pomenit. Pe toţi îi pun înaintea lui Dumnezeu, cu pace, cu siguranţa adâncă, absolută, că noi existăm pentru că este El, care ne are şi ne recunoaşte ca atare. „Am venit la Tine, Cel ce eşti. Ce suntem noi, Tu eşti. N-am putea fi, dacă nu ai fi Tu". Se concentrează, pe urmă, toate, la Sfânta Liturghie. Şi preotul face slujba asta, care adună şi leagă oamenii, prin legătura sinceră a celor ce vin, cu inima preotului. Preotul leagă pe toţi slujitorii Lui, am spus că fiecare îşi are preoţia lui, toţi suntem slujitori, îi concentrează şi-i face una cu propria sa inimă: „Părinte, trimite pe Duhul Tău cel Sfânt şi fă pâinea aceasta, Trupul Hristosului Tău, iar vinul acesta, scump Sângele Său, ca să ne înnoim întru Tine".

Socotesc că încercarea, aş îndrăzni să-i spun asceză, adică sforţarea asta de a mă pune pe mine înaintea lui Dumnezeu, conştient de taina ce-o are El cu mine şi cu tot ce mi-a dat în seamă să păzesc, este în consens cu apelul Mântuitorului. Toate clipele mele de întâlnire cu oameni şi situaţii, treaz fiind, să fie atingeri de Dumnezeu, atingeri a mentalităţii mele de mentalitatea Lui, cu care mă hrănesc ca unul ce vrea să trăiască, împreună cu El, tot ce vede şi gândeşte, căci altfel nimic nu are sens. Cred că la acest lucru s-a gândit Mântuitorul când ne-a propus

„Privegheați și vă rugați neîncetat!", dorind să-i învățăm mentalitatea Lui. Fiindcă El continuu e atent, susținând cu dragostea Tatălui fiecare fărâmă de existență. Dacă voi reuși să-mi desfășor viața mea în trezvie, cu alte cuvinte, ca unul ce sunt treaz, atunci mă aflu în situația de a putea colabora cu Dumnezeu în fiece clipă, nu numai uneori, ci din plin.

Respir în El, îmi bate inima în El și atunci atitudinile mele se pot deprinde a fi dumnezeiești

Dacă am pune, profund și serios, în aplicare acest lucru, nu s-ar mai putea concepe să nu privim, cu taina dragostei lui Dumnezeu, pe tot omul întâlnit în cale sau în minte. Îmi pretind mie acest lucru, e o poruncă. De altfel, Mântuitorul a spus: Poruncă vă dau vouă să vă iubiți, deci să vă vedeți cum vă văd Eu. Îmi poruncesc mie însumi să aduc la desființare autonomia părerii mele și să-mi însușesc comanda Lui, suspinul Lui, să zicem omenește, plânsul Lui pentru mine. Deodată cu El mă îngrijorează ce se întâmplă cu tot ce-i în jurul meu. Dumnezeiește mă îngrijorez. Dacă acest lucru îl putem pune-n viață, se asigură trăirea noastră în Hristos, cu dragoste, și atunci viața va fi dragostea noastră pusă în lucrare. Noi suntem dragostea lui Dumnezeu, pipăibilă prin omenitatea noastră. Avem posibilități de înțelegere a dragostei. Noi pretindem dragostei absolutul, nu până la un loc vrei să te iubească cineva, ci desăvârșit aștepți să te iubească. Aștepți să te cuprindă dumnezeiește. Cu această iubire deplină, ce-o pretinzi, obișnuiește-te să vezi tot ce vezi.

Mântuitorul a preconizat că se poate pune-n aplicare asta. Dacă cu El mă uit la toate cele și cred că sunt ale Lui, voi putea realiza această iubire. Voi face ca oamenii să Te iubească, precum îi iubești Tu, Părinte. Pentru asta voi fi în ei. Cu acestea a și pus punct la tot ce-a avut de spus. Așa s-o luăm și noi în primire. În fundul iadului răutăților fiecăruia, cum zice unul din Părinți, Îl găsim pe Hristos îngrijorat în preocuparea de a ne smulge de acolo. El așteaptă bunăvoința noastră, așteaptă să-I înțelegem iubirea.

Experiența aceasta, cu pomelnicele, despre care v-am vorbit confidențial și-n alte dăți, experiență pe care-o socotesc un minimum de lucru bun ce-l pot face, îmi provoacă așa o absorbire în care mă simt prins și purtat apoi la Sfânta Liturghie, unde continuăm cu toții ceea ce încep

cu fiecare în parte, dimineaţa, când îi pomenesc. Acolo, în biserică, ne punem la punct şi, hrănindu-ne cu El, ne facem pâinea lui Dumnezeu, cu care se hrăneşte chiar El. Şi El se hrăneşte cu noi. Mi se pare minunat lucrul acesta. Dacă am putea să-l înfiinţăm şi apoi dacă l-am putea permanentiza... Am convingerea că de la o vreme se lucrează simţirea pentru a fi noi capabili de a trăi părerea bună ce-o are Dumnezeu despre oameni. Nu avem raţiunea de a fi dacă nu ne întâlnim cu Dumnezeu când ne întâlnim unii cu alţii. Încercaţi! Nu vă spun să faceţi ca mine, ca şi cum, chipurile, aş fi unul care a încercat şi a izbutit şi, acuma, uite, vă spun şi vouă. Vreau să punem împreună mâna la realizarea exemplară a acestui proiect. Nu să ne afişăm, Doamne fereşte! Aşa zisul afişaj să fie numai prin fapta reală a dragostei, ştiută doar de Dumnezeu, sesizabilă prin unirea inimilor noastre, în scopul împroprierii acestei griji de a privi şi a ne ţine-n legătură cu El. Prin El, îi putem ţine pe toţi strânşi în inima noastră. Fără El, nu-i putem sincer aduna pe oameni, iubindu-i şi dorindu-le binele, atât lor, cât şi nouă.

„Doamne"! Mi se pare atât de minunat acest „Doamne"... Când mă trezesc, mintea mi se întâlneşte cu cei pe care-i ştiu. Încep cu cel dintâi, care, negreşit ştiu că e lângă mine. Şi, întemeiat pe această certitudine că m-am prins de ceva sigur, mă duc mai departe. Măcar de unul sunt sigur că, împreună cu mine, s-a prins de Taina lui Dumnezeu. În felul acesta, o dată mă prind de unul dintre voi, altă dată de altul, după cum îmi vine cineva mai întâi în minte.

E frumos, dar e şi greu. Îţi trebuie o atenţie excepţională. Este nevoie să-ţi însuşeşti aşa o rafinată luare aminte ca să nu-ţi scape ceva din vedere. Am constatat că avem această posibilitate. E în noi un „ce" anume, care parcă ne îmbulzeşte: „Vezi că se poate, vezi că e bine? Cum ai făcut acuma, fă şi în continuare!"

Se naşte în noi îndemnul. Or, asta nu poate fi de la mine. Zice Mântuitorul: Cu Duhul să umblaţi. Umbletul e al gândului care încontinuu se atinge de toate cele. Şi mă întreb, ce mă costă ca fiecare atingere de ceva anume s-o îmbrac iute ca fulgerul în „Doamne", în recunoaşterea că atingerea o fac datorită faptului că sunt dotat de Acela care m-a pus în viaţă. Conştiinţa aceasta se îndeseşte şi până la urmă devine curgere. Nu e vorba de acea rutină prin care fac ceva mecanic, de parcă nici nu ştiu că fac, ci de sfânta obişnuinţă prin care gust fiecare picur, în toată

tăria esenței de bine și frumos pe care-l conține un singur accent de simțire. De ce se recomandă, la Sfânta Liturghie, să ne fie Împărtășania spre bucurie, sănătate și veselie? Biserica are formulată această precizare. „Sănătate", ca să nu ni se strice sistemul nervos și să fim capabili de a înțelege și susține taina vieții noastre, pentru a o putea trăi frumos și pentru a ne putea bucura. Se spune că în crizele mari îți aduci aminte de Dumnezeu, vrei nu vrei, dar te afli totuși în pericolul de a uita, cuprinzându-te așa o disperare încât se pare că-Ți scapă Dumnezeu.

De aceea, Sfânta Împărtășanie trebuie înțeleasă ca pâine a vieții, a permanentei hrăniri și, conștiința acestui fapt, devenind mentalitate care trece-n inimă în toată clipa, nimic nu mă mai poate tulbura și opri ca atunci când mi-aduc aminte de tine, să te trăiesc, în inima mea, cu Dumnezeu. Uitându-mă la tine, fratele meu, Îl văd pe El iubindu-te și te pun la inimă cu Dumnezeu cu tot. La orice te uiți, pui la inimă, atribuindu-i Lui prețiozitatea a tot ce vezi.

Via peste care te uiți și o păzești se compune din toate boabele prețioase. Și tu pe toate le păzești, te atingi de prețul lor care se află-n legătură cu Cel ce crește și întreține via. Am putea încerca o experiență frățească și am avea prilejul să ne confruntăm reciproc: Ai reușit? Care-s piedicile? Ce ai făcut tu, ca să știu și eu? Am încredere că tot ce privești tu e vrednic și de interesul meu. Iau parte la privirea ta așa cum Dumnezeu ia parte la privirile noastre, vede ce vedem noi, Îl doare când nu vedem cu El și se bucură când ne vede văzând cu El, folosindu-ne de ochii și de optica Lui.

Ne confruntăm, prietenește, pentru a ne ajuta. Greșesc cumva? Uite, mă gândesc că am motiv de încredere în voi. Inima mea bate exact ca a ta, este aceeași atenție la El, același drag, aceeași priveghere, ca unii ce ne-am împărtășit cu El.

În felul acesta, eu sunt plin de tine și tu plin de mine. Abia atunci putem pune problema modului de vedere dumnezeiesc. Întâlnești, fie un om, fie un lucru, ce provoacă la rău, ispitindu-te, sau îți apar imagini din acelea care au fost puse de satan în mintea Mântuitorului: „îți dau lumea toată, numai închină-te mie!". Îl provoacă pe Mântuitorul să i se vadă la niște absurdități. Îi spune, apoi: „Aruncă-te de aici, că te vede lumea și te admiră pentru ce poți face la fel ca Dumnezeu". Sau: „Ce

stai flămând? Fă pietrele acestea pâine". A încercat să-L determine a i se vedea, cu un fel de lăcomie, la pâine, şi să nu mai rabde foamea în pustie.

Îmi povestea tata despre un soldat, pe front, care le spunea celorlalţi camarazi amărâţi, înfometaţi ca şi el: „Mă gândesc la măicuţa mea, acasă, când venea cu găleata cu lapte de bivoliţă şi punea mămăliga caldă şi tăia din ea felii care alunecau sub laptele din strachină". Zicea tata că stăteau toţi gata să-l ia la palme pentru cruzimea cu care-şi bătea joc de foamea lor. Cam tot aşa a procedat şi diavolul, aducînd în închipuirea Celui care flămânzea, pietrele, ca pe-o pâine aburindă, proaspăt scoasă din cuptor. Sunt imagini şi ispitiri pe care le putem uşor avea în calea noastră.

Ar trebui să luăm în serios acest proiect al Mântuitorului şi să privegheм neîncetat, aşa cum ne priveghează El. Nu putem concepe să existe o clipă-n care Dumnezeu să nu aibă grijă de noi. Să ne punem şi noi în aceeaşi situaţie, fiindcă deţinem mintea asta minunată, la care se poate umbla. Din tot sufletul doresc să vă faceţi problemă din problema asta şi e posibil s-o dezlegaţi mai bine decât mine. Deocamdată, de atâta sunt sigur, că problema are dezlegare. Dar că voi mai avea timp s-o pun desăvârşit în valoare, de asta nu mai sunt sigur.

Mântuitorul ne-a cerut să fim desăvârşiţi. Fiţi desăvîrşiţi în a vă gândi, cu Mine, la Mine, într-o continuitate pe care Eu nu înţeleg să n-o susţineţi. Zic, poate veţi reuşi mai bine să puneţi în valoare acest lucru şi, pe unde vă veţi afla, veţi porni o anume atenţie, indirect, prin ceea ce faceţi. Uitaţi-vă la Mine ce fac şi, din ceea ce fac, să deduceţi că am o taină de la Cel care vă iubeşte. Deci, veţi putea mai clar să tălmăciţi tainele dragostei lui Dumnezeu, pe care de atâta vreme ne tot chinuim să le dezlegăm împreună.

De copil am visat să ajung să mă pot apropia de sufletele oamenilor şi să pot sta de vorbă cu ele după pofta inimii. Mă gândesc la Mântuitorul, cum a propus El „neîncetat privegheaţi şi vă rugaţi". Cu ce drag va fi spus acest „neîncetat". Cu câtă siguranţă dumnezeiască se va fi gândit că suntem în stare să facem acest lucru, de a ne gândi la El în orice împrejurare, ca să nu ne atingem rău de ceea ce e valoros pentru El. Încercaţi! Voi încerca şi eu, mai hotărât acum, că ştiu că v-am spus vouă şi, vai mie, dacă aş da înapoi! Încercaţi pe îndelete. Mai uiţi, te trezeşti imediat, uiţi din nou, dar, dacă te deprinzi cu o continuitate, să vedeţi ce uşor va fi să curgă acest „Doamne!" în clipa când te gândeşti la ceva.

Greutatea vine din faptul că suntem prea deprinşi cu risipirea. Însă vă asigur că va fi atât de odihnitor când reuşeşti să legi, în jurul inimii tale, măcar ca pe nişte fragmente dintr-un lanţ de mărgele, această taină a lui „Doamne!", izbucnit aşa de viu din adâncul tău şi pornit din tot ce-i mai bun în tine ... „Doamne"...

„Blând şi smerit cu inima". Referitor la pilda semănătorului (Mt. 13, 19-23) este vorba aici de asigurarea încolţirii cuvântului lui Dumnezeu în noi, ca viaţă. Semănătorul, tâlcuit în Sfânta Liturghie, e Mântuitorul împărtăşindu-ni-Se nouă. Îl luăm în inima noastră. El, semănându-se în noi, suntem în situaţia de a-I fi cale, pietre, spini. Există posibilitatea de a fi în necunoştinţă de cauză cu ceea ce-am primit. Dacă, spre exemplu, suntem neglijenţi, superficiali, încât a căzut Sfânta Împărtăşanie în inima noastră aşa cum ar fi căzut pe jos, în acest caz suntem ca o cale pe care umblă fel de fel de paşi. Inima este o cale pe care umblă fel de fel de simţăminte, gânduri ce pot strivi comoara cu care ne-am împărtăşit. Feluritele neatenţii pot călca Sfânta Împărtăşanie. Mântuitorul, împărtăşit în noi, se poate alege cu situaţia de a fi călcat în picioare de neatenţia noastră. Sau, cazul cu căderea sămânţei pe pietre, piatra simbolizând inima împietrită. Zici de cineva că are „inimă de piatră", adică inima nu e în aşa fel pregătită încât să soarbă, să îmbuce din viaţa Mântuitorului, din dragostea Lui cu care se află El în noi. Ne-am văzut, de exemplu, doi oameni, ne-am bucurat că ne-am văzut, dar asta trece, bucuria, ca un foc de paie şi nu rămâne un înţeles, pe mai departe, spre a ţine cont unul de altul.

Sfânta Împărtăşanie uşor poate întâlni în noi o inimă de piatră închisă, fără sensibilitatea pe care o aşteaptă El de la un pământ bun pentru a se semăna în el. Sau, sămânţa căzută între spini, în solul unei inimi care se lasă copleşită de alte sugestii, chemări şi iubiri, de alte şoapte decât ale lui Hristos. Şi aceste alte şi alte păreri, şoapte şi neştiinţe despre Dumnezeu. Înăbuşă Sfânta Împărtăşanie, pe Hristos, care în inima noastră nu găseşte aer.

Mă gândesc ce minunat ar fi dacă l-am primi pe Domnul Hristos cu o lăcomie pusă pe plan duhovnicesc. Cu un fel de poftă neostoită. Ce haznă îi va fi când ne va găsi poftindu-L, dornici a ne face inima noastră dragoste ca El! Asta e situaţia fericită a unei Sfinte Liturghii când credincioşii s-au împărtăşit cu El cu o poftă pregătită dinainte. Aşa de sigur

primitori ai tainei vieţii Lui ne-ar vrea Mântuitorul, pentru ca să poată fi asigurat începutul zilelor ce urmează după Împărtăşirea noastră. „De cu noapte mânecând noi", cum rosteşte preotul în zorii zilei. Dimineaţa abia aşteaptă Mântuitorul să vadă cum a început să încolţească viaţa Lui în fiecare, cât de cutremuraţi am fost de bucuria că ne prindem viaţa de El şi să realizăm în toate zilele ce a realizat El. Asta ar fi să fie satisfacţia, bucuria Mântuitorului, după o Liturghie în care noi L-am primit, aşa şi nu altfel, cum se întâmplă în nefericitul caz când ne prezentăm înaintea Lui ca o cale, ca un loc înglodat în spinii feluritelor păreri şi risipiri de minte, care te înăbuşă.

Mântuitorul vrea să vadă cum începe viaţa noastră a absorbi şi a prinde, până în ultima ei părticică, pâinea dragostei Lui care este El împărtăşindu-ni-Se. Aşa cum mâncarea se transformă în viaţă, la fel se aşteaptă şi Sfânta Împărtăşanie a se transforma, aievea, în viaţă. Dimineaţa, să mişte în noi înmugurirea doririlor de bine, ca şi în El. În Biserică, din păcate, de cele mai multe ori ne alegem doar cu o lecţie de religie. Trebuie să-şi pună însă fiecare problema, în ce categorie sunt eu? Aşa fel încât să-şi ia fiecare în primire realitatea ca unii ce ne-am însămânţat cu viaţa Lui.

În Evanghelia de marţi ni se relatează despre femeia păcătoasă din casa lui Simon Leprosul, care nu mai înceta de a arăta semnele unei anume sensibilităţi, copleşindu-L pe Mântuitorul cu sărutare, lacrimi şi mir vărsat din belşug. Mântuitorul justifică atitudinea femeii la întrebarea celor mâhniţi de gestul ei. Vă spun Eu ce e cu această femeie. Există în ea o minunată deschidere a inimii ca să mă primească pe Mine drept viaţă a ei. Pe Mine şi numai pe Mine, nimic altceva. Plânge cu lacrimi de bucurie, îmi spală picioarele cu lacrimile ei, neputându-se stăpâni. Toarnă mirul acesta al gândirii ei celei mai scumpe. Uite cum îşi foloseşte mintea, că şi-o toarnă peste Mine cu scumpătate. Toată această preţiozitate, adunată în mintea ei, mi-o oferă Mie învăluindu-mă cu ea. Parcă ar spune: „În mintea mea numai Tu eşti, Doamne!"

Vedeţi cum şi-a deschis ea inima? Voi nu aţi avut inimă. Nici măcar puţină apă nu mi-aţi dat. M-aţi chemat, dar nu s-a văzut deschiderea inimii voastre, pe când ea s-a făcut pământ bun, numai sensibilitate, gingăşie cu care, iată, mă ia în inima ei cunoscând taina dragostei Mele. În mintea sa a calculat preţul dragostei Mele cu care-am scos-o pe ea

de unde-am scos-o. Ea a calculat imensa valoare a câştigului său că s-a întâlnit cu dragostea Tatălui Meu. Şi, pentru că a avut această sensibilitate de a face legătura între Mine şi inima ei, pentru asta i se iartă toate păcatele. A înţeles taina dragostei Mele, a înţeles că sunt pentru ea adevărata viaţă. O inimă ca aceasta, care a înţeles că e cazul să se umple cu Mine, într-o astfel de inimă nu mai este păcat. Am spălat cămara inimii ei ca să pot locui în ea.

Se conturează aici problema păcatului de care se făcuse înainte vinovată femeia şi toţi ceilalţi. Ce este păcatul? „Mult a iubit şi mult i se iartă". Păcatul este insensibilitatea faţă de iubirea lui Hristos, pe care e cazul să o avem drept inimă, pe ea şi numai pe ea. Cine nu are sensibilitatea inimii primitoare de dragoste, acela trăieşte într-un continuu păcat. Păcatul este lipsa de dragoste, viaţa trăită fără taina dragostei în inimă. Fără iubire nu vei trata nimic corect, ci vei strica, vei murdări tot ce atingi prin felul necorespunzător de a simţi.

Într-o asemenea inimă numai păcate se strâng. Păcatul este în legătură cu iubirea. E lipsa iubirii în inimă. E lipsa de calcul, de evaluare dumnezeiască a valorii vieţii. Când nu e calcul dumnezeiesc şi valorificare dumnezeiască faţă de tot ce ne înconjoară, nu vom şti trata dumnezeieşte lumea şi viaţa. Ne atingem aici de problema Sfintei Împărtăşanii, de felul cum trebuie să fim, pentru ca Sfânta Împărtăşanie, Trupul şi Sângele Domnului Hristos, să cadă în pământ bun. El, înviat, a promis că se oferă a se semăna în noi, dimineaţa, şi inima aceasta, care primeşte taina venirii lui Hristos în ea, se umple de lumină, putere şi dragoste dumnezeiască pe care-i gata s-o folosească.

Sfânta Împărtăşanie e gata să o folosească omul ca mod de dăruire pentru viaţa celor din jur. Femeia din pildă a dat năvală în casa lui Simon Leprosul, s-a năpustit cu o poftă, cu o sfântă patimă de a-L lua pe El în inimă drept viaţă. Dacă Îl întâlneşte, cum să stea să nu-L înghită? Ca sămânţa căzută în pământul cel bun, aşa e inima ei. Uite cum femeia aceasta a dat dovadă a fi un pământ bun, în care prezenţa Mea a fost o cutremurare de bucurie şi o garanţie că el va aduce roade. Bineînţeles că ea nu a mai trăit nicio clipă fără El în viitor. Din întâlnirea cu Mântuitorul a dobândit belşug de viaţă adevărată, aşa cum se întâmplă cu sămânţa căzută în pământul bun (sămânţa încolţeşte şi dă roade, apoi) şi aşa cum e cazul să crească viaţa noastră din Sfânta Împărtăşanie. Cum creşte

aluatul în frământătura pregătită de gospodină, tot aşa se aşteaptă ca după Sfânta Împărtăşanie să se umple viaţa noastră cu faptele de primire iubitoare şi generoasă a tot ce întâlnim în cale. Această sensibilitate, ca a ei, trebuie să simţim că o avem şi noi după ce ne împărtăşim fiecare, încât să nu mai putem trăi fără a ne simţi învăluiţi în Hristos.

Am vorbit, zilele trecute, cu o studentă de la Teologie despre felul ei de a fi între colege şi modul de a vorbi între oameni. Am luat ca punct de reper o anume nemulţumire a ei faţă de sine, mărturisindu-mi că nu ştie cum să se descurce în faţa unor observaţii primite, referitor la comportarea sa, vorbire, mod de a se îmbrăca. Discutând cu ea, am ajuns la situaţia de a-i putea concentra, în două vorbe, raţiunea acestei probleme a comportării noastre printre oameni, pentru a fi bine înţeleşi, nu greşit interpretaţi, aşa cum se întâmplă din cauza grabei cu care se înfiripă de obicei o părere despre noi. Suntem catalogaţi, dintr-un gest mărunt, care nu ne caracterizează foarte bine - poate e ceva din naştere, moştenit – ce are, însă, în spatele lui o altă realitate. În suflet deţinem alte simţăminte decât arată gestul din afară prin care ne exprimăm. Pentru a avea în clar această înţelepciune, întru care să ne regăsim printre oameni, m-am folosit de cuvântul Mântuitorului care spune: uitaţi-vă la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi, dacă şi voi sunteţi aşa, veţi dobândi odihnă sufletului vostru. Cum mă port Eu, din toate punctele de vedere, vorbire, gesturi, faptă, aşa să vă purtaţi şi voi. Uitaţi-vă şi luaţi aminte. Ce să luăm aminte? Că sunt blând şi smerit cu inima.

M-am legat de aceste două cuvinte, blândeţea şi smerenia inimii în faţa omului. Am încercat să-i spun de ce se tot repetă Mântuitorul, dublând această caracterizare a felului Său de a fi prin două înfăţişări: „blând şi smerit". Blândeţea este grija şi bunul simţ de a ne înfăţişa înaintea omului cu care ne întâlnim sau care ne vorbeşte. Să avem atitudinea asta, a duhului blândeţii, să nu ne năpustim asupra omului afrontându-l cu prezenţa noastră manifestată printr-o atitudine dură şi nesimţitoare.

Când ne prezentăm în faţa cuiva, să avem grijă că acela se poate întâmpla să fie foarte sensibil, şi cam toţi sunt foarte sensibili, fragili, şi ne poate înţelege greşit. Din pricina atitudinii noastre necontrolate, e vorba aici de controlul dumnezeiesc, el nu se poate apropia de inima noastră, nu are încredere în noi pentru că-l opreşte o anumită rezervă. Uşor se poate întâmpla ca, după o primă manifestare, omul să aprecieze

că nu avem dragoste şi, părându-i-se asta, se depărtează şi nu se foloseşte cu nimic din întâlnirea noastră. Nu se foloseşte de dragostea pe care o avem, dar nu am ştiut-o manifesta.

Orice întâlnire cu omul este o întâlnire cu Hristos

Întâlnirea oamenilor e de mare importanţă. Să avem grijă cum ne adresăm, căci Îl compromitem pe Hristos care ne cere să-l vedem pe om, după dragostea Lui. Or, noi ne manifestăm după felul nostru necontrolat şi care nu corespunde cu Cel pe care-L purtăm în noi. Mântuitorul doreşte ca, în locul Lui, să ne manifestăm noi faţă de om. Când te afli în faţa unui om, chiar şi în gând, Mântuitorul recomandă blândeţea, adică o anume grijă de a scoate în evidenţă realitatea stării inimii tale care e, împreună cu Hristos, încărcată de atenţia şi dragostea mare ce o are El faţă de tot omul.

Când mă întâlnesc cu un om, să-mi însuşesc bunul simţ al Mântuitorului din inima mea, pe care să-L interpretez printr-o atitudine ireproşabilă faţă de omul întâlnit, aşa încât să-l folosesc cu darul inimii cu care-l întâmpin. Şi în gând, mai ales în gând greşeşte omul foarte des, să fiu prudent, punând rapid în mişcare atitudinea lui Hristos. Smerit, să mă supun punctului Lui de vedere despre care a spus că e necesar să mi-l însuşesc: Voi fi între voi dacă aveţi dragoste unii faţă de alţii. E cazul pe loc să-mi însuşesc toată grija, toată dragostea Lui şi cu ea să mă raportez faţă de aproapele. Să nu mă ating de el nici în gând, nici în faptă cu vreun gest necontrolat. Să-i pot interpreta, prin viul faptelor şi a vorbelor, că-l privesc şi mă raportez la el nu după a mea părere, ci după a lui Hristos care-mi stăpâneşte inima. Sunt una cu Hristos în a mă gândi la aproapele meu şi asta mă face să fiu smerit. Nu părerea mea i-o prezint, ci părerea Lui, a lui Hristos. Cum zicea şi Mântuitorul, nu zic nimic de la Mine, ci de la Tatăl Meu. Ceea ce fac este din dragostea Tatălui Meu pe care Eu Îl interpretez prin faptele Mele.

Deci, când mă apropii de voi, o fac cu marea băgare de seamă a Tatălui Meu. La fel şi noi. Părerea mea poate fi foarte rea, degradatoare şi trebuie să îmi însuşesc neapărat acest duh al felului îngrijit, al Mântuitorului, de a întâmpina pe aproapele. Din toată inima mea Îl las pe El, Cel ce se află în mine, să se manifeste în faţa aproapelui, încât să nu-l pierd pe

om, făcând astfel o pagubă lui Hristos care prin inima mea vrea să-l câştige. Dacă am o atitudine necugetată, el se înstrăinează şi nu înţelege iubirea lui Dumnezeu din felul meu de a mă comporta. Prin modul meu de comportare, omul trebuie să înţeleagă iubirea lui Dumnezeu faţă de el, pe care eu o interpretez din toată inima. Mă supun desăvârşit acestui punct de vedere al lui Hristos şi, în faţa omului, ca fulgerul de iute să instalez blândeţea în întreaga mea înfăţişare, dovedind că nu eu, ci Hristos din inima mea vorbeşte prin mine şi eu sunt de acord cu El.

Mai departe, spune Mântuitorul „smerit cu inima". Aici avem reversul întâlnirii cu omul. Întâi mă întâlnesc eu cu cineva, şi despre asta am discutat înainte. Acum se pune problema ce fac când sunt provocat de cineva care-mi vorbeşte făcându-şi cunoscută prezenţa. Eu, în faţa acestei prezenţe, îl las pe el să spună tot ce are de spus şi nu mă reped să iau în primire, necugetat, ceea ce îmi spune, întrerupându-l: „Aa, păi ştiu ce vrei să spui". Să nu îl reped cu acea afirmare de sine cum că aş fi mai la obiect.

Pe scurt, să nu mi se pară şi să afirm că aş şti mai bine decât el ceea ce vrea el să-mi spună. Să nu arăt că aş avea autoritate mai mare în problema respectivă. Să fiu smerit cu inima. E atât de dureros când, voind cineva să-ţi spună ceva, să te înveţe poate ceva prin observaţia ce ţi-o face, de bună credinţă fiind el, tu să-l repezi copleşindu-l cu „ştiu eu mai bine, ştiu ce vrei să-mi spui" şi scoţând în evidenţă superioritatea cunoştinţelor tale despre problema în cauză. Să nu-l determini pe om să-şi facă impresia că tu ai fi mai bun şi mai ştiutor decât el. Asta înseamnă a fi smerit cu inima. Aşa cum tu ai grijă când te întâlneşti cu aproapele, să îi dai voie lui Hristos să-i vorbească lui prin tine, tot aşa când asculţi ce spune cineva să-i dai voie tot lui Hristos să asculte, în locul tău, ce spune aproapele.

Cu reacţia lui Hristos să reacţionezi întotdeauna

În faţa eventualelor afronturi, când, de exemplu, cineva îţi spune că el ştie unele lucruri mai bine decât tine, pe Hristos să-L laşi să vorbească, astfel încât să nu reiese cumva că tu eşti mai de preţ decât el, ci să se vadă că Hristos este în noi atoatăcunoştinţa şi atoatădragostea cu care ne întâmpinăm şi comunicăm unii cu alţii. Şi când ne prezentăm în faţa

cuiva, să îl lăsăm întotdeauna pe Hristos să se prezinte cu dragoste. Să vadă uimit omul că e întâmpinat cu dragoste, că poate îndrăzni să intre în inima noastră şi să se odihnească în ea.

Omul are dorinţa să se poată odihni unul în inima celuilalt

Te-ai întâlnit cu cineva şi simţi nevoia de a găsi în inima lui loc pentru tine. Când nu găseşti loc pentru tine în inima aproapelui, îţi pare rău că te-ai întâlnit, te întristezi. Deci, pe Mântuitorul să-L lăsăm să facă loc în inima noastră aproapelui cu care mă întâlnesc, iar când se înfăţişează celălalt în faţa noastră, tot cu Hristos să răspundem la felul cum vrea să se afirme omul faţă de noi. El vrea, poate, cu dragoste să se apropie de noi, iar noi, grăbiţi, nu-i facem loc dragostei, ci ne afirmăm imediat că suntem mai în cunoştinţă de cauză, că suntem mai valoroşi. Nu l-am slujit pe Hristos, nici pe faza aceasta de răbdare şi atenţie la ceea ce ne spune aproapele, şi nici pe faza de cuviincioasă abordare a lui Hristos atunci când vrem să-i spunem ceva cuiva. Blând şi smerit cu inima însemnează să fii înţelept în sensul că, atunci când te întâlneşti cu cineva, să-L laşi pe Hristos să pună problema şi tot pe El să-L laşi să şi ia în primire cauza aproapelui care se întâlneşte cu tine. Să iei cu Hristos în primire problema ce ţi-o pune aproapele, iar când îi pui tu problema, iarăşi să i-o pui cu Hristos şi, în felul acesta, se interpretează „blând şi smerit cu inima".

Îmi fac un reproş, vorbindu-vă în momentul de faţă despre smerenie. Şi vă mărturisesc că ar fi fost cazul cu smerenie să citesc o carte recomandată zilele trecute de un părinte. Am tot amânat lecturarea ei, părându-mi-se că nu prezintă chiar aşa un interes de a fi citită imediat. Părintele mi-a recomandat-o mie ca ceva demn de luare aminte, prin felul cum a fost scrisă şi cum pune autoarea problemele şi ar fi trebuit să nu mă deruteze înfăţişarea, la prima vedere, a felului de a vorbi, a tiparului cu care-i tipărită. Cu grabă şi superficial m-am uitat peste ea. Nu e permis să mă grăbesc, să am această necuviinţă, pentru că cea care-mi vorbeşte prin cartea aceasta vrea să mă atenţioneze că vorbeşte cu Hristos, vrea să-L interpreteze pe Hristos şi, modul în care ştie ea să-L interpreteze, mi-l comunică şi mie. Deci, să am grijă că pe Hristos îl citesc din încercarea ei de a se exprima.

Dacă părintele respectiv a recomandat-o că e unică, să nu fiu fără blândeţea necesară cu care să mă apropii de carte şi fără smerenia lui Hristos cu care să iau la cunoştinţă conţinutul ei. Domnul Hristos, care rabdă şi aşteaptă smerit după mine să-mi prindă în totalitate inima, nu se grăbeşte în faţa mea. Dacă părintele respectiv a citit cartea, trebuie să o citesc şi eu, fără a mă poticni de acel fel alambicat de exprimare oarecum nepotrivită pentru lucruri mari. Prin felul de exprimare compromiţi marile sensuri, deşi se presupune că, folosind un limbaj rafinat, le poţi prezenta mai adecvat.

Dar nu-i întotdeauna aşa. O vorbire mai naturală, mai directă şi mai de-a dreptul, aceea este de dorit atunci când ne exprimăm despre lucruri mari, pentru ca să nu se compromită, prin bombastic, blândeţea şi frumuseţea miezului lor. Lucrurile mari sunt de aşa o fineţe, ele sunt ceva ce exprimă faţa lui Hristos şi trebuie să avem grijă a le exprima într-un mod plin de sinceritate şi simplitate copilărească. De aceea Mântuitorul ne trimite la copii când e vorba să aflăm despre înţelepciune. Să ne gândim cum se comportă un copil când se întâlneşte cu cineva, mai ales cu un străin: e atent, se pune în gardă şi când i se spune ceva, copilul, instinctiv, stă şi se gândeşte, ca să ştie ce să răspundă. Copilului nu îi este totuna cum răspunde. Am observat lucrul acesta în repetate rânduri.

Niciodată nu am avut ocazia să vorbesc, să interpretez aceste cuvinte ale Mântuitorului, blând şi smerit cu inima. Întotdeauna am avut o reţinere, având impresia că parcă nu ştim bine ce a voit Mântuitorul să spună prin aceste cuvinte, care se completează unul pe celălalt şi în faţa cărora e de gândit. Fiindcă Mântuitorul nu a spus nimic fără un rost adânc, cutremurător. De obicei se tâlcuiesc sentimental aceste două cuvinte de mare preţ. Se cocoloşeşte şi se învăluie sensul fără a se prinde miezul. Tânăra despre care vă vorbeam m-a provocat să pot gândi mai mult şi să prind mai deplin, acum pentru întâia oară, problema ce-o pune Mântuitorul, zicând: Uitaţi-vă la Mine că sunt blând şi smerit cu inima, şi aşa veţi avea odihnă sufletelor voastre.

În urma întâlnirii şi a confruntării a doi oameni ne alegem cu o odihnă, atât eu care mă întâlnesc cu cineva, cât şi cel cu care mă întâlnesc. Fiecare rămâne cu un câştig în inima lui. Şi acest câştig e cazul să rămână. Se întâmplă ca, din cauza grabei sau a superficialităţii mele, să nu mă fi exprimat poate bine întâlnindu-mă cu aproapele, să nu-L

fi tâlcuit pe Hristos prin gesturile mele. Am fost poate prea elocvent, dornic de a-l convinge şi, după aceea, îmi pare rău de felul cum l-am întâmpinat pe om dând buzna peste el. Îţi vii în fire şi regreţi că ai vorbit pe negândite când ai fost afrontat de cineva. Se poate să fi degradat vreun om, prin felul de a te manifesta şi vorbi. Sunt două poziţii: cum îţi pui problema să te înfăţişezi înaintea omului, ce aşteaptă de la tine o odihnă, adică să te prezinţi în faţa lui nu cu tine, ci cu Hristos şi ceea ce vine din partea lui, tot cu Hristos să primeşti, pentru a nu avea impresia că nu are cui vorbi, arătându-te tu plin de ştiinţă, mai bun sau mai isteţ decât el. Dacă ne comportăm aşa, vom fi odihniţi atât eu care vorbesc, fiindcă ştiu că împreună cu Hristos l-am primit pe om în inima mea, unde mă bucur de el, cât şi cel căruia-i vorbesc. După o întâlnire trebuie să urmeze întotdeauna o odihnă ca a lui Hristos. Hristos are odihnă când mă vede interpretându-L în faţa aproapelui şi această odihnă s-o am şi eu. Nici eu, nici cel căruia mă adresez, nu vom avea odihnă dacă nu ne-am comportat cu felul de a fi al Mântuitorului.

Referitor la odihna ce o ai dacă eşti blând şi smerit cu inima, aş vrea să vă mai mărturisesc ceva ce are legătură cu ce vorbirăm până acum. Ieri, dragul meu L., mi-ai prezentat la spital pe domnişoara cu care ai venit înspre noi. Ai spus: „Părinte, vă prezint o prietenă de-a mea" şi eu, bucuros, am zis: „Deci, una dintre prietenele tale". Am vrut să spun că tu ai multe prietene de valoare. Acesta a fost gândul meu, vizavi de ea. Ar fi vrut să sune cam aşa: „Şi matale eşti o prietenă de valoare". Însă ar fi putut ieşi şi altfel, înţelegându-se că „eşti şi tu o oarecare dintre prietenele lui", în vreme ce tu mi-ai prezentat-o ca prietenă deosebită.

E important cum va fi primit ea vorbele mele. Te-aş ruga să-i spui neapărat: „Părintele s-a acuzat pe sine că nu a răspuns corect şi din cauza asta e foarte neliniştit". Eu m-am bucurat de întâlnire şi am dorit să o odihnesc la inimă, dat fiind că dacă tu o socoteşti prietenă, înseamnă că e prietenă de valoare, aşa cum sunt şi celelalte pe care le ai. Vorbesc de valoarea ca prietenă, nu ca om. Toţi oamenii au valoare egală înaintea lui Dumnezeu. Îţi spun, dragul meu, nu mi-a mai fost haznă de loc şi am plecat cu o amărăciune în suflet, zicându-mi: „de ce am vorbit în felul acesta?".

Dacă nu a luat în considerare cele adresate ei, nu-i spune nimic. Nu e nevoie să se răscolească un lucru pe care ea nu l-a băgat în seamă.

Dacă eram cu adevărat mai blând, adică cu mai multă grijă în exprimare, trebuia să mă gândesc mai bine şi să nu gafez compromiţându-L pe Hristos, care El acordă şi descopere valoarea fiecăruia, nu părerea noastră personală.

Eu nu ar fi trebuit să-mi spun părerea, ci să-l las pe Hristos şi să fi zis doar atât „încântat de cunoştinţă", în loc să mă afirm că ştiu mai bine, că sunt mai lămurit asupra prieteniei voastre, aşa după cum, mai mult ca sigur, a reieşit din vorbele mele.

În concluzie, ca să avem odihnă trebuie să ne însuşim această manieră a lui Hristos, blând şi smerit cu inima. Cu alte cuvinte, întotdeauna Mântuitorul să aibă câştig de cauză. Să ne bucurăm cu El de orice om întâlnit în cale. Mă iertaţi, dar nu e fără legătură ceea ce v-am spus acum. Este o mărturisire de mare importanţă, deoarece noi ne confruntăm aici cu Hristos. Vrând-nevrând Îl aducem pe El arbitru şi în felul acesta ne vedem adevărata noastră stare.

Postul înseamnă o şcoală a atenţiei inimii noastre la Hristos[1]

Hristos ne este viaţă prin dragostea cu care, împreună cu El, trăim

Sfântul Post e o şcoală a dragostei ca atenţie la El. Mântuitorul spusese, de altfel, de atâtea ori: Privegheaţi neîncetat şi vă rugaţi. Uitaţi-vă la Mine cum mă uit la Tatăl Meu. De la Tatăl Meu vă învăţ cum să trăiţi viaţa voastră, pe care de la El v-o aduc şi v-o dau vouă. Tatăl Meu e dragoste şi această dragoste a Lui, Eu o iau în primire drept viaţă ce v-o împărtăşesc mai departe tuturor, viaţă care trebuie înţeleasă ca dragoste.

Deci, fiţi atenţi la Mine, care vă prezint viaţa pe care am primit-o de la Tatăl să o înţelegeţi ca trăire a dragostei, ca desfăşurare a dragostei în viaţa de toate zilele. Şi, cu această atenţie la Hristos care ne prezintă viaţa noastră drept chipul dragostei lui Dumnezeu, învăţăm să ne-o preţuim, viaţa, aşa cum a arătat El că ne-o preţuieşte.

Foarte pe scurt, spunem, murind El pentru viaţa noastră, ne-o preţuieşte în aşa măsură încât o schimbă cu a noastră. El îşi dăruieşte viaţa pentru a o înfiinţa pe a noastră după gândul şi duhul Tatălui care i-a dat această viaţă să ne-o dea nouă. În vremea postului, facem un exerciţiu al atenţiei noastre la atitudinea lui Hristos faţă de viaţă, faţă de oamenii care au viaţa din dragostea Tatălui.

Deci, atenţia noastră la Hristos trebuie să fie o atenţie la problema dragostei, ca s-o înţelegem bine. Postul aşa să-l înţelegem, făcând noi şcoala asta a atenţiei la Hristos care înfăţişează viaţa noastră ca dragoste. E cazul să ne însuşim, în timpul acestui exerciţiu, punctul de vedere din

1 15.03.1998.

care El ne priveşte pe noi şi ne apreciază, iubindu-ne. Trebuie să înţelegem ce este şi care-i duhul acestei iubiri dumnezeieşti.

În timpul Postului noi o privim, iubirea Lui, cum se dovedeşte ea arătată de către Mântuitorul care ne-o aduce drept viaţă, de la Tatăl. Făcând, în timpul postului, această şcoală a atenţiei la sensul dragostei, să nu pierdem din vedere că dragostea, după chipul căreia avem noi inima noastră cu Hristos în ea, înseamnă nescăzută preţuire a omului.

Viaţa noastră este preţuire faţă de oameni ca a lui Dumnezeu, Care ne are

În timpul postului învăţăm atenţia la preţul omului, pentru a-l vedea şi noi cum îl vede Dumnezeu, având în vedere faptul că noi suntem, în mintea noastră, cu imaginea omului, în toată vremea. Gândind neîncetat, de dimineaţa până seara, noi avem totdeauna figura omului într-o postură sau alta. Cu o figură omenească avem de-a face încontinuu în mintea noastră. Chiar în momentul de faţă să ne controlăm această observaţie dacă este dreaptă sau nu.

Noi nu gândim niciodată fără a avea problema unui om în gândirea noastră. Întotdeauna gândim ceva în legătură cu omul. Ne gândim, ne aducem aminte de cineva, ne preocupă să facem ceva, pentru cineva. Ne preocupă cineva permanent, nu putem fără el, fără a-l ţine minte. Avem tot timpul prezenţa aproapelui nostru cu care avem relaţie de schimb de inimă. Când gândim, ne gândim la omul care-i obiectul atenţiei noastre, din inima noastră îndreptând ceva către el, sau în inima noastră aşteptând de la el ceva, pentru a simţi că-l avem aproape.

De aceea, omul e într-o continuă stare de iubire faţă de aproapele, fiindcă încontinuu e cu gândul la el. Omul face parte din însăşi fiinţa aproapelui şi acest aproape al lui ştim că ne este prezentat de către Mântuitorul, care în noi ni se arată a fi aproapele nostru din partea Tatălui.

Nu numai ca aproapele nostru ni se arată, ci chiar făcând corp comun cu noi. O face asta, spunându-ne că în voi Eu sunt viaţă, cu Tatăl lucrând. Şi e de mare importanţă, importanţă de prim rang, înţelegerea atenţiei ce-i cazul s-o avem la Hristos, care ne este aproapele nostru în noi înşine.

Hristos îi cuprinde în El pe toţi oamenii cu care în noi se face aproape al nostru. Ni se face aproapele nostru, la modul în care El a înţeles cum îi are Tatăl pe toţi oamenii în aceeaşi preţuire. Mântuitorul ia de la Tatăl duhul dragostei, care e preţuire de oameni şi cu acest duh îi adună pe toţi în Sine. Stă în inima noastră făcându-i pe toţi, cu El şi prin El, aproapele nostru şi antrenându-ne să-i trăim şi noi ca atare pe cei care, în El şi cu El, sunt în inima noastră.

În felul acesta inima noastră devine lăcaş al dragostei, casă a dragostei, pentru că este adăpostirea sau învăluirea, cu preţuire dumnezeiască, a valorilor tuturor oamenilor. Şi inima noastră, deci, cu Hristos care îi are pe toţi împreună cu El, e dragostea lui Dumnezeu întrupată-n noi. Dragostea lui Dumnezeu devine viaţa noastră, care se desfăşoară în modul iubirii Tatălui.

Noi, deci, gândim şi simţim, în inima noastră, în modul gândirii şi simţirii lui Dumnezeu care e dragoste. Gândim, în tot momentul, gândirea dragostei lui Dumnezeu, căci pe Hristos care este în inima noastră gândire şi dragoste a lui Dumnezeu, Îl vedem în fiecare om.

Gândirea aceasta este în legătură cu fiecare om cu care trăim. Adică, apropierea lui Hristos de noi şi a noastră de El o trăim ca preţuire şi gândire dumnezeiască, adresându-ne aproapelui nostru în duhul ei. Ce se petrece în noi, în adâncul nostru, e o unire a preţuirii tuturor oamenilor, împreună cu Hristos, în duhul Tatălui. Ceea ce se petrece-n inima noastră se dovedeşte în relaţia cu toţi oamenii, care nu sunt altceva decât ţintele de atenţie ale lui Dumnezeu, sunt obiectivele spre care se-ndreaptă atenţia Lui. Toţi oamenii sunt nişte atracţii pentru Dumnezeu, fiecare om este atracţie a atenţiei lui Dumnezeu, tot omul este sub reflectorul privirii lui Dumnezeu, cu dragoste.

Această privire, cu dragoste, a lui Dumnezeu noi o trăim înlăuntrul nostru, unde-i avem pe toţi oamenii spre care, în duh, se cuvine să îndreptăm aceeaşi atenţie pe care ştim că o are Dumnezeu pentru ei. Atenţia ce-o are Dumnezeu faţă de toţi oamenii care ne-nconjoară, noi o avem concentrată şi în duhul nostru, în care noi Îl cuprindem pe Hristos Cel care îi cuprinde pe toţi oamenii şi către care Tatăl are toată atenţia Lui. În gând, deci, avem de-a face cu atenţia către unii sau alţii dintre oamenii pe care-i are Dumnezeu în lume, dar pe care îi avem şi noi în inima noastră gândindu-ne la ei.

Noi nu îi putem avea pe oameni altfel decât cum îi are Hristos, care, tainic, întreține viața lor. Cu Hristos în noi, îi avem pe toți oamenii în gând. Noi îi vedem, îi trăim pe toți oamenii. În duhul nostru putem gândi, și la toți deodată, și la fiecare în parte.

În fiecare clipă avem de-a face cu această relație de prețuire cu care ne legăm de o figură omenească sau alta, dintre cei din afara noastră, al căror chip, însă, a căror prezență o trăim în noi înșine. Umblăm cu lumea întreagă ascunsă în noi, cu Hristos, în toată vremea. Avem în fața noastră, încontinuu, fețele tuturor oamenilor către care e îndreptată atenția lui Dumnezeu și concentrarea acestei atenții a lui Dumnezeu către toți oamenii în parte, o trăiește Hristos în noi și în Hristos o trăim împreună cu El.

Atenția lui Dumnezeu la toți, repet, o reprezintă Hristos cu dovada Lui de dragoste. Și, în El și de la El, o avem și noi. Noi încontinuu suntem cu ochii pe oameni, în duhul nostru, cu Hristos împreună și cu Tatăl. A spus Mântuitorul: Eu împreună cu Tatăl lucrez în voi, și pe Duhul adevărului Îl trimit să vă aducă aminte că nu sunteți singuri, ci ne aveți pe Mine și pe Tatăl, la care să fiți atenți. Să nu uitați că Eu, cu Tatăl în voi, sunt viață de dragoste, căci asta e viața, dragoste, și să fiți în legătură cu această taină ce se petrece-n voi, fiindcă Sfânta Treime locuiește, iubind pe oameni, în fiecare inimă omenească.

În fiecare inimă omenească, deci, existând sfatul de dragoste al Sfintei Treimi, este cazul să se desfășoare o sensibilă atenție la om ca a lui Dumnezeu. Fiecare inimă omenească își trăiește atenția la prețul pe care-l deține tot omul, preț dovedit prin atenția ce-o are Dumnezeu pentru oameni. Dragostea, sau viața noastră ca dragoste, este prețuire continuă de oameni, prețuire a valorii omului. De aceea ni se atrage atenția: Fiți atenți la Mine și țineți legătura cu Mine când gândiți ceva despre oameni. Gândirea voastră e încontinuu la oameni, ca a lui Dumnezeu.

Recunoaștem că gândirea noastră e totdeauna impregnată de chipul unui om, de o figură omenească? Niciodată nu gândim fără a avea în mintea noastră un om. În permanență îmi aduc aminte de cineva, cum am spus adineaori, să nu mă mai repet. Gândirea noastră e o necontenită preocupare în legătură cu oamenii, atât ca atenție directă de la noi la ei, cât și ca așteptare a atenției oamenilor spre noi. Ne convine să gândim „cutare este-n stare să facă pentru mine orice". Așteptăm ca toată lumea

să ţină cont că eu sunt şi am nevoie de atenţia altora. Încontinuu suntem cu pretenţia de a fi, cu alte cuvinte, iubiţi de toţi oamenii.

Recunoaşteţi acest lucru? Faptul că gândirea noastră e o continuă dorinţă de-a ne şti iubiţi şi cinstiţi de toţi oamenii, acesta e un lucru de care nu ne dăm seama decât foarte greu. Din când în când abia dacă ne aducem aminte de faptul că gândirea noastră e o gândire la oameni şi despre oameni şi că trebuie să fim atenţi cum şi în ce fel gândim, pentru a nu ne face vinovaţi având, cumva, o relaţie necorespunzătoare a minţii faţă de ei.

Relaţia cu oamenii, în gândirea noastră continuă, poate fi o relaţie pe inversul intenţiei lui Dumnezeu, care-i atent, cu dragoste şi preţuire. Noi, de cele mai multe ori, gândim pe negativ la oameni. Ne facem fel de fel de imagini, mai prejos decât ne socotim propria noastră personalitate. Oarecum, îi aplecăm, îi scoborâm sub preţul pe care aşteptăm să-l avem din partea oamenilor. Noi iubim şi suntem iubiţi. Dar cum iubim şi cum aşteptăm să fim iubiţi? În locul iubirii şi a aşteptării de a fi iubiţi se poate petrece, în inima şi în gândirea noastră, ceva ce nu se poate numi iubire. Se poate întâmpla să ne trăim inima noastră plină de oameni, pe negativ. Îmi pare bine, de exemplu, de ceea ce păţeşte vecinul, sau nu-mi pare aşa de rău ca de mine, mai ales dacă o păţeşte un duşman al meu. Când i se întâmplă ceva neplăcut, inima mea se odihneşte prost, pe inversul odihnei lui Dumnezeu. Se îmbolnăveşte cineva şi ţie-ţi pare bine că este el bolnav şi nu eşti tu. Fel de fel.

Deci, înlăuntrul nostru se petrec nişte lucruri de care trebuie să ne dăm bine seama şi să ni le observăm, ca să fie corespunzătoare cu inima-n care se petrec aceste lucruri, căci ea, să nu uităm, e inima lui Hristos în noi şi noi suntem în Hristos, care-i are pe toţi oamenii şi-i înfăţişează în fiecare clipă cugetului nostru.

A iubi înseamnă a prețui pe tot omul cu prețul cu care-L prețuiește Dumnezeu

Se poate întâmpla să gândim altfel decât Hristos, care ne este viață și trăire a inimii, normală, firească. Se poate întâmpla ca noi, în inima noastră, să gândim pe dos, deci împotriva lui Hristos, în tot cazul diferit față de gândirea Lui. Cum am zis, ușor și de multe ori, în inima noastră se trăiește o scădere a prețului aproapelui la care mă gândesc. Fără aproapele nu pot gândi niciodată, fiindcă despre cineva tot gândesc, fie de bine, fie de rău.

Din nefericire, noi gândim prea mult de rău, nu îl vedem pe aproapele a fi de același preț cu care dorim să ne prețuiască Dumnezeu pe noi. De aceea s-a alcătuit porunca dragostei: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău mai mult ca orice și pe aproapele ca pe tine însuți". Ca pe tine însuți, care aștepți să fii iubit de Dumnezeu. Să-l iubesc pe aproapele meu cum aștept eu de la el să fiu iubit, pentru că în inima mea locuiește Dumnezeu cu aproapele meu în brațe. Așa îl iubește Hristos, din inima mea, ca pe El Însuși care este iubit de Tatăl, fiindcă de la Tatăl ne are Hristos pe toți în El. Deci, Hristos se uită la noi cu iubirea Tatălui și noi, știind taina aceasta, e cazul să fim atenți, să nu ne trezim că avem în inima noastră, în mintea noastră, necontrolată suficient dacă corespunde sau nu cu a lui Hristos, o gândire pe invers față de gândirea lui Hristos. Adică să avem trăirea pe dos, pe negativ a vieții noastre care trebuie să fie dragostea lui Dumnezeu față de noi, dragoste pe care noi o pretindem de la El s-o aibă.

În relația noastră cu ceilalți cădem ușor în situația de a nu avea această măsură a atenției la aproapele pe măsura atenției lui Dumnezeu. Vreau să atrag atenția cât de ușor se ivesc în noi umbrele negativului acestuia, ale gândirii necorespunzătoare cu gândirea lui Hristos despre aproapele, care el este preocuparea noastră permanentă în minte. Atât de lesne îl scoborâm pe om sub nivelul prețului nostru! Cu durere mare trebuie să recunoaștem, nu pot să repet atâta pe cât se cade a fi repetat, cât de ușor și des ne pare chiar bine și suntem odihniți când aproapele nostru este sub nivelul nostru, prin boala, prin batjocura ce-o suferă de la alții, sau dacă sărăcește. Cutare a sărăcit. Nu te doare de loc de sărăcia lui ca de a ta, dacă ai trăi-o.

Poate că nu vi se întâmplă aşa ceva vouă, dar să ştiţi că, uşor, uşor, în mod foarte viclean, se înfiripă în inima noastră o subestimare a aproapelui, adică o preţuire mai mică decât cea pe care aşteptăm noi să ni se acorde, în aşa fel încât Mântuitorul a fost nevoit să ne roage să îi iubim pe vrăjmaşii noştri, să iubim pe cei ce ne sunt nesuferiţi, ceea ce înseamnă că în noi este un dezastru. Asupra acestui dezastru Mântuitorul e atent şi ar vrea să-l înlăture, pentru a nu mai rămâne în noi altă relaţie, de simţire şi de gând, decât aceeaşi cu a Lui. El îi iubeşte pe toţi şi a murit pentru toţi ca să învie cu dragoste în fiecare inimă omenească pentru care a spus că va învia.

Să însănătoşim inima noastră eliberând-o de gândirea negativă, necorespunzătoare cu a lui Hristos care preţuieşte încontinuu pe tot omul, ca Dumnezeu. Trăirea lui Hristos în noi este o trăire de preţuire continuă a omului. El dă viaţă, El învie-n noi preţul adevărat pe care-l avem înaintea Tatălui, şi acest preţ îl scoate în evidenţă.

În Post, deci, facem şcoala atenţiei la felul de a vedea al lui Hristos şi ne lecuim de defecţiunile acestea de a nu-l vedea pe aproapele nostrum aşa cum aşteptăm să fim văzuţi noi de către aproapele. Când am gândit noi vreodată, sau cât de des se iveşte în gândirea noastră preocuparea de a corecta atitudinea de gând faţă de aproapele, de a ne da seama că nu avem voie, în nici un fel, să umbrim în mintea noastră valoarea cuiva? Mântuitorul ţine la acest lucru: Iubiţi pe duşmanii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blesteamă, să vă pară bine de binele aproapelui ca de al vostru, să vă pară rău de răul aproapelui ca de răul vostru şi să vă doară de el ca de voi înşivă, când i se întâmplă orice i s-ar întâmpla. Ordine să se facă în inima noastră şi să gândim ca Dumnezeu, cu dragoste, la oameni.

Având în vedere că gândirea noastră e încontinuu impregnată de imaginea omului, asta înseamnă că ea trebuie să fie neîncetat o desfăşurare a dragostei, din partea noastră, faţă de toţi oamenii. În Post facem exerciţiul acestei operaţiuni de corectare a inimii, s-o dezlegăm, s-o dezintoxicăm de simţul acesta minor, rău pe care-l are faţă de aproapele într-un fel sau altul încât inima noastră să rămână curată.

„Fericiţi cei cu inima curată, aceia vor vedea pe Dumnezeu". Inima curată este inima cea cu gândire dumnezeiască, este cea cu dragoste dumnezeiască. Este cea cu preţuire ca a lui Dumnezeu faţă de tot ce are

El în jur. Inima curată este, deci, prețuire a omului, din partea noastră, ca a lui Dumnezeu.

Noi pretindem această inimă curată de la tot omul cu care ne întâlnim. Așteptăm de la el să aibă inimă curată față de noi. Pretindem asta pe viață și pe moarte. Pretind ca omul să aibă inimă față de mine. Nu ne punem câtuși de puțin problema „dar eu am inimă față de el?". Aștept de la alții să mă vadă cu inimă curată uitând că și eu trebuie să am inimă curată. Ne aducem aminte de asta foarte târziu, nu imediat. Când îl vedem pe om nu facem ordine în noi, repede ca fulgerul, încât, ca fulgerul care concentrează lumină absolută acolo unde țintește, așa să fie și inima noastră gândire pură, de dragoste concentrată ca a lui Dumnezeu față de aproapele. Repet, asta o pretindem față de noi, prețuirea totală. Să nu fim nedrepți, ci să recunoaștem acest lucru.

A iubi, deci, înseamnă a prețui pe tot omul cu prețul cu care-l prețuiește Dumnezeu, care în propria noastră inimă se adăpostește prețuindu-i pe toți oamenii. Ni se cere să ne asociem din inimă cu prețuirea cu care suntem convinși că prețuiește Sfânta Treime pe tot omul și să ne facem una cu ea. Să ne identificăm cu această prețuire dumnezeiască. Să fim atenți la măsura aceasta, să nu scoborâm pe nimeni sub prețul pe care-l pretindem pentru noi înșine, ci să-l ridicăm pe fiecare la nivelul de prețuire al lui Dumnezeu. Inima noastră să o ridicăm la nivelul acesta de prețuire încât să nu mai fie în ea subprețuire, să nu mai existe lipsă de dragoste.

Prețuirea e dragoste iar subprețuirea e lipsa dragostei

Unde nu este prețuire deplină ca a lui Dumnezeu, acolo nu e dragoste. Acolo e pur și simplu o rană ce-o facem lui Hristos, căci, cu propria Lui inimă în inima noastră gândim împotriva Lui, rănindu-L. De aceea e strașnic subliniat adevărul celor ce se vor întâmpla în lumina Judecății din urmă, așa cum le prezintă Mântuitorul: Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, că ceea ce-ați făcut altora Mie mi-ați făcut. V-ați raportat la oameni împreună cu Mine, mână în mână. Nu mai e nevoie de nici un fel de judecată. Veniți, că suntem acasă, împreună am lucrat. Cum i-am văzut Eu pe oameni, așa i-ați văzut și voi, iar Tatăl vă primește ca pe unii care, împreună lucrând, ați fost o inimă cu El.

Dacă ne temem de Dumnezeu, cum zicem, această frică trebuie să se exprime în atitudinea noastră de a băga de seamă nu cumva să-i privim pe oameni altfel decât îi priveşte Dumnezeu. Nu cumva să gândim diferit de Dumnezeu. Preţuirea aceasta de oameni îi este atât de scumpă Mântuitorului, încât cu gândul la ea şi moare, lăsându-ne-o moştenire s-o trăim şi să fie ca a Lui. Ultima Sa zvâcnire, a intenţiei de a ne învăţa ce înseamnă a trăi, o exprimă atrăgându-ne atenţia să-i preţuim pe oameni cu preţuirea cea dumnezeiască, şi numai aşa. Pentru că, spune El, în voi Eu vă sunt inima. Să nu mă contraziceţi, pentru a nu ajunge ca în inima Mea aflându-vă, să faceţi altfel, împotriva gândirii lui Dumnezeu.

Problema aceasta Mântuitorul o subliniază în rugăciunea Lui din urmă, de la Cina cea de Taină, căreia, drept să vă spun, tot mai mult caut să-i găsesc sensul (In 17). Mântuitorul se „demască" în această rugăciune ca unul ce se înţelege cu Tatăl în legătură cu calitatea vieţii noastre şi referitor la calitatea atitudinii pe care El arată că a avut-o faţă de oameni în lume. Calitatea relaţiei Lui cu oamenii, în mijlocul cărora a fost trimis de Tatăl, este cea a iubirii. El a fost iubire de oameni printre oameni, fapt pentru care-şi dă socoteală înaintea Tatălui înainte de moarte şi spune cum a văzut viaţa, cum i-a văzut El pe oamenii la care Tatăl l-a trimis.

Intim Îi spune Tatălui, rugându-Se

De atâtea ori ne-am oprit asupra acestui duh al atenţiei Lui la Tatăl faţă de care, înainte de moarte, îşi spovedeşte atitudinea întru care şi moare pe Cruce. El moare pe Cruce preţuind oamenii cu preţuire dumnezeiască. Şi despre această intenţie a Lui, de a muri pe Cruce cu preţul oamenilor în El, despre această angajare, despre acest gând, El îi spune Tatălui, iată, clar, de la început: A venit ceasul, Părinte, preamăreşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul să Te preamărească pe Tine. Recunoaşte, Părinte, că Fiul Tău te-a reprezentat în lume pe Tine, iubind oamenii aşa cum îi iubeşti Tu, căci Fiul Tău a strălucit de dragostea Ta, între ei. Am făcut să strălucească dragostea Ta faţă de oameni, am făcut să se vadă, în persoana Mea, cât e ea de mare. Arată acum că Eu am înţeles gândul Tău de a-i preţui pe oameni, ca Tine; am fost strălucire a dragostei Tale celei mari faţă de oameni.

Tot aşa ne-a dat şi nouă îndemn, Mântuitorul, zicând: Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca, văzând ei faptele voastre, să preamărească pe Tatăl cel ceresc. Acest lucru şi-L spune chiar Lui, în intima Sa întâlnire cu Tatăl. „Preaslăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul Tău să Te preaslăvească", adică cum i-ai văzut Tu pe oameni, cu dragoste, şi ei te văd pe Tine cu aceeaşi dragoste. Şi ei o au ca Tine. Oamenii te preamăresc pe Tine, Tată, pentru dragostea cu care-i iubeşti.

Acest lucru minunat îl preconizează Mântuitorul că se va petrece pe pământ, o asemenea strălucire a dragostei, ca a lui Dumnezeu, din partea omului către om. În duhul acestei dragoste vrea El să spună că moare, dovedind-o pe cruce. Ce a spus, rugându-Se, era pregătit să o dovedească cu fapta, murind din dragoste de oameni, pentru a înlocui viaţa lor cu viaţa Lui. Deci, Eu le-am dat viaţa Mea preţuitoare de oameni, pentru ca viaţa lor trăită în locul Meu, să fie preţuitoare de oameni. Acesta a fost subiectul atenţiei Sale, în convorbirea intimă cu Tatăl. Pentru asta şi-a dat El socoteală, ca apoi, la sfârşitul rugăciunii, să pecetluiască totul cu accentuarea din nou a aceleiaşi taine înfricoşate, pe care ne-o pune nouă la inimă, lăsându-ne-o ca Testament şi atrăgând atenţia ce inimă trebuie să avem unii faţă de alţii, cât de real-preţuitoare de oameni trebuie ea să fie, exact ca a Tatălui. Le-a exprimat acestea, după cum bine ştiţi, zicând: Le-am făcut cunoscut numele Tău; Te-am făcut pe Tine cunoscut, Părinte, i-am încunoştinţat că Tu eşti iubitor de oameni şi o voi mai face aceasta şi în viitor, punându-i în situaţia de a cunoaşte iubirea Ta, pe care urmează s-o aibă ei după ce le-am făcut-o cunoscută. Iubirea aceasta, a Ta faţă de ei, Eu mă voi îngriji să o aibă ca Tine, Părinte, adică, aşa cum Tu îi iubeşti să se iubească şi ei şi, pentru a reuşi această operă, le voi fi lor inimă, voi fi în ei.

Cu asta pune punct la toată predica Lui. Voi fi în ei inimă preţuitoare de oameni şi voi face din inima lor preţuire de oameni ca a Ta. Cu asta se desparte de oameni şi noi acum, aici, la sfat, preocupându-ne să ne corectăm inima, în taina postului, pentru a o aduce la starea de iubire şi preţuire de oameni ca a Lui, trebuie să avem grijă să o şi rezolvăm această problemă în noi înşine. Lucrul acesta vreau să spun că e cazul să ne preocupe: să rezolvăm ceea ce El spune aici Tatălui că se va face. Mântuitorul promite: Voi avea grijă ca oamenii să se iubească cum îi iubeşti Tu.

În rugăciune, mai înainte, spusese că oamenii au şi început a accepta această vedere a Lui Dumnezeu, felul cum ne vede El pe noi, cu dragoste: unii au început să Mă urmeze silindu-se să se iubească cum îi iubeşti Tu, iar Eu mă voi preocupa mai departe de aceste lucruri.

Mântuitorul se răstigneşte şi moare pe Cruce pentru această cauză, a corectării inimii omeneşti. Pentru asta moare El, şi în post facem şi noi ca El exerciţiul.

Antrenamentul faptei de a muri faţă de felul defectuos al inimii

Să murim faţă de starea cea fără de dragoste a inimii. Să moară din noi, să dispară complet starea de lipsă a preţuirii de oameni şi să se înfiinţeze în ea, integral, Hristos cel preţuitor de oameni ca Tatăl. În noi, în tot gândul nostru, să se înfiinţeze frumuseţea Sfintei Treimi, întâlnindu-ne cu oamenii faţă de care şi în gând şi în faptă să avem grijă să ne corectăm atitudinea şi să nu-i scoborâm în umbra lipsei de preţuire. Să nu permitem inimii noastre umbre sau murdării de gândire. Să nu ne permitem o mentalitate diferită faţă de cea a lui Dumnezeu. Să fim atenţi ca opera aceasta să reuşească, să nu parcurgem postul degeaba, în necunoştinţă de cauză. El, postul, să fie o operă de reparaţie, de punere la punct după măsura lui Hristos care de fapt ne stă la îndemână gata să lucreze împreună cu noi la această operă.

Hristos zice: Luaţi-Mă pe Mine ca viaţă, trupul şi sângele Meu, pentru ca, împreună cu Mine, să vă puteţi iubi unii pe alţii aşa după cum vi se arată a fi sensul vieţii voastre, iubire ca a lui Dumnezeu. Luând aminte, deci, la sensul postului, cât de caraghios apare felul nostru de a ne tocmi: postim sau nu postim, are rost sau nu are rost.

Pe calea postului a păşit Însuşi Mântuitorul, Care a murit pe Cruce, dovedind acest lucru că-L interesează corectarea inimii omeneşti. Să fim atenţi, deci, să ne controlăm această preocupare a noastră de-a ne şcolariza inima, să ne-o luminăm, în Hristos, cu preţuirea dumnezeiască faţă de oameni, preţuire care de aici înainte să nu mai fie alta decât a lui Hristos. Să fim atenţi în tot postul cu rugăciunea, cu învăţarea acestei rugăciuni a inimii, care în tot momentul recunoaşte că bate doar pentru că Hristos îşi bate în ea gândul Său. De aceea inima noastră să o punem

în priză cu Hristos şi să ne controlăm dacă am făcut-o sau nu am făcut-o aceasta, dacă avem de gând sau nu avem de gând ca ziua ce începe s-o trăim perfect în duhul dragostei lui Hristos.

Să ne facem socoteala din capul locului. Să nu ne amăgim cu faptul că e suficient de luminos gândul ce l-am avut referitor la starea noastră de oameni care am intrat în Postul Mare, ci să fim conştienţi că este cazul să ne dăm seama dacă l-am început cu adevărat, sau nu.

Atâta am tot vorbit „începe Postul Mare"... Să ne regăsim lucrând în Hristos. Şi, dacă nu ne regăsim, să ne străduim a-i ajunge pe cei care din capul locului şi-au propus să facă acest lucru, încât postul să nu fie doar o formă goală, o laudă deşartă, că, uite, noi purtăm chipul lui Hristos şi mergem pe urmele Lui. Să dovedim, real, prin postirea noastră, că nu numai cu pâine se hrăneşte omul, ci cu tot duhul dragostei lui Dumnezeu, cu duhul inimii Lui.

Cu asta se hrăneşte omul în mod normal, nu cu atenţia la toate cele spre care îl trimit patimile şi simţurile lui. Omul se hrăneşte, în inima sa, cu duhul inimii lui Hristos, care e dragoste. El face exerciţiul punerii la punct a inimii.

Nu este uşor. Pe tot parcursul întregului post ne controlăm, de dimineaţa până seara, în fiecare zi, starea inimii noastre. Ne privim, sondându-ne atent, oare se întâmplă în noi căderi de la nivelul de apreciere a valorii aproapelui nostru? Oare au loc căderi sub nivelul la care apreciază Mântuitorul, din propria noastră inimă, pe aproapele?

Mântuitorul îl vede dumnezeieşte, din propria noastră inimă, pe aproapele. Şi atunci, din propria Lui inimă din care El vede ca Dumnezeu pe aproapele, noi să privim altfel?

Să ne controlăm potrivirea inimii noastre cu a Lui. De fapt, inima Lui o purtăm drept viaţă în noi. Eu sunt viaţa în voi. Cum trăiesc Eu, iubindu-i pe oameni ca Tatăl Meu, aşa să trăiţi şi voi, clipă de clipă. Ca să nu greşiţi fiţi atenţi la Mine. Adică, bătăile inimii Mele pentru aproapele să coincidă cu ale voastre. Interesul vostru să coincidă cu interesul Meu. Din interesul Meu cu care din inima voastră privesc oamenii, să vă inspiraţi şi voi dobândind interes faţă de aproapele.

Dacă acest lucru nu se întâmplă în timpul postului nostru, nu avem la ce vorbi despre post. Praznicul Paştilor e praznic al triumfului iubirii în inima omenească, pentru ca numai această preţuire de oameni a lui

Dumnezeu să stăpânească, aceasta să fie victorioasă în noi. Altfel spus, să ne înlăturăm pe noi, cei fără acest simţ al lui Dumnezeu, fără această preţuire. Inima putredă, cea fără preţuire dumnezeiască de oameni, s-o curăţăm şi să înlăturăm ce-i uscat în noi cum cureţi un măr de putregai. În timpul postului să ne căutăm şi să ne vedem găunoşenia inimii, să depistăm cavernele ei de umbre, în care se petrece o altfel de gândire de oameni decât a lui Dumnezeu.

Să nu ne ascundem, în inima lui Hristos, cu putreziciunea negativului de gândire. E o problemă serioasă, pentru că trebuie să fim sinceri. Cu fiecare credincios întâmpin aceleaşi negocieri: „nu pot ca ceilalţi, eu am de lucru". Ne târguim mereu să ascultăm, sau să nu ascultăm de modelul Hristos ce se impune a ni-l însuşi ca inimă a noastră. „Păi, postesc doar miercurea şi vinerea". Nu pentru că ar fi aşa de important ca numai miercurea şi vinerea să posteşti, însă e lamentabil felul cum se pune problema asta, „eu postesc numai miercurea şi vinerea" sau „până acum am postit o săptămână, dar nu ştiu dacă voi putea continua".

Ne târguim aşa, asupra unui lucru atât de mic! Cum adică, tu te târguieşti în a-ţi aprecia cinstirea ta faţă de Dumnezeu? Vrei să ţi se permită să nu-L cinsteşti pe Dumnezeu, chiar atâta cât trebuie, să ţi se permită să te cinsteşti pe tine mai bine decât pe Dumnezeu. Vrei să fii scuzat. Mântuitorul a spus clar: Cine se scuteşte şi se cruţă pe sine, acela se pierde. Şi noi negociem această lege, dacă s-o admitem sau nu, dacă să ne-o însuşim ori nu! Câtă micime de suflet dovedim! Ne târguim asupra preţului lui Dumnezeu ce-l are pentru noi, El fiindu-ne viaţă. Ne târguim dacă-L acceptăm sau nu. Nu ne gândim că dragostea lui Dumnezeu faţă de noi o aşteptăm perfectă, în felul acesta cerându-se ca şi dragostea noastră faţă de oameni să fie perfectă, cum e a Lui. Noi avem aceeaşi viaţă, aceeaşi inimă preţuitoare ca a Lui, şi atunci cum ne târguim şi îi facem observaţie lui Dumnezeu că, oarecum, pretinde cam mult de la noi, aşteptând să fim şi noi perfecţi ca El, pentru că noi avem de lucru, avem şi alte interese care ne împiedică să ne însuşim punctul Lui de vedere.

Chiar şi astăzi, câte şoapte m-au împresurat: „Păi, eu nu pot posti, am serviciu". Nu-i mare lucru că nu poţi posti, dar atunci fă altceva. Nu poţi posti cu mâncarea fiindcă eşti bolnav, nu-i nimic, însă faci altă silinţă de punere la punct a inimii tale în această perioadă. Ceva, măcar cât de cât,

tot trebuie să dovedim. Cum prăznuiesc eu Paştile, cu Sfinţii pentru care mă bucur, mă bucur fiindcă mă simt în ambianţa sfinţilor şi-a îngerilor, cum prăznuiesc eu, cel ce sunt departe de-a avea grijă de seriozitatea acestui nivel la care trebuie să ridicăm inima noastră? De câte ori pe zi îţi pui problema, riguros, „inima mea trebuie să fie acolo"?

Întâlnindu-mă cu cineva, poate m-am trezit gândind anapoda. Mi-am făcut imediat problemă? Să ard, să distrug asemenea atitudine care mi se îmbie a o avea faţă de aproapele, s-o prăpădesc. Mântuitorul a spus, drastic, dacă te sminteşte piciorul sau ochiul, taie-l, scoate-l. De ce?

Pentru că trebuie să-ţi pui la punct, să-ţi curăţeşti fiinţa ta de nefirescul ei care este nepreţuirea, la nivel dumnezeiesc, a oamenilor. Să nu vi se pară că o spun ca unul ce sunt perfect împlinitor al acestui lucru şi vi le înşir vouă, care se poate întâmpla să nu fiţi aşa de perfecţi. Cred că nu gândiţi aşa. O spun ca unul ce mă îngrijorez de mine şi de toţi, fiindcă ne vedem vorbind despre post, în Biserică, fără să propunem mai multă seriozitate faţă de problema postului. Ori postim aşa, ori să nu mai zicem că postim.

După cum poate fiecare, dar să îşi strunească atenţia, să-şi pună la punct inima. E vorba aici să fii atent în fiecare zi, în fiecare clipă, în mod aparte, într-o tensiune cu totul deosebită de atenţie. Să-mi pun întrebarea „ce se întâmplă cu inima mea când sunt în faţa omului, când îmi aduc aminte de om". Să fiu atent ce face inima mea în atingere cu oamenii. Să am momente de riguros control, ca să-mi pot pune un diagnostic, să ştiu ce leac să folosesc pentru a-mi însănătoşi inima. Pentru asta ne şi împărtăşim cu Hristos, senini, cu nădejde în ceea ce a zis: Luaţi-mă pe Mine inimă, pentru a v-o corecta pe a voastră. Împărtăşiţi-vă cu Mine, pentru ca să iubiţi ca Mine şi, iubind împreună cu Mine, ca Mine, să fie viaţa voastră valabilă; altfel, ea nu-i valabilă. Dacă cineva nu-i cu Mine în el, nu are viaţă. Nu-i om valabil cel care nu-i cu Mine în el.

Ne înfricoşează avertismentul şi de aceea ne strângem în sfat prietenesc, pentru ca măcar în două-trei suflete să existe această alarmă, încât, fiecare dintre noi, care pe unde suntem, măcar câţiva în locul tuturor, să instaurăm această atenţie, după dorinţa Mântuitorului. El ne vorbeşte de bine în rugăciunea Lui către Tatăl: Unii au primit cuvântul Meu pe care-l am de la Tine, Părinte, şi mă urmează pe Mine întru iubirea de

oameni ca a Ta. Unii au început, şi pentru aceştia mă rog să-i primeşti ca şi pe Mine. Asta o spune, deci, referitor la noi. Ne vorbeşte de bine, afirmând că noi am şi pornit să punem în aplicare ce a spus El. Îmi permit să vi le zic acestea, fiindcă despre noi e vorba şi este dureros că la începutul Postului se anunţă în biserică: „începe Sfântul Post şi facem slujbe, facem Liturghie, avem program de rugăciune, atunci sau atunci, la ora cutare". Punct. Dar nu se aude: „oameni buni, ori postim ori nu mai suntem!"

Altfel, degeaba amintim de program. Să ne regăsim intrând în acest program anunţat cu inima noastră, cu atenţia noastră care să stea pe loc în multele ceasuri ale zilei şi să-şi facă socoteala: e inima inimă, sau nu e inimă? În prima duminică, în a doua, în a treia să se repete acest apel: am postit sau n-am postit, pentru a ajunge la rezultatul scontat? La mijlocul Postului există chiar o sărbătoare, un fel de popas în care ne uităm înapoi şi înainte. Ne uităm înapoi să constatăm, oare am început postul sau nu? Dacă l-am început, să vedem dacă l-am început bine şi să ne orientăm pe viitor, mai departe, dacă l-am înţeles bine. Deci, la mijlocul Postului să ne facem o socoteală despre noi: ne regăsim sau nu ne regăsim ca atare? Cine o are în atenţie această sărbătoare? Cine trage semnalul de alarmă: „Aveţi grijă că la mijlocul Postului ne facem un examen de conştiinţă, dacă am luat în seamă importanţa lui, sau nu am luat".

Aţi auzit spunându-se asta? Nu bag vină altora, ci mie. Eu, care vorbesc acum, de ce nu am ieşit în mijlocul bisericii să strig lucrul acesta? E adevărat că nu se insistă asupra postului, deoarece se socoteşte de la sine înţeles că dacă începe postul trebuie să postim. Nu-i destul, totuşi. De aceea este post, tocmai pentru că nu-i destul doar să ne gândim că-i post, ci să îl şi punem în aplicare ca osteneală de corectare riguroasă, sinceră a inimii noastre, despre care trebuie să ne dăm seama dacă corespunde sau nu corespunde cu inima lui Hristos, cea iubitoare de oameni ca a lui Dumnezeu.

Este sau nu este adevărat ce spun? Acuzăm pe cineva? Nu, Doamne fereşte! Nu observaţi că noi pe noi înşine ne cucerim, ne supraveghem să vedem ce facem? Tot aşa cum se roagă preotul, la prefacerea Darurilor: „Ne rugăm, Părinte, şi ne cucerim. Ne cucerim, adică ne stăpânim pe noi, pe care ne înlăturăm, ne dăm la o parte din viaţa noastră şi cerem în

locul vieţii noastre pe Hristos, fiindcă vrem să trăim în duhul Hristosului Tău, Părinte, nu în al nostru, cel defectuos".

Deci, asta ne mănâncă, ne doare pe noi acum. Dacă ne-am mărturisit, ne-am împărtăşit şi apoi ne-am aflat aici, strânşi laolaltă acasă la mine, bucuroşi că suntem prieteni, atunci să ne şi ruşinăm a ne regăsi că nu ne-am apucat de lucru. Din respect pentru prietenii mei care s-au apucat de lucru, îmi fac socoteală să mă apuc şi eu de lucru.

Acesta e duhul ce ne mobilizează. E bine să se înfiripe cercuri de prieteni, hotărându-se asupra acestor lucruri, pentru că ne sunt de folos. Însuşi Mântuitorul o spune: Unde-s doi, trei, strânşi în numele Meu, înţeleşi asupra unui lucru bun, Eu sunt în mijlocul lor. Ne-a atras atenţia: Adunaţi-vă şi vă înţelegeţi ca să ştiţi cum să Mă ascultaţi, pentru că Eu sunt întotdeauna de faţă aşa cum este şi acum, în mod sigur, luând act de gândirea noastră sinceră, cinstită. Ce-ar fi să luăm mai în serios ca niciodată problema postului în viaţa noastră? Care şi cum ştim, căci fiecare are problematica lui. Nu-i vorba numai de mâncare, ci de o mulţime de lucruri ce trebuiesc retezate, extirpate din noi, pentru a deveni inima curată şi sănătoasă.

T.: Părinte, nu trăim oare vremurile în care numai cei aleşi vor rezista răbdând până la sfârşit? Se zice că pentru ei va scurta Domnul zilele care vor veni.

Părintele Miron: Orice timp este o ocazie, un spaţiu în care poţi să desfăşori ceea ce e de făcut, lucru care nu-i interesează pe cei neatenţi. Cei aleşi nu se plâng niciodată de nimic. Ei ştiu să rabde totul până la sfârşit fără să li se pară prea mult şi prea greu. Ceilalţi nu ştiu să rabde până la sfârşit, le pare lung timpul.

T.: Tinerii din ziua de azi sunt, în majoritate, blazaţi şi se plictisesc ...

Părintele Miron: De multe ori m-am gândit la problema asta, a plictiselii. Nu o pot concepe ca având-o un creştin. Personal, poate că am eu o defecţiune a firii, dar n-am ştiut niciodată ce-i plictiseala. Nu cunosc ideea asta de plictiseală. Poate doar de îngrijorare pentru ceea ce va fi. Îngrijorare, sub o formă ori alta, nu însă plictiseală.

Omul ce se plictiseşte înseamnă că nu are disciplina gândirii. Dacă ştii cum să-ţi organizezi mintea, atunci nu ai niciodată motiv de-a te supăra pentru nimic. Fiindcă dacă eşti cu gândul în gândirea lui Dumnezeu nu te poţi supăra sau plictisi.

M. : În special la cei necredincioşi se observă plictiseala.

Părintele Miron: Când îl auzi pe vreun om că se plictiseşte, în mod sigur nu-i cine ştie ce de capul lui. Nu înseamnă că-l dejosesc, dar mi-e teamă că e găunos la gândire.

M. : Sunt şi studenţi care se plictisesc, deşi lucrează cu mintea.

Părintele Miron: Da, mulţi, neavând mijloace de-a se distra, se plictisesc.

M. : Îi auzi spunând „mă plictisesc tot citind cursul ăsta".

Părintele Miron: Sigur că te plictiseşti citind un curs, adică e greutatea în sine a oricărui lucru. Nici mie nu mi-a fost drag să tot învăţ. Te urăşti buchisind mereu acolo. Poate e vorba de sentimentul acesta de silă în a tot învăţa nimicuri. Lucruri ce nu-s de mare importanţă. Dacă-ţi dai seama, în schimb, că înveţi lucruri de valoare care te antrenează personal, devii co-interesat cu ştiinţa şi nu te plictiseşti. Atunci nu-ţi mai ajunge timpul şi pe unde mergi te preocupă ceea ce-ai aflat.

Repet, eu nu m-am simţit niciodată plictisit. Urât, stând de unul singur, da, însă urâtul de soiul acesta nu-l iau ca plictiseală, ca petrecere inutilă a timpului, ci ca aşteptare dureroasă până mă întâlnesc cu cineva. Când ai un răgaz, aşa, pe neaşteptate, îţi faci rost numaidecât de-un subiect de gândire. Abia aştepţi să îţi faci rost de un pic de răgaz, ca să te adânceşti într-un anumit domeniu care te interesează. Atunci sigur nu te plictiseşti.

Când nu înţelegi valoarea vieţii, atunci te plictiseşti. Dar dacă te preocupă toate valorile, valoarea timpului, valoarea a ceea ce te înconjoară, dacă pui în contul lui Dumnezeu tot ce există-n jurul tău, nu-ţi mai vine să te plictiseşti. Îţi dai seama că eşti înconjurat de nişte probleme pe care

Dumnezeu le-a pus lângă tine ca să te descurci în acest cîmp, în aparenţă gol de interes şi de conţinut.

Când ai simţul valorii, îţi dai seama că tu însuţi şi întreaga lume, tot spaţiul în care eşti, au rost fiind operă a lui Dumnezeu cu sens înalt. Nimic nu a lăsat Dumnezeu fără sens. Atunci cauţi să găseşti acest sens, îţi dai seama că toate câte te înconjoară au un rost. Stând aşa, silit, în mijlocul acestor lucruri, care la început nu ştii ce însemnează, trebuie să cauţi să le găseşti sensul, fiindcă nu se poate ca ele să nu aibă sens din moment ce există. Nici un fir de păr nu se clatină fără ştirea lui Dumnezeu. De cele ce te-nconjoară şi de care eşti tentat să te plictiseşti, dacă eşti creştineşte lămurit, îţi dai seama că nu-i cazul să te saturi şi să le urăşti, pentru că toate-ţi vorbesc ceva despre Dumnezeu.

Trebuie să cauţi a te înţelege cu situaţia, trebuie să găseşti cauza pentru care te afli tu în această situaţie. Peste tot e opera lui Dumnezeu şi, simţindu-te înconjurat de semnele operei lui Dumnezeu, nu ar fi voie să te plictiseşti. Zicem, în cel mai nefericit caz, că dacă nu găseşti sensurile bune, te vei preocupa să le cauţi unde nu-s, adică să le culegi din „nimicul" pe care-l simţi tu în jurul tău. Dacă simţi că acest „nimic" începe a te provoca să-l înţelegi, îţi dai silinţa să-i găseşti sensuri, căci peste tot există înţelesuri ascunse. Nu întâlneşti vreo realitate în care să nu fie sensuri ascunse ale raţiunii dumnezeieşti. Realitatea ce te înconjoară e alcătuită din raţiuni dumnezeieşti.

Dacă, de exemplu, eşti somnoros sau obosit şi trebuie să stai undeva să aştepţi, este explicabil că ţi se urăşte să suporţi situaţia respectivă. Dar, şi în cazul acesta suntem chemaţi să punem la contribuţie cugetarea dumnezeiască cu ajutorul căreia, dacă o folosim cum se cuvine, nu se poate să nu ne prindem de ceva care să nu ne mai chinuie. Veţi gândi „uşor de zis, greu de făcut". Şi totuşi e absolut necesar să-ţi găseşti totdeauna motiv de îmbucurare sau suportare, cu dragoste, a oricărei situaţii.

M. : Vreau să vă întreb un lucru. Pe cei de lângă noi care nu ştiu să privească, nu ştiu să se bucure, cum credeţi că-i putem ajuta?

Părintele Miron. : Îi ajutăm în ceea ce au lipsă. Dacă nu au lipsă de ajutorul nostru, nu-i putem ajuta.

M. : Nu mă refer la ajutorul material.

Părintele Miron: Ştiu. Să nu ne permitem a gândi rău despre ei, să-i privim ca operă a lui Dumnezeu. Nu ne permitem a-i confunda cu răul pe care-l fac, dacă eventual îl fac.

Atunci când eşti cu Mirele, prin excelenţă te afli în postul adevărat

Faptul că eşti cu El constituie postul

Îmi pare bine că am dat peste tâlcul acestor două cuvinte, blând şi smerit, provocat fiind să vorbesc unei tinere care, din punct de vedere teologic, voia să se lămurească. Ea se plângea că firea îi este într-un fel anume, deşi bunele intenţii sunt altele, mai ales că şi le cultivă la Teologie. Dacă răspunde cu felul ei de a fi, greşeşte de multe ori şi îi pare rău, deoarece la inimă ea nu are acea asprime care face impresia că ar exista luându-te după modul mai puţin îngrijit în care se manifestă. Eu i-am propus să se îngrijească şi să-şi potrivească felul de exprimare după Hristos, despre care învaţă în toate zilele şi în toate clipele cum este El în noi. În felul acesta să şi-L ia pe El model în toată clipa, şi în faptă şi în gând. Mai primejdios este să fii în gând fără blândeţe şi smerenie, acolo unde nu ne vede nimeni, unde nu avem nicio sfială şi-i dăm drumul primului impuls.

Primul impuls trebuie stârpit imediat. Din inimă ies fel de fel de monstruozităţi, mândrie, răutate. De aceea a spus Mântuitorul că nu ceea ce intră în gură, ci ceea ce iese din ea îl spurcă pe om. E nevoie de mare grijă pentru ceea ce scoţi din inimă faţă de cineva pe care-l întâlneşti în gând. În gând îţi permiţi să faci vrute şi nevrute, te răfuieşti cu omul de-i merg fulgii.

Toate aceste mizerii, nepuse la punct în inima ta, calcă postul. A posti înseamnă a simţi cu Hristos tot ce simţi, a recepţiona cu El totul, a face totul cu El. La întrebarea „Pentru ce ucenicii Tăi nu postesc?", Mântuitorul răspunde: „Dacă sunteţi cu Mirele, nimeni nu poate posti".

De ce? Fiindcă atunci când eşti cu Mirele, prin excelenţă te afli în postul adevărat şi nu-ţi dai drumul la nici un fir de simţire străină de ceea ce trebuie după cum nici El nu-şi dă drumul la nimic nepotrivit. Când eşti cu Mirele, eşti cu bună grijă şi bună cuviinţă din toate punctele de vedere ale manifestării tale ca om. Şi acesta e postul, să fii cu reţinere dumnezeiască la tot ce trebuie să te reţii, şi cu dăruire dumnezeiască întru toate cele pe care trebuie să le oferi.

Când eşti cu Mirele nu poţi posti, căci însuşi faptul că eşti cu El constituie postul. Eşti înfrânat, pus la punct cu inima, ca El. Când nu voi mai fi cu voi, veţi posti. Până aţi fost cu Mine, tot ce m-aţi văzut că fac aţi făcut şi voi. Ce am avut la inimă v-am spus şi vouă iar voi mi-aţi spus Mie. Tot timpul aţi ştiut ce aveţi de făcut iar când nu mă veţi mai vedea, veţi fi în situaţia să vă controlaţi simţămintele ca să corespundă cu ale Mele. Şi, în acest scop, veţi posti reţinându-vă de la împrăştierea inutilă, rea, necontrolată a inimii voastre şi îndreptându-vă atenţia numai spre Mine.

Postul înseamnă a ne reţine de la orice formă de împrăştiere, fără control dumnezeiesc, a ne aduna simţămintele şi a le pune insistent prin credinţă sub controlul lui Hristos Care ne controlează din propria noastră inimă. Aşa frumos sunt legate toate...

Blândeţea şi smerenia se cultivă în timpul postului. În post învăţăm smerenia şi blândeţea Domnului Hristos, cu care El s-a prezentat între noi, şi ne însuşim felul Lui de a răspunde cererilor noastre. Nu poate posti cineva care e cu mirele, care e scăldat în dragostea mirelui. Mirele îi învăluie pe toţi în dragostea lui pentru mireasă. Aceeaşi dragoste el o are pentru toţi. Te afli în lumea de iubire a lui Dumnezeu, din inima mirelui. Te cumineci din aprecierea lui faţă de tine. Mirele-i apreciază pe toţi cu o largheţe de inimă care-i vine din dragostea pentru mireasa lui. Din preţuirea pentru mireasa lui, din această valoare el ia şi împarte tuturor celor de la masă. „Mâncaţi şi vă veseliţi, că inima mea v-o dau vouă, din darul ce mi l-a dat Dumnezeu".

Darul e mireasa. Cine e la nuntă nu poate posti. Dar când va lipsi mirele, Eu am fost ca un Mire, atunci veţi posti în acele zile. În toate zilele, de fapt. Cum? Cu gândul la Mine, pe care trebuie să nu uitaţi că mă aveţi chiar în inima voastră. Avându-mă pe Mine veţi şti posti, fiind atenţi la Mine, şi din această atenţie veţi cunoaşte cât şi cum să mâncaţi,

cât şi cum să vă gândiţi la Mine, fără să vă pună nimeni lege. De la sine înţeles, dacă vă daţi seama ce valoare aveţi în dar de la Dumnezeu, veţi şti răspunde cu orice formă de răbdare. Veţi răbda pe aproapele, nu o dată, ci de un infinit număr de ori. Aveţi nemărginita posibilitate de a iubi, pentru că mă aveţi în voi pe Mine. Vă aduceţi aminte de Mine şi dacă vă gândiţi la Mine, acesta-i postul.

Postul te învaţă să iubeşti

Nu înseamnă că ai făcut ceva dacă te-ai abţinut de la un fel sau altul de mâncare. Compari puţina ta mîncare de regim cu nemărginita frumuseţe şi bunătate a lui Dumnezeu? De aceea scrie în Scripturi: nu-mi trebuiesc posturile voastre, căci ele nu-s adevărate. Post e atunci când vin la Biserică hotărît să mă pregătesc, să-mi prepar inima făcând-o aptă de a iubi. Postul Paştilor este o pregătire de a reveni la realitate şi a înţelege că putem iubi ca Dumnezeu. Atenţi fiind la frumuseţea lui Dumnezeu, nici nu-ţi mai aduci aminte de mâncare, sau nici nu mai ştii ce înseamnă să nu ierţi. Numai când te uiţi la icoana Mântuitorului, cum ni se oferă El de dornic ca taina dragostei să o pună deplin în inima noastră, nu îţi mai aduci aminte să mănânci. În vederea Împărtăşirii pe care o aşteptăm noi tot timpul, nu-ţi mai aduci aminte de mâncare, ci pur şi simplu e cazul să te scuture cineva, spunându-ţi „mănâncă ceva!" şi asta se întâmplă nu neapărat fiindcă e post. De la sine înţeles este că în toată vremea eşti în post. Toate zilele noastre sunt în post, după vorba Mântuitorului: În acele zile, când nu mă veţi mai vedea cu ochii, dar Eu voi fi în voi, atunci veţi şti posti. Cum? Toată ziua suntem atenţi la aproapele nostru să-l cinstim, suntem atenţi la simţurile noastre, la felul în care apreciem viaţa cu ele. Pe întreg parcursul zilei înfrumuseţăm lumea prin felul cum o tratăm cu Hristos, deci dumnezeieşte. De aceea e nevoie de rugăciunea inimii, pentru ca în toată clipa, atenţi fiind, să Îl vedem bine pe Hristos, răstignit în taina Lui, prin care pune-n cumpănă valoarea Sa cu propria noastră valoare. Atunci vom şti tot, fără greşeală, cum să ne purtăm, cum să preţuim ceva, cum să mâncăm, cum să vorbim.

Mă întorc la Evanghelia de azi cu invitarea la masă a Mântuitorului în casa lui Simon Leprosul, legându-mă de obiecţiunea ce-o face Mântuitorul ca răspuns la gândurile celor de faţă. Ee întrebau cum îi

permite femeii păcătoase să toarne mir peste El. S-a explicat, spunând că „mult a iubit şi mult i se iartă". Acest mult a iubit pus în faţa lui mult i se iartă scoate în evidenţă cele ce am vorbit despre păcat. Ce este păcatul? Păcatul este fapta fără dragoste, e acea atitudine faţă de viaţă lipsită de dragoste, fără grija de a-L pune pe Hristos ca mod de tratare a oricărei valori.

Dacă tratăm sau apreciem valoarea vieţii fără confruntarea cu Hristos, noi le vom face rău acestor realităţi, le producem o daună. Păcătuim când ne referim la realitate fără Hristos, fără desăvârşita apreciere făcută din punctul Lui de vedere. Atunci păcătuim, când atitudinile noastre faţă de tot ceea ce ne înconjoară nu poartă pecetea duhului dragostei lui Hristos.

De unde ştim? Numai într-o singură zi se ivesc atâtea situaţii când luăm atitudini necontrolate şi nu înţelegem realitatea din punctul de vedere al valorii pe care i-o conferă Mântuitorul. Toţi avem pretenţia asta fină, ca ceea ce a pus Dumnezeu în mine - o valoare anume - să nu mi-o strice nimeni. Apărarea aceasta a omului eşti dator să i-o simţi, pentru că fiecare îşi apără valoarea proprie, care e şi a ta. Trebuie să exprimi nemărginita ta preţuire faţă de om, ca Dumnezeu. Şi tu eşti chemat să mori pentru aproapele ca El.

Noi, în faţa omului, e cazul să ne răstignim ca El. În faţa devalorizării în care s-au prezentat răstignitorii, Mântuitorul apreciază altfel situaţia, uitându-Se la ei cu valoarea nemărginită a dragostei Tatălui pe care ştie că o are El pentru aceştia. Valoarea dragostei lui Dumnezeu e una cu valoarea omului. Nişte valori se aseamănă şi se pun în cumpănă pe Cruce. Cu ideea aceasta să rămânem:

Omul are în sine ceva din nemărginirea dragostei şi a valorii pe care i-a dat-o Dumnezeu

Nemărginirea dragostei lui Dumnezeu are rădăcini şi în noi. Înseamnă că deţinem această minune, nemărginita frumuseţe a posibilităţii de iubire, ca Dumnezeu. Suntem nemărginiţi în iubire, ca El. Să ne bucurăm şi să-I mulţumim în toată clipa că ne-a adus la existenţă.

Păcatul este lipsa de dragoste în modul nostru de întâlnire cu oamenii. De aceea spune Mântuitorul „mult a iubit, mult i se iartă". Iubirea

acestei femei, Maria Magdalena, era inspirată tocmai din felul în care El s-a comportat faţă de ea. Arătându-şi iubirea, ea dovedeşte că atitudinea sa faţă de oameni şi viaţă va fi numai aceasta pe care a arătat-o în momentul acela. Dragostea ei, manifestată, îi anulează greşelile săvârşite înainte de a-L cunoaşte pe Hristos. Deci, dragostea pe care o are faţă de om, faţă de Hristos, îi şterge golul cel fără de dragoste al felului ei de-a fi înainte, un fel de a fi prin care a păcătuit tot timpul.

„Multe păcate", spune Mântuitorul, deoarece fără dragoste, multe, multe rele facem. Toate atitudinile noastre lipsite de dragoste sunt răutăţi, păcate. Multele sale păcate i se iartă pentru că a umplut inima ei cu dragostea Mea, pe care ea a descoperit-o şi pe care voi nu aţi dovedit-o. Nu aţi turnat nici o picătură de apă pe picioarele mele, în vreme ce ea nu mai conteneşte să-mi sărute picioarele şi să verse mirul pe Mine, mirul reprezentând preţiozitatea gândirii, a simţămintelor ei adânci de dragoste, adâncul inimii sale încărcate de iubire.

Mântuitorul a pus problema păcatului.

Ce e păcatul? Făptuirea fără dragoste

Acţionând fără dragoste, omul nu tratează corect valorile ce le are în faţă. Nesimţind punctul de vedere al lui Dumnezeu faţă de valorile Lui, le stricăm, le tratăm greşit. Păcatul în sinea lui este atitudinea fără Hristos, fără dragoste faţă de orice. „Mult i se iartă". Golul acesta e atât de dureros pentru Mântuitorul. Are mult de iertat, asta însemnând că mult l-a supărat femeia pe Dumnezeu cu atitudinea ei necorespunzătoare. Pe El Îl doare, pe noi prea puţin ne doare mulţimea răutăţilor noastre. Noi nu apreciem paguba ce i-o facem, dar El ştie valoarea noastră, de la Tatăl.

Cât de dureros este pentru Mântuitorul văzând cum tratăm totul fără El! Mult i se iartă, pentru că femeia aceasta a prins toată dragostea Tatălui Meu, pe care Eu i-am arătat-o şi ea a luat-o în primire umplându-şi inima de acea înţelegere dumnezeiască, în conformitate cu care va şi umbla mai departe prin lume. Mult a iubit. Ce minunat că această inimă omenească a putut cuprinde bunul desăvîrşit al iubirii Tatălui Meu!

S-a bucurat Mântuitorul văzând dragostea Tatălui cuprinsă în inima ei. Ce taină mare e iertarea, de exemplu. Când ierți pe cineva înseamnă că trebuie să ai această multă dragoste a lui Hristos ca să fii capabil cu adevărat să ierți. Numai dragostea lui Hristos știe aprecia corect răul sau binele. Numai cu multa dragoste se răscumpără marele rău față de aproapele tău. Când ierți, se cade să te identifici complet cu Hristos în simțul aprecierii ce-o faci față de aproapele tău pe care trebuie să-l ierți. Cu mare grijă trebuie să calculezi valoarea actului ce-l săvârșești, ca să fie făcut cu deschiderea de înțelegere a inimii lui Hristos. Și tu trebuie să tratezi ca El, omul, când ierți.

Multele greșeli, cele fără de dragoste, se iartă prin multa, multa dragoste ce se pune în locul golului pe care noi îl numim răutate. Omul iartă, dar ține minte. Nu se poate smeri punându-și inima la dispoziția lui Hristos pentru a ști lua atitudinea cuvenită. Ține mai mult la el însuși. „Pe mine m-a jignit". Nu-i pasă omului că jignirea e adusă de fapt Mântuitorului. Pe om îl doare inima doar pentru ofensa adusă lui. Te socotești mai de valoare decât Dumnezeu când nu ierți.

Să nu cazi în această eroare. Dau de gândit cuvintele „mult i se iartă, pentru că mult a iubit". Pentru iertare trebuie pusă în cumpănă multă iubire. Să ni-L însușim pe Hristos, pentru a putea repara greșelile făcute din lipsă de iubire. Sunt lucruri, acestea, care în taina postului se prelucrează. Atunci ne gândim la greșelile noastre multe și la problema îmbunătățirii relației între om și om, pentru ca ea să devină relație dumnezeiască.

Dacă în post nu ne alegem cu identificarea noastră cu Hristos, postul nu mai are nicio valoare. Dimpotrivă, constituie un rău, fiindcă ne închipuim că suntem cineva mâncând câteva zile fasole în loc de carne. E important să știm despre ce fel de post și rugăciune e nevoie înainte de Sfânta Împărtășanie. Dacă nu înțelegem lucrul acesta, nu am făcut nimic.

Cade Hristos în inima noastră ca pe spini

Inima noastră trebuie să ştie ce primeşte când Îl primeşte pe Hristos, aşa cum e pământul cel bun care deţine toate condiţiile, asociindu-se cu sămânţa. Se face o întrepătrundere, fiind vorba aici de o colaborare: sămânţa face rădăcină şi pământul prinde această rădăcină. Este mare nevoie de lămurire, să ştie omul bine de tot ce face şi să nu se mai împiedice zicând „n-am venit să mă împărtăşesc dacă nu am citit rugăciunile ce trebuiesc făcute înainte de Spovedanie şi Împărtăşanie".

„Blând şi smerit cu inima". Repet, am socotit că este cazul a vi le spune şi vouă acestea, fiind provocat de tânăra căreia i-a venit greu văzându-se că are o moştenire, un fel mai dur de a fi, şi a venit la mine cu mâhnirea asta, „mă trezesc făcând şi spunând lucruri care nu corespund cu inima mea. Dau impresia că am inimă rea, superficială şi îmi e silă de mine că nu mă ştiu purta printre oameni". „Ai grijă, i-am răspuns, să îţi dai seama că manifestările tale poate sunt din cauza unei obişnuinţe din timpul când nu ştiai cum să te comporţi. Sau ai moştenit de la părinţi un fel anume de a vorbi. Toate se pot corecta. Asta e strădania noastră, faci teologie ca să înveţi să te corectezi".

Sunt acestea lucruri de luat aminte la ele. Nu sunt ştiute deplin. Cum vă spusei înainte, cu toată zdroaba mea de-o viaţă de a învăţa fineţea Mântuitorului, m-am trezit că, răsfoind cartea recomandată de un vechi prieten, am fost neplăcut impresionat de felul bombastic în care se exprimă autoarea şi mi-a venit să o pun de-o parte. Azi dimineaţă m-am uitat la titlul cărţii, Paradoxul, şi m-a străfulgerat gândul: „Dacă femeia se preocupă de acest lucru, de paradox, care e nebunia lui Dumnezeu - în general este, cum spune şi apostolul Pavel, nebunia creştinismului - înseamnă că totuşi a pipăit ea ceva şi să nu fac pe grozavul, ci să am convingerea că femeia îmi va descoperi o noutate. Din respect trebuie s-o citesc. Nu te afla tu că ştii dinainte. Ai grijă, că din inima altuia a vorbit Hristos şi fii atent cum îl exprimă ea pe Hristos! Ai de învăţat de la ea.

Dragii mei, vremea e scumpă, scumpă, şi multe se pot câştiga într-un timp scurt dacă suntem în clar cu ce avem de făcut. Nu mă pot exprima cum ar trebui, nu pot împodobi, dar esenţialul, inima problemei este: Hristos trăieşte în mine, şi atât. Nu deţin meşteşugul vorbirii.

Important e să fii inimă apropiată de inimă

Dacă nu eşti capabil cu podoabă să te exprimi, fiind însă cu inima apropiat de om, chiar de n-a înţeles ce ai vrut să spui, el va înţelege mai mult decât ai fi putut-o spune prin cuvinte. Îl înţelegi pe om dacă simţi că e cu inima lângă tine. De aceea trebuie să ne asigurăm secretul apropierii inimii, fiindcă în apropierea noastră, unii de alţii, îşi trăieşte Mântuitorul viaţa Lui pe care ne-a dat-o nouă.

Apropierea inimii e grozav de mare lucru. Inima apropiată o înţelegi şi fără cuvinte sau alte explicaţii pentru că ea este dăruire totală a întregii fiinţe. Dovedeşti că te interesează preţul celuilalt. Asta e taina Mântuitorului, să apreciem valoarea inimii. Lucrul acesta l-am urmărit de copil, să reuşesc a mă apropia de oameni, să am ocazia de a mă putea apropia de inima omenească, cu care să mă pot înţelege perfect. Şi în fiecare zi mă obsedează asta.

Postul, exercițiul de a te menține pe poziție dumnezeiască

Cu modul de a vă prezenta voi, în ce privește gândirea și trăirea voastră mai jos de imperativul lui „exact ca Mine", să știți că nu ați făcut nimic! Ca Mine, numai așa se trăiește. Numai cu Mine veți putea face față situațiilor. Cu Mine, în locul inimii voastre, veți ști ține piept tuturor năpastelor.

Ce vorbă mare, „să nu mai greșești"! Nu aștepta să ți se întâmple răul. Atunci e prea târziu. Ci pregătește-te să fii capabil de răspuns dumnezeiesc înainte de a ți se întâmpla ceva. În fața unui fapt, a unui eveniment oarecare, dacă nu ești pregătit, nu poți răspunde și te tulburi. Te trezești cu fel de fel de urâciuni. Ce să fac cu ele? Plini de Mine să fiți continuu, pentru ca orice situație să vă găsească-n exercițiul funcțiunii. Adică să vă găsească gândind ca Mine. De-aceea e postul, exercițiul de a te menține pe poziție dumnezeiască, pe poziție de frânare, ca atunci cînd apeși cu piciorul pe pedala mașinii. Fără Mine, nimic!

La spovedit, vii pregătit pentru Sfânta Împărtășanie ca să te umpli de Taina lui Hristos. Oamenii gândesc: „Mă împărtășesc pentru ca, atunci când voi muri, să nu mă trezesc în iad. Să fiu împărtășit ca să nu mă prindă moartea nevrednic de a dobândi Împărăția lui Dumnezeu".

Nu pentru asta te împărtășești. Ci ca să te umpli în avans cu Învierea lui Hristos. Pentru ca atunci când apare vreo provocare, tu, cu El înviat în tine, să știi răspunde. Să fii în elementul Lui. Abia după ce te-ai împărtășit, începi să postești cu adevărat și rugăciunea devine și ea mai arzătoare. Toate sunt rostuite pentru ca să te pui la punct, întărit, încurajat și convins că ai baza, că El lucrează chiar în inima ta. Ai o bază, o certitudine. Cuvintele Lui te și lucrează, dacă știi să-L asculți. Cuvintele Mele

să rămână-n voi, dar așa să rămână, încât, și de te-ar atinge ceva, inima ta în mod firesc să fie capabilă a respinge răul. Se stabilește o ambianță, o conlocuire cu El, încât, așa cum ne gândim că Dumnezeu refuză orice rău, tot așa ajunge și inima ta în imposibilitatea de a mai gândi și face răul. Tatăl Meu numai bine poate face, Eu la fel, și cine Mă urmează, așișderea. Să se ajungă la acest „nu pot altfel decât binele". Un pom bun nu poate să facă poame rele. Mântuitorul provoacă aceste stări să se realizeze prin împărtășirea cu Dumnezeu. Așa de puțin se știe despre acest lucru, atâta vorbă există despre îndumnezeirea omului, dar mintea zboară la altele: „îndumnezeiți, adică ajung strălucițI ca Dumnezeu, buni de pușI în icoană", așa se gândește, însă îndumnezeirea e tocmai starea de refuz a răului așa cum e la Dumnezeu permanentă această stare de nepătimire. Sfințenia e momentul acela când omul te înțeapă iar tu îi răspunzi cutremurat de convins că inima ta e a lui Hristos, în numele căruia răspunzi. Te aliniezi imediat punctului Său de vedere și atunci ești îndumnezeit. Dumnezeu ne îndumnezeiește, în scopul de-a ne pregăti să fim pe poziție când răul se atinge de noi. Îndumnezeirea e legată de purtarea crucii, care trebuie să fie după modul cum ne-a arătat Mântuitorul, pentru a fi apoi capabili a răspunde dumnezeiește la nenumăratele izbeliști.

Cea mai mare frică o am când aud: „Bine, dar eu ce mă fac, că nu pot așa!" și tu ești pus în situația de a atrage atenția că Cine ne-a dat viață a spus că se poate. Așa cum ne-a scos El la iveală din neființă, fără să știm, tot așa are în mod sigur și formula putinței de a face un lucru bun. El a proiectat în noi virtutea de a face binele. Altfel nu ne-ar cere. El știe ce-a lucrat în noi, dar trebuie să îi descoperim grija cu care ne-a pus la punct viața, prin Învierea Sa. Să fim suficient de atenți la asta, când prăznuim Paștile. „Veniți de luați lumină". Să nu aveți pretenția de a da un pas mai departe fără Mine, fără bucuria pe care o trăiesc Eu în voi, când vă știu ai cui sunteți și ce sunteți. Să-ți fie drag, în loc de silă, de omul ce te provoacă; dumnezeiește de drag să-ți fie, ca de unul pe care-l știi al tău, gândindu-te că ai contribuit și tu, cu cine știe ce neatenții, la starea lui actuală de mizerie.

Dragii mei, sunt multe de spus. Vă am aici, numai ochi și urechi, minte și inimă puse la dispoziția lui Hristos și mărturisesc că nu-mi pare rău de alegerea acestui drum. Îmi zicea, în tinerețe, un părinte: „Fă și tu

ca mine, călugăreşte-te, vom fi pe-o mână şi ce minunat va fi. Vei scăpa şi de mizeria asta, cu căsătoria". Iar când l-am încunoştinţat că mă duc la parohie, mi-a spus: „O să plăteşti tu!". El la mănăstire şi le rezolva uşor toate: dădea sfaturile de rigoare şi rămânea liber acolo, fără responsabilitatea de a-l urmări în continuare pe cel necăjit. Sigur, aşa a văzut el problema, oarecum altfel decât mine.

Să ştii ce ştie Dumnezeu

M. : Părinte, l-aţi cunoscut pe părintele Serafim Popescu de la mănăstirea Sâmbăta?

Părintele Miron: Am fost colegi de facultate şi buni prieteni. Avea un suflet de copil. Spovedea pe toată lumea, fără pretenţii teologice, înfumurate, care-s străine lui Dumnezeu. Fiţi precum copiii la inimă, simpli.

Zic mulţi, „mă duc la mănăstire să mă mântuiesc". A te mântui nu înseamnă a căuta izbăvirea pentru tine personal, ci îţi trebuie o ştiinţă mult mai înaltă şi mai bună decât a învăţa, simplist, o lecţie de la alţii. Ca să te mântuieşti e necesar să înveţi a nu şti altceva decât ceea ce, luminos, ţi s-a întrezărit la un moment dat că ştie bunul Dumnezeu. Să ştii ce ştie Dumnezeu. Aşa cum s-a prezentat Mântuitorul: Eu ştiu ce ştie Tatăl Meu. Şi tu să ştii ce ştie El, numai pretenţia asta s-o păstrezi în suflet! Dumnezeu numai un singur lucru ştie, să ne aibă în grijă.

Nu e simplă de loc problema aceasta cu mănăstirea şi mântuirea. Trebuie să înveţi să pipăi cu credinţa ta taina lui Dumnezeu, „sufletul la gură" pe care-l are Mântuitorul când ne cheamă să fim ca El. Să te ardă la inimă, cum pricepi tu că l-a ars pe El în Grădina Ghetsimani, când se ruga cu sudori de sânge. „Uitaţi-vă la Mine". L-a ars, şi această ardoare a Lui trebuie s-o ai ca să poţi citi, cu sufletul la gură, felul cum ne vorbeşte El. Şi dacă o facem, vom şti răspunde încercărilor. Sunt mari clipele când tu, provocat de o înţepătură a răului, trebuie să răspunzi dumnezeieşte, să nu te scârbeşti, după cum nici Mântuitorul nu se scârbeşte de tine. Chiar dacă te enervează şi te scârbeşte pe moment cineva, fie cu purtarea, fie poate cu înfăţişarea dezagreabilă, să-ţi converteşti rapid inima în aşa fel încât să-ţi fie drag şi să-l preţuieşti dumnezeieşte, indiferent sub ce formă îţi apare omul. Am venit pentru cei hidoşi pe care nu îi

poate suporta nimeni. Sunt ai Mei. Mi i-a dat Tatăl, Care numai El ştie cum îi vede.

Mereu ai astfel de încercări, cărora trebuie să le găseşti soluţia pe loc. Să treci dumnezeieşte pe lângă orice om şi să rezolvi conflictul ce ţi-l provoacă conflict de gând sau alte forme ale răutăţii cu care te acostează neştiinţa omului, în faţa căruia tu să stai cu inima lui Hristos. El îngenunchează în prăpăstiile unde ne aflăm. Să poată fiecare să vadă cum, prin credinţă, am înţeles noi că vede Dumnezeu lucrurile. Cu ochii Lui să vedem oamenii, cu ochii Lui, formaţi de la Tatăl. Lumea te atacă, „du-te măi, nu se poate să vezi cu ochii lui Dumnezeu. Pretinzi că ai fi tu în stare de aşa ceva? Tu chiar crezi ce spui?"

Şi, totuşi, Mântuitorul a spus că numai aşa ajungem la Tatăl, dacă privim oamenii cu ochii Lui. Pentru asta Mântuitorul se face ochi în noi cu care să nu compromitem dragostea Tatălui. Tatăl să fie odihnit că nu a greşit când ne-a dat viaţă. „Pentru pacea de sus Domnului să ne rugăm". Să ajungem a pipăi tonul şi duhul dragostei lui Dumnezeu, despre care ne tot spune: Poruncă vă dau, numai aşa şi nu altfel să fiţi: cum e Tatăl Meu!

De ce a zis „poruncă"? Porunca e un imperativ la care să răspunzi dumnezeieşte, în clipe de felul acelora când te simţi străpuns de răutatea cuiva. „Poruncă", adică prompt, nu mai chibzuieşti. În momentul în care pui mâna pe foc ţi-o retragi prompt. Tot aşa de rapid să-ţi aduci aminte de Taina lui Dumnezeu când iei contact cu realitatea din jur.

E greu a te încumeta să spui nişte lucruri de cea mai mare valoare primului venit ce te întreabă, deoarece lucrurile dumnezeieşti se aşteaptă să le chiverniseşti cu băgare de seamă ca să nu compromiţi ceea ce ştii tu despre Dumnezeu şi să le pui la îndemâna unuia care ascultă în necunoştinţă de cauză. De aceea e periculos, pentru că, neputând pipăi buna ta credinţă, omul ţi le ia toate alandala, folosindu-le greşit.

În ce mă priveşte, vă rog să înţelegeţi că nu-mi este tot atâta că stăm de vorbă acum, deoarece problemele discutate aici sunt mult mai mari decât par la prima lor vedere şi ne depăşesc. Suntem în situaţia de a-L putea citi pe Mântuitorul în duhul Lui. Asta mă înfricoşează pe mine şi ar fi cazul să le luăm în serios, într-o formă mult mai arzătoare, mai cuprinzătoare, mai adâncă. Se pune întrebarea, suntem pregătiţi a o face? Chiar dacă, pe undeva, cumva, le discutăm copilăreşte, mă gîndesc

totuşi că Mântuitorul va fi îngăduitor văzând buna noastră credinţă. Iartă-i, Părinte, că nu ştiu ce vorbesc. Noi am pipăit câte ceva, dar lucrul e mult mai mare decât l-am putut pipăi. Dumnezeu se bucură însă de sinceritatea cu care ne oprim asupra problemelor Lui. Nu se uită la naivitatea noastră. De-am şti noi unde se uită Dumnezeu!

Pun această problemă: Cum se va uita oare Taina lui Dumnezeu la noi şi la modul cum stăm aici, dornici de o mai adâncă cunoaştere? Cât de gingaş lucru este să stăm de vorbă în numele Lui! Unde-s doi-trei, adunaţi în numele Meu şi stau de vorbă asupra unor lucruri bune, voi fi şi Eu, negreşit, în mijlocul lor. Cine se arată că e cu Mine, nu poate fi împotriva Mea. Nu ne lasă inima, nici pe voi să nu întrebaţi, nici pe mine să nu răspund cu tot ceea ce pot, obligat fiind a vă răspunde.

Sub ochii Lui ne cucerim şi ne punem inima la punct să nu o ţinem într-o formă necuvenită, pentru că ea este cea care îl găzduieşte pe Hristos. Să grijim duhul nostru, pentru a nu fi certaţi şi noi, aşa cum l-a certat Mântuitorul pe Toma şi pe alţii ca el fiindcă nu au crezut ce li s-a spus. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut. Lucrarea lui Dumnezeu este de-a pătrunde în inimile noastre, nevăzut.

Ce-o fi lucrând în noi?

În momentul acesta, când vorbim despre El, cred că un dram de pură bună-credinţă există în inima fiecăruia. Fiecare vrea să prindă ceva de înaltă valoare dumnezeiască. Unde suntem doi, trei, înţeleşi asupra unui lucru bun, El ne urmăreşte pe fiecare-n parte. Noi trebuie să fim siguri că El este de faţă la sfatul nostru. Sfântul Ioan Evanghelistul zice, în Evanghelia ce se citeşte la Paşti. „Prin El toate s-au făcut".

Nimic nu s-a făcut fără El. Nici sfatul nostru de aici nu se face fără El. El e prezent acum, cu toată sfinţenia Sfintei Treimi: a Tatălui – sfinţenie de îngrijorare, a Fiului – de împlinire şi a Duhului Sfânt – de susţinere a inimii, ca să putem suporta sfatul lui Dumnezeu. Dumnezeu e activ, direct contribuind în inima noastră cu ce ştie El, pentru ca sfatul nostru să fie cu folos.

V-am spus acestea, din experienţa mea, pentru ca momentele dificile ce vă atacă pe neaşteptate, să le puneţi imediat la punct prin credinţă. Să Îl vezi pe Dumnezeu uitându-Se prin ochii tăi, aşa cum L-au văzut ucenicii pe Mântuitorul intrând, înviat, prin uşile încuiate. Tot aşa să-L vezi, prin credinţă, cum se ţine de cuvânt când spune că ne vede ori de

câte ori vrem să ne înţelegem în numele Lui asupra unui lucru. Deci să-L vedem şi acum asistându-ne. Starea noastră aici, la sfat, să fie ca o Liturghie prin care cerem înfiorați, „trimite Doamne pe Duhul Tău cel Sfânt, ca să ne dea nouă pe Hristosul Tău, spre înnoirea vieţii!".

Aş vrea să vă mai spun ce-am descoperit tot căutând să învăţ a-L citi pe Mântuitorul din spusele Lui din Evanghelie. Ni s-a spus: „privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat". Noi am cerut un model de rugăciune neîncetată, iar Mântuitorul ne-a recomandat: când vă rugaţi, aşa să ziceţi: „Tatăl nostru, Carele eşti în ceruri...". Dacă suntem cu mare băgare de seamă la locul ce-o are în Biserică şi în viaţa noastră rugăciunea „Tatăl nostru", constatăm că ea nu e altceva decât continuarea Sfintei Liturghii. Liturghie după Liturghie.

Liturghia trebuie să fie o continuitate. Ori, rugăciunea „Tatăl nostru", model de rugăciune continuă, este o liturghie continuă. Ce ne învaţă ea? Exact ce se află în inima liturghiei. În inima liturghiei, rugăciunea cea mai importantă este „Tatăl nostru". Şi ne învredniceşte pe noi, fără de osândă să cutezăm a te chema pe Tine Tată, şi a zice cu adevărat „Tatăl nostru", deci învredniceşte-ne să ne adresăm Ţie ca Tatălui nostru şi să putem vorbi, în practică, cu Tine. După care urmează Împărtăşania, pentru care s-a rugat preotul înainte, zicînd: „trimite pe Duhul Tău cel Sfânt".

Sfânta Liturghie este punerea în practică a rugăciunii „Tatăl nostru". Aceasta e rugăciunea continuă ce trebuie s-o avem. Sfânta Liturghie, în continuare, se trăieşte în duhul rugăciunii „Tatăl nostru". Oamenii se înşeală gândind că numai la masă zicem rugăciunea, mulţumind pentru pâinea bună şi gustoasă despre care Mântuitorul a spus: nu pentru asta să vă zbateţi în viaţă s-o lucraţi, ci munciţi-vă pentru a face voia Tatălui Meu, care-i pâinea cea adevărată. Pâinea ce se coboară din cer e pâinea cea de toate zilele.

Când zicem „Tatăl nostru", întâi şi întâi e cutezanţa de-a ne adresa direct lui Dumnezeu. Se plângea un coleg de-al meu: „eu, când mă adresez lui Dumnezeu, nu văd şi nu simt că am Cui să mă adresez". Îi dai drumul la inimă şi zici „Tatăl nostru" când eşti deja copleşit de adevărul faptului că eşti al Lui, viaţă pusă în valoare, în descoperire. Rosteşti „Tatăl nostru" cu luare aminte, cu frică şi cu cutremur, nu cumva să zici „tată" fără să simţi dependenţa şi importanţa faptului că te adresezi lui

Dumnezeu, care El îţi este viaţă. Eu vă dau viaţă de la Tatăl. Eu Mă fac viaţa Lui, dată vouă ca să vă adresaţi Lui cum vă adresaţi Mie şi să-L înţelegeţi ca Mine. Când zic „Tatăl nostru", să fie cel puţin cum ar fi cazul să simt, înfiorat, Sfânta Liturghie, mai ales că rugăciunea asta ne-a dat-o Mântuitorul s-o spunem întruna.

Nu pe cuvinte să vă bazaţi, ci pe idee, învăţându-vă ce anume să cereţi. Asta-i important. Încontinuu, deci, eu să iau legătura cu Dumnezeu cu sentimentul că de la El am viaţă.

Cu puterea Lui îmi desfăşor viaţa, înfiorat că lucrez la opera Lui care sunt eu

Descopăr opera Lui înaintea oamenilor prin felul de-a mă comporta. Tatăl nostru, carele nevăzut eşti în ceruri, ştiu că de la Tine am viaţa şi eu sunt ceea ce eşti Tu. sunt dragostea Ta, sunt descoperirea frumuseţii Tale, a slavei Tale, aşa cum zice Mântuitorul în rugăciunea Lui: Preaslăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul să te preaslăvească. Adică Fiul Tău să poată împlini misiunea de-a reprezenta dragostea Ta pentru oamenii pe care îi iubeşti. E o slavă să înţelegi dragostea lui Dumnezeu! Apostolul Pavel spune că femeia e slava bărbatului. O spun în treacăt: femeia are, într-un fel anume, acelaşi rol pe care-l deţine Mântuitorul când ne conduce la Dumnezeu ca la Cineva pe care îl cunoaşte. Slava bărbatului este sufletul femeii. Bărbatul trebuie să cunoască slava dragostei lui Dumnezeu şi femeia contribuie la înfiinţarea, în inima bărbatului, a dragostei lui Dumnezeu. Contribuie pur şi simplu la naşterea dragostei.

În rugăciunea Lui cea de pe urmă, rugăciunea-spovedanie de la Cina cea de Taină, Mântuitorul parcă ar spune rugăciunea „Tatăl nostru" pe care ne-a învăţat-o. Părinte, M-ai trimis să dau viaţă veşnică şi am făcut acest lucru. I-am făcut pe oameni să înţeleagă că Tu eşti viaţa şi frumuseţea lor, descoperindu-Te pe Tine întru bunătatea Ta. Eu le-am dat viaţă. A da viaţă înseamnă a-i face pe oameni să ştie că Tu eşti viaţa lor. Şi Mă sfinţesc pe Mine însumi, întrucât iau ceea ce Mi-ai dat să le dau, făcându-Mă Eu ce Mi-ai zis că e cazul să devină oamenii, viaţa Ta. M-am pus în ei drept viaţa Ta. Mă sfinţesc, adică iau de la Tine grija Ta de a-i iubi şi de a-i ţine în viaţă, Mi-o însuşesc grija ca şi Tine. Sfânta Ta grijă. Cât de minunată este!

Cu această sfințenie a iubirii Tale de oameni Mă umplu și Eu și le-o dau lor. În plus, și pe aceștia ce Mă primesc (ucenicii), sfințește-i pentru ca și ei să poată duce misiunea mai departe, arătând oamenilor ce le-am arătat Eu, dragostea Ta. Să fie în Noi precum sunt Eu în Tine. Și, pentru ca acest lucru să se poată împlini, Eu voi fi în ei.

Aceasta e chiar schema rugăciunii „Tatăl nostru":

„Tatăl nostru carele ești în ceruri" ești acolo unde numai Eu te știu, în Taina unde nu poate privi nimeni, Taina dragostei Tale în care numai Eu pot pătrunde.

„Sfințească-Se numele Tău". Cum a zis El în rugăciunea către Tatăl, Eu Mă sfințesc pe Mine Însumi cu dragostea Ta. Sfințească-se dragostea Ta în noi, dovedească-se acest lucru în noi, să Te cunoaștem că ne iubești așa cum ne învață Hristos în rugăciunea de la Cina cea de Taină adresată Tatălui. Aceleași cuvinte ne învață: Eu Mă sfințesc ca și ei să fie sfințiți prin acceptarea dragostei Tale. În „Tatăl nostru" cerem ceea ce Mântuitorul a spus că a făcut-o pentru noi.

„Vie Împărăția Ta, fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ". Vie stăpânirea Ta, să nu mai existe altă conducere, altă dirijare a vieții, decât numai aceea pe care Tu o știi că e sănătoasă. Să nu mai stăpânească nimic altceva în mine decât numai Tu, cu dragostea Ta. Asta mă rog, Părinte, să fie în mine numai voia, stăpânirea, decizia Ta. Și nicidecum a mea. Cum e în Cer, adică cum e la Tine, cum sunt gândurile Tale, să fie și gândurile mele. În rugăciunea adresată Tatălui, la Cina cea de Taină, Mântuitorul spune: Cuvintele ce Mi le-ai dat, le-am gândit ca Tine și le-am dat lor.

„Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi". Pâinea cea de toate zilele e viața Ta, taina dragostei Tale care să ne hrănească pe noi. Să ne hrănească inima, sufletul. Totul. Mântuitorul a spus: nu numai cu pâine se hrănește omul, ci cu tot cuvântul ce iasă din gura lui Dumnezeu. Despre pâinea aceasta zicem „dă-ne-o nouă astăzi". Astăzi. Astăzi e nevoie de-a mă hrăni. Cu ce? Cu dragostea Ta, cu gândurile Tale. Când a fost vorba de pâini, la înmulțirea pâinilor, Mântuitorul a spus: nu pe Mine Mă caută, ci pâinea ce-au mâncat-o. Aveți grijă să lucrați pâinea ce se coboară din Cer, nu pe cea pieritoare. Pâinea noastră este El. Eu sunt pâinea cea de toate zilele a vieții voastre, că fără Mine nu sunteți vii. Vă dau să Mă mâncați pe Mine drept pâinea necesară în toate

zilele. Trăim în măsura-n care ne hrănim cu El. Când nu ne hrănim cu El, nu existăm. „Dă-ne-o nouă astăzi". „Astăzi", adică eu nu pot trece peste asta, aşteptând ziua de mâine. Eu azi am nevoie ca viaţa mea să fie viaţa Ta. Am nevoie să fii în mine, nu mâine, ci astăzi. Apoi mâine la fel. Şi în toată clipa.

Mântuitorul a spus către samarineancă: de-ai şti tu, ai cere şi ţi-aş da apă vie ce se face izvorâtoare de viaţă veşnică, de continuitate a trăirii în Taina lui Dumnezeu, izvor care va ţâşni în veşnicie. Este aceeaşi pâine. Dacă femeia ar fi făcut pâine, Mântuitorul ar fi pomenit de ea. Dar samarineanca folosea apa. Eu voi fi izvor de viaţă şi nu vei mai fi lipsită de ceea ce-i trebuie inimii omului, hrănirea dragostei. Vei şti în toată clipa ce să faci, avându-Mă drept viaţă în tine.

„Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum iertăm şi noi greşiţilor noştri." Ne iartă nouă greşeala de a gândi fără Tine. De a trăi pe cont propriu. Acesta e păcatul. La Cina cea de Taină, Mântuitorul a spus: va veni Mângâietorul, Care vă va pune la curent cu faptul că sunt cu voi. El va lămuri în lume problema vieţii. Va lămuri că Eu sunt viaţa voastră şi va vădi lumea de păcat. De ce? Pentru că va arăta care e păcatul ei, acela de a nu crede în Mine, de a nu Mă lua pe Mine drept viaţa lor. Păcatul este, deci, neglijenţa, neluarea în seamă a lui Hristos, ca viaţă a noastră după care să ne conducem. Fără Tine am gândit, iartă-ne. Iartă-ne precum iertăm şi noi. Şi noi suntem în situaţia să ne dăm seama că, dacă cineva ne greşeşte, o face în necunoştinţă de cauză. El nu mă consideră că sunt cu Tine împreună drept viaţă în faţa lui, că Tu eşti în mine valoarea adevărată. Îl iert pentru că nu a cunoscut al Cui sunt.

„Şi nu ne duce pe noi în ispită şi ne izbăveşte de cel rău". Nu ne duce pe noi în ispita de a socoti că putem trăi şi de capul nostru. Fereşte-ne de compromisul de a te înţelege greşit şi, ca urmare, de a nu ţine cont că numai de Tine trebuie să ascultăm. Demonul te ispiteşte: „nu e cazul să asculţi chiar aşa". Lui Petru, care L-a sfătuit să fugă de Cruce, Mântuitorul i-a zis: „Înapoia Mea, satano". Nu gândeşti lucrurile lui Dumnezeu.

Să nu cădem în greşeala lui Petru. Mântuieşte-ne de această nenorocită decizie, luată fără Tine, referitor la desfăşurarea vieţii noastre.

„Tatăl nostru" iată, cuprinde exact ceea ce a făcut Mântuitorul la prima Lui liturghie, la Cina cea de Taină, în centrul ei punând rugăciunea Lui către Tatăl, ce se aseamănă aproape cuvânt de cuvânt cu „Tatăl

nostru". Primii creştini liturghiseau şi frângeau în toată ziua pâinea, cu duhul rugăciunii neîncetate, cea pe care-o învăţaseră de la Mântuitorul, „Tatăl nostru". Asta au învăţat-o numaidecât. În cadrul rugăciunii „Tatăl nostru" ei liturghiseau. Ea era Sfânta Liturghie în sine. Frângeau pâinea, în precizarea adevărului că pâinea ca hrană este Mântuitorul Hristos, cu care dacă nu se împărtăşesc nu trăiesc. Începeau ziua frângând pâinea, în taina în care Mântuitorul spune: Pe Mine să Mă împărtiţi şi să Mă luaţi viaţă, la început de zi.

Deci, creştinismul aşa a început să funcţioneze, în toate zilele liturghisindu-se în tonul rugăciunii „Tatăl nostru". Aceasta constituie tradiţia cea mai vie, imuabilă, aşa cum ne-a lăsat-o Mântuitorul şi cum au luat-o în primire primii creştini.

Să îi stai omului la îndemână conştient că eşti dragoste dumnezeiască în lucrare

Ar fi foarte bine dacă s-ar preciza mai bine lucrul acesta. Mai ales preoţii, e cazul să-şi dea seama de necesitatea sfintei liturghii de care-i legată misiunea lor. De a descoperi tuturor că nu-i cazul să începi ziua fără a şti că Domnul Hristos cel înviat este Cel ce conduce viaţa noastră. „Tatăl nostru" e propriu-zis Tradiţia.

M. : Tot aşa spuneau şi primii creştini: „Luaţi, mâncaţi, acesta-i trupul Meu..."?

Părintele Miron: Ei ştiau, pur şi simplu. În felul acesta este formulat pentru noi cei de azi. Sfântul Ioan Gură de Aur, când a alcătuit liturghia, din tradiţiile liturgice din vremea lui a pus în inima ei rugăciunea „Tatăl nostru".

Primii creştini erau în cunoştinţă de cauză, ştiind de la apostolii care fuseseră de faţă când Mântuitorul le-a dat pâinea drept trupul Său. Ei au pus în practică, n-au teoretizat, ceea ce le era în suflet atât de proaspăt fiindcă abia se despărţiseră de Mântuitorul. Aşa a dăinuit până astăzi. De ce a dat Mântuitorul chiar acest model de rugăciune, „Tatăl nostru", ca pe o continuitate de simţire şi gândire a noastră, neîncetată? Pentru că ea corespunde exact cu taina Lui ce-o avea El la Cina cea de Taină când

se pregătea pentru Cruce, pentru Înviere şi pentru a se sălăşlui în noi. Ca să-L avem în toate zilele chiar în inima noastră. „Tatăl nostru", deci, a devenit starea de rugăciune permanentă, pentru că cine se împărtăşea în duhul acesta nu putea uita toată ziua că el e viu datorită faptului că Domnul Hristos ne este viaţă. Creştinii primelor veacuri vor fi practicat sfânta liturghie în toate zilele pentru că acest „în toate zilele" era ceva de la sine înţeles. Era limpede în cugetul lor acest „în toate zilele", deoarece ei ştiau mai bine decât noi că nu se poate trăi o clipă fără Hristos.

M. : Dar cu păgânii, cu cei ce nu-L cunosc pe Hristos şi nu se împărtăşesc, ce se întâmplă?

Părintele Miron: Noi nu iscodim asta, pentru că trebuie să ne copleşească situaţia oribilă a propriei noastre mentalităţi din Biserică, şi anume, faptul că nu se mai ţine Sfânta Liturghie cu împărtăşirea riguroasă cu Hristos, în toate zilele, la acea înălţime la care a conceput-o Mântuitorul când a iniţiat-o în cadrul Cinei celei de Taină. Totul s-a delăsat, s-a sofisticat, se poate şi cu întârziere, nu chiar aşa de urgent cum a precizat Mântuitorul când a pus accentul pe astăzi prin „pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi". Actualmente, poate fi un „astăzi" şi numai cu gândul, zicem unii dintre noi. Şi cu această lamentabilă gândire se scuză Biserica.

Sunt cazuri când nu se pot împărtăşi toţi, e adevărat. Dacă unii nu se pot împărtăşi, nu din delăsare, ci din binecuvântate pricini, ei toţi sunt însă o inimă, o sete şi o râvnă după ascultarea de Hristos cu care s-au împărtăşit înainte. În ei musteşte această prezenţă a lucrării Lui, chiar dacă nu se împărtăşesc totdeauna pentru că nu au unde, nu au preot care să-i împărtăşească. Dar în ei vibrează setea, convingerea că noi trăim pe baza Împărtăşaniei şi abia aşteaptă să se împărtăşească. Cu râvna de acasă, abia aşteaptă să vină cu toţii şi să se împărtăşească.

Aceasta-i starea normală. Ar trebui adică să fie, dar nu este. Nu există râvna necesară în Biserică. S-a pierdut această conştiinţă. Ne ducem la Biserică să facem şi noi faţă pe acolo. Mântuitorul ne-a lăsat-o aşa, fără a ne mai spune ce face cu ceilalţi care nu se împărtăşesc cu El. A spus doar atât: Cine nu se împărtăşeşte cu Mine, nu are viaţă. Nu ne-a mai spus ce

face cu ceilalţi. Acestea sunt tainele Lui. Ca şi taina „răului", de ce există atâta rău în lume.

Sunt probleme pe care Mântuitorul nu ni le-a spus clar, ni le-a dat doar în primire şi noi nu le dezbatem. Să ne ocupăm cu celelalte, lungi şi late neştiinţe şi delăsări ale Bisericii. Să ne ocupăm de revigorarea unor lucruri şi situaţii care s-au pierdut din vedere şi au scăpătat pe parcursul timpului. Cu ele trebuie să ne muncim. Nicidecum să iscodim pe Dumnezeu prin întrebări gen „Cu aceştia ce faci, Doamne?". Trebuie să începem cu o şcolarizare a întregului creştinism.

Acestea-s viclenele scuze, „nu sunt pregătit, nu mă pot împărtăşi fiindcă nu-s vrednic". Sfânta Împărtăşanie este luată pentru a putea trăi corect în zilele următoare. Pentru a face voia lui Dumnezeu. Fiindcă Mântuitorul a zis: „Fără Mine nu puteţi face nimic". Te împărtăşeşti pentru a putea munci, posti şi a face tot ce ne-a spus El. Pentru a putea săvârşi acest „neîncetat privegheaţi şi vă rugaţi". Pentru a avea puterea de a veghea, de a ne aduce aminte că noi suntem viaţa lui Hristos.

Dimineaţa, eu sunt împărtăşit cu El. Îmi aduc aminte de asta şi mă cutremur, dat fiind că eu trebuie să umblu printre oameni cu dragostea Lui, cu gândurile Lui, deoarece în mine locuieşte Hristos cu care sunt împărtăşit. Să nu mai încurcăm lucrurile cu ceea ce ni se pare nouă că am şti. Ci un singur adevăr să-ţi fie clar: dacă eşti împărtăşit cu El, nu mai e de trebuinţă a şti altceva decât ce ştie El. Drept urmare, nu te mai afirmi cu păreri proprii, ci îi stai omului la îndemână conştient că eşti dragoste dumnezeiască în lucrare.

M. : Cum e cu postul, înainte şi după Sfânta Împărtăşanie?

Părintele Miron: E adevărat că şi postul de mâncare înseamnă ceva. Dacă toată creştinătatea e atentă să mănânce de post, te încadrezi şi tu în mentalitatea ei, făcând astfel un gest de dragoste. Fac parte din Trupul lui Hristos şi-L respect pe Hristos cu atenţia mea. În post îmi amintesc că sunt împărtăşit, deci mă voi comporta ca atare. Numai în acest sens sunt legate postul şi Sfânta Împărtăşanie. Mai întâi e Hristos, cu viaţa Lui trăită în noi, dîndu-ne posibilitatea de-a împlini voia lui Dumnezeu, şi apoi vine dovada de reală punere în valoare a acestei ascultări de Dumnezeu.

Uitaţi-vă la Mine! Vor fi văzut ucenicii cât e de înfrânat postul Lui cel de patruzeci de zile. L-au văzut în atâtea situaţii de stăpânire a poftelor, luându-şi-L drept model de atenţie numai la Dumnezeu. Noaptea Mântuitorul se ruga, ziua îi învăţa pe oameni cum să trăiască, etc. Atâtea gesturi minunate săvârşea, încât ucenicii erau adeseori uimiţi. Dar Mântuitorul nu le explica prea multe, ci îi lăsa să se ia după El dacă voiau.

Deci, împărtăşiţi cu Hristos, avem puterea să nu uităm, în hăţişul încercărilor, că ne conducem după El, Cel care este în noi. Cum anume? Nu iscodim. Cum a intrat prin uşile încuiate? Nu ştim. Lui Toma i-a spus: Nu iscodi tu asta, bine că Mă vezi. Fericit vei fi când vei şti că sunt aici, fără să Mă vezi.

Ştiindu-mă împărtăşit cu El, mă cutremur şi Îl şi văd – spunem aşa, copilăreşte – intrând prin uşile încuiate ale inimii mele, nu cu trupul. Trupul Lui e înălţat la cer, este la Tatăl, dar, împreună cu Tatăl este şi în mine.

Chiar în propria mea fiinţă este cerul unde s-a înălţat El

Şi lucrarea aceasta ce se petrece-n mine - Eu, cu Tatăl, lucrez în voi - e lucrare nevăzută. O primim pe cuvânt şi ne cutremurăm că El este lucrător în noi şi aşteaptă să colaborăm cu El în ceea ce ştim despre El din Sfânta Evanghelie. Noi Îl ştim doar din Sfintele Evanghelii, nu-L mai vedem precum Apostolii cărora le spusese: Uitaţi-vă la Mine! Nouă, celor de azi, ne spune: Uitaţi-vă la ceea ce v-am zis! Ştiu că El e în mine viaţă, fără de care nu-s valabil. Şi o ştiu asta pentru că Mântuitorul a dovedit-o prin Învierea Sa. Pe baza Învierii se petrece totul. Eu voi învia şi voi locui în voi cu Tatăl şi pe Duhul Sfânt Îl voi trimite să vă aducă aminte că sunt cu voi. Mă duc pentru a fi mai aproape de voi.

Aşa stând lucrurile, începând ziua, în acel moment se poate forma o părere înţelegătoare. Chiar dacă nu m-am putut împărtăşi - din amărâtele pricini pe care le-a avut creştinătatea, de a nu se mai împărtăşi zilnic - în mine, însă, este arzândă nerăbdarea de a mă împărtăşi şi aştept, dacă nu se poate acum, altădată.

Primii creştini nu concepeau neîmpărtăşirea. Lucrând, ei toată ziua erau cu inima caldă de bucuria că pot face ceea ce făceau pentru că era

Hristos lucrând în ei. Eu pot să iubesc pentru că El s-a făcut în mine iubirea. Toate deciziile inimii le simt, prin credință, așa cum își simte femeia copilul viu în pântecele ei. Eu simt, prin credință, pe Mântuitorul lucrând în mine și nu pot răspunde vreunui gând fără El. Conștient fiind că am de-a face cu viața Lui în mine, îmi pun la punct acea silă în fața omului care mă supără. Se întâmplă ceva de care nu ne dăm seama, nici eu, nici el și atunci ne uităm în ochii Lui. Care se uită și la mine și la el. Pe loc te poți controla. De ce a spus: „privegheați și vă rugați"? Iar ucenicilor, în Grădina Ghetsimani: voi dormiți? Le-a băgat de vină nu pentru somn, ci pentru lipsa de atenție. Somnul le-a venit pentru că le era mintea neocupată de prezența Lui, altfel nu ar fi adormit.

Trebuie să înțelegem duhul problemei, duhul Sfintei Liturghii, care este exact duhul rugăciunii „Tatăl nostru" și duhul rugăciunii Lui de la Cina cea de Taină. Rugăciunea Lui de la Cina cea de Taină, împreună cu „Tatăl nostru" și cu Sfânta Liturghie, au același duh. Unul și același lucru se cere: Părinte, sfințească-Se numele Tău, trimite pe Duhul Tău cel Sfânt să ne dea nouă pe Hristosul Tău în noi ca viață. În rugăciunea Sa de la urmă, Mântuitorul se ruga, din punctul Lui de vedere, ca împlinitor al rugăciunii „Tatăl nostru". El a dat dovadă că se ruga: nu pentru lume Mă rog, ci pentru aceștia care-s aici și trebuie să primească de la Tine poruncile dragostei, exact ca Mine. Se roagă cu noi. De aceea, când zicem „Tatăl nostru" Îl avem pe Mântuitorul încadrat în aceeași rugăciune. Cu El zicem „Tatăl nostru". Cu El ne împărtășim inima de voia lui Dumnezeu, voie pe care vrem să o urmăm. Nu fac decât ce zice Tatăl Meu. Și noi ne rugăm să nu cădem în ispita de a face ceva de capul nostru. Ne împărtășim ca să ne putem spovedi în continuare cum trebuie, adică să ne putem da seama de păcat și să nu-l mai repetăm. Ne împărtășim ca să putem posti și să ne antrenăm în atenția noastră față de voia lui Dumnezeu.

M. : Nu ne împărtășim și ca o încununare a eforturilor noastre de a posti și de a ne înfrâna? Dacă nu am reușit s-o facem, nu este o osândă Sfânta Împărtășanie?

Părintele Miron: Mântuitorul zice: de veți avea dragoste între voi și veți păzi cuvintele Mele, atunci Eu împreună cu Tatăl ne vom face lăcaș

în voi. Asta e condiţia, să păzim cuvintele Lui. Să ne aducem aminte că fără El nu putem face nimic. Neîmpărtăşiţi, nu se poate trăi. Şi, aducându-ne aminte lucrul acesta, nu mai putem suporta să stăm neîmpărtăşiţi şi nehotărâţi în a-L urma. De aceea cerem la Liturghie: „trimite pe Duhul Tău cel Sfânt şi fă pâinea aceasta Trupul Hristosului Tău, ca să ne împărtăşim şi să ne înnoim cu El". Ce spunem la Spovedanie că am greşit, să nu se mai repete, să ne naştem din nou în tonul ascultării de Dumnezeu.

M. : Aveţi credincioşi care nu au mai greşit de la o împărtăşire la alta?

Părintele Miron: Asta e ispita celui rău. Nu ne băgăm noi să judecăm pe nimeni, că face sau nu face ceva, aşa după cum şi preotul îl crede şi nu-l judecă. Poate vede că nu-i sincer în ceea ce promite, dar nu îndrăzneşte să-l judece, ci îl ia aşa cum ne ia şi pe noi, cei de la care Dumnezeu aşteaptă să ne venim în fire. Omul a venit să declare că vrea să asculte de Dumnezeu. Apoi cât e de sincer sau nesincer, ştie Dumnezeu ce să facă cu el. Eu atâta ştiu, că nu se poate trăi fără El. Restul nu e nevoie să ştiu. Ce se întâmplă cu cei ce nu ştiu, cu păgânii sau cu alţii, astea sunt lucruri pe care, repet, nu le iscodim noi.

Adevărata credinţă este atunci când Îl crezi pe cuvânt pe Dumnezeu în tot ce a spus şi pui la inimă cele spuse pe baza că te vezi trăind şi ai învăţat că dacă eşti viu asta se întâmplă pentru că în tine a pus Dumnezeu viaţă din viaţa Celui ce-a înviat. Dacă a spus: fără Mine nu sunteţi vii, eu Îl cred. Nu L-aş putea crede dacă nu ar fi înviat. A înviat şi a dovedit că e Stăpân al vieţii noastre. Mă duc acum, dar voi veni cu viaţă de la Tatăl să v-o dau vouă, încât, unde sunt Eu înviat, să fiţi şi voi. Le-a spus clar, de s-a impresionat şi tâlharul când l-a auzit: în mâinile Tale îmi dau sufletul. A strigat: „Acolo vreau şi eu să fiu! " şi i s-a răspuns, pe loc: Eşti deja! De acest lucru ne legăm, nu ne mai încurcăm cu alte întrebări.

Dimineaţa, mă trezesc din somn şi mă minunez că m-am trezit. Ce bine că sunt viu! Constat că sunt viu şi îmi pun întrebarea cum de sunt viu. Eu nu ştiu. Cine m-a adus la viaţă, Acela ştie ce e cu mine. Îmi aduc aminte că Cine a înviat şi a promis că-mi va da învierea în toate zilele, mi-a dat-o şi astăzi. Şi astăzi sunt posesorul Tainei lui Dumnezeu care ne-a adus la existenţă şi care a dovedit că e Stăpânul vieţii mele.

E adevărat că şi alţii se mai trezesc, eu însă mă uit la propria-mi existenţă, nu fac referire la alţii. Desigur, văd cum oamenii se nasc, trăiesc de capul lor, însă aici e un domeniu în care nu putem intra. Luăm doar ceea ce ne-a spus El, dovedind că e Stăpân al vieţii. Pe baza Învierii Lui credem noi şi citim Sfânta Evanghelie. De aceea, în toată dimineaţa, în inima mea domină: „Hristos a înviat!".

Eu, cu „Hristos a înviat!", am odihna că trăiesc

Văd că sunt viu şi ştiu că o lume întreagă L-a văzut înviat pe Cel ce mi-a spus că-mi dă mie viaţă. Mă leg doar de această realitate. Mă gândesc că pe toţi îi ţine, cum mă ţine şi pe mine, şi-i cinstesc ca Dumnezeu. Nu iscodesc. Sigur, curiozitatea aceasta există - ce se întâmplă cu ceilalţi? - dar e o curiozitate deşartă. Nu aparţine stării de cumineţenie specifice omului. Chiar dacă mă ispitesc asemenea întrebări, mereu vin la liman spunându-mi în sine: „a înviat Hristos dovedind că e Stăpânul vieţii şi că viaţa mea nu e valabilă fără El". Chiar şi binele, atâta cât ni se pare nouă că-l facem, nu-l putem împlini cu adevărat fără El. El este măsura dragostei. El spune: până aici e de făcut.

Necazul cel mare este că noi uităm astea. Nu ne încredem desăvârşit în adevărul că El ne este viaţă. De atâtea ori, cu bună ştiinţă, nu mergem cu dragostea până acolo unde-i pretindem lui Hristos să meargă, în ce ne priveşte. Noi ne permitem această oprire pe la vreun loc anume. „Nu pot ca Tine, Doamne!". N-am spus că Eu sunt în tine putinţa de-a face totul?

Iată evlavia noastră cu care ne facem mii de cruci şi slujim, dar facem ca noi. Ne organizăm cum e mai bine, mai comod pentru noi, să-L urmăm. Au apărut atâtea porunci, te miri de unde: nu fă aşa sau fă aşa, ca să nu fie prea greu, etc. şi, cu acele tocmeli, se pierde din adevărul viului lui Dumnezeu, care de fapt El ne ţine. Da, în cazul în care mi s-a defectat un picior, real nu pot, dar ceea ce pot, să fac fără abatere, până la capăt.

M. : Se interzice femeilor să meargă la biserică, în anumite perioade ale lunii.

Părintele Miron: E şi ruşine că se pune problema cine să intre în biserică şi cine să nu intre. În biserică se intră cu dragostea de oameni ca a lui Dumnezeu. De vă iubiţi, Eu şi cu Tatăl vom locui în voi. Asta e problema, dacă te duci în Biserică să te încadrezi în rândurile celor de-o valoare cu tine, te duci ştiind că toţi sunt valori ca şi tine. Ca valoare eşti egal cu toţi. Tot trupul lui Hristos e acolo.

Mă duc la biserică să nu-i fac rană prin absenţa mea

Când lipseşte vreunul din familie, ceilalţi îi simt lipsa. Produci o rană stând acasă, comod, pe diverse motive, în vreme ce toţi se împărtăşesc de viaţă. Din punctul acesta de vedere, suntem deplorabili permiţându-ne atâtea scuze, din cauza asta, din cauza cealaltă n-am putut veni. Mântuitorul zice: Tatăl nu poate face nimic altceva decât ce a dat Fiului să facă, să ne dea viaţă, şi Fiul la fel. Simplu de tot.

Dacă recunoaştem că suntem viaţa Lui, nu putem lipsi din trupul Lui. Când cineva e convins că el face parte din Trupul lui Hristos şi se împărtăşeşte cu El, acela nu poate să micşoreze într-un fel oarecare aşteptările lui Hristos, să le modifice şi să le potrivească după situaţie. Mântuitorul ne iartă, dar nu ne scuză şi aici e importanţa iertării, că ne iartă pentru că nu ştim ce facem, dar nu ne scuză fiindcă ţine la Tatăl. Socoteşte mare greşeala de a nu-L crede că El este viaţa noastră. Păcat e pentru cel ce nu crede în Mine, că Eu sunt viaţa Lui. Dacă nu Mă crede pe cuvânt, toate lucrurile le va face incomplet, după capul lui, nu după splendida, gingaşa şi înfricoşata frumuseţe a dragostei lui Dumnezeu.

Dacă noi, faţă de această desăvârşire a dragostei lui Dumnezeu, din care concepe El să facem lucrurile, ne permitem a trăi cu un nivel mai jos, atunci păcătuim. Slava dragostei lui Dumnezeu nu o credem în totalitatea ei, altfel nu am compromite-o. Faci compromisuri când nu eşti convins şi plin de motivul valorii unui lucru. Dumnezeu ne iartă pe baza sincerităţii cu care ne pare rău că nu L-am avut în vedere pe El drept viaţă. Unde e această părere de rău, acolo e şi iertare. Dar asta nu înseamnă să ne permitem în continuare aceleaşi greşeli, făcându-ne că uităm. Te iert, dar ai grijă să nu mai uiţi că Eu sunt viaţa ta. Dimineaţa, uitând de Mine, ai greşit de-atâtea ori; să nu mai faci asta, pentru că halul nenorocit în care-ai ajuns e din cauza repetatelor uitări. Dacă ai fi

ascultat de Mine ai fi altfel, dar te-ai condus după capul tău. Dimineața, să nu uităm că Hristos a înviat în noi, taină datorită căreia ne-am trezit în fața începutului unei zile în care nădăjduim să realizăm ceva. Atunci nu mai iscodim și nu mai facem atâtea și-atâtea legi.

Mă veți putea întreba, pe bună dreptate, ce m-am apucat acum să-mi bat capul cu probleme pe care nici Biserica nu și le mai pune. Lucrurile, iată, merg bine în Biserică, așa cum sunt, chiar dacă vine omul o dată, sau la anul și la mulți ani, sau în ceasul morții. Nu suntem puși de atâtea ori în situația la înmormântări să lăudăm pe câte cineva care nici nu a intrat în biserică?

Oamenii vin cu pompă în biserică, însoțindu-l pe decedat – bine fac că vin, pentru că știe Dumnezeu valoarea mortului – și îți cer ție să spui unele și altele despre el. Cel mai greu mi-a fost să vorbesc la înmormântări. Mai degrabă m-aș fi dus la sapă decât să vorbesc acolo nimicuri. Zic: „robul lui Dumnezeu", dar ceea ce aș avea pe suflet nu pot spune acolo, și anume că dacă trăim ca respectivul, nu dăm dovadă că suntem „robi ai lui Dumnezeu". Nu poți spune adevărul. Mântuitorul se spovedește înainte de moarte: Părinte, Mi-ai dat în grijă să fac asta și asta, iar eu am făcut-o așa cum Mi-ai spus. Știu că se poate trăi numai împlinind voia Ta. Ce poți zice despre viața unui om ce nu și-a pus, net, problema vieții? Nu criticăm. E posibil ca în el totuși să miște ceva. În ultimă instanță, e botezat, încadrat, l-a primit Hristos în Taina Lui. Nu-ți rămâne decât să taci, să faci ce trebuie făcut și să nu judeci pe nimeni.

A venit odată un preot român, stabilit definitiv în America. Ne-a povestit că, la înmormântarea câte unui băutor, rostea în plin: „veniți, voi, toți barmanii, proprietarii de restaurante, veniți în jurul acestuia, să-l conduceți pe omul vostru la groapă, că el v-a susținut și ați trăit din câștigul ce l-ați dobândit de pe urma lui!".

M. : A avut efect?

Părintele Miron: A avut efect. L-au dat afară. Deci, nici așa nu e cazul să atragi atenția. Mântuitorul, când L-au pus în situația să o certe și să o judece pe femeia păcătoasă, a răspuns doar atât: Cine e fără de păcat, să arunce primul cu piatra. Nu a înfruntat pe nimeni. Pentru ceea ce a spus nu s-a supărat nimeni pe El. Dacă toți, în bloc, am pune problema:

„aşa să procedăm!", atunci ar mai merge. Să fii secondat de colegi şi mai ales de propria ta dovadă că ai cam făcut tot ce le-ai spus, celor pe care-i îngropi, că trebuie făcut.

D. : Părinte, e adevărat că, dacă te-ai împărtăşit în Joia Mare, ţine întreg anul?

Părintele Miron: Eu Mă sfinţesc pe Mine însumi ascultând voia Ta. Eu Mă sfinţesc. Acesta e criteriul: ascult voia Ta, mă sfinţesc în ea. Te poţi tot împărtăşi în Joia Mare, dar dacă nu-ţi pui problema ascultării lui Dumnezeu în continuare, mă întreb ce ţine? Dacă eşti una cu Hristos, care, la Cina cea de Taină, ni s-a împărtăşit, dacă te încadrezi în tonul cu care ne-a vorbit El la Cina cea de Taină, atunci e altceva. Dacă te încadrezi. Principalul este încadrarea.

Câtă dragoste ai, atâta posteşti[2]

Unde e comoara voastră, acolo e şi inima voastră. Unde e una, e şi cealaltă. Totuşi, comoara este înainte. Mântuitorul este, mai întâi, înviat în noi ca viaţă şi abia după aceea vom fi şi noi. Comoara e Hristos. S-a şi recomandat a fi El Însuşi comoara din noi, pe care deţinând-o, de la sine-înţeles urmează a o şi folosi. Cel ce vrea să ajungă în posesia comorii, vinde tot.

De ce vinde tot? Ce reprezintă pentru el comoara?

Comoara aceasta prinde taina iubirii care e însăşi fiinţa noastră. Vorbind deci despre iubire şi înţelegând-o ca folosire a comorii, trebuie subliniată necesitatea de a lua aminte ca această iubire, fără de care noi nu suntem vii, să devină efectiv viaţa noastră. Adică să devină lucrătoare. Se vorbeşte despre iubire, dar nu se pune accentul pe necesitatea de-a o face lucrătoare, conştienţi că altfel degeaba o avem dacă nu îi ştim sensul. Sensul ei este faptul că suntem dragostea lui Dumnezeu întrupată de Fiul. Şi, ca urmare, recunoscând că El ne e viaţa, de la sine-înţeles e să câştigăm bunul simţ de-a permite acestei vieţi, care este El în noi, să se poată desfăşura şi lucra efectiv.

Când vorbim de iubire provocăm trezirea de fiecare clipă a inimii noastre la conştiinţa că ea este dumnezeiască. Ca atare, să-L lăsăm pe Dumnezeu a trăi în noi, cu aprobarea noastră.

---

2 1 martie 1998.

Să luăm aminte că porunca dragostei Mântuitorul o definește ca pe o poruncă a vieții

Să ne ținem sub control dacă am dat curs lucrării lui Hristos din inima noastră și dacă ne-am angajat să colaborăm cu El pentru a-Și putea trăi în noi dragostea Tatălui pe care o reprezintă. În rugăciunea Lui de la sfârșit, de la Cina cea de Taină, a spus: Părinte, te voi face cunoscut ca singurul Dumnezeu adevărat. Tu ești dragostea din care se compune viața oamenilor și ei trebuie să-și dea seama că această dragoste trebuie s-o aibă ca Tine. În acest scop Eu voi fi în ei, ca dragostea să devină activă, să fie viață cu adevărat. Te voi face cunoscut, Părinte, pentru ca oamenii să cunoască ceea ce sunt ei: dragoste dumnezeiască.

Tot vorbim despre dragoste. Și înfrumusețăm cuvântările cu ea. Presărăm predicile cu cele mai frumoase vorbe despre iubire. Însă dragostea trebuie să fie trăire autentică, bătaie a inimii de fiece clipă. Nu numai să tot vorbim, ci să ne ținem sub control dacă o folosim sau nu ca atitudine față de oameni. Dragostea trebuie să fie viabilă.

Se apropie Postul în care învățăm să iubim. Postim pentru a face școala atenției la inima noastră. Să ne dăm bine seama cu ce și cum lucrează ea. Suntem sau nu suntem dragostea lui Dumnezeu? Să ne fixăm atenția asupra Mântuitorului care locuiește în noi și să îi urmărim lucrarea de dragoste, căreia să i ne asociem. Să facem școala asocierii noastre la dragostea Lui, care lucrează în propria noastră inimă. Să ne controlăm dacă suntem, sau nu, dragoste. De aceea atenția noastră este ațintită asupra lui Hristos, ca să învățăm a ne asocia cu El în orice atitudine față de viață. Să fim atenți la faptul că Hristos din inima noastră e iubire și ne cheamă la colaborare cu El. Ne tot spovedim, ca să ne împărtășim. Și ne împărtășim pentru a face cunoștință, mai de aproape, cu duhul dragostei pentru ca, din acest duh al dragostei, să ne putem asocia cu Mântuitorul, real, în activitatea noastră, dându-ne seama unde și în ce greșim, mereu fiind conștienți de lipsa noastră de dragoste, de puținătatea ei. Permanent ne căim, adică ne controlăm, ne dumirim de realitatea că nu am avut dragoste, uitând că Hristos își desfășura în noi dragostea Sa.

Nu am fost colaboratori cu El și ne e rușine. Ne căim pentru faptul că ne vede Dumnezeu cum am uitat că viața noastră e dragostea Lui.

Trăind, e cazul să punem în valoare dragostea. Este de tras alarma, să fim atenţi şi să postim pentru a pune dragostea în mişcare. Postul atenţionează că viaţa constă din lucrarea lui Hristos în inima noastră.

Lucrul acesta se uită. Începe Postul şi fiecare îşi pune problema să postească cât mai comod. Oare e destul să postesc miercurea şi vinerea? Iată cum se informează oamenii. Iată cum se ţine „Marele" Post! Le-am răspuns acestora. postul este de fiecare zi. În zilele de miercuri şi vineri facem şcoala postului pentru celelalte zile, fiindcă viaţa noastră e dragoste şi trebuie să o folosim în tonul în care o foloseşte Mântuitorul. Învăţăm să trăim ca Domnul Hristos punând în aplicare iubirea. Adică, tratându-ne unii pe alţii după modul în care ne tratează El. Din partea Lui, Dumnezeu ne ţine înfloritori ca trăire, pentru că locuieşte în noi şi ne pune în mişcare. Să intrăm şi noi, la rândul nostru, în lucrul Său, în aşa fel încât să nu se mai deosebească voia Lui de a noastră, ci să fie una şi aceeaşi.

Postul înţeles cu adevărat este o împreună trăire cu Dumnezeu

Postul înţeles cu adevărat, nu numai ca înfrânare de la mâncare, este o împreună trăire cu Dumnezeu. Şi atunci hotărârea de a veni la Sfânta Împărtăşanie trebuie să se axeze pe această temă. Mă voi încadra în voia lui Dumnezeu, fiind atent ca, de aici înainte, în tot ce fac, să fac cu o dragoste ca a lui Dumnezeu.

„Noi câştigăm Raiul prin post". Aşa se spune. Asta e o noţiune vagă. Se predă „dobândim Raiul", fără a se şti ce este Raiul, ce a pierdut Adam pierzând Raiul. În ce constă pierderea întru care s-a lipsit de Rai? Adam a pierdut Raiul prin întreruperea atenţiei sale la Dumnezeu. Dumnezeu i-a pus în vedere: fă aşa, nu altfel! El nu a mai ascultat, şi-a permis o altă conduită, ieşind din voia lui Dumnezeu care ar fi trebuit să fie legea vieţii lui. În felul acesta a pierdut Raiul.

Mai departe, ce înseamnă voia lui Dumnezeu ca să o ştim face? Am ieşit din voia lui Dumnezeu şi am pierdut raiul. De ce? Pentru că am ieşit din dragostea Lui, din duhul dăruirii noastre, întru dragoste, aproapelui. Poruncă vă dau vouă, să vă iubiţi! A ieşi din voia lui Dumnezeu înseamnă a ne sustrage din porunca dragostei. Pierderea raiului s-a întâmplat din

cauza neatenţiei la dragostea lui Dumnezeu, care trebuie să fie legea inimii noastre. Omul refuză lepădarea de propria-i voie. Nu-mi vine să mă nimicesc pentru altul, nu-mi convine părerea lui Dumnezeu, după care ar urma să mă desfiinţez. Ca Petru, care i-a spus Mântuitorului: „Nu te du, Doamne!". Răspunsul îl cunoaştem: „Înapoia Mea, satano!". Dacă nu gândeşti cele ale lui Dumnezeu, eşti satană.

Neacceptând duhul dragostei, duhul dăruirii noastre aproapelui, te sustragi de sub porunca lui Dumnezeu. Dumnezeu porunceşte acest lucru, deoarece dragostea este necesară vieţii. Dacă porunceşte, o face ca să ne servească, nu ca să ne aservească. Ţine la propria noastră fericire. Mântuitorul porunceşte să fim fericiţi, fiindcă o vrea Tatăl. Ieşind de sub porunca Lui, ajungem la nefericita situaţie de a nu cunoaşte raiul.

Mi s-a pus la inimă tema acestei duminici: „Unde e comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră". Prea puţin s-a insistat pe necesitatea de a se folosi postul ca instrument al îndreptării atenţiei spre faptul că inima noastră trebuie să fie Hristos trăind în noi. Să folosim postul cum l-a folosit Mântuitorul, pentru a învăţa să iubim ca Dumnezeu, conştienţi că noi cu El iubim, când iubim. Nu putem iubi fără El. Asta înseamnă a te împărtăşi cu El: ne însuşim iubirea Lui, învăţăm să iubim ca El, cu măsurile Lui.

Hristos are măsurile nemărginirii binelui

Numai cu măsurile Lui putem trăi adevărata viaţă. Iar măsurile Lui le învăţăm prin postul care ne antrenează în veghea şi atenţia trează la El. În post înveţi măsura lui Hristos, Care tot binele îl face dumnezeieşte. Învăţăm a asculta de El, nu de ceea ce ne vine nouă a face. Învăţăm să ne încadrăm în ceea ce ştim prin credinţă că Îi vine bine lui Hristos care e inima noastră.

Degeaba vorbim despre post şi dragoste dacă nu înţelegem că prin post învăţăm a pune în aplicare tocmai dragostea. Care să ne devină apoi legea permanentă a vieţii şi a manifestărilor voinţei noastre. Aşa departe să meargă voinţa noastră, până acolo unde o duce dragostea lui Dumnezeu.

Dacă aşa s-ar înţelege într-adevăr totul, nu ar mai fi loc de asemenea întrebări: „oare cum mă pot achita? Postind doar miercurea şi vinerea

sau în prima şi în ultima săptămână a postului?" Foarte ciudat, posteşti prima şi ultima săptămână, dar de mijlocul postului nu ne mai interesează? Avem o sărbătoare chiar în mijlocul lui pentru a ne controla dacă ne-am pus în toate zilele voinţa la încercare, în duhul dragostei. Şi dacă ni se pare că am reuşit, atunci nădăjduim să o putem face şi pe mai departe.

După sfârşitul Postului, riguros ţinut, ne convingem că suntem capabili a posti tot anul ca în Postul Mare, în sensul de a nu mai face nimic neîmbibat, neînnobilat, nealtoit pe dragostea lui Hristos. Dacă a fost frumos în post, încadraţi fiind noi în dragostea lui Dumnezeu, atunci de ce să nu ne simţim bine întreg anul, trăind în tot momentul dragostea lui Dumnezeu? Oare de ce am schimba noi starea aceasta, a trăirii cu Hristos, pe o altă viaţă sau altă fericire?

Oamenii vorbesc despre post, dar nu îşi fac problemă din el aşa cum cere Biserica. Postul este metoda de a trăi în voia lui Dumnezeu, respectiv în dragostea Lui. Dacă-i aşa, nu mai comentăm, fiindcă e ceva ce nu mai are nevoie de discuţii, ci pur şi simplu ne încadrăm. Ar putea fi şi un altfel de bine decât acela sugerat de Însuşi Mântuitorul?

Nu, desigur, şi aici e căderea, când omul spune că poate fi bine şi fără încadrarea în dragostea lui Dumnezeu. În urma neconştientizării necesităţii de a face din post o reală problemă de viaţă, datorită acestei lipse de cultură duhovnicească, rezultă viaţa noastră cea atât de searbădă pe tot parcursul anului. Suntem prinşi în atâtea neajunsuri fiindcă am ieşit din ritmul atenţiei la sensul vieţii, aşa cum ni-l inspiră Mântuitorul, care de fapt El ne trăieşte viaţa în noi înşine. De îndată ce se termină postul, în restul anului suntem total inconştienţi. Nu ştim că Hristos ne duce viaţa mai departe? Asta e căderea, nesimţirea ruşinoasă de a uita ce e cu tine, cine eşti.

E foarte trist că avem această mentalitate, de a pune în discuţie măsurile dumnezeieşti ce ni se oferă să le folosim ca măsurare a activităţii noastre celei după Dumnezeu. „Am de lucru, nu prea pot, m-au împiedicat atâtea şi atâtea". Oamenii îşi fac rost de scuze şi comentarii cu totul în afară de înţelepciunea creştină. Parcă e o căutare de întuneric, nu de lumină. Aţi preferat întunericul, acel întuneric în care omul să-şi poată face nestingherit voia, să nu-l vadă Dumnezeu, cum procedează struţul, ascunzându-şi capul în nisip pentru a nu i se vedea la

primejdia ce-l paşte. Mai bine zis să nu i se vadă omului la primejdia de a trăi fără Dumnezeu. De aceea s-a cutremurat atât de tare Mântuitorul, când l-a auzit pe Petru îndemnându-L a se cruţa - „Nu te du, Doamne!". Satano! Nu vreau să te văd aşa, Petru!, avertisment cu care ne întâlnim la Judecata cea Mare: Nu vreau să vă văd pe cei ce nu aţi vrut să Mă consideraţi drept viaţa voastră!

Este o rostire care, dacă am avea sensibilitatea sănătoasă, ar trebui să ne îngrozească. Ce mult ţine Mântuitorul la hotărârea noastră de a ne încadra în dragostea Lui, ştiind că asta e voia Tatălui care ne iubeşte. Numai El ştie ce pagubă mare îi facem lui Dumnezeu.

Văzând noi lucrul acesta, ar fi cazul să ne cutremurăm. Duceţi-vă acolo unde este scrâşnirea dinţilor. De ce foloseşte această imagine? Ce fel de situaţie I se vede Lui pentru cei ce-şi vor da seama prea târziu că, în viaţă aflându-se, nu s-au încadrat în voia lui Dumnezeu? Scrâşnirea dinţilor e a celor ce mănâncă în gol, se hrănesc cu golul. Pietrele de moară se macină pe sine dacă nu au grâu. Hrăniţi-vă cu Mine, cu dragostea Mea! Omul, când va pricepe că s-a hrănit fără El, atunci dinţii, pe care i-a folosit hrănindu-se cu altceva decât cu voia lui Dumnezeu, se vor roade în gol, se vor măcina pe ei înşişi. Mântuitorul dacă a folosit nişte imagini, le-a folosit cu mesaj straşnic, de scoatere la iveală a sensului că ţi-ai mâncat viaţa, ţi-ai ros-o şi acum nu mai ai ce face cu dinţii aceştia. Oarecum, se „răzbună" pe dinţi, că au mestecat ce nu trebuia. O zic aşa, ca sugestie, pentru a fi noi atenţi şi a lua în seamă imaginile folosite de Mântuitorul. Ele, imaginile, trebuie să ne pună atenţia la treabă, avertizând că dragostea este porunca vieţii şi asta înseamnă să o ascultăm, controlându-ne dacă o aplicăm sau nu, în toate actele noastre de voinţă. Să ne ţinem sub control, aşa cum îşi ţine cineva viteza maşinii sub control pentru a putea opri în fiecare clipă dacă e cazul. Asta învăţăm noi în timpul postului: să ţinem inima sub controlul dragostei, prin atenţia pe care ne instruim să o avem faţă de Mântuitorul, care ne măsoară actele, cum şi în ce fel le facem, fiindcă El le face ca Tatăl şi asta se aşteaptă şi de la noi..

Ce avem de făcut după ce am auzit vorbindu-se despre dragoste? Pur şi simplu să postim pentru a învăţa să iubim. Altfel nu are rost să mergem mai departe. Săvârşim liturghia în fiecare zi. De ce? Să ne împărtăşim. Şi ne împărtăşim pentru a ajunge acolo unde ţinteşte postul: la

învăţarea dragostei. Facem Sfânta Liturghie pentru a şti să venim să ne împărtăşim şi, astfel, să ne împlinim rostul de a fi dragostea Lui, prin tot ce săvârşim. Noi trebuie să fim sub control, ca să ne dăm bine seama dacă am accentuat ceea ce se cuvine, dacă au avut rost cuvintele rostite, sau nu.

Dacă nu ştim unde duce postul, nu are sens să postim. Şi, în ultimă instanţă, nu are rost de a veni la sfânta liturghie. Vina o purtăm noi, preoţii, care nu am citit bine atenţionarea pe care o face Mântuitorul: Uitaţi-vă la Mine ... Poruncă vă dau să fiţi ca Mine de atenţi la Dumnezeu. Noi recâştigăm raiul numai cu dragostea.

Nu se spune suficient că postul are legătură cu dragostea, deoarece în post facem instructajul inimii noastre de a se încadra în dragostea lui Dumnezeu. Dragostea trebuie să o trăim efectiv. În ea să viem clipă de clipă. Postul este o şcoală a voinţei noastre de a fi atenţi la dragostea lui Dumnezeu în toate manifestările ei. Să ajungem a voi numai ceea ce vrea El. Despre acest lucru nu se discută în biserică.

Ştim foarte bine cum se uită a se pune problema dragostei suficient de adânc, la începutul postului. Ca să se ştie clar faptul că postul e o problemă legată de dragoste şi că fără dragoste nu se concepe a trăi viaţa noastră, clipă de clipă. În toate zilele, una după alta, în timpul postului, punem voinţa la încercarea de a fi atentă la dragostea lui Dumnezeu, întru care să mişcăm gândurile şi deciziile noastre. Să trăim fiecare gest de-al nostru după măsurile Lui, care sunt ale Tatălui. De la Mine nu am nimic, totul am de la Tatăl şi ceea am pe inimă, vă pun şi vouă. Am dragostea Tatălui Meu, iar inima voastră să fie preocupată numai de dragostea lui Dumnezeu.

De aceea, după Înviere, i-a spus Mariei Magdalena: Du-te şi spune-le că Mă sui la Tatăl Meu, mă duc acasă la Tatăl Meu. Asta-i „acasă". Înviat fiind, are sens să Mă duc la Tatăl Meu. Viaţa ce am primit-o după Înviere, o trăiesc cu Tatăl Meu. La fel faceţi şi voi. Mă sui la Tatăl Meu... Ne suim, săltăm de la voia noastră la alt nivel, la gândirea Tatălui.

Scopul liturghiei şi al venirii noastre la biserică e împărtăşirea

Spovedania este angajare de a trăi în Hristos, Cel cu care vrem să ne cuminecăm. Eşti hotărât ca, împărtăşit fiind, să te conduci mai departe după Hristos şi nu după voia ta. La Spovedanie promiţi să te lepezi de voia ta. Lucrul acesta e un lucru cu desăvârşire al postului, spovedania şi împărtăşania. Împărtăşania fiinţează pentru a ajunge să ne trăim viaţa întru iubirea lui Hristos. Să ne folosim de Liturghie şi de Împărtăşanie!

De ce slujim? Pentru că vrem să fim la dispoziţia celor care sunt chemaţi să se încadreze în şcoala dragostei lui Dumnezeu, ca viaţă pe care să şi-o ducă întreg anul numai şi numai în dragostea lui Hristos. Oamenii zic: mă duc la biserică să mă odihnesc. Acasă am griji, ori acolo nu mă mai gândesc la nimic. Tocmai pe invers, fiindcă atunci ar trebui să se gândească la toate, şi anume, să se gândească cum, în ce fel trebuie să gândească. Vorba lui Noica, unii folosesc duminicile pentru a se pierde, nu pentru a se reface. Se pierd în risipirea lor, întru care se împrăştie toată săptămâna, muncind degeaba pentru alte lucruri decât pentru cel principal. Sau în alt loc spune tot Noica: Nicăieri nu se vorbeşte mai mult despre oameni ca atunci când se vorbeşte despre Dumnezeu. Nu despre Dumnezeu e vorba duminica, ci despre oameni, cărora li se atrage atenţia că trebuie să fie ca Dumnezeu. Dar şi Noica, precum toţi ceilalţi, spune că ar fi bine să fie aşa, însă că trebuie să fie neapărat aşa, asupra acestui lucru nu se insistă. Interesele oamenilor nu se desluşesc niciunde mai bine decât în biserică, atunci când se vorbeşte de Dumnezeu. Practic, asta nu se cunoaşte. „Are dreptate, bine zice popa" şi rămânem cu atât.

În perioada de început a vieţii creştine, dându-se deplină importanţă Sfintei Împărtăşanii, că fără ea nu e de a trăi, se slujea sfânta liturghie seara. Primii creştini posteau toată ziua iar seara se împărtăşeau. Deci, în vremea postului, acesta se ţinea în toate zilele, iar seara se împărtăşeau. Astăzi noi ţinem sfânta împărtăşanie, nu şi postul toată ziua. Aşa înţelegeau cei vechi nemâncarea: toată ziua. Noi am înfiinţat acum un fel de post cu delicatese şi cu multiple feluri de mîncare, mai bune decât cele de dulce. Oamenii pur şi simplu se desfată în timpul postului.

Postul adevărat este nemâncarea

Dacă nu poţi, mănânci. Dar o faci în aşa fel ca să te poţi întreţine şi atât. Nu după pofta ta. Mai demult, când făceam Sfânta Liturghie seara, posteam împreună cu alţi câţiva credincioşi toată ziua, după care ne împărtăşeam la sfârşitul zilei. Acasă, seara, mâncam un pic de zeamă de prune şi o bucăţică de pâine. Tot postul mi-a mers foarte bine. Sâmbăta şi duminica mâncam normal, tot de post, bineînţeles. În rest, prune şi nimic altceva. Având însă în vedere că puţini veneau, am curmat rânduiala aceea. Pentru a fi mai mulţi la biserică, am făcut liturghia înainte sfinţită dimineaţa. Scopul este de a fi cât mai mulţi la liturghie. Am revenit deci la rânduiala pe care o avem astăzi, şi bineînţeles, cei care iau parte, tocmai prin faptul că se împărtăşesc dimineaţa pot ţine postul mai adevărat până seara, pregătiţi sufleteşte pentru asta încă de dimineaţa. După ce te-ai împărtăşit, altfel te încadrezi într-o rânduială de orice fel, deci altfel poţi şi posti. Facem instructajul voinţei noastre, de a o schimba cu a lui Dumnezeu. Scopul Mântuitorului, acesta a fost, cu Mine să vă împărtăşiţi, ca să puteţi trăi normal.

Cum să facem şi să atenţionăm să nu se mai conceapă a trăi fără dragoste în toate gesturile pe care ni le permitem, ci să fim conştienţi pentru ca elaborarea oricărui gând sau oricărei acţiuni să se facă sub semnul încredinţării că El trăieşte în mine? Mântuitorul zice: Eu trăiesc în voi. Nu Mă vedeţi. Aşa cum nu M-aţi văzut cum am înviat din morţi, tot aşa nu Mă vedeţi nici cum înviez în voi. Dar să nu vă deruteze faptul că nu Mă vedeţi şi nu simţiţi nimic! Iată ce minuni rostea Mântuitorul, aşteptând să fie înţeles. Se aşteaptă de la oameni ceea ce ei nici nu au de gând să asculte. Zicea sfântul Ioan Botezătorul: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: îndreptaţi calea Domnului!".

Aşa am vorbit şi eu, în pustiu. Pentru că asta-i mentalitatea. Omul nu suportă să facă aşa cum ştii şi ai învăţat tu că e bine. Cum mi-a spus, cu ani în urmă, credinciosul meu căruia am „îndrăznit" să-i mărturisesc - omul acela îmi era căldura inimii - că aş vrea să facem lucrările legate de renovarea bisericii după sfatul şi îndrumarea arhitectului. „Aşa? Facem asta că vrei dumneata? Apoi eu nu mai vin!". El era foarte activ şi lucra acolo toată ziua. L-a atins faptul că am spus „hai să facem aşa...". Şi doar nu am spus-o într-un ton poruncitor, nici nu-mi este felul, ci ca pe un

îndemn de a-l asculta pe arhitectul care ştie mai bine ce este necesar de făcut. Vă spun, dureros mi s-a luminat atunci mintea, înţelegând să nu mai pretind a mă asculta cineva. S-a ivit gândul chinuitor: „Oare cum vor fi ascultând ceilalţi, în biserică? Au reţinut, oare, vreodată ceva?".

Care-i adevărul? Ce-i viaţa? „Eu sunt Adevărul". Părinte, Mi-ai dat stăpânire să dau viaţă veşnică de la Tine la tot trupul şi „viaţa veşnică e să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis". Adevărul înseamnă, deci, viaţa omului. Dar ce-i viaţa omului? Este să Te cunoască pe Tine, Părinte, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Mine ca pe Cel pe care L-ai trimis să spună oamenilor ce-i viaţa.

Dacă vrem să caracterizăm ce e Ortodoxia, putem spune despre ea că-i viaţa. Sensul vieţii. Mântuitorul precizează că sensul vieţii acesta este: omul să cunoască pe Dumnezeu ca autorul ei şi, cunoscându-L, să-L descopere ca dragoste. Deci Ortodoxia e dragoste. E „singurul Dumnezeu adevărat". Singurul punct, unica ţintă înspre care să se îndrepte atenţia omului. Singura ţintă a minţii omeneşti este să cunoască taina dragostei. Ortodoxia e duhul dragostei ca trăire umană. Ne apropiem de ziua Ortodoxiei, în care se vor propune nişte definiţii ale conceptului de Ortodoxie. E îmbucurător ceea ce a început a se afirma, că

Ortodoxia nu e o religie, ci e adevărul în sine al vieţii

Şi care e acest adevăr? A avea atenţia îndreptată spre singurul Dumnezeu adevărat. A se înţelege viaţa ca atenţie la Dumnezeu cu scopul de a ne însuşi dragostea Lui. Ortodoxia este omul iubitor, sau omul care iubeşte ca Dumnezeu. E înţelepciunea iubirii lui Dumnezeu. Ortodoxia este viaţa omului ca dragoste dumnezeiască. E adevărul vieţii omeneşti. Şi viaţa înseamnă dragoste în lucrare, în activul ei.

Definiţia sa, a Ortodoxiei, o găsim numai în declaraţia Mântuitorului: „Mi-ai dat stăpânire peste tot trupul, ca să le dau viaţă veşnică şi viaţa veşnică este a Te cunoaşte pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis ". Numai aşa e de trăit, în maniera în care e luminat de dragostea lui Dumnezeu categoricul acesta: „singurul Dumnezeu adevărat".

La Cina cea de Taină, Mântuitorul explică: Eu mă duc, dar voi trimite pe Duhul adevărului, să vă aducă aminte de cuvintele Mele. Care cuvinte? Eu sunt viaţa voastră, de la Tatăl Meu adusă. Şi tot El adaugă: Duhul acesta al adevărului va lamuri oamenii referitor la păcat. Va descoperi ce e păcatul. Va vădi lumea de păcat, dreptate şi judecată.

Ne legăm de prima precizare, că Duhul Sfânt va lămuri adevărul. El va vădi lumea de păcat. Tot Mântuitorul zice, explicându-Se. El totdeauna s-a explicat. Care e păcatul? Acela că nu cred în Mine. Aceasta-i definiţia păcatului, a nu crede cineva în Iisus Hristos care reprezintă viaţa noastră de la Dumnezeu. Cu alte cuvinte, dragostea lui Dumnezeu exprimată în viaţa noastră.

Adevărul este dragostea lui Dumnezeu pe care Iisus Hristos a fost trimis să o arate oamenilor. Şi dacă oamenii nu o acceptă, greşesc, păcătuiesc. E păcat a nu accepta adevărul vieţii, la care Dumnezeu ţine atât de mult. Mântuitorul ştie de ce ţine Tatăl la asta, fiindcă El este dragostea fără de care nu e cazul a trăi cineva.

Păcatul e de a nu accepta dragostea ca mod de viaţă

Nu are rost să fii preocupat de altceva. Ci atenţia să o fixezi numai în direcţia de a nu ieşi din tonul, din duhul dragostei lui Dumnezeu în tot ceea ce faci. Asta e Ortodoxia, atenţia de a nu ieşi din punctul de vedere al lui Dumnezeu, în manifestarea vieţii. E definiţia dată chiar de Mântuitorul.

De unde ştim că e foarte grav acest păcat, de a nu fi atenţi la dragoste ca mod de viaţă?

Ştim din icoana Judecăţii Înfricoşate, tema duminicii trecute. De ce e înfricoşată Judecata? Acolo se va scoate în evidenţă păcatul omului care constă în a nu fi ţinut cont de dragostea lui Dumnezeu în faptele ce le-a săvârşit pentru noi, a nu fi luat atitudine corectă faţă de aproapele, preţuindu-l şi noi ca Dumnezeu. Cel ce nu preţuieşte pe aproapele cu iubirea arătată de Hristos, Care a pilduit-o prin propria viaţă, mai bine să nu se fi născut. Ceea ce n-aţi făcut aproapelui, Mie nu mi-aţi făcut. Având o atitudine invers de cum o cere dragostea, pe Mine m-aţi contrazis. Dacă nu i-aţi dat cinste aproapelui, pe Mine m-aţi refuzat ca înţelegere

a valorii omului. Dacă nu ați crezut în Mine și în dragostea cu care am spus să tratați pe aproapele, nu vă cunosc.

Asta-i gravitatea păcatului, nu ați ținut cont de dragostea Mea în felul de-a vă comporta față de aproapele vostru. Din declarația Lui se vede că păcatul acesta e așa de mare, încât cei care l-au săvârșit vor fi aruncați în focul cel veșnic, unde va fi scrâșnirea dinților, sfâșietoarea părere de rău, prea târzie, că nu au trăit viața în adevărul ei, în dragoste. Atât de grav e lucrul acesta, încât zice: Duceți-vă în îndepărtarea cea absolută, în focul gătit vouă, celor care nu ați acceptat adevărul vieții ca dragoste.

Dumnezeu în felul acesta pune problema, să ținem cont de dragoste. Ea trebuie învățată spre a fi trăită. Și pentru a o învăța, facem instructajul postului, unde atenția noastră e antrenată continuu înspre dragostea lui Dumnezeu ca mod de viață umană.

Uite cum se leagă lucrurile, duminică de duminică. Și atunci înțelegem cât de simpliști suntem când ne potrivim, poate, părerii femeii care a întrebat azi: „e posibil a se ține postul doar miercurea și vinerea"? Semnificativă e această întrebare. Cine postește oare tot Postul cu rigoarea prevăzută? Noi ne tocmim, „oare nu am putea și așa, mai superficial?". Și se duce viața noastră trăind-o în compromisul acesta, în neatenție și ignoranță.

Oamenii minimalizează și drămăluiesc problema postului. „Oare chiar trebuie să postesc? Doar Mântuitorul a zis clar că nu ceea ce intră în gură îl spurcă pe om"... Ei storc, risipesc înțelesul, și rămâne necunoscut duhul postului. Repet răspunsul ce i l-am dat femeii: „Câtă dragoste de Dumnezeu ai învățat tu să ai, atâta postești". Iubiți-Mă pe Mine, fiindcă atunci Tatăl Meu vă va iubi și va avea grijă de voi. Dacă vă vede iubindu-Mă pe Mine așa cum El Mă iubește, stă gata de a vă da tot ce doriți, pentru a trăi. Cereți-i orice, fiindcă pe Mine Tatăl Meu mă pune să vă fac tot ce cereți. Dar pentru asta, spune Mântuitorul, să Mă iubiți așa cum Tatăl dorește să învățați iubirea. Pentru ca astfel să se garanteze că vă veți iubi unii pe alții.

În post învățăm să iubim ca Dumnezeu

Din păcate noi ne târguim cu postul. Ceea ce arată că nu am înţeles, deşi suntem ortodocşi. Credem în adevărul adevărat al dragostei, dar îl punem în discuție când e vorba a-l trăi, socotind că se poate şi fără a ține cont de întregimea lui.

Pot posti numai miercurea şi vinerea? Se pune însă întrebarea dacă miercurea şi vinerea se va fi gândit ea la o rigoare de post. Nu, desigur nu s-a gândit la asta, ci la un regim satisfăcător, obişnuit, cum spun oamenii, încântați, în post mâncăm mai bine, mai gustos decât de dulce. Şi cu asta ai făcut față, zici tu, Postului Mare. Ai împăcat totul furându-ți căciula, cum spune românul.

Postul e dragostea de Dumnezeu dovedită în osteneala ta de a fi atent la ea. Posteşti câtă dragoste ai. Dacă nu ai dragoste, nu ştii să posteşti. Având însă în atenție problema dragostei, vei şti câtă nevoie ai de-a o învăța această dragoste, prin mijlocirea postului ce te antrenează să fii atent continuu la Dumnezeu, în tot ce faci. Te înveți a pune frâu voii tale, încadrându-te în voia lui Dumnezeu care e dragoste.

La Spovedanie ne întâlnim cu consecințele acestei mentalități greşite. Omul se scuză că nu a putut posti şi, pe această declarație pe care eu trebuie să o iau de bună, îi dai dezlegarea a se împărtăşi. Dacă o fac, până unde oare greşesc? Să-i spun: da, îmi dau seama că ai greutăți care nu îți permit să faci asemenea efort?

Întrebarea se pune dacă aceste greutăți sunt reale. Nu le putem verifica. Să aprob superficialitatea cu care se prezintă omul în înțelegerea categoricului ascultării de Dumnezeu în ce priveşte viața? Să îi aprob uşurătatea deci păcatul, scuzându-l şi făcând din păcat aproape un bine, dându-i dreptate, „da, sigur, ție ți-i mai bine aşa, în compromisul acesta"?

Suntem puşi într-o mare dificultate. Se discută problema canonului dat la Spovedanie, pentru ca omul să înțeleagă mai bine şi să se învrednicească a se împărtăşi. Aşa se zice, că nu-i bine să-l laşi pe om liber, ci să-i dai canoane pe care să le respecte şi abia apoi să-l împărtăşeşti. Ce canoane să dai omului care s-a învățat să înțeleagă într-un mod atât de superficial taina adevărului dragostei? Tainã ce impune sacrificiul dăruirii cu riscul de-a te cheltui total, fiind încredințat însă că irosindu-te,

cheltuindu-te tu, îți pune Dumnezeu la loc totul? Îți pune viața la loc, sub forma pe care o știe El.

Va avea răsplată cel ce va iubi dumnezeiește. De exemplu, cel ce face fapte bune de ochii oamenilor, își va lua aici plata. În ce constă plata? În satisfacția pe care o are, că e socotit om sfânt. Ce valoare are asta? Dumnezeu zice că nu are nici o valoare. Valoarea faptei tale va fi viața veșnică. Asta după ce-ți vei fi dovedit credința printr-o dragoste trăită efectiv, nu închipuită. Cei ce vor să înșele pe cineva, fie pe Dumnezeu, fie pe oameni, cu aparența de sfinți, aceia rămân cu această iluzie drept răsplată, însă la ce le folosește?

Vrând să înțeleagă doar până la un punct, până unde le convine, mai departe urmând îndemnul poftelor proprii, își iau plata atâta cât le-o dau oamenii socotindu-i, la un moment dat, a fi ceva demn de laudă și de cinste. Pentru momentul acela de laudă când te apreciază că ești rugător, postitor, tu ți-ai luat plata, rămânând doar cu satisfacția de a fi socotit vrednic, într-un fel oarecare. În schimb nu te alegi cu viața veșnică.

Aici e loc de vorbit și de gândit mult, mult, referitor mai ales la avertismentul grozav ce li se face celor care minimalizează importanța adevărului așa cum îl prezintă Mântuitorul. Este foarte grav a-ți însuși un punct de vedere personal, aparte și străin de Dumnezeu.

M-a rugat[3] părintele Savu, colegul și prietenul meu, să spun un cuvânt. Ce cuvânt? Cuvântul despre gândul ce-l aveți în clipa de față. Știu că aveți un gând pentru oamenii noștri cu care ne-a învrednicit bunul Dumnezeu să slujim aceste Paști împreună".

Să spun, deci, gândul meu despre ce se petrece cu noi în aceste zile Paști. Zicea odată părintele Savu: „Eu cu părintele Miron avem același har". Acest „același gând" m-a rugat să-l mărturisesc, ca să-l știți bine, bine. Cu sufletul la gură se spun gândurile. „Cu sufletul la gură" este o vorbă întrebuințată atunci când spui ceva important, în momente foarte mari. Este chiar ceea ce face Mântuitorul nostru azi, când mănâncă Paștile cu noi. Pentru că El le mănâncă cu noi.

Aproape toți ați stat acum la masă cu El, după dorința Lui, căci așa s-a exprimat Mântuitorul: Acestea, Paștile, mâncate la masă împreună,

3 Predică rostită pe 28 aprilie 1998 în biserică.

nu le voi mai mânca cu voi decât în Împărăţia lui Dumnezeu când ele se vor desăvârşi, vor deveni o realitate şi oamenii vor sta atunci la masă cu Dumnezeu, împărtăşindu-se cu El şi El cu ei.

Această împărtăşire desăvârşită pe care-o *proorocește Mântuitorul* că va fi e chiar cea care se petrece cu noi acum. Acum are loc ceea ce a dorit El atunci, cu sufletul la gură spunând ucenicilor: Am dorit cu poftă să mănânc Paştile acestea. Era trăirea Lui pe care-o mărturisea, spunând cu gura ce se petrecea în El. De aceea a vorbit cu sufletul la gură. Ce se petrecea în El atunci, se petrece şi aici acum. Şi, deci, mărturisesc şi eu cu sufletul la gură că noi recunoaştem că acum i se împlineşte Mântuitorului Hristos dorul de-a mânca cu noi Paştile. Şi îl descopăr acest viu dor al Lui pe care ne-a pus să-l spunem oamenilor. Ce zicea, se şi împlinea. Era o împlinire a gândului Său. Se afla la Cina cea de Taină când a zis: Luaţi trupul Meu ca să aveţi viaţă-n voi şi s-o faceţi întotdeauna, după ce Eu nu voi mai fi la vedere, căci asta se va face în mod desăvârşit prin lucrarea Duhului Sfânt.

Pentru a întemeia mai bine cele ce vi le-am spus despre realitatea cuvintelor Mântuitorului, să ne oprim cu atenţia la Cina cea de Taină, cum aţi ascultat în Joia Mare, în prima Evanghelie, cea lungă şi pe care cu greu o ascultă, din păcate, oamenii. Acolo ni se spune despre gândul Domnului Hristos, care se pregăteşte să facă Paştile cu noi, încontinuu. Acolo, în Sfânta Evanghelie, Mântuitorul îşi exprimă taina Sa, în rugăciunea către Tatăl, dându-şi pe faţă gândul: Părinte, uite ce gândesc Eu acum. La Cina cea de Taină, după ce i-a împărtăşit pe ucenici.

Spune evanghelistul Ioan că Mântuitorul a ridicat ochii în sus şi s-a rugat, în rugăciunea Sa aducându-şi sufletul la gură, iar cu gura mărturisind ceea ce făcuse înainte: îi împărtăşise pe ucenici şi aşa îi va împărtăşi pe toţi, după Înviere, cu viaţa Lui, în toate zilele. Cu sufletul la gură, adică cu bucuria de-a se vedea împărtăşit lor şi de-a ne vedea acum pe noi, preoţii, împărtăşind oamenii cu El. Acesta era gândul Lui pe care-l spune Tatălui, spovedindu-Se aşa cum o fac şi eu în momentul de faţă. Zice: Părinte, a sosit ceasul, preamăreşte pe Fiul Tău, ca Fiul Tău să te preamărească pe Tine, că mi-ai dat stăpânire peste toţi pentru a le da viaţă tuturor. Mai departe: Eu te-am preamărit pe Tine; lucrul pe care mi l-ai dat să-l fac, Eu l-am făcut.

Ce anume? Împărtăşise şi spusese că aşa va împărtăşi în toate zilele pe toţi care vor veni la masă, dornici să-şi trăiască viaţa cu El. Acum vin la Tine, Părinte - se pregătea de moarte - dar unde voi fi Eu să fie şi cei pe care i-am împărtăşit, chiar cum ai zis Tu, făcându-mă pâine a vieţii pentru ei şi dându-mă lor. Cuvântul acesta „Preamăreşte pe Fiul Tău" este echivalent cu: Bucură-te de Fiul Tău, că El ţi-a împlinit dragostea ce-o ai pentru oameni. Bucură-te că Fiul Tău ţi-a împlinit gândul de-a te împărtăşi pe Tine lor! Mă bucur de Tine, că m-ai trimis să-ţi împlinesc gândul Tău cel mare. Mă bucur de Tine, Părinte, că pe Mine m-ai trimis să fac lucrul acesta!

Aşa vorbea El cu Tatăl, în Spovedanie, în Joia Paştilor. Să înţelegem bine care-i bucuria Lui că vin Paştile, pentru ca bucuria noastră să fie ca şi a Lui! Referitor la ucenici, spune tot în rugăciunea Sa către Tatăl: Eu mă sfinţesc cu Tine, Părinte, împlinindu-ţi voia, ca să mă dau lor viaţă de la Tine, în toate zilele, şi ceea ce împlinesc Eu să împlinească şi ei. Sfinţeşte-i pentru a face şi ei ceea ce fac Eu, împărtăşind lumea cu viaţă de la Tine. Preiau dorul Tău şi acelaşi dor să-l aibă şi aceştia, ucenicii! Iar la sfârşitul rugăciunii, Mântuitorul spune: Părinte, Eu am făcut cunoscut numele Tău, că eşti viaţa oamenilor şi numai în Tine este viaţă, şi îl voi face cunoscut şi pe mai departe, ca oamenii să afle că Tu le eşti viaţa. Tu, Cel care prin Mine te dăruieşti lor. Voi face în continuare lucrul acesta, pentru ca iubirea cu care m-ai iubit Tu să fie în ei. În cine? În ucenici. Şi pentru ca şi ucenicii să aibă dorul şi gândul Meu, îl voi arăta acest gând, mai departe, pentru a învăţa oamenii să se iubească unii pe alţii. Îi voi învăţa iubirea Ta, pe viitor.

Şi astăzi, dragii mei, am auzit, cu sufletul la gură, cuvintele Lui. Iar voi cei ce v-aţi împărtăşit cu sufletul la gură, vă bucuraţi de bucuria Lui. În final Mântuitorul adaugă: Ca să se împlinească această bucurie a Ta, Părinte, de a trăi oamenii cu viaţa Ta în ei, Eu voi fi în ei! După ce voi învia voi fi în ei, dacă sunt dispuşi să-Mi pună inima lor la dispoziţie.

Ceea ce am spus la început, am dorit să mănânc cu voi Paştile iată, s-a împlinit şi azi, căci El în noi face şi astăzi bucuria Tatălui de a ne dărui viaţă adevărată. Se dublează numărul celor ce se conving că noi, duminicile, de aceea venim la sfânta liturghie, şi numai pentru asta: să ne împărtăşim cu El.

Veţi întreba, de ce nu se vede făcându-se peste tot aşa? Nu discut acest lucru, ci vă spun că sfântul Ioan Gură de Aur, a cărui rânduială liturgică o urmăm, în veacul lui, după ce începuse împărtăşirea cu Sfintele Taine, zicea: „Noi ne împărtăşim în toată Duminica şi peste săptămână de două, trei ori". Creştinătatea începuse a se delăsa. Nu s-au mai deranjat, ca primii creştini care se împărtăşeau zilnic, ci erau tot mai puţini, după cât le era râvna mai slabă.

Totuşi, până la anul 400 aceasta era realitatea, „noi ne împărtăşim în toată Duminica şi peste săptămână de 2-3 ori". Şi sfântul Ioan Gură de Aur, deci, este de acord cu noi astăzi, cu cei care în toată duminica ne împărtăşim. Slujba lui o slujim, slujbă pe care sfântul Ioan Gură de Aur a făcut-o în duhul Apostolilor. Tatăl Meu vrea să vă împărtăşiţi cu Mine, căci în Mine are El viaţa ce doreşte să v-o dea vouă. A veni la sfânta liturghie duminica înseamnă a veni la Sfânta Împărtăşanie, ascultând cu sufletul la gură de dorul cu care Hristos vrea să ne dea viaţa de la Tatăl în toate zilele, ca s-o trăim. Unii oameni se întreabă: Bine, dar cum ne vom putea împărtăşi toţi duminica?

Am vorbit cu părintele Savu şi el, spre marea mea bucurie şi a voastră, a tuturor, m-a asigurat că se va putea realiza acest lucru şi după ce n-oi mai fi. Nu-l voi lăsa nerealizat acest lucru, a spus. Se va face, Dumnezeu îi va ajuta, dar să-l ajutaţi şi dumneavoastră binevoind a dori ceea ce doreşte el, cu Domnul Hristos împreună, şi să nu vă poticniţi de cei ce nu ştiu. Nu ştiu, fiindcă nu li s-a spus. Reamintesc cuvintele sfântului Ioan Gură de Aur: „În toată duminica ne împărtăşim şi peste săptămână de două-trei ori". Bucuraţi-vă că există asemenea gând minunat, ca al Domnului Hristos, în inima sfinţiei sale, părintele dumneavoastră. Amin!

În post, de fapt, învăţăm să iubim

Asta ne duce şi la înţelegerea moralei din post. Noi, de la sine, în post trebuie să fim atenţi la Dumnezeu care ne-a dat viaţa şi a pus în ea iubirea Lui. În post suntem atenţi la nemărginirea iubirii lui Dumnezeu, fiindcă ne-a dat-o şi nouă posibilitatea de-a iubi ca El. Dacă eşti pătruns de această taină, te vei putea şi ruga şi posti şi răbda. Altfel, te vei prezenta ca majoritatea celor ce se plîng: «Nu pot veni întotdeauna la biserică, nu

pot ierta pe cutare, nu pot posti chiar aşa, părinte", etc.. Cât de caraghios e acest simţământ!

Mă întorc câteva clipe la: „Postesc, oare, fiii nunţii?". Nu poate posti cineva care e cu Mirele, scăldat în dragostea Mirelui. Mirele are aceeaşi dragoste faţă de toţi, ca pentru mireasa Lui. Când eşti lângă El te afli în lumea iubirii dumnezeieşti, existentă în inima Mirelui şi te cumineci din aprecierea ce o face El, care te preţuieşte ca pe mireasa Lui, cea pentru care are sublimă preţuire. Din această valoare a miresei Lui, El ia şi împarte tuturor. Inima Mea v-o dau vouă. Din darul acesta, care-i de la Dumnezeu, vă dau vouă. Cine e la nuntă nu va putea posti, dar când voi lipsi Eu, atunci veţi posti. Veţi posti în acele zile, adică în toate zilele.

Cum veţi posti? Cu gândul la Mine, de care trebuie să nu uitaţi că Mă aveţi în chiar inima voastră, cu Tatăl locuind. Veţi şti să fiţi atenţi la Mine, dacă Mă veţi simţi în inima voastră. Nu Mă vedeţi, dar prin credinţă, mă veţi vedea dacă vă gândiţi la Mine.

Cum poate omul compara puţina lui schimbare de regim, că în loc de carne şi ouă mănâncă fasole şi, prin felul acesta de mâncare, simte că s-a „achitat" cu frumuseţea şi nemărginita bunătate a lui Dumnezeu? Nu este oare o obrăznicie lucrul acesta? De-aceea a şi spus Mântuitorul, nu-mi trebuiesc posturile şi sărbătorile voastre, că nu-s adevărate!

Postul e o pregătire în scopul trezirii noastre la realitatea că putem iubi ca Dumnezeu. Şi, pentru a învăţa asta, suntem atenţi la Cel răstignit, ca să facem şi noi la fel. Preocupându-ne cu acest lucru, ne punem atenţia la încercare venindu-ne „în fire". Adică, realizând că ceea ce-a făcut Dumnezeu din dragoste, noi cu aceeaşi dragoste putem face minunăţii. Fiind atent, total atent, la frumuseţea lui Dumnezeu, nu-ţi vei mai aduce aminte de mâncare sau de altele asemănătoare.

Mântuitorul se oferă ca toată dragostea Lui, care-i a Tatălui, să ne-o pună în inima noastră. De aceea şi aşteptăm să ne împărtăşim la Paşti. În vederea împărtăşirii ne umplem de frumuseţea lui Dumnezeu şi în toată vremea nu ne mai amintim că trebuie să dormim sau să mâncăm. Parcă e nevoie să ne spună cineva: „hai, mănâncă, fiindcă ai de mers cale lungă!". Tu de la sine eşti în post. Toate zilele noastre sunt de post, după vorba Mântuitorului, „când nu Mă veţi mai vedea lângă voi, veţi şti posti".

Ziua întreagă suntem atenţi la aproapele nostru, atenţi la simţurile noastre, la felul în care-şi dau ele drumul, la modul cum apreciem noi viaţa. De aceea e nevoie de rugăciunea inimii, pentru ca în toată clipa să-ţi dai seama că iubirea inimii tale e darul lui Dumnezeu, cu dragostea Lui cu tot, minune de care trebuie să fii absolut conştient şi să faci lumea să strălucească de frumuseţea simţirii cu care o tratezi. Ştii tot ce ai de făcut, dacă-L vezi bine, în taina Lui, pe Mântuitorul răstignit, cum pune în cumpănă valoarea Sa cu propria noastră valoare.

Partea a XIIa

Devenire întru Hristos

Despre atitudine la şcoala lui Dumnezeu

În inima mea pot fi decizii dumnezeieşti ce se întrupează în tot atâtea atitudini dumnezeieşti faţă de viaţă

Am vorbit[4] atâta despre perfecţionarea inimii. Aici se face, în a te pune trup şi suflet la îndemâna alor tăi, cu tot ce poţi. Lasă doctoratul, deocamdată situaţia aceasta a părinţilor e pe prim plan ca urgenţă. Îl ai drept model de dăruire pe tata, care veghează şi o îngrijeşte pe mama clipă de clipă. Or, asta e mare şi cutremurător lucru, spre care să iei aminte şi să veghezi la ceea ce ai şi tu de făcut pentru ai tăi. Ştiu că nu ai timp şi nici multă disponibilitate pentru aşa ceva. Însă creează-ţi această disponibilitate de a face ceea ce nu-ţi place, fiindcă-ţi va prinde bine şi ţie mai târziu. Tocmai în asta te formezi, îţi perfecţionezi inima pentru a bate în ea viaţa iubirii lui Hristos.

Noi vorbim atâta, cu aşa fast şi vorbe frumoase despre cruce, despre încrustările lucrate cu meşteşug pe lemnul ei, despre cât e ea de preţioasă şi cum se lucrează în aur şi-n argint; cât lux se face cu ea. Doamne, însă nu aceasta e crucea lui Hristos. Crucea Lui e a te adânci în mizeria trăirii celorlalţi şi a te face pe tine însuţi spălătoare, cum ziseserăm înainte cu câteva zile. Spălătoare, adică să speli în inima ta pe om de orice mizerie, lăsându-l în tine alb, fără vreo pată de murdărie. Şi slujitoare, cu dragoste, aşa cum Mântuitorul a spălat picioarele ucenicilor şi le-a şi şters. Tot aşa tu să speli pe om, mângâindu-l în necazul său cu disponibilitate totală de dăruire în a te face pentru el absolut tot ce e necesar. Nu pretinzi nimic de la nimeni. De exemplu, să vină tata la biserică duminica. Pretinzând una, alta, e ca şi cum nu eşti încă hotărâtă în a-L urma necondiţionat pe Hristos, agăţându-te şi de-un fir de pai pentru a

4 Cuvânt ţinut în septembrie 1997.

rămâne la suprafață, adică în gustul voii tale. E greu să te cufunzi în apă pentru Hristos, să te cufunzi în voia Lui, fără a te mai sprijini de nimic, de nici un motiv, scuză sau argument.

Mântuitorul[5] şi-a spus tainele, nu în plin, înaintea tuturor oamenilor, ci unor prieteni pe care şi i-a ales din rândul celor ce-i stăteau în preajmă ascultându-L cu atenție. Câte lucruri s-au rostit între EL şi ucenici, dintre care doar câteva au rămas scrise, toate atât de grăitoare, de semnificative! Câte sensuri au putut ei desprinde din atitudinea Mântuitorului care, dacă s-ar fi consemnat toate, nu ar fi încăput, cum spune sfântul evanghelist Ioan, în lumea întreagă!

Voi sunteți prietenii Mei. Nu-i de luat uşor, prieteni, problema aceasta a prieteniei, pe care Mântuitorul a pus-o ca bază şi garanție a succesului ce-l poate avea Dumnezeu între oameni. Dacă voi vă iubiți unii pe alții, sunteți prietenii Mei şi ca atare Eu voi locui în voi. Mă duc să vă fac loc cu Mine, ca să fiți şi voi acolo unde sunt Eu. A fost în stare să îi spună Tatăl ui: Eu vin la Tine, Părinte, cu prietenii Mei. Vin cu ei. A sugerat acest lucru şi Mariei Magdalena, în grădină, când ea, recunoscându-L, a spus: Domnul Meu, dând să-L îmbrățişeze. De data asta nu a lăsat-o, spre deosebire de gestul pe care i l-a permis în altă împrejurare, în casa lui Simion leprosul, cînd Maria i-a turnat mir pe cap, i-a sărutat picioarele, învelindu-i-le cu părul său. Acum, înviat, îi spune: „încă nu M-am dus la Tatăl Meu". N-am ajuns nici Eu acolo unde tu urmăreşti să ajungi căutându-Mă, Marie. Îi spune „Marie" ca şi când ar fi zis: „prietene"! Într-un fel, ca prietenă a şi prezentat-o în casa lui Simon leprosul, când a zis despre ea: vedeți pe femeia aceasta? De când am intrat nu mai conteneşte a-şi dovedi prietenia față de Mine. La mormânt, înviat, tot ca unui prieten i se adresează : Marie, crezi că Mă duc singur? Încă nu M-am suit la Tatăl, iar când mă voi duce, cu tine mă voi duce. Îmi e teamă gândindu-mă cât de minunat lucru poate fi faptul că Cel care a înviat din morți dovedind că e Stăpânul vieții, încă înainte de-a învia ne-a asigurat că taina Lui, întru care a înviat, ne aparține nouă, ne-o împărtăşeşte, o împarte cu noi.

Trezindu-ne din somn, începem o zi care, fie ne pare searbădă, împovărată de griji - ne vedem bolnavi, murind - fie, la polul opus, ni se vede a fi în situația „norocoasă" de-a dobândi lumea toată. Nouă, însă, ni

5 Mărturie din 2 februarie 1997.

s-a garantat că ziua aceasta o putem trăi dumnezeieşte. Ce li se pare oamenilor cu neputinţă de făcut, la Dumnezeu desăvîrşit se poate. Se aşteaptă de la noi acest lucru. În inima mea se zbate un laborator de decizii, rulează nuanţe peste nuanţe, concepte despre iubire, despre frumos. Acolo, în inima mea, se pot pune la cale toate cele concepute de către Cel ce a creat viaţa dându-ne posibilitatea să o gândim şi să o trăim. În inima mea se pot desfăşura simţămintele Tainei Tainelor, care a zidit lumea aceasta cu toate minunăţiile ei. În inima mea o lume întreagă, astăzi, poate fi pusă la cale să se nască, să se înfiripe. În inima mea pot fi, una după alta, decizii dumnezeieşti ce se întrupează în tot atîtea atitudini dumnezeieşti faţă de viaţă. Dacă eu le fac loc, cu toată sinceritatea şi setea de-a le vedea puse-n aplicare, voi face faţă, nobil şi frumos, oricărei situaţii, nelipsindu-mi nimic. Cum a spus Mântuitorul către Samarineancă: De-ai şti Cine e cel care îţi cere, atunci mi-ai cere tu şi Eu m-aş face în tine izvor de atotbinele şi atotfrumosul. Dacă ai şti...

Mântuitorul ne-a spus să avem încredere că deţinem posibilitatea aceasta, fiindcă El înviat lucrează personal chiar în mine, unde se pune această problemă.

Pot fi laboratorul în care să se nască dumnezeieşte atitudinile mele faţă de lume

Nu este aceasta o minune? Dimineaţa, să ai tăria să te scuturi de serbeziciunea şi de gustul, poate amar, în care de multe ori te trezeşti. Să te scuturi de oboseala pe care ţi-a produs-o viaţa şi să porneşti aprins, cu o inimă pusă direct, prin credinţă, în mâna lui Dumnezeu, ca să lucreze El în ea. Aceasta, după cum a şi zis: Părinte, voi fi în ei, ca şi ei să aibă ce ai Tu, să fie şi ei ca Tine.

Ucenicilor le spune că după Înviere, voi trimite pe Duhul Sfânt să vă aducă aminte că sunt cu voi şi să nu uitaţi acest lucru. Să nu uit, şi, dimineaţa, când mă trezesc din somn, să-L las pur şi simplu să-mi aprindă focul Lui despre care a spus: „foc am adus din Cer". Şi, în această zi banală pe care o încep, să nu mai fiu eu ci El. Dimineaţa, să ardă în mine focul adevărului că omul este capabil de tot binele, apt de a-l concepe acest bine şi a-l pune în aplicare, în aşa fel încât, când deschizi ochii şi te uiţi la orice, să te uiţi cu înţelegere dumnezeiească. Şi în rugăciunea Lui

El a zis: Părinte, preamărește pe Fiul Tău, ca Fiul să Te preamărească pe Tine, ca și când ar fi zis: Fă-L în stare pe Fiul Tău să-Ți vadă mărimea și frumusețea, pentru ca, văzând-o, să o poată arăta oamenilor. Vino în Mine ca să Te pot vedea, așa cum Tu aștepți de la Mine să Te văd. Vino și dă-Mi vederea, taina de-a Te aprecia și cuprinde așa cum ești.

Mântuitorul știa că va merge la moarte. La umilire. Ori, sub această umilire, de sub această batjocură de care era conștient că se apropie, dorea ca oamenii să-L poată găsi în toată frumusețea dragostei Tatălui. Și a zis-o, de altfel, către ucenici: ca să Mă puteți urma pe Mine, Eu trebuie să fiu în voi. Numai dacă Eu sunt în voi, cu tot ce am de la Tatăl, mă veți putea urma, ca pe Cel care urmez pe Tatăl deci, numai dacă, direct, din voi înșivă, mă găsiți a fi dumnezeiesc. Fiți ca Mine, pentru a mă putea urma. Ca Mine, cum v-am arătat, prin Mine, că este Tatăl Meu.

Preamărește Părinte pe Fiul Tău. Adică trebuie să Te văd Părinte, încă o dată, pentru a-Mi putea pune deplin viața, sufletul în mâinile Tale. Fă-Mă să Te simt, să Te văd, ca să Mă pot cufunda în Tine. A vorbit omenește, în locul oamenilor, în manieră de cerință omenească. Tot așa a vorbit și ucenicilor. Eu sunt viu în voi și fără Mine în voi nu veți putea să Mă urmați, ascultând voia Tatăl ui. Voi trebuie să Mă urmați pe Mine în ascultarea de Tatăl. Ca să-L puteți urma pe Tatăl, trebuie să Mă aveți pe Mine în voi și numai așa veți fi ascultători de Tatăl.

De altfel, la Botez, glasul dumnezeiesc a confirmat acest lucru: în Fiul Meu e voia Mea. Să vă uitați la EL, ca să puteți fi voi înșivă cu adevărat. Și, practic, dimineața - zic dimineața, când te trezești, dar de fapt în orice moment al zilei - să te ardă această problemă, că ești în situația de a-L urma, la modul suprem de frumos, pe Dumnezeu, în tot ce faci. Se elaborează imediat planuri, idei, gânduri. Îmi dau seama că toate le fac cu El. Sunt împreună cu El. M-am trezit din somn împreună cu El. Cu El iau decizii. Mă împotrivesc gândurilor rele, cum s-a împotrivit Mântuitorul, în pustie, gândurilor ne-dumnezeești, hotărât să rezist stresului care mă copleșește și să răspund neabătut tuturor încercărilor, cu El și ca El. Vă dau Eu cuvânt să răspundeți pe moment dacă vă puneți problema sincer să Mă urmați. Dacă aveți inima pregătită să Mă urmați, vă voi pune pe drumul cel bun, căci Eu vă sunt și calea pe care să mergeți și ținta unde să ajungeți. Vă sunt totul.

În orice fel de trezire, să te trezeşti încredinţat că eşti împodobit cu posibilităţi multiple de a trăi la modul suprem, dumnezeieşte de frumos, în atitudinea ta de tot momentul, atitudine de gând şi de faptă. A mai spus Mântuitorul în altă parte: privegheaţi şi vă rugaţi, să nu cădeţi când vă treziţi că luaţi singuri decizii. Privegheaţi neîncetat, să nu uitaţi că Eu sunt cu voi.

Să ne ţinem în legătură cu El, cum s-a ţinut şi El în legătură cu Tatăl până la ultima suflare. Noaptea, Mântuitorul avea obiceiul să se retragă singur pe munte şi să se roage. Iar dimineaţa aştepta lumea ce venea la El. Noaptea trata problema cu Tatăl şi dimineaţa o punea în valoare faţă de oamenii care veneau să ia în primire ceea ce trata El cu Tatăl noaptea. Aşa spune Evanghelia, Mântuitorul se retrăgea şi, dis-de-dimineaţă, lumea alerga la EL, când Îl dibuiau că se află pe undeva.

Pe acest „dis-de-dimineaţă" eu l-am pus în legătură cu ceea ce trăim noi acum. Dis-de-dimineaţă să ne regăsim în situaţia de a-i trăi taina, în această inimă prăpădită aşa cum o avem. Să văd, împreună cu Dumnezeu, tot ce observ. Să am ochi dumnezeiesc toată ziua şi numai cu acest ochi dumnezeiesc să apreciez. De asemenea,

Tot ce se strică-n jurul meu să observ dumnezeieşte şi să intervin, să repar, să mângâi

Vedeţi, sunt lucruri pe care numai cu un prieten le poţi vorbi. Nu ai cum să reţii oamenii cu aceste destăinuiri şi îngrijorări ale tale, pentru că nu te cred. Ei te văd pe poziţia unuia care eşti plătit să-ţi debitezi discursul. Ce-şi zic ei? „Dacă nu le spune cum se cuvine, avem pe altul". Or, între prieteni e altceva. Poţi să te destăinui, poţi să te bazezi pe siguranţa că ei sunt cu tine, în zbuciumul tău de a pune în aplicare ceea ce ai primit. Lumea din biserică nu e atentă, deşi aşa ar trebui. Însă nu te poţi bizui că lumea este cu tine. Spune preotul ieşind: „Pace tuturor" şi răspunsul oamenilor se aude „Şi duhului tău". Dar o spun aşa, fără substanţă, fără conţinut. Oare cu adevărat mulţimea din biserică îţi vrea, îţi doreşte sau îţi vede aspiraţia ta de-a nu-ţi permite să-ţi laşi inima bătând şi altfel decât dumnezeieşte? Cine te crede?

Numai un prieten cu care, în toate zilele, te-ai înţeles. Mântuitorul se bazează pe intimitatea ce o are cu noi, pe sinceritatea noastră cu care

căutăm să-L înţelegem. Şi de asta, zic, aş vrea să fi reuşit, în ce ne priveşte - şi ne priveşte pe fiecare - măcar cu unul sau doi prieteni care să se încumete a duce mai departe zbaterea aceasta, „nebunia" lui Hristos. Prietenul are nădejde că-i poate lăsa mărturie prietenului. Prietenul se bucură când simte garanţia că te are prieten. E cel mai mare succes al lui, să simtă garanţia că are pe aproapele lui prieten.

Am notat aici câte ceva pentru voi. „Unde e inimă, se umple totul de Cuvînt". Inimă interesată, disponibilă de a se dărui. Acolo va locui Cuvântul. Aşa a zis Mântuitorul: Eu voi locui cu Tatăl dacă aveţi dragoste între voi. Unde e inimă acolo este Cuvânt, va locui Cuvântul. Dar va locui în maniera Cuvântului, lucrând adică.

Cuvântul lucrează ce anume? Dragostea o lucrează! Tatăl Meu lucrează şi Eu lucrez în voi. Am încercat să exprim cât mai concentrat: unde e inimă, se umple totul de Cuvânt. Sau altfel spus,

Unde-i inimă disponibilă iubirii, acolo locuieşte Sfânta Treime

De veţi avea dragoste între voi, Eu voi locui în voi. Când L-au întrebat unii, ispitindu-L -nu erau sinceri, doreau să-L „prindă" pe Mântuitorul că se încurcă cumva în răspunsurile date - spune-ne cu ce putere faci toate acestea, Mântuitorul le-a răspuns: dar Ioan Botezătorul, ce-i cu el, cum l-aţi înţeles? Cu a cui putere boteza? Au răspuns: „Nu ştim". Atunci nici Eu nu vă spun.

Nu le-a dat cuvânt acelor inimi care nu Îl întrebau cu dragoste. Nici Eu nu vă spun. Cuvântul lui Dumnezeu nu se descoperă celor fără inimă. Între prieteni tocmai inima se cultivă şi acolo se descoperă şi cuvântul lui Dumnezeu. Prietenia presupune inimă disponibilă. Tot ce am vă dau vouă şi tot ce aveţi îmi daţi şi mie. Sunt sigur de acest lucru.

Legat de duminica de mâine, Duminica lui Zaheu, am văzut ce se întâmplă cu un altfel de „orb", Zaheu, spre deosebire, dar şi în asemănare cu orbul din Ierihon care, orb fiind de la naşterea sa, dorea să vadă. Zaheu, văzând, vrea să vadă. Voia să-L vadă pe Dătătorul de lumină, care El Însuşi era Lumina. Şi, dacă a dorit să-L vadă, şi-a făcut loc cum a putut.

Zaheu căuta să-L vadă ca să-L cunoască. L-a aşteptat, de-aceea L-a primit. Şi noi, fiindcă L-am aşteptat, L-am primit împărtăşindu-ne cu El. Aşa e de dorit, să-L aşteptăm şi să-I facem bucuria de-a se simţi aşteptat. Câtă tristeţe la Liturghie când nu se vede aşteptat de toţi, ci numai de către unii. Tristeţea aceasta o putem cunoaşte din întâmplarea cu leproşii. Se întristează pentru cei nouă, dar se bucură de cel care-L primeşte pe El ca viaţă şi care numai atunci se simte „el însuşi" cu adevărat. Mântuitorul, în locul nostru, îi face bucuria Tatălui, bucuria de-a merge la El luându-ne pe toţi cei ce alergăm la Dumnezeu pentru ca Tatăl de toţi să se poată bucura. Eu le voi fi inimă, Părinte, ca să Te cunoască.

Dreptul Simeon a fost primul om care s-a dovedit aşteptându-L pe Dumnezeu în locul lumii întregi. Iar Mântuitorul l-a aşteptat pe primul om ce a ştiut să aştepte, îmbogăţindu-i braţele cu propria Lui fiinţă, pentru a se odihni cel care a aşteptat de la Dumnezeu viaţa. I-a umplut braţele cu El însuşi, cum le umple şi pe ale noastre când Îl aşteptăm la Sfânta Împărtăşanie. În Sfânta Împărtăşanie Îl primim, îi ţinem calea Celui care abia aşteaptă să ne vadă aşteptându-L. Aceasta e Taina lui Dumnezeu şi constituie problema duminicii de azi, în care avem coincidenţa celor două Evanghelii, cea a dreptului Simeon, care a aşteptat pe Cel ce se aşteptase să fie aşteptat, şi a lui Zaheu care L-a oprit pe Mântuitorul ce se aştepta să fie oprit. De-aceea i-a răsplătit, pe unul, pe Zaheu, umplându-i casa cu El, iar pe celălalt, pe Simeon, umplându-i braţele tot cu El.

Întruparea Mântuitorului este o consistenţă a apropierii Domnului de noi mai presus de putinţa noastră de a înţelege[6]

Acest „cu neputinţă de cuprins" Îl putem totuşi cuprinde prin credinţă. Îl credem pe Hristos pe cuvânt, ieşind din logica comună. Doamne, cum i se poate vedea omului la ceea ce îi este cu neputinţă să i se vadă! Prin credinţă Îl cuprinde pe acest „ceva" de necuprins. Nu poţi exprima, în nici un fel, minunea credinţei în acest „iată" pe care Mântuitorul Îl spune. Iată, Eu plec ca să fiu mai aproape de voi. Îi voi face Tatălui loc în voi.

6 Cuvânt ţinut pe 14 august 1997.

Prin credință avem posibilitatea de a înțelege Neînțelesul

Aici e minunea neasemuită. Despre Dumnezeu se poate spune așa: Să vă bucurați că mă duc, pentru că mă duc la Tatăl Meu cu care voi veni și vom locui împreună în voi, ca să fiu mai aproape de voi. Mai aproape decât mă puteți acum cuprinde, mai presus de orice apropiere. „Mă voi înălța". Asta este îndepărtarea Lui de noi, o înălțare la nivelul dragostei Tatăl care e atât de aproape fiindcă noi suntem ai Lui. Cum este Tatăl în Mine, și Eu sunt în EL, tot așa fiind și în voi. Și cu noi este aproape ca și cu Tatăl.

Așa așteaptă Dumnezeu să-L înțelegem. Mântuitorul spune: Părinte, cum sunt Eu în Tine, Tu în Mine și Noi în ei, să fie și ei în Noi. Deci, așa să fie și ei aproape de Tine, cum ești Tu aproape de Mine. Eu sunt născut tocmai din apropierea asta a Ta. Mântuitorul se naște din duhul apropierii, exprimă duhul apropierii lui Dumnezeu de noi. El se face apropiere. Așa precum sunt Eu în Tine, Părinte, și Tu în Mine, tot atât de aproape vor fi și în ei de Tine, împreună cu Mine. Acest „aproape" al Sfintei Treimi e duhul dragostei. Fiecare Persoană rămâne Persoană distinctă, neamestecată, dar în același timp le umple pe celelalte, le îmbogățește. Rămân distincte pentru a se aprecia valoarea dăruirii. Dacă s-ar contopi, nu s-ar putea aprecia ca dar, am trece atunci în impersonalismul indian. Unde e amestecare nu mai e bucurie.

Bucuria e în faptul rămânerii personale a fiecăruia din cei ce se iubesc

Ei rămân neîmpuținați, desăvârșit îmbogățiți cu persoana celuilalt. Asta e apropierea, cum nu se poate a fi mai mult apropiați. Este apropierea neapropiată. Așa o are Dumnezeu cu noi, lucru de care trebuie să ne bucurăm. Nu te poți atinge de apropierea lui Dumnezeu, fiindcă e așa aproape, e în noi, este în mine, este în tine. O trăiești fără să te poți atinge de ea. Pipăitul e un fel de putință de cuprindere, o plasticitate. Însă Dumnezeu nu e așa. El e trăire, nu e atingere. Este o trăire mai presus de atingere. Dumnezeu ne dorește, ne iubește. El trăiește în noi, nu ne atinge. Ce minunată-i bucuria că nu te poți atinge de apropierea lui Dumnezeu! Pe Dumnezeu Îl trăiești fiindcă El te trăiește. Bucurați-vă

că mă înalţ întru apropierea de voi. Mă îndepărtez de voi înălţându-mă în apropierea ne-apropiată a Tatăl ui, cu care voi locui în voi. Şi-atunci cerul, înălţarea la cer, e o înălţare întru neapropiată apropiere a iubirii, a dăruirii dăruitoare. În ceea ce vă spun aici e o încercare de sintetizare a anunţului pe care-L face Mântuitorul ucenicilor: Mă voi înălţa, dar voi fi cu Tatăl în cerul inimii voastre, voi fi înălţare întru neapropiata putere a iubirii.

Neapropiata putere este iubirea dăruitoare. Cuvintele Lui ne sunt viaţă, exprimă trăirea lui Dumnezeu în noi. Trăirea aceasta, a lui Dumnezeu în noi, e dăruirea Lui, e viaţa noastră. De aceea spune Mântuitorul, fără Mine, dacă nu sunt Eu în voi, nu aveţi viaţă.

E o realitate existenţială trăirea cu noi a lui Dumnezeu şi a noastră cu El, trăire mai presus de atingere, de apropiere. Dragostea este apropierea neapropiată, dăruitoare, întru care El este cu noi. Şi tensiunea aceasta o are Tatăl şi o exprimă Fiul când se face calitatea acestei iubiri întrupând dragostea Tatăl ui cea dăruitoare, care ne este nouă de fapt substanţial viaţă. Cerul înseamnă : voi locui cu Tatăl în voi şi pe Duhul Sfânt Îl voi trimite să vă susţină inima, pentru a putea Noi locui în ea. Cerul este înălţarea întru neapropiata apropiere a iubirii dăruitoare. O exprimare ce cuprinde, cât se poate de concentrat, totul, pentru a înţelege înfioraţi şi a trăi acest necuprins al iubirii dăruitoare, necuprins ce are darul de-a ne emoţiona. Omul posedă capacitatea de a se impresiona de această viziune, de această vedere. Voi locui în voi cu Tatăl , Izvorul vieţii Care-i Iubirea. Asta se poate spune în prelungirea cuvintelor Mântuitorului: bucuraţi-vă că Mă înalţ întru apropierea de voia Tatălui, Care vă are pentru că sunteţi ai Lui. Eu ştiu ce înseamnă pentru Tatăl faptul că noi suntem ai Lui. Ştiu ce e acest „al meu". Sunt născut drept taina lui „al meu", care înseamnă tu, „cel pe care te iubesc".

Dumnezeu s-a întrupat ca să-L putem pipăi. Să fim în apropierea Lui într-o aşa de mare apropiere încât se cuminecă cu noi punându-ne în situaţia de-a ne cumineca cu El. Să fim cu El cum este El în Tatăl. Noi ne dăruim Tatăl ui ca răspuns la darul vieţii ce ni-L face. Nu te atinge de Mine, îi spune Mântuitorul Mariei Magdalena, nu te atinge de Mine, că încă nu m-am suit la Tatăl . Mă voi sui la Tatăl, întru apropierea de tine, Marie, care mă doreşti. Mă înalţ întru dăruirea Tatăl ui care ţi se dăruieşte, bucură-te pentru asta!

În fiece dimineață noi Îl luăm în primire pe Cel neapropiat de apropiat, care ne trăiește El viața pe care o începem în zorii zilei. Îl recunoaștem prin uimirea cu care ne trezim în neapropiata Lui apropiere, întrucât ni se face El, pur și simplu, viață cu care să trăim peste zi, lucru ce L-a promis înainte de Cruce și de moarte că se va săvârși, întocmai, după Învierea Sa. Și noi ne trezim din somn cu bucurie, simțindu-ne că trăim în El. Trăim cu bucurie, prin credință, realitatea Întrupării Lui în viața noastră, realitatea apropierii Lui neapropiate, realitatea trăirii dumnezeiești a tainei dragostei Tatălui față de noi. Ne întâlnim cu această taină a dragostei Sale în fiecare zi. Bucuria Învierii este Paștele nostru care se repetă în fiecare zi, când ne trezim. Sunt Paștile bucuriei Învierii, a bucuriei că noi suntem înviați, împreună cu Hristos, întru dăruirea dragostei cu care ni se dăruiește Tatăl. Așa se înțelege, apoi, alergarea la Sfânta Liturghie și la Sfânta Împărtășanie prin care ne dăruim și noi Trupului dumnezeiesc în dar.

„Ale Tale, dintru ale Tale. Ție îți aducem în dar". Ale Tale sunt toate ce le aducem. Din ale Tale sunt ale noastre și noi le dăruim, răspundem Dăruitorului dăruindu-ne unii altora în aceeași dragoste dăruitoare ca a Lui. Dimineața, când ne trezim, îi răspundem și noi cu aceeași dragoste dăruitoare, cu care El este în noi prezent la modul cel mai real. Aici se exprimă taina preoției generale ce o are fiecare: dăruirea, cu mulțumire, a vieții mele lui Dumnezeu, dăruire care practic se exprimă prin desfășurarea jertfei de dragoste a dăruirii noastre aproapelui, în tot ce facem. Și dăruirea, cu care răspundem lui Dumnezeu, o exprimăm așa cum a exprimat-o El când S-a întrupat. O exprimăm prin purtarea Crucii, adică prin dăruirea noastră, cu dragoste, celor din jur. O dăruire asemănătoare cu a Mântuitorului trebuie să avem și noi pentru aproapele. Cum vă iubesc Eu, așa să vă iubiți și voi, căci este Tatăl cu Mine și Eu cu Tatăl când vă dăruiți și-i dați viață, și voi, aproapelui, din jertfa dragostei ce-o aveți unii pentru alții.

Hrănirea de Sus, revărsare de Viață în noi

Piatra din capul unghiului

M-ați întrebat[7] de piatra din capul unghiului. Ea-i piatra de temelie de unde se pornește tot zidul, planul de încheiere al zidului. Fundația pornește-n direcția în care este așezată piatra. Piatra are schițată înălțarea zidului. Pereții casei se leagă între ei și devin adăpost pe baza faptului că la temelie e Hristos care schițează creșterea, taina creșterii vieții noastre. Fără Mine nu puteți face nimic. Eu sunt pâinea cea vie, fără de care voi nu sunteți. Permanent Eu sunt pâinea, după cum permanent bate inima. Din Mine se hrănește viața voastră, pentru că sunt în voi ceea ce trebuie să fiți voi, pe măsură ce Mă luați ca taină a creșterii.

Și în legătură cu aceasta aș vrea, pentru a ne lămuri, să adaug acum ceva anume la argumentele pe care le-am folosit, în vederea înțelegerii necesității de-a ne trezi dimineața, neapărat, conștienți de Cine este cel ce ne trezește. Numai așa vom înțelege ce avem de făcut. Sunetul ceasului deșteptător ne trezește sistemul nervos și, cu mintea care-i încoronarea sistemului nervos, să înțelegem sensul începutului de zi.

Aș vrea să mă leg de expresia pe care ne-o prinde Mântuitorul în minte prin formula „pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi", oprindu-ne la semnificația lui „astăzi". Ne dă modelul rugăciunii. Mai mult decât atât, ne dezvăluie substanța, spiritul rugăciunii, spiritul nevoii de a ne adresa lui Dumnezeu cu rugăciunea. În mijlocul acestei rugăciuni pune cuvintele: „Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi".

7 Cuvânt ținut pe 1 septembrie 1996.

Acest „astăzi" mă interesează pe mine, în context cu celelalte cuvinte pe care le aduce Mântuitorul în ajutorul ideii despre „astăzi". În fiecare zi, când ne trezim, e nevoie de acest „astăzi", decupat ca importanţă, pentru înţelegerea sensului său. Viaţa noastră se concepe din acest „azi" repetat. Şi pentru acest „astăzi" al zilei în care ne aflăm, Mântuitorul se propune pe Sine să-L înţelegem că El ne este pâine, pâine pentru acest „astăzi" care se repetă şi de care se leagă viaţa noastră întreagă. El se recomandă pe Sine pâinea, ca bază de trăire a acestui „astăzi", ca temelie şi taină a vieţii de astăzi, eu sunt pâinea cea vie de care aveţi nevoie în acest „astăzi" al fiecărei zile. Aveţi trebuinţă de „astăzi" al hrănirii cu Mine, un „astăzi" cu sensul de „toată viaţa". Dintr-un „astăzi" repetat se compun toate zilele, depinzând voi de pâinea ce v-o ofer Eu ca hrană. Toate zilele voastre încep cu un „astăzi", având la temelie pâinea care sunt Eu, deci cu Mine să vă hrăniţi pentru a începe viaţa, azi şi mâine şi tot aşa mereu. Toate zilele se reazimă pe acel „astăzi" pe care Eu Îl înfiinţez ca viaţă în voi. Voi sunteţi vii pentru că Eu sunt în voi. Voi nu fiinţaţi fără Mine.

Fac o legătură aici cu ceea ce-a mărturisit Mântuitorul la Cina cea de pe urmă: Părinte, mi-ai dat Mie puterea să dau viaţă la tot trupul, adică omul întreg, şi viaţa aceasta – aici Mântuitorul se comentează pe Sine pentru ucenici – constă în a Te cunoaşte pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis. Viaţa lor, a oamenilor, înseamnă să Te cunoască pe Tine şi pe Mine. Pe Tine, ca pe Cel de la care porneşte viaţa, şi pe Mine care le-o dau viaţa. Pe Tine, ca izvor al vieţii şi pe Mine ca dătător al ei, ca unul care conduce acest izvor al vieţii punându-l în legătură cu inimile lor. Eu aduc la îndeplinire lucrarea aceasta de conductă a vieţii, de la Tatăl , până la fiecare din voi. Viaţa înseamnă să creadă fiecare că, dacă trăieşte, asta e posibil pentru că Hristos trăieşte în noi, fapt de care trebuie să fim absolut conştienţi, putând astfel a ne ordona atitudinea faţă de viaţă, în tonul şi în voia Celui ce ne-a dat-o. E vorba de luarea la cunoştinţă, cu supremă atenţie, că numai aşa e viaţa noastră viaţă, dacă este-n legătură cu Tatăl, Izvorul vieţii, şi cu Fiul care ne-o aduce de la Tatăl pentru a şti cum să o trăim. Să ne trăim viaţa în voia lui Dumnezeu. Să dobândim acea atitudine faţă de cei din jur pe care ne-o dictează voia lui Dumnezeu Care se face El însuşi în noi viaţă. Viaţa constă în voia Lui pusă în aplicare de noi. Trăim

numai dacă suntem în mod voit prinşi în El, în mod conştient însetaţi, dornici şi interesaţi de a ne hrăni cu El.

Să nu mă depărtez de ideea principală : pâinea ...

Pâinea ce ni se recomandă ca o necesitate de fiecare zi este Hristos

„Eu sunt pâinea". Eu sunt hrana pe care vă bazaţi în fiecare zi. Deci şi astăzi, de dimineaţa până seara. E nevoie să fiţi conştienţi că aşa este, pentru ca să trăiţi viaţa cu toată bucuria certitudinii că o trăiţi cu adevărat. Când zicem „Tatăl nostru", în special la masă, ne raportăm la pâinea pentru care ne rugăm, făcând rapid legătura între pâinea de pe masă şi pâinea vieţii care ne este Hristos, din Sfânta Împărtăşanie. Pâinea ce-o mâncăm la masă este o continuare, aşa trebuie să o considerăm, a Sfintei Împărtăşanii, o urmare a ei ca valoare alimentară.

Această pâine ca aliment ne susţine biologic viaţa cu ajutorul căreia Îl trăim pe Dumnezeu. După ce ne-am împărtăşit, gustăm pâinea de pe masă ca pe Sfânta Împărtăşanie. Aşa să simţim că are valoare pâinea ce-o mâncăm, ca a Sfintei Împărtăşanii. Dacă nu ar fi Împărtăşania, degeaba am mânca noi pâinea de pe masă, că nu ne este de nici un folos, ba de multe ori dimpotrivă. Pâinea, ca aliment, numai aşa are valoarea nutritivă, dacă e ruptă, frântă din Sfânta Împărtăşanie. Eu sunt Pâinea cea vie. Dacă mănâncă cineva din Mine va trăi. Pâinea de pe masă e urmarea faptului că Eu sunt în voi. Pe Mine mă dau vouă pâine, ca să trăiţi, Eu vă sunt pâinea şi viaţa. Fără Mine nu sunteţi vii. Eu, prin Sfânta Împărtăşanie, sunt dăruit vouă drept viaţă.

„Dă-ne-o nouă astăzi". Se pune accentul pe „astăzi". Deci împărtăşirea aceasta de viaţă, de la Tine o avem, fără ea nu putem trăi, de aceea dă-ne-o pentru azi, fiindcă dacă numai ne gândim la ea că vom lua-o cândva, nu avem viaţă până atunci. Ideea e aceasta : Mântuitorul ca pâine - El ne este nouă pâine - se leagă pe Sine de necesitatea noastră de-a o avea, conştienţi, spre a ne hrăni cu ea, neîncetat, zi de zi. Când ne trezim din somn şi ne dăm seama că suntem vii, bucurându-ne de viaţa ce nădăjduim că urmează a se desfăşura de dimineaţa până seara, să ne cutremure anunţul Mântuitorului : Băgaţi de seamă că sunt în voi şi fără Mine nu puteţi trăi. Şi noi trebuie, e absolut necesar, să fim în clar

cu această intenție a Mântuitorului de-a ne pune în gardă că, numai cu El lucrând toată ziua, are sens a începe ziua. E nevoie să punem mâna pe pâinea care este El și să ne hrănim cu El la începutul zilei. Voia noastră de-a trăi să ne-o prindem în El, voluntar. „Fie voia Ta, Iisuse Hristoase, în mine, astăzi, ca să nu mai trăiesc eu, autonom, ci Tu să îmi fii mie dirijare și putere de a-mi desfășura actele mele, viața mea de peste zi". Mă încadrez voluntar în voia lui Hristos, despre care vocea cerească, la botezul Domnului, a spus: Acesta-i Fiul Meu cel iubit, pe El să-L ascultați, El vă va descoperi voia Mea.

Deci, mă încadrez cu adevărat, viu, cu voia mea toată în voia Sa, precum apostolul Pavel ce spunea: „nu eu, ci Hristos trăiește-n mine". Pe El Îl rog să înceapă bătaia inimii mele, din toate punctele de vedere. Voia mea, deci, este „fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ". Pâinea noastră cea de toate zilele este voia Ta, care devine voia mea. Din dorința mea mă acordez pe mine voii Tale, căci Tu ești în mine.

Când mă trezesc, îmi aduc aminte că sunt împreună cu voia lui Dumnezeu în inima mea. Trebuie să-mi dau seama că ea, voia lui Dumnezeu, trăiește-n mine, constituind pâinea, tăria mea de ființare. Și atunci

„Pâinea cea de toate zilele" este echivalentă cu „fie voia Ta"

Această rugăciune o spunem când ne trezim din somn. La începutul zilei, am nevoie să mă hrănesc spre a via și, dacă nu mă hrănesc cu El, nu pot nădăjdui să dăinuiesc în acea zi. Mântuitorul leagă ideile una de alta, pentru a se înțelege că fără pâinea socotită ca fiind El, Hristos e pâinea cea de toate zilele, nu putem trăi. Mântuitorul ne desfășoară textul acestei rugăciuni : „Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie Împărăția Ta, fie voia Ta".

În rugăciunea de la Cina cea de Taină, Mântuitorul ne explică în ce constă viața, „să Te cunoască omul pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hristos trimis de Tine". Deci, viața începe cu cunoașterea lui Dumnezeu. „Viața este să Te cunoască omul pe Tine", singurul și adevăratul Dumnezeu fără de Care nu se concepe a trăi. Numai El este izvorul adevărat. Noi nu-L putem numi altfel, Dumnezeu fiind mai presus de orice nume, El e viață în noi.

Viața e să-L cunoaștem pe Dumnezeu ca izvor al vieții noastre

"Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău" Sfințească-se numele Tău, adică să Te am în mine, să vii cu cerul în mine, să mă transformi pe mine în cer (De veți avea dragoste între voi, voi locui cu Tatăl în inimile voastre). Asta sugerează Mântuitorul în expresia: „carele ești în ceruri". Cerul Tău, Doamne, să devină inima mea. Vreau ca inima mea să fie lăcaș al Tău ca să locuiești în mine. „Sfințească-se numele Tău" înseamnă necesitatea de a-L ști pe El că este începătorul vieții noastre. Acesta-i numele lui Dumnezeu, începătorul vieții, dăinuirea și sensul ei. Nu-i posibil a-i da lui Dumnezeu alt nume decât acesta ce-l desprindem din faptul că nu putem trăi fără El ca temei și izvor al vieții noastre.

„Sfințească-se". Și acest cuvânt, de asemenea, Îl comentează Mântuitorul în spovedania Sa: Eu, Părinte, Mă sfințesc pe Mine însumi, ca și ei, adică noi, să fie sfințiți în adevăr. Ce înțelegea Hristos prin această sfințire? Comentează tot El : Cuvintele pe care mi le-ai dat Mie să le dau lor, le-am dat dându-mă chiar pe Mine cu dragostea Ta în Mine ca să le devin viață. Așa Mi-ai dat Tu, și Eu m-am pus la dispoziția lor să Mă consume pe Mine, drept viață de la Tine. Aceasta-i sfințenia. Eu aduc la îndeplinire voia Ta, voia Ta e să Mă fac viață în ei, și voia Ta am făcut-o. Am sfințit voia Ta, fiindcă am dus-o la îndeplinire. M-am sfințit pe Mine, deoarece am luat voia Ta drept a Mea, pentru ca și oamenii să facă la fel, luând voia Ta de la Mine așa cum le-am arătat-o Eu lor și punând-o în aplicare. Cum ascult Eu de Tine, să asculte și ei de Tine, prin Mine, și astfel se sfințesc și ei ca și Mine. Își pun viața la dispoziția Mea, respectiv a Ta, să o umplu cu Tine și așa se sfințesc și ei, primind voluntar voia Mea ca pe a Ta, Părinte.

„Vie Împărăția Ta" înseamnă să se realizeze înstăpânirea voii Tale în voia mea. Tu să mă conduci. Tu ești Dumnezeul și Stăpânul vieții mele, că nu am ce face cu viața dacă nu o conduci Tu. Și de fapt viața nici nu este a mea, în stăpânirea mea. Stăpânul ei este Dumnezeu, care-mi dă mie viață prin Fiul pe care-L împlantează-n mine să-mi fie viață prin Sfânta Împărtășanie.

„Precum în cer așa și pe pământ". „Precum", adică chiar cum gândești Tu, Părinte, când îți pui viața Ta la îndemâna Mea, exact așa gândesc și

Eu. La Cina cea de Taină a spus : „Eu în ei şi ei în noi". Aşa de adânc e acest lucru, această afirmaţie : „Eu în ei şi ei în noi"... Nu ne rămâne decât să ne bazăm pe ceea ce ne-a spus, fapt care constituie unicul adevăr, anume că în El este viaţa omului nu în autonoma noastră orânduială.

„Pâinea noastră cea de toate zilele". „Noastră", foloseşte pluralul, căci toţi suntem în situaţia de-a trăi numai în Hristos. În toţi numai El e garanţia de viaţă. Îmi revine datoria să-i înţeleg pe oameni fiindcă în toţi Hristos conduce voia lor, toţi sunt acomodaţi după voia Lui. Mă aflu printre oameni, într-o lume în care Hristos conduce. Mă găsesc printre minţi conduse de Hristos, printre oameni a căror viaţă e preţuită de Hristos. Pentru toţi şi-a dat El viaţa, prin desfiinţarea Sa de Sine. În faţa omului ne aflăm de fapt în faţa lui Dumnezeu, care afirmă valoarea fiecăruia şi de aceea eu trebuie să ştiu ce atitudine să am, exact ca a lui Hristos ce s-a dăruit lor. Mă ofer să-i fiu şi eu aproapelui cum îi este Dumnezeu, adică să fiu gata de-a mă pune-n slujba lui. Aceasta înseamnă „a trăi", să mă ştiu pune în slujba aproapelui meu acordându-i întreaga preţuire, fiindcă şi lui i se face Hristos pâine.

Când rostim „pâinea noastră cea de toatele zilele", ne gândim absolut la toţi. Toţi au valoare şi toţi se hrănesc din Dumnezeu. Pentru a mă putea întâlni cu oamenii, eu trebuie să fiu, faptic, împăcat cu Hristos, împăcat cu voia Lui pe care am luat-o prin Sfânta Împărtăşanie. Şi, ca urmare, spunem „ne iartă nouă greşalele noastre". Rostind aceste cuvinte, să ne punem problema recunoscând că lacunele ce se află-n clipele de peste zi, când nu cu El am lucrat, sunt părţi putrede din noi.

Clipele în care n-am fost în cadrul voii lui Dumnezeu cu voia noastră sunt clipe moarte

Trebuie să desfiinţăm moartea aceasta. Dacă nu am trăit azi conştient de necesitatea de a lua decizia nu după oameni, l-am trădat pe Dumnezeu. Am fost anti-Christ, adică am trăit după părerea mea luând hotărâri după oameni, nu după Dumnezeu. Din cauza aceasta Îl rog să mă ierte. Iartă-mă, Părinte, iartă-mi greşelile, iartă-mă că am crezut că mă pot hrăni singur, autonom, recunosc că sunt greşeli grave, fiindcă Te-am contrazis pe Tine închipuindu-mi că pot lua decizii fără Tine.

„Precum iertăm şi noi greşiţilor noştri". Practic, avem nevoie să înţelegem că şi fraţii noştri, cu care trăim, se poate întâmpla să greşească, fapt ce ne doare şi-i iertăm deoarece nu ştiu ce fac, căci dacă ar şti nu ar face (să ne greşească). Îşi uită şi ei ca mine, de atâtea ori, a ne trata împreună cu Dumnezeu, după voia Lui. Şi de aceea, ceea ce vreau pentru mine, „să mă ierţi, Doamne", cer şi pentru aproapele meu, deopotrivă. Ca dovadă că le doresc lor cum îmi doresc şi mie să Te am pe Tine viaţă, îi iert călcând peste mine. Cât de adevărat doresc eu să fiu iertat, aşa le doresc şi lor să fie iertaţi. Deci îi iertăm din toată inima. Cu dorinţa cu care vreau eu să fiu iertat de Tine, Doamne, nădăjduind să nu mă laşi fără viaţă, acelaşi lucru fac şi eu faţă de aproapele, orice mi-ar fi greşit. Ca să mă aflu drept, pun în cumpănă inima mea cu inima Ta. Ce faci Tu, fac şi eu. Aceasta-i voia Ta în mine. Absolut toate le concentrează Mântuitorul în această rugăciune.

„Şi nu ne duce pe noi în ispită". Spune Mântuitorul către Petru : Eu m-am rugat pentru tine să nu cazi din credinţă, când vei fi ispitit de absurda judecată de-a te conduce autonom. Când îţi închipui că tu faci, ceea ce faci, atunci eşti deja căzut din credinţa că Mântuitorul Hristos e în tine. Tu nu ai lua decizii fără El dacă ai crede cu adevărat că este cu tine. „Nu ne duce pe noi în ispită", adică să nu ne laşi în catastrofala situaţie de-a ne amăgi din cauza slăbiciunii noastre şi a ne-ţinerii minte, care-i o slăbiciune a sistemului nervos. Fereşte-ne, Doamne, de amăgire, de slăbiciunea de a gândi neaducându-ne aminte de Tine, această boală a ne-aducerii aminte. Sistemul nervos trebuie îngrijit. Mintea trebuie îngrijită, pentru a putea întreţine în noi puterea de trezire şi ne-adormire. De slăbiciunea uitării acesteia ajută-mă, Doamne, să nu cad în ea. Şi ne mântuieşte de răul ce rezultă din uitarea de Tine, din desconsiderarea voii Tale. Aşa o numeşte Mântuitorul răutatea asta, o personalizează. Noi, când luăm decizii autonome, mutăm personalitatea noastră din Hristos în autonomia absurdă a voii noastre şi înfiinţăm în noi altă personalitate decât a lui Hristos. Îi facem loc altei personalităţi, a celui rău. Mântuieşte-ne Doamne de consecinţa greşelii noastre de-a ne conduce autonom, consecinţă ce sfârşeşte în moarte.

Ne punem în gardă, dimineaţa, spre a ne trezi zguduiţi de faptul că, dacă ne vedem vii, trebuie să ne pătrundem imediat de adevărul că viaţa, ce-o avem, o vom putea parcurge cu folos numai conştientinzînd

în noi prezența lui Hristos. E necesar ca astăzi să mă pun în priză, să-L sesizez, să-L prind pe Mântuitorul lucrând în mine, să mă pun în curentul dragostei Lui și să vibreze-n inima mea voia Tatălui, adică dragostea. Dragostea lui Dumnezeu să mă pătrundă, așa cum mă pătrunde curentul electric. „Fără Mine nu puteți face nimic". Fără Mine nu puteți fi sănătoși. Dacă cu Mine vă conduceți simțirile, vă veți alimenta cu alimente potrivite sănătății voastre, fiind capabili să vă coordonați toate mișcările fizice, trupul. De aceea Mântuitorul mi se face pâine, spre a-mi fi tărie. Tărie pentru nervii mei ca să susțină mintea, ajutând-o în a se putea voluntar împlanta în voia Lui.

Nu putem înțelege „Tatăl nostru" dacă nu înțelegem tot ansamblul de idei. Acesta să ne fie temeiul rugăciunii minții. Rugăciunea minții nu constă în cuvinte multe, fiindcă nu în rostirea cuvintelor se realizează legătura cu Dumnezeu. În rugăciune, noi ținem legătura cu Dumnezeu nu ca să nu adormim, ci pentru a fi capabili a împlini voia Sa. Nu cuvinte multe, ci ideea că Tatăl e izvorul vieții noastre și, ca atare, în El trebuie să ne prindem. Lui ne rugăm să ne întrețină caroseria în care purtăm inima noastră, caroseria e trupul, cea cu Dumnezeu în ea. Ne rugăm să ne întărească inima, să nu avem pene, defecțiuni, în buna ei funcționare.

Și la asta mai adaug ceva : să înțelegem de ce noi, ca prieteni, ținem sfat după ce ne-am împărtășit. Ne-am adunat în jurul mesei, să ne înțelegem cum să-L înțelegem pe Hristos care s-a instalat în noi. Eu, ca preot, trebuie să semnalez acest lucru și poate am folosit un spațiu prea larg, fără a găsi cuvintele adecvate. E greu de găsit cuvinte.

Să mă iertați dacă am prelungit discuția, însă n-am putut să o superficializez. Trebuie să apăr ideea lui Dumnezeu care pe noi preoții ne cere să-I fim martori, și nu mă sfiesc să vă spun vouă, celor care-ați dat examen la Facultatea de Teologie, dorind să funcționați printre oameni ca martorii vii ai convingerii că Hristos trăiește în noi și numai cu El se poate dăinui, în ce amarnic rol veți intra. E amarnic rolul de preot, pe care ți-l însușești sfințindu-te pe tine ca și Hristos, în a-ți pune inima aievea la dispoziția oamenilor. Tot ceea ce trăiesc eu, trebuie să le arăt lor, ca să Te trăiască și ei pe Tine, Doamne. În preoție, pui pe Dumnezeu în mâinile oamenilor. A spus Mântuitorul, Eu pe Mine mă dăruiesc lor. Preotul dovedește oamenilor că în Hristos e viața, de aceea cheamă

la Sfânta Împărtăşanie, cu răspunderea de a-i lămuri pe cei ce se cuminecă în legătură cu taina ce se petrece acolo.

Dacă vă e greu, vreodată, obosindu-vă eu prin insistenţele mele, spuneţi-o cu încrederea cu care se înţelege Hristos cu Tatăl. Dacă nu le pot spune toate precum aţi vrea, dintr-odată, fără să vă obosesc nervii, vă rog să nu vă supăraţi, însă ceea ce-am descoperit nu pot răbda să nu vi le pun şi vouă la inimă.. Toate oasele să se zdrobească, pentru a te reface pe alt sistem de legătură a nervilor, pe alt sistem de comunicaţie; te munceşti şi nu te laşi pînă nu ajungi la convingerea că Hristos e viu în tine, că El conduce destinul nostru dîndu-Se pâine creierului şi că fără Dumnezeu nu poţi lua decizii. Pentru asta am trăit pînă acum, să pot lăsa după mine pe vreun martor care să ştie ce am urmărit eu o viaţă : am vrut să-L interpretez pe Mântuitorul, care ne-a lăsat Trupul şi sângele Său în scopul de a ne pune în legătură cu El.

Nu prin cuvinte aş vrea să ajung la inima voastră, ci prin câteva idei arzătoare care să facă scântei incandescente, idei care să cadă ca un trăznet, ca un fulger menit a ne scoate din minţile cele fără viaţă şi fără sens... Să dobândim bunul-simţ al certitudinii că, dacă dimineaţa nu mă întâlnesc cu Hristos, voi greşi peste zi. Noi nu ne dăm seama cât de mari sunt greşelile noastre când ne conducem autonom. E foarte mare primejdia aceasta! De aceea Mântuitorul, anunţându-i pe ucenici de cele ce se vor întâmpla la Ierusalim, că acolo va avea mari greutăţi, va păţi lucruri grave şi că-L vor distruge oamenii, a rostit acea vorbă grea către Petru, „înapoia Mea, satano!", în momentul când acesta L-a sfătuit să se cruţe.

Petru i le-a spus cumva făţarnic, ca omul ce voia să pară că se îngrijeşte de celălalt, fiindu-i însă teamă şi de ceea ce va păţi el însuşi. Răspunsul Îl cunoaştem : înapoia Mea, satano, că nu gândeşti dumnezeieşte! L-a învinuit pentru acest lucru. Dacă Eu am spus că voia lui Dumnezeu vreau s-o fac şi pentru ea, pentru voia lui Dumnezeu mă vor omorî, trebuie să merg neapărat, deoarece numai voia lui Dumnezeu este importantă a fi avută-n vedere, voie pe care aducând-o la îndeplinire, nu voi muri. Tu ai vrut să mă sustragi. I-a spus direct: „satano!"

Aşa e cazul ca, în tot momentul de peste zi, când apare tendinţa, „inspiraţia" să ne descurcăm singuri şi suntem ispitiţi de-a cocoloşi lucrurile, de-a le face să iasă după satisfacţia noastră, să ne dăm imediat

seama de ceea ce se petrece şi să avem în faţă perspectiva că numai după Dumnezeu trebuie să lucrăm şi să gîndim. Dacă eu, chiar astăzi, aş avea alte soluţii mai la îndemână, dacă mă loveşte cineva şi-mi vine să-l lovesc, dacă sunt jefuit şi tresar cu revoltă, dacă sunt în primejdia de a mă supăra pentru nereuşitele mele, să-mi dau repede seama de ispită şi să-i zic gândului „înapoia mea, Satano". Să refuz categoric sugestiile ce-mi vin după părerea mea. Să refuz, cum a făcut-o Domnul Hristos care ne-a lămurit prin răspunsul dat lui Petru că El trebuie să rezolve viaţa şi, dacă nu se duce unde are chemarea a se duce, va călca de-a dreptul în moarte. Eu îmi salvez viaţa punându-mi-o numai la dispoziţia lui Dumnezeu şi nu altfel.

În felul acesta se înţelege sugestia ce o dă Mântuitorul apostolilor la întrebarea : „noi de ce nu postim ca ucenicii lui Ioan Botezătorul?" Nu poate cel ce este cu Mirele să postească. Va veni însă vremea să se ducă Mirele de la voi şi atunci veţi posti. Mire e cel ce s-a contopit cu voia lui Dumnezeu, cel ce-şi ia angajamentul – ca şi în căsnicie – să conducă viaţa cu Hristos, făcîndu-se pe sine persoană dumnezeiască şi conducându-şi casa cu dragoste desăvîrşită. Acesta-i mirele sau mireasa, cel ce se contopeşte cu Hristos. Dacă sunteţi cu Mine nu postiţi, pentru că pe Mine Mă aveţi sub ochi, mă aveţi pe Mine voinţă în locul voinţei voastre. Admirându-Mă pe Mine cum Îl trăiesc de frumos pe Dumnezeu, nu se poate să nu vă alimentaţi din ceea ce sunt şi fac Eu. Şi, în felul acesta, veţi trăi mâncând, răbdând, ostenindu-vă ca Mine. Văzându-Mă, sunteţi pătrunşi de necesitatea de-a trăi ca Mine, fiindcă e aşa de frumos ce vă arăt Eu de la Tatăl încât nu se poate ca mintea să o mai ia razna. Când nu Mă veţi mai vedea, va fi nevoie de un exerciţiu prin care să vi se atragă atenţia că sunt în voi şi să mă vedeţi chiar dacă nu Mă vedeţi, centrându-vă din răsputeri atenţia spre Cel nevăzut, spre Mine, care, însă, lucrează în inimile voastre, real, dragostea lui Dumnezeu.

Postul este un exerciţiu al iubirii de Dumnezeu, de părăsire a pornirilor noastre egoiste, un efort bucuros de a ne încadra în voia lui Dumnezeu. Postul e rugăciune continuă, răbdare, înţelegere, iertare. Este mai presus de toate atitudine dumnezeiească.

Măsuri dumnezeiești să ne impunem simțurilor noastre, acesta-i postul

E nevoie de el pentru a face rânduială în viața noastră aducîndu-ne aminte în toată clipa de faptul că Hristos lucrează în noi. Dimineața, să ne concentrăm mintea în El şi atunci vom posti toată ziua, adică vom şti toată ziua să ne înfrânăm, să iertăm, vom şti aplica dragostea Lui, în mod firesc, ca de la noi, dacă Îl luăm în primire pe El lăsându-L să devină lege a inimii noastre, dacă arde-n noi Hristos, cum spuneau cei doi ucenici care mergeau înspre Emaus, alături de Mântuitorul : era arzând în noi ceva. El era cu noi şi nu ştiam.

Multe sunt de a le mai adăuga şi completa. Numai între prieteni se poate vorbi aşa cum o facem noi acum. Cine, dacă nu prietenul, e capabil să se alerteze, să sesizeze cu finețe intenționalitatea pusă-n cuvinte, întrebându-se sincer interesat : „oare de ce-l spune cuvântul acesta?" Trebuie să fii cu o ureche ascuțită şi cu o inimă iubitoare de prieten. Numai inima iubitoare de prieten ştie să asculte. Prietenul acordă valoare celor spuse de prieten şi atunci îi rămân la inimă cele spuse. Altfel nu se-alege cu nimic, e o propoveduire deşartă, o biserică deşartă, moartă, dacă nu se află în ea prietenii lui Hristos, conştient strânşi laolaltă pentru a se încadra în Taina Lui şi, cu El în inimi, să se uite apoi ca fraţii unii la alţii.

Chiar dacă murim de oboseală, v-am ținut cam mult, e cazul să zicem oboselii : „înapoia mea, Satano!", fiindcă cele ce ne-au preocupat şi le-am elucidat, aşa cum s-a putut, sunt de o mare, covârşitoare importanță şi au fost spuse cu nădejdea că ele nu vor cădea alăturea, ci vor fi purtate cu atenție şi puse la inimă, aşa cum vi le pun eu de la Hristos care vă vorbeşte acum prin mine. El vă vorbeşte. Să ştiți că El vă mulțumeşte că L-aţi ascultat şi se bucură de voi că i-aţi încredințat inimile pentru a putea picura acolo cuvintele vieții, voia Tatălui, adică dragostea Lui întreagă, fără fisură, desăvârşită, de care să vă uimiți şi să vă bucurați. A şi spus-o, de altfel : bucuria Mea să fie în voi! Care bucurie? Că sunteți ai Tatălui, ca şi Mine.

Pornind[8] de la calitatea primirii lui Hristos, Petru a înțeles că, ceea ce poate Mântuitorul, trebuie să poată şi el. I-a zis Mîntuitorului

8 Cuvânt ținut pe 7 martie 1996.

: „Porunceşte Doamne să viu la Tine!" Nu porunca din afară, ci acea poruncă dinlăuntru, Hristos făcut în tine însuţi dulce poruncă. Nu mă lăsa, Doamne, să ascult de altceva în afara voii Tale. Dacă voia Ta este să fii Tu acolo unde eşti, nici eu nu pot fi în altă parte. Cheamă-mă şi voi veni.

Hristos a arătat calitatea iubirii lui Dumnezeu, întrupând-o, şi din El luăm noi această iubire calitativă. Fapta noastră, atunci are valoare când conţinutul ei o constituie iubirea Tatăl ui, dăruită prin Hristos care ni s-a făcut iubire calitativă pentru ca şi noi să facem ca El, nescuzându-ne că nu putem chiar aşa ci mai „cu măsură". Cântărim şi negustorim, ce anume? Tocmai lucrarea lui Dumnezeu din noi. Discutăm şi punem la îndoială tocmai modul total în care ne iubeşte Dumnezeu! Hristos, când s-a botezat în apele Iordanului şi sfântul Ioan Botezătorul l-a întrebat uimit; „eu să te botez pe Tine, Doamne?", i-a răspuns: să facem dreptatea lui Dumnezeu, arătând limpede că pe Dumnezeu nu-L putem discuta, ci numai asculta. Aceasta e dreptatea, să împlineşti voia Lui. Duhul Sfânt, sub chip de porumbel asista, acompania pe Tatăl când a rostit : Acesta-i Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit. Ascultaţi-L, căci Lui i-am dat totul ca să vi-l dea vouă. Totul, adică întreagă dragostea Mea, auzindu-se vocea Lui ca tunetul, adică ferm, sigur, neîmpiedicat de nimic, dar fără să înspăimânte, căci oamenii nu erau speriaţi.

Botezul înseamnă a te îmbrăca în voia lui Dumnezeu. Hristos nu avea de ce anume să se spele cum ne spălăm noi de voia noastră păcătoasă, de părerea că „se poate şi cum vrem noi", şi totuşi a acceptat, din smerenie, să nu se vadă că El împreună cu Tatăl una sunt. Repet, nu avea ce să-şi spele ci, prin Botez, a primit, cum s-ar zice, plus peste plus, dar peste dar, arătând prin gestul Lui minunat, ca de altfel toate gesturile Sale, cât de incomensurabilă, de intimă şi totală este posibilitatea de a asculta voia lui Dumnezeu, adâncind-o în noi, cu fiecare clipă mai mult, mai adevărat.

Când citim această Evanghelie înregistrăm formal, superficial, ad-literam şi nu pătrundem duhul, sensul cutremurător al acestui eveniment, al tainelor ce ni s-au dezvăluit şi de care, apropiindu-ne, e ca şi cum ne-am apropia de foc. Atât de pătrunşi ar trebui să fim! Atunci, la Botezul Său, Hristos a sfinţit apele vieţii omeneşti, ale inimii noastre, în care bântuie, ca într-o mare zbuciumată, atâtea şi-atâtea chemări spre

diferite realităţi ce constituie tot atâtea ispite, piedici, ciocniri ale voii noastre de voia lui Dumnezeu. Mântuitorul le-a decantat pe acestea anihilând puterea morţii, a răului, după cum e şi reprezentat răul în icoana „Botezul Domnului", prin şarpele primordial călcat în picioare în apă de Hristos. Se vede cum fug prin apă, de lângă El, tot felul de demoni, speriaţi. Hristos a anulat moartea, puterea devastatoare a ispitelor, redându-ne posibilitatea de a trăi frumos, dumnezeieşte, ca El. Trăim în sânul Sfintei Treimi ce se află-n inima noastră ca o luminiţă ce aşteaptă de la noi acel „fie voia Ta, Doamne!", pentru ca să incendieze totul cu frumuseţea, cu splendoarea sfinţeniei. În inima noastră este un infinit de posibilităţi de bine, „bine" ce Îl şi sperie pe om determinându-l oarecum să spună „eu nu pot chiar total să mă dăruiesc, mai păstrez ceva din acest „bine" şi pentru mine ; cum să mai trăiesc dacă-mi este luat totul?"

Pe om îl sperie „totul". Îl presimte, în inima lui, că se poate înfăptui şi totuşi îi este teamă de el, teama de a nu rămâne dezamăgit, golit, pustiit, dând totul pentru nici nu ştie ce anume. Cu Dumnezeu nu merge această negustorie. El ne cere iubirea, fără măsură şi cântar, să o dăm orbeşte, asta nu în sensul că ar vrea să Îl urmăm, fără minte şi discernământ, ci încredinţându-ne Lui fără a mai vedea şi altă posibilitate, fiindcă noi am fost creaţi să fim purtătorii voii Sale prin lume. Noi am fost creaţi pentru El. Inima noastră nu trebuie să aibă alt răspuns, alt cuvânt în faţa lui Dumnezeu decât: „Fie voia Ta!"

Asalturi, desigur, sunt nenumărate. Chiar şi Mântuitorul a avut, nu o scăpare, ci conştiinţa existenţei acestei altfel de voie decât a Tatălui, când a rostit : Dacă se poate, să treacă de la Mine paharul acesta ; însă de îndată a adăugat : dar nu după cum vreau Eu, ci după cum vrei Tu, Părinte! Ne-a dat model, pe viu, de ascultare totală a voii lui Dumnezeu, de ascultare până la moarte. Trebuie să te omori, să te desfiinţezi total, pentru ca El să te refacă îmbrăcându-te în voia Tatălui, în iubirea Lui, ca într-o mantie strălucitoare de lumină, aşa precum ieşea Hristos, luminos, din apa Botezului împlinind toată dreptatea prin faptul că s-a botezat. El, care de fapt nu avea nevoie. Ne-a dat o pildă a felului cum trebuie să ne socotim. Şi atunci când ni se pare a fi săvârşit totul, să fim în cunoştinţă de cauză că nu am făcut decât ceea ce se cuvenea să facem. Noi ar fi trebuit, s-ar fi cuvenit s-o facem, nu Hristos. Acesta e Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit. De El să ascultaţi! Ce mai este aici de spus? Ce

rost mai au explicaţiile de tot soiul, discuţiile, când Tatăl ne-a arătat clar pe Fiul, îndemnându-ne să ascultăm de El şi să facem ceea ce face El, nu altceva. În omul care-L ascultă pe Hristos şi-L vede în toată clipa numai pe El, nemutându-şi atenţia spre altceva, în acel om poţi avea deplină încredere.

Vedeţi voi, sunt lucruri acestea care nu se pot rosti. Le simţi bogăţia şi nu eşti capabil să le redai prin cuvinte. Ele sunt în tine, vibrează armonios şi, când le rosteşti cuiva interesat de ele - numai interesul sincer al celuilalt provoacă, facilitează concretizarea lor în cuvânt - te lămuresc parcă pe tine în primul rând.

De scris pe hârtie nici pe atâta nu pot. Întotdeauna mi-a fost frică să scriu, să aştern pe hârtie inefabilul. Poate de aceea am şi avut mereu, când scriam, un tremur al mâinii. Spune Psalmistul, ce bine e să fie fraţii împreună! Iar Mântuitorul vorbeşte de prieteni, adresându-ni-se cu: Prietenii Mei sunteţi voi!

Sfântul a fost un tot, un întreg de ascultare

Prietenia e mai presus de rudenie. De cele mai multe ori fraţii nu se caută sau se caută cu diverse interese. Prietenii lui Hristos sunt cei care se adună, urmărind interesul lui Hristos de a ne arăta dragostea Tatălui. Mântuitorul a promis că, dacă ne adunăm în numele Lui, căutându-L sincer pe El şi făcându-ne, prin preţuirea ce-o avem unii pentru alţii, icoana inimii Lui iubitoare, atunci El împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt vor fi de faţă, vor locui această inimă pusă total la dispoziţie Lui.

Prietenii nu au interese de afaceri, nu-s râvnitori de altceva decât de dragostea lui Hristos, în numele căruia s-au adunat văzându-se unii pe alţii cu ochii lui Dumnezeu. Ce minune! Noi, prietenii lui Dumnezeu!

Vedem, în icoanele ce reprezintă pe sfinţi, sfinţii se numesc aşa, sfinţi, pentru că L-au urmat până la capăt pe Hristos în toate cele, dăruindu-se total voii Sale, că ei deţin în jurul capului lor nimbul auriu. De ce aurul? Fiindcă el nu rugineşte, nu se degradează. Tot aşa nici mintea sfântului nu s-a degradat, nu s-a smintit de mizeria lumii, de ofensatoarea murdărie cu care se împroaşcă oamenii, nu s-a clătinat, nu s-a pătat după cum aurul, chiar şi aruncat în noroi, străluceşte de îndată ce înlături mâzga de pe el, ci l-a ţinut pe Hristos ca lumină a ei, a minţii, în

toate împrejurările vieţii, oricât de grele ar fi fost ele. Iar faptul că aureola este conturată, cercul din jurul ei, semnifică de fapt nemărginirea. Cercul acesta înseamnă viaţa Sfântului, câmpul de desfăşurare a întregii lui activităţi în care el şi-a pus la dispoziţia Domnului Hristos toată atenţia şi energia. Sfântul a fost un tot, un întreg de ascultare şi însuşire a duhului iubirii lui Dumnezeu, dăruindu-se fără rezervă acestei iubiri divine care l-a cucerit, l-a invadat în torente fierbinţi pe care, la rându-i, le-a revărsat asupra celor din jur. Conturul cercului ne-am putea întreba de ce nu este aureola nedelimitată, urcându-se până sus, tocmai lucrul acesta vrea să-l sugereze, dăruirea totală a Sfântului, şi ca urmare desmărginirea, nelimitarea iubirii ce se amplifică, creşte la infinit, fără a se opri undeva.

Tatăl nostru este Dumnezeu

Toată săptămâna[9] am adâncit acest adevăr. Mântuitorul spune: Eu de la Dumnezeu am venit. Ne propune a fi una cu EL (asta-i tema Lui constantă), precizând că, deoarece El de la Dumnezeu a ieşit, ne încadrează şi pe noi în raţiunea Lui de a fi. Insistenţa asupra acestei teme ne dă de înţeles că trebuie să ne-o însuşim.

Pornim, ca totdeauna, de la „darea" Lui de seamă : Părinte, mi-ai dat să le dau viaţă veşnică iar viaţa veşnică este să Te cunoască pe Tine, singurul şi adevăratul Dumnezeu. De aici, din specificarea Mântuitorului, „singurul şi adevăratul Dumnezeu", ni se trasează limpede ce avem de gândit şi făcut. Mai înainte de „darea Lui de seamă" în faţa Tatălui, această temă o presară şi în discuţiile avute cu ucenicii, spunându-le: Eu vin de la Dumnezeu, de la care sunteţi şi voi. Nu se impune oare să ni-l însuşim acest lucru? EL insistă asupra lui recomandîmdu-se pe Sine în înţelesul prin care doreşte să-L cunoaştem. Singura lămurire a adevărului vieţii noastre, că suntem dumnezeieşti, ne-o oferă Mântuitorul ca fiind unica ţintă şi preocupare a minţii omeneşti. Un singur adevăr ni se descoperă şi e necesar a fi pus total la inimă, anume că suntem dumnezeieşti, deci, împreună cu Mine, o propune El, să luaţi în primire această stare. Această trăire, acest mod de gândire să ne fie stare de spirit, prezenţă de spirit, în tot momentul.

9 Cuvânt ţinut pe 22 mai 1998.

Mai cu seamă că se leagă de „neîncetat", privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat. „Ai prezenţă de spirit", se zice, adică să te regăseşti în realitatea absolută. „Prezenţa de spirit" e un altfel de-a spune al lui „neîncetat privegheaţi". Încontinuu să fii pe activul gândirii dumnezeieşti. Prezenţa continuă de spirit e privegherea. „Privegheaţi şi vă rugaţi". "Vă rugaţi", asta ca o urmare a prezenţei de spirit.

EL ne propune să o trăim în Dumnezeu această conştientizare de noi înşine şi, practic, să ne-o trăim ca încadrare în voia Sa, în prezenţa Lui de spirit. Noi zicem că ştim asta şi o tratăm uşor, ca pe o problemă oarecare. Dar asta implică încadrarea vitală în conceptul că, acum şi-n toată clipa, trebuie să fim pătrunşi de această cutremurătoare şi fericită convingere, luare la cunoştinţă despre raţiunea momentului pe care-l trăiesc. Aflând despre mine cine sunt, urmarea este de a trăi în ceea ce-am aflat că sunt.

Să ne trăim această descoperire de noi înşine! Să fim în activul vieţii. Aici e taina dovedirii dragostei. Activul pomenit mai sus este dragoste în desfăşurare, în lucrare ; cu alte cuvinte, în asta constă sufletul nostru. Având această dragoste în desfăşurare, suntem cu adevărat, avem suflet viu. Nouă ni se pare că ştim tot dar nu avem prezenţa de spirit, de aceea Mântuitorul propune să şi cunoaştem ceea ce ştim. Cunoscându-L, trecem în prezenţa de spirit care ne invită la declanşarea duhului dragostei.

Prezenţa de spirit este pipăirea în fiece clipă a sensului vieţii ca dragoste

Tot aşa cum fulgerul se declanşează ca lumină, însă nu se opreşte, noi simţim iluminarea. Dar lucrarea, forţa, miezul de bine al Tainei lui Dumnezeu nu o trăim, din păcate. Acest miez de bine al tainei lui Dumnezeu e prezenţa de spirit în El. Real să ne regăsim în El, în dragostea Lui.

Fulgerul nu se opreşte până nu ajunge la ţintă. Ca fulgerul, ce străbate rapid văzduhul de sus până jos, aşa e şi graba dragostei dumnezeieşti, dornică a ajunge la împlinire în noi, ca prezenţă de spirit. Fierbinte, categorică, de neoprit, de neconvertit în altceva, e această grabă.

Spune-le că mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru, trimite El vorbă, prin Maria Magdalena, apostolilor,

arătându-ne că Tatăl Lui e acelaşi cu Tatăl nostru. Urcuşul Lui este acelaşi cu al nostru. Când Maria Magdalena Îl recunoaşte şi se apropie de El, Mântuitorul îi spune : nu Mă atinge. O chemase înainte pe nume, Marie, şi apoi spune, nu te atinge de Mine, încă nu M-am suit la Tatăl. Putem numi prezenţă de spirit atitudinea Mântuitorului în faţa provocării Mariei Magdalena, care şi-a descoperit sufletul cu dragostea sa pentru El. Impactul acesta, la care El reacţionează spunându-i Mariei Magdalena: Nu te atinge de Mine, ne-ar putea surprinde dacă nu ar veni imediat deslușirea Mântuitorului, trebuie să mă sui la Tatăl Meu, mai întâi. Trebuie, cu alte cuvinte, să fiu în tonul Tatălui Meu pentru a-ţi răspunde, Marie. El îşi propune prezenţa de spirit cu Tatăl. Adică vrea să răspundă tensiunii în care se afla Maria Magdalena, dar vrea să-i răspundă în cadrul urcuşului Său la perfecţiunea dragostei lui Dumnezeu. Mă sui la Tatăl Meu. Mă sui ca fulgerul ce brăzdează văzduhul, făcând din înălţimi prezenţă de spirit. Înălţarea în taina dragostei este prezenţa de spirit.

Maria Magdalena dorea să-L îmbrăţişeze. Pe drum, în Evanghelia după Matei, arătându-li-se Mântuitorul mironosiţelor, ele i-au cuprins picioarele, l-au îmbrăţişat, deci li s-a permis lucrul acesta, în vreme ce, aici, în Evanghelia lui Ioan, Mariei Magdalena nu i se îngăduie săL atingă. La Ioan e aprofundarea întâlnirii cu Hristos înviat, cu consecinţele necesităţii stării dumnezeieşti de spirit.

E de mirare că Mântuitorul propune gândirea în acest sens, presupunând deci că avem posibilitatea de a-L urma, că deţinem lumina fulgerului acestei pătrunderi în taina dragostei. Avem posibilitatea prezenţei de spirit şi asta ne înfioară. Noi trebuie să-L credem pe Mântuitorul care zice: cine nu Mă crede pe cuvânt, va muri în păcatele lui. Vă găsiţi în non-sensul tragic, absolut, al destinului, dacă nu vă încadraţi în această stare, în această prezenţă de spirit a înălţimii înţelegerii miezului de foc al duhului lui Dumnezeu, care-i dragoste şi care-i viaţa voastră. Cu voinţa noastră noi suntem miez de lumină a binelui dumnezeiesc, de aceea ne recomandă Mântuitorul : privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat, ca să staţi în acest miez de fulger al activului dragostei şi al atenţiei în acelaşi timp.

Pornim, deci, de la faptul că ne vedem provocaţi a gândi aşa ceva. Ne vedem gândirea şi, văzându-ne acest fulger de pretenţie a duhului

nostru întru a afla adevărul, văzându-ne această iluminare care ne invită la aprofundare, pur şi simplu e cazul a ne convinge pe loc că Mântuitorul se ţine de cuvânt. Pe cuvânt să Mă credeţi. N-aţi văzut, dar prin intuiţia asta, prin posibilitatea de a crede, pe care toţi o aveţi, mă puteţi vedea şi cunoaşte.

Vorbele Lui, prin care ne asigură dumnezeieşte că trebuie să-L credem pe cuvânt, constituie argumentul sigur al existenţei noastre, constituie prezenţa de spirit, fiind tot una cu rugăciunea inimii, la care, dacă te gândeşti mai profund, îţi dai seama ce importantă este. Iată Eu cu voi sunt în toate zilele. Fiţi atenţi. Ţineţi legătura cu Mine. Asta e problema vieţii noastre şi avem ocazia să dăm examen în tot momentul. Însăşi faptul că exişti, te pune în temă.

Noi uităm că suntem. Deci uităm esenţialul. Ştiind de la Cine suntem, ca urmare suntem ce este El. Mă cuprinde spaima gândindu-mă cât este de neglijată această problemă capitală : Eu sunt Cel ce sunt, lucru pe care ni-l pune în vedere să-l aplicăm, trăindu-l real : Noi suntem ceea ce suntem, cu El împreună fiind. Suntem ca El. Mîntuitorul o zice : Eu sunt de la Tatăl Meu. În Tatăl Meu sunt Eu ceea ce sunt, şi voi la fel. În Mine sunteţi ceea ce sunteţi, căci sunteţi cu Mine şi, prin Mine, în Tatăl.

Acesta-i adevărul. Viul prezentului. Realitatea prezentului. Mă îngrijorează cât de angajant este lucrul acesta de a ne preocupa de el, cât de urgent şi important este a nu mai uita. Pierzi, din neatenţie, într-o singură clipă totul, se deşiră tot ce-ai agonisit. Să nu cădem din noi. Mântuitorul a spus: Mă duc să vă fac loc. Unde? În voi înşivă vă fac loc, cu Mine. Mă duc să vă împroprietăresc cu propria voastră fiinţă, să vă fac loc vouă, în voi înşivă. Cădem mereu din noi, pierzându-ne această prezenţă de spirit. Mântuitorul a spus că ne pierdem sufletul dacă drept adevăr ţinem la altceva decât la El. Cine nu-şi urăşte sufletul, adică starea fără El, şi-l va pierde.

„Ei au cunoscut că de la Tine vin Eu, şi M-au primit". Ei au cunoscut, Părinte, că de la Tine vin şi au primit aceasta. Aşa vorbeşte Mântuitorul despre noi - de ucenici şi, ipotetic, de noi - cei ce-L vom asculta[10]. Cu ce mulţumire se exprimă: am fost ascultat şi înţeles! Misiunea Lui aşa o prezintă, în a-L face cunoscut pe Tatăl, în a arăta de unde izvorăşte tot

10 Cuvânt ţinut pe 2 mai 1997.

binele, tot ce numim viață, tot ce numim valoare ca trăire. Numai de la El și cu El se poate trăi viața care, spune Mântuitorul, mi-ai dat-o să le-o dau lor. Și adaugă : Ei au trăit cu Tine ceea ce le-am dat de la Tine și au pus la inimă. Eu vin la Tine, Părinte, primește-i și pe ei împreună cu Mine. Ei și-au consumat viața, pe care le-am dat-o de la Tine, punând în aplicare ce au văzut la Mine că fac. Adică, Mântuitorul îi privește din mers, bucurându-se : uite că fac ce le-am zis, uite că trăiesc frumos precum li s-a sugerat.

Mă gândesc cât de duios este acest lucru, că se uită la noi din mers, cu odihna că L-am ascultat, L-am înțeles, L-am pus la inimă, putându-ne astfel socoti că nu mai suntem din lume. Ei nu mai sunt din lume, Părinte, după cum nici Eu nu sunt. Pentru ei Mă rog, nu pentru lume. Mă rog să fie păziți de primejdia de-a nu pierde ceea ce au primit.

Ei au folosit viața ce li s-a dat cu bucuria însăși a Autorului ei

Au împlinit, au folosit ce Le-am dat, s-au descoperit pe sine ca fiind viață de la Mine. S-au descoperit drept valoare totală, dându-și seama că sunt de la Mine. Dacă ne dăm seama și recunoaștem că ceea ce avem este de la El, trăim acest simțământ de mulțumire. Mulțumire pentru viața ce-o avem de la Dumnezeu. Ce sublimă privelițte-i omul când e văzut de Dumnezeu trăindu-și mulțumirea de-a ști că își are viața de la EL și bucurându-se de posibilitatea de-a o trăi desăvârșit, frumos, așa cum a conceput-o Cel care ne-a dat-o!

Când omul recunoaște valoarea vieții sale ca operă minunată a lui Dumnezeu, pe care se simte chemat s-o împlinească împreună cu EL, atunci știe să mulțumească dintr-o convingere lăuntrică, nu îndemnat din afară, cum face remarca evanghelistul despre oamenii aceia din Sihar la care a rămas Mântuitorul două zile, după ce-a vorbit cu femeia samarineancă, la fântână, arătând cum s-au convins ei de minunea ce-a dat peste dânșii, nemaiavând trebuință să asculte de femeie. Să vadă Dumnezeu că omul s-a convins de minunea venirii sale în esistență, de posibilitățile lui tainice de a fi, înțelegând deplin în ce constă acest „a fi" al omului. Ce mare lucru e ca omul să fie!

Dumnezeu a dorit ca omul să fie şi ni s-a dat nouă pe Sine ca să fim

Omul, primindu-şi existenţa de la Cel ce i-a dat-o şi conştientizând asta, îşi apreciază valoarea lui de-a fi prin descoperirea posibilităţilor de bine şi frumos pe care simte că le are din chiar faptul că el este. Aşa cum este Dumnezeu, tot aşa este şi el! Omul trebuie să constate că nu se poate spune despre posibilităţile lui de bine şi frumos decât că sunt de necuprins, le are ca şi Dumnezeu. Atât e posibil să zică omul despre el! Numai această definiţie, caracterizare, şi-o poate face sieşi, a fiinţării lui, având în vedere că bogăţia posibilităţilor, de care dispune, nu e cu putinţă a fi apreciată şi cuprinsă ca valoare. Nu poţi spune despre aceste posibilităţi decât că ele sunt. Eu sunt fiindcă Dumnezeu este.

Nu avem cuvinte adecvate pentru a exprima bogăţia de sensuri ale vieţii, aşa cum zicea apostolul Pavel când mărturisea că a fost în al treilea cer şi că în acea stare nu mai ştia cum anume se află, cu sau fără trup. El a cunoscut taine nemaipomenite, care sunt. Doar atât poate spune, că Dumnezeu e minunat.

De asemenea, şi omul poate să ajungă a spune, caracterizându-se pe sine, că e minunat ca Dumnezeu, în posibilităţile ce şi le întrezăreşte. E conştient că în el locuiesc, lucrând, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Omul, ca lăcaş al Sfintei Treimi, e atât de frumos când lucrul acesta se realizează aievea, devenind conştient pe Cine adăposteşte în inimă şi purtându-se ca atare, încât despre el nu se poate spune altceva decât că e ca Dumnezeu de minunat.

Mă văd că sunt datorită faptului că este El. Asta descopăr, văzând că El este. Trăiesc şi eu realitatea că sunt. Pot vedea valoarea fiinţării mele din faptul că Cel de unde vin eu este. Socotesc că-i cea mai minunată descoperire ce-o poate face omul aceea de-a constata şi simţi că se aseamănă cu Dumnezeu în ce priveşte inima lui. Să Îl poată cunoaşte pe Dumnezeu din cunoaşterea propriilor lui posibilităţi de bine ce i se par fără sfârşit.

Taina acestei constatări, cu posibilităţile de bine existente-n inima noastră, este ca şi taina Tatălui. Ele, posibilităţile de bine, sunt în noi exact precum ni le închipuim pe ale Tatălui Care le elaborează continuu. Ele sunt însăşi taina dragostei. Noi, iubind cum ne recomandă

Mântuitorul să o facem, suntem cu neputință de descris, suntem un izvor al posibilităților de elaborare a binelui.

Aceasta e splendida taină a dragostei! Iubind, omul simte că poate totul, așa cum încearcă apostolul Pavel să ne spună. Dragostea toate le rabdă, toate le înțelege, toate le face și niciodată nu cade. Apostolul Pavel ne asigură că L-a cunoscut pe Dumnezeu, în trăirea lui în al treilea cer, și această trăire a sa în al treilea cer este conținutul, taina dragostei, e însăși icoana vie a duhului dragostei. Dragostea e o trăire a posibilității de bine, o neostoită râvnă și foame a căutării unor posibilități cerute chiar de inima noastră.

Inima cere ca binele să se desfășoare fără încetare și fără margini. Omul simte în el dorul binelui, așa cum, spre exemplu, se ocupă și se chinuie cu cuprinderea tainei infinitului sau a veșniciei. Nu poate suporta să nu înțeleagă. Vede că nu înțelege, dar nu se poate mulțumi cu o eventuală neînțelegere. I se pare că trebuie să Îl înțeleagă pe Dumnezeu în nesfîrșita Lui frumusețe a conceperii binelui.

Mântuitorul are încredere-n capacitatea noastră de înțelegere, așa cum reiese din rugăciunea Lui înaintea Tatălui: ceea ce Mi-ai dat, le-am spus. Tu Mi-ai dat să Te fac cunoscut lor că-i iubești și că pot și ei iubi ca Tine. Ei au primit această propunere, această descoperire, au acceptat, au înțeles și s-au dovedit că sunt gata a pătrunde în taina binelui Tău, Părinte. Au câștigat această foame și sete de bine pe care o ai Tu iubindu-i. Te-au înțeles pe Tine în iubirea Ta și au acceptat angajamentul de-a o dobândi și ei ca Tine, fiindcă au văzut că numai asta are rațiunea de a fi numită viață, numai dragostea ce clocotește-n adâncul ființării, ca dorire de bine, acel bine ce se află în Tatăl. Mântuitorul constată... inima omenească Te-a cunoscut pe Tine, Părinte, așa cum Te-am recomandat Eu și a devenit omul interesat să se hrănească cu Tine, pentru a-și forma inima lui cu Tine.

Recunoaștem mulțumirea Mântuitorului când poate constata că noi L-am urmărit și ascultat atunci când El ni l-a făcut cunoscut pe Dumnezeu ca dragoste în propria Sa persoană, Taina lui Dumnezeu fiind întrupată chiar în El. Cu câtă bucurie ne arată Mântuitorul Tatălui: uite, Părinte, ce s-a realizat, chiar ceea ce-ai dorit Tu! Și acum preamărește pe Fiul, că a realizat aceasta dorință a Ta, de-a fi Tu cunoscut, de către om, drept viață a lui, viață în toată minunăția ei ... Preamărește Părinte

pe Fiul Tău, că a realizat frumusețea Ta în om, încât Îl pot prezenta real drept chip al frumuseții Tale. Și atunci, cu acest om realizat socotesc că se merită a sta de-a dreapta Ta, pentru că e împlinit, este așa cum L-ai dorit. Și acum poți sta odihnit cu el lângă Tine. Și mă rog pentru om să nu ajungă a se pierde cumva din ceea ce-a câștigat din cunoașterea Ta, din cunoașterea dragostei Tale, respectiv din starea de iubire în care am reușit să-l înalț Eu; mă rog să nu cadă de acolo. De-aceea voi fi în inima lui, iar Tu să grijești, Părinte, să nu cadă din inima Mea. Să nu mă scape omul pe Mine din inima lui.

E necesar de repetat într-una, de întors pe toate fețele problema aceasta, fiindcă este prea mare. Și dacă e mare, trebuie s-o spunem continuu, ca să devină un refren care să nu se mai termine niciodată. Să ne ardă constatarea felului în care Mântuitorul e surprins, de către Evanghelist, în fața morții, în rugăciunea Lui la Cina cea de Taină, când își dă socoteală de viața și realizarea Sa printre oameni. Să ne străduim a-L vedea pe Mântuitorul cât e de bucuros și nerăbdător, abia așteptînd să-L primească Tatăl cu împlinirea-I minunată. Căci, iată, a câștigat pe om pentru dragostea Tatălui. De-abia aștepți, Părinte, să vezi cât e de minunat omul cu dragostea Ta în inima lui.

Și mai zice Mântuitorul, preamărește, Părinte, pe Fiul Tău, că și Eu Te preamăresc pe Tine. Ești atât de minunat, Părinte, în inima omului, cu dragostea Ta pe care M-ai trimis să le-o dau! De asemenea, Fiul Tău e atât de minunat purtându-l pe om realizat după chipul Tău! Tu ne ai, Doamne, și pe Mine și pe omul realizat în Mine. Pe Mine realizat, ca locuind cu Tine în inima lui, și pe om, cucerit de Tine. Dumnezeu cucerind pe om, iar omul cucerit de Dumnezeu. Și pentru om e o cucerire. Oamenii au cucerit Împărăția lui Dumnezeu când M-au câștigat pe Mine drept inimă a lor.

Ne-am confruntat, ne-am cunoscut, omul ca Hristos și Hristos ca omul : tu ca Mine și Eu ca tine și amândoi ca Tatăl, lucru pe care-l susține și-l operează Duhul Sfânt. Asta v-o ofer, sugestia de a ne preocupa, cu atenția, de această stare de mulțumire a Mântuitorului când constată că și-a împlinit misiunea de a-l vedea pe om în cunoștință de cauză cu Cel din care-și are propria-i viață. Omul a primit și e bucuros de lucrarea Mea și de aceea vin la Tine, Părinte, împreună cu el, împlinit și fericit!

De aceea Mântuitorul i-a spus Mariei Magdalena şi celorlalţi ucenici : „bucuraţi-vă!" Şi-a exprimat propria Lui bucurie când a rostit către Maria Magdalena : nu te atinge de Mine, încă nu M-am suit la Tatăl! Parcă ar fi zis : De-abia aştept, Marie, să mergem la Tatăl Meu, să te vadă pe tine cum M-ai dorit, cum m-ai căutat şi aflat şi cum te-ai bucurat, aflându-Mă. Abia aştept să ajung la Tatăl Meu, Eu împreună cu tine, plin de bucuria aceasta de-a te vedea El pe tine că M-ai căutat şi M-ai aflat. Voi sta cu tine de vorbă, direct, chiar de lângă Tatăl Meu. Bucură-te, acum vom merge. Ca şi tâlharului de pe Cruce, azi vei fi cu Mine în rai! E bucuria Lui că îşi vede împlinită dorinţa de a fi căutat şi dorit. Şi tâlharul, în condiţii penibil de grele, pe cruce, L-a descoperit pe Mântuitorul iubindu-ne. EL s-a bucurat că l-a văzut cineva murind cu iubirea de oameni a Tatălui, dovedită pe cruce.

În ce-o priveşte pe Maria Magdalena, repet, prin cuvintele : Marie, încă nu M-am suit la Tatăl Meu, îi spune, de fapt : abia aşteptăm să-L vedem amândoi pe Tatăl şi să ne vadă ce am dobândit: Eu pe tine şi tu pe Mine. Ne-am dobândit unul pe altul întocmai după dorinţa Lui. Eu l-am dobândit pe om şi el M-a dobândit pe Mine, dobândindu-Te astfel pe Tine, Părinte, a cărui dobândă sunt Eu.

Este niţel cam riscant de-a o preciza aceasta. Voi să o luaţi ca sugestie de gândire, ca o problematică ce se poate pune, aceea a bucuriei Mântuitorului că a fost observat şi trăit ca iubire. Aceasta a fost dorinţa Lui şi a Tatălui. A sosit ceasul, preamăreşte-mă, bucură-Te, Părinte, că s-a săvârşit opera pe care ai dorit-o, aceea de-a o vedea, oamenii, dragostea Ta pe care să o accepte drept viaţă. Aceasta-i ţinta, omul să dorească exact ceea ce a vrut Dumnezeu care l-a zidit. A fost în stare omul să preia duhul frumuseţii lui Dumnezeu şi asta de pe poziţia de smerenie. Omul a constatat că fără minunea dragostei dumnezeieşti e un nimic. El este ceva numai dacă-i plin de frumuseţea lui Dumnezeu acceptată în inimă.

Aceasta e smerenia la care face referire Mântuitorul. Uitaţi-vă la Mine că sunt blând şi smerit cu inima. Altfel spus, Eu pe Tatăl Îl exprim, frumuseţea Lui v-o prezint, şi omul primeşte această taină, recunoscând că fără El nu-i nimic. Omul a conceput-o, smerenia, nesilit, constatând că e cazul să fie smerit. Nu a fost smerit cu sila, ci cucerit, aşa cum te cucereşti la spovedanie când constaţi că tu eşti nimic. Eşti totul numai

împărtăşindu-te cu El, real. Asta o spune preotul în rugăciune : „Părinte, suntem aici, dornici de a ne înlocui pe noi cu Hristosul Tău. De-aceea am venit, să ne înlocuim. Dăruieşte-ni-L! Trimite Duhul Sfânt, pentru a rândui să se nască în noi Domnul Hristos, căci ei acceptă lucrul acesta, aşa cum a acceptat Maica Domnului rostind : fie mie după voia Ta! Omul e gata să spună „fie mie după cuvântul Tău". Şi mai spune preotul : „iată, oamenii stau gata să primească dragostea Ta în inimile lor. Pentru asta au venit şi sunt toţi aici! Dă-ni-L pe Cel dorit şi simţit drept viaţă, drept dragostea Ta".

Asta-i taina, şi a sfinţirii Darurilor, şi a Împărtăşaniei propriu-zise a credincioşilor, care saltă de bucurie după ce-au dobândit ceea ce au cerut cu atâta însetată raţiune de bine. Ce au cerut ei? Au cerut să se împlinească cu El ca viaţă deoarece fără El nu se poate trăi. Mântuitorul a spus-o la Cina cea de Taină : voi sunteţi vii numai dacă sunt Eu în voi. Şi omul a recunoscut acest lucru, că în el nu e viaţă decât dacă Îl are pe Hristos. A recunoscut că, dacă nu e iubitor ca Tatăl, nu are raţiunea de a fi.

Aici se smereşte omul cu adevărat. Se smereşte în faţa adevărului. Care-i adevărul? Fără Hristos noi nu suntem. Doar în El suntem, numai în El! În faţa acestui adevăr omul se pleacă, se cucereşte, se desfiinţează pe el şi acceptă să fie înlocuit. Şi asta e smerenia, sărăcia cu duhul. „Doamne, eu fără Tine sunt sărac, nu am nici-o valoare".

Niciodată nu m-am putut lega, aşa direct, de acest lucru. Despre asta s-ar putea vorbi oamenilor la infinit şi nu despre altceva. Îmi pare rău că duminică nu am avut ideea atît de clară ca acum. Sigur, aceeaşi problemă am pus-o dintotdeauna, dar parcă mai încâlcit, mai cu balast. Mie, de fapt, asta mi-a fost la inimă să spun atunci când m-a provocat părintele Savu să vorbesc. Propunerea lui a fost o ocazie de-a lăsa inima să se deschidă şi să putem prezenta lui Dumnezeu bucuria ce-o avem, văzându-ne împărtăşiţi cu EL şi hotărâţi de a-L urma.

Vom face din această problemă o temă care să ne fie permanent înaintea ochilor. Tu al meu şi eu al tău şi amândoi ai Cui ne are. Această bucurie a cunoaşterii lui Dumnezeu, în actul de comuniune absolută a inimilor, în absolută dragoste, se întâmplă în Biserică. În Biserică toţi se bucură că se regăsesc, fiecare în inima celuilalt şi toţi în Hristos, iar Hristos se bucură de noi că ne regăsim în EL. Am amintit-o duminică,

însă prea tangențial, când, pornind de la împărțirea pâinilor, am amintit că Mântuitorul, a doua zi după acest eveniment, a rostit: nu pe Mine Mă caută oamenii. Ar fi de dorit să mă fi căutat pe Mine. Eu M-am dăruit lor cu minunea împărțirii pâinilor pentru ca ei să mă recunoască drept viața lor.

Mântuitorul le-a dat sugestia că de la El pot primi hrană toți ca dintr-un izvor nesfârșit, dar oamenii nu au realizat că acest chip al primirii pâinii semnifică faptul de-a avea ei viață de la Dumnezeu. După cum și pîinea înmulțită constituie un semn că El este stăpân al vieții. De unde a avut puterea de-a face să fiinţeze pâinea ca hrană spre viață?

Asta s-a petrecut fiindcă El e stăpânul și izvorul vieții din care a împărțit tuturor. Toți s-au săturat din nimic și ar fi putut să constate că ei înșiși își au temeiul vieții în Cel care le-a împărțit pâinea. Dar nu au înțeles!

Asta aș fi dorit să o accentuez în biserică. Știu însă că ar fi fost o încordare prea mare pentru mintea lor obișnuită să fie neatentă. Omul umblă neoservând minunea lui Dumnezeu și nu-și dă seama ce anume a pipăit, trăind. Trăiește fără să poată constata ce se petrece cu el. Pentru asta s-a și tânguit Mântuitorul: nu pe Mine Mă caută. Aveți de grijă, căutați și vă munciți, lucrați pentru pâinea care este viață, pentru pâinea vieții. Siliți-vă a Mă câștiga pe Mine drept hrană cum am vrut să vă fac a înțelege taina asta la înmulțirea pâinilor. Vă omorâți muncind pentru pâine și nu aveți idee de taina pâinii. Pâinea e darul vieții, adus de Mine de la Tatăl Meu.

Și a rămas tânguindu-se Mântuitorul. Ce era să facă? Pe Mine nu Mă caută ca viață, nu au înțeles că împărțirea aceasta a pâinii e împărțirea Mea, a inimii Mele, lor, ca viață ce le-o ofer. Și, dând-o, ea nu se mai isprăvește. De unde dau Eu, dau și nu se termină. La Sfânta Împărtășanie asta ni se cere a înțelege, că El ne este viață și să ne bucurăm. Cum pot eu să o spun asta în biserică? Cum să vorbesc despre Taina Tainelor și bucuria bucuriilor? Cum să atrag atenția că în biserică este o întâlnire a bucuriei oamenilor cu bucuria lui Dumnezeu pentru viața primită?

Omul Îl are viață pe Dumnezeu iar Dumnezeu vede că omul a înțeles că El le este viață și bucuria aceasta se întâlnește în Sfânta Liturghie. Ce mare-i slujba aceasta, la care dacă asiști doar, fără a te împărtăși, săvârșești o obrăznicie, după cum afirmă sfântul Ioan Gură de Aur. Cine vine

la Liturghie şi nu se împărtăşeşte, dovedeşte că nu preţuieşte minunea de-a primi viaţa în dar de la Dumnezeu. Nu-i de conceput a nu se dovedi omul dornic să se hrănească neîncetat cu Dumnezeu şi, ca urmare, dornic de a-şi schimba viaţa, de a-şi înlocui punctul său de vedere cu al lui Dumnezeu. Face omul acest schimb învingându-se pe sine, dând la o parte părerea lui. E normal să fie aşa. Puterea cu care gândim, firesc ar fi să o folosim numai pentru a gândi taina ce se petrece cu noi şi pentru a-I mulţumi, neîncetat, Autorului vieţii, că ne-a dat această posibilitate de a fi noi dragostea Lui întrupată.

Corespondentul înnomenrii lui Dumnezeu este îndumnezeirea omului. EL se înnomeneşte cu dumnezeirea Sa şi noi răspundem cu îndumnezeirea în aceeaşi măsură în care El desăvârşit se înnomeneşte, Dumnezeu fiind. Noi, real, ne îndumnezeim. Adevărul că Dumnezeu se înnomeneşte Îl ştie toată lumea, se învaţă la Teologie, se repetă cu sârg, dar faptul că în aceeaşi măsură omul se îndumnezeieşte şi, astfel, în cunoştinţă de cauză, trebuie să tindă la trăirea în dumnezeire, asta nu se mai spune, nu se accentuează. Trebuie să înţelegem proporţiile, fără rest. Dumnezeu se întrupează integral, dându-ne posibilitatea de a recepţiona această stare de înnomenire a dumnezeirii Lui. Şi, din partea noastră, tot fără rest, se aşteaptă să ne îndumnezeim, însă asta o înţelegem mai greu. Ne vine greu să înţelegem că şi noi, fără rest, o putem şi trebuie s-o facem. Teoretic, acceptăm, aprobăm, însă practic ne acordăm tot felul de scuze pentru a nu ne încadra în dumnezeire.

Să nu ne mai acordăm nicio scuză. Din noi să nu mai acţioneze nici una din părerile noastre că ar fi aşa sau altfel. Ci numai din colaborarea lui Dumnezeu cu noi să ia fiinţă orice gând sau faptă.

Dumnezeu se înnomeneşte, deci tot aşa, exact aşa, noi să ne îndumnezeim

Mântuitorul integral intră în omenescul nostru iar noi integral în dumnezeirea Lui. Din omenitatea noastră să nu rămână nimic neocupat de dumnezeire. Aceasta e problema Mântuitorului, preocuparea Lui: cum fac Eu numai ca Tatăl Meu, aşa să faceţi şi voi, neţinând la nimic ce-i al vostru. Ci, tot ceea ce sunteţi, să-l predaţi în sistemul îndumnezeitor de trăire fără rest.

Cu alte cuvinte, să nu ne folosim pe noi înşine. Să nu mai folosim de la noi nimic ca viaţă, ci totul din întruparea Lui pe care o avem. Aşa cum este întruparea Lui în mine, acesteia trebuie să-i corespundă întruparea mea în mentalitatea Sa dumnezeiască. Cum trăieşte EL dumnezeieşte în mine, aşa să trăiesc eu, fără rest, fără să mai funcţioneze şi altceva. Din întruparea Lui în mine, din situaţia aceasta pe care mi-o creează mie, posibilitatea de-a trăi dumnezeieşte, eu să folosesc totul!

Cât s-a înnomenit El, atâta să mă îndumnezeiesc şi eu

Întreaga Lui înnomenire ca Dumnezeu să o aplic în trăirea propriei mele vieţi. Îi trăiesc viaţa Lui din mine. Această viaţă, adusă de Domnul Hristos în mine, o trăiesc integral şi aplicată chiar de El. Mie nu-mi rămâne decât să o iau în primire, fără rest. Ceea ce realizează El în fiecare, înnomenindu-Se, noi luăm în primire şi o folosim starea Sa de înnomenire, o folosim drept dumnezeirea noastră, într-o suprapunere totală, fără rest. Cât trăieşte Hristos în mine, înnomenindu-se, atâta trăiesc eu îndumnezeindu-mă din înnomenirea Lui. Îi răspund faţă către faţă, fără rest.

Să nu mai concep nici o scuză! Totul să devină persoana Lui în mine. Practic, de la noi, din partea noastră, îi punem lui Hristos totul la îndemână. Acest lucru Îl pretinde El când spune : fiţi desăvârşiţi ca Tatăl Meu. Eu, fără rest, mă dăruiesc Tatălui şi Îl primesc în Mine. Această predare integrală El ne-o dă nouă, din partea Tatăl ui şi noi răspundem pe măsură. Trebuie şi putem s-o facem. Altfel, nu ar fi avut sens ca Mântuitorul să se „aventureze" într-o asemenea înţelegere cu noi. Dacă ne permitem compromisuri, adică lejeritatea, obrăznicia de-a pune şi de la noi ceva, păreri, obiecţii, atunci nu mai are sens înnomenirea Lui. Ea-i importantă, înnomenirea Sa, ca înţelegere deplină a faptului că suntem chemaţi să facem şi noi la fel. Omul în care se înnomeneşte El să devenim noi!

În modul acesta se împlineşte îndumnezeirea. Acceptarea înnomenirii Lui, fără rest, Mântuitorul o face tocmai ca să ne umple integral cu El. În casa Tatăl ui Meu multe lăcaşuri sunt. Aceste lăcaşuri sunt posibilităţile minunate de care beneficiem pentru a umple toate compartimentele noastre cu El. Să nu mai fie umplute de uman, ci numai

de dumnezeiesc. El locuieşte în noi şi în noi El are loc larg de locuire fiindcă chiar El ne face loc în noi înşine. Să-i fac loc în mine, Lui celui înnomenit. Din partea lui Dumnezeu, Lui i se vede că poate umple toate compartimentele cu viaţa Sa adevărată. Să-L lăsăm, aşadar, să ne umple numai El toate compartimentele. În cât de multe feluri poate El locui în noi, dacă suntem atenţi!

Lucrul acesta să-l auzim neîncetat în inimă: Eu Îl primesc pe Tatăl Meu în Mine, neţinând, din partea Mea, nimic neocupat de El. Aşa şi voi să nu aveţi nimic neocupat de Mine.

Fiecare[11] gest pe care-l fac dimineaţa, în cadrul slujbei Sfintei Liturghii, este o cerere, o tensiune către Taina lui Dumnezeu care aduce după sine o lucrare a Lui. Am cerut Sfânta Împărtăşanie şi am primit-o direct, azi, şi urmează să o punem în valoare. Toată ziua se ivesc probleme, deci motivaţie de-a pune în valoare darul dumnezeiesc primit în Sfânta Împărtăşanie, a-L pune în valoare de fapt chiar pe Domnul Hristos cu care m-am împărtăşit. Când slujeşti şi faci acele gesturi consacrate, nu se aude nimic. Ai zice că nimic nu se întâmplă şi totuşi se întâmplă lucruri atât de mari iar eu ca preot trebuie să văd, prin credinţă, lucrarea aceasta.

De asemenea, la Sfânta Spovedanie, ceea ce fac eu acolo este egal cu ceea ce se face când se sfinţesc Darurile. În numele lui Dumnezeu Îl dezleg pe om de el însuşi şi-l leg de Domnul Hristos, în avans. Am început a nu mai sta prea liniştit, nici la biserică, nici acasă. Se urnesc din loc, nevăzut, lucruri mari care se mişcă, devin şi se schimbă, în colaborarea noastră cu El. Putem colabora cu Dumnezeu, în aşa fel, încât se schimbă lumea.

Luând un prunc în braţe, Mântuitorul vrea să ne arate cum îi primeşte El pe cei păcătoşi, pe cei mici şi oropsiţi la care lumea se strâmbă îndepărtându-i. Trebuie să facem legătura între copilul din braţele Mântuitorului şi cel oropsit, întâlnit în cale, pe care nu ai voie să-l vezi decât ca pe al Lui. Asta să vezi în fiecare, un copil în braţele Mântuitorului, ţinut şi iubit de El. Să nu vezi în cel din braţele Mântuitorului decât esenţa omului, nu păcate şi alte mizerii, să-l vezi pe om în frumuseţea lui adevărată. Pe omul originar este cazul de a-l vedea întotdeauna când ne uităm la cineva. Aşa cum apărea copilul în braţele Mântuitorului, frumos şi nevinovat, tot aşa să-ţi apară omul, indiferent de starea decăderii sale.

11 Cuvânt ţinut pe 11 mai 1998.

Vă mărturisesc că am avut ieri în minte aşa nişe proiecte frumoase, care au pălit, au dispărut. Icoane de duh care se topesc de îndată, din păcate. Însă care te îndârjesc să le reiei pe alte tării în aşa fel încît să se poată apoi întreprinde ceva de calitate. A nu lăsa prospeţimea unor gânduri mari să se irosească, ci a le lua în primire este o datorie la fel de mare ca aceea de a împlini cuvântul Mîntuitorului: poruncă vă dau să vă iubiţi unul pe altul. E absolut necesar de a pune-n aplicare, pe loc, orice gând bun, orice bine câştigat în duh. Avem obligaţia de a face ceva prin care să prindă consistenţă faptul că noi avem duh înrudit cu Duhul ce le ţine pe toate câte sunt. Putem aprofunda problema posibilităţilor de pătrundere în duhul adevărului. Asta-i important pentru om, să prindă duhul Adevărului, Duhul lui Hristos, să Îl poţi urmări, într-un fel anume, pe Dumnezeu. Mie mi se vede atât de limpede că se poate, dar îţi trebuie un partener, ai nevoie de „om" ca bolnavul din Evanghelie, care a suspinat „n-am om". Nu ai de multe ori partener căruia să-i comunici tot ce ai aflat şi să ţi-l iei „asociat" în preafrumoasa lucrare de prindere a duhului în care Mântuitorul ne-a grăit şi a lucrat, lucrând şi acum, în noi, cei care stăm la sfat, unii cu alţii.

Ţine[12] taina pe care ţi-a dat-o Dumnezeu şi, anume, faptul că e necesar să lucrezi cu inima lui Hristos. Mă trezesc şi înţeleg tot ce văd. Nu e o minune şi nu trebuie oare să-i mulţumesc lui Dumnezeu? Mă bucur că te văd uitîndu-te la mine şi invers. De unde acest simţ? Trebuie să ne dăm seama că la mijloc e o lucrare dumnezeiască. Avem în noi forţe nebănuite, de a putea face orice dacă ajungem, cât de cât, să înţelegem. Dumnezeieşte ne bucurăm când am reuşit să facem ceva. Valoarea a ceea ce-am făcut, nu am fi putut-o avea dacă nu ne-ar fi fost dat un simţ de cântărire al lucrurilor, o lumină a lor. Dumnezeu ne-a dat lumina valorii înţelegerii vieţii. Dacă trăieşti această lumină, la tot pasul simţind că Dumnezeu lucrează prin mâinile tale, prin gândirea ta, te uiţi cu lumină la aproapele tău şi-l îmbucuri.

12 Cuvânt ţinut pe 23 aprilie 1998.

Asta e lucrarea lui Dumnezeu, Îl odihneşte pe om prin tine

Noi trebuie să gustăm lucrul lui Dumnezeu. Când mă uit cu dragoste la tine, sunt unealta lui Dumnezeu. El se uită la tine prin ochii mei. Să am deci grijă cum mă uit, nicidecum încruntat, fiindcă atunci Îl contrazic pe Dumnezeu.

Suntem acum la sfat prietenesc tocmai pentru a ne da seama de asta. Dumnezeu zideşte viaţa noastră, ca, prin ea, să se poată manifesta El în toată frumuseţea Lui. Chiar şi numai sfatul nostru, cât de minunat este el în ochii lui Dumnezeu! Ne vede sfătuindu-ne pentru a-L urma, făcându-i bucurie. De bucuria Lui ne împărtăşim şi noi. Când intri pe uşă, îţi zic „bine-ai venit" ştiind că El se bucură că ai venit. Eu răspund de felul cum te-am întâmpinat, cu bucuria Lui sau cu părerile mele. Cu simţirea lui Dumnezeu cea preafrumoasă ţi-am spus „ce bine că ai venit". Poate nu ne mai vedem, dar ştiu că exişti undeva. Ştiu că vă gândiţi la mine şi în tăcere ne bucurăm fiecare de bucuria celuilalt. E un câştig net. Ştiu că existaţi şi asta constituie o putere-n plus de a trăi în continuare. Dacă nu ar fi înviat El, nu ne-am fi putut bucura ca acum.

Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut. Ce să creadă? Ceea ce le-am spus Eu. Să-L înţelegem bine, bine pe Mântuitorul, în ceea ce are El de spus duhului nostru. Să fim atenţi la duhul cuvintelor Mântuitorului, punându-ne cumva în locul Lui. Să putem gândi ce a gândit El, pentru că, toate câte le-a spus Mântuitorul despre Sine, le-a descoperit ca fiind preluate de la Tatăl. Tot ce vă spun vouă, vi le spun de la Tatăl Meu, Izvorul vieţii care pe Mine m-a trimis să vă dau viaţă.

E foarte important a ne sili să pătrundem duhul Lui şi să înţelegem ce a voit El de fapt să spună prin afirmaţia că, ceea ce are, a luat de la Tatăl.

Mă gândeam ieri cum să pot concretiza şi atrage atenţia mai bine asupra unui fapt, a schimbării la faţă a Mântuitorului, înaintea doar a trei ucenici, pe muntele Taborului. La urma urmelor, ce a vrut să spună şi de ce nu s-a arătat şi celorlalţi? Sau cu ce semnificaţie pentru ceilalţi a făcut-o?

Este evident că Mântuitorul nu-i posibil să fi fost nedeplin, una cu ei, cu toţi, nu numai cu cei trei. Arătându-li-se în lumina în care li s-a arătat, mă-ntreb, oare nu intenţiona ca lucrul acesta să fie un document al adevărului că, în aceeaşi lumină e cazul a fi văzut şi simţit El în toate

zilele, de către toţi!? E modul firesc de a-L vedea pe Mântuitorul, în lumina adevărului iubirii Tatălui pe care o întrupa.

Mântuitorul, cred eu, a dorit să se ştie că şi cei care nu L-am perceput vizual, ceilalţi ucenici, de asemenea şi noi, este cazul să-L vedem, în viaţa de toate zilele, exact cum L-au văzut cei trei, în strălucirea luminii dumnezeieşti. Mântuitorul luminează lumea prin cei ce-L văd în ei înşişi lumină. Celor trei li s-a arătat în lumină pentru a-i convinge că aşa trebuie văzut în toate clipele, în această strălucire a realităţii vieţii dumnezeieşti în noi. Noi trăim viaţă dumnezeiască. M-ai trimis să le dau viaţă, Părinte, de la Tine. Cu dragostea Ta în Mine, voi fi în ei. Ceea ce-au văzut cei trei, este clar că Mântui-torul pretinde să fie văzut şi de ceilalţi. Adică pretinde a fi văzut în lumina aceasta în mod obişnuit. Lor le-a pus înainte o realitate care de fapt se petrece în toate zilele. Le-a deschis ochii, un moment, să vadă ce e de văzut în toate clipele, fiind Hristos cu noi. Mântuitorul a înţeles că vederea Lui e cazul să o aibă şi ceilalţi ucenici. Iar cei trei aveau menirea să le confirme celorlalţi : Iată, am văzut Cine e cu noi. N-aţi pierdut nimic, nu s-a schimbat nimic. EL e cu noi în toate zilele, aşa cum ne-a arătat acum. Este cu noi, în toată dumnezeirea frumuseţii Sale.

Vederea lui Hristos în lumină dumnezeiască e modul normal, firesc, de a-L vedea şi simţi în toate clipele. Nu-i nicio deosebire între ceea ce-au văzut cei trei şi ceea ce trebuie să fie în inima lor, ca şi în a celorlalţi. Ceea ce au văzut, în ei era, dar nu se vedea.

Trebuie să ne schimbăm optica în ce priveşte plata şi răsplata. Cum anume răsplăteşte Dumnezeu nu putem aprecia, nu avem nevoie să apreciem. Avem nevoie să ştim despre noi, precis, ce trebuie să facem. Mântuitorul vrea să ne pătrundem de adevărul că El ne este viaţă şi că, dacă nu o recunoaştem asta, vom pieri. Duceţi-vă în focul cel veşnic. Nu e cazul să ne facem noi probleme, pentru că oricum am gândi, am greşi. Nu putem înţelege vorbele Mântuitorului, „duceţi-vă", dar trebuie să pricepem că intenţia Lui, când a pomenit de focul veşnic, e atât de ascunsă şi efectiv periculoasă pentru noi a o pătrunde, atât de mult vrea Mântuitorul, şi mereu ne atrage atenţia, să ţinem cont că El ne este viaţă, în afara Lui fiind pieirea veşnică.

Pentru înţelegerea omenească a categoricului acestei probleme, El a folosit sintagma amintită vorbindu-ne despre feluritele primejdii

care decurg din neînțelegerea a ceea ce are El de gînd cu noi și pentru noi. Vai de voi dacă nu sunteți precum vă spun Eu, căci tot omul e capabil de iubire lucrătoare, deoarece i-am dat șansa de unde să o ia, din chiar inima Mea. I-am asigurat posibilitatea de-a fi bun și i-am dat libertatea de-a alege binele, cu rațiunea lui. Din adâncul inimii mele, eu izvorăsc binele prin posibilitatea dată de EL de a-L izvorî din mine și eu o folosesc din plin această posibilitate. Nu-mi lipsește nimic și nu mă uit la câștig. Eu sunt în mâna lui Dumnezeu, mă încredințez felului Său de a vedea de mine, cum știe El, încât supremul bine mi-l va da dacă mă conformez la ceea ce-mi spune El să fac.

E atât de grav a nu ține cont de binele dat... Atâta pagubă îi faci Lui, omenește vorbind...

Se vorbește de blestemul părinților, când copilul e netrebnic. Înseamnă că ai făcut un rău așa de mare, că nu se poate ierta. Părintele nu te blestemă din ură, ci dintr-o iubire mare pentru tine. Te vede că îți bați joc de propria ta fericire și-l doare irosirea ta. E ceva teribil în blestemul inimii părintești, când părintele dumnezeiește gândește despre copilul care însă nu ține cont de asta, determinându-l pe bietul părinte să cadă în greșeala de-a blestema. E adevărat că nu are voie să blesteme, fiindcă numai Dumnezeu este autorul și susținătorul vieții. Părintele blesteamă deoarece nu concepe să nu Îl asculte copilul. El nu e justificat să blesteme. Tu Îl aduci în situația de-a blestema. Deci ai grijă să nu-l pui în postura aceasta cumplită!

Acum, referitor la Dumnezeu, să nu Îl lăsăm, zicem noi omenește; în greșeala de-a blestema. Nu este de a discuta această taină! Origen de-aceea a fost exclus, pe motiv de amestec în optica dumnezeiască. Dacă Mântuitorul a rostit : duceți-vă în focul veșnic, e drastic de tot! Te întrebi, totuși, ce se întâmplă cu cel ce nu a ținut cont de Dumnezeu, cât a trăit?

Nu te pune în situația aceluia, ci gândește-te ce pagubă imensă îi faci tu lui Dumnezeu, aducându-L în „halul" de-a declara că nu mai vrea să te vadă. Are El o rațiune cu asta. Nu ne băgăm aici, pentru că există și reversul celălalt : veniți, binecuvântații Părintelui Meu. De aici scoatem în evidență ce mult se bucură Dumnezeu când te conformezi Lui. Și atunci ce mă deranjează că El pedepsește? Desigur, îmi pare rău de oameni, dar părerea mea de rău, dacă o am sincer, să o transform în

binefacerea cu care-i ajut pe cei de lîngă mine să nu ajungă vreodată a auzi : plecaţi de-aici. Nu vă cunosc. Asta este concluzia pentru tine : ajută-l pe fiecare, cum poţi, ca să nu ajungă aici. Încurajează-l pe om la bine şi astfel Îl schimbi, de nu va mai fi pedepsit veşnic.

Să fim deci în clar. Răul pe care-l faci tu e aşa mare, încât copleşeşte puterea noastră de judecată. Cât anume este de grav a nu asculta de Dumnezeu, noi nu ştim aprecia. Nu-L tragi tu la răspundere pe Dumnezeu, să-L înveţi ce să facă.

Atenția la Dumnezeu, branșare a noastră la Viață

Prinde-te cu toată fermitatea de ceea ce ți-a spus, că vei fi veșnic binecuvântatul bucuriei Lui

Ajută-l pe om să nu ajungă în situația de pedeapsă. Ce ești tu să cutezi a te amesteca în planurile lui Dumnezeu? Auzind acest : duceți-vă în focul veșnic! să stăm încremeniți, dar încremeniți pe pozitiv. „Dacă Dumnezeu așa de tare se supără pe răutățile mele încât îmi vorbește de pedeapsa veșnică, atunci ia aminte, suflete al meu, și ferește-te să nu ajungi în situația teribilă de a nu-ți folosi dragostea. Nu ai nicio altă treabă importantă, decât să faci atâta bine, încât prin binele tău să-i aperi pe oameni de căderea lor în pedeapsa veșnică. Prin acest : duceți-vă blestematilor de la fața Mea, Dumnezeu te întărâtă pe tine să-i faci omului bine, înfricoșându-te de revers. De ce anume o face asta, trebuie să avem acea smerită cugetare încât să gândim în felul următor : „mie nu-mi lipsește nimic pentru ca să pot realiza binele deplin. Nu am nici o scuză".

Aici Mântuitorul ne pune la o probă de adâncă smerenie, aceea de a lăsa pe Dumnezeu să judece lucrurile. Nu ne permite amestecul. Însă nu din gelozia de-a nu intra cumva în judecata Sa. Dimpotrivă, El îți inspiră judecata Sa și toată bunătatea Lui ți-o pune în brațe. Origen s-a îngrozit de perspectiva întrezărită-n vorbele Mântuitorului și a făcut caz, ceea ce nu ar fi trebuit, pentru că omul slab își spune repede, „nu-i nimic în faptul că am păcătuit, pentru că toate le repară Dumnezeu". Și iată cum i-ai stricat planul lui Dumnezeu compromițînd iconomia Lui și sugerând omului că „nu-i chiar așa, deci pot să-mi fac de cap, fiindcă nu voi sfârși într-o pedeapsă veșnică". Iată cum l-ai scos pe om din frica de-a face răul.

Or, Mântuitorul vrea să te țină în frica de-a face rău, pe care altfel poate n-ai fi avut-o. Să nu strici rânduiala dumnezeiască. Un rău atât de mare a făcut Origen afirmând această slăbiciune de judecată (apocatastaza, adică mântuirea, până la urmă, a tuturor sufletelor după moarte) și a dăunat enorm Bisericii, fiindcă a dat apă la moară celor slabi, neglijenți, necredincioșilor chiar.

Răspuns dat unui tânăr : La rău nu reacționăm agresiv, ne suportăm unul pe celălalt cu dragoste dumnezeiască asumându-ne toate riscurile, așa cum rabdă Dumnezeu care încontinuu așteaptă. O, neam de necredincioși, până când voi fi cu voi? Până când să vă tot suport a nu ține voi cont de Mine, de faptul că Eu vă sunt viață și să veniți la Mine fără a alerga în alte părți?

Dumnezeu așteaptă. De aici îndemnul să suportăm și noi pe cei ce ne fac rău, cu acea dragoste pe care ne-o întărim din modelul însuși al Mântuitorului care, în propria noastră inimă, Îl suportă pe celălalt. El de fapt Îl suportă înaintea ta. Eu mă tângui cu simțul tânguirii de la Hristos și, de asemenea, cu El folosesc blândețea, finețea, bunătatea, în loc de răzbunare și răutate. Suferim cu El, în tonul în care suferă El, cu dragoste așteptându-l pe om, doar, doar se întoarce.

Dacă nu vreți până la sfârșit să Mă ascultați, veți muri în păcatele voastre! N-am ce vă face. Mă uit la voi cum muriți. El o zice : dacă nu Mă credeți pe Mine că Eu vă sunt viață, n-am ce vă face. E foarte grav că se uită la noi cum murim, neavând ce ne mai face. E o taină mare aceea că se uită Dumnezeu la noi cum murim. Tot așa s-a uitat la Iuda, ce se grăbea să-L vândă. Mântuitorul l-a tot atenționat până când Iuda a întrebat : „nu cumva sunt eu acela care te va vinde?" Însă nici atunci nu i-a spus-o direct, ci: tu zici asta. Nu l-a oprit câtuși de puțin. Să-l fi oprit, să fi făcut o minune cu el, așa cum pretind oamenii? Mântuitorul nu s-a împotrivit crucii Sale. Sunt rațiunile Lui acestea.

Ne întrebăm, de ce atâta absolută libertate? Pentru ca binele să-l facem din adâncul adâncului, ca Dumnezeu. Așa ne vrea, ca El să fim izvor continuu de bine. De ce anume nu a simplificat lucrurile, nu iscodim noi asta, căci e o urâciune. Nu ai ce comenta, fiindcă nu-ți lipsește nimic pentru a fi ca El. Să luăm aminte la tâlharul de pe cruce.

Ai dragoste, ai iertare din partea Lui dacă-ţi vii în fire, ai pildă de toate şi la toate cele.

Un[13] şirag de mărgele sunt cuvintele Mântuitorului de la Cina cea de Taină. Ele îţi pun problema să prinzi, în toată profunzimea, duhul Mântuitorului, să te pui în locul Lui pentru a-L putea înţelege. La un moment dat, zilele trecute, cineva a exclamat în timp ce tălmăceam, împreună cu el, capitolul 17 de la Ioan: „părinte, e atât de clar, încât nu mai ai ce comenta!" Într-adevăr, peste vorbele Mântuitorului nu mai e nimic de spus. Credeţi în Dumnezeu şi în Mine credeţi! Iată, ne pune în situaţia de-a vedea lucrurile ca El. Pretinde să te transpui în situaţia, în starea Lui de vedere dumnezeiască. Avem posibilitatea de-a gândi dumnezeieşte. Am descoperit că, dacă ne pune pe noi în locul Lui, El se transpune în locul nostru, cu posibilităţi dumnezeieşti, gândind dumnezeieşte în omeneşte. Acesta-i rostul nostru! Ne cere să credem ca El în Dumnezeu. Să credeţi şi în Mine, cum cred Eu în Tatăl.

Mare lucru este a folosi acest mod de citire, de pătrundere a cuvintelor Lui. Credeţi în Dumnezeu şi în Mine. Împreună cu Mine să credeţi în Dumnezeul Meu şi al vostru. E de a sta şi a te gândi profund. Dumnezeu fiind, Mântuitorul ne propune să credem în Dumnezeul Lui, cu El împreună.. Înţelegeţi-L şi urmaţi-L aşa cum Îl urmez Eu. Credinţa este neapărat însoţită de urmarea lui Hristos.

Am zăbovit mult asupra acestor cuvinte, toată dupămasa, până m-ai sunat tu. Îmi pare atât de bine că ne vedem şi ne auzim. Ce dor mi-a fost, întreaga viaţă, să pot parcurge împreună cu cineva, pe viu, cuvintele Mântuitorului.

Am fost şi în seara asta la vecernie. Cum stăteam acolo, cu două-trei suflete în biserică, mă gândeam, pe cine oare Îl doare capul că noi facem vecernie, în locul lor, a celor care nu se obosesc să vină? Te uiţi în jur, cum bate vântul printre frunze, cum alunecă razele soarelui învăluind universul şi vezi cum toate vorbesc despre susţinerea lor de către Legea lui Dumnezeu. Vezi cum le ţine Dumnezeu în tăcere şi cum îşi văd toate de treaba lor. Numai omul nu-şi cunoaşte rostul, nu-şi vede de treaba lui.

13 Cuvânt ţinut pe 4 iunie 1998.

M-am oprit de-un timp la un lucru pe care nu l-am sesizat pînă acum, din cele spuse de Mîntuitorul [cum că] nu vă tulburaţi, credeţi în Dumnezeu şi Mie credeţi. Abia azi îmi dau seama de cutremurătoarea importanţă a acestei exprimări, dacă o luăm direct din gura Mântuitorului. Dumnezeu înnomenit fiind, după cum ştim prin credinţă, tocmai pe El Îl auzim spunând : credeţi în Dumnezeu ca Mine! Acesta-i tâlcul, aşa cum l-am descifrat din afirmaţiile Lui. Mântuitorul ne spune : credeţi în Dumnezeu şi în Mine! Ceea ce se tălmăceşte, credeţi în Dumnezeul Meu ca Mine. Adică, cum cred Eu, aşa să vă prindeţi şi voi de Tatăl.

Să ne încadrăm în taina lui Dumnezeu exact de pe poziţia Lui, asta o doreşte de la noi.

Cum Mi se vede Mie în Taina Dumnezeului Meu, aşa să vi se vadă şi vouă

Ce văd Eu, vă comunic şi vouă. Ce văd la Tatăl Meu, aceea Mă atrage şi Mă prinde. De la Tatăl am totul, prin EL trăiesc. Eu Îl ştiu pe Tatăl Meu şi, aşa cum Îl ştiu Eu, vi-L fac cunoscut şi vouă. Cu Mine împreună vreau să urcaţi şi să ne prindem toţi de Tatăl. Dumnezeul Meu e şi Dumnezeul vostru. Suntem în unime. Ca Mine în Dumnezeu să fiţi! Credeţi în ceea ce cred Eu!

Vă daţi seama, ne pune să-i fim parteneri în credinţă. Să fim şi noi la nivelul credinţei Lui. Este cutremurător. Auziţi? Credeţi ca Mine, şi cum Mă prind Eu de cele ale Tatălui Meu, să vă prindeţi şi voi. Unde-s Eu, să fiţi şi voi. Să fim împreună. Asta ni îmbie, „ca Mine". Adică a crede ca EL, care le ţine pe toate şi de care depinde totul. Şi de noi depind atâtea lucruri. Suntem puşi să stăpânim lumea, să fim parteneri cu Dumnezeu la conducerea vieţii. Ne uităm la cele din jurul nostru, cum aşteaptă, cum stau în tăcere toate şi îşi văd de menirea lor într-o taină negrăită. Depind şi de noi nişte lucruri ce vor a se desfăşura cu aceeaşi precizie ca în natură, lucruri care în mod sigur vor răspunde dacă atenţia noastră e îndreptată dumnezeieşte asupra lor. Credeţi în Dumnezeu. Aşa să le auzim de vii cuvintele Mîntuitorului, ca şi cum ni le-ar şopti în momentul de faţă: Eu vin de la Dumnezeu să vă spun că de la EL vă aduc viaţă şi aş dori să credeţi lucrul acesta.

Ideea aceasta, credeţi ca Mine în Dumnezeu, e teribilă şi mă cutremură că ea trebuie, cu grijă, să fie transpusă în mintea oamenilor. Mântuitorul ne-a făcut parteneri în a susţine împreună o parte din tainele vieţii. În a menţine ordinea printr-o veghe aşa cum o are El Care în tăcere ţine rosturile a toate cele. Sunt realităţi ce funcţionează sub observaţia noastră, se simt dependente de ceea ce facem noi. Stând eu în biserică, de exemplu, împreună cu cele trei suflete, m-am tot întrebat : ce se mişcă, ce se îmbunătăţeşte, oare, în urma faptului că venim aici, facem nişte semne, ne închinăm şi rostim cuvinte mari? Vorbim despre Dumnezeu situându-L undeva, atât de departe, în afara noastră. Zicem „Cel de Sus" sau „Cine-i mare ca Dumnezeu?", fără însă a înţelege şi a ne preocupa de îndemnul Mântuitorului : ca Mine să credeţi. Cum ascult Eu de Tatăl, aşa şi voi să faceţi. Acest Dumnezeu, despre care bolborosim atâtea şi atâtea, se face nici mai mult, nici mai puţin partener cu noi şi ne trezim pe cap cu minunea asta mai presus de toate minunile. Nu e copleşitor? Voi cu Mine şi ca Mine, atenţi la Tatăl, numai aşa este de a trăi. Ca Mine depindeţi de Tatăl.

Ajunşi deja aici, nu ne rămâne decât să tăcem înmărmuriţi şi să ne cufundăm în bucuria că suntem consideraţi parteneri ai Săi. Şi trebuie să facem ceva, se impune de la sine asta. Simţim neapărat nevoia să-L ascultăm. Citind Sfânta Evanghelie, în special capitolele 14, 15, 16, 17 de la Ioan, constaţi înfiorat că Dumnezeu, chiar Dumnezeu este Cel ce ne propune să fim ca El. Dacă aş fi văzut şi înţeles odinioară cu acest cutremur actual, mă întreb şi mă socotesc, Doamne, câte minuni de frumoasă şi înaltă trăire s-ar fi ivit, una după alta, chemate la viaţă, aşa după cum adânc pe adânc se cheamă.

În casa fariseului Simon. Fiece cuvânt al Mântuitorului este o taină, pentru că înlăuntrul său cuvântul, ca de altfel orice lucru sau fenomen văzut, deţine adâncimi care ne invită să le pătrundem. Avem mintea în acest scop, cu puterea ei de înţelegere a tainelor. Ne mişcăm, fără s-o ştim, printre taine.

În Evanghelia zilei de azi, Luca 7, 36-50, aflăm despre invitaţia la masă ce i-a făcut-o Mântuitorului un fariseu. În casa aceea a venit şi femeia păcătoasă. Pe mine m-a mişcat în mod deosebit taina acestei invitări. Ce va fi gândit Mântuitorul, invitat fiind la masă, El care este pâinea

vieţii, El, Cel ce ni se dăruieşte nouă spre viaţă? După ce s-a petrecut evenimentul sosirii în casă, a femeii aceleia, Maria Magdalena, care i-a udat picioarele cu lacrimi şi i le-a sărutat turnând apoi mir peste El, Mîntuitorul a avut ocazia să spună : am intrat în casa ta şi sărutare nu mi-ai dat, în vreme ce femeia aceasta - spre deosebire de voi - nu mai conteneşte să-şi arate preţuirea. Cât de amară, omeneşte vorbind, va fi fost în inima Lui observaţia aceasta de nu s-a putut opri s-o facă, referitor la primirea rece a gazdei vis-à-vis de un cu totul alt mod de întâmpinare, cel al femeii, cu revărsarea peste El a inimii ei. Maria Magdalena Îl învăluia cu întrega sa fiinţă.

Cum a intrat Domnul Hristos în casa lui Simon Leprosul, pe un aşa teren, într-o inimă atât de neglijentă? Inima acestui om s-a oferit, pretinzând că i se deschide primindu-l la masă. Cum s-a deschis, cu ce fel de deschidere? Mă mai gîndesc că Mîntuitorul va fi bănuit dinainte la ce se poate aştepta şi totuşi a primit invitaţia. Este invitat de un om cu inimă nepregătită de a primi pe cineva. Dar, în ciuda acestui fapt, a intrat în inima inaptă cu acel fior, cu acea dorinţă de a rezolva ceva, reformând-o şi dându-i inimii respective ton de deschidere. El nu a neglijat-o, ci a primit să intre.

De câte ori Îl provocăm, prin cererile noastre, la lucruri nefireşti, la ceva ce este tocmai pe dos faţă de ceea ce ar fi aşteptat să găsească în inima noastră! E adevărat că a spus : cereţi orice. Dar, ce mare problemă este în această cerere! Ce vrei tu, de fapt, când Îl chemi? Mântuitorul ne-a avertizat asupra problemei lui „ce anume vrei?" Trebuie să ne dăm bine de tot seama ce vrem de la El. Cel mai mare lucru este să ceri de la El ceea ce e cazul să ceri.

Pentru prima oară, de când citesc această Evanghelie, m-am simţit cutremurat de întrebarea : cum va fi acceptat Mîntuitorul invitarea la masă, ştiind dinainte cum va fi primit, cum este inima aceea, şi în general inima omenească, de împietrită. El a acceptat totuşi invitaţia, ceea ce este alarmant de sugestiv, fiindcă, iată, El doreşte a fi invitat oricum, în orice condiţii, pentru a se putea pune în discuţie problema inimii care primeşte în ea pe cineva. Pe Mântuitorul asta l-a angajat, să lucreze înlăuntrul nostru, să ne lucreze. Dacă aveţi dragoste între voi, voi face lăcaş din inima voastră, unde voi veni împreună cu Tatăl să locuim acolo. Dar

dacă nu avem dragoste, ce lăcaş să facă în noi, cum să ne locuiască? Să vină şi să nu poată opera nimic?

Trebuie, cu inimă, să-L primim în inima noastră. Când te pretinzi că primeşti pe cineva, mai întâi să vezi dacă ai unde-l primi. Dacă ai inimă. E o problemă majoră a meditaţiei teologice. Mântuitorul vine şi ni se îmbie, spunând : Eu sunt calea, viaţa, pâinea, Eu vă sunt totul, luaţi-mă în voi pe Mine. Le spune grămadă, toate acestea, inimii noastre care, desigur, e nedumerită şi nepregătită să se deschidă şi să se lase a i se face totul pentru a deveni inimă cu adevărat. Să poată fi lăsat Mîntuitorul în inimă, ca să avem ordine în ea. Cum vorbeam despre templu duminica trecută. Mântuitorul, uitându-se peste Templu, toate păreau la locul lor, în rostul lor firesc. Însă, când să intre-n Templu şi să găsească ce ar fi fost cazul, adică inimi deschise, unele faţă de altele, spre a primi Taina Lui, află cu totul altceva. Nu găseşte inimă în casa ce purta pe frontispiciul ei însemnul că acolo este Casa lui Dumnezeu, unde inimile se deschid dornice de cuprindere dumnezeiască unele faţă de altele.

Ce-a aflat, de fapt, înnăuntru? O realitate necorespunzătoare cu ceea ce era de aşteptat. De la acea imagine pornind, mă gândesc la invitaţia primită de Mântuitorul în casa lui Simon Leprosul. Ce mod de invitaţie au inimile omeneşti cînd nu sunt inimi, cât de absurd este să te invite cineva la el, în casa inimii lui, unde să nu poată obţine nimic. Te invit şi nu-mi dau seama că nu am cu ce să te ospătez, corespunzător cu pretenţia pe care o emit în momentul cînd te invit.

Mîntuitorul o afirmă pe femeia aceea, descoperind în ea inima adevărată. Vedeţi-o! Uite hal de inimă minunată! Mult a iubit. Mântuitorul apreciază, astfel, ce fel de inimă s-a descoperit în faţa Lui, vis-à-vis de cealaltă inimă care nici măcar câţiva stropi de apă n-a fost în stare să toarne pe picioarele Sale. Cum ar fi dorit Mântuitorul să afle o deschidere de inimă... abia a aşteptat. Şi iată, apare femeia ce-L surprinde cu acea deschidere desăvârşită. Şi a lăsat-o să-i facă ce vrea, i-a permis să-şi declanşeze întreg bunul-simţ al inimii ei.

Este o taină această descoperire a inimii în casa lui Simon Leprosul. Este prin excelenţă taina inimii. Aflăm pretenţii dumnezeieşti faţă de inima omenească, unde El a spus că are misiunea de-a intra şi a se face El inimă.

E problema problemelor această taină a inimii

Ne-a angajat pe noi toţi, făcându-ne de multe ori „să uităm de capul nostru" în cadrul acestei prietenii absolute, de colaborare dumnezeiască în căutarea tainelor, în pătrunderea lor şi în dibuirea inimii lui Hristos, în jurul căruia stăm şi acum. Ceea ce aud şi înţeleg de la El, vă comunic cu frică şi dragoste. Cred că am fost justificaţi a discuta cele de până acum, deoarece Mîntuitorul, chiar El, a spus că-L doare inima pentru lipsa de inimă. De veţi avea dragoste în voi, Eu voi locui în inima voastră. El ne-a provocat şi a vorbit spre a ne da material de gândire.

Stând noi aşa, la sfat, unii cu alţii, în momentul de faţă s-a conturat problema de care vorbeam. S-a atins în mine o coardă, pe care n-am ştiut, n-am bănuit că se poate cânta. Câte astfel de coarde vor mai fi fiind, coarde ce, o dată atinse, constaţi uimit că se poate înfiinţa o nouă cântare, nemaiauzită pînă acum. Mă întreb, prieteni ai mei, ce vom putea face pentru inimile oamenilor? Cu ce fel de inimă ne vom pregăti să-i întâmpinăm?

Cât despre mine, îndrăznesc, atâta cât mi-a mai rămas de trăit, să continui cu nădejdea şi cu dorirea fierbinte de-a fi în stare a face faţă unui răspuns ce trebuie dat, mai complet, Mîntuitorului care a zis : Eu mă sfinţesc pe Mine însumi ca să te cuprind, Părinte şi să te predau lor, pentru ca şi ei să se simtă deplin angajaţi. Să te simţi a fi, ori deplin angajat, ori de loc. Nefiind deplin angajaţi cauzei, nu facem decât să compromitem Taina, vorbind incompetent despre inima Domnului Hristos care ni se face inimă. Dacă nu avem inimă, adică deschidere reală, nu se trezeşte bucuria adevărată a inimii. Este înfricoşător de urât a-L discuta pe Mântuitorul, nedeplin angajaţi să-i pătrundem Taina. Hristos s-a angajat total în a ni se face viaţă. M-am angajat, Părinte, să le dau lor viaţa toată, neştirbită. Şi pentru asta voi fi în ei, făcându-le cunoscut lucrul acesta.

Ne cutremură faptul că Mîntuitorul, care a spus : uitaţi-vă la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima, se adresează celor de faţă din casa fariseului, dar şi nouă totodată, cu un fel de mustrare îndurerată. Îl vedem cum parcă nu se poate stăpîni a nu-şi face cunoscut punctul de vedere dumnezeiesc. Şi anume că, atunci când inviţi la tine pe cineva, trebuie să ai inimă în care să-l poţi adăposti şi odihni pe cel invitat. Vrea cu

totdinadinsul să-şi spună taina Lui, taina inimii pe care vrea s-o rezolve venind între oameni.

Dragii mei, gândiţi-vă, cu toată scumpătatea simţului vostru delicat, la cele spuse, iar mâine, poimâine sau când ne vom mai întâlni, să avem un nou schimb de gânduri. Totul a pornit acum de la întrebarea ce mi-aţi adresat-o : „ce mai faceţi, părinte?" Când sunt întrebat „ce fac", tu cel ce-mi adresezi întrebarea faci ordine în mine. Dacă eventual nu am făcut, mă provoci s-o fac. M-am tot chinuit, din zori, pe marginea Evangheliei amintite, cum să pun problema ca s-o pot rezolva. Mântuitorul cere rezolvarea problemelor, când ne atingem de ele. Voi, prin întrebarea „ce mai faceţi, părinte?", m-aţi invitat „la masă", oferindu-mi ocazia să-mi deschid inima şi să vă pun la îndemînă ceea ce-am cules din Evanghelia zilei. Aţi mărturisit, de fapt, că vreţi să lucrăm împreună. Că sunteţi interesaţi de ceea ce lucrează Hristos în inima omului. Şi eu vă mulţumesc pentru provocare.

De-am pune în aplicare măcar un ceas, două luarea în primire a ceea ce, cu sfinţenie, am pus la inimă când am cerut şi Dumnezeu ne-a dat. Am primit ce am cerut, dă-ni-L pe Hristosul Tău. Preotul anunţă apoi „Sfintele, Sfinţilor". Oare nu-i cazul, cu aceeaşi cutremurare de grijă a preotului, să trăieşti şi tu clipele tale până seara? Să le trăieşti consultându-te cu El pentru că L-ai făcut izvor al gândurilor, al simţirii tale. Cum i-a spus Samarinencii, apa cea vie ţi-aş da-o, care s-ar face în tine izvor de viaţă veşnică. Oare izvorul acela nu trebuie să izvorască aceeaşi sfinţenie cu care eu, acum când slujesc, mă prind de Hristos, încât trăirea mea să nu mai fie în această lume, ci numai în lumea Lui, numai în adevărul celor afirmate în clipe solemne de către Mîntuitorul : după cum sunt Eu în voi să fiţi şi voi în Mine?

Am avut această grijă tot timpul, dar nu am insistat suficient astfel încît ponderea cu care am trăit sfinţirea Darurilor să corespundă cu ponderea seriozităţii cu care, de la o clipă la alta, trăieşti numai în lumea Lui, nu în lumea asta împrăştiată. De ce nu am avut grijă? De ce nu am insistat asupra acestui lucru în principal? Căci degeaba am propus eu sfinţirea Darurilor şi sfinţirea Împărtăşaniei, dacă nu am pregătit şi terenul menţinerii acestei sfinţenii. De ce nu am trăit aşa înfiorat în suflet pânî acum, cu fiorul special din momentul de faţă, încât să nu mai pot sta nicio clipă fără gândirea asta, ci să o pun la inimă şi să mă înţeleg cu

ai mei referitor la importanţa cutremurătorului adevăr că noi nu trăim în lumea aceasta?

Mi-am luat obiceiul să notez, în liniştea nopţii, ceea ce gândesc. Îmi tot spun, „uiţi, omule, de-aceea notează". Se pot altera cele simţite. Temperatura aceea minunată se risipeşte şi, dacă nu notezi prompt şi bine acele lucruri, ele îţi vor ieşi din minte şi din viaţă, apoi vine seara şi îţi dai seama că tot lumeşte ai gândit, întrebându-te unde e cutremurul acela de dimineaţă.

A nu lăsa să scadă nivelul de atenţie la care ne-a provocat Mântuitorul

G. : Ce trebuie să fac ca să fiu atentă, părinte?

Părintele M: Osteneală. Cum te osteneşti, în tot lucrul greu al existenţei de zi cu zi, aşa să te chinuieşti în a nu lăsa din minte să scadă nivelul de atenţie la care ne-a provocat Mântuitorul când ne-a recomandat: fiţi atenţi la Mine neîncetat! Atâta insistă El pe atenţie. Este şi ideea mea centrală acest cuvânt al Mîntuitorului „neîncetat". Cum îţi bate inima neîncetat, aşa să fie şi gândirea atentă la Mine. Uitaţi-vă cum sunt eu de atent la voi pentru ca neîntrerupt să vă bată inima. Eu sunt inimă în voi. Oamenii zic „ei, aiurea, teorii...". El totuşi a spus-o cu limbă de moarte. Neîncetat să conştientizaţi că vă sunt viaţă. Aici, în a fi atent neîncetat, nu este de fapt vorba de un consum nervos care să-ţi dăuneze, dimpotrivă.

El a propus această tensiune, osteneală. Silitorii vor câştiga Împărăţia lui Dumnezeu. Nu rămâne nimic aşa ca băgat în traistă şi care apoi să lucreze de la sine, nu. Mântuitorul propune să colaborăm cu El. Dacă nu suntem colaboratori cu Dumnezeu, nu am făcut nimic. Asta e problema problemelor, să te sileşti cum te sileşti pentru obţinerea pâinii, cu sudoarea frunţii. Silinţa aceasta trebuie să o ai pentru a mă avea pe Mine. Eu sunt în voi, numai să Mă conştientizaţi.

Acest lucru e greu de pus la inimă. Oamenii apreciază sfinţenia declamativ. „Da, foarte frumos". Dar, ca ei să se împărtăşească cu Hristos, nici gând. Vin de îndată cu tot soiul de motivaţii.

Stau noaptea uimindu-mă câte nenumărate străluciri de gând apar. Credeam că nu se mai pot stinge şi totuşi atâtea s-au pierdut nescriindu-le pe hârtie şi nu le-am mai găsit în veci. Dimineaţă, venind încoace spre voi două, mi-a venit pe drum o idee, plecând de la spusele Mîntuitorului: păziţi-vă de oameni, că vor pune mâinile pe voi. Ce am păţit Eu, veţi păţi şi voi. Să ne aşteptăm deci la absolut orice. La a fi desconsideraţi, loviţi, marginalizaţi. Oare paza asta cui se adresează? Să mă păzesc să nu mă atace. Să fiu atent că oamenii sunt periculoşi? Cam aceasta ar fi indicaţia, că oamenii spre care ne-a trimis Mântuitorul să-i iubim sunt periculoşi. Aşa pare la prima vedere. Şi atunci mi-a venit în minte, oare de mine nu-i cazul să mă păzesc? De mine să am teamă, că nu sunt la locul meu şi produc altora îngrijorarea. Păziţi-vă de oameni, adică de mine. Şi eu pot fi o primejdie pentru alţii, aşa cum pot fi alţii pentru mine. Eu îmi sunt primejdie prin uitarea de care vorbirăm. Neglijând taina, minunea celor ce se întâmplă cu mine, devin o primejdie atât pentru mine, cât şi pentru cei din jur.

Două lucruri sunt de reţinut. Sfinţenia cu care ai primit Sfintele Daruri să nu scadă, ci să rămână întreagă până seara, clipă de clipă, colaborând direct, real cu Dumnezeu. Orice ar zice oamenii, să-mi astup urechile şi să mă concentrez în mine punându-mi problema aceasta a sfinţeniei, a angajării de care vorbeşte Mîntuitorul. Precum Eu Mă sfinţesc, fiind atent la Tine, Părinte, nu Te părăsesc, nu te slăbesc o clipă din ochi pentru a-Ţi face voia. Aşa şi ei, la fel, să-şi aţintească ochii la Tine şi să te păstreze ca ţintă a atenţiei lor. Şi prin Maria Magdalena trimite vorbă, spune-le fraţilor Mei că Eu Mă sui la Tatăl Meu, Care e Dumnezeuul Meu şi care este şi Tatăl vostru, ca şi al Meu. Acolo e ţinta Mea. Eu Îl am pe Tatăl drept Dumnezeu.

Mântuitorul ne propune astfel să fim la fel de atenţi la Dumnezeul Lui Care e şi al nostru. Le-am legat toate acestea făcând referire la : privegheaţi neîncetat şi vă rugaţi cu Mine, căci Eu Mă rog la Tatăl şi Dumnezeul Meu să vă ia şi pe voi acolo unde Mă ia pe Mine. Ne-au rămas nouă toate să le punem la inimă. Cuvintele Lui se pot uita, însă tocmai de aceea ne este adresată atenţionarea: privegheaţi neîncetat, altfel vă pierdeţi. Acesta-i sensul lui „neîncetat". Te pierzi, omule, dacă nu eşti atent clipă de clipă la Mine.

Am văzut primejdia uitării, să mergem mai departe. De gândit, gândeşti frumos, îţi vin atâtea în minte, dar le uiţi repede. Lucrurile acestea trebuiesc fixate. Or, pentru asta e nevoie de o muncă serioasă. Munciţi-vă pentru această ţinere de minte. Anume, că Eu sunt viaţă în voi. Le-a spus ucenicilor, pentru Mine ar trebui să se muncească ei, nu pentru pâine. Ce să faci pentru a le putea fixa în inimile tuturor, fiindcă uite, chiar tu le poţi pierde?

În lumea aceasta trăim între primejdia de a uita şi încântarea faptului că e atât de bine când poţi ţine minte aceste lucruri. Doamne, cum nu te mai poate deruta nimic atunci... Eu nu mai sunt din lume, zice Mântuitorul. În rugămintea Lui ultimă către Tatăl spune: nu am uitat, Părinte, să fac ce Mi-ai dat să fac. Parcă ar spune, uite ce am lucrat. Şi Mă rog pentru cei ce vor crede. Ei nu mai sunt din lume şi nici cei care ascultă de ucenicii Mei nu sunt din lume. Afirmă clar că noi suntem în situaţia de a nu mai fi din lume, atât ucenicii, cât şi cei care vor crede, prin ei, în cuvântul Lui. Vor trăi pe o altă platformă de simţire. Slava ce Mi-ai dat-o Mie, le-am dat-o lor. Cum sunt Eu în lumea Ta, să fie şi ei cu Mine în lumea Ta, nu într-a lor, iar Tu să ne vezi la fel. Să îi vezi Părinte cum mă vezi pe Mine. Slava Mea s-o aibă şi cei care au cutezat să iasă din lumea lor şi să intre în lumea noastră, a Mea şi a Ta. Eu în ei şi ei în Mine, desăvârşit. Deci nu aşa, cu lejeritatea de a mai şi uita că suntem în El şi El în noi, încât să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi i-ai iubit precum M-ai iubit pe Mine. De aceea le ceri lor să fie în lumea noastră, pentru că ei sunt iubiţi de Tine ca şi Mine. Ei trăiesc în iubirea noastră şi au iubirea noastră, nu a lor cea din lume. Şi pentru ca să fie una împreună cu Mine şi cu Tine, Eu le voi fi lor inimă.

Sunt legături asupra cărora oamenii sunt prea puţin atenţi. Lumea Ta, Părinte, este şi a Mea şi a celor ce ascultă de Mine. Noi suntem în lumea Ta, Părinte! De-aceea, repet, a trimis vorbă prin Maria Magdalena, spune-le că Mă sui la Tatăl Meu şi Dumnezeul Meu. Acolo e sediul Meu. Mă duc să vă gătesc loc. Să gătească loc în lumea Tatălui. Să gătească loc inclusiv aceleia pe care prima a anunţat-o ce are de gând să facă cu ea. Maria Magdalena, întrebată fiind la mormînt ce face acolo, a spus : vreau să-L ridic pe Domnul meu, să-L am eu pe El.

Când Maria, recunoscându-L, a vrut să-i cuprindă picioarele, i s-a răspuns : nu te atinge, încă nu M-am suit la Tatăl. Acolo Mă vei ridica,

din lumea Tatălui Meu. Mergem acasă la El şi acolo Mă vei avea deplin, în lumea atenţiei la Tatăl Meu. Şi spune-le şi ucenicilor să fie atenţi la Tatăl Meu. El să le fie Dumnezeu după cum îmi este Mie.

Cui le spune vorbele acestea extraordinare? Ele nu se pot arunca aşa, oricui. Le-a încredinţat unei femei simple, care însă a ştiut să-I citească dragostea. Şi, tot aşa, în ziua următoare, când voi citi Evanghelia, abia aştept să văd ce mai poate răsări din taina cuvintelor Mîntuitorului, încât toate să le adun repede şi să le predau celor ce au bunăvoinţa de a se folosi de ele.

Voi aţi venit acum şi mă întrebaţi ce mai fac. G., mă adresez ţie, ca să ştii ce fac şi de ce nu pot trăi fără voi şi să nu mai aud vreodată din gura ta că „astea-s teorii", fiindcă-L contrazicem, gândind în felul acesta, pe Cel care a murit pentru aşa-zisele „teorii". Părinte, noi suntem moştenitorii[14] sfinţiei voastre. Adu-ţi aminte, aşa ai afirmat la ultima noastră întrevedere, când ne aflam tot aici unde ne aflăm acum. Nu uita asta.

G. - Ştiu ce am zis, dar în general sunt atât de uitucă, rugaţi-vă pentru mine.

Părintele Miron : Părinte, zice Mântuitorul, mă rog pentru cei pe care Mi i-ai dat, căci uită mereu. Şi, în continuare, zice, pentru aceştia Mă rog, nu pentru lume, ci pentru cei care au primit cuvintele ce Mi le-ai dat. Şi mai departe : Părinte, pe Tine lumea nu Te-a cunoscut, dar Eu te-am cunoscut şi aceştia au cunoscut. Ei nu sunt din lume, ci sunt sfinţiţi în adevărul Tău. Nu Mă rog să-i iei din lume, ci să-i păzeşti de cel viclean care le mută atenţia de la Tine la altele. Mă rog pentru ei. Uite, tu ai zis să mă rog, dar chiar Mântuitorul pune problema: Eu mă rog pentru ei. „Cel viclean" este raţionamentul ce te absoarbe, determinându-te să te gândeşti la altceva. Mântuitorul tocmai pentru asta se roagă, pentru a fi noi feriţi de primejdia uitării.

Iată cum vi le spun toate, ce gândesc, ce fac. Fără niciun fel de reţinere sau teamă. Nu am avut alte suflete lipite de taina mea aşa cum sunteţi voi. Eu ştiu ce ştiu, legat de voi toţi. Şi, când vă văd acum stând de vorbă la nivelul acesta, vă puteţi închipui ce înflorire de viaţă şi bucurie

14 Şi implicit, după ospitalitatea pe care o acordăm primirii cuvintelor de faţă, şi noi, la rândul nostru.

nespusă am că vă pot pune la inimă asemenea lucruri. Sunteți dintre cei care le știu primi direct, calde, vii, precum le-am cules eu, dându-vi-le apoi. Despre lucrul acesta spune Mîntuitorul aici: de acum vin la Tine, Părinte, și le grăiesc acestea ca să fie deplină bucuria Mea in ei. Deci, bucuria Lui că ne are, să o avem și noi ca El. Părinte, bucuria Mea pentru Tine, pe care Te văd cum îi iubești, s-o aibă și ei exact ca a Mea. Asta vreau eu cu voi, aceasta-i lucrarea mea.

G: Sunteți fericit, părinte!

Părintele Miron : Sunt, pentru că mă aflu aici și voi recepționați acest lucru, nu-i așa?

G: Vă aud și îmi e așa drag, însă inima mea e friptă pentru băiatul meu. Mă tot chinuie întrebarea, unde e copilul bun de altădată?

Părintele Miron : Spune Mântuitorul : păzește-i, Părinte! El se roagă, Hristos, care s-a întrupat în noi și se îngrijorează permanent, nu cumva să deraiem de la situația de a fi una cu El.

G: Ce spune oare Dumnezeu când ne vede atât de mici? Ce va fi gândind despre noi? Mă ajunge moartea în micimile mele și de lucrul acesta îmi e tare frică.

Părintele M : Bucuria Mea să fie în ei. Adică vrea să ne bucurăm ca El. Asta așteaptă de la noi, să ne bucurăm când descoperim că El neîncetat este atent la noi. El așteaptă aceeași atitudine, aceeași atenție. Îți crapă capul de concentrare și de uimire când îți propune El asta, aceeași atenție la Tine s-o aibă și ei, ca Mine, Părinte. Atât de mult mă bucur de ei când o au această atenție.

Acum, în clipa de față, credeți voi că se bucură Mântuitorul? Când sunteți doi, trei adunați în numele Meu, pentru un lucru bun, voi fi și Eu cu voi. Deci, acum, se uită în ochii noștri și ne face martori unii pentru ceilalți. Noi ținem sfat cu Sfânta Treime : „cum să fac, ce să fac?" E sfârâmarea minții ca să nu ies din sfatul, din structura Sfintei Treimi. Mă auzi? Lasă-l pe băiat, va veni el la liman când nu vei mai fi.

Cândva, fii sigură că Îl va arde la inimă şi Îl va prelucra tot ce ai fost şi ai făcut pentru el.

G : Mă simt aşa, fără niciun rost în lume, câteodată.

Părintele Miron : În ultimă instanţă, Mântuitorul nu a murit cu năduful acesta, văzând cum se duce fără a-i fi putut lămuri şi converti pe toţi? Nu a putut face altceva decât să rostească acele cuvinte cutremurătoare: Părinte, iartă-i, că nu ştiu ce fac! Se roagă pentru ei, deci, se roagă şi pentru băiatul tău, de asta să fii sigură. Nu ai fost tu poate în stare, nu le-ai putut da copiilor nervul acela dumnezeiesc, însă are grijă Acela care ştie de tine că sunt ai tăi.

Aşa gândesc şi eu despre ai mei : „tu îi ştii, Doamne, ştii ce am vrut, ce am urmărit... iartă-i, Părinte şi iartă-mă şi pe mine!" E o taină pe care nu o scormonim noi şi nici nu ne bazăm, uşuratic, gândind că „lasă, Dumnezeu e mare şi bun, face El ceva cu toţi!" Nu, nu în felul acesta, ci pur şi simplu, cu frică şi cutremur, facem apel la taina cuvintelor dumnezeieşti, rostite pe cruce : iartă-i, că nu ştiu ce fac! Repet, cu frică şi sfială rostim şi noi, dar, faptul că taina există, de asta nu ne îndoim. Ce ştim noi?

Au trecut patru zile[15] de la prăznuirea Naşterii Domnului. Altfel spus, începutul vieţii din noi cu El împreună. Născându-Se El în noi, creştem în El şi creşterea aceasta în El a vieţii noastre, Mântuitorul ne-a garantat că o susţine venind cu Tatăl în noi, în toate zilele, drept putere de viaţă. În acest sens fac şi eu menţiunea că Sfânta Liturghie nu se încheie prin rugăciunea ce se face la sfârşit. Această rugăciune este o rugăciune spre a ne aminti că ceea ce s-a petrecut în Sfânta Liturghie, unde ne-am împărtăşit, e ceva care va dăinui în toate zilele. Sfânta Liturghie e începutul de viaţă pentru fiecare zi. Duminica de azi are rolul de atrage atenţia asupra a ceea ce avem noi de înţeles după Naşterea Domnului ca să rămânem în El, Cel născut în noi, cu inima, cu simţirea, cu gândirea noastră.

Ieri, sâmbătă, s-a citit Evanghelia de pregătire a acestei duminici, Evanghelie în care se pune problema necesităţii de a ne însuşi gândirea lui Hristos în locul gândirii noastre. A gândi înseamnă a trăi în

15 Cuvânt ţinut pe 29 decembrie 1997.

Hristos-Cel-născut, crescut şi în acelaşi timp rămas în noi prin Sfânta Împărtăşanie de toate zilele. Avem aici o mărturie a sfântului evanghelist Matei referitor la mentalitatea lui Hristos, în care dacă trăim şi noi, nu avem voie să greşim. Fiindcă El nu greşeşte când vine cu speranţa că împreună cu El ne vom însuşi gândirea lui Dumnezeu.

Gândurile Mele, care-s ale Tatălui, vi le pun vouă la inimă. Zice evanghelistul Matei, „mulţi au venit după El şi i-a vindecat pe toţi. Dar le-a poruncit ca să nu-L dea în vileag. Ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul" (Mt 12, 15-16) I-a tămăduit pe cei ce n-aveau viaţă perfectă în ei. Asta se referă propriu-zis la viaţa trupească. Şi le-a poruncit celor tămăduiţi să nu-L facă arătat. Dar cei care erau cu El au văzut.

Mi-a atras atenţia această specificare. Şi e cazul să ne punem inima la probă, încercând să ne apropiem de taina pe care evanghelistul Matei vrea să ne-o spună. „Le-a poruncit" nu e o vorbă uşoară, să nu spună despre El nimănui. De ce? Remarca lui Matei este pentru ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul care-L descrie pe Mântuitorul ce avea să vină. E punctul de vedere al ucenicului. E ceea ce i s-a părut că vrea Mântuitorul să spună celor pe care i-a tămăduit. Şi anume, să-L cunoască bine şi să nu-L prezinte ca pe un simplu vindecător, pentru că ar fi incomplet. Mântuitorul a avut o altă misiune, de a ne fi viaţă din toate punctele de vedere, iar noi e cazul să-L considerăm nu ca pe un tămăduitor, ci ca pe Însăşi Viaţa. El este viaţa noastră.

Evanghelistul face trimitere la Isaia care l-a descris pe Mântuitorul şi meditează : de aceea le-a poruncit lor, pentru ca popoarele cele multe să nu înţeleagă cumva că misiunea Lui a fost doar de a tămădui pe bolnavi. Mântuitorul trebuie să fie înţeles complet. Spune Isaia în proorocia lui, „iată Fiul Meu pe care l-am ales, iubitul Meu întru care a binevoit sufletul Meu, pune-voi duhul Meu peste El şi judecată neamurilor va vesti". Proorocul Îl exprimă pe Tatăl, reproduce cuvintele lui Dumnezeu aşa cum le-a auzit în descoperirea sa, cum vor fi ele rostite la Botez şi la Schimbarea la Faţă : „iată Fiul Meu cel iubit".

La praznicul Naşterii luăm aminte că Pruncul este Cel ce s-a semănat în noi şi împreună cu El am devenit ai Tatălui. Acest Fiu iubit ne va vesti : Eu sunt în voi cu Tatăl Meu. El s-a născut în noi şi ne-a învăţat a ne prinde toate gândurile în El. „Şi judecată neamurilor va vesti". Pruncul acesta va vesti neamurilor gândul Meu. Le va arăta gândirea Mea despre

ei. În însăşi inima noastră va semăna gândirea, dragostea lui Dumnezeu şi oamenii se vor deprinde a gândi ca Domnul Hristos. Noi, neamurile ce-L purtăm pe Fiul Său în inimi, drept judecată, vom gândi împreună cu El tot ce avem de gândit. E foarte clară această trimitere ce ni se face: neamurile ce-L vor purta pe Hristos vor înlocui judecata lor cu mintea Lui, care la rându-i este mintea Tatălui. Neamurile nu vor avea voie să judece greşit pentru că vor avea drept judecată, judecata Fiului lui Dumnezeu. Noi vom lua atitudine cu El.

Iată ce fel de atitudine va avea acesta : „nu se va certa, nici nu va striga, nu va auzi nimeni pe uliţe glasul Lui. Trestie strivită nu va frânge şi feştilă fumegândă nu va stinge, până ce nu va scoate, spre biruinţă, judecata. Şi în numele Lui vor nădăjdui neamurile". Nu se va pricinui (certa) cu nimeni, zicem parafrazând, acesta va gândi ca Mine, nu se va contra, nu se va revolta împotriva vieţii, ci o va lăsa să se desfăşoare fără împotrivire, fără s-o modifice, aşa cum o are de la Tatăl. Nici nu va striga. Cine strigă, se impune pe el însuşi, ca pe cel de care trebuie să asculte toată lumea, parcă ar zice : „uitaţi-vă la mine, ascultaţi de mine!".

Dimpotrivă, Mîntuitorul va pretinde ca împreună cu El să ascultăm de Tatăl, nu pe Sine prezentându-se drept călăuzitor, ci pe Tatăl Care e întruchiparea dragostei. Dragostea niciodată nu strigă, ci-i atentă să învăluie şi să susţină viaţa. Nimeni nu va auzi glasul Lui pe uliţă. Oamenii, pe uliţă, vorbesc câte şi mai câte, toate minunile, părerile. Întreaga politică se poartă pe uliţă. Mântuitorul, prin felul Lui de a fi, reprezintă dragostea Tatălui şi, ca atare, nu va vorbi pe străzi. Nu-şi va risipi atenţia la unele şi altele, ci va fi atent numai la Tatăl, ca după El şi cu El să păşească, nerisipindu-se în alte preocupări. Mergerea Lui e o mergere cu paşii Mei, cu dragostea Mea, nu va fi o umblare risipită, ci într-o singură direcţie, aceea de-a face ce-am spus Eu. Şi asta o va săvârşi în tăcere. Aşa va fi firea Luişi mintea pe care neamurile şi-o vor însuşi.

„Trestie strivită nu va frânge". Nici un pai, dacă-l întâlneşte pe potecă, nu-l va nesocoti călcând şi el peste pai ca ceilalţi oameni, atât de atent va fi acest Fiu al Meu, peste care-i duhul atitudinii Mele faţă de oameni. Nici un fir de pai zdrobit nu îndrăzneşte să calce pentru a nu-i face vreo stricăciune. În toată clipa, El ştie că ceea ce este-n jur, e al Tatălui şi trebuie să grijească, pentru a nu face vreo stricăciune, risipire în felul de a gândi. Paiul, odată strivit, nu-l va frânge. Aşa simţire şi judecată va

avea mintea Lui care umblă fără să deranjeze sau să smintească cu nimic viaţa. „Feştila fumegândă n-o va stinge", adică ceea ce-i aprins, nu va stinge. Oriunde zăreşte, chiar şi numai ceva că e viu, şi se referă la orice fiinţă omenească întâlnită, va avea grijă a nu-i fi pricină de scădere a vieţii. Practic, se va apropia de om cu grijă să nu smintească pe nimeni, va trece ca o binecuvântare nevăzută, ca o căldură ce se naşte, învăluie şi poartă orice vietate. Unde se vede doar o scânteie de viaţă în om, El e atent să n-o primejduiască, să n-o împuţineze sau s-o umbrească. Aşa a fost firea Domnului Hristos şi aşa va gândi El în oameni, unde avea să se sălăşluiască, fiindu-le lor viaţă în toate zilele. Va fi gândirea şi simţirea oamenilor. De la gândire mergem la simţire, cu inima împlinim ce gândim. Ceea ce gândeşte El cu Tatăl, dovedeşte şi în fapt. Judecata Lui va fi grija de-a păstra intact, frumos şi întreg gândul Tatălui despre noi, ca purtători ai chipului Său.

„Până ce nu va scoate, spre biruinţă, judecata". Adică, atâta luptăm, până biruie-n noi judecata Lui, nu a noastră. Să nu ne lăsăm ademeniţi de un alt fel de a judeca. Numai cu El să luăm decizii. Deciziile noastre să fie un rezultat al biruinţei gândirii lui Hristos. În tot momentul, referitor la ce avem în faţă de gândit, trebuie să fie în noi hotărârea lui Hristos care nu va călca cu neglijenţă, ci totul va face sub strictul control al Tatălui ce-i conduce gândirea. Să nu gândiţi şi vorbiţi decât ceea ce mă auziţi pe Mine vorbind, Care-s atent ca tot ce mă-nconjoară să fie învăluit în grija Mea.

Va trebui să biruiască-n mintea oamenilor mentalitatea lui Hristos despre viaţă

Ei trebuie să trăiască cu firea atentă şi grijulie a lui Dumnezeu. „În numele Lui vor nădăjdui neamurile", conducându-se numai după mintea lui Hristos. Aşa făcând, neamurile nădăjduiesc că viaţa nu li se va stinge niciodată, având în vedere că în ea trăieşte Însuşi Izvorul vieţii, Cel ce o dată s-a născut în noi. Iar noi crescând în El şi împărtăşindu-ne cu El, vor ajunge neamurile să se pătrundă de bucuria de-a nu se mai teme că vreodată viaţa lor se va stinge. Pentru că viaţa lor se compune din Fiul lui Dumnezeu, Izvorul vieţii. Şi aşa se face legătura cu ce a spus

Mântuitorul către Tatăl : Părinte, mi i-ai dat să le dau viaţă şi Eu asta am făcut.

Cum? Le-am arătat prin Mine cum mă voi purta Eu în viaţa lor, ajutându-i să înţeleagă că dragostea Ta e viaţa. Şi dragostea Ta îi va convinge că ei nu vor pieri niciodată. Viaţă veşnică am venit să le dăruiesc. Adică să te duc pe Tine în viaţa lor, cunoscând ei că avându-te pe Tine şi pe Mine, au viaţă veşnică. Ei vor fi în veci vii în Noi. Mă duc să vă gătesc loc în sânul Tatălui Meu. Dacă voi în Mine şi cu Mine veţi trăi, vă veţi afla în Tatăl Meu cu Mine. Şi asta înseamnă „în veci".

Acest lucru vrea să ni-l spună Crăciunul. După ce-am serbat naşterea Fiului iubit, trimis să se nască în noi, şi noi cu El să creştem, nu vom mai avea moarte, aşa cum El a dovedit-o că, omorându-L oamenii, n-au putut distruge viaţa Tatălui din El. Viaţa Tatălui va fi şi în noi, împreună cu El şi nu o va putea nimeni topi sau desfiinţa vreodată.

Cum va fi viaţa veşnică, n-o ştim. Nu ne putem imagina. Dar Îl credem pe Mîntuitorul, luându-L pe El drept temei. Va şti El ce să facă cu viaţa noastră. Dacă ne-am săvârşit cu El în noi, judecând în toată clipa cu gândirea Lui, dacă aşa am trăit, atunci în mod garantat avem viaţă veşnică.

Taina Lui e mai presus decît ceea ce ne-am putea închipui. Spune apostolul Pavel : am fost în al treilea cer şi am văzut acolo ce nu se poate spune. Ce? Garanţia a ceea ce noi avem de trăit în veci cu Tatăl. Or, asta nu se poate spune în cuvinte. Trăind cu El, ne bucurăm cu bucuria nesfârşită că viaţa noastră este în mod absolut garantată de Dumnezeu. Altă mentalitate nu se poate concepe decât ce ne sugerează Mîntuitorul. Cu Mine veţi fi în veci.

Încă ceva. Ectenia de la parastas, unde zicem : odihneşte Doamne pe robul Tău, că nimeni nu e fără păcat, fără numai Tu Cel ce eşti viaţa. Iartă păcatele, că nimeni din cei ce se nasc nu e fără greşeală, ci numai Tu. Mă leg de această specificare. Cum s-o încadrăm în odihna noastră de gândire? Cu alte cuvinte suntem justificaţi a greşi, aşa reiese. Dimpotrivă. Nimeni nu este fără greşeală decât cei care trăiesc în Mine. Omul care nu trăieşte-n Mine nu poate trăi fără de păcat. Nici un om nu-i fără greşeală dacă nu sunt Eu viaţă în el. În toată clipa, fără Mine, omul greşeşte, trăind după pofta lui.

Este de foarte mare importanţă această specificare. Deci cuvintele acestea, nimeni nu e fără greşeală, dreptatea Ta e dreptate în veac înseamnă gândirea despre a trăi, numai a Ta e cea corectă. Gândirea cea fără de Tine e greşită în tot momentul, lucru care ne invită a înţelege că fără Mine în nici un caz să nu gândiţi că puteţi trăi fără greşeală. Să nu vă scuzaţi că e imposibil, fiindcă dacă vă scuzaţi, e ca şi cum aţi cere permisiunea de a gândi fără Mine. Or, a gândi fără Mine e pur şi simplu moarte.

„Dreptatea Ta e în veac". Dreptatea nu se referă la dreptatea ce-o face Dumnezeu cu noi, ci înseamnă aici a gândi drept. E arătarea sensului drept. Mentalitatea Lui e dreptatea. Dreptatea Ta e dreptate în veac şi cuvântul Tău e adevărul, căci Tu eşti Învierea şi viaţa. Întru Tine avem viaţă. Prin Învierea Ta. Pentru ca în urma acestei vieţi trăite întru Învierea Ta să ajungem şi noi fără greşeală în tot ce facem.

Nimeni nu e fără greşeală dacă nu are gândirea Mea şi atunci să-şi aleagă fiecare ce-şi alege şi ce-şi alege, aceea va avea. Marea concluzie se impune de la sine. Ori alegi mentalitatea şi gândirea Lui, ori atunci să nu te aştepţi să ai vreo scuză când ţi se va spune „nu te cunosc". Nu ai scuză pentru faptul că gândirea ta nu a fost a Mea.

Sunt vorbe mari, spuse de El cu grijă mare, nu care cumva să greşească nici El. Mântuitorul mereu a avut grijă să nu greşească. Să nu omită ceva din cele ale Tatălui. De aceea a şi atenţionat. Nu daţi în vileag cele văzute. Adică, nu mă faceţi arătat oricum fiindcă am misiune mare să vă fac cunoscut că sunt viaţa voastră, nu un tămăduitor. A avut continuu grijă să nu iasă din gândirea Tatălui în tot ce ne-a spus nouă. Vă daţi seama, atunci, ce grijă se cuvine să avem noi în a nu ne abate de la gîndirea Lui dacă El Însuşi se prezintă ca unul căruia-i este teamă să nu iasă din ea?

Nu e minunat că i s-a dat omului posibilitatea de a gândi? În toată vremea mă uimesc cum de putem ajunge noi la fineţea de precizii pe care ni le îmbie Mîntuitorul când spune : trăiţi ca Mine, cum trăiesc Eu cu Tatăl Meu. Avem posibilitatea să ne înspăimânte netrăirea ca El. Faptul de a nu trăi ca El nu are nici o scuză. Dacă El ar fi ştiut că vom fi nesimţitori, nu ne-ar fi încredinţat asemenea taine. Dar ni le-a pus la îndemână fiindcă suntem capabili a ne însuşi fineţea şi precizia Lui, identice cu ale Tatălui. Şi atunci nu ne mai plângem de nimic. Jugul Meu

e uşor şi sarcina Mea e uşoară pentru că mă conduc după Tatăl Meu. Iar voi după Mine. Şi, în felul acesta, nu vom greşi nici unii, nici alţii. Ce vă face pe voi să gândiţi altfel decât gândesc Eu, decât Tatăl care v-a dăruit viaţa? Avem posibilitatea de-a face legătură şi să găsim logica acestei exprimări : cum credeţi voi să gândiţi mai bine decât Cel ce v-a dat gîndirea? Omul zice, „apoi, se poate trăi şi aşa", în sensul lui „oricum", dar Dumnezeu ne răspunde : nu vă cunosc pe cei care aţi considerat că se poate trăi oricum.

Inima se murdăreşte şi are nevoie de luminozitatea transparenţei iubitoare în Hristos

Am notat aici cîte ceva, pentru a le putea discuta[16] cu voi, acum.

Spălarea picioarelor la Cina cea de Taină. Ce semnificaţie are ea? E vorba aici de spălarea rămăşiţelor nesimţirii inimii, ca murdărie de răutate din relaţiile frecvente cu oamenii şi impacturile conflictuale trăite neglijent. Acestea ar fi obiectul spălării, a curăţirii picioarelor. Mântuitorul i-a spus lui Petru : dacă nu mă lăsaţi să vă spăl picioarele, nu veţi avea parte de Mine. Atunci Petru i-a răspuns, după cum bine ştim : dacă-i aşa, spală-mi tot. Mântuitorul a precizat : nu-i nevoie în întregime, pentru că în mare sunteţi curaţi. Numai pe picioare e nevoie.

De ce? M-am gândit la spovedaniile pe care le facem noi. Ele reprezintă un fel de spălare mai concentrată. De ce fel de spălare e nevoie înainte de Sfînta Împărtăşanie? Noi suntem încadraţi în viaţa lui Hristos, dar aşa cum umblăm cu El în noi, în impactul ce-l avem unii cu alţii, se poate întâmpla să se rănească, să se şteargă câte ceva din întregul de curat al trăirii. Mă întâlnesc cu tine şi mi-am făcut o impresie greşită până în momentul în care mi-am venit în fire să mă corectez. Până să ne dăm seama că noi cu ochii Lui e cazul să judecăm, se produce un spaţiu pasibil de o murdărie oarecare, provenită din părerea necontrolată cu care abordăm întâlnirea noastră cu aproapele. Spălarea picioarelor vizează tocmai această spălare de eventualele impresii greşite trăite pe parcursul zilei. Sunt goluri de uitare ce trebuiesc puse la punct, pentru că Hristos trebuie să ne ocupe, în întregime, fiinţa. De aceste murdării

16 Cuvânt ţinut pe 24 aprilie 1998.

spune Mîntuitorul că ne spală, pentru a nu mai rămâne nimic murdar când ne aşezăm cu El la masă, la Cina Lui de Taină.

„Inimă curată zideşte în mine şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele". Acesta-i tâlcul Spovedaniei înainte de a ne împărtăşi cu Sfintele Taine. Ea are rolul spălării de aceste neglijenţe avute-n contactul cu aproapele, contact ce-ar fi trebuit făcut cu inima Lui. Dar noi din păcate l-am avut cu inima noastră şi ea a prezentat momente de insuficientă pregătire în atingerea cu cel de lîngă noi, murdărindu-se cu impresii personale despre om, impresii care trebuiesc şterse numaidecât pentru că stăm cu Hristos la masă şi se cere a avea transparenţa Lui. Inima să fie luminată de aceeaşi lumină a Sa, neexistând nici un punct de întunecime, de înţelegere alta decât a Lui.

Cunoaşterea lui Dumnezeu este cea despre care vorbeşte Mântuitorul în rugăciunea Lui de la Cină : aceasta este viaţa cea veşnică, pe care Mi-ai dat-o să le-o dau, să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat. Cunoaşterea e necesitatea de-a pătrunde în spiritul dogmei când vorbim despre Dumnezeu. A pătrunde în duhul adevărului care te face liber de a ţi se vedea că poţi fi împlinitor, până-n adânc, al binelui lui Dumnezeu.

Dacă pipăim duhul Binelui, atunci ştim ce avem de făcut

Asta ţinteşte Mântuitorul când zice că viaţa veşnică înseamnă să Te cunoască pe Tine, „singurul Dumnezeu adevărat". Dacă Te cunoaşte pe Tine, Părinte şi pe Mine care Te fac cunoscut, dacă pipăie adîncul intenţiei Tale de bine, atunci omul şi-l însuşeşte şi el acest punct de vedere, devenind liber de a circula în tot câmpul vieţii dumnezeieşti, ştiind până unde să meargă cu căutarea binelui. E de mare importanţă grija de-a pătrunde-n spiritul cuvântului lui Dumnezeu, ca apoi să-l punem în aplicare. În felul acesta, cuvântul pus în aplicare va deveni în însăşi inima noastră un izvor de cunoştinţă. De aceea a zis Mântuitorul către Samarineancă că va veni vremea cînd oamenii se vor închina în duh şi-n adevăr. Asta înseamnă a şti Cui te închini când te închini. De aici se deduce pentru noi că, atunci când pătrunzi duhul binelui, îţi dai seama pe Cine urmezi, de Cine asculţi. Direct de Dumnezeu. Automat ţi-l însuşeşti duhul lui Dumnezeu, din care apoi va izvorî toată tensiunea

ta de a face bine, fiindcă ştii cu Cine ai de-a face când săvârşeşti binele. Când pătrunzi în spiritul duhului lui Dumnezeu, te atingi de înţelegerea dragostei lui Dumnezeu, care te reclamă, te obligă a te încadra în ea. Părinte, dragostea cu care Tu Mă iubeşti, Eu am grijă să fie în oameni şi Mă fac lor inimă, pentru ca s-o pipăie această dragoste.

Să-i mai zicem şi altfel duhului Adevărului : miezul întregului de bine din Dumnezeu. Miezul pipăindu-l, deodată cuprinzi tot ce cuprinde dragostea. Inima Mea s-o căutaţi înlăuntrul vostru, pentru că ea este. Eu sunt viaţa în voi. Să facem exerciţiul mutării atenţiei de la ceea ce e înrobitor către adevărul binelui.

Am ascultat o emisiune la TV unde se vorbea că în mijlocul Raiului a fost pomul cunoaşterii binelui şi-a răului. Asta poate duce la neînţelegerea ideii pe care-ar fi vrut s-o spună. Trebuia să vorbească de pomul vieţii, alături de care se afla şi celălalt. Omul gustă din poamele ce seamănă cu cele din pomul vieţii. Să se mute atenţia de la aparenţa de bine, care pe din afară se arată bine, dar în realitate e mincinos. Omul să încerce numai acele gustări din pomul vieţii, să nu mai caute şi alte gusturi. Pomul cunoaşterii binelui şi-a răului însemnează aceste „alte gusturi". Mijlocul Raiului este miezul totului de bine ce se cuprinde în Hristos, ca deschidere a Tainei binelui lui Dumnzeu. Să pipăim gustul garantat al raţiunii binelui dumnezeesc. Să nu luăm nici o atitudine de gând fără atingerea fulgerător de rapidă cu binele lui Dumnezeu.

De ce sărutăm Evanghelia? Când sărut Evanghelia, îmbrăţişez miezul de bine ce mă cucereşte pe mine din duhul dragostei lui Dumnezeu pe care Evanghelia Îl exprimă. Evanghelia nu te sfinţeşte în aceea că o săruţi. Mă sfinţesc sărutând Evanghelia dacă o fac ştiind, cum a spus Mîntuitorul, Cui mă închin. Eu o sărut ştiind ce cuprinde ea, duhul binelui lui Dumnezeu. Acest duh al binelui Îl preţuiesc, de aceea sărut Evanghelia. Angajamentul de a mă lipi de duhul binelui, acela mă sfinţeşte. E un lucru foarte important. Şi cu icoanele, la fel.

Am mai notat că Izvorul vieţii ţâşnind, împinge spre dăruire mai departe, spre Sfânta Împărtăşire. În Post totul ţinteşte spre Sfînta Împărtăşire, spre „Sfintele Sfinţilor". Mântuitorul a zis femeii Samarinence că poate să-i devină izvor al vieţii ce ţâşneşte în Împărăţia lui Dumnezeu, care, dacă este în noi, ne împinge spre dăruire aşa cum e Mântuitorul gata de dăruire. Ceea ce iese din duhul adevărului, care-i în

inima noastră, ne împinge spre dăruire ca într-o cascadă, precum apa se împinge din izvor şi în felul acesta curg din inima noastră impulsurile de bine ce nu se pot opri, fiindcă în adîncul inimii este însuşi Duhul lui Dumnezeu. El este împingător spre bine, în inima noastră.

De aceea, dacă-L avem în inimă, conştient, pe Hristos, binele va ţâşni nemaiputându-se opri şi curgând în toate direcţiile. În Post ne lucrează pe noi inima, pentru că în ea lucrează Hristos. Deci din inima în care e lucrător Hristos ies toate preocupările de bine ce le întreprindem în Post pentru a ne forma inima în deplinătatea asemănării cu El. În Post ne potrivim inima după El, care ni se face inimă, prin Sfânta Împărtăşanie.

De ce luăm toţi parte la slujbe în post, slujbe care-şi au rostul de a ne împărtăşi? De ce e nevoie să participe toată lumea?

Biserica este în întregime trupul lui Hristos. Acest trup a lui Hristos are nevoie de-a se menţine total în dragoste, în duhul lui Hristos şi Biserica propune să vină toţi, pentru a lua parte în comun la această lucrare de prelucrare a inimii în Hristos. La tratamentul acesta al inimii de-a se forma în Hristos contribuie întreaga Biserică, după cum şi tu ajuţi pe toţi să facă acelaşi lucru, prin venirea ta. E nevoie de această colaborare a întregului pentru a dobândi inima lui Hristos. Fiecare în parte contribuie la inima lui Hristos. Dacă nu luăm parte, fiecare, inima Bisericii nu se poate forma. Deci e cazul să nu lipsească nici o părticică de inimă din Biserică.

Inima omului, ca întregime de bine, se compune din toate inimile laolaltă

Pentru a fi bun, mă formez din contribuţia dragostei tuturor. Mă duc la Biserică deoarece fără mine nu se poate împlini inima Bisericii, mi se simte lipsa ca o ştirbire, greşeală, sminteală. Dacă stau deoparte, produc sminteală acestei Biserici, acestei inimi. E de o enormă importanţă să ai conştiinţa obligativităţii de-a lua parte la toate slujbele Bisericii, la formarea inimii în Hristos, căci toţi depind de mine după cum şi eu depind de toţi. Hristos nu lasă pe nimeni în afară şi aşa trebuie să fie şi inima omului în raport cu comunitatea din care face parte, fiind încredinţat omul că dacă merge şi el, toate se fac, iar dacă nu merge, nu se face nimic.

Acesta-i duhul slujirii în Post. Duhul binelui lui Hristos reclamă pe toată lumea să ia parte împărtăşindu-se cu noi.

Să ieşim din Post pe deplin hotărâţi că nu mai vrem decât voia lui Dumnezeu s-o punem în valoare, fără compromisuri

Nu se pune vinul vechi în vas nou. Nu se pune petec nou la haină veche. Printr-un petec nou pus la haină veche nu repari nimic. Haina trebuie să fie nouă pentru a exprima ce anume îmbracă ea, pe Hristos întreg, dumnezeiesc. Ne propune aici a avea grijă că în vremea Postului se pune la punct rezistenţa sau susţinerea fiinţei noastre în care ni-L încadrăm pe Hristos. Trebuie să fim, în întregime, de o robustime suficientă pentru a întreţine pe Hristos în noi. Dacă nu postim integral, pentru a ne forma rezistenţă suficientă de a ne menţine voinţa numai în Hristos, n-am făcut nimic. Pe de o parte gustăm ceva, pe de altă parte pierdem, prin puţina rezistenţă a fiinţei, a voinţei. Dacă nu avem rezistenţa, ca bloc de energică, conştientă apreciere a valorii conţinutului ce vrem a-l dobândi în noi în timpul postului, nu câştigăm nimic. Avem nevoie de o rezistenţă autentică pentru a-L ţine pe Hristos fără să rămână scurgeri şi pierderi.

Când ieşim din Post, suntem o forţă de energie a voinţei, pe deplin hotărâţi şi convinşi că nu mai vrem altceva decât voia lui Dumnezeu s-o punem în valoare, fără compromisuri. Dacă cu compromisuri ajungem la Paşti, înseamnă că am pus petec nou la haină veche sau vin nou în burduf vechi. Viaţa lui Hristos e vinul nou, e o forţă mare de bine ce reclamă efortul de-a nu te lăsa până nu faci tot binele. Aceasta-i viaţa în Hristos. Or, dacă nu te alegi cu asta, cu voinţa călită pentru a rezista, Îl pierdem pe Hristos.

„Mă duc să vă gătesc vouă loc". Unde se ducea El? Vouă vi se pare că ne despărţim. În realitate Mă duc să ajung mai aproape de voi decât sunt acum. Mă duc pentru a-Mi face loc în voi şi astfel vă voi face vouă înşivă loc în Mine, Care sunt în voi. Îmi fac loc în inima voastră care devine ceea ce sunt Eu. Asta o va face pe viitor. A spus-o la Cina de Taină şi în rugăciunea din urmă : în ei voi fi, ca inima lor să fie dragostea Ta, Părinte. Mă duc să vă fac loc în propria voastră inimă pentru că Eu Mă

voi încadra în inima voastră. Şi, avându-Mă pe Mine, vă găsiţi la voi acasă, în fireasca voastră stare, purtători de Dumnezeu, îndumnezeiţi.

Dimineaţa, ştiind toate acestea, ne luăm în primire din mâna lui Hristos pe noi înşine, aşa cum Mântuitorul se ia în primire de la Dumnezeu, dăruindu-Se. Să conştientizăm acest fapt că ne aparţinem nouă înşine de la Dumnezeu, nu de la noi. El m-a dăruit cu mine însămi, îndumnezeindu-mă. Pe tema asta minunată poţi gândi cât vrei...

„Mă sui la Tatăl Meu" e sugestia de a ţinti cu inima la Dumnezeu de îndată ce te trezeşti dimineaţa şi simţi că eşti viu. Să conştietizezi realitatea dependenţei tale de Dumnezeu. E absurd a te lega de altceva ca ţintă, ca viaţă, în toate clipele, decât de atenţia la Dumnezeu. Dragostea e lucrătoare, doveditoare. Asta e raţiunea ei de a fi, să fie acolo unde se afirmă că este. Aşa cum a spus Mîntuitorul, „Eu sunt Cel ce sunt". Eu sunt viaţa în voi şi să ştiţi că Eu sunt ce-am zis că sunt, iar dragostea din inima voastră trebuie să fie lucrătoare, dacă se afirmă ca dragoste.

Dragostea, atenţie a minţii la raţiunile superioare ale existenţei

Ca şi Dumnezeu, dragostea are o singură definiţie concentrată. Dragostea este ceea ce este şi nu doar ceea ce se povesteşte despre ea. Ea este ce se dovedeşte că este. E cel mai grozav punct de atracţie, ca atenţie a minţii la raţiunile superioare ale existenţei. Noi suntem dragoste şi să o dovedim. Dacă nu avem dragoste, nu suntem. Dacă o avem, atunci e garantată locuirea în noi a Sfintei Treimi, pentru că are unde sta. În lipsa ei, nu are unde sta.

Duhul rugăciunii inmii este efortul omului de a se urca în unirea de trăire cu Hristos, neîncetat. Este efortul de a trece de la mine la El, cu tot ce e simţire, este acest „Doamne, am de lucru şi te chem la mine, vino, fiindcă Tu ai zis că fără Tine eu nu pot face nimic valabil".

Puterea de dăruire primită de la Tatăl o lucrează Hristos în om, făcând din el suflet. Oamenii devin suflet prin luarea-n primire a dragostei lui Hristos, care la rându-i a luat-o de la Tatăl. Tatăl se dăruieşte Fiului suflet şi Fiul, mai departe, se dăruieşte drept suflet omului.

Actul dăruirii, al colaborării cu Hristos constituie viața, ființarea sufletului

Sufletul își are comoara în aproapele meu, pe care eu Îl iubesc cu iubirea lui Hristos întru care duhul meu e conectat. Asta-i relația între mine și aproapele, aceeași pe care o are Hristos cu el. Dacă așa sunt, atunci exist. Dacă nu-s așa, nu exist ca viață adevărată.

Privegheați asupra Tainei lui Dumnezeu. Conectarea în El, ca viață, aceasta-i privegherea. Eu Mă sfințesc ca și ei să fie sfințiți în adevăr. Vă conectez la Tatăl Meu așa cum sunt și Eu conectat. Voi nu mai aparțineți lumii, ci lui Dumnezeu, ca Mine. Mă încadrez în Tine, Părinte, ca și ei să facă la fel și să devină dumnezeiești. Conectați în dragostea lui Hristos, suntem dumnezeești. Nu mai aparținem acestei lumi, o spune El : Părinte, suntem ai Tăi, formăm o unitate care-i altceva decât lumea. O spune în momentul cel mai solemn al vieții Lui.

Sunt capete de gândit și meditat. Capete de pod. Adică de la fiecare idee spusă ca variantă a aceluiași fond poți dobîndi material de preocupare toată ziua, lucru care se întâmplă dacă ai pus în aplicare duhul rugăciunii inimii. Duhul rugăciunii inimii este a aborda aceste capete de gândire în contact direct cu Hristos pe Care știi bine că-L ai asigurat în tine, lucrând. O știi asta din promisiunea de la Cina cea de Taină. El înviat ne este viață în fiecare clipă. Iar noi ne preluăm pe noi înșine din mâna Lui.

Să fim conștienți, altfel degeaba începem ziua, n-am făcut nimic. În schimb dacă facem așa, suntem ce este El : dragoste dumnezeiască, lucrătoare. Suntem viață dumnezeiască. Putem spune că toate capetele de idei teologice le-am prins în aceste tatonări ale duhului. Cine-și dă seama de valoarea atenției, acela poate orice. Pentru că prin această atenție, punându-se în legătură cu duhul lui Dumnezeu, prinde miezul Lui de bunăvoire și nu se mai poate comporta altfel decât numai în cadrul structurii de gândire pe care-o simte că-i a lui Dumnezeu. Ia avânt în a se lansa în proiectarea și punerea-n valoare a miezului de bine pe care-l pipăie în Dumnezeu.

„Adevărul vă va face liberi ". Liberi, așa cum ar fi fost cazul să fie omul în Rai, pus de Dumnezeu să guste din Pomul Vieții și să dea pace Pomului cunoașterii binelui și-a răului. Libertatea să și-o folosească

forţându-şi atenţia la Pomul Vieţii ca pornire de gând şi întreprindere a lucrării lui.

Nu găsesc normalul decât încadrat numai în duhul lui Dumnezeu, asta-i libertatea

Eu am libertatea de a da şi a lua viaţă, spune Mîntuitorul, dar o fac asta liber, pentru Tatăl Meu. Nu pun în cumpănă nimic. Dau viaţa Mea şi o iau de la Tatăl. Acesta-i duhul libertăţii, pipăitul necesităţii absolute de a asculta numai de Dumnezeu. Libertatea ce ţi-o impui ca imperativ categoric de a asculta numai de duhul lui Dumnezeu.

Dacă-L înţeleg pe Dumnezeu că este, asta îmi e suficient în tot ce am de făcut, pentru a face numai în El tot ceea ce fac. Nu-mi permit alternativă. O fac cu un simţământ al libertăţii, fiindcă o vreau. Şi vreau pentru că L-am pipăit. Pe mine nu mă mai poate deruta nimeni şi nimic. De aceea e foarte important să câştigăm duhul atenţiei absolute cu care să-L prindem pe Dumnezeu în miezul Lui de foc. Atunci ne însuşim libertatea de a-L urma. Dacă nu L-am prins în duhul Lui, suntem împiedicaţi, smulşi din avântul de a ne dărui total. În libertatea aceasta dumnezeiască se exclud „dacă" şi „oare". Nu ne mai clătinăm, nu ne mai îndoim sau târguim, ci voinţa noastră merge direct ca fulgerul, luminată, hotărâtă, strălucitoare de convingerea că-i bine ce face când prinde, prin atenţie, bunăvoirea lui Dumnezeu. Cum s-a propus la Botez. În Fiul Meu mă prindeţi pe Mine în adevărul că sunt. Fiul Meu este, fiindcă sunt Eu. Din moment ce-L vedeţi că este, să ştiţi că Eu sunt. Şi voi să fiţi în El, pentru a avea viaţă cu adevărat. Numai fiinţând în Mine, ca El, sunteţi garantaţi. Nu se admite greşeală, pentru că dacă Mă vedeţi pe Mine, nu veţi mai putea greşi.

În faţa acestei afirmaţii[17] pe care o face Mîntuitorul despre El, tu te angajezi în cadrul Spovedaniei să schimbi inima, total, cu inima Lui. A spus că va fi în noi. Ni se face, deci, inimă pentru că noi cu inima conducem. Mîntuitorul propune : luaţi-Mă pe Mine în locul vostru şi împreună cu Mine nu veţi mai greşi înaintea Tatălui.

Te angajezi în această perspectivă de a-ţi concepe viaţa ta, după Spovedanie, numai în El, repudiindu-te pe tine? Mi se răspunde sec şi

17 Cuvânt ţinut pe 17 decembrie 1997.

moale : „Păi ... da". Sau întreb pe câte cineva: „când ne-am înțeles, rândul trecut, ce zici, te poți ține de această conduită?" „Da, dar nu promit, că oameni suntem" . De unde scoți asta, că oameni suntem? Nicăieri din partea lui Dumnezeu nu se sugerează așa ceva. Dimpotrivă, Mântuitorul ne spune : fiți desăvârșiți ca Tatăl Meu și pentru asta, fiți ca Mine și cu Mine. În toată clipa uitați-vă la Mine și ca Mine să faceți!

Te afli în fața misiunii ca preot și ce faci cu această stare de suflet a oamenilor? Misiunea ta este de a le descoperi că noi suntem identici cu El. Pe ce bază dezlegi, admițând că „se poate și așa, mai omenește", adică mai neangajați total? Vedeți în ce hal suntem? Nu numai că oamenilor nici nu le trece prin gând să asculte perfect această recomandare, dar noi o mai și acoperim, zicînd „poate ajută Dumnezeu". Sigur că se poate întâmpla să greșești, dar nu pornești din capul locului cu această premisă. Dacă va fi un accident pe viitor, e altceva. E posibil să cad. Mântuitorul a prevăzut lucrul acesta, de aceea ne atenționează că se roagă pentru noi. Mă rog pentru aceștia, să-i grijești, ca să nu-i înșele cel viclean. Sau, Petru, m-am rugat pentru tine, să nu cazi din credință.

Noi alunecăm pe o pantă periculoasă, pe care mergând, nici nu ne dăm seama unde ajungem. Suntem slabi, e un adevăr, dar Hristos este tare. Eu sunt în voi viață. Și te prinzi de El, cu disperare.

În ce ne privește pe noi, preoții, e o catastrofă a ne lăsa amăgiți de vreo justificare ce te îndreptățește să accepți că omul poate merge mai departe și cu acest întuneric. E normal să ai câte un accident de neatenție, de slăbire a nervilor. Dar nu să le planifici din capul locului. Tu, ca preot, știi că nu-i bine și Îl lași să meargă așa, zicând că nu ai ce-i face. Ai ce face! Poți să-ți dai foc pentru a opri această mentalitate. Avem această categorică poruncă de a nu ne lăsa amăgiți. Altfel nu ne-ar fi spus : fiți desăvârșiți!

Noi Îl contrazicem pe Dumnezeu? Vedeți, zice în Evanghelie, „s-a tulburat Mântuitorul cu duhul". Tulburarea asta, cutremurarea, cu duhul, în fața mizerabilei noastre stări de suflet, trebuie să ne dea de gândit și să ne determine a înțelege bine de ce anume afirmă că cel ce-și iubește sufletul, și-l va pierde, iar cel ce și-l urăște, îl va cîștiga. Să ne dăm seama că El o spune din mâhnirea Lui. Și ar trebui să ne cuprindă amețeala pentru faptul că Cel ce te ține în viață se mâhnește văzându-te nefolosind bunul Lui.

Tulburat e sufletul Meu când mă gândesc la Iuda, ce are în plan să facă. Nu e cazul să ne tulburăm de tulburarea Lui, fiindcă a noastră e problema, ci e cazul să urăsc această stare de suflet a mea ce produce mâhnire Celui care m-a zidit. Cum Își vede El locul din om, voit ocupat de întuneric și nu de dumnezeiasca însetare după lumina vieții!

Vă spun că Eu voi fi în voi viață. Răspunsul nostru e „păi, nu știu ... nu pot" .Contrazici frontal, nebunește. Și atunci cum să nu fie mâhnit Mîntuitorul? E de înțeles îndemnul de a ne fi noi nouă înșine dușmani neîmpăcați. Mîntuitorul, care ne iubește, propune să ne urâm de moarte sufletul greșit întreținut, după capul nostru, și să devenim intransigenți în a ne determina să ne schimbăm neapărat inima cu El. Mâhnirea lui Hristos e cazul a ne-o însuși ca El. Să ne mâhnim de opera Lui, care suntem noi. Să ne mâhnim pentru că El ne e lumina vieții iar noi am ales întunericul să ne conducă. Vă întreb, cum vom putea sta nesimțitori în fața mâhnirii lui Hristos pentru noi? În fața Celui care ne iubește cu însăși iubirea Tatălui? Dacă nu ne mâhnim, înseamnă că nu-i luăm în seamă iubirea. Îl omorîm deci.

Cum vom putea sta mai întunecați decât întunericul? Când e întuneric, asta se întâmplă pentru că nu e lumină. Explicabil. Dar când este lumină și folosești întunericul în locul luminii, atunci întunericul apare mai înfricoșat. Știi că de lumină depinde viața ta și totuși alegi întunericul. De aceea, pe drept cuvânt, să ne urâm de moarte pe noi înșine. Mântuitorul a luptat pentru simplitatea de a înțelege dintr-odată ceea ce ne-a lăsat ca poruncă.

Spunem că Domnul s-a tulburat, dar s-a tulburat omul din El, dumnezeiește, cum e cazul să se tulbure și inima noastră. Omul din El se cumpănește, un moment, în fața Crucii. Cu acest om din El, cu care se zbătea pe Cruce, s-a mâhnit Mîntuitorul, s-a tulburat, mobilizându-Se în fața pericolului de a-și refuza Crucea. Dacă se poate, să treacă paharul... S-a speriat de această perspectivă a refuzului și și-a revenit imediat, spunând : fie voia Ta!

Așa cum face impresia că s-a tulburat în fața greului ce-L aștepta, tot așa i-a fost frică de Sine a nu cădea din voia Tatălui, din iubirea Lui. Pentru a-i trăi mâhnirea și a ne mântui în ea, oare nu avem în noi propria Lui inimă? Inima cu care se zbătea El o avem și noi. Ce facem cu inima lui Hristos din noi, dacă nu operăm cu ea, ca El? Cine se va

regăsi cu Hristos, după o asemenea tulburare ca a Lui, în mod sigur se va mântui. Seriozitatea cu care îşi face problemă Mântuitorul, oare nu se cade s-o avem şi noi? Cât de repede şi hotărât şi-a revenit şi s-a salvat prin „fie voia Ta", când, cu omul din El, şi-a văzut abisul aşa cum numai El putea vedea! Rapid a luat această hotărâre. Mâhnirea Lui nu e oare însuşi duhul căinţei celei mântuitoare de suflet?

Căinţa cea adevărată este atunci când îţi dai seama de absurditatea, de tâmpenia ta. „Doamne, cum am putut concepe asta?" Pe fondul ei, a acestei mâhniri simţite cu inimă omenească îşi înscrie Hristos cuvîntul Său mântuitor. Când se produce această mâhnire, Hristos operează pe ea, imediat, se foloseşte de ea, o prinde şi salvează inima. Fericiţi cei ce ştiu să plângă urându-şi răutatea, nesimţirea şi acceptând moartea vie a ei, cu toată inima lui Hristos. Iată duhul plânsului! Mă sfinţesc pe mine însumi ca să fiu ceea ce sunt. Eu, ca martor al sfinţirii lui Hristos, mă sfinţesc mărturisind că numai în El sunt cu adevărat ceea ce spun că sunt. Şi voi muri, îmi voi omorî părerile autonome, pentru a desfiinţa în mine contrariul.

Mâniindu-se Stăpânul, l-a dat pe mâna chinuitorilor. Nu puteai avea milă ca Mine, nu se cădea să fii ca Mine iertător şi ca Mine văzător al situaţiei? Să fi gândit ca Mine, aşa propune Mântuitorul prin pilda aceasta[18]. Mântuitorul ne propune să gândim ca El, simplu şi corespunzător, fără nicio scădere. Inima noastră e menită a rămâne egală cu Creatorul ei, în a-şi trăi viaţa, deoarece a fost creată pentru asta. Noi avem chiar inima Lui, ca inimă, o ştim din însăşi spovedania Sa, de care sunt legate toate problemele vieţii.

Nu se cădea, omule, să ai inima pe care o am Eu? Pune minţii omeneşti, în mod mustrător, problema aceasta : trebuia să-ţi dai seama că inima ta e a Mea şi să nu mi-o scobori, prin felul cum trăieşti, de pe nivelul dumnezeiesc al dragostei. Dacă nu ţii cont de ea, de inima ta, care-i a Mea, să nu te miri că va trebui să te desfiinţez. Dacă nu acceptăm această relaţie cu Dumnezeu, suntem pasibili de a fi scoşi din atenţia Lui.

„Va fi dat chinuitorilor". Atrage atenţia ca, în conflictul nostru cu viaţa, să nu folosim altă rezolvare, să nu concepem alt fel de relaţie cu aproapele decât aceea care ne-o dă El drept pildă. Relaţia noastră, unii

18 Cuvânt ţinut pe 26 august 1998.

cu alţii, trebuie să fie aceeaşi cu cea pe care o are El cu noi. Relaţie de iubire absolută. Dacă nu vă veţi purta unii cu alţii ca Mine, Tatăl Meu cel ceresc vă va scoate din atenţia Lui. Din inimile noastre trebuie făcut acest lucru. A ierta.

Asta mă mişcă acum, în momentul de faţă. Din inimile voastre, a ierta ca Tatăl Meu, ca Mine, care voia Lui o fac. Voi cu Mine şi cu Tatăl avem aceeaşi inimă. E ceva, aici, ce ne prăbuşeşte, e o logică în faţa căreia cade, parcă, cerul, cad fulgerele pe noi, într-atît de convingătoare trebuie să fie vorba aceasta. E ca atunci când trăzneşte şi stai în faţa categoricului afirmat de fulger. În faţa trăznetului, cu ce te mai poţi apăra? Tot aşa de covârşitoare este şi afirmaţia Mântuitorului : Tatăl, împreună cu Mine şi cu voi, toţi avem aceeaşi inimă - lucru pe care oamenii Îl pun la îndoială. „Nu pot, nu cred". E absurditatea gândirii omeneşti în înfricoşata ei stare de nebunie. Când El zice, perfect am făcut inima ta pentru a fi ca a Mea, tu umbli cu un corectiv în faţa acestui fulger de adevăr că inima ta e a lui Hristos? Te uneşti cu Mine. Fără Mine nu e nimic valabil din ceea ce faci. Păcatul omenesc este acela de a nu crede în taina cuvintelor dumnezeieşti : Eu sunt în voi viaţă şi viaţa, care sunt Eu în voi, pretinde a fi trăită în conformitate cu această situaţie. Cine nu iubeşte ca Mine va muri cu adevărat.

Cât e de mare răspunderea teologului, a celui angajat în această misiune despre care spune Mântuitorul în rugăciunea Lui : Eu mă sfinţesc să le fiu lor viaţă ca şi ei să se angajeze la fel, să fie sfinţiţi în acelaşi adevăr. În rugăciunea Sa, de la Cina cea de Taină, se adresează Tatălui: A sosit ceasul, Părinte, ca să se realizeze ce ai voit Tu, şi anume, ca inima Mea să fie inima oamenilor. Astăzi se va dovedi acest lucru. Preamăreşte pe Fiul Tău. Tu i-ai dat Fiului viaţa oamenilor s-o lucreze şi El a lucrat-o, fiindcă iată, s-a pus pe Sine în locul lor drept viaţă. Preamăreşte pe Fiul Tău Care a realizat ce i-ai dat Tu să facă. Arată cât e de mare Fiul Tău în ascultare şi cît îi stă de frumos celui care ascultă cum am ascultat Eu. Cea mai mare izbîndă a omului e aceasta, de a se conforma raţiunii lui de a fi, adică de a se uni cu dragostea lui Dumnezeu. E ceea ce spune Mântuitorul în finalul rugăciunii : dragostea cu care m-ai iubit să fie în ei pentru ca să se vadă cât e de frumos omul purtând, drept inimă, iubirea Ta. Şi ca să li se vadă oamenilor la propria lor frumuseţe, Eu voi fi în ei. Acesta-i testamentul Lui.

Din toată inima să iertați. Tatăl vă va distruge dacă nu înțelegeți această taină și nu primiți adevărul că inima voastră trebuie să fie dumnezeiască. Pentru a se accepta Taina Tatălui, ni se face Mântuitorul inimă. Dacă ținem legătura cu inima Lui, putem face orice. Puteți călca peste șerpi, scorpii, peste orice. Împreună cu El învingem orice piedică. Cine nu o crede asta, va muri în păcatele sale. Cine nu acceptă că el e frumos ca Dumnezeu, cine vinde pe Fiul Omului, mai bine să nu se fi născut.

Tragem o concluzie amarnică pentru noi. Cine nu acceptă să învețe dragostea lui Dumnezeu, mai bine să nu se fi născut. Atât de grav e încât Îl spulberă Dumnezeu de la fața Lui pe cel ce nu iubește ca El. Trebuie să ne fulgere taina legăturii pe care ne-o propune El, ca să nu cădem în ispita de a gândi singuri. Aveți grijă și țineți legătura cu Mine și prin Mine, cu Tatăl, căci Eu așa fac. Iar Duhul vă va susține ca să primiți în inima voastră această taină mare. Omul să își folosească inima bine, nu pe dos! Cum va fi gândit Mântuitorul despre Iuda văzând că stăruie până la capăt?

Iuda își va fi închipuit că nu se va lăsa Mîntuitorul să moară, și pe de altă parte, el va rămîne cu banii. Și-a venit în fire prea târziu și nu și-a mai putut suporta propriul lui raționament. Fusese cu El trei ani și nu a înțeles nimic. Fă mai repede ce ai de făcut și să se termine o dată, să nu se mai repete! i-a spus Mîntuitorul. Noi zicem când ne împărtășim: „nu ca Iuda, ci ca tâlharul" care a prins din mers taina Mîntuitorului. O repetăm mereu și tot nu ne cuminținm. Parcă din nou trebuie să-L auzim pe Mîntuitorul : da' termină o dată, fă ce ai de făcut, dacă și așa vrei să trădezi. Ne-am rugat și azi, „părinte, dă-ne pe Hristosul Tău, că nu ne trebuie altceva", lucru ce este cazul să Îl ținem minte. De aceea se impune de la sine taina rugăciunii inimii. Mai bine de nu am fi decât să nu avem această legătură cu Hristos. Când nu gîndim cu El, facem prostii așa mari, de se cutremură și Dumnezeu.

Structura iubirii este un neastîmpăr continuu de căutare a binelui pentru ca acest bine să poată fi dăruit. Ca urmare, în același timp cu căutarea, dacă ai depistat ceva în dragoste, nu te lasă inima să nu pui rapid în aplicare. Dragostea deține și marea îngrijorare de a se pune în aplicare ceea ce ai descoperit că ar fi bun de pus în aplicare și, în același timp, de a se și menține binele proaspăt descoperit. Cînd iubești, ești preocupat

de aceste trei impulsuri: căutarea de bine, punerea lui în valoare şi susţinerea a ceea ce s-a găsit valabil de a fi pus în valoare.

E mare lucru să se susţină ce ai găsit, să nu rămână neîmplinit, ci să se împlinească la infinit. Binele nu trebuie să se compromită prin faptul contenirii de a-l mai căuta. El poate fi găsit, adevărul nu se termină niciodată. Ideea de a căuta binele nu se poate părăsi. Pesimismul e tristeţea sentimentului neîncrederii în binele care bate la uşă. El se anunţă că este, dar necăutându-l, nu poate apărea, nu se poate pune în valoare, până nu e scos la iveală. Omul, când se vede gol, îl doare tocmai nereuşita în el a acestui duh al Sfintei Treimi. Omul simte că în el trebuie să se realizeze Sfînta Treime. Zicem, uneori, de câte ceva „vai, rău îmi pare". E teribil acest „rău îmi pare că nu am încercat tot ce era de încercat". Aşa se întâmplă când nu te-ai consultat cu Sfânta Treime, cu care, dacă te-ai fi consultat, nu pierdeai din vedere nimic în momentul respectiv. Nu îşi mai suportă omul starea lui de nerealizare, de compromis. Când şi-o vede, atunci ajunge la sinucidere, căci nu suportă să existe şi, existând totuşi, să nu fie ceea ce trebuia să fie. Neobişnuit să fie ancorat în Taina Sfintei Treimi, el nu mai are nădejde a se prinde de Dumnezeu, deşi Dumnezeu nu are de pierdut pe nimeni. Dacă gândeşti bine, în cadrul real al Sfintei Treimi, nu se poate ajunge la disperare pentru că există încrederea în Dumnezeu care rezolvă cumva, ceva. Gândind aşa omul e salvat. Nimic nu cade în afara lui Dumnezeu. Situaţiile cele mai disperate tot în mâna lui Dumnezeu cad. Noi nu avem în vedere, nu pătrundem mai adânc în nesfârşitul de bine al lui Dumnezeu, nu avem răbdarea, „cine va răbda până la sfârşit, acela se va mântui" de a-L aştepta pe Dumnezeu, convinşi că pînă la sfârşit se va găsi o soluţie.

Mă uitam, azi dimineaţă, la o vrăbiuţă. Se uita atentă în toate părţile, fiind parcă mai trează decât un om. Ciripea în dreapta, în stânga şi mă întrebam uimit ce-o fi aşteptând ea, ce fel de semnale transmitea? Cum poartă Taina lui Dumnezeu grijă de gospodărirea fiecărui element viu. Cum lucrează celulele acestea nervoase încât se ajunge la asemenea luminişuri perfecte. „Asta e de făcut şi de îndată s-a şi făcut". Cum e posibil ca într-o celulă nervoasă să se oglindească tot binele lumii, în diversitatea posibilităţilor sale, iar noi, creaţi după chipul şi asemănarea Lui, îl purtăm atât de troglodit, acest cap, numai de colo până colo, de

la o îmbucătură la alta. Se mişcă oamenii într-un spaţiu aşa de îngust, vorba poetului, „în cercul vostru strâmt, norocul vă petrece".

Cât de strîmt e orizontul omului, de multe ori, cum se mulţumeşte el cu aşa ruşinos de puţin pentru o zi, când atâtea ar fi putut pune la cale! Cât de înmiit mai cald ar fi putut zice, de exemplu, „bună ziua", câte nuanţe de bine ar fi putut afirma numai în decursul a douăzeci şi patru de ore! Şi el stă în îngustimea aceea a lui mizerabilă!

Vis-à-vis de infinitele posibilităţi de trăire preafrumoasă, se înfiripă câte-un gest prin care loveşte, gândind apoi satisfăcut „bine că i-am zis-o!". Se bucură că a împlinit un rău, el, care poartă structura şi misterul Sfintei Treimi! De aceste murdării trebuie să ne spălăm şi o facem asta, precum am mai zis, la Sfînta Spovedanie. Cât de importantă este taina rugăciunii inimii pentru luminarea Spovedaniei!

Ce caută omul la Spovedit? Am tot amintit. Vine să se angajeze la a nu mai trăi el, ci Hristos cu care se înlocuieşte în modul cel mai real, devenind ascultător de Dumnezeu aşa cum Hristos s-a dovedit ascultător de Tatăl. Şi dacă nu ştie temeiul punerii în aplicare a acestei angajări, angajarea de a renunţa la el însuşi şi a se înlocui cu Hristos, dacă nu ia în primire duhul acestei angajări, nu va putea face o spovedanie efectiv lucrătoare, pentru ca să aplice şi în realitate ceea ce s-a angajat a face. Nu va şti, deoarece, pentru a-şi putea pune în aplicare angajarea ce o face, trebuie neapărat să se fi pus în legătură cu Hristos. Fără Mine nu puteţi a mă urma pe Mine.

Oamenii se tot scuză. N-am putut ţine cont de ceea ce m-am făgăduit şi am călcat legământul ce l-am făcut cu Hristos. Văd că nu mă prea pot ţine, ce să fac cu mine? Dacă, la întrebarea lor „ce să fac cu mine, pentru a corespunde angajamentului?", eu propun această legătură a inimii (rugăciunea inimii), li se pare că e ceva complet nepractic, cu neputinţă de săvârşit. Cum adică, încontinuu, inima, s-o simţi bătând la unison cu a Mântuitorului? El ne-a asigurat că devine inima noastră prin Sfânta Împărtăşanie. E strict şi absolut necesară punerea în practică a acestei legături cu Hristos în taina rugăciunii inimii pentru a se putea realiza ceea ce a experimentat, pe viu, Apostolul Pavel cu „nu mai trăiesc eu în mine, ci Hristos". Mă dezleg de mine şi mă leg de Hristos.

Înainte ca omul să se împărtăşească, e absolut necesar să se realizeze angajarea, intrarea lui în taina rugăciunii inimii, deoarece soluţia aceasta

o dă însuşi Mântuitorul când zice: privegheaţi neîncetat şi vă rugaţi, ca să nu cădeţi. Priviţi-Mă pe Mine şi ţineţi legătura cu Mine cum o ţin Eu cu Tatăl. Rugăciunea inimii este neîncetatul contact al aspiraţiei sale cu Taina lui Hristos.

Viaţa este continuitate de legătură cu izvorul ei

Pârâiaşul nu poate fi pârâiaş dacă nu curge continuu din izvor. Taina izvorului constă în curgerea neîncetată. Izvorul, încontinuu, alimentează curgerea vieţii.

Neîntreruperea aceasta o vizează Mântuitorul. Dacă spui aşa ceva la Spovedanie, pare de neînţeles. Cum să fii chiar ca El, ascultător de Dumnezeu? Asta e porunca vieţii, Mântuitorul o spune clar, „ca Mine". Şi pentru a avea, limpede, modelul de legătură a lui Hristos cu Izvorul vieţii, deci modelul rugăciunii inimii, să ne întoarcem la tâlcul, la înţelegerea exactă a duhului rugăciunii Mîntuitorului de la Cina cea de Taină, în care se spovedeşte şi descoperă ce face El în trăirea Sa cu Tatăl, ce fel de relaţie are cu Tatăl, pentru ca aceasta să o putem avea şi noi întocmai ca El. Rugăciunea inimii, atît de neînţeleasă şi de neglijată, o vedem oglindită în acest model viu pe care Mântuitorul ni-l prezintă, prezentându-Se pe Sine în rugăciunea inimii ce o are, ţinând neîntrerupt legătura cu Tatăl. Modul cum se roagă El, înainte de moarte, este modelul rugăciunii care trebuie să curgă, neîntrerupt, din inima noastră. Cum sunt Eu în legătură cu Tatăl, aşa să fiţi şi voi în legătură cu Mine! Părinte, a venit ceasul, preamăreşte pe Fiul Tău, arată-L oamenilor, ca împlinitor al voii Tale, pentru ca şi Fiul să Te preamărească. Să Te poată arăta cât eşti de mare în iubirea Ta pe care Eu trebuie să le-o arăt lor. Să se convingă oamenii cât de adevărat exprim ascultarea de Tine şi să pot fi crezut când spun cât eşti Tu de mare în dragostea ce le-o porţi.

Aici e toată cheia duhovniciei! Mântuitorul se roagă intim, adresându-Se înainte de moarte Tatălui. Cum a spus şi pe Cruce : în mâinile Tale îmi dau duhul. În Tine pun tot ceea ce sunt Eu. A început această rugăciune a inimii prin felul în care se adresa Tatălui : preamăreşte pe Fiul Tău. Se ruga de Tatăl, intim, să-L ajute în a dovedi oamenilor cât de perfect Îl ascultă El. Ca văzând ei acest lucru, să-L poată crede. Fă-Mă

pe Mine mare, în ochii lor, să mă poată crede că e adevărat ce spun Eu despre Tine, despre mărimea dragostei Tale.

Lucrul esenţial este a ne pătrunde de adevărul că Dumnezeu ne iubeşte, pentru ca astfel, convinşi în adâncul inimii, să putem întreţine, permanent, legătura cu El. Dacă avem încredinţarea că El ne iubeşte şi că fără El nu se poate trăi, atunci ne putem pune în legătură cu Dumnezeu. Le-am făcut cunoscut numele Tău şi pentru ca iubirea Ta să fie în ei, voi pătrunde în inima lor, ca împreună cu Mine să Te vadă pe Tine, cum îi iubeşti şi, ca atare, să Te urmeze bucuroşi. Cum sunt Eu, una cu Tine, să fie şi ei.

Duhul Sfânt certifică această taină. Chiar şi numai începutul acestei rugăciuni ar putea fi model pentru necesitatea rugăciunii inimii. Mântuitorul socoteşte că e necesar să se înţeleagă cu Tatăl pentru ca să reuşească taina. În acest scop ţine El, strâns, legătura cu Tatăl şi această ţinere strâns a legăturii cu Tatăl ne-o pune în vedere să o avem şi noi, aşa fel încât Tatăl să ne fie inimă cum Îi este Fiului, Care nu poate trăi fără Tatăl. Nici noi, fără ajutorul Mântuitorului, nu ne putem realiza destinul.

Apoi spune Mântuitorul, tot în Spovedania Lui din urmă : ce mi-ai dat Mie să fac, am făcut. Problemă ce se pune la spovedit, vrei să să faci ce ţi se spune, adică vrei, cu alte cuvinte, să te înlocuieşti cu Hristos? Trebuie să vrei pentru a te împărtăşi cu Cel ce, dumnezeieşte, a săvârşit lucrul Său. Eu Te-am preamărit, Părinte, lucrul ce mi l-ai dat de făcut, l-am făcut. La Spovedanie se pune problema, am făcut sau nu voia lui Dumnezeu?

Ca să fac voia Lui trebuie să mă pun în legătură cu Dumnezeu, neapărat. Şi aşa de legat să fiu continuu de El, în toată clipa, încât nimic să nu se mai interpună între noi. Dacă Mântuitorul a socotit necesar să exprime această înţelegere ce o are El cu Tatăl, atunci aşa ar fi cazul a ne înţelege şi noi la Spovedit, angajându-ne să ascultăm, cu toată fiinţa, de Hristos. Preotul, lucrul acesta Îl afirmă în rugăciunea sa, „părinte, noi vrem să fim una cu Hristosul Tău, în a ţine legătura cu Tine, Care ne dai viaţă".

Deci, privegheaţi neîncetat, ca să nu cădeţi din starea de gândire dumnezeiască, să nu fie întreruperi de legătură cu Mine. Se impune, astfel, rugăciunea inimii. Seriozitatea cu care s-a înţeles El cu Tatăl se

impune să o avem şi noi. Asta-i problema problemelor, să ne angajăm a ţine legătura neîntreruptă cu Hristos, Cel înviat în noi, aşa cum o ţine Mântuitorul cu Tatăl. Trebuie să-i punem inima la dispoziţie Mântuitorului prin credinţă. Dimineaţa ne luăm în primire din mâinile lui Hristos şi recunoaştem că ne avem de la El.

Un singur lucru să urmărim cu străşnicie de aici înainte, dacă am înţeles cele spuse până acum : să nu mai pierdem din vedere că Hristos locuieşte în inima noastră şi cu El ne-am angajat, la Spovedanie, să trăim. Copleşitor de mare este taina Spovedaniei!

Puterea lui Dumnezeu este dragostea Lui dăruită fără condiţii la solicitarea noastră

Dacă dimineaţa[19] ne punem disponibilitatea de a iubi - e un dar pe care toţi Îl avem, această disponibilitate de-a iubi - la dispoziţia Domnului Hristos, El ni se face nouă iubire. Dacă ne trezim cu gândul şi buna intenţie de a întâmpina oamenii cu dragostea pe care El ne-o porunceşte (fără a porunci) când spune: de veţi avea dragoste între voi, Noi, Eu şi cu Tatăl, vom veni şi vom locui în inimile voastre, atunci vom primi dragostea Lui căreia ne-am făcut, din proprie voinţă, sălaş. Dimineaţa, ca fulgerul, mintea să se trezească şi să audă acel glas de tunet ce s-a auzit la Botezul Mântuitorului când vocea cerească a spus: Acesta-i Fiul Meu iubit întru care e bună voia Mea, pe El să-L ascultaţi. Acest glas trebuie să ne cutremure conştiinţa. El aşteaptă să-L lăsăm a fi viaţă adevărată în noi pentru ca să o desfăşoare după voia Tatălui, voie pe care a fost desemnat să ne-o facă perfect cunoscută şi dorită, ca astfel să ne-o împropriem şi în mod liber să devină voia noastră.

Azi dimineaţa m-am sculat cu multă bucurie-n suflet. Dacă nu mă duceam cu această râvnă, atenţie şi grijă de a-mi da seama că El a venit, nu aş fi putut fi atent la Evanghelia citită. Evanghelia e cuvântul Lui viu. Am simţit o putere ieşind din Mine, afirmă Mântuitorul la atingerea femeii bolnave de pulpana haine Sale. Nefiind în starea respectivă, de totală atenţie, nu mi-ar fi intrat în inimă sensul acestei declaraţii: „o putere a ieşit ..."

19 Cuvânt ţinut pe 11 septembrie 1996.

Care-i puterea lui Dumnezeu? Este dragostea Lui dăruită fără condiții la solicitarea noastră, este puterea dragostei care nu poate fi decât dăruire ... Mi-ai dat, Părinte, peste tot trupul ca să le dau viață și Eu le-am dat-o făcându-le cunoscut că Tu ești viața. Eu m-am dăruit lor făcându-mă în ei puterea dragostei Tale. Eu nu mai pot fi decât ceea ce ești Tu și nu mai pot face decât ceea ce faci Tu. Putere.

Eu nu pot altceva decât ceea ce mi-a dat Tatăl, și anume, să Mă dăruiesc

Puterea dragostei Tale, Părinte, e în Mine, putere care trece asupra celor pe care Mi i-ai dat Mie în grijă să le dau viață. Puterea dragostei e puterea ce nu silnicește, ci trezește la viață. Puterea lui Dumnezeu este de a face ce trebuie făcut și nu altceva. În fața omului, a aproapelui, nu pot altfel decât ca Dumnezeu să stau. Hristos în fața mea nu poate face altceva decât să-L lase pe Tatăl ca, prin inima mea, să lucreze asupra celui ce îmi solicită mie ajutor.

Mi-ai dat, Părinte, să le dau viață și Eu le-o dau, făcându-Te pe Tine cunoscut lor, cu dragostea Ta. Cum? Mi-ai dat putere peste tot trupul și această putere o dau mai departe celui ce mi-o solicită. Zice, în continuare: *mi-ai dat putere peste tot trupul să le dau viață și viața e să te cunoască ei pe Tine și pe Mine.* Pe Tine că-i iubești și pe Mine că le descopăr iubirea așa cum mi-ai dat-o Tu, Părinte. Să facă și ei ca Noi. Eu în Tine și Tu în Mine. Cum ești Tu în Mine, așa sunt și Eu în ei și ei în Noi să fie la fel.

Puterea din Mine este tocmai starea aceasta, așa cum Tatăl e în Mine și Eu sunt în El. Ce fel de putere e aceea a Tatălui care se află și în Mine? Puterea Tatălui este de a nu putea fi altfel decât dumnezeiesc. A nu putea fi altceva decât dragoste, necondiționată dăruire.

Dumnezeu dă absolut tot și cere de la noi o dăruire totală

La această cerință, la această sublimă chemare, răspundem iubind și noi total, necondiționat. Nu se poate altfel, căci puterea lui Dumnezeu în om e aceea de a nu putea decât iubi la modul absolut. Lucrurile astea nu le-aș fi sesizat dacă nu mă duceam la biserică cu avansul

acestei conştientizări că suntem aşteptaţi. Şi că, de asemenea, suntem în situaţia să-L aşteptăm, să-L întâmpinăm pe Hristos dimineaţa, când deschidem ochii. Cine se atinge de Mine, cine solicită într-adevăr de la Mine iubirea, acela să fie asigurat deplin că primeşte puterea dragostei drept răspuns.

Ca fulgerul vine iubirea, bună-voirea, binele suprem de la Dumnezeu. Iar omul, primind acest bine, se face astfel legătura între cer şi pământ, între dragostea lui Dumnezeu şi inima omului în care se aprinde o scânteie ce conţine sursa întreagă de luminozitate a iubirii. Omul Îi dăruieşte înapoi acest bine lui Dumnezeu prin inima aproapelui. Nu păstrează comoara numai pentru sine. Dă totul rămânând întreg ca şi Dumnezeu care se goleşte de absolut tot ceea ce are, nediminuându-şi însă cu nimic energiile creatoare şi dătătoare de viaţă, de bine, de frumos.

Când ucenicii i-au cerut Mântuitorului să stea de-a dreapta şi de-a stânga, Mântuitorul i-a întrebat dacă vor putea bea paharul. Paharul dragostei, băut, consumat până la capăt, pe care-l va bea El. Bineînţeles, i s-a răspuns că pot. Mântuitorul, atunci, le-a spus că numai Tatăl are dreptul acesta de-a hotărî pentru fiecare ce loc anume i se cuvine. Numai Tatăl cântăreşte calitatea dăruirii, căci paharul ce trebuie băut înseamnă a nu putea face altfel şi altceva decât face Dumnezeu. El nu poate decât iubi, dăruindu-ni-Se plenar, la măsuri dumnezeieşti.

Când ne dăruim aproapelui ştim că nu noi, ci Tatăl este Cel ce măsoară, cumpăneşte dăruirea noastră. Să iubim ca El. Ochiul lui Dumnezeu ne vede atent şi evaluează acest „faceţi ca Mine". Noi, aşa trebuie să dăruim, ca El. Cum a răbdat El batjocurile, cum a mers până la sfârşit cu iubirea pentru cei ce L-au răstignit, aşa şi noi să punem totul la bătaie pentru aproapele în a-i oferi viaţa noastră primită în dar de la Hristos. Să nu ne opunem dorinţei Lui de-a lucra, prin noi, asupra celorlalţi. Ci să fim conştienţi că ceea ce dăruim este din rezerva Lui, din puterea Lui în noi lucrătoare, puterea dragostei Sale care ţâşneşte ca fulgerul, neîmpiedicată de nimic, nescăzută şi neîmputinată. Şi dacă toate au fost săvârşite la modul acesta, dacă ne-am dăruit pe noi înşine, totale simplu, oarecum, să dăruieşti ceea ce ai $n posesie, bunuri, dar cel mai greu şi cel mai mare lucru e să te dăruieşti pe tine - conştienţi că nu se poate trăi altfel decât după modelul lui Dumnezeu, Cel Care nu poate decât a se dărui continuu, vom simţi în inima noastră cât de mult se

bucură Dumnezeu de cei ce fac voia Sa. Şi ce e mai minunat decât a face bucurie Domnului şi Stăpânului vieţilor noastre? Cum se bucură mirele de mireasă, tot aşa se bucură Dumnezeu de cel ce L-a înţeles şi urmat.

Rostim în ectenii „Pe noi înşine şi unii pe alţii"... Cutremurător lucru este acela când mergem le biserică să ne atingem de Hristos ca femeia bolnavă ce s-a atins cu credinţă de un colţ al hainei Lui. Când mă duc să mă împărtăşesc cu El pentru a trăi, deci când mă duc, nu numai să mă ating simplu de haina Sa, oare nu îmi va da El puterea Lui toată? Cum nu va fi în mine puterea Lui întreagă de dăruire?

Trebuie să fiu atent la această dăruire totală şi să mi-o însuşesc ca să fiu cu ea în fiece moment al zilei. Să lucrez în acelaşi timp şi cu minunea dăruirii mele, a puterii din mine, a dragostei către tot omul. Să te poţi dărui celui de lângă tine care poate e greu suportabil.

Cum anume să te dăruieşti? I te faci viaţă şi îţi trăieşti în el viaţa ta, aşa cum Mântuitorul o trăieşte pe a noastră, care e a Lui, căci El ne-a dăruit-o. Lucrezi asupra omului ca un dar. Tu eşti trimis ca dar aproapelui tău de către Hristos care El Însuşi ţi se face ţie dar. Hristos este putere în tine, rezerva din care te hrăneşti permanent iubindu-i pe oameni. Şi această rezervă, cu cât se împarte tuturor, cu-atât mai mult nu se goleşte, ci se umple mereu, fiind conectată la sursa puterii Lui de dăruire. I te faci omului tot ceea ce-ţi doreşti tu de la el, ceea ce aştepţi de la el. Şi o poţi face fiindcă ai în tine puterea lui Hristos, puterea dragostei Sale cu care lucrezi tu de fapt. Îl laşi pe El să lucreze asupra celui din faţa ta care nu te înţelege şi de la care nu aştepţi vreo răsplată a recunoaşterii tale. Răsplata va fi însăşi bucuria ta de-a te putea dărui şi de-a fi şi tu ca Atotputernicul Dăruitor.

Mântuitorul, când ucenicii L-au întrebat de ce nu postesc şi ei ca ucenicii sfântului Ioan Botezătorul, le-a răspuns că nimeni nu va putea posti când este cu Mirele, pentru că atenţia îţi este prinsă în dragostea Lui şi, împreună cu El aflându-te, vei trăi şi lucra cu Duhul Lui. În modul acesta nu vei putea fi altfel decât ceea ce este El. Nu vei putea face altceva decât ce face El. Nu mai ai nevoie de nimic, deoarece Îl ai pe Hristos ţintă a atenţiei, a inimii tale şi devii atotputernic, capabil de a face ceea ce face El. Mirele îi prinde pe toţi în inimă şi ca atare tu nu vei putea face altceva decât ce face El.

Când nu va mai fi vizibil după Înălțarea la cer și va trebui să-L cauți cu duhul, atunci vei avea nevoie de un exercițiu de atenționare, de aducere aminte, de convingere. Și acest exercițiu e postul.

Postul e exercițiul de a-ți fixa atenția asupra Lui Care a promis că este cu noi

Postul este de a da la o parte tot felul de alte iubiri și preocupări pentru a ne centra atenția spre Cel Nevăzut, dar real lucrător al dragostei lui Dumnezeu în inima noastră. Postul este exercițiul iubirii. În post învățăm dragostea lui Hristos și ne silim a ne concentra atenția asupra Lui, lăsând la o parte alte atenții care ne împrăștie. Prin post ne umplem de atenție față de El și numai față de El. Tot în post, de fapt, ne și împărtășim cu El, umplându-ne de viața Lui. În post ne silim să ne regăsim cu Mirele care ne este inimă atotîncăpătoare și să ne bucurăm de minunea dragostei Sale, folosindu-ne de ea printre oameni.

Postul e regăsirea Mirelui. Și atunci cum să nu aștepți postul dacă el ți-a devenit lege a inimii? Avându-L pe Hristos, toate se bine-rostuiesc. Poți ierta, poți răbda, te poți dărui nestingherit și neinfluențat de nimic și nimeni. Și ce minunată e viața trăită cu Hristos! Nu așa cum se obișnuiește a se spune pe la înmormântări, dintr-o greșită înțelegere, că totul e deșertăciune. Deci omul, nefiind nimic, nu poate face prea multe căci e slab, neputincios. Și astfel se merge înainte cu gândul și dorința de a trece odată viața asta „deșartă". Nu e adevărat! Împărtășit cu Hristos, omul e o minune din care, prin tot ceea ce concepe, gândește și face el, răsar nerostite minuni de frumusețe.

Preotul are menirea de a fi cap, de a fi conducător tuturor preoților, care sunt credincioșii, deoarece fiecare om are în menirea sa o preoție individuală. Credinciosul e și el preot fiindcă se oferă lui Dumnezeu, își oferă disponibilitatea de a-L primi pe Hristosul pentru care, fierbinte, cu cutremur se roagă preotul în altar cerând bunului Dumnezeu să ni-L trimită prin Duhul Său cel Sfânt. Un corp de preoți sunt toți credincioșii Bisericii, cap fiindu-le preotul hirotonit.

Puterea ... Ai disponibilitatea de-a o folosi dăruindu-te, ca răspuns la solicitarea dragostei ce vine din partea aproapelui. De exemplu, de la cel ce, de neiertat fiind, îți cere iertarea. Iar tu, știind Cine e Cel din inima

lui şi văzând că are nevoie de iertare, eşti dispus să i-o dai chiar fără să o ceară. Şi, ca atare, te cufunzi în Taina marii iubiri dumnezeieşti. Îţi faci controlul acesta de a fi sigur că îi răspunzi lui Dumnezeu. Şi eşti sigur că-i răspunzi atunci când te dai pe tine, fără rest, Dăruitorului ce se uită la tine şi aşteaptă să-L vezi în inima aproapelui. Iubirii Lui îi răspunzi cu iubirea ta pentru toţi.

Să-ţi calci pe tine e un lucru ce nu se poate descrie. Ce va fi fost în inima Mântuitorului când a zis: am simţit o putere ieşind din Mine? De această putere să te verifici dacă eşti dispus să o laşi a se revărsa din tine. În ce sens? Să te controlezi dacă poţi să te desfiinţezi, cu pretenţiile tale cu tot, şi să te dăruieşti necondiţionat. E nevoie de acest control în fiecare moment când suntem solicitaţi. Şi pornind de dimineaţă, ne simţim, trăind prin credinţă ca femeia care ştia că şi dacă se atinge numai de haina Mântuitorului se va vindeca, faptul real că suntem cumineca ţi cu El. Deci a trecut în noi puterea dragostei Lui, fiindcă de aceea ne-am trezit.

Să conştientizăm această dăruire şi să punem inima în acord cu Dăruitorul ei. Aşa să începem ziua. E necesar ca, atunci când ne trezim, să-L luăm în primire pe Mântuitorul care a promis că va fi în noi pentru a ne putea şi noi dărui, cu El şi ca El, în toate zilele vieţii noastre.

Începem [deci][20] dimineţile noastre, una mai fericită decât cealaltă, trezindu-ne sub bătaia fină, la uşa inimii, a Mântuitorului, sub atingerea cu care pune El mâna pe ochii noştri şi ne surprinde aşteptându-L. În fiecare dimineaţă, cu mai multă bucurie, aştepţi începutul de bătaie a inimii Lui. El se foloseşte de inima noastră trăind dumnezeieşte în ea. Zilnic, conştienţi fiind de asta, ne îmbogăţim cu bucurie crescândă de atâta dar pe care-l acumulăm.

Când ne împărtăşim şi zicem cu toţii „cred Doamne şi mărturisesc...", răsună aceeaşi bucurie în inimile tuturor. Când zici tu „cred", răsună în inima mea. Şi invers. Cu o gură, cu o inimă, cu aceeaşi simţire de taină Îl primim. Dacă suntem vii şi vorbim prieteneşte, El este în noi acum bătaie de inimă. De este aşa, putem zice ca la Paşti: nimeni să nu se mai plângă de sărăcie, boală, durere, fiindcă totul este în noi dar de viaţă aievea de la Hristos, El însuşi întrupându-se în noi.

20 Cuvânt ţinut pe 24 iulie 1998.

A-ți însuși cu precizie mentalitatea lui Hristos duce la desăvârșire

Duhul rugăciunii fără cuvinte este acela al convingerii că nu eu sunt mai întâi, ci este El, Care mă face să fiu

În ce să credem altceva? „Nu o fi chiar așa", zic oamenii în scepticismul lor. Ce ar putea fi altceva mai bun decât ceea ce ne anunță zilnic Mântuitorul? Iată, Eu sunt în voi. Să ne vină mintea la loc și să o folosim. Spune apostolul Pavel, pe Hristos Îl las să mă conducă. Nu eu, ci Hristos gândește în mine.

Îmi vine, de exemplu, să fac o observație, dar mă lepăd ca de ceva neplăcut, mă lepăd de propriile gânduri, înlocuindu-le cu taina gândului pe care El Îl are referitor la ce văd și aud eu. Asta înseamnă viață duhovnicească, lucru la care ne îndeamnă să luăm aminte Mântuitorul când spune: privegheați și vă rugați neîncetat! Este vorba aici de duhul rugăciunii fără cuvinte. Acela al convingerii că nu eu sunt mai întâi, ci este El, Care mă face să fiu.

Cerem la Sfânta Liturghie : „Părinte, dă-ne pe Hristosul Tău, să ne înnoim cu El". Am tot repetat, în numele tuturor, însă am rămas cu o impresie amară, gândindu-mă de câte ori am fost nesimțitori, de-a dreptul bădărani, atunci când ne-am trezit fără să știm cine ne trezește și cine-i cu mâinile pe ochii noștri, de parcă ar zice : „ghici cine a fost acum cu mâinile pe ochii tăi?" Uitați-vă la Mine! Acest înfricoșat îndemn, pronunțându-se, ni se face nouă poruncă.

Sfânta Treime este viața omului. Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt constituie duhul dragostei în lucrare. Tatăl inițiază neîncetat tot binele pentru viața noastră. Fiul pune în aplicare neîncetata revărsare spre noi a binelui de la Tatăl și o trăiește, descoperă ceea ce pune la cale Tatăl - numai Fiul

vede punerea la cale a Tatălui, ca intenţionalitate de bine - făcându-se El ceea ce vede la Tatăl. Iar Duhul Sfînt susţine, dă continuitate, oferă oarecum garanţie de realitate veşnică. Duhul Sfânt susţine inima omului, auzul, puterea noastră de simţire, de recepţionare, de luare-n primire şi de trăire neîntreruptă a ceea Tatăl pune la cale.

Sfânta Treime e structură a dragostei, a tainei iubirii ca viaţă a noastră. Este neîncetată iniţiativă care vine din inima lui Dumnezeu. Aceasta e dragostea cu semnul ei treimic. Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt sunt o iniţiativă continuă de sfărâmare, de scoatere spre viaţă a tot binelui. Când omul iubeşte, în el este acest duh al iniţiativei, al luării în primire şi al susţinerii binelui descoperit. În om se află taina Sfintei Treimi ca expresie, ca icoană vie a dragostei. Eu în Tine, Tu în Mine şi ei în unime cu Noi. Ei să se iubească, unii pe alţii, în acea taină a iubirii din care-s ei înşişi scoşi la viaţă.

Cum ne îmbie mintea să pătrundem taina dragostei... Ne îmbie să-i deslușim structura, duhul. E ceva din adânc care nu-ţi dă pace, te îmbie să pipăi ceea ce este cu neputinţă de exprimat, cum spune apostolul Pavel, am fost în al treilea cer şi am văzut taine care nu-s de a le spune în cuvinte, fiindcă nu se pot spune. Dacă încerci să le spui, le deformezi înţelesul. Nu există moduri de exprimare a acestora. Ele pot fi numai trăite fără cuvinte. Cum e şi în cazul unei îmbrăţişări, de înaltă ţinută, a iubirii. E acolo ceva ce nu se poate exprima decât prin însuşi faptul îmbrăţişării, când totul abundă, întrece orice măsură a împlinirii tainei acestui „al meu", „al tău". „Eşti al meu, tu căruia am tendinţa de-a mă dărui total", Eu în ei – se adresează Mântuitorul Tatălui.

În acest dialog al Fiului cu Tatăl e prinsă taina iubirii chiar de către Cel ce este. Asta mă cutremură, că Cel ce este dragoste vorbeşte despre Sine, dându-ne garanţie de realitatea celor spuse în însăşi mărturisirea Lui întru care ne exprimă pe noi. Pui la cale, inventezi, scoţi binele din nefiinţă la fiinţă. Acesta e omul cu iniţiativă. Iubirea e o iniţiativă de-a căuta să faci ce e bine concomitent cu a-l împlini şi a-l susţine. Ele sunt toate deodată şi totuşi vin oarecum ca nişte trepte. Cuvântul odată rostit, el este şi dăruire de viaţă în acelaşi timp. Când ai auzit pe viu cuvântul lui Hristos, el este lucrare de viaţă în tine, iar prin faptul că poţi recepţiona, în asta e şi garanţia de rămânere a vieţii primite, căci se cer una pe alta.

Realizarea se cere susţinută. Deci, într-o singură zvâcnire de viaţă, sunt toate aceste trei componente. Zice Mântuitorul : Eu în ei, Tu în Mine şi ei să fie desăvârşiţi, adică una cu Noi. Asta priveşte pe Duhul Sfânt, desăvârşirea. Desăvârşirea aceasta, în unime, este minunea minunilor.

Desăvârşirea e punerea la cale a binelui care nu se termină niciodată

Ce s-a pus desăvârşit la cale nu poate să nu dăinuiască desăvârşit. Tot ce am de la Tatăl, vă dau vouă. Şi voi, ca şi Mine să faceţi. Să luaţi ceea ce vă dau Eu şi să păstraţi. Asta e dinamica dragostei, care cuprinde colaborarea acestor trei termeni : iniţiativa binelui, punerea lui în viaţă şi dăinuirea sa.

Iniţiativa are legătură desăvârşită cu punerea în viaţă. Iar punerea în viaţă are legătură desăvârşită cu dăinuirea ce purcede de la Tatăl. De la Tatăl, de la iniţiativă purcede punerea în viaţă, desfăşurarea şi dăinuirea de care se ocupă Duhul Sfânt. Sunt trei responsabilităţi care se întrepătrund, răspund una de cealaltă, în numele unicului bine ce se cere iniţiat, realizat şi susţinut, în cadrul tainei fiinţării. Binele nu se ţine nedescoperit. Fiecare din aceşti trei termeni sunt izvor de viaţă. Dacă ai şti, îi spune Mântuitorul Samarinencei, ai cere şi Eu ţi-aş da apă vie care s-ar face izvor curgător în tine. Altfel spus, dăinuire, garanţie de viaţă veşnică.

Privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat. Asta trimite la taina, la tâlcul parabolei semănătorului cu semineţele ce cad pe cale, pe piatră, între spini, pe pământ bun, parabolă care atenţionează : sămânţa se dăruieşte egal tuturor stărilor, dar stările inimii sunt avertizate să fie atente că în ele se seamănă viaţa şi atunci să nu te găseşti cale bătătorită, piatră, spini, ci să te controlezi să fii gata, ca fecioarele înţelepte, disponibil de primire. Deci să te supraveghezi continuu. „De la oricine aude cuvântul împărăţiei şi nu-l înţelege, vine cel viclean şi răpeşte ce s-a semănat în inima lui. Aceasta este sămânţa semănată lîngă drum (Mt 13, 19).

Calea nu are grijă de sămânţă. Nu pune preţ pe ceea ce cade, ci lasă paşii călătorilor să o calce. Omul cu inimă neglijentă e cel pentru care toate trec fără importanţă. Trec toate fără participarea lui. Sămânţa semănată pe loc pietros este situaţia celui ce aude bucuros cuvântul, dar

acel cuvânt nu face rădăcină, fiindcă nu l-a lăsat să se lipească direct, şi cuvântul ţine până la o vreme, însă la o încercare mai grea, se pierde. Simţi că eşti înclinat a fi superficial sau înclinat a opune rezistenţă când ţi se propune ceva, parcă ai fi de piatră. Primeşti, dar nu primeşti. Adică iei la cunoştinţă, dar nu primeşti.

Acest fel de neatenţie a omului cu inimă pietroasă este a celui ce nu absoarbe, nu primeşte direct ce aude, stă în rezervă. Aude noutăţi, idei, dar nu-şi să silinţa de a prinde şi tâlcul noutăţilor auzite.

În ce priveşte spinii, înseamnă că laşi alte atenţii să crească-n tine, alte preocupări care nu fac loc propunerilor dragostei. Grijile lumii înnăbuşă cuvântul Mântuitorului atunci când oamenii îşi îndreaptă atenţia la lucruri fără valoare. Privegheaţi neîncetat pentru că Eu neîncetat vreau să locuiesc în voi. Fiţi atenţi, nu care cumva să vă aflaţi în situaţia de cale, piatră, nedând posibilitate dragostei să crească şi să se desăvârşească ca viaţă.

Pot fi cazuri mult mai dureroase de neatenţie. Evanghelia aceasta, Matei 13, 1-23, ne dă doar două, trei forme ale neatenţiei omeneşti. „Iar sămânţa semănată în pământul cel bun este cel ce aude cuvântul şi-l înţelege, deci care aduce rod şi face : unul o sută, altul şaizeci, altul treizeci". Rezultatul creşterii în pământul cel bun este cel scontat.

Înainte, Mântuitorul a prezentat trei stări ale neatenţiei de a primi cuvântul dumnezeiesc, trei stări de inconştienţă pentru care se roagă, „iartă-i, că nu ştiu ce fac". Acum prezintă pământul cel bun, având şi el grade de productivitate. E o întrecere a binelui, o luptă de a se depăşi pe sine.

Şi binele are grade de împlinire. Întotdeauna este loc de a-l înţelege, binele, mai profund. Să fim atenţi, căci e de mare importanţă să prindem tâlcul cuvintelor Mântuitorului. Nu cumva să ne grăbim socotindu-ne că nu suntem ca sămânţa semănată în pietriş, printre spini. Să nu ne culcăm pe urechea asta şi, văzându-ne că ascultăm, să ne închipuim că e deajuns şi că am înţeles bine, fiindcă Mîntuitorul pentru cei ce se află în pământ bun, sunt atenţi când li se vorbeşte, are nişte pretenţii în plus. Aceştia, dacă vor să înţeleagă viaţa, e poruncă de-a o înţelege numai ca dragoste care continuu pune la cale, dovedeşte, realizează şi susţine.

Dragostea pe toate le face. La toate nădejde are, nădejdea că se poate şi mai bine, pe toate le înţelege, vede cu claritate şi înţelege pericolul de

a rămâne pe dinafară. Şi nu cade niciodată, adică nu are o raţiune care să-i scuze încetarea. Nu are raţiunea încetării. Mântuitorul nu scuză nesimţirea. O iartă, dar n-o scuză, deoarece El are dragostea, care este poruncă a desăvîrşirii binelui în inima omenească. În inima omenească arde această taină a inventivităţii, a căutării binelui ca să-l dăruieşti, a stăruinţei în dăruire.

Deci, sămânţa căzută în pământ bun aduce roade, 100, 60, 30. Sunt mai multe grade de producţie, diverse moduri de folosire a cuvântului. De la acest pământ bun în care cade sămânţa bună se aşteaptă mult mai mult decât ni se pare nouă la prima vedere. Unii, cu ceea ce au primit, fac în aşa fel încât pun tot ce-au primit în valoare. Am primit sămânţa cea bună şi, sută în sută, ea rodeşte rod bogat. Există situaţii când nu se apreciază suficient de bine posibilităţile ce le avem. Nu se folosesc toate, ci doar o parte din virtutea dată. Nu se merge până la capăt cu ceea ce-am primit. Am primit o aşa mare valoare cu care se poate produce mult mai mult şi noi avem reţineri în a folosi tot ceea ce ne-a fost încredinţat spre rodire. Dumnezeu voieşte să folosim totul, să nu ne scape ceva din tezaurul încredinţat.

Dacă nu avem întreaga atenţie asupra valorii a ceea ce primim, rezultatul e că producem nu atât cât am fi putut. Mântuitorului îi este jale pentru cât am fi putut produce şi nu am făcut-o sută la sută. În dragostea lui Dumnezeu, Eu citesc ceva mai mult. E o pretenţie, din partea Tatălui, pe care numai Eu o ştiu. Fiindcă numai Eu ştiu ce fel de viaţă v-a pus la inimă, viaţă ce trebuie bine studiată ca valoare pentru a nu fi neglijat absolut nimic din ea. O inimă adevărată trebuie să producă tot ce i s-a dat să producă. E o aşteptare tainică a lui Dumnezeu : ce bine ar fi dacă oamenii ar primi tot ceea ce li s-a dat! Vorbeşte şi despre talanţi. Unii au o dotare mai mare, alţii mai mică. Dar şi de la aceştia din urmă Mântuitorul are aceeaşi pretenţie de a produce totul după măsura dată. Şi cei ce au puţin trebuie să folosească tot ce au în dotare.

De la Dumnezeu nu e nimic de neglijat

Tot ce vine de la El, să folosim. Ce aud eu, cu o dotare mai mică, înțeleg mai puține dar totuși ceva trebuie să înțeleg. Puținul dat, trebuie să-l folosesc complet. Sută la sută trebuie să producă și ei, cu puterea dată lor. Cu atât mai mult cei ce au toată dotarea.

Altă pildă, cu același înțeles. „Asemenea este împărăția cerurilor omului care a semănat sămânța bună în țarina sa. Dar pe când oamenii dormeau, a venit vrăjmașul lui, a semănat neghina printre grâu și s-a dus" (Mt 13, 24-30). Când slugile au vrut să plivească neghina, stăpânul a zis : lăsați-le, că vor răspunde cei ce-au semănat neghina, vor da socoteală de semănătura neagră. Pe parcurs, crescând sămânța cea bună, se poate întâmpla ca lângă ea să apară și alte păreri despre valoarea creșterii, a vieții. Cresc și alte valori ce contrazic pe cea a bobului sănătos de grâu, se strecoară și alt punct de vedere, aparte față de cel al lui Dumnezeu. Astea-s neghinele. Ele seamănă cu grâul, numai că sunt negre, dar nu se vede. Tot așa, vin păreri care se înfiripă pe lângă părerea lui Dumnezeu, seamănă cu părerea Lui, dar nu sunt cele adevărate. „Nu se poate și altfel? Doar Dumnezeu nu vrea să murim de foame. Postul nu e chiar așa cum ni se spune".

Să avem grijă să nu ne influențeze nimeni și nimic referitor la înțelesul deplin al dragostei cu care ne dăruiește El ceea ce ne dăruiește.

Mai este o pildă cu comoara ascunsă-n țarină și cu aluatul bun, prin care vedem de asemenea grija Mîntuitorului, nu cumva să nu primească cineva direct cuvintele de la Dumnezeu crezând că nu-s importante, grija de a nu se afla cineva ascultând fără inimă atentă, cuvântul lui Dumnezeu care e viață adevărată. Cu alte cuvinte, atenția ce trebuie s-o avem, țintește să cuprindem, noi, toată dragostea lui Dumnezeu.

Cu această nădejde și moare Mântuitorul : Te voi face cunoscut și ei vor înțelege cât îi iubești Tu, Părinte. El se adresează unor posibilități de înțelegere știute numai de El că le avem. Mă tot frământ gândindu-mă la tânguirea aceasta dumnezeiască. Câte posibilități v-am dat și voi nu le folosiți! Trebuie să căutăm un fir mai adânc de legătură între toate cuvintele Lui. Să ne facem un program de a adânci, de a prinde și înregistra pe viu cuvântul dumnezeiesc, de a ne da seama că e cazul de a-l trăi real, pentru că fiecare are posibilitatea, altfel nu ne-ar fi spus

Mântuitorul. Cine are urechi de auzit să audă. Cei ce au urechi nu aud, ca să nu înțeleagă și să fie obligați să facă ceea ce aud. „Inima acestui popor s-a învârtoșat și cu urechile aude greu și ochii lui s-au închis ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă și Eu să-i tămăduiesc pe ei" (Mt 13, 15).

Dacă nu v-aș fi spus că se poate ... Asta sugerează tocmai posibilitatea de care nu ne dăm seama și o neglijăm. Oamenii ascultă ca să nu facă. Peste zi, trebuie să-ți pui atent inima în mișcare pentru ca, în tot ce vezi, să folosești rațiunea dumnezeiască. Când îți dai însă seama că nu se preocupă nimeni de asta, te afli parcă într-un pustiu. E plin de lume, dar nu întâlnești pe nimenea cu care să te înțelegi, dintr-odată și dumnezeiește, încât îți vine să crezi că e o deșertăciune să-ți bați capul pentru dobândirea acestui neîncetat bun simț de a fi atent la ceea ce trebuie tratat dumnezeiește. Îți pare că e absurd să te apuci de unul singur, dar intervine cealaltă replică : atunci ce să vezi? Ce altceva merită să-ți pui inima la încercare de a trăi dumnezeiește? Ce altceva te poate angaja mai mult decât atenția de a recunoaște pe Dumnezeu conlucrând cu tine pe viu?

Simțind degetele cum se strâng să prindă ceva, un creion, de exemplu, mă gândesc cutremurat. Uite ce taină a lui Dumnezeu, degetul se mișcă la dictatul creierului, care deține o viziune extraordinară despre frumos și poate conduce acest deget să copieze ceea ce-n minte se intuiește. Degetul recepționează și caută să reproducă linia pe care o vede celula nervoasă, ce se află în legătură cu armoniile cele mari. Tragi o linie și în minte lucrează rațiuni mari ale armoniilor. Numai puțin dacă se abate linia de la un paralelism în cazul în care vrei să desenezi două linii paralele sau de la o armonică trăsătură de estetic, mintea nu suportă greșeala. E un motiv acesta de a te face să rostești și să cânți cât e de frumos totul. Sfințește pe cei ce te văd pe Tine lucrând și se iau după Tine. Sfințește-i ca să te poată urma.

Simțim această râvnă de a-L urma pe Dumnezeu. Nu se concepe altă odihnă a inimii, întru alt fel de armonii. Sfânta Treime cuprinde toate rațiunile : rațiunea moralei, rațiunea virtuților de tot felul și rațiunea permanenței lor. Omul este o continuă vibrație în armonie cu Sfânta Treime. Tatăl Meu lucrează continuu punerea în mișcare a propriilor Lui inventivități de bine. Uitați-vă la Mine și, prin ceea ce fac Eu, deduceți

minunile de bine ce izvorăsc din Tatăl, pe care Eu le lucrez în voi prin Duhul Sfânt. Duhul Sfânt face legătura între ele şi asigură realizarea lor, însufleţind rămânerea în armoniile dumnezeieşti ale simţirii.

Împărate Ceresc, Mângâietorule, care dai odihnă inimii în a o pune de acord cu Taina lui Dumnezeu, păstrător al lucrării lui Dumnezeu, al iniţiativei Tatălui şi al realizării Fiului, vistierul bunătăţilor ... Înţeleptul scoate din visteria lui cele bune şi face legătura între ele. Dumnezeu scoate, din visteria Lui, raţiuni de bine care sunt, prin Duhul Sfânt, reţinute şi întipărite în mintea şi inima omenească. Curăţeşte-ne pe noi de tot ceea ce nu corespunde tainei binelui, dragostei, şi prin aceasta, mântuieşte sufletele noastre, fă din noi, cu adevărat, suflet, chip al lui Dumnezeu.

Totul e lucrare dumnezeiască, susţinere a minţii ca ea să poată prinde minunea aceasta a binelui direct din Dumnezeu. Te voi face cunoscut, Părinte, oamenilor, pentru ca iubirea cu care îi iubeşti Tu s-o aibă şi ei. Minunea aceasta a inventivităţii şi lucrării binelui să fie în inimile oamenilor. Pentru asta voi fi Eu în ei, ca să garantez modul treimic al trăirii inimii.

Duhul vieţii bate la uşa inimii, pornind-o să se ia în primire pe sine din lucrarea, din mâna lui Dumnezeu. Şi această luare-n primire, ca sensibilitate la bătăile ce se fac asupra ei, constituie pentru Dumnezeu o treaptă de a coborî şi locui în ea, în inimă. Dacă veţi avea dragoste între voi, voi face locaş în inima voastră.

Când eu răspund cu atenţie, pe măsura bunei intenţii a Celui care bate, îi dau posibilitatea să coboare în inimă la mine şi să lucreze. Drept treaptă sub pasul lui Hristos e inima răspunzând la gingaşa insinuare pe care-o face Mântuitorul zicînd: „binecuvântată e Împărăţia, luarea în stăpânire a vieţii Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh". Cu asta începem Liturghia. Se creează o bună mireasmă, o atmosferă propice Mântuitorului de a intra şi a locui în noi. O bună dispoziţie de a-L primi şi a rămâne cu El.

În miezul Sfintei Liturghii Îl şi primim pe Hristos, păşind în propria Lui locuinţă care suntem noi. Acolo rămâne El toată ziua şi noi stăm cu ochii pe El, veghind neîncetat. În fiecare bătaie a inimii se întâmplă minunea aceasta pe care-am spus-o, duhul dragostei care mereu funcţionează iniţiind, punând în lucrare şi desăvârşind binele din care are grijă

inima să scoată tot ce e armonie dumnezeiască. Încât, dacă se trăieşte aşa, nu mai poţi greşi, fapt ce l-a preconizat Mîntuitorul : fiţi desăvârşiţi, să nu mai faceţi altceva decît ce fac Eu, după Tatăl Meu. Atunci vom putea spune cu îndreptăţire : „văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul cel ceresc, nedespărţitei, Sfintei Treimi, închinându-ne."

Cum a înregistrat-o, rugăciunea Lui din urmă, de la Cina cea de Taină, evanghelistul Ioan... A adunat-o din alte frânturi de expresii ale Mîntuitorului şi le-a legat, aşa încât nu s-au mai dezlegat unele de altele, cuvintele, atât de atent a fost la ele. Evanghelistul a prins raţionalitatea legăturilor. Bineînţeles, teologic se spune că au fost inspirate cuvintele, dar inspiraţia aceasta nu e mecanică, nu e o dictare, ci o disponibilitate de limpezire a inimii ca să înţeleagă omul nişte legături pe care le face în matriţele puse la îndemână de Duhul Sfînt.

Ce vă spun, vi le spun direct de la izvorul vieţii. Şi mă bucur că aveţi încredere în mine că vă împărtăşesc exact cele ce mi se pare că a vrut El să ni le împărtăşească, ştiind de noi. Când am citit Sfînta Evanghelie, El ştia că sunt atent. Sunt convins că, încă de atunci, Mîntuitorul se gândea cu drag cum aşteptaţi să înţelegeţi de la mine cuvîntul Lui pentru a-l pune în practică. Până mai putem, să ne punem inima în mişcare şi să învăluim totul cu ea, aşa cum ne învăluie El, cu dragoste, pe fiecare. Să nu mai fie un singur moment în care să nu învăluim ceva, în inima noastră, dumnezeieşte.

Azi[21] s-a citit Evanghelia slăbănogului (Mt 9, 1-8). Mântuitorul a dovedit, cu fapta, că e aşa cum a zis El şi aşa va fi pe viitor. Ce a săvârşit sub ochii martorilor avea rolul de a dovedi că tot ce le spune este adevărat. Vindecându-l pe slăbănog, Mântuitorul a atras atenţia, sub altă formă, că ce spune El e adevărat.

Cine a fost atent la sensul în care a pus El în valoare, prin cele spuse, faptele Lui? Legătura dintre cuvintele Lui şi faptele Lui, oare cine a făcut-o? Acest lucru e important, să-i prindem intenţionalitatea, duhul râvnei Lui cu care s-a făcut interpretul dragostei lui Dumnezeu. „Acesta e Fiul Meu cel iubit. Pe El să-L ascultaţi" s-a auzit la Botezul Lui şi Mântuitorul a voit să atragă atenţia oamenilor asupra valorii declaraţiei ce-o face despre El Tatăl. De ce spune „pe El să-L ascultaţi?" Pentru că viaţă sunt cuvintele Mele. Mântuitorul aşteaptă de la

21 Cuvânt ţinut pe 23 martie 1997.

noi să facem legătură între cuvintele Lui şi sensibilitatea şi capabilitatea inimii noastre de a le primi. Cu tot cuvântul din gura lui Dumnezeu se hrăneşte omul. Cuvintele Mele sunt din gura lui Dumnezeu. Mă fac gura lui Dumnezeu.

E important, deci, a înţelege bine adevărul cuvântului lui Dumnezeu desprins din tot ceea ce fac Eu. Să se poată face legătura între cuvântul lui Dumnezeu şi ceea ce face Dumnezeu prin cuvântul exprimat.

Ne aflăm acum, aici, adunaţi la sfat. În ce constă frumuseţea acestei sfătuiri împreună? Stă în aceea că, sfătuindu-ne, avem între noi Viaţa, pe Hristos, care este viaţa oamenilor. Sfătuindu-se oamenii asupra oricărui lucru bun, doar de aceea se sfătuiesc, pentru a pune la cale ceva bun, în folosul tuturor, vor cîştiga împreună secretul binelui pe care-l urmăresc în unanimitate toţi. Oamenii, căutând binele, se adună şi se înţeleg. Mântuitorul e la îndemâna lor să le lumineze acest sens al vieţii, al binelui ce-l caută. Am venit în lume ca să arăt oamenilor sensul vieţii lor.

Mă întorc la adunarea noastră ca un exemplu de adeverire a cuvintelor : unde doi, trei, se înţeleg asupra unui lucru bun, Eu sunt între ei, în mijlocul lor. Ei s-au făcut un corp comun de interes de bine, s-au unit, s-au făcut o inimă şi astfel, dacă se formează această inimă interesată, atunci Eu personal voi fi în această inimă. Cum a şi zis : voi fi în ei, Părinte, când aceştia se interesează să te cunoască pe Tine. Eu am căutat să te fac cunoscut că Tu eşti viaţa lor şi, când ei răspund la această chemare a Mea de a se aduna în jurul Meu pentru a afla viaţa adevărată, atunci Eu voi fi în ei. Am spus în repetate rânduri că aplicarea acestei promisiuni o trăim prin ascultare dimineaţa când, văzându-ne vii, ne lămurim imediat că suntem împărtăşiţi cu Viaţa însăşi, cu inima vieţii, cu taina şi puterea ei. Dimineaţa ne cutremurăm de aducerea aminte că suntem cuminecaţi cu Hristos. Am făcut schimb de inimă cu El. Ne-am pus pe noi deoparte şi L-am pus pe Hristos. Trezindu-ne din somn, ne dăm seama că trăim cu Cel cu care am făcut schimb. Hristos începe a trăi dimineaţa în noi şi trebuie să conştientizăm acest lucru pentru ca faptele noastre să corespundă cu taina lui Dumnezeu care ne vede trăindu-i dragostea.

Aş vrea să fiţi atenţi, în modul suprem, la sensul celor ce vi le voi spune în legătură cu ce am trăit azi ascultând Sfânta Evanghelie. Ne

interesează să înţelegem bine ce am prins din această taină a lui Hristos pe care ne-a dezvăluit-o şi astăzi. În ce mă priveşte, mă urmăreşte foarte aprins gândul ca misiunea pe care o am şi căreia încă îi mai pot face faţă, să o împlinesc în continuare. Preotul se sfinţeşte pe sine, adică se angajează în împlinirea acestei misiuni de a lămuri oamenilor realitatea vieţii noastre. Realitatea vieţii este pur şi simplu o permanentă trăire cu Hristos. Ştiind că, în mod normal, zilele mi se apropie de sfîrşit la cei 82 de ani, mi-e teamă, fiindcă vreau să las pe urma mea ceva[22] - fiecare doreşte să lase ceva în urma lui - din ceea ce-am urmărit eu în viaţă. Să rămână un semn despre ce te-a preocupat în viaţă, ca să se poată spune că un om şi-a trăit cu adevărat viaţa.

Dacă cineva nu are nimic de lăsat ca pildă a interesului cu care şi-a trăit viaţa, moare, murind odată cu el şi faptul însăşi al existenţei lui. Dacă nu a dovedit prin nimic omenitatea sa, care este Hristos trăind în inima lui, înseamnă că nu a trăit, nici nu s-a născut. Ni s-a spus că omul trebuie să se nască în Hristos. Naşterea naturală nu are atâta valoare pe cât o are naşterea în El. Deci botezul, încadrarea în Hristos. Când e botezat, încadrat, când s-a făcut schimb de inimă cu Hristos, atunci abia începe a fi. Un om, murind, dacă nu a dovedit cu nimic că şi-a trăit viaţa schimbîndu-şi inima cu Hristos, nu se poate spune că a existat. Nu a fost om, ci altceva, o nenorocire pe pământ.

În ce mă priveşte, personal, gândindu-mă că azi, mâine închei această misiune, mă întreb ce am reuşit să însemnez cu existenţa mea între cei printre care am trăit şi cum să las, concentrat, duhul râvnei cu care mi-am împlinit misiunea. Vreau să se ştie că, dacă m-am angajat în misiunea aceasta, dacă m-am sfinţit ca să dezvălui oamenilor gândul lui Dumnezeu, am prins acest gând al lui Dumnezeu. Şi cum l-am prins? Ce am înţeles de la Dumnezeu? Am spus că lucrul principal ce trebuie prins din taina Mîntuitorului Hristos este să-L luăm în primire dimineaţa, în orice trezire din somn, ca un act reflex. Să-L luăm pe El ca viaţă a noastră. Aici e concentrată râvna Mîntuitorului, în a ne atrage atenţia asupra faptului că El a venit de la Tatăl, dându-ne viaţă.

Cum interpretăm noi luarea în primire a acestei vieţi? Din tot ce am gândit până acum am înţeles că esenţialul în ce priveşte înţelepciunea

22 Ce bucurie să îi putem oferi părintelui, prin volumele de faţă, o prelungire a proiectului său de viaţă şi, deopotrivă, o mângâiere peste timp... (n. n)

noastră, ca oameni, se va descoperi în precizia cu care vom şti să-L luăm în primire pe Mîntuitorul. El a promis că ne va fi viaţă, împreună cu Tatăl. Credem că a înviat prin faptul că-i ţinem calea. Mântuitorul i-a spus lui Toma : trebuia să mă iei în primire. De ce nu m-ai crezut, că doar am promis? Acesta e lucrul important cu care rămânem de la Mântuitorul Hristos, lucru asupra căruia ne atrage atenţia, şi anume, să-L ştim lua în primire, ca viaţă, pe El. Nu pe viaţa noastră naturală să ne bazăm, ci pe prezenţa Lui pe care o dovedeşte, dimineaţa, când ne vedem vii.

Acest lucru aş vrea să rămână după mine. Aici am pipăit eu că e dorinţa Mântuitorului, Care ne-a încredinţat nouă menirea de-a o face cunoscută oamenilor. Dorinţa Lui este să-L ştim lua în primire. Să binevoim a-L lua pe El drept inimă în locul inimii noastre.

Oamenii neglijează tocmai acest lucru. Se scoală dimineaţa şi pornesc care încotro, neştiind ce caută în realitate. Umblă după o îmbrăcăminte luxoasă, după vreun zgomot de fală, apreciere, şi cad astfel în deşertăciunea de a nu căuta ce trebuie să caute atunci când se trezesc din somn. De aceea e pus preotul să alarmeze pe tot omul că Mântuitorul se ţine de vorbă. A dovedit-o cu Învierea Sa, a dovedit că El face ce a promis.

Preotul are datoria să zguduie lumea cu realitatea făgăduinţei Mîntuitorului că El ne este viaţă

Să-ţi dai seama dimineaţa că eşti cuminecat cu Hristos. Duminica, ne împărtăşim cu Hristos ca să ne aducem aminte luni, marţi, miercuri, joi... că suntem cuminecaţi. Asta vreau să rămână, atenţia la dimineţile noastre. Să-L ştim lua în primire pe Hristos, care de fapt, El ne ia în primire. Dorinţa mea unică este să esenţializez taina Evangheliei Lui şi să las un semn, să concentrez acest lucru esenţial într-o grijă anume, capitală, pe care s-o aibă fiecare.

De ce vreau asta? Pentru că pe Însuşi Mântuitorul Îl vedem că a esenţializat tot ce a făcut El în Spovedania de la Cina cea de Taină. A ţinut să facă o concentrare. Să prezinte o esenţă a lucrării Lui. Şi s-a sfătuit cu Tatăl în rugăciune: Părinte, acum e momentul să lămurim lucrurile, şi anume ce am căutat Eu în lume, ce ai făcut Tu şi ce am făcut Eu,

ascultându-te pe Tine. Acum vin la Tine şi să ai grijă de oamenii pe care mi i-ai dat Mie. Grija Mea pentru ei a fost să te fac cunoscut pe Tine ca viaţă a lor, şi pe Mine, care le-am dat-o.

În rugăciunea Lui, Mântuitorul a spus : mă sfinţesc pe Mine Însumi în a lua în primire ce mi-ai dat să fac. Mi-ai dat viaţa Ta de iubire să le-o dau lor şi Eu m-am sfinţit în a lua în primire acest lucru.

Cum se sfinţeşte Hristos? Sfânt fiind, mai era nevoie să spună că se sfinţeşte?

Mă sfinţesc întru împlinirea a ce mi-ai dat Tu să fac : să dau viaţă oamenilor. Şi i-am pus şi pe ei să facă, în urma mea, ceea ce m-am angajat Eu să fac. Urmăresc acum ca sfinţirea cu care mă sfinţesc să o aibă şi ei ca şi Mine. Sfinţiţi în adevăr să fie şi ei. Eu în adevăr mi-am luat misiunea. Şi ei, ca şi Mine să facă. Lucrurile se leagă, aşa cum le-a conceput Mântuitorul. Mi-ai dat să le dau viaţă veşnică.

Când ne împărtăşim, asta o şi spunem: „să-mi fie mie împărtăşirea cu Sfintele lui Dumnezeu Taine spre bucurie, sănătate şi spre viaţa de veci". Exact ce a spus Mântuitorul atunci că va face după Înviere, noi culegem astăzi. Ne-am cuminecat cu Hristos, asta e misiunea lui Hristos, şi am mulţumit pentru minunea aceasta.

Referitor la Evanghelia de azi cu vindecarea paraliticului, este o legătură puternică între sensul în care spune Mântuitorul că-şi are El misiunea şi ceea ce făcea. A promis că ne va fi viaţă şi dimineaţa noi o culegem această viaţă, căci ne trezim cuminecaţi cu El. Adevăr adevărat vă spun vouă. De ce spune aşa? Sunt şi adevăruri neadevărate? De cele mai multe ori, adevărurile nu sunt luate în seamă. Repetă de două ori, accentuând necesitatea de a fi atenţi că ce a zis, e aşa cum a zis. În mod sigur se întâmplă ceea ce am zis că fac. Dacă vă strângeţi doi, trei, şi Eu sunt în mijlocul vostru în inima asta ce-aţi construit-o adunându-vă cu interesul vostru. Voi fi inima acestei inimi, aşa cum e şi în acest moment.

Dar ce legătură găsim în privinţa asta cu paraliticul? După ce l-a vindecat - ştim cum l-a vindecat, spunându-i : iartă-se păcatele tale - oamenii au tâlcuit rău din cauză că nu au prins duhul Mântuitorului, duhul misiunii Lui printre noi. Misiunea Lui este de a ne da viaţă, viaţă ce am primit-o şi azi cuminecându-ne cu El. S-a întâmplat exact după

vorba Lui, în mod precis, adevăr adevărat că noi, azi, după două mii de ani, l-am primit pe El drept viață. L-a vindecat pe slăbănog : iartă-ți-se păcatele! Cei de față se minunau cum putea Acesta să ierte păcatele. Mântuitorul a încercat să-i lămurească : „ce este mai lesne a zice : iertate sunt păcatele tale, sau a zice : scoală-te și umblă?"

Face apel la spiritul nostru de înțelegere știind că putem face legătură între vorbele și faptele Lui. Avem puterea de a-L citi în ceea ce a vrut El să arate prin minunea aceasta. Îndeobște se afirmă printre oameni că din pricina păcatelor a paralizat omul din pildă. Și-a stricat viața păcătuind și de aceea Mântuitorul zice „iartă-ți-se păcatele", pentru ca să se repare viața lui. A vindecat cauza bolii, a paraliziei.

Asta e oarecum prea ușor de înțeles și nu ne vine a crede că Mîntuitorul numai atâta a vrut să ne spună. A atras atenția celor ce s-au indignat. Puneți față-n față cele două lucruri, iartă-se păcatele și scularea paraliticului. Vă miraţi de ce spun „iartă-ți-se păcatele"? Dar faptul că omul a căpătat viață de unde n-o avea, că prin cuvintele acestea, Cel care le spune îi dă viață omului, asta nu înseamnă nimic? E de mirare afirmația că El iartă păcatele?

Aceasta s-a făcut ca să se vadă că Fiul Omului are puterea de a da viață prin iertarea păcatelor. Principalul lucru este că viața se menține în om prin intervenția Celui care a dat-o, prin reținerea în ea a Celui ce ne-a dat-o. El ne-a dăruit viața și a și rămas în ea, în viața oferită nouă. Asta a vrut să atragă atenția Mîntuitorul, că El este viața celui vindecat. Deci, viața noastră este El, nu faptul că ni s-a reparat o boală. Părinte, mi-ai dat puterea, misiunea să dau viață oamenilor și ei nu prea cred acest lucru, stau în loc și nu se dumiresc. Hristos, chiar El e viața ce a dat-o Dumnezeu oamenilor. Ca să avem viață și să putem trăi, noi să ne bazăm pe faptul că El ne e viață, nu pe viața biologică a trupului nostru. Trupul nu folosește la nimic, nu e mare lucru să-l ai sau să nu-l ai. Lucru mare este dacă în el se află Hristos.

În acest episod cu vindecarea paraliticului, Mântuitorul pune în aplicare ceea ce avea să spună în rugăciunea Lui către Tatăl la Cina cea de Taină. Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău pe cei cărora mi-ai dat misiunea să le dau viață. Mă opresc un pic și asupra acestui cuvânt rostit de Mîntuitorul, „sfinte". Părinte Sfinte. Nu vi se pare curios și acest lucru? Spune „Sfinte", dar El nu era oare una cu Tatăl în sfințenie? Sfințenia

ce-o are Tatăl, o are şi Fiul, o spune doar „toate ale Mele sunt ale Tale, şi ale Tale sunt ale Mele".

Mântuitorul, prin această accentuare „Părinte Sfinte", îi atribuie Tatălui frumuseţea dragostei Lui de a ne fi dat nouă viaţă. Oarecum, Tatăl s-a îndemnat, şi-a luat din El Însuşi misiunea să ne dea viaţă. Mântuitorul îi atribuie Tatălui un fel de misiune, aceea de a da viaţă, iar a Lui, aceea de a o lua în primire şi a o da mai departe, oamenilor. Această sfinţire vreau s-o aibă şi ei, adică apostolii care trebuie să zguduie lumea.

La Spovedanie, când ne prezentăm acolo pentru înnoire, renunţăm la reazemul pe gândurile noastre în ce priveşte comportamentul nostru şi Îl luăm pe El gândire şi simţire. Eu, cu viaţa mea care s-a stricat deoarece m-am condus după mine, după trupul meu şi nu după Dumnezeu, m-am abătut de la planul ce-L are El cu mine, vin cu regretul că nu L-am folosit pe Dumnezeu ca viaţă a faptelor mele. Vin să iau dezlegarea şi, mai ales, vin să înfiinţez, în mine însumi, misiunea de a asculta numai de Dumnezeu. Misiunea de a lua viaţa de la Dumnezeu, nu de la puterile mele. Mă angajez să-L urmez pe Hristos deoarece ştiu că El a zis despre Sine că ne este viaţă. Declar că mă lepăd de propria mea înşelăciune.

La Spovedanie începe sfinţirea omului

La Spovedanie devenim un fel de misionari. Preotul îl face misionar şi pe om. De fapt credincioşii, când vin la împărtăşit, sunt toţi preoţi. Se leapădă de ei înşişi şi îşi oferă inima lui Hristos pentru ca El să le fie viaţă. M-am învins pe mine. E un act de cucerire pentru Hristos, acesta prin care preotul, în numele tuturor, se duce şi zice „ne cucerim, Părinte, să ni-L dai pe Hristos viaţă în locul vieţii noastre pe care am stricat-o"

Şi azi, Mântuitorul şi-a împlinit misiunea, dându-ni-se viaţă. Iar noi, misiunea de a ne cuceri, de a ne desfiinţa şi de a-L înfiinţa pe Hristos, cu voia noastră lăsându-L pe El să trăiască în noi. Iată de ce l-a vindecat pe bolnav spunându-i : iartă-ţi-se păcatele. Deoarece a vrut să afirme că are putere de a ierta păcatele. Îl priveşte, prin ce vorbe anume. Pentru că are putere de a da viaţă şi iertarea păcatelor este de fapt o dare de viaţă. În locul greşelii de a mă conduce după mine însumi, mă angajez să ascult. Şi pe baza acestei angajări, Mântuitorul mă iartă, văzându-mă gata de a-L lua în primire.

Propriu zis, iertarea păcatelor este o înviere, o dare a vieții pe care Mîntuitorul o deține

De unde știm că o are? Fiindcă a înviat, dovedind că e stăpân al vieții. Noi, în locul vieții ce n-a fost bine trăită, trebuie să-L luăm pe Mîntuitorul ca viață adevărată. Din ce nu am fost, El ne schimbă în ce trebuie să fim. Din morți ne face vii.

Și astăzi s-a petrecut lucrul acesta, când ne-am angajat să nu mai facem păcate, sfințindu-ne cu misiunea de a-L primi pe Mîntuitorul drept viață. Deci, faptul că ne spovedim și ne împărtășim nu este un lucru de a te uita oricum peste el, ci o realitate. Primim viață nouă prin aceea că ne eliberăm de noi și-L luăm pe El. Esențialul e să ne dăm seama că, dacă a spus că ne va fi viață în toate zilele, prin Învierea Lui, El se ține de vorbă, lucru pe care oamenii, în majoritate, Îl neglijează.

Noi, preoții, suntem puși pentru a atenționa, să ne venim în fire și să ne punem la îndemîna Mântuitorului care vrea să ne salveze din moarte.

Este chemarea preotului de a trezi omul la realitatea prezenței lui Hristos în noi

Din orice trezire - nu numai dimineața, când ne sculăm din somn - acest lucru să-l realizăm fulgerător. Și în actul Spovedaniei este o trezire la realitate. La Spovedit, sunt multe lucruri de care omul poate nu-și dă seama că nu au fost făcute cum trebuie și e o taină mare aceea pe care o lucrează preotul cu credinciosul, în așa fel încât Îl trezește la conștiința că fără a te comporta după voia lui Hristos nu e viață. Că mâine, când te trezești, Hristos e viu în tine. Trupește te trezești, dar se poate să nu te trezești duhovnicește. Să nu-ți dai seama cine ești, că deja ești purtător de Hristos, împărtășit fiind cu El. Și preotul trebuie să-ți aducă la cunoștință, să atragă atenția asupra acestui fapt. Te trezești pentru că Hristos te ia în primire și împlinește misiunea la care s-a angajat, să-ți dea viață, și tu te-ai angajat să primești această viață. Ne sfințim prin aceea că primim viață deoarece ne împărtășim, și împărtășindu-ne, ne sfințim, pentru că, o dată împărtășiți, nu vrem să mai trăim după capul nostru, ci după Hristos.

În asta constă sfinţenia, nu în altceva. Dându-mi seama, în misiunea mea de liturghisitor, de acest lucru esenţial, vi-l pun şi vouă la inimă. Noi punem în aplicare, împărtăşindu-ne duminical, ceea ce a dorit Mântuitorul să facem. Preluăm misiunea Lui de a primi de la Tatăl viaţa pe care cu atâta solemnitate a promis că ne-o va da : Eu în ei voi fi viaţa lor. Asta am înţeles din toată învăluială şi zdroaba noastră şi sunt sigur că aici trebuie să ni se concentreze atenţia, să ne regăsim, când ne trezim, luându-L în primire pe Hristos. Ca să nu se piardă din vedere acest lucru esenţial, ci el să devină viaţa noastră.

În momentul cutremurător al trezirii, dimineaţa, Mântuitorul însuşi ne aprinde focul, inimile. „Foc am adus din cer". Cum? De bucurie că inimile noastre sunt chiar El, care-i Însăşi viaţa noastră de care trebuie să avem grijă toată ziua. Bucuria Mea să fie în voi.

Asta aş vrea să rămână pe urma strădaniei noastre de a ne opri locului şi a ne sfătui, noi, împreună. Poate veţi gândi că e de prisos să o tot zicem, pentru că sunt lucruri ştiute. Şi Mântuitorul le-a tot spus, şi El era Cine era, cu toate acestea lumea habar nu are. Omul se scoală dimineaţa ca şi cînd nu s-a întâmplat nimic deosebit cu el. Nu-şi dă seama că e un eveniment colosal prin aceea că iată, s-a împărtăşit cu Hristos, cu însuşi izvorul vieţii de care trebuie să ţină cont şi aşa să înceapă ziua, urmându-L pe Hristos. Iarăşi zic, de ce e cazul să repet? Fiindcă ne ducem la biserică, dar luni, marţi, miercuri, joi nu se vede nimic din faptul că am fost la Sfînta Liturghie, în felul acesta omul rămânând tot el însuşi.

E normal să-ţi vină să repeţi văzând cum doarme lumea în nepăsare. Asta e misiunea preotului, de a-i face pe oameni să nu doarmă. Rugaţi-vă cu Mine, le-a spus Mântuitorul ucenicilor. Păi, voi dormiţi? De trei ori le-a cerut să se roage şi de trei ori i-a găsit tot dormind. I-a trezit, iar s-a rugat, iar i-a trezit. Pe ucenici i-a copleşit mai mult oboseala decât atenţia ce s-ar fi cuvenit s-o aibă. Rugaţi-vă cu Mine! Îţi cere Mîntuitorul un asemenea lucru, e teribil, nu vi se pare? Se petrec lucruri mari acum, rugaţi-vă cu Mine! În faţa neglijenţei lor, îi trezeşte în repetate rânduri.

Tot aşa, preotul are misiunea de a-i deştepta. Mulţi m-au ţinut de rău pentru repetările acestea, zicând „ce se tot întoroie (învârte) părintele în jurul dragostei?" Mântuitorul a zis : de vă veţi iubi unii pe alţii, voi fi între voi. Iubiţi-vă, pentru ca Eu să vă pot fi viaţă. Preotul, şi el, repetă într-una : iubiţi-vă! Ce să repet altceva? Poruncă vă dau vouă, numai la

asta să vă gândiți, la iubire, la Mine, fiindcă Eu numai cu iubire am adus viața. Aceasta e misiunea cutremurătoare a preotului și a celui ce se spovedește, înainte de Împărtășanie: de a se cuceri pe sine spre atenția către Hristos. De a se desființa pe sine și a-L înființa pe Hristos. Să-I dăm Lui viață în noi. Viața lui Hristos e în noi. Hristos își trăiește viața în noi, nu vi se pare cutremurător? Dacă nu e în noi, oarecum, putem spune că nu există. El există numai în măsura-n care este în noi, după cum și noi trăim numai în măsura în care-L avem pe Hristos.

E o reciprocitate de angajare, de împletire, de cuprindere a inimii în inimă

Pentru a ni le împărtăși acestea toate, ne-am oprit aici, la sfat, și azi. Cine știe dacă o voi mai putea spune și altădată? Și rămâne acest lucru nepus în icoană, anume că, în orice trezire, atât dimineața, când deschidem ochii, cât și la Spovedanie, când ne trezim greșiți, conștientizând că am trăit degeaba, trebuie să ne dăm seama că-L avem la îndemână pe Hristos în locul a ceea ce-am neglijat ca trăire adevărată. Ați văzut fiecare, din experiența proprie, cât de ușor se uită acest lucru. Nu te doare capul că ești împărtășit.

Un om grav bolnav, când se trezește, cel dintâi lucru de care-și aduce aminte este boala lui. Așa cutremurare trebuie să avem pentru faptul că suntem împărtășiți. Și, în locul spaimei, ne cuprinde bucuria. Suntem purtători ai izvorului vieții. Cum? Dumnezeu știe cum și în ce fel se instalează în noi. Tu te scoli voios, începi a lucra și nu te mai poate opri nimeni din a face ce și cât trebuie, pentru că ai cu tine adevărul adevărat care e chiar în inima ta. Merge cu tine. Nu mai tot întrebi, căci ești în clar. Împreună cu El, ești în temă asupra a ceea ce e de făcut. Unde este El, eu dispar, mă topesc în El. Când se apropie de bolnav, bolnavul se contopește cu El, care e viața, și asta se face duhovnicește. Bolnavul degeaba se însănătoșește dacă continuă mai departe a fi tot el cel dinainte. El trebuie să aibă garanția legăturii cu Dumnezeu care i-a dat viață nouă. Și de această viață nouă trebuie el să se țină, cum se zice, în Evanghelie despre bolnavii aceia demonizați. După ce i-a tămăduit, ei nu s-au mai dezlipit de El. Și-au dat seama că e cazul numai de

Mântuitorul să se țină, nu de nebunia lor dinainte. S-au convins că nu e de a merge altfel, ci numai așa.

Asta a rezolvat-o Mântuitorul când l-a vindecat pe paralitic. Iartă-ți-se păcatele, ai grijă de viața ce-o primești, că degeaba o ai dacă nu mă urmezi pe Mine. A atras atenția, dar cine știe dacă paraliticul s-a cutremurat? Asta trebuia, bolnavul, să ia aminte, că degeaba ești sănătos dacă nu-L ai în vedere, de aici înainte, pe El.

Poate nu ne-a ars, întâi și întâi, că suntem împărtășiți. Și ținând cont de acest fapt dureros, dar real, am îndrăznit să insist, misiunea mea fiind tocmai aceea de a atrage atenția asupra acestei gravități. Apoi, că mă socotesc unii nebun, pisălog sau cum vor fi zicând, nu asta mă neliniștește. Nu mă doare altceva decât că n-am știut atrage atenția asupra a ce-i mai important și asta va fi vina mea cînd mă voi întâlni cu Mântuitorul Hristos. Faptul că nu le-am pus oamenilor în vedere, așa cum trebuie, acest lucru.

I-am spus azi, în altar, părintelui S. : „nu ți se pare ție că e minunat lucru ce se petrece în biserică? Eu stau în fața altarului și fac dezlegări, tu îi împărtășești, și în felul acesta ne așteptăm unul pe altul. Parcă suntem, aici, întruchipând persoana lui Hristos, care, cu o mână dezleagă pe oameni de lume și cu cealaltă mână îi împărtășește cu Sine. Eu îi dezleg de lume și îi leg de Hristos, iar tu îi împărtășești.

Mi se vede a fi dumnezeiește de frumos lucru. Este că sunt o inimă cu tine? Noi cu aceiași inimă facem totul. Aceiași inimă, cu o mână face una, cu cealaltă mână face alta. Oamenii au sesizat asta și vin din ce în ce mai ferm convinși, zicându-mi cu tot mai multă seriozitate, la Spovedanie : „părinte, am făcut, am gândit așa și așa. A fost bine, dar vreau să fie și mai bine". Vin duminică de duminică să se împărtășească cu Hristos și să ia putere de a face mai mult bine săptămîna care urmează. Oamenii nu vin dintr-o frică, e ceva anume care-i îndeamnă să se gândească „ce frumos e". Iată ce ne-am trezit făcând, Îl interpretăm pe Hristos, deopotrivă, eu fiind o mână a lui Hristos, iar părintele S. altă mână. Nu e de glumit cu ceea ce se petrece aici, acum.

M. : Părinte, ați spus că unii afirmă, la Spovedanie, că toate-s bune, că sunt mulțumiți. Asta înseamnă că ei nu mai greșesc și că, astfel, sunt sfinți?

Părintele Miron : Nu, ei se referă la faptul că le-a mers bine, Dumnezeu i-a ajutat de nu s-au îmbolnăvit, nu le-a murit nici un animal, etc. Pentru om, acesta e binele la prima vedere. Deduce că, dacă Dumnezeu l-a ţinut, pune ceva preţ pe el pe baza că va fi fost aproximativ cum trebuie. Cam la stadiul acesta vorbesc oamenii. Nu se afirmă nimeni că-i sfânt pentru că nici nu ştiu ce înseamnă „sfânt".

Sfânt este cel ce s-a angajat să-L urmeze numai pe Hristos. Trebuie să mai treacă vreme până se va ajunge la adânca convingere asupra acestui lucru. Pînă să ajungă omul să înţeleagă ce semnifică „Sfintele, Sfinţilor". Ce sunt „Sfintele"? Sunt acelea care le lucrează Dumnezeu aşa cum a făgăduit zicând că ni se va da nouă, viaţă, după Înviere.

Hristos lucrează ce s-a angajat să lucreze. Pentru cine? Pentru cine le primeşte, pentru Sfinţi. Pentru Sfinţii care primesc Sfintele lucruri la care Dumnezeu s-a angajat. Cui îi trece, însă, prin minte că oamenii, împărtăşindu-se, fac acelaşi lucru ce-l face Domnul Hristos? Ca Mine să faceţi totul. Asta e grozav de mare lucru. Noi suntem împreună lucrători cu Hristos, cum a zis Apostolul Pavel, prin aceea că lucrăm şi noi ce lucrează Dumnezeu. El lucrează, că ni se dă, şi noi lucrăm prin aceea că-L primim în scopul de a-L păstra drept atenţie şi viaţă a noastră, comoară scumpă a inimilor noastre, pentru care ne zbatem şi ne străduim.

Îmi zicea, azi dimineaţă, doamna, cu puţin înainte de a veni voi la Vâlcea să mă luaţi: „dragă, nu te poţi duce la biserică şi aici, în Vâlcea? Doar tot biserică este". I-am explicat că nu pot decât la a noastră, din Ocna, pentru că ducându-mă la biserică trebuie să se întâmple ceva, nu să stau ca un cufăr în gară. Mă duc la noi la biserică pentru că acolo ştiu oamenii de ce mă duc, iar eu iarăşi ştiu ce am de lucru, lucrul lui Dumnezeu, să-i împărtăşesc pe credincioşi cu Hristos. Or, dacă rămân aici, în Vâlcea, aprob doar ce se petrece, nu fac decât să iau şi eu parte, să înmulţesc rândul celor prezenţi în biserică, ceea ce-i lucru bun, desigur, însă nu se vede mai nimica din faptul că am intrat în biserică. Aici mă simt ca un turist. Acasă, în schimb, înseamnă un lucru enorm de mare faptul că am intrat în biserică, faptul că în urma mea lucrează Dumnezeu şi eu lucrez în urma lui Dumnezeu.

În biserică, de fapt, această sfinţire trebuie s-o aibă credincioşii. Văzând cum vine unul şi altul, să-şi dea sema că toţi cei ce vin împlinesc

trupul lui Hristos. Să nu lipsească nici unul, ca să nu provoace vreo rană în Trupul Lui. Cei ce se duc în biserică lucrează împreună cu Hristos, lucrul lui Dumnezeu, se împărtăşesc cu Hristos. În biserică lucrăm mână-n mână cu Dumnezeu. El s-a angajat că ne dă viaţă şi ne-o dă. Iar noi ne-am angajat că o primim şi o vom folosi, nebătîndu-ne joc de ea.

Dacă zguduie pe fiecare, acest adevăr, se va alege, fiecare cu ceva din faptul că merge la biserică. „Am fost, n-am fost, nu e nici-o lipsă", zic unii. Nu-i adevărat, să nu gândim aşa. Când nu mă duc, fac o rană în trupul lui Hristos. Mă dovedesc ca unul ce nu are nevoie de El. Şi asta e rana lui Dumnezeu, să constate că eu nu am nevoie de El Care mă iubeşte. Cum mă iubeşte Dumnezeu şi eu nu am nevoie de iubirea Lui?

E ameţitor lucrul acesta înaintea lui Dumnezeu. Mersul la biserică e dovedirea că am nevoie de El. Şi Mântuitorul are nevoie de mine, să mă vadă că-s la locul meu, că trăiesc viaţa Lui în mine. I-a spus, de altfel, Tatălui : Eu am avut grijă de toţi. La ucenici se referea. De aceea, repet, la altă biserică nu mă duc, pentru că bucuria cea mare constă în aceea că aici, în biserica parohiei noastre, facem lucrul lui Dumnezeu, prin faptul că primim viaţă de la El, împărtăşindu-ne, viaţă pe care ne angajăm s-o urmăm.

Asta e venirea la Biserică. Eu fac parte din corpul acesta, al parohiei acesteia, al bisericii acesteia, care e în jurul Potirului nostru. Aici mi se simte lipsa dacă nu vin. Lipsind, fac o rană şi rana aceasta eu i-o vindec Domnului Hristos prin faptul că mă prezint datorită vouă, care mă aduceţi duminică de duminică. Parcă Îl aud pe Mântuitorul cum spune : iată, ce bine că a venit, nu s-a pierdut. Dumnezeu se bucură că primim din mâna Lui viaţă, fiindcă El ştie ce ne dă.

M. : Există nişte rugăciuni de mulţumire în cadrul canonului de Împărtăşire pe care trebuie să le rostim, cu o zi, două, înainte şi după ce ne-am împărtăşit, nu-i aşa?

Părintele Miron : Şi dacă l-ai citit canonul acesta şi vii cu el citit, crezi că eşti aptă de Împărtăşanie? Eu nu zic că nu eşti. Dacă l-ai citit cu adevărat, ţi-a folosit. Canonul acesta, cuprinzînd rugăciunile dinainte şi după Sfânta Împărtăşanie, e o stare de fapt a inimii omului în faţa lui Dumnezeu, clipă de clipă, nu numai în faţa Împărtăşaniei. Aici vine

pe rol rugăciunea inimii ce se impune s-o avem, suspinul continuu al inimii ce se doreşte a fi umplută cu Hristos, nepermiţîndu-şi să bată singură, în gol. Starea de canon e starea de fiecare clipă. În fiecare clipă, de dimineaţa până seara, am în vedere că sunt împărtăşit. Şi, de cu seară, îmi vine râvna să repet împărtăşirea, şi mâine, ca să pot trăi şi mâine. Deja, seara, mă preocupă grija ca mâine să nu rămîn neîmpărtăşit. De dimineaţa până seara am tot mulţumit lui Dumnezeu iar seara mă pregătesc pentru o nouă împărtăşire.

Asta e o stare de spirit care trebuie să fie continuă. Dacă cititul acela este cu adevărat în duhul şi în sensul celor spuse, e de folos. Dacă nu se face aşa, nu are nici un fel de însemnătate. Nimic nu se alege dacă nu există în tine ruperea de inimă, de angajare că eu, în Hristos cu care m-am împărtăşit, voi trăi toată ziua.

Această angajare se face la Spovedanie. Chiar dacă te împărtăşeşti des şi s-ar părea că nu e nevoie să te spovedeşti mereu, Spovedania e bine totuşi să se facă întotdeauna, pentru că nu eşti sigur că nu s-a strecurat vreo neglijenţă atunci când nu ai lucrat cu Hristos ceea ce ai avut de lucrat şi poate te-a luat grija vieţii pe dinainte. Din care cauză nu ţi-ai mai dat seama că nu cu Hristos gândeşti şi acţionezi, de exemplu, când judeci, când te uiţi urât sau ţi-e silă de câte cineva. Nu-ţi dai poate seama atunci ce grozavă faptă, ce enorm de mare greşeală este aceea de a trece neglijent pe lângă un om, indiferent cine este el.

De aceea se şi salută oamenii. Se recunoaşte om cu om că în fiecare bate o aceiaşi inimă a lui Hristos. Când treci prin faţa unui om, te ia deodată ca un fulger de cutremurare că în acest om lucrează Hristos, Sfânta Treime, şi eu, iată, am trecut pe lîngă el. Ce valoare am eu avându-L pe Hristos, aceeaşi valoare o are şi el. Chiar de nu-i zic nimica, nu-l cunosc, dar inima mea trebuie să fie pregătită de a-L respecta pe Hristos în persoana celui pe lângă care trec. Dacă e un om într-o stare inumană, împătimit de alcool sau cu alte metehne, să nu gîndeşti „a, prăpăditul ăsta!"

Nu se trece aşa pe lângă om. Te angajează când Îl vezi nenorocit, te doare inima, fiindcă ştii că el aparţine şi inimii tale deoarece aparţine lui Hristos pe Care-L ai şi Care te are pe tine, iubindu-te. Pe acelaşi Hristos Îl are şi el, dar nu-şi dă seama. Mă rog pentru el. Nu zic „Doamne, iartă-l, că nu ştie ce face". Asta numai Hristos o poate spune. Eu, din tot sufletul, îi cer lui Dumnezeu : „primeşte-l, Doamne, cum m-ai primit pe

mine, că nici eu n-oi fi mai bun din alte puncte de vedere". Din inima ta, Hristos suferă pentru cel întâlnit de tine şi căruia tu nu-i dai importanţă. De aceea se cuvine ca, împărtăşiţi, întâlnindu-ne noi, să nu trecem cu indiferenţă unii pe lîngă alţii. Dimpotrivă, aproape să nu ne vină a ne duce mai departe, pentru că L-am întâlnit pe Hristos, purtător de om. ÎL vedem ducând în spate un om deraiat, un anti-om şi ne întrebăm, „oare nu-L duce Hristos, în spate, pe răspunderea Lui? Tu, Doamne, Îl ţii viu. Cum de e viu? Din acelaşi motiv din care-s şi eu viu"

Trebuie să-ţi pui în cumpănă mintea, aşa cum a pus-o Mîntuitorul, în cumpănă, mintea ascultătorilor, întrebându-i : ce e mai important? A ridica din nefiinţă un om sau a-i ierta păcatele? Un om s-a sculat din nefiinţă. Dacă observi că s-a sculat, şi nu cu puterea lui, de ce nu faci legătură că Cel ce i-a zis „scoală-te" i-a dat lui puterea de-a se scula? Dumnezeu ne-a dat posibilitatea, puterea să facem legătură între lucruri.

De aceea, când văd un om, fac legătură între el şi Hristos, între lucrarea lui Hristos din mine şi lucrarea ce-o are El asupra aceluia. Îl văd pe Domnul Hristos purtându-l în spate, pur şi simplu. Păi, să nu mă închin? Mă închin lui Hristos zicând „Doamne miluieşte" şi nu altfel. Nouă ne e silă de câte cineva. Ne indignăm de omul ne-om. Ne ferim să venim în atingere cu cutare sau cutare nespălat. Atâtea şi atâtea rătăciri sunt acestea. Dacă ne-am da seama de ele măcar ... Vorbim ce este. Mâine, cine ştie dacă ne mai vedem? Dacă azi avem noi o licărire de lumină şi adevăr, de ce să rămînă neîmpărtăşită?

Aşa văd eu lucrurile. Şi mă scuz în faţa voastră pentru motivul că m-am încumetat să-mi spun durerea. Poate mâine nu mai sunt. Şi am misiunea să vi le spun toate câte le am la inimă.

Voi, prietenii Mei sunteţi, a zis Mântuitorul, deci comoara Mea să fie şi a voastră

Nu pot tăcea în faţa prietenilor. Aşa se explică faptul că nu am putut nici eu să procedez altfel. Cu dragoste să-mi scuzaţi defectele de exprimare şi modul insistent de a atrage atenţia. Eu mă sfinţesc pe Mine însumi. Să spună El asta, Dumnezeu fiind şi sfânt, în faţa Tatălui! Dar Eu mor şi ei rămân. Să fie şi ei sfinţiţi, Părinte, ca să ştie şi ei ce ştiu Eu.

Cu această grijă a stat Mântuitorul, cu ucenicii, la Cina cea de Taină. Dacă suntem prieteni, am câştigat. Un câştig e însuşi faptul că am încercat să înţelegem ce înseamnă „Eu mă sfinţesc pe Mine însumi". Înseamnă că şi credinciosul, când se spovedeşte, se sfinţeşte cu angajarea ce-o face, cuminecându-se şi dovedind că trăieşte în cadrul Sfintei Împărtăşanii. Tot timpul îi răsună în inimă „ai grijă că eşti sfânt. Dumnezeu lucrează, şi tu lucrezi".

Dacă tu nu primeşti lucrul lui Dumnezeu, degeaba ni se dă. De aceea eu sunt sfânt, pentru că primesc lucrul lui Dumnezeu. Sigur, asta nu înseamnă să te simţi sfânt, într-o păcătoasă suficienţă de sine. Dumnezeu vede care-i sfânt. Esenţial pentru mine este : Îi iau eu lucrul din mână sau nu?

Viaţa oamenilor[23] este să Te cunoască pe Tine, singurul sens al vieţii şi pe Mine, care am descoperit exact ce e în Tine, gândul Meu care e ca şi al Tău. Dacă oamenii vor cunoaşte acest lucru de la Mine, vor trăi cu adevărat.

Chiar de la începutul activităţii Mântuitorului, la Botez, El a fost descoperit printr-un glas tainic: Acesta e Fiul Meu cel iubit întru Care e gândul Meu cel bun pentru oameni. Specificaţia asta se mai face şi la Schimbarea la faţă când Mântuitorul a apărut întru lumina din adânc, în care strălucire s-a deschis pentru moment taina lui Dumnezeu ce-o are El cu oamenii. Luminozitatea în care L-au văzut ucenicii avea rostul să le atragă atenţia, încă o dată, asupra a ceea ce spusese la Botez, că în El e voia Tatălui. După Schimbarea la faţă urmează dovedirea celor afirmate prin faptă. A murit pe cruce împlinind toată dreptatea voii lui Dumnezeu.

Suntem puşi în faţa a două anunţuri, unul făcut la Botez şi altul la Schimbarea la faţă. Prin ele se arată lumina vieţii noastre, întru care să înţelegem de unde suntem şi ce se întâmplă cu noi. Dacă ei vor cunoaşte de la Mine ce le-ai dat lor dându-le viaţă, vor fi fericiţi. Eu vin la oameni cu secretul vieţii precis luat de la Tine şi predat lor, pentru ca ei să mă poată crede că Tu eşti izvorul şi taina vieţii lor. Aşa s-a spovedit El la Cina cea de Taină, în rugăciunea adresată Tatălui, dezvăluindu-şi taina Lui.

23 Cuvânt ţinut pe 5 ianuarie 1997.

La Botez a fost descoperit prin glasul din cer: Acesta-i Fiul Meu cel iubit, întru care este gândul Meu cel bun pentru oameni. El vă va descoperi dragostea Mea din care se trage viaţa voastră. Iar la sfîrşitul activităţii Sale, dă socoteală Tatălui de ceea ce El s-a angajat să împlinească atunci când s-a adresat lui Ioan cu cuvintele „să împlinim toată dreptatea": preamăreşte, Părinte, pe Fiul Tău, Căruia i-ai dat misiunea să descopere voia Ta şi dragostea Ta. Acum, te rog, Părinte, să se vadă această misiune ca împlinită, fiindcă Eu am arătat ce are Dumnezeu pentru oameni.

„Să împlinim toată dreptatea". Să ne angajăm că-L vom asculta pe Tatăl, Care atunci spusese, proaspăt: „Acesta e Fiul Meu cel iubit, întru care bine am voit. De El să ascultaţi". Tu, Ioane, eşti singurul care ştii precis pentru ce am venit. Tu cunoşti, ca şi Mine, gândul Tatălui. Să împlinim, împreună, dorinţa Tatălui de a se descoperi El viaţa oamenilor.

Noi ne supunem Lui drept exemplu şi început al supunerii, ascultării oamenilor de Dumnezeu. Suntem începătură a ascultării de Dumnezeu. Omul este pus în lume să asculte de Dumnezeu.

În asta constă viaţa omului, să-şi ia sensul vieţii lui din gândul lui Dumnezeu

Iată, noi suntem în situaţia, acum, de a dovedi dreptatea lui Dumnezeu, dragostea Lui ce-o are pentru oameni şi de a o vesti în toată splendoarea şi frumuseţea ei. Dragostea Tatălui e deplin frumoasă deoarece are totul din ceea ce se numeşte viaţă. Deţine tot secretul vieţii. Acest secret Eu, împreună cu tine, trebuie să-l mărturisim oamenilor, pentru ca întreg acest secret să-l poată ei lua aşa cum li-l dăm noi. Tot ce ne-a dat Dumnezeu nouă, oamenii să primească. Tot să primească şi ei, fiindcă nu e nimic fără importanţă. Din asta se va concepe viaţa oamenilor, din exactitatea cu care vor cuprinde toată voia lui Dumnezeu. A cuprinde toată voia lui Dumnezeu este adevărata viaţă a omului. Nu în parte, ci toată.

Mântuitorul a spus: fiţi desăvîrşiţi ca Tatăl Meu. Viaţa omului este împlinire desăvârşită a tot gândului lui Dumnezeu, a voii Sale. Acest concept de „tot ce vine de la Dumnezeu" este importantă pentru viaţa întreagă a omului. Viaţa omului e o împlinire totală a gândului lui

Dumnezeu. Ideea de Dumnezeu înseamnă a înțelege că acel tot ce este viață și sens Îl deține Cine ne-a dat viața. Viața omului e legată de acest „tot ce vine de la Dumnezeu". A trăi înseamnă a pune-n aplicare tot ce vine de la Dumnezeu, nu în parte. Pentru asta ni s-a dat mintea cu sensibilitatea de a pretinde precizia în tot lucrul. În toate cele oamenii au îndemnul inimii de a căuta să se informeze, precis, asupra oricărui lucru ce e de făcut. Are omul gustul preciziei sau al pretenției de a ști tot și faptul că noi avem acest gust de a dori să înțelegem tot, dovedește că e necesar, cu acest simț al preciziei, să putem cuprinde ideea, adevărul, că tot ce vine de la Dumnezeu ne privește pe noi, ca făcând parte din viața noastră. Tot, tot, tot ce ne-a dat Dumnezeu. Pentru a înțelege acest lucru, ne-a dat Dumnezeu dorința aceasta, gustul preciziei.

Asupra acestu lucru prea puțin se vorbește, din păcate. Omul are simțul preciziei, gustul adevărului, pretenția de a înțelege absolut tot. E asemănarea lui cu Dumnezeu, care are totul. Omul, din acest „tot ce este Dumnezeu", are ca ecou acest simț al odihnei de a înțelege tot. Când înțelege tot, știe ce are de făcut, e odihnit și atunci, numai atunci, își pune viața lui, riscă și moare pentru acest tot pe care a ajuns să-l afle cu precizie, știind în ce constă totul vieții.

La Bobotează, cu acest om se înțelege Mântuitorul și spune : Eu mă botez de la tine, supunându-mă importanței vieții omenești. Trebuie să mă predau în slujba vieții omenești. Să le arăt oamenilor că viața lor e supunere și ascultare de Dumnezeu. Mă botez și, împreună, să împlinim toată dreptatea, tot gândul Tatălui, toată dragostea Tatălui să o descoperim prin această supunere.

Facem o referire și la preocuparea noastră din săptămânile trecute, când am accentuat faptul că Mântuitorul pretinde de la noi să prindem gândul lui Dumnezeu, să Îl citim întru dragostea cu care se prezintă El înaintea oamenilor.

Mentalitatea lui Hristos este preocuparea de a-L descoperi pe Dumnezeu ca tot al vieții

E necesar să avem mentalitatea Lui, preocuparea Lui permanentă de a citi în Tatăl taina vieții noastre. De atunci, din momentul confruntării Lui cu Ioan Botezătorul, a început să ne pretindă a gândi ca El. Gândiți ca Mine, fiindcă în Mine a pus Tatăl gândul Lui față de oameni. Pentru ca noi să înțelegem acest tot, El se face sensibilitate în noi, reală, a prețuirii acestui tot al voii lui Dumnezeu, astfel încât, în toată ziua, tot gândul nostru să-l putem pune la îndemâna Mîntuitorului.

În acest scop El e împărtășit, dimineața, în noi, ca să ne fie El posibilitate de împlinire exactă a doririi Tatălui. Asta se concretizează în Sfânta Liturghie zilnică, de împărtășire cu Taina lui Dumnezeu pe care Mântuitorul ne-o descoperă, iarăși și iarăși, prin faptul că ne trezește din somn. Ne dovedește că El e stăpânul vieții și ne arată : iată ce ai tu de la Dumnezeu, faptul că ești viu și că mă ai și pe Mine, care-ți garantez dăinuirea.

De aceea e important să sesizăm dimineața că Dumnezeu se ține de cuvânt. Ceea ce a zis, El și împlinește. Eu cu tine, Ioane, știm toată dragostea Tatălui și s-o arătăm oamenilor. La Bobotează se face alarmă mare, în care să-și aducă oamenii aminte că sunt botezați și îmbrăcați în Hristos și, ca atare, viața să o trăim cu Hristos împreună.

Întrebarea e dacă așa am luat în primire botezul cu ocazia acestui praznic al Bobotezei. Oamenii, prin botez, așteaptă un fel de har care să-i ajute să le meargă bine. Nu se botează omul pentru a-și aduce aminte că gîndirea lui, clipă de clipă, trebuie să fie gândirea lui Hristos. Nu pentru asta primește botezul, spre a împlini toată voia lui Dumnezeu. Cu durere mărturisesc că nu asta le este în gând. Praznicul, nu pentru ce trebuie prăznuit se prăznuiește, el rămîne pentru oameni ca ceva care, chiar dacă nu este, nu e mare pierdere.

Mă bucur să rămână reținută, măcar de câțiva, taina aceasta a înțelesului ce Îl are Mântuitorul cu Ioan Botezătorul. Îl are în general cu tot omul la care e trimis pentru ca împreună cu el să săvârșească voia lui Dumnezeu. Asta e Bobotează, o sărbătoare prin care să ne aducem aminte de acest înțeles al Mântuitorului cu Ioan Botezătorul, în numele întregii omeniri, de a se împlini toată voia lui Dumnezeu. E problema

capitală a vieţii noastre. Aceea a posibilităţii şi a sensibilităţii pe care le avem de a pretinde exact adevărul vieţii. În clipa de faţă noi - unde-s doi, trei adunaţi în numele Meu, sunt şi Eu acolo, cu ei - prin ce facem, dovedim că punem la inimă tocmai ceea ce Mântuitorul atrage atenţia când spune: aveţi posibilitatea de a-L înţelege pe Tatăl şi ascultaţi-mă pe Mine, că vă voi spune exact ce vrea Tatăl.

Faptul că deţinem gustul căutării adevărului, înseamnă că vrem să folosim acest simţ al preciziei, asta fiind un act de ascultare de Dumnezeu. Noi facem acum exact ceea ce i-a cerut Mântuitorul lui Ioan să facă. Să fim atenţi, în viaţa noastră, la toată voia lui Dumnezeu. Acest har, talant de a pretinde precizie lucrurilor, Îl folosim acum ca să nu ne scape înţelesul praznicului, ci să ne cutremurăm cum l-a cutremurat pe Ioan faptul că i s-a cerut să-L boteze pe Domnul, trezindu-se aşteptat să fie colaborator cu însuşi Fiul lui Dumnezeu.

Nu numai ca unul ce-L anunţa. Ci s-a trezit pur şi simplu colaboratorul Lui direct. Mântuitorul vorbeşte la plural. Să împlinim, Eu cu tine, toată dreptatea.

Acesta aş vrea să fie câştigul nostru de acum. Prăznuind Boboteaza, să fim în cunoştinţă de cauză şi să ne putem bucura de cutremurul cu care s-a cutremurat Ioan Botezătorul, fiind chemat să colaboreze cu Mîntuitorul în împlinirea voii lui Dumnezeu. Cutremurându-ne, să rămânem cu folos, în zilele următoare, trăind din taina acestui adevăr descoperit de Mântuitorul o dată şi încă o dată. Nu degeaba a zis : în toate zilele voi fi în voi, cu Tatăl, lucrând în inima voastră care trebuie să-şi înţeleagă rostul, pentru ce bate ea.

Vedeţi, se poate rotunji un tot anume, un cuprins anume, fiindcă avem sensibilitatea de a face legătură între idei şi ne gândim cât de tragică e situaţia când nu folosim darul preciziei pe care, însă, în cele deşarte Îl folosim cu atâta râvnă. În problema economică, vrem să ştim exact toate cele. De-am şti folosi această precizie în a-L citi pe Dumnezeu, pe viu, în întregul cuprins al gândirii Lui, însuşindu-ne mentalitatea Lui, despre care am tot vorbit, ce bine ar fi! A fi atent la toată dreptatea lui Dumnezeu, asta e mentalitatea Domnului Hristos.

Să vă însușiți și voi această precizie pentru ca să împliniți ca Mine totul

Eu am pus în valoare darul lui Dumnezeu de a dori precizarea lucrurilor, a tainelor. Să-i mulțumim lui Dumnezeu că ne-a dat posibilitatea de a ne bucura de sensul preciziei. Prin gustul preciziei, Dumnezeu urmărește să-i înțelegem toată dragostea Lui. Dragostea este un complex de precizii, o lume de multe, multe doriri de bine, concepte de bine. Ea e un tot al binelui pe care-l gustăm în inima noastră, cu Dumnezeu împreună.

Dragostea este gustul binelui

Gustul, năduful, râvna lui Dumnezeu Care ne are, le avem și noi în inima noastră. Dragostea este un duh care nu ne permite să lăsăm afară ceva din ceea ce știm că e bun, după voia lui Dumnezeu. Cine iubește nu lasă nimic afară, cum spune sfântul Apostol Pavel în celebra lui mărturisire: dragostea toate le face și nimic nu-i lipsește.

Dragostea este totul vieții omului. Este într-adevăr duhul lui Dumnezeu în noi, duhul preciziei cu care Dumnezeu știe exact ce ne este nouă de folos. Omului îi pare atât de rău atunci când, iubind, nu ajunge să împlinească tot ceea ce și-a pus în gând să facă. Suferă, nu mai poate dormi, frământându-se pentru ceea ce n-a fost în stare să dovedească.

Inima, pe om nu-l iartă dacă nu pune toată dragostea în aplicare. Dragostea iartă, dar, în sine, iartă cu sensul de a-l pregăti pe om să nu-și permită a lăsa afară ceva neîmplinit. Marea iertare cu acest sens este : omul să se întoarcă. Și, dacă-i pare rău că n-a făcut unele lucruri, are iertare de la Dumnezeu Care a zis : n-a știut ce face. Părându-i rău și având de la Dumnezeu garanția că El va ține cont de lucrul acesta, omul e hotărât să nu mai lase afară nimic din ceea ce a neglijat pînă acum. Dumnezeu, văzându-l pe om cum făgăduiește că de-acum încolo a înțeles că în ale dragostei nu este de a lăsa nimic afară, Îl iartă ca pe Maria Magdalena. Mult i se iartă, pentru că mult a iubit. În sensul că ea, în lumina dragostei Mele, și le vede atât de mari greșelile făcute, încât din clipa asta e hotărâtă ca nimic să nu lase afară din ceea ce-a înțeles că este

voia lui Dumnezeu. Pe sine se revarsă, mi se face Mie îmbrăcăminte şi odihnă. Uitaţi-vă la ea, cum a înţeles dragostea Mea şi îi pare rău că până acum nu a ştiut de ea ca s-o poată împlini.

Toate acestea sunt lumini ale unor înţelesuri de extremă importanţă, pe care trebuie să recunoaştem că oamenii prea puţin le iau în considerare. Unde găsim problema dezbătută în felul acesta, aşa cum răzbate ea chiar din Sfânta Evanghelie a Praznicului? Unde aflăm râvna şi avântul de a avea grijă că exact toată voia lui Dumnezeu e cazul s-o împlinim, deoarece în precizia cu care cuprindem totul de la Dumnezeu, se cuprinde viaţa noastră?

De exemplu, mă uitam la televizor, în preajma Anului Nou, la preocupările obişnuite ale oamenilor. La dorinţa lor de a avea posibilitatea să guste din lucrurile agonisite. Aşa îşi fac urarea, de fapt, ca bogatul din Evanghelie : „ai multe bunuri, suflete al meu, foloseşte-te şi bucură-te de ele". De asemenea, tot în zilele dinainte de Anul Nou, mă gândeam la oribila şi tragica preocupare de a se alcătui atâtea scene de râs în care se scot în evidenţă toate urâciunile, tot ce nu-i omenesc, în scopul de a râde oamenii de propria lor prostie, de propria lor tragedie, de neomenia lor. Mi s-a părut tulburător. Râd în hohote la tot soiul de glume, unele atât de porcoase, încât m-am cutremurat având în vedere auditoriul alcătuit din cei mici, tineretul, care nu au habar cât de mari sunt primejdiile vieţii.

Un actor, aseară, mimând o stare de ebrietate, executa tirada de strâmbături ale omului inconştient de frumuseţea şi de rostul vieţii sale. E adevărat că arta are rolul de a cultiva pe om şi, prin aceste părţi negative ale sale, stârnindu-l să nu mai fie aşa, să se îngrozească de propria lui urâciune. Lumea, însă, nu în sensul acesta le primeşte. Ci râde şi se distrează, preţ de câteva minute, de propria ei neghiobie.

În urmă cu cîţiva ani exista parcă o reţinere în prezentarea unor asemenea scene. Mă uitam cum râd oamenii de propria lor prostie, în miez de Praznic, când ar fi fost cazul să ne aducem aminte de propria noastră înălţime a frumosului în care ne este dat să ne trăim viaţa. Se prezintă, uneori, şi partea aceasta luminoasă, dar prea puţin comparativ cu grosul celorlalte preocupări.

Boboteaza este praznicul descoperirii Tainei lui Dumnezeu. Care Taină? Anume că de la noi aşteaptă să gândim ca El. De aceea s-a

întrupat, ca gândirea noastră să devină gândirea Lui. Să devenim noi înşine, dar în El, nu după capul nostru. Se spune „să fii tu însuţi", adică omul să-şi menţină adevărul vieţii în inima lui.

Suntem noi înşine numai în Hristos. El este sinea noastră

Praznicele asupra acestui lucru ne atrag atenţia, să revenim la noi înşine şi să nu-L trădăm pe Cel ce ne este sens luminos al vieţii. Să nu mai fim în necunoştinţă de cauză referitor la cutremurătorul adevăr că avem Însuşi izvorul vieţii în noi înşine. Cum i-a spus Mântuitorul Samarinencei, te-ai putea adăpa din Izvorul vieţii dacă ai avea deşteptăciunea de a ţi-l instala în tine, dat fiind că-ţi este la îndemână acum. Dacă vrei, voi trece Eu în inima ta drept izvor, încât nu va mai trebui să umbli pe la fântâni. E atât de semnificativ acest cuvânt!

Îmi cer şi scuzele de rigoare pentru repetări. Însă nevoia de a repeta vine din faptul că oamenii sunt neatenţi. Ascultă, dar nu aud. Depărtarea de la ureche la inimă este enormă, cum spunea părintele Arsenie. Şi pentru că acest lucru se petrece des, nu putem tăcea, chiar cu riscul de a fi socotiţi lipsiţi de bun simţ. Mai zic unii, ce se tot repetă părintele? Mântuitorul s-a supus la tot felul de prigoane, însă nu a contenit să repete : poruncă vă dau vouă, să vă iubiţi unii pe alţii şi să faceţi ce mă vedeţi pe Mine că fac. Eu cred că avem scuză dacă, nebuneşte, le repetăm între prieteni. Unul poate totuşi va rămâne cu aducerea aminte de aceste lucruri şi le va putea folosi în cercul lui de prieteni.

E aşa important să fie câţiva martori, cum au rămas ucenicii martori, lăsându-ne Evangheliile. Sau lăsându-ne, ca sfîntul Ioan Evanghelistul, această dumnezeiască rugăciune a spovedaniei Mântuitorului. Rugăciunea Lui adresată Tatălui, înainte de moartea Sa, ne provoacă şi pe noi să ne dăm socoteală zilnic pentru ceea ce avem de gând să facem cu viaţa noastră. Cât de valoros e gestul lui Ioan, apostolul care a stat cu capul pe pieptul Domnului Hristos, că a reţinut cutremurătoarea rugăciune-spovedanie a Mântuitorului. S-o avem şi noi!

Tot aşa, şi în ce ne priveşte, de câte ceva din cele aflate se pot folosi unii dintre voi. Apoi, spuse fiind în continuare şi altor prieteni, e posibil ca ele să nimerească inimi receptive care iau în serios lucrurile. În felul

acesta, o lumină a lui Hristos răzbate mai departe, în timp şi spaţiu, printre oameni.[24]

Poate e locul să vă spun ce-am auzit într-un interviu în care s-a pus problema importanţei Ortodoxiei în veacul de acum. Tineretul, crescând într-un mediu nesănătos, e needucat şi e nevoie de-o redresare a noastră, a tuturor, prin Ortodoxie. Spunea reporterul : „Ortodoxia, n-ar fi cazul, oare, să scoată nişte modele vii, pregătite de Biserică, după care să se poată lua oamenii?" Profesorul de teologie a răspuns prompt : „Da, sigur, Ortodoxia, în slujbele bisericeşti, are atâţia sfinţi drept modele". Reporterului, însă, i-a scăpat această sugestie. Modele vii, adică exemple vii, care să trăiască ceea ce Ortodoxia propune.

Nu i s-a răspuns la obiect. Din cele spuse de profesor a reieşit că îi avem pe sfinţi, deci, nu trebuie numaidecât să fie nişte modele. Sfinţii pot sta zugrăviţi pe pereţi şi istoria lor poate sta scrisă prin cărţi, că şi aşa nu o citeşte nimeni. Lamentabil răspuns.

Avem nevoie de oameni care au citit direct inima lui Hristos

Hristos aduce de la Tatăl tainele vieţii şi Care vine la noi cu această inimă aprinsă despre care a menţionat. Foc am adus din cer şi, dacă l-am adus, el arde. Dacă am venit de la Dumnezeu, Eu ard în sensul în care-am fost trimis.

Dacă ar face şi Ortodoxia aşa, adică să ardă, să se aprindă, să se meargă cu focul în spate pentru oameni, spre a-i mobiliza să-şi dea seama de sensul vieţii lor, s-ar găsi în rolul ei adevărat. Biserica tace însă. Vorbeşte de Sfinţii Părinţi că au făcut, că au împlinit şi repede se trece la alte treburi. Sigur, sfinţii îi prăznuim, purtăm numele lor. Oamenii mai şi glumesc pe seama asta, „vine sfântul Ion, o facem lată atunci" şi, cam în felul acesta, trece Biserica peste misiunea ei despre care Mântuitorul, cu frică şi cu cutremur, s-a spovedit înainte de moarte, atrăgând atenţia că e atât de important cum şi pentru ce trăim în lumea asta. Umple-mă cu toată frumuseţea Ta să le-o arăt oamenilor, ca să nu rămână păgubiţi de dragostea Ta. Să nu rămână degeaba misiunea Mea.

Să nu vă pară rău că aţi întârziat atâta stând aici. Mergând acasă, în timpul acesta nu aţi fi realizat mare lucru. Dar aşa, vă veţi duce fiecare cu

24 Este tocmai împreună-lucrarea noastră, prin alcătuirea acestor volume.

câte-o rază de lumină. E atât de frumos să ţii cont de luminiţa dobândită, mai ales tinerii se bucură de ea. Vin situaţii grele, cu nopţi nedormite şi în astfel de stare pe gînduri se furişează şi aducerea aminte de lucrurile ce le discutăm aici. În momentele cînd inima e foarte sensibilă, din pricina necazurilor, atunci se prinde. Dar, dacă nu ai ce-ţi aduce aminte, stai, nu dormi şi nu te alegi cu nimica dimineaţa când te-ai trezit, deoarece nu ai avut ce mânca, ce gusta din răgazul forţat al nopţii nedormite.

Dacă cheia nu am prins-o, degeaba e totul. Păcat să se piardă o lume de înţelesuri din cauza unei mici neatenţii. Ţi-a scăpat un punct. De exemplu, referitor la vorbele Mântuitorului rostite către Ioan Botezătorul, „lasă acum, să împlinim toată dreptatea". Nu am avut ocazia, până acum, să aud pe nimeni oprindu-se asupra acestei teme de o colosală importanţă.

Dreptatea, dacă nu-i toată, nu-i de loc

Pe Dumnezeu, dacă nu l-ai înţeles întru totul, n-ai înţeles nimic. Nici o mică părticică nu e de lăsat la o parte. Nici o cirtă din Lege nu există să nu se împlinească. Ce a zis Dumnezeu, absolut totul se împlineşte. Dacă un punct nu-l prinzi, se poate întâmpla să pierzi totul.

De aceea e important să ai gustul preciziei. Să nu te laşi până nu prinzi bine, cum zicea părintele Stăniloae. „Spiritul dogmei să-l prindeţi. Eu v-am vorbit aici, un ceas întreg. Nimic nu trebuie să reţineţi. Am vrut doar să vedeţi cum încerc să pătrund înţelesul cuvintelor Mântuitorului, spiritul lor. Învăţaţi de la mine să nu vă lăsaţi până nu ajungeţi în adâncul înţelesului a ceea ce-a vrut să zică Mântuitorul".

Cum a spus Apostolul Pavel, puteţi şti pe de rost toate cărţile şi chiar minuni veţi putea face, dacă însă nu aţi prins sensul dragostei, n-aţi dobândit nimic. Acel spirit al dogmei e nevoie să-l prindem. Trebuie să înţelegem duhul dragostei. Dragostea are nişte pretenţii de a-i înţelege duhul ei. Care e duhul ei? Necesitatea de-a o avea întreagă. E vorba de pretenţia întregului. Dacă lipseşte duhul ei, dacă lipseşte ţinta spre care se îndreaptă, dragostea nu e dragoste. Numai Eu ştiu taina Tatălui, Eu, de la Tatăl şi tu, de la Mine. Tatăl ţi-a spus şi ţie, vestindu-ţi că Cel asupra căruia vei vedea un porumbel oprindu-se, e Fiul lui Dumnezeu.

Taina Tatălui s-o recepționăm întreagă. Să luăm în considerare toată dreptatea Lui.

Când e vorba să folosim oamenilor, m-am plecat înaintea trimiterii Tatălui către ei. Cum a spus la Cina cea de Taină: sunt Domn, dar vă spăl picioarele. Mă plec la pretențiile voastre de căpetenie, joase, atât de joase încât nu le ia nimeni în seamă. Ce fac Eu nu face nimeni pentru voi, să vă spele picioarele. Sensul acestui lucru trebuie să-l înțelegem, de ce a făcut-o. Să pricepem sensul dragostei, cu alte cuvinte.

E un anume punct, un secret care leagă totul la un loc, într-un întreg, și te determină să nu te lași până nu faci tot ce-ți dictează dragostea. Ea îți pretinde să faci tot. Niciodată nu cade. Toate le face și la toate nădejde are. Cu atâtea cuvinte frumoase și împodobite se vorbește despre dragoste, dar esențial este să fii în miezul, în spiritul acestei taine, ca apostolul Pavel. El era în inima lui Hristos. Așa L-a înțeles și așa a vorbit despre dragostea Lui. I-a înțeles flacăra aceea ultimă, de unde a pornit și unde avea să ajungă. De aceea repet și iarăși repet: ori înțelegi tot, ori nu înțelegi nimic.

(La ieșirea din casă, părintele, conducându-ne, a adăugat): Mentalitatea lui Hristos trebuie s-o avem în fiecare clipă pentru a contracara gândurile rele, nocive, care ne înghesuie adeseori adumbrind mintea noastră. Sau, în cazul absenței lor, să accentuăm în noi lumina celor știute. Să ne vitaminizăm cu această mentalitate, fără de care nu putem face un pas. Și, dacă totuși îl facem, îl facem greșit.

Până când voi fi cu voi?

Aș vrea să fiți atenți la cele ce vom vorbi azi nebizuindu-vă pe reportofoane, gândind și crezând că veți asculta altădată caseta cu înregistrarea respectivă. Dacă nu se cuminecă inima cu cele auzite, nu folosește la nimic. Ce nu rămâne viu și lucrător, direct, de la inimă la inimă, viață din viață, împărtășire vie, înseamnă că nu s-a înregistrat bine în tine și nu are rost să citești ulterior, căci nu te vei folosi. Mai degrabă strică. Dacă, pentru a-ți aduce aminte, trebuie să citești, asta înseamnă că nu ai luat-o convorbirea ca viață atunci când ai auzit-o.

Îndrăznesc să spun, așa a făcut și Mîntuitorul cu ceea ce a dat, a dat din inimă. S-a dat pe Sine și ca forță de cuvînt, și ca taină a împărtășirii. S-a dat viu, pentru a fi recepționat pe viu și a rămâne receptarea la fel de adevărată și vie cum ni s-a dat viața din cuvântul sau din pilda Lui. A spus, inimă către inimă, celor ce-L aveau în fața ochilor: uitați-vă la Mine și ce vedeți la Mine, faceți și voi. Dacă nu m-ați văzut bine, ca viață de la Dumnezeu pentru voi, dacă nu m-ați luat așa, înseamnă că nu m-ați înțeles și nu vă e de folos să citiți ulterior despre Mine. Cu nimic nu v-ați ales de nu m-ați înțeles dintr-odată.

După ce-am auzit cele pe care le-am auzit, e cazul să ne înțelegem, atunci, proaspăt, ca între prieteni și să ne întrebăm : „ai auzit? Tu ce ai înțeles, dar tu?" Să nu ne despărțim fiind nelămuriți despre ceea ce-am gândit. Să ținem sfat imediat după Sfînta Liturghie în scopul de a înțelege bine și de a pune la inimă.

Duminica de astăzi are ca temă, din Sfânta Evanghelie, vindecarea lunaticului (Mt 17, 14-21), cu care ocazie, Mântuitorul a făcut și o mărturisire de credință. Este o mărturisire a Lui despre noi.

Evanghelia aceasta are mai multe sensuri. Dar, de unul singur sunt convins că l-am prins și că el este cel adevărat. Să rămânem și noi, cu inima, legați, pe mai departe, de ceea ce l-a frământat azi pe Mântuitorul, cuminecându-ne cu scânteia, cu miezul de foc și de lumină al cuvintelor Lui. Să reținem ce i-a fost Lui la inimă. Astăzi, Mântuitorul a avut prilejul să-și mărturisească inima, cu care ne așteaptă, dornic să o împartă cu noi. Cu adâncul atenției noastre să-i ascultăm spovedania. Misiunea mea este să verific dacă ați reținut-o, mărturisirea Lui, și dacă ați pus-o la inimă. A pune la inimă și a rămâne la inimă.

Eu sunt direct responsabil de felul cum s-a înțeles totul, cum s-a reținut și pus la inimă. Responsabil ca și Mântuitorul, Care a zis : Eu de la Tatăl le am și vi le pun la inimă. Să trăim, mai departe, real, cu acest plus de viață pe care l-am primit din ascultarea Sfintei Evanghelii, astăzi. Iar dacă cineva nu e lămurit suficient, să-mi aducă la cunoștință și să ne limpezim toți. Ceea ce ne-a spus astăzi Mântuitorul, de fapt, e atât de pătrunzător, în cazul în care cineva are aceeași dumnezeiască sensibilitate ca El.

Până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi? Cele ce s-au petrecut - ucenicii nu putuseră tămădui copilul bolnav adus de tatăl său

- au constituit o provocare pentru Mântuitorul, care l-a determinat să-şi dea drumul inimii şi să nu tacă. A avut-o la inimă, mereu, gata de explozie. S-a tot reţinut, însă acum a lăsat inima Lui să fulgere cu toate dorurile Tatălui pentru cauza noastră, a celor pe care ne-a luat în primire ca să ne dea viaţă. „Aduceţi-l la Mine" pe bolnav. Asta, ca un adaos, căci mai întâi a explodat cu aceste vorbe, până când voi fi cu voi şi vă voi mai suporta? „L-am dus la ucenicii Tăi şi n-au putut să-l vindece. Iar Iisus, răspunzând, a zis : O, neam necredincios şi îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi? Aduceţi-l la Mine".

Fac o probă şi vă întreb dintr-odată dacă v-a mers ceva la inimă din aceste vorbe. Dacă v-a înjunghiat cu adevărat această explozie de spovedanie a durerii Lui pentru noi. Alături de durerea părintelui copilului bolnav, a reacţionat şi durerea Sa. Are ocazia ca, în faţa durerii, să-şi spună şi El durerea.

Oamenii nu sunt atenţi la durerile Lui. Aici avem de-a face cu o durere omenească, a tatălui şi, în felul acesta, a avut şi Mântuitorul prilejul să se reverse. Dacă tăceţi neavând nimic de spus, voi spune eu, mărturisindu-vă că nu aş fi fost atât de atent la ceea ce-am citit în Sfânta Evanghelie, le-aş fi ascultat, poate, ca pe ceva cunoscut, dacă nu aş fi ştiut că aşteptaţi tâlcuire de la mine.

Toate cuvintele, Mântuitorul le-a rostit în faţa durerii, a rănilor omeneşti, şi de aceea este cazul să fim atenţi, fiindcă El Îşi exprimă durerea Sa în faţa durerilor noastre. Durerea Lui este imensă când constată lipsa de viaţă adevărată.

Dar să revin. Dacă nu m-aţi fi solicitat, aş fi înţeles totul firesc, aşa cum se înţelege la primă vedere. De ce am fost eu atent, în mod special, la aceste cuvinte? Pentru că m-aţi obligat, în cadrul prieteniei noastre, să aprofundez toate Evangheliile săptămânii, care au venit în ajutorul înţelegerii Evangheliei Duminicii de azi.

Am promis, având în vedere Evanghelia Duminicii, ca, încă de lunea trecută, să fiu atent pentru a prinde ceea ce ne poate ajuta să înţelegem şi mai bine problema duminicii acesteia. Deci, provocat de cererea voastră prietenească, m-am uitat mai devreme la Evanghelia ce urma să fie citită astăzi, ca să văd bine ce trebuie să limpezim şi din cele aflate în săptămîna care a trecut. Am citit cu supremă atenţie, în avans, încă de lunea trecută, Evanghelia duminicii de azi. Am pus inima la bătaie, ca

să poată vibra împreună cu inima Domnului Hristos, ce bate în noi, din fiecare Evanghelie. Mi-am pus inima pe recepție, pe viu, căutând să aflu din care anume înțeles al ei, al Evangheliei, curge sânge, pe care trebuie să-l vedem cum izvorăște vărsându-se pentru noi.

Inima mi s-a încărcat de o anume taină din Taina Lui

Pe care mi se pare că am prins-o datorită faptului, repet, că am vrut cu toții să i-o prindem. Eu m-am făcut exponentul vostru, nelăsându-mă până nu am găsit secretul acestei teme, străduindu-mă să înțeleg de ce Biserica o pune drept sărbătoare, de se citește Evanghelia și se împărtășesc toți în duhul acestei Evanghelii citite azi. Am avut o bucurie mare, simțind că mi se întrezărește ceva cu care pot să vă răspund, punându-vă înainte, vouă, care așteptați, ceea ce am înțeles de la Mântuitorul.

„Până când voi fi cu voi?" Ce m-a pătruns pe mine la inimă? „O, neam necredincios..." Am mai întâlnit expresia asta. Ce fel de oameni sunteți voi? – am mai tâlcuit-o, fiindcă Mântuitorul a repetat-o de multe ori.

Știm că îi era drag să fie cu noi. Stând alături de noi, era o bucurie, fiindcă suntem ai Tatălui, dați Lui în grijă. Atunci cum a putut spune „până când să fiu cu voi?" Doar a venit tocmai pentru a fi cu noi, și acum se plînge de asta? Oarecum, nu era cazul să i se pară greu că e cu noi. I-a fost greu pe Cruce, după cum bine știm, dar acolo s-a rugat pentru noi, în vreme ce aici spune „până când ...?"

Aveți viața la îndemână, viață pe care am adus-o de la Tatăl Meu. Eu am luat-o de la El, cu grijă, cu ascultare, cu bucurie, și vouă nu vă trebuie. Vă faceți că nu mă vedeți. Cu ce minune vin Eu de la Tatăl punându-vă la îndemână dragostea Lui, care e viața Mea - căci sunt Fiul Lui - și voi nu mă vedeți că sunt, nu băgați în seamă inima Mea. Până când voi suferi să stau lângă voi, și voi lângă Mine, și să nu fiți atenți?

Eu sunt darul Tatălui Ce vi-l face El trimițându-mă la voi. Nu se observă că vi s-ar vedea la dragostea Tatălui Meu, pe care-am întrupat-o și v-am adus-o. Îl nesocotiți pe Tatăl Meu Care vă oferă minunea putinței de a fi la fel ca El de frumoși. Stau lângă voi încercând să vă arăt cât vă iubește Tatăl Meu. Mă doare inima că Îl facem pe Tatăl Meu să aștepte până băgați voi de seamă că vă iubește.

Viaţa voastră sunt Eu. Mântuitorul s-a simţit provocat. Ucenicii n-au putut şi vine tatăl, vine, că nu a avut încotro, să îmi ceară viaţă pentru copilul său bolnav. De ce nu vine toată lumea cum a venit acest om, obligat de durerea lui mare? Propriu-zis, tatăl cerea vindecarea copilului, nu viaţa pe care Mântuitorul ar fi dorit ca omul să i-o ceară. Ca şi în cazul înmulţirii pîinilor, nu pe Mine mă caută, ci pâinea. În pilda de azi, acest tată nu a venit la Mine cu adevărat pentru viaţă, ci pentru necazul cu copilul bolnav, în dorinţa de a-l vedea sănătos. Pentru odihna sa a venit, nu să ceară viaţă adevărată. Pe El l-a mişcat asta : ce minunat dacă omul ar fi cerut direct viaţa adevărată! A avut, doar, ocazia să o facă deoarece sunt lângă el, aşa cum îi aştept pe toţi.

Mântuitorul a înmulţit pâinile ca să trezească în ei ideea că de la El porneşte puterea de viaţă, pâinea cea adevărată

Ne-a învăţat „Tatăl nostru" ca să ştim că El ne este viaţă. Şi viaţa noastră constă în a face, împreună cu El, voia Tatălui. „Până când vă voi suferi?" Aveţi şansa, în toate zilele, şi nu mă vedeţi, deşi vă tot spun. Nu vedeţi ce dar vă trimite Tatăl Meu prin Mine. Tot aştept să vă aduceţi aminte că Tatăl vă iubeşte şi El este viaţa voastră, adresându-vă Lui în tot momentul. Până când să stau aşteptând să-i faceţi Tatălui Meu bucuria de a vă vedea primind viaţa ce v-o dă? Omul caută comoditatea, caută alte succese în viaţă, nu adevărul cel mântuitor.

Cred că am încercat să spun esenţialul aici. Mântuitorul şi-a spus năduful inimii Lui. Cum umblă El peste tot, frământându-Se : oare îi trebuie cuiva viaţa de la Tatăl? Cum s-a spovedit în rugăciunea Lui şi a spus : până la urmă, s-au găsit unii care au primit darul vieţii, Părinte. Mi-ai dat să le dau viaţă veşnică, Eu le-am spus că de la Tine e viaţa şi unii au primit, luând la cunoştinţă că Tu îi iubeşti. Am avut succes la unii, că m-au crezut, şi pentru ei mă rog să nu cadă din aşteptarea vieţii de la Tine. M-au urmat şi vin acum la Tine cu ei. Sau: m-am rugat pentru tine, Petru, să nu cadă credinţa ta. Câţiva, totuşi, au fost atenţi.

Mă întorc la pilda de azi. Îi era la inimă Mântuitorului să dea viaţă de la Tatăl oamenilor, pentru a fi ei minunaţi ca Dumnezeu. Îi vede venind, cum Îl vede pe acel tată împreună cu copilul bolnav. Nu au unde şi cui să se mai adreseze. Au venit când n-au mai avut încotro. Dar şi acum

întrebarea este dacă au venit să ceară ceea ce Tatăl mi-a dat să le ofer. Cât am aşteptat să constate vreunul că nu poate trăi fără viaţa de la Mine... Cât am aşteptat să se convingă cineva de valoarea vieţii pe care-o aduc... Dacă şi El spune că a tot aşteptat, ba cu unul, ba cu altul, ca cineva să dorească a primi viaţa de la Tatăl, ne putem da seama că, atunci când a rostit ce a rostit, „până cînd voi fi cu voi?", rana era deja deschisă. Până când să vă mai rabd? Omul din capul locului era cazul să vină la Mine, nu la ucenici. Asta aş fi aşteptat. Atâta am tot spus că Eu de la Tatăl Meu vin să vă dau viaţă de la El. Omul acesta ar fi avut ocazia să o ceară şi uite cum se pierde ocazia, fiindcă numai pentru boala copilului vine.

Dacă am fost atent, cu dragoste pentru voi, la cele citite azi, vă spun, îmi pare că Mântuitorul a lăsat să picure câte ceva din secretul Lui în inima mea, ca să vă pot descoperi şi vouă. Dacă nu L-aţi fi căutat sincer pe El, nu primeam nici eu înţelegere. Dar aşa, această dragoste ce-o am pentru voi, mi-a ascultat-o. Nu pentru mine, ci pentru voi a vorbit. A vorbit, cumva, din durerea Lui. A văzut cât îmi este inima de îngrijorată să-L înţelegem odată aşa cum trebuie şi să nu se mai audă mizerabilele scuze, „da, dar El e Dumnezeu, în schimb noi suntem nişte bieţi oameni". Să nu ne mai împrăştiem în alte motivaţii de a-L asculta, ci, direct din motivul dragostei Lui să fie ascultat.

E adevărat că, în ce mă priveşte, această situaţie seamănă cu cea pe care o am eu în calitate de preot menit să descopere oamenilor dragostea vie a lui Dumnezeu pentru ca ei să devină simţitori şi să ceară această viaţă. Preotul are misiunea să deştepte dorinţa, râvna omului. Socotesc, deci, că vouă v-a răspuns Mântuitorul. Sunt sigur că asta e taina acestei duminici cu această Evanghelie.

Acesta e păcatul oamenilor, că nu cred în Mine. Când vor huli pe Fiul Omului se va ierta lor, dar împotriva Duhului Sfânt greşind, nu se va ierta. Ce e asta? E asemănător cu duhul Evangheliei de azi. Duhul Sfânt aduce garanţia că Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, vine de la Dumnezeu drept viaţa oamenilor. Şi nu e posibil să-L contrazici, să-L neglijezi pe Dumnezeu Care intenţionează să se dăruiască, să-L anulezi şi să nu-L socoteşti că este. Spui „nu este" aşa cum făceau fariseii ce stăteau lângă El ca lângă cineva care nu este.

Mântuitorul a vrut să-i convingă : nu contraziceţi pe Tatăl, căci ştiu că vă iubeşte. Nu permit să-I neglijaţi iubirea, să fiţi nepăsători faţă de

iubirea Lui. Lucrul acesta îmi e greu să-l suport. Iubirea Tatălui este viaţa oamenilor şi nu suport să contrazică cineva asta. Cât să mai stau lângă voi? Aşa e? Spuneţi cinstit. Mântuitorul şi-a spus năduful inimii : omul acesta a venit la Mine pentru că nu a avut încotro, nu fiindcă numai la Mine se află viaţa. Până când voi fi cu voi? Aduceţi-l pe copil la Mine. Ori vine, ori nu vine, se face el sănătos, dar nu-i foloseşte sănătatea. Important ar fi să ceară de la Mine viaţa adevărată, nu însănătoşirea. Şi acolo, în Grădina Ghetsimani, când a treia oară îi găseşte pe ucenici dormind, după ce îi rugase să se roage împreună cu El, în inima Sa ardea interesul de a-L afirma pe Tatăl. Însă ei nu au putut sta atenţi nici cîteva minute. Nu aţi putut veghea cu Mine? Ca, la urmă, să zică: acum nu mai aveţi la ce sta şi priveghea, căci a sosit ceasul să vină şi să mă ia, a sosit declanşarea problemei. Nu mai am nevoie. Aş fi avut pînă în momentul de faţă, cînd m-ar fi ajutat foarte mult. Apoi, către soldaţi : lăsaţi-i să se ducă, aceştia.

Adineaori îi rugase să stea, acum nu mai vrea lucrul acesta. Tot nu aţi fi înţeles ce v-am rugat. Dacă v-am rugat, ar fi trebuit să vă daţi seama ce important era pentru Mine să-mi staţi alături. L-a durut şi atunci. Problema era aceeaşi : am tot aşteptat să nu-L contraziceţi pe Tatăl Care v-a dat viaţă şi m-a trimis pe Mine să v-o întăresc, să v-o stabilizez pentru totdeauna. Atâta am aşteptat să nu-L contraziceţi pe El Care v-a umplut cu dragostea Lui. Pe Cruce a zis „iartă-i". Iartă-i pe aceia care, de fapt, nu înţeleg nimic. Ei nu ştiu. Se află cu minunata viaţă de la Tine şi nu o văd. A scrâşnit din dinţi de durere ca, doar, doar, se va trezi careva să dorească ceea ce aducea El de la Tatăl.

Cred că ne-a fost de folos. Mie, unuia, mi-a fost. M-am lămurit încă o dată că, din dragoste pentru voi, am aflat sensul adevărat al acestei spovedanii a Mântuitorului : „până cînd?" Nu l-a auzit şi nu l-a înţeles nimeni atunci. Oamenii gândeau, desigur, „tămăduieşte-l mai repede, nu ne mai ţine încurcaţi". Tot aşa cum ascultă o predică rostită din adâncul inimii, „hai, termină odată". Ei nu văd cum curge sânge din inima celui care le vorbeşte.

E cea mai frumoasă duminică aceasta în care am putut pipăi sensul cuvintelor dumnezeieşti. Şi, în zilele ce le mai am de trăit, aş dori să pot folosi această lumină de ultimă clipă şi să mai rezulte încă câte ceva bun. Rezultatul va fi în inima voastră, dacă aţi pus lumina celor aflate la

inimă. Fiecare aveţi prilejul de a vă comporta în aşa fel încât să nu mai fiţi nesimţitori faţă de darul cuminţeniei şi al înţelepciunii cu care sunteţi înzestraţi şi să le folosiţi bine toate, umplându-le cu viaţă lucrătoare de la Dumnezeu.

Stă viaţa la îndemâna noastră. Suntem încărcaţi cu atâtea daruri, dar ne plângem mereu. Nu aveţi de ce vă plânge, căci Eu nu am lucrat degeaba la ochiul, la creierul tău receptiv, cu care elaborezi minuni de frumuseţe. Dimineaţa, când ne trezim, oarecum speriaţi de ceea ce ne aşteaptă, „ce avem de făcut, Doamne?", să fim încredinţaţi că în noi lucrează tainic nişte forţe capabile să continue lucrarea lui Dumnezeu. Şi, ca să se poată lucra acest dar al vieţii, Mântuitorul se află în noi, în inima noastră, tocmai pentru a şti folosi darul primit.

Să luăm, pe rând, câteva din Evangheliile săptămânii trecute, premergătoare celei a duminicii de azi. Cînd a venit din Betania, de la prietenii Săi, Mântuitorul, „văzând de departe un smochin care avea frunze, a mers acolo, doar va găsi ceva în el. Şi, ajungând la smochin, n-a găsit nimic decât frunze, căci nu era timpul smochinelor. Şi, vorbind, i-a zis: „de acum înainte rod din tine nimeni în veac să nu mănânce" (Mc 11, 12-14).

Ţinând cont că venea de la prietenii Săi, deducem că nu era vorba de vreo înfometare. Văzând pe smochin numai frunze, l-a izbit situaţia aceasta contrară intenţiei cu care l-a adus în existenţă : a nu fi, în loc de a fi. Un pom care e pus să dea roade bune şi nu dă, mai bine să nu fie. Să nu mai fie rod în tine, în veci. Şi-a dat, şi aici, drumul nădufului Său. Smochinul nu avea nicio vină, e adevărat, însă El l-a socotit ca şi când ar fi fost viu şi nesimţitor la Cel ce trecea pe acolo. Mântuitorului i-a trebuit ca cineva să-L recunoască pe El că vine drept viaţă printre oameni, vine să servească vieţii. Cine stă lângă viaţa de la Dumnezeu şi are şansa de a primi darul vieţii de la Tatăl şi nu-şi foloseşte posibilitatea de a rodi, deşi o are, şi-a ratat totul.

Smochinul nu a înţeles să rodească, a dat numai frunze, aşa cum facem noi, mai rar se văd roade din viaţa pe care o avem. Numai frunziş dăm la iveală, fără rodul minunii de frumos al lui Dumnezeu, Care ne-a dat şi nouă posibilitatea să rodim ca El. I s-a dat smochinului viaţa şi faptul de a fi lângă drum pentru ca omul să se folosească, în sensul adevărat, de el. Cine contrazice pe Dumnezeu şi ceea ce ne-a dat El,

scuzându-se că „nu poate fi chiar aşa", acela mai bine să nu fi fost. Ca şi în cazul lui Iuda, cine vinde pe Fiul Omului, cine-L va desconsidera, mai bine să nu se fi născut. Iuda L-a neglijat folosindu-şi rău isteţimea pe care-o avea.

Cu isteţimea sa, Iuda a urmărit alt succes decât a-L urma pe Hristos. Şi-a folosit-o isteţimea împotriva lui Dumnezeu. Decît să văd cum nu-şi foloseşte omul înzestrarea de la Dumnezeu, mai bine să nu fie. E dureros ca omul să nu aibă rîvna de a trece peste orice numai să nu-L dezamăgească pe Dumnezeu, Care i-a dat darul. Dimineaţa, când mă trezesc, să nu existe un moment în care eu să fiu ca smochinul blestemat. Eu sunt în voi, cu Tatăl şi, cu toate acestea, mergeţi, pe unde aveţi de mers, în necunoştinţă de cauză stricînd lucrurile lumii acesteia. Lucrând cu Sfânta Treime în inima voastră, voi totuşi produceţi altceva decât ce se chinuie Tatăl împreună cu Mine. Până când să vă tot sufăr? Am vrut să vă fac inimă simţitoare, doar-doar vă aduceţi aminte că Eu sunt în voi. A murit cu dorinţa aceasta: voi fi în ei ca să se asigure viaţa lor. Să fie demnă şi să nu fie degeaba. Voi fi în ei, ca să nu uite lucrul acesta.

Într-alt loc (Mc 11, 27-33), Mântuitorul a fost întrebat de către cărturari şi farisei „cu ce putere faci acestea?" El, simţind viclenia lor, că de fapt nu erau interesaţi cu adevărat ce e cu puterea Lui, ci aveau alte motive, le-a spus „botezul lui Ioan din cer a fost sau de la oameni?" Au răspuns „nu ştim". Atunci Iisus le-a zis „nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea". Nu v-a interesat puterea Mea, ca să ştiţi de unde sunt. Cu totul altceva urmăreau ei.

Alt avertisment. De nu vă veţi căi, primejdie mare este! E primejdie, când pe om nu-l doare că a contrazis pe Dumnezeu prin faptrele sale, ci merge mai departe cu greşelile lui. Mântuitorul aşteaptă căinţa noastră. Tatăl nu greşeşte, nici Eu. Şi voi, la fel, să nu greşiţi, dacă sunteţi cu Mine. Asta urmăresc Eu, să nu nesocotiţi posibilitatea de-a nu greşi, fiindcă o aveţi, căci Eu vă sunt vouă inimă. Sau în altă parte, „cine va cădea pe piatra asta din capul unghiului, se va prăbuşi, iar peste cine va cădea, Îl va strivi" (Mt 21, 42-44). Piatra despre care a spus Mântuitorul este tocmai mărturisirea lui Petru: „tu eşti Hristosul, Fiul Lui Dumnezeu Celui viu". Tu nu-ţi dai seama ce spui. Nu trup şi sânge ţi-au descoperit ţie acestea, ci Tatăl Meu Cel din ceruri.

Acesta-i adevărul adevărat de care oamenii se poticnesc. Cine se va poticni de piatra asta, cine nesocoteşte şi e neglijent, se va răni rău de tot, cu urmări grele asupra vieţii lui. Urât va pătimi cel ce se simte incomodat de prezenţa, de venirea Mea de la Tatăl, care impune legea supremă a dragostei. Pe oameni îi incomodează dragostea, sunt stânjeniţi atunci cînd trebuie să se poarte cu dragoste unii faţă de alţii. Ei îşi spun „înţeleg milostenia, dar celălat s-o facă. Mă incomodează să mă întâlnesc cu un om care mă obligă să-L văd pe Hristos. Nu-mi convine să-mi jertfesc eu mândria mea". Cine se incomodează că Eu sunt, în aproapele, Cel ce trebuie iubit, lucrul acesta va avea, cândva, urmări groaznice. Vine vremea când omul va răspunde pentru faptul că s-a făcut că nu Îl vede pe Hristos. Cu asta te vei întâlni la urmă, când vei fi strivit chiar de faptul că, în persoana unui om ce trebuia cinstit, ţi-am fost incomod.

„Dumnezeu e Dumnezeul viilor, nu al morţilor". Dumnezeu a venit să ne dea viaţă. Dacă ne este dragă viaţa, să o preţuim în izvorul ei, aşa cum ne-o aduce El. Eram în picioarele voastre, vă împiedicaţi de Mine şi nu m-aţi socotit, nu m-aţi băgat în seamă atunci când am aşteptat să mă vedeţi că vin cu darul dragostei de la Dumnezeu.

S : S-ar putea face o legătură cu „căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu"?

Părintele Miron: Chiar direct. Ca şi în cazul tatălui din pilda de azi. Pe el trebuia să-L intereseze Mântuitorul ca viaţă, nu ca simplu vindecător. Din păcate, tatăl nu cerea pentru copilul său viaţă adevărată. Tânjea Mîntuitorul după acest lucru. Cum să-i dau dacă nu îmi cere? Aş arunca mărgăritarele porcilor. Dumnezeu nu ne dă dacă nu ne deschidem inima să aşteptăm darul ca atare, ca adevărat. Mântuitorul suferă din pricina acestui lucru. Păcat de Mine că sunt aici şi nu mă foloseşte nimeni. Păcat şi de voi, că nu mă vedeţi. Cine mă va acuza de păcat? Prin ce am contrazis Eu darul lui Dumnezeu? Atunci ce scuză aveţi când Eu nu am greşit cu nimic, ci v-am adus precizia lucrurilor, adevărul? Aşa le-am înţeles eu. Şi, cu dragoste, am îndrăznit să vi le mărturisesc.

Citind Evangheliile săptămînii trecute, al căror înţeles vizează tema Evangheliei duminicii de azi, cu teamă nu care cumva să vă dezamăgesc negăsind ceva deosebit, am constatat nişte lucruri care m-au ars parcă

mai altfel. Adeseori se citesc multe şi se spun multe, dar adevărul se întâmplă să scape nevăzut. Asta, nu în sensul că anii trecuţi le-aş fi citit neglijent. Însă acum le-am aprofundat într-un mod special.

În biserică credincioşii nu aşteaptă de la mine ceea ce aşteptaţi voi, prietenii mei, care veniţi anume să staţi de vorbă mai îndeaproape. Dintre ceilalţi credincioşi ai mei, nu au venit nici unul să mă întrebe, „părinte, tâlcuiţi-mi, asta nu am înţeles-o aşa de bine". În general, ei sunt bucuroşi când termin. Voi, în schimb, aţi fi dezamăgiţi dacă nu m-aţi afla căutând cu dragoste câte ceva pentru inima noastră comună. Tot ce facem noi în biserică, împărtăşirea în fiecare duminică, vi se datoreşte, deoarece mă obligaţi să ne ţinem de cuvânt. Repet, nu vă bizuiţi pe înregistrările făcute. Valoare are numai ceea ce aţi primit, direct, acum, având încredinţarea sinceră că cel ce vă vorbeşte, cu dragoste le-a cerut de la Dumnezeu şi le-a primit pentru voi de la Iubitorul de oameni.

Având eu siguranţa că veţi primi, am fost atent la text, hotărât ca, până nu curge sânge din el, să nu-l las, ci să mă concentrez la maxim. Tot revin asupra lui, dimineaţa, seara, noaptea. Insist, pe viaţă şi pe moarte, aducându-mi aminte că te surprinde în curând momentul acela ultim care pe furiş vine şi tu mai ai atâtea de spus. Vă mulţumesc că m-aţi obligat să deschid mai atent ochii şi să pun mai bine inima mea lângă inima lui Hristos pentru a simţi cum bate. Dacă facem aşa, ne răspunde Dumnezeu, fiindcă are cui răspunde. Altfel, vom auzi ceea ce-au auzit fariseii, nici Eu nu vă spun, dacă nu vă interesează. Or, nu am înţeles niciodată, aşa direct, atât de sigur, de atotcuprinzător ca acum, când m-aţi determinat, prin insistenţa cu care veniţi şi mă abordaţi, să pătrund în taina durerii lui Hristos care ni se face inimă în locul inimii noastre. Mă fac inima, pe care trebuie s-o aveţi, dacă cu inimă mă căutaţi. Dacă vă interesează problema Tatălui ca pe Mine, atunci voi fi Eu, direct, inima voastră. Ne-a asigurat: de veţi avea dragoste, unul faţă de altul, îmi voi face locaş în voi, cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt.

Ochiul, luminătorul trupului[25]

Am urmărit o discuţie la televizor referitor la noutatea clipei. Ne trăim clipele cu un plus de noutate a trăirii. Fiecare clipă are în noi ceva specific, nou, ceva ce sclipeşte atunci, proaspăt şi unic. E de mare importanţă ce anume te inspiră clipa, cum te ilumineză.

M-am dus cu gândul la dimineţile în care luăm în primire noutatea. Dimineaţa, când omul se vede că e viu, observă noutatea unei iniţiative noi. Chiar dacă se repetă acelaşi aspect al vieţii, pe care-l recunosc dimineaţa, totuşi el are valoare prin faptul că este o continuitate. Uite, iarăşi îmi bate inima. Deci nu s-a întrerupt funcţionalitatea ei. Are altceva de dăruit mie Cel ce mi-a dat viaţă. E acelaşi dar şi astăzi, care totuşi are un plus de valoare, fiindcă el se repetă. S-ar fi putut şi să nu se repete. S-ar fi putut şi să nu mai am acest dar. Faptul că se repetă e un plus de dar.

Dumnezeu a pus un plus de insistenţă anume pentru ziua de azi. A pus o valoare şi eu o iau în primire prin chiar faptul că El continuă să mi-o dea mai departe, ca să o fructific cu un plus de interes, mulţumire, bucurie, aşa cum Dumnezeu cu un plus de dragoste mi-a dat-o. E o surpriză că şi azi îmi dă darul ce mi l-a oferit ieri. Înseamnă că mă iubeşte, are şi azi un anume motiv să mă iubească şi eu trebuie să-i prind această motivaţie pentru care-mi dă mie clipa. În fiecare zi, cu un plus de ascultare de Dumnezeu parcurgem clipele. Plusul de dragoste Îl recepţionăm şi, văzându-ne că trăim, Îl urmăm cu plusul nostru de râvnă de a-L pune în valoare. Asta e în conformitate cu ce a spus Mântuitorul: ce mi-a dat Tatăl să vă spun vouă, Eu sunt atent şi mă transpun în situaţia lui Dumnezeu. Fac şi Eu mai departe totul cu un plus de încredere. Depun o râvnă susţinută în a-L asculta şi propun să aveţi aceeaşi râvnă ca a Mea. Aceasta s-o aveţi pentru a valorifica ceea ce vi s-a dat, duh din duh alimentându-ne : Eu din Tatăl, iar voi din Duhul Meu Care-i de la Dumnezeu şi din care să înmulţiţi voia Sa în lume. Fiecare clipă are valoare, are un anume înţeles şi să nu fim superficiali în a lua în primire darul clipei de la Dumnezeu.

Rândul trecut ne-am oprit la aceste vorbe ale Mântuitorului, „de nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă Împărăţia lui Dumnezeu". Mântuitorul repetă mult acest cuvânt pe care i l-a spus lui Nicodim. Să

25 Cuvânt ţinut pe 26 iunie 1998.

vă naşteţi din nou. Cum? Din Duh şi din apă, neapărat! Apa ne duce la problema Botezului, care-i aceea de-a mă lepăda de mine însumi şi de-a mă înlocui cu Hristos, lucru despre care zice Mântuitorul : cum nu înţelegeţi că e strict necesar, din moment ce am venit de la Dumnezeu cu asta? În locul vostru trebuie să mă trăiţi pe Mine.

A trăi înseamnă de aici înainte a mă trăi pe Mine

Din Tatăl Meu vă naşteţi. Am venit să vi-L fac cunoscut şi să ştiţi că El voieşte să gândiţi ca El. Ori, pentru asta renunţăm la noi şi ne încadrăm voluntar în voia Lui.

A repetat-o Mântuitorul şi cu alte ocazii : de nu se va naşte cineva de Sus, nu va vedea Împărăţia lui Dumnezeu. Aşa cum nu a înţeles prima dată Nicodim, nici noi nu ne putem dumiri cum să ne naştem de sus. A şi spus Mântuitorul, ca să se înalţe la Dumnezeu cineva, trebuie să se coboare de la Dumnezeu. Ne pune pe gânduri. „De sus". Sensul acesta e problema noastră. Cu acest sens nu ne prea împăcăm noi. Să nu fac voia mea, ci a Celui care mi-a dat mie putere de a voi. Am primit-o, puterea, fără contribuţia mea. Autorul e mai mare decât mine. Eu doar am primit şi, ce mi-a dat, sunt în situaţia să valorific în acel duh în care mi s-a dat.

Când pun în mişcare gândurile, e cazul să gândesc ca Dumnezeu. Eu trebuie să fac saltul acesta de la mine la Dumnezeu. Pe mine să mă depăşesc şi, mai presus de mine, să mă urc la izvorul de gândire pe care-L are Dumnezeu. Puterea de-a face, să o folosesc însuşindu-mi gândul Celui ce mi-a dat puterea de a voi. Să mă urc continuu, nu spaţial, ci în sensul importanţei ce-o dau unui gând, conştientizând că gândesc cu Taina care m-a adus în viaţă. Mă înalţ, voit, la a ţine cont că eu voiesc cu puterea Celui ce mi-a dat puterea de a voi. Să devină un simţ natural acela de a urca întotdeauna. Să deprind duhul meu a urca la Dumnezeu. Când gândesc, deja să accept Duhul lui Dumnezeu din toate punctele de vedere în locul înţelegerii mele despre bine. Să renunţ la părerea mea şi să iau din plin duhul înţelegerii absolute a binelui.

Ideea acestui cuvânt, „sus", implică efort. Legea gravitaţiei ne trage în jos şi împotriva ei trebuie să sărim aşa încât să ne desprindem de noi şi să ajungem acolo de unde am pornit iniţial, adică din lumea lui Dumnezeu. Ca să mă nasc din nou şi să pornesc cu Taina, care nu-i a

mea, ci a lui Dumnezeu, trebuie un efort. A voi cum vreau eu e ușor. Cu un lucru făcut după voia mea mă aflu în virtutea inerției. Dar să fac voia altuia presupune o maximă încordare, un efort.

Mântuitorul face apel la acest efort de duh pe care trebuie să-l înțelegem bine. Binele, în adâncul lui, nu-l pot face decât dacă mă cufund în punctul de vedere al Celui ce este însuși binele. Dacă omul gândește cu adevărat, atunci nu mai este o problemă pentru el a face efortul acesta. El își dă seama, dacă-i înțelept, de valoarea duhului binelui ce-l are Dumnezeu, apreciază și, apreciind, socotește de sine înțeles să nu mai facă voia sa, ci a Lui, care e perfectă. Am gustul perfecțiunii de la El și acest gust mă trimite să mă încadrez în Duhul lui Dumnezeu ca să realizez perfecțiunea. Altă cale nu e!

Dacă înțeleg asta, nu-mi mai pare greu a mă depăși, o fac cu entuziasm. Jugul Meu e bun dacă mă înțelegeți pe Mine. Nu mai e o greutate. Îl ascult pe Tatăl și, știind valoarea gândului Său, nu mai consider să fac altceva decât ce-mi dă Tatăl. Cunoscându-L pe Tatăl, cât e de minunat, Îl ascult din plin și nu mai este o cazană aceea de-a face ascultare. Pentru că spiritul binelui mă convinge.

Duhul trebuie să ne convingă, prin pipăitul rațiunii binelui de la Dumnezeu

Și acesta are așa o valoare, încât nu ne mai facem problemă din greutatea de a ne depăși, Fiindcă spiritul binelui e atât de convingător, încât nu ni se mai întrevede o altă cale. Mântuitorul propune să avem acest raționament. De nu se va naște cineva de sus, nu va putea stăpâni (trăi) viața în adevărata ei frumusețe. Să fii stăpîn pe toate și să le faci pe toate în duhul binelui lui Dumnezeu. Să câștigi gustul inspirației duhovnicești, gustul gândirii lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu e atât de minunat! Cu Duhul Tatălui Meu vă spun să ascultați. Omul este menit a deveni întrutotul dumnezeiesc în tot ce are de făcut.

De aceea este pusă și duminica de azi cu problema „luminătorul trupului e ochiul. De va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult!" (Mt 6, 22-23). Se vorbește trup în sensul general al vieții. Luminătorul

vieţii este ochiul şi acest ochi e ca o lumină orbitoare, ce nu te mai lasă să vezi altceva, te acaparează. Dacă spiritul e aşa, adică dumnezeiesc, atunci viaţa ta e o minune, îi înţelegi toate frumuseţile.

Care-i duhul bucuriei de a vedea? Mi se vede la tot aşa cum i se vede lui Dumnezeu. Ce bine că văd! Nici un fir de ascunziş nu există. E o satisfacţie copleşitoare când mă văd pe mine că văd totul şi că văd bine, cu ochiul, cu duhul, cu înţelegerea dumnezeiască a valorilor vieţii, văzând cu Dumnezeu tot ce e de văzut în viaţă. De-a dragul să trăieşti când vezi cu ochiul lui Dumnezeu în locul ochiului tău. Dacă trăieşti în manieră şi în optică dumnezeiască nu ţi se pare greu, pentru că tu însuţi vezi cât e de minunat. Îţi faci din Dumnezeu ochi care vede.

Mântuitorul a promis că ne dă acest ochi – ni se dă pe Sine însuşi - ca să vedem viaţa. Părinte, dragostea cu care m-ai iubit, Eu mă angajez să ajungă a fi şi în oameni. Felul în care mă vezi Tu pe Mine, să-l aibă şi ei. Pentru asta rămân în oameni, să le fiu ochi al Tău cu care mă vezi pe Mine ca viaţă a lor. Eu ştiu ce frumuseţi vede Tatăl Meu în viaţa voastră. V-a dat-o să vă bucuraţi de ea. El a pus ceva de mare preţ în viaţă, pentru a vă îmbucura şi Eu ştiu ce a pus. Tatăl aşteaptă să vedeţi şi voi ce a pus. Părinte - a promis El înainte de moarte - cum m-ai iubit Tu pe Mine, Eu ştiu că mă iubeşti şi că în Mine ţi-ai pus gândul Tău despre viaţă, aşa voi avea grijă să iubească şi ei. Să vadă valoarea vieţii ca Tine, spre a se bucura de ea. Eu voi fi în ei ochi care vede bunătatea, dragostea Ta.

„Luminătorul trupului e ochiul". Aşteaptă să vedem viaţa cu ochii Lui. Să ne ducem mai departe cu această cutremurătoare indicaţie din partea lui Dumnezeu, de a privi viaţa cu ochii Lui. Dacă lumina din voi e întuneric, atunci nu mai e nimic. E un nimic mai greu chiar decît nimicul. Dacă în locul luminii, care sunt Eu ca vedere a lui Dumnezeu, folosiţi altceva, atunci nici nu mă pot gîndi ce fel de întuneric şi pagubă există în voi. Zice Mântuitorul : Cum de acceptaţi întunericul în locul luminii? În amiaza mare au strigat „răstigniţi-L!" Răstigniţi-o, lumina noastră! Ce nenorocire e acolo unde, în locul luminii, se instaurează întunericul refuzului de a ne conduce după Duhul lui Dumnezeu. Dacă lumina voi nu o apreciaţi, deşi e atât de clară, de luminoasă şi de explicită, cum va fi oare înţelegerea voastră după care vă conduceţi fără Mine, dacă a Mea, că-i aşa de evidentă, şi nu o vedeţi? Cum va fi a voastră? După ce urâciune vă veţi conduce voi?

Sunt tânguirile lui Dumnezeu. Tânguirea aceasta o remarcăm în cuvintele Mântuitorului: nu ştiu de ce nu veniţi la Mine. Ce găsiţi voi mai bun faţă de ceea ce vă ofer Eu? Eu v-am dat posibilitatea să vedeţi şi nu o folosiţi. Veţi muri în păcatele voastre. Se alege nimic dacă vă însuşiţi întunericul în locul luminii. În locul Meu vă luaţi pe voi dirijori ai vieţii. Ce fel de întuneric e acela când refuzaţi lumina şi o schimbaţi cu întunericul din voi?

Să ni se pună la inimă şi să înţelegem duhul clipei, căci e un mesaj de Sus al noului de bine pe care trebuie să-l prindem viu, aşa cum apare el atunci când Îl auzim, avându-şi o raţiune „numai asta e de zis". Fiecare clipă are ceva al ei, unic, o taină pe care o trăim numai atunci. Dumnezeu, prin scânteia de viaţă ce ne-o dă, are de zis ceva. Să-i prindem sclipirea ochilor cu care se uită la noi în fiecare clipă şi să ne ţinem de sclipirea aceea. În acest scop e nevoie de rugăciunea inimii, neîncetată, ca să prindem scânteia de fiecare clipă a privirii cu care ne priveşte şi ne susţine viaţa, şi să-L bucurăm, dovedindu-i că apreciem dragostea cu care ne iubeşte. Iubiţi-mă pe Mine şi atunci Tatăl Meu, Care vede pentru ce mă iubiţi pe Mine, totul vă va face. Tatăl, în Mine vede binele vostru şi pentru acest bine va face orice, dacă Îl primiţi aşa cum vi-l dă El. Nici nu va trebui să-L rog Eu pe Tatăl, căci, din iniţiativa Lui El se va ocupa de fiecare. Omul, deci, este întru totul dumnezeiesc. E concluzia cu care trebuie să pornim de la Sfânta Liturghie, duminical, atunci când se lămuresc din nou problemele vieţii.

Numai dumnezeieşte este de a trăi

Am subliniat aici cuvântul Lui de la început, al rugăciunii de la Cina cea de Taină: preaslăveşte Părinte, pe Fiul Tău, ca şi Fiul Tău să te preaslăvească pe Tine. A ţinut să-i arate Tatălui care e duhul Lui, şi Îl roagă : Preaslăveşte pe Fiul Tău. De ce s-a exprimat aşa? Să încercăm a ne pune în locul Mîntuitorului, ca să-L putem înţelege şi să gîndim de pe poziţia Lui. A sosit ceasul să dovedesc că te-am ascultat pe Tine. Prin ce să dovedesc? Prin aceea că mă dăruiesc lor integral, pentru a te exprima pe Tine, care eşti atît de minunat întru dragostea Ta. Dragostea Ta le-o dau lor, să se umple, ca Mine, de înţelegerea frumuseţii ei. Fă să se vadă că Fiul Tău, căruia i-ai încredinţat binele oamenilor, a exprimat întocmai

gîndul Tău. Ce minunat e să asculte cineva de Dumnezeu! Eu am dovedit acest lucru. Ce minunată e viaţa, cînd exprimă voinţa lui Dumnezeu! Vreau să vadă oamenii că am exprimat totul frumosului, totul binelui Tău şi să privească în Mine cum străluceşte bunătatea Ta, în sinea ei. Ce scumpă e bunătatea Ta! Era dorinţa Lui, înainte de moarte - la fel cum e şi a noastră - ca, atunci cînd ne apropiem de finalul vieţii, să putem constata că ne-am împlinit misiunea de a oglindi, prin toate cele săvîrşite de noi, voia Lui. Altfel nu ştiu cum ne apropiem de moarte, dacă nu suntem siguri că am oglindit prin faptele noastre duhul binelui dumnezeiesc, pe care l-am avut în noi şi cu care am fi putut aprecia valoarea vieţii.

Să se vadă ce minunat te-am înfăţişat pe Tine prin însăşi viaţa Mea. Cît de frumos îi stă unei vieţi, care te exprimă pe Tine, Părinte! Cît de frumos îi stă Fiului, care te copiază întru bunătatea Ta. Preaslăveşte pe Fiul, ca şi El la rîndul Lui să te preaslăvească, adică să poată arăta cît eşti de minunat Tu, care ai pus în El minunea vieţii să o trăiască în locul oamenilor. Şi Tu, Părinte, să străluceşti întru bunătatea întru care ai dat oamenilor viaţă, pentru ca, atît Eu cît şi ei, să putem vedea strălucirea Ta. Vedeţi ce gînduri ni le descoperă, ca să gîndim şi noi ca El?!

Fii ai luminii suntem. Să ne naştem, deci, din Duhul Lui, din lumină, ca să vedem ce e de văzut. Şi ce e de văzut? Numai ce ne-a arătat Tatăl.

A vedea este a-ţi confunda punctul tău de vedere cu al lui Dumnezeu

Oricine face rele urăşte lumina şi nu doreşte să vină la lumină ca să nu se vădească faptele lui urâte. În adâncul nostru avem o cerinţă puternică a inimii de a împlini numai voia lui Dumnezeu, dar ne prefacem că am uitat-o. Când săvârşim ceva rău, avem grijă să nu vadă nimeni. De ce? Spune şi Mântuitorul: ideea de a face bine o aveţi de la Dumnezeu. Fără să vă daţi seama, vă trădaţi că aveţi ideea binelui, dar o refuzaţi. Esenţa duhului vostru e de a pipăi binele, altfel nu v-aţi ascunde.

Ni se spune în Scriptură că Adam şi Eva s-au ascuns. „Unde sunteţi?" Ei au răspuns: aici, prin tufe. Se ruşinau văzându-se goi. Nu goliciunea trupului îi stânjenea, căci de cine să le fie ruşine? Doar erau singuri. A izbucnit din om tocmai firea lui, că, dacă s-a văzut a nu fi conform cu Dumnezeu, i-a fost ruşine.

În viaţă nu e de a apărea ceea ce nu este de la Dumnezeu. Faptul că ne e ruşine când facem rău trebuie să ne determine să nu-l mai facem. Când ne-am dezbrăcat de ceea ce ne-a dat Dumnezeu, îşi spune cuvântul un simţ anume din noi prin care ne vedem cât suntem de sluţi şi ni-i ruşine de propria noastră faptă. Mântuitorul atrage atenţia. Însuşi faptul că vi-i ruşine porunceşte să nu mai greşiţi, să nu mai faceţi răul. Răul e de a-l stârpi neapărat. Cel care lucrează adevărul, vine la lumină să se vadă că faptele lui în Dumnezeu sunt lucrate.

Vorbind acum pe alt canal de înţelegere, este bine de ştiut că, atunci când faci binele, nu încerci să te afirmi. Nu te arăţi ca şi cum ar fi ceva de la tine, vreun merit de-al tău. Dar şi asta e adevărat, că nu poate sta o cetate şi să nu o vadă nimeni. Lumina nu o pui sub obroc, ci ea trebuie să strălucească, să umple lumea şi viaţa. Sau, omul când iubeşte ar vrea să-l vadă lumea întreagă cum iubeşte.. Umblând cu gustul acesta, omul vrea să arate tuturor frumuseţea binelui. Preaslăveşte pe Fiul Tău, să se vadă cât de hazna îi e Lui când face binele întocmai cum gândeşte Dumnezeu.

Am provocat pe un credincios, un prieten, să facă un lucru. Să mă asculte în ce priveşte fumatul. L-am întrebat : „ţi-e drag de mine că mi-e drag de Dumnezeu? De te-aş ruga să faci ceva pentru mine, respectiv, de dragul lui Dumnezeu, ai face?" S-a legat că va face. „Uite, din clipa asta te supun la o probă. Să nu mai pui mîna pe ţigară. Ştiu că este foarte greu pentru un fumător. Ţi-l cer, lucrul acesta, nu fiindcă ar fi păcat, ci pentru faptul în sine, că-i o deşertăciune, pe care de dragul lui Dumnezeu ai putea-o lăsa, mai ales că nu-ţi foloseşte la nimica şi nici pe Dumnezeu nu-l oglindeşte. Că este otrăvitor pentru sănătate, asta e altceva. Dar gestul în sine, de a te juca cu ceva inutil, e nelalocul lui". A zis : „voi încerca". „Nu aşa, dragul meu, ci de-a dreptul nu mai fă ceea ce-ai făcut până acum! De dragul lui Dumnezeu nu spui „să încerc", căci dragostea lui Dumnezeu nu e de a o încerca. Ea este sigură. E valoarea absolută. N-ai ce mai cerceta şi încerca". „Bine", a răspuns el, iar eu l-am lăsat şi nu l-am mai întrebat nimic, ştiindu-l destul de îndărătnic.

După o săptămînă, a venit şi mi-a spus : „să ştiţi că aşa am făcut şi merge. Voi face tot aşa şi de acum încolo". M-am bucurat, cu un fel de reţinere totuşi, să nu păţesc cum am păţit cu un altul, căruia i-am propus acelaşi lucru: bietul, s-a lăsat, cât s-a lăsat, până într-o zi mi-a spus necăjit : „părinte, l-a adus dracul pe unul cu o roată de tutun şi, văzând roata

de tutun, nu m-am mai putut abține". Însă omul de care vă spusesem s-a ținut de cuvânt și nu mai fumează de loc. Acum e rândul meu să mă țin de el, să nu se mai lase de promisiunea făcută dovedind astfel că, omul, dacă vrea, poate să facă ceva de dragul lui Dumnezeu.

În tinerețe am luptat mult cu problema fumatului. Le spuneam: „de ce nu poți, în Postul Mare, pentru Sfânta Împărtășanie, să lași fumatul? Cum poți fi vrednic de Sfânta Împărtășanie dacă o pui în cumpănă cu plăcerea ta?" Mi-a răspuns atunci un om de vază : „Păi dacă e așa, părinte, află că nu mai vin la biserică". M-am lămurit că trebuie să tac și să caut pe viitor o altă cale de convingere. Însă, mă întreb și azi, ca și atunci, ce puteam să le dau mai de valoare decât această cumpănă? Sfânta Împărtășanie, de care depinde viața ta veșnică, o pui pe cântar alături de plăcerea ta măruntă?

Și, referitor la lucrul acesta, mă gândesc iarăși la cuvintele Mântuitorului: dacă lumina din voi e întuneric, cât de amarnică va fi viața voastră într-o așa întunecime! Ce înșelător lucru este acel ceva după care v-ați condus refuzând ochiul lui Dumnezeu în locul ochiului vostru.

Aș vrea să ne oprim puțin la Evangheliile din timpul săptămînii, care țintesc la tema duminicii de azi, cu lumina luminătorului. Ele, toate, ne arată ce și cum trebuie să vedem în fiecare duminică, pentru care ne pregătim în vederea împărtășirii cu Tainele lui Hristos :

Evanghelia de luni. „Văzând mulțimile, i s-a făcut milă de ele că erau necăjite și rătăcite ca niște oi care nu au păstor. Atunci a zis ucenicilor Lui : Secerișul e mult, dar lucrătorii sunt puțini. Rugați, deci, pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la seceriș" (Mt. 9, 36-38). Și în cea de marți, „chemându-i la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință. Pe aceștia i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor și zicând : în calea păgânilor să nu mergeți și în vreo cetate de samarineni să nu intrați. Ci mai degrabă mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israel. Să nu aveți nici aur, nici arginți, nici bani în cingătorile voastre. Nici traistă pe drum, nici două haine, nici toiag. În orice cetate sau sat veți intra, cercetați cine este în el vrednic și acolo rămâneți până ce veți ieși. Și intrând în casă, urați-i, zicând : pace casei acesteia. Iar de nu este vrednică, pacea voastră întoarcă-se la voi. Cine nu vă va primi pe

voi, nici nu va asculta cuvintele voastre, ieşind din casa sau din cetatea aceea, scuturaţi praful de pe picioarele voastre. Adevărat grăiesc vouă, mai uşor va fi pământului Sodomei şi Gomorei, în ziua judecăţii, decât cetăţii acesteia" (Mt 10, 1-15).

Transpare limpede legătura cu „luminătorul trupului este ochiul", tema duminicii de azi. E vorba tot de problema luminii. Mă opresc asupra acestor versete: „I s-a făcut milă de ele". „Secerişul e mult, dar lucrători puţini. Rugaţi pe Domnul secerişului" (Mt 9, 36-38). În aceste versete se cuprinde cheia intenţiei Evangheliilor săptămânii trecute, ca pregătitoare pentru duminica de azi cu problematica ochiului, luminător al trupului. Prin mine Mântuitorul vi-l spune acest cuvânt pe viu, în momentul de faţă. Să ne punem în locul Lui şi să înţelegem de ce a vorbit aşa.

Mulţimile erau dragostea lui Dumnezeu. De ce e pagubă de grîu că se scutură, dacă nu-l seceri? În ce constă paguba aceasta? O grămadă de valori nevalorificate. Cum vedea El valoarea oamenilor uitându-Se cu ochii lui Dumnezeu care erau cei ai dragostei! Câte valori care ar putea să se bucure de viaţă şi, neştiind asta, trăiesc degeaba!

Valoarea omului constă în a-şi însuşi lumina lui Dumnezeu despre viaţă

Aşa cum în fiecare bob este o valoare, tot aşa în fiecare om e o posibilitate de a-L înţelege pe Dumnezeu în frumuseţea dragostei Lui. Câte posibilităţi de bine se irosesc! Trebuie să recoltăm, adică, această mulţime de oameni, trebuie să o îndumnezeim cu voia şi gândirea dumnezeiască, pentru ca fiecare să vadă bunul adevărat al lui Dumnezeu.

Ce-i un om? Este o valoare. O posibilitate de a vedea nemărginirea bunătăţii lui Dumnezeu. Numai într-un singur om, câte posibilităţi sunt de a oglindi pe Dumnezeu... Fiecare deţine şansa de a fi dumnezeiesc, bucurându-se de frumuseţea vieţii.

Mântuitorul tânjea după bucuria vieţii. Dorea ca ea să fie a lor. Voi fi în ei, Părinte, ca să-Ţi vadă bunătatea Ta. I se vedea că trebuie să fie în toţi vederea dumnezeiască pentru ca în toţi să existe o bucurie ca a Lui. De fiece bob e păcat. În el este un ochi al lui Dumnezeu. În acest scop şi-a ales Mântuitorul doisprezece ucenici, după cuvântul Său: ne trebuie

lucrători mulţi, să lumineze totul, mulţi şi buni propovăduitori ca să lămurească şi să nu rămână unul neluminat.

Pe aceştia şi i-a ales dându-le instrucţiuni precise : să vă duceţi spre cei ce se pierd, fiind în pericol de a trăi viaţa fără a-şi cunoaşte valoarea. Propovîduiţi că s-a apropiat Împărăţia lui Dumnezeu. De ce către cei ai casei lui Israel?

Întâi să facem apel la cei de care suntem siguri că primesc. Şi, prin aceştia, vor primi şi ceilalţi. Nu pierdeţi vremea. Poate în casele lor sunt oameni mai disponibili decât în casele celorlalţi. Dacă nu vă primesc, nu staţi acolo să vă certaţi, ci mergeţi mai departe. Dar vai de ei, mai bine va fi de cei din Sodoma şi Gomora în ziua judecăţii, căci aceia nu au ştiut ce ştiţi voi.

Evanghelia de miercuri. „Eu vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor; fiţi dar înţelepţi ca şerpii şi nevinovaţi ca porumbeii. Feriţi-vă de oameni, căci vă vor da pe mâna sinedriilor şi în sinagogile lor vă vor bate cu biciul. Iar cînd vă vor da pe voi în mâna lor, nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiţi. Fiindcă nu voi sunteţi care vorbiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi. Va da frate pe frate la moarte şi veţi fi urîţi de toţi pentru numele Meu ; iar cel ce va răbda pînă în sfîrşit, acela se va mîntui" (Mt 18, 17-22).

Pentru munca aceasta, de a smulge întinericul din ei, veţi avea de pătimit. Ei vă vor trata din întunericul inimii lor fără dragoste. Unii vor înţelege, alţii nu. Să nu vă deruteze. Să nu credeţi că sunteţi singuri în lumea asta. Tatăl Meu vă trimite, prin Mine, şi are El grijă de voi. Să aveţi lumina clară, să nu vă smintească durerile, chinurile, relele, orbindu-vă şi împiedicându-vă să nu mai vedeţi scopul. Dacă vă trimite, ştie El de ce o face. Aveţi încredere. Pregătiţi-vă ca, negreşit, să izbutească lumina şi să ajungă în ochii oamenilor. Să izbutească Dumnezeu a se instala în locul inimii omeneşti ca văzător al valorii vieţii.

În continuare, pe aceeaşi linie sunt şi Evangheliile de joi şi vineri. Zice, în cea de joi: „oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda De Mine înaintea oamenilor şi Eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri" (Mt 19, 32-33). Cum se accentuează interesul de a se atrage atenţia asupra valorii luminii inimii omeneşti, care să fie acceptată a fi Hristos, pentru că numai

aşa poate fi vorba de inimă adevărată... „Oricine va mărturisi". Cum i se vedea Mântuitorului de frumoasă şi de valoroasă insistenţa noastră de a-L arăta pe El ca adevăr al vieţii în lume... Cât de mult se dorea a fi recunoscut de noi ca lumină a vieţii, încât ţine să spună acest lucru : vorbind despre Mine ca despre lumina vieţii de la Dumnezeu, veţi face bucurie Tatălui Meu. Când va vedea că apreciaţi ce v-am spus Eu şi Îl mărturisiţi ca pe un iubitor de oameni, va avea grijă să-şi arate mulţumirea.

Mântuitorul ne asigură că va mărturisi El pentru noi : veniţi, binecuvântaţii Părintelui Meu! Ne va da în vileag, în faţa întregii lumi, pe toţi cei care am vorbit despre dragostea Lui, trăind-o aievea şi dovedind-o pretutindeni. Pe El să-L acceptăm inimă în locul inimii noastre. Să ne punem în locul Mântuitorului, numai aşa putem să-i înţelegem bucuria de a ne vedea iubind ca El. Nu se merită, oare? Plus că şi noi suntem odihniţi trăindu-i iubirea.

Evanghelia de vineri. „Cel ce iubeşte pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Şi cel ce nu-şi ia crucea şi nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine. Cine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine" (Mt 18, 37-40). E o indicaţie să pun totul în cumpănă, valorificînd lumina dragostei lui Dumnezeu ca viaţă.

Evanghelia de sîmbătă. „Oricine aude cuvintele Mele şi le îndeplineşte asemăna-se-va bărbatului înţelept ce şi-a clădit casa pe stâncă. Iar oricine aude aceste cuvinte ale Mele şi nu le îndeplineşte, asemăna-se-va bărbatului nechibzuit care şi-a clădit casa pe nisip" (Mt 7, 24-27). Temeiul gîândirii noastre dumnezeieşti să fie El Însuşi. Bărbatul înţelept ştie că gândirea lui Dumnezeu este însăşi esenţa vieţii şi argumentaţia Lui o pune ca pe-o temelie a unei case. Casa e petrecerea, întru dragoste, a mai multor oameni. Ea stă pentru că e rezemată pe însăşi stânca dumnezeirii, care-i inima noastră iubitoare.

Iată cum totul ţinteşte spre acelaşi scop, să ştim cu claritate ce să vorbim astăzi, când vorbim despre luminător, şi să luăm aminte că pe Hristos trebuie să-L avem luminător în locul inimii noastre. De aceea ne-am şi împărtăşit astăzi, angajându-ne să devină inima noastră lumină dumnezeiască a dragostei. Cu ea să vedem tot, să nu mai socotim ceva ca fiind imposibil de făcut, să nu mai cutezăm a ieşi înainte cu cuvintele „nu se poate". Să fie lumină deplină în noi. Totul se poate cu Hristos drept inimă în noi.

Cînd auzim Evanghelia cu secerişul, ni se pare simplu. Da, secerişul, holdele, care suntem noi, am înţeles. Însă, pe Mîntuitorul Îl durea inima pentru acele boabe multe, ce au sau nu au garanţia vieţii. Acum, împreună cu voi, am putut aprecia, mai bine ca altădată, privirea Mântuitorului la aceste boabe, care toate sunt valori în ochii Săi, fiecare în parte. Dacă nu ne grăbim să le secerăm, se scutură şi se pierd. Facem opera lui Dumnezeu o zădărnicie. Numai într-un singur om ce minuni sunt, dar-mi-te în toţi, la un loc, ce grămadă imensă de minuni, care se întâlnesc şi se recunosc reciproc.

Să ne punem în locul Lui. Ce va gândi de noi, acum? Ne-o fi ruşine oare să ne dăm pe faţă inima ca să se vadă ce gândim fiecare? Nu cumva zicem în sinea noastră : „Doamne, mi-e ruşine să recunosc că mi se pare imposibil de realizat ceea ce spui Tu"? Ne este sau nu ne este ruşine să ieşim cu inima la iveală, mărturisind că L-am primit în noi, la un mod absolut perfect, cu ideile Sale?

Cred că şi la asta trebuie să ne gândim ca să fim corecţi până la capăt.

Convorbire între prieteni

Cînd se vede omul cu doctoratul, ceilalţi i se par pigmei. Credincioşii sunt văzuţi oarecum de sus de către un preot cu doctoratul luat, situaţie similară cu felul în care îi priveşte omul din căruţă pe cei ce merg pe jos. Doctoratul nu ajunge la cei mărunţi deoarece un preot cu doctorat nu se prea coboară la nivelul celor mici. Cu omul e mult de lucrat, trebuie să-ţi dedici tot timpul şi interesul.

De zeci de ani urmăresc să pot ţine calea unui om. Nu e uşor de a ţine calea oricui, luminându-l în aşa fel încât să înveţe până la urmă a se apropia singur, ca vameşul.

La Bucureşti, cu ani în urmă, am cunoscut un preot, pe părintele D., despre care un alt duhovnic spunea cu drag, dar şi cu o uşoară nuanţă de ironie : „părintele D. primeşte pe toată lumea la spovedanie, dă canoane şi, pentru a fi sigur că ele se respectă, le făcea el, căci de oamenii în cauză nu era convins că le vor face". În clipa aceea mi-a apărut atât de luminoasă figura părintelui D., cu această măruntă imagine de responsabilitate. Acelaşi duhovnic ne povestea : „dacă ia peşte pentru toţi, nu numai că-l cumpără, dar îl şi spală, îl curăţă şi-l prăjeşte". Iată un gest

care m-a atins foarte mult. Chiar dacă, să zicem, nu va fi avut profunde cunoştinţe de teologie, însă în mod cert, asistenţa omului în numele lui Hristos a simţit-o omul acesta.

Un student : Părinte, ce părere aveţi de blestemul satanei? Sunt mulţi care Îl blesteamă.

Părintele Miron : Sfinţii şi-au câştigat o anume siguranţă a ceea ce se poate întâmpla în urma vorbelor lor. Ca tu să zici „ieşi, du-te!" mi se pare nepotrivit. N-am făcut aşa ceva. Dacă e vorba să-l pedepsească Dumnezeu pe satana, ştie El ce să facă, nu-i nevoie să-i dau eu indicaţii. Şi nici nu blestem, fiindcă nu poate nimeni dispune de lucruri pe care nu le-a făcut. Cum să pedepsesc eu pe satana? Mîntuitorul zice într-adevăr : vă dau vouă putere să scoateţi demonii, dar aici e o piatră de încercare. Când zici mortului sau neputinciosului : „scoală-te" în numele lui Hristos, trebuie s-o faci aşa cum a făcut-o Petru paraliticului. El a avut curajul, gândindu-se că Mântuitorul a zis : „dacă în numele Meu cereţi ceva, orice vă dau vouă".

Având însă în vedere că noi cerem şi lucruri ce nu sunt de folos în viziunea lui Dumnezeu - ce ar fi oare, dacă toate cererile noastre s-ar împlini? - mai bine Îl rugăm pe Dumnezeu să rezolve lucrurile aşa cum ştie El. La această rugăciune să adăugăm şi credinţa noastră : „Doamne, eu ştiu că Tu faci ce este de făcut, adică recunosc că ceea ce faci, e binele absolut şi îţi mulţumesc că faci" fără a te expune cu cereri de genul „scoate dracii din om". Credinţa, cred eu, este totul. Cam pe aici se opreşte Mântuitorul, axându-se pe ea. Mai departe e riscant a-ţi pune tu credinţa la încercare, să nu păţeşti ce a păţit Mântuitorul în pustie. El a răspuns încercării, dumnezeieşte, nu a dat curs nici unei probe insuflate făţarnic, fiindcă vedea falsul şi răul gând al celui care Îl punea la încercare. Dumnezeu contează pe credinţa ta şi dacă cu adevărat crezi în ceea ce face El, îţi va împlini sigur cererea. Nu este o greşeală să ceri, dar în cadrul unei sincere delimitări : „fie voia Ta, nu a mea". Oamenii, de obicei, vin cu rugămintea: „părinte, leagă şi dezleagă pe cutare, pe Ion de Maria, că aşa îmi place mie". Dar dacă eu te am pe Tine am totul, oricând. Mântuitorul este iubire şi atunci unde îşi au locul blestemele?

Cel mai frumos canon: omul să fie treaz în faţa realităţii că e împărtăşit

Părintele Miron : În biserica noastră am început o lucrare pe care oamenii au primit-o, venind constant la Sfânta Împărtăşanie. Este o lucrare ce am simţit-o că poate avea loc în suflete dacă se atrage atenţia în modul cuvenit. Oamenii au înţeles-o, lucrarea, şi au intrat în ea. Au multă sensibilitate, dar, din păcate, noi îi socotim uneori ca pe nişte paralitici. Trebuie făcută, cu toată seriozitatea, încercarea de a pătrunde în inima lor. După ce s-a convins că noi vorbim direct cu Dumnezeu, omul vine şi-mi spune ce are pe suflet, cu teamă şi înfiorare. Nu le dau canoane aşa cum se obişnuieşte, pentru că ceea ce le atrag eu atenţia că e absolut necesar de făcut, socotesc a fi, totodată, cel mai greu, dar şi cel mai frumos canon : acela ca, dimineaţa, când te trezeşti din somn, să-ţi faci problemă din a-ţi aduce aminte că eşti viu pentru că deja Hristos lucrează în viaţa ta şi Îl iei în primire ţinând cont de faptul că, întreaga zi fiindu-ţi oaspete, tu să lucrezi în permanentă comuniune cu El. Să se instaleze o comuniune de gânduri şi simţăminte, astfel ca omul să ştie că nu e singur, ci purtător de Hristos.

Acest canon Îl dau : omul să fie treaz în faţa realităţii că e împărtăşit. Urmează, apoi, a se pune în valoare ceea ce a primit. În biserică s-a cerut : „dă-ni-L pe Hristosul Tău, ca să te putem urma". Oamenii pot fi pregătiţi în vederea acestui lucru. Dacă ţii cont de faptul că tu cu Hristos trăieşti, vei ştii apoi să te rogi, să posteşti, pentru că te va îndemna simţul tău de respect faţă de Mântuitorul pe Care afirmi că-L iubeşti. Nu cauţi în cărţi, ce şi cum să procedezi, ci, pornind de la acest punct nevralgic de aducere aminte că eşti purtător de Hristos, singur îţi creezi disciplina duhovnicească în viaţă. Şi eu nu voi mai fi nevoit să te întreb dacă ai postit sau nu. Vorba părintelui Stăniloae, pe care ne-a pus-o la inimă de când Îl aveam profesor la Teologie : „tot ce este important în teologie este să prinzi spiritul dogmei". Dacă ai prins, deci, acest duh al Sfintei Împărtăşanii, spiritul Evangheliei din ziua respectivă, spiritul dimineţii în care te-ai trezit cu împlinirea făgăduinţei Domnului Hristos - a promis la Cina cea de Taină că „Eu voi fi în voi" - toate acestea îţi vor desluşi ce anume ai de făcut şi vei învăţa singur.

Credincioşii şi-au făcut o disciplină, încât, atunci când nu pot veni să se împărtăşească şi lipsesc de la slujbă, data viitoare sigur o fac. Le spun mereu că Mîntuitorul nu scuză. Nu am văzut nicăieri în Sfânta Scriptură scuzând Mântuitorul pe cineva. El n-a îngăduit spunând „nu-i nimic dacă nu poţi chiar aşa, fiindcă Tatăl Meu e bun şi te iartă". Dimpotrivă, ne-a atenţionat : „fiţi desăvîrşiţi ca Tatăl Meu!" Nicăieri nu vom găsi o altă propunere. El Îl iartă dar nu-l scuză pe cel ce-şi socoteşte de mică importanţă greşeala. Mântuitorul nu-ţi dă dreptate că ai ascultat şi de tine. Nu e dur Dumnezeu. Te iert, dar Tatăl Meu are dreptate. Nu voi, nici Eu, ci El. Tot aşa i-a spus şi lui Ioan Botezătorul : să împlinim toată dreptatea, Eu şi cu tine - punându-Se alături de Ioan, pe aceeaşi poziţie de ascultător al lui Dumnezeu. Întotdeauna m-a impresionat profund lucrul acesta. Nu-L putem contrazice pe Tatăl, punând înainte fel de fel de scuze.

Dacă această cursă de dimineaţă, de conştientizare a prezenţei lui Hristos în tine, devine poate grea, există un moment în care preia El cursa, în locul tău. Deci toată greutatea. Îmi vine în minte imaginea atleţilor ce aleargă ştafeta de 400 m, îşi dau duhul alergând şi când unul întinde bastonaşul, celălalt atlet Îl preia. Apoi, în final, toţi patru sunt încoronaţi. Hristos, când te vede că îţi dai duhul în efortul acesta, îţi preia greul.

Părintele Miron: Referitor la ce aţi spus, mi-aduc aminte că un prieten, preot şi el, a afirmat odată că nu toţi se pot împărtăşi şi, chiar dacă nu o fac, ei vin totuşi la biserică cu problema Împărtăşaniei, iau parte şi îi admiră pe cei ce se împărtăşesc. Îi scuza, oarecum, şi cu asta nu am fost de acord. Cum să iei partea celor care nu se împărtăşesc? Ziceaţi adineaori că, atunci cînd unui atlet i se taie răsuflarea, îi preia celălalt ştafeta. Însă cel care nu se împărtăşeşte, nu o face din pricina „tăiatului răsuflării", ci dintr-o comoditate care face lege din fărădelegea lui. „Păi dacă nu pot ţine posturile, cum să mă împărtăşesc?" se scuză omul. Şi lucrurile se încurcă rău atunci.

Îmi pare bine pentru remarca aceasta, dar trebuie ştiut că numai când nu mai poţi, nu te împărtăşeşti. „Uite, părinte, nu mai ştiu ce am de făcut, mi-e frică şi nu sunt în clar dacă am făcut bine sau nu, dacă am făcut tot ce se putea". Asta e altceva, însă în cazul acesta nu dai ştafeta,

altuia, să se împărtăşească. Omul a făcut sincer totul, din ceea ce s-a priceput.

Oamenii spun adesea că „preotul se împărtăşeşte, dar noi nu putem". Preotul o face, dar nu în locul lor. În schimb, el trebuie să-i ajute pe cei care pot mai greu şi stă după ei. Dragostea nu admite asemenea scuze. Toate se pot face, dacă tot ce ai înţeles că e bine de făcut, ai făcut într-adevăr.

Dragostea Îl ia pe om în primire. Mîntuitorul a admis un singur lucru, să fii desăvârşit. El l-a iertat pe om sub rezerva „să nu mai greşeşti, în viitorul care începe imediat". Ai mers şi ai căzut de oboseală? Tocmai acela se împărtăşeşte. Atunci se predă ştafeta, când ai încercat să faci totul, după care abia atunci te preia Mîntuitorul. Te ia în ceea ce, real, nu ai putut face.

Însă nu-i cazul să faci tu delimitările acestea până unde anume şi cât poţi. Nu ai, cantitativ, meritele celui ce merge mai mult. Dar, calitativ, ai făcut ca şi cel care, în cele întreprinse de el, a avut mai mulţi talanţi. Acel „puţin" i s-a dat şi el. Cu acel puţin, nu s-a lăsat. Lui nu i se cere mai mult decât sincera punere în valoare a întregului tezaur ce-l deţine.

E frumoasă imaginea cu preluarea ştafetei. Dacă nu m-am putut împărtăşi astăzi, duminica viitoare o voi face negreşit. Sunt desigur situaţii în care, de exemplu, îţi cade animalul în fântână. Normal că vei rămâne acasă şi îl vei scoate din apă. Meritul tău e că ai făcut totul până la incidentul cu fîntîna. Şi, dacă nu te-ai putut duce la biserică, ţi se va lua în considerare partea până unde ai făcut. Dumnezeu face cu mult mai mult decât construim noi, pietist, situaţiile. El te apreciază pentru ceea ce ai făcut calitativ, adică cu toată dragostea ta, asta înseamnă „calitativ", şi nu ţi se refuză faptul că nu ai putut mai mult. Trebuie doar ca noi să punem la bătaie tot ce avem. „Fie voia Ta în mine. Câtă bunăvoinţă am, eu o pun toată în slujba Ta, Doamne". Ceea ce este de făcut, nu vei lăsa nefăcut. Ţi-ai pus voia toată şi, în locul voii tale, Mîntuitorul vine şi completează.

Dar completarea aceasta nu o face nicidecum în contul tău, ci o face din dragoste. El te ia ca şi când ai făcut, nu ca şi când ar fi trebuit să faci. Nu se pune în locul a ceea ce ar fi trebuit să faci. Nu spui „nu ştiu ce mai am de făcut, dar Dumnezeu îmi va descoperi". Dacă nu mai ştii, El înţelege asta, luând-o în considerare ca şi cum ai fi ştiut tot. Desigur,

„totul" tău este mic, dar e totuşi un tot, nu ai lăsat nimic afară. Aceasta este calitativ bun : a nu lăsa nimic nefăcut. Nu îţi furi căciula, cum se zice, acceptându-te să mai laşi ceva şi nefăcut, cu gândul că Dumnezeu *completează. Cât poţi, faci cu adevărat.*

Omul nu are măsura posibilităţilor sale, în mod clar, însă, ceea ce a avut clar în el, a făcut. Acest „în mai puţin clar" are aceeaşi valoare ca şi a celui care, într-un mai deplin clar, le-a făcut toate cîte le-a făcut. Cel cu „mai mult" are şi bucurii mai mari, în cazul că le-a reuşit pe toate. Din partea lui Dumnezeu, este egalitate de merit.

Mă tot gândesc la vorbele prietenului meu : „cei ce nu se împărtăşesc, nu însemnează că nu iau parte şi că nu sunt alături de cei care se împărtăşesc". Aşadar, face fiecare cât poate. Iată o podoabă de îndemn pentru cei leneşi, care-şi zic că „eu am făcut cât am putut şi acum predau altuia ştafeta". Dar nu poţi preda forţele pe care nu le mai ai. Cel ce preia ştafeta, are forţele lui proprii. Vedeţi, se iscă tot felul de subterfugii ...

Altă imagine prezentată foarte plastic adineaori este aceea cu suflatul în foc. Când te scoli dimineaţa obosit, cu un gust amar, te scuturi apoi imediat fiindcă este focul din tine. Totul este, însă, a căuta acest foc. E uşor de vorbit, nu şi de făcut. E un lucru imens ca, atunci când te scoli obosit, poate bolnav, să ignori lucrurile care-ţi bat la uşă. De obicei omul se lasă influenţat şi copleşit de închipuitele trebuinţe, se lasă mereu pradă oboselilor de tot felul. Uşor, foarte uşor, se poate înşela omul. Sufli, dimineaţa, în locul unde Mântuitorul a promis că va face focul şi se va aprinde sigur. Da, însă dacă sufli, nu eşti curios să vezi ce se aprinde şi dacă arde? Înşelătoare poate fi o apreciere cu ochii închişi şi cu odihna încă nerisipită din tine. Trebuie să verifici bine, nu care cumva să te amăgeşti.

Mă întorc la cel care nu a putut veni la biserică să se împărtăşească, din binecuvîntate pricini. Practic, aşa ar fi de înţeles: nu am putut veni fiindcă am fost reţinut de probleme şi mă lupt cu piedicile mele. Voi, însă, care v-aţi împărtăşit, le-aţi biruit. Mie mi-a trebuit mai multă zdroabă şi nu am putut veni, însă mă bucur, prietene, pentru tine că te-ai dus şi mă împărtăşesc şi eu cu ceea ce ai câştigat tu, căci Mântuitorul, ce dă unuia, împarte cu toţi. Atunci primesc şi eu parte, pentru că deşi stând acasă, am făcut în schimb totul. Eu am făcut tot ce mi-a stat în putinţă, faceţi şi voi ce aveţi de făcut. Vă aprob şi mă alătur. Iată, mentalitatea mea mea

aderă, ia parte la osteneala întregului corp, nu se eschivează. Nu pot veni fizic, dar cu inima am dat totul şi sunt părtaş cu voi.

E o înţelegere sinceră între oameni. De aceea a şi zis Mântuitorul, unde sunt doi, trei înţeleşi asupra asupra unui lucru bun, acolo voi fi şi eu. Dumnezeu ia parte la sfatul lor şi le dă pe baza dăruirii totale, îţi dă şi ţie ca şi celorlalţi ce au ajuns mai repede la ţintă.

Sunt frumoase comparaţiile acestea, dar cu posibilitate de greşeală, până la urmă. Mai bine să luăm totul în seamă în tot ce avem de făcut. În faţa totului, să facem totul. Asta e ideea principală. Oamenii se iau la întrecere ca şi copiii. Încep adjudecăţile : cât am fugit eu, cât ai fugit tu. Dar la Dumnezeu nu-i aşa, nu încape greşeală. Te-ai silit, poate că ai şi murit. Este limpede că nu ţi se cere ceva ce ai ştiut şi nu ai mai putut face. Însă important e a nu te lăsa, cum spuneam şi în cazul suflatului în cenuşă. Să nu te laşi cu nici un chip. Poate nu sufli înde-ajuns, adormi şi când te trezeşti nu-ţi mai aduci aminte să sufli. Atunci să o faci, când te-ai trezit bine, conştient că El se ţine de cuvânt şi că după Înviere e în tine, aşa cum a promis. Nu porneşti pe jumătate adormit. Nu te laşi până ce nu te trezeşti. Şi atunci faci focul mare, cât se poate de mare. Aceştia care procedează astfel nu ajung la Judecată, pentru că ei pe parcurs, luându-şi angajamentul, se sfinţesc aşa de tare în a îndeplini voia lui Dumnezeu încât inima lor e sensibilă în tot momentul şi gata a se corecta. E atentă la greşeală, îşi descoperă propria vină şi se pune pe loc la îndemâna lui Dumnezeu.

Îţi pui toate resorturile în starea de a fi, le ungi, le probezi. Ca şi cu maşina. Practic, dimineaţa, nu te laşi până nu porneşti „maşina". E cel mai clar lucru, de necombătut. Aceştia nu vor fi judecaţi, deoarece ei cu acest gînd lucrează : „asta trebuie pus la punct, şi asta şi asta". O fac în graniţe dumnezeieşti, nu omeneşti, ştiind că nu sunt singuri în ceea fac. Nu e uşor. Te laşi puţin pradă somnului. Nu e vorba de cel fizic. Îţi aduci aminte de lucrurile acestea sfinte, vuieşte totul în jurul tău de chemări ale marilor înţelesuri, dar te amăgeşti amânându-le mereu, „lasă, încep mâine". E cazul ca, proaspăt dimineaţa, să ştii că Dumnezeu îţi aprinde focul şi tu de îndată sufli în el să nu se stingă, nu te laşi pînă nu-l vezi arzând şi nu te culci pe urechea că arde, ci sufli toată ziua în el. Wiua e lungă, împestriţată cu multe întâmplări şi uşor se stinge focul. Privegherea e o suferinţă susţinută de a nu lăsa focul să se stingă.

Nu se poate greşi. Se greşeşte în concepţie, dimineaţa, când las să se strecoare note străine de armonia Tainei în care mă trezesc. Mai bine zis sunt trezit de Taina Lui. Să nu laşi dimineaţa, cu nici un preţ, să se strecoare ca atitudine indiferenţa, neţinând cont că Îl ai pe Mîntuitorul oaspete, în casa inimii tale. Atunci nu mai discuţi, faci tot ce poţi, nu te mai tîrguieşti, ci toată ziua te vei strădui să vezi numai mâna lui Dumnezeu, fără însă a-ţi aprecia de unul singur cele făcute, zicând „pînă aici am făcut, mai departe predau ştafeta altcuiva". Nu mă las, nu-mi permit a lăsa ceva din ceea ce ştiu că pot. Că mă doare, că sunt neînţeles, nu contează.

De exemplu, legat de porunca „iubeşte pe duşmanul tău", atât de aprig te sileşti a te pune în locul Mântuitorului, până ce îţi simţi inima mişcată de durere şi milă pentru duşman ca pentru tine însuţi. El a cerut acest lucru „absurd". Aşa e văzut de noi. Până nu simţi ce este de simţit, nu te laşi. Aici e realizarea ştafetei, a alergătorului. Sănătos e a te afla permanent în tensiunea lui „nu mă las pînă nu-mi ascult inima, să-mi spună clar ce este şi cum este".

Ne-am ţinut noi angajamentul acesta? Doar ştim că ne-am hotărît să mergem la drum cu „Doamne, Tu, Tu care eşti în mine, numai de Tine ascult şi pe Tine te am în vedere". Îmi este frică, o frică mai presus de frică, dar ne-am angajat real. Mi-am pus de multe ori întrebarea : de unde ştiu eu că nu greşesc? Însă un lucru mi-e limpede şi de acest lucru ascult. Anume de faptul că Mântuitorul a zis : fiţi desăvârşiţi! El a zis, nu eu. În continuare, tot eu îmi răspund : Nu ai motiv să te opreşti fiindcă El te duce ca să poţi, împreună cu voi, a garantat pentru asta, deci să nu afirmi vreodată „nu se poate". Până nu-ţi simţi inima netedă, de catifea, fără asperităţi ca a Domnului Hristos, nu te laşi şi nu obiectezi.

Este greu să iubeşti pe vrăjmaşi, dar ştiind că de la El ai puterea de gândire, cum e posibil să gândeşti cu El altfel decât El? Fiţi desăvîrşiţi! Atâta te munceşti până-ţi devine drag duşmanul şi simţi că totul e neted. O faci asta nu performant, din vreo ambiţie, ci de dragul Lui, din marele bun-simţ de a cuprinde frumuseţea Tainei lui Dumnezeu.

În faţa acestui noian de minuni ale frumosului ce ţi-l propui spre realizare, mai poţi oare să te laşi? O inimă netedă, la dobândirea acesteia ne-am angajat. Azi aşa, mâine aşa, o clipă antrenând-o pe cealaltă, astfel încât nu-ţi mai permiţi să faci decît bine. „Tu, Doamne, să biruieşti în

mine cu judecata ta, eu mă ţin numai de Tine să biruieşti cînd vei judeca Tu. Te asigur că vei birui, Doamne, fiindcă nu mă las pînă nu mă identific cu Tine.

Ca Mântuitorul Îl putem şi noi asigura pe Dumnezeu. Dacă El a spus că trebuie să urmărim a nu mai greşi, atunci cât trăim, netezim inima. Ne angajează acest lucru. Pe oriunde mergi, în tine se rosteşte tăcut acest „Doamne, Doamne!". Cu mireasma prezenţei Lui te hrăneşti şi toate armoniile pe care le vezi, toate te fac să cânţi : „Tu ai făcut, de aceea totul e minunat şi are sens, Doamne" şi în cadrul acestui „Doamne" te îmbii, te cucereşti a le lucra şi tu pe toate, ca El, fără a te opri nicăieri. „Doamne, vreau să fac dintr-un peisaj oribil, unul frumos. Până nu dichisesc totul, nu mă las. Eşti atât de frumos, de convingător, Doamne, încât nu pot să nu fac. Că mă apreciază sau mă răsplăteşte cineva, nu asta aştept. Ceea ce ai spus Tu e atât de perfect, de frumos şi logic, încât nu mai încape vreo abatere sau vreun comentariu. Oricâte lucruri mizerabile se petrec, nu-mi permit să-ţi aduc vreo vină sau să mă întreb, de ce se pot întâmpla asemenea lucruri? Eu nu intru în taina acestor lucruri. Intru doar în taina mea. Tu ai o taină anume cu ele, însă eu pe ale mele nu le las neîmplinite, deoarece Tu mi-ai cerut să fiu desăvîrşit ca Tine".

Nu ne temem, dar ne înfricoşăm de El, de respectul Lui pentru om. Atâta încredere are în tine şi în tine şi în voi toţi, încât uitându-mă la voi, vă simt ca pe Dumnezeu. În paralel cu tensiunea de a face totul, creşte şi respectul pentru cei cu care m-am înţeles dumnezeieşte, pe viaţă şi pe moarte. Aceia cu care te-ai înţeles devin ca nişte îngeri păzitori ai tăi, aşa de clar te-ai înţeles cu ei. Eu mă cutremur în faţa voastră : sunt voios peste orice durere, de dragul vostru, îngerii mei cu care m-am înţeles.

Nu e mare lucru acela de a mă fi putut eu înţelege, în aşa hal, cu cineva? Să perfecţionăm împreună inima pînă-n pânzele albe, nu până declarăm noi că am fi perfecţi, căci asta ar constitui o amăgire. Am înaintea ochilor perfecţiunea şi nu-mi permit să ies vreodată din punctul de vedere al lui Dumnezeu. De unul singur nu aveam, nu simţeam o atare responsabilitate, dar aşa, dacă v-aţi hotărât a fi cu mine, eu nu mai scap de prezenţa voastră şi e cutremurător de mare acest lucru. Unde sunt doi, trei înţeleşi, ei nu se mai lasă unul pe altul.

M. : Acum pricep de ce a zis părintele P. că duhovnicul se mântuieşte prin credincioşii pe care-i spovedeşte.

Părintele Miron: Nu prin ei, ci ducându-i pe ei până la capăt. Nu le mai dă drumul din mână. Oile merg în gura lupului şi tu ca preot, cum să nu te duci după ele? Oile sunt îngerii tăi şi tu pentru ele eşti îngerul lor, reciproc.

M. : Ce frumoasă, fără egal este taina aceasta!

Părintele Miron: Sigur că da. Doar a spus Mântuitorul, jugul Meu e bun şi sarcina, uşoară. Suntem cu toţii una. Nu-mi permit să obosesc, mi-e drag, ruşine şi frică de voi ca să-mi permit vreo lejeritate, aşa încât nu mai încape tocmeală. Asta e Biserica şi taina ei. Când se trage clopotul, la Sfânta Liturghie, nu mă mai poate ţine ceva locului acasă. Toţi mă aşteaptă. În caz că mă doare piciorul şi nu mă pot duce, e altceva, dar acolo unde nu mai poate merge piciorul, merg cu gândul şi în felul acesta iau şi eu parte la corpul întreg, nu altfel. În mine nu mă opreşte nimeni şi nimic de a merge pînă în pânzele albe. În forul meu intim, mă topesc, sunt copleşit de această hotărâre a mea şi Dumnezeu îţi ia hotărîrea ca şi cum ai fi cucerit o lume întreagă, cucerindu-te pe tine la modul absolut. De cucerit lumea, numai Dumnezeu are prestanţa s-o facă, tu o ai doar asupra ta.

Fă şi susţine în tine totul, conştient că numai cum ştie El se face totul şi pentru alţii. De aceea Îl fixăm pe „Doamne", necontenit „Doamne". Doamne, sunt una cu Tine, căci Tu ai zis că eşti una cu mine. Doamne, ne-am înţeles noi doi şi nu-mi mai este teamă de nimic. Atât de minunat ne-am înţeles că nu ne lăsăm, nici eu pe Tine, nici Tu pe mine, încât altă trebuinţă nu mai am.

Nu ai nevoie să te laude sau să te aprecieze nimeni, căci tu te ştii, în tine, partener cu Dumnezeu la modul absolut. Poate nu vei fi cine ştie ce printre oameni, vei fi cotat un „nimica", însă ştiindu-te în marea atenţie a lui Dumnezeu, eşti conştient că ai totul.

Mereu, mereu e cazul să revenim la atitudinea Mîntuitorului. Cât de dureros se strângea în Sine când se ruga cu sudori de sânge. De asemenea, şi pe cruce a fost singur. Şi tot aşa rămânem şi noi în clipele de

cumpănă. Nu sunt sigur pe nimeni, dar nici nu cântăresc valabilitatea altora. Pe mine nu mă las, nu-mi găsesc nici o scuză până nu iese din mine tot ce poate fi valorificat.

Minunat lucru e acesta, fiindcă presupune că atâta prețuire îți acordă Dumnezeu încât nu scuză nimic din ceea ce te-ar umbri. Atâta să luptăm cu noi înșine, până la a nu ne mai permite nici un fir de ironie. Ci să fim deschiși, senini, zâmbind a bine, nu cu subînțelesuri sau râzând de cineva, ca și copiii în somn. Oare de ce râd copiii în somn? E o taină a Lui, pe care vrea să ne-o însușim. Și de aceea nu ne scuză că nu trăim profund hotărârea și bucuria de a ne avea unii pe alții.

Suntem convinși acum, cei de față, că nu ne mai trebuie altceva? Dacă se huruie casa cu noi? Nu ne mai punem problema. Asta e și nu comentăm! Maria e Maria, Gheorghe e Gheorghe, nu-i altceva. Ce avem de făcut, facem fără scuze, opriri sau cârteli. Realitatea noastră e aceasta: Doamne, Tu ești singurul și unicul Bun de râvnit și de urmat!

Grea misiune[26] are preotul. Aceea de a convinge pe om că Îl caută Dumnezeu pentru a-i dovedi cât Îl iubește. Iar dacă i-o spui, pățești cum am pățit eu în Bîrghiș, când, din strană, după ce propusesem ca oamenii să vină mai des, fiindcă avem de dezbătut o problemă importantă, aceea a iubirii lui Dumnezeu pentru noi, s-a auzit o voce: „Da' noi avem ghite". Am răspuns: „Bine, vitele sunt vite, însă omul are și alte rosturi pe care trebuie să și le descopere". A urmat o replică tăioasă: „Da' dumneata ce treabă ai cu noi?" Și acesta e răspunsul în general: „Ce vrea omul ăsta de la noi, de insistă atâta?" Iar tu trebuie să-l aduci pe om în intimitatea lui Hristos, în acel stadiu de a-L dori numai și numai pe El, ca pe unicul adevăr. Și să-l ajuți ca de acum încolo El să fie viața lui mai real decât îi este propria-i viață. Să-l determini – cum? numai tu știi! – să își pună la dispoziție coliba inimii, curățită prin Sfânta Spovedanie. Duhul Sfânt pregătește inima noastră, dumnezeiește, pentru a o face loc de găzduire a dumnezeirii.

„Întru pomenirea Mea să o faceți" înseamnă nu doar a nu-L uita pe Hristos, ci a trăi efectiv în El, întru El. Acest „întru" folosit de Noica, ce arată că ești nu pe cale, Eu sunt Calea, ci întru Cale, adică în consistența ei, în fiecare punct atins și rotunjit al zilei, făcând loc următorului pe care-l cuprinde deja inserat în țesătura actuală. Ca și cărămizile

26 Spicuiri din 1996.

aşezate bine-bine, una peste alta, nepierzându-se verticalitatea, pentru a fi direcţionată construcţia înspre scopul, înspre ţinta la care trebuie să ajungă.

Noi suntem întru Cale. Stăm de fapt, chiar dacă ne mişcăm fizic de colo-colo, întru Hristos. Calea ne duce cu ea aşa cum mama este totul pentru copilul ei, şi hrană, şi mişcare, şi putere, şi viaţă. Copilul stă, deşi creşte, se dezvoltă şi ajunge la finalizare.

A-L pomeni nu înseamnă a ne aminti că Mântuitorul a existat în istorie, ci faptul că El este şi acum. Noi ne trezim dimineaţa împărtăşiţi cu El. Ne pomenim cu El în noi precum a promis. Iar dacă ne împărtăşim zilnic, aceasta este pentru a se accentua, pentru a se adânci gestul, actul unirii cu El.

Dacă Mântuitorul a promis că după Înviere va fi cu noi, Îl credem pe cuvânt. Ucenicii i-au cerut să-L arate pe Tatăl din moment ce a afirmat că Îl cunoaşte şi că de la El vine şi Mântuitorul le-a răspuns că, văzându-L pe El, Îl cunosc deja pe Tatăl, ca Nevăzut atoatecuprinzător. Ni se arată că dincolo de Hristos, dincolo de ceea ce e văzut, se află adâncimea nevăzută a tuturor sensurilor la care mintea e capabilă să ajungă numai prin Hristos. Tot ce are Tatăl are şi Fiul. Perfecţiunea iubirii este secretul Tatălui. Şi secretul Tatălui s-a descoperit în Hristos care e una cu iubirea Tatălui. De aceea s-a şi întrupat, pentru a ne-o pune la inimă această iubire, făcând din ea viaţa noastră.

Spiritul dogmei despre care ne atrăgea atenţia părintele Stăniloae spunând „aveţi grijă să prindeţi spiritul dogmei, fără de care nu puteţi înţelege nimic" înseamnă conexiunea sensurilor, este viul celor trăite acum. Să trăieşti aievea atitudinea Mântuitorului, starea Lui de spirit, zicem noi, din clipa în care, adresându-se oamenilor de atunci, ni s-a adresat nouă, celor de azi, pentru ca acum să-L auzim spunând : Eu sunt în voi, împreună lucrător cu Tatăl, în inima voastră.

Aducerea aminte înseamnă atenţia, trezvia minţii la realitatea cuvintelor rostite de El. Acum Eu sunt în voi. Eu sunt în voi, deci luaţi aminte că, dacă aveţi viaţă şi puteţi întreprinde atâtea lucruri minunate, asta se datorează faptului că Eu sunt viaţa voastră. Lucifer a căzut în clipa când, mergând pe Cale, deci în conformitate cu Dumnezeu, s-a abătut socotind că poate merge şi după mintea lui, autonom. Mizeria tocmai în asta constă, când omul îşi închipuie că poate umbla şi singur, fără

Dumnezeu. I se pare că e liber să facă absolut orice. Şi, după ce le-a făcut pe toate după capul lui, cade în „imposibil". Toate îi apar imposibil de împlinit, nu i se mai vede limpede în infinitul binelui ce se află înscris în chiar posibilităţile sale.

Se scriu atâtea cărţi prin care te împrăştii pe diverse planuri, dar esenţialul se ocoleşte într-un mod ciudat. Care esenţial? Întru pomenirea Mea s-o faceţi aceasta, cuvinte rostite la Cina cea de Taină când, „luând pâinea, mulţumind, a frânt şi le-a dat lor, zicând: Acesta este trupul Meu care se dă pentru voi. Aceasta să faceţi spre pomenirea Mea". Adică, pomeniţi-vă în toată clipa cu Mine în voi. Dimineaţa să mă primiţi ca pe un Dar de viaţă Care se află în voi aşteptând să fie activat. Uitaţi-vă la Mine, cel din inima voastră, şi urmaţi-Mi Mie pe oriunde veţi merge, căci Eu vă duc la loc sigur, nemincinos, la Tatăl Meu.

Binele şi iubirea revărsate spre noi sunt taină

Tatăl Meu înseamnă adâncul raţiunilor dumnezeieşti, punctul misterios şi ultim unde converg toate sensurile

Avem capacitatea de a stăpâni peste toate cu înţelepciunea minţii, ca Dumnezeu, şi asta este extraordinar. Vrei să te duci în Germania să vizitezi locuri necunoscute. Cu ce crezi că te îmbogăţeşti pe acolo? Ce găseşti? Gândindu-mă la moda asta a călătoriilor, mă cutremură impresia trăită din aprofundarea Sfintelor Evanghelii. Şi anume, dacă dorim frumuseţea adevărată, Mântuitorul ne-a avertizat că o găsim în chiar inima noastră. Toate frumuseţile din lume, din natură, în mod concentrat, în esenţa lor, le aflăm în noi înşine. Acolo căutând, Îl găsim în lumina desăvârşitei Sale frumuseţi pe Hristos, în care este Tatăl ce le deţine pe toate. El e secretul tuturor frumuseţilor văzute şi nevăzute.

Astfel, noi avem la îndemână totul pentru a deveni noi înşine de căutat. Inima are această posibilitate de a fi văzătoare de Dumnezeu. A-L vedea pe El în inima ta înseamnă a te îmbogăţi real. Şi nu-ţi mai trebuie altceva, fiindcă inima e creată pentru a fi împlinită şi desăvârşit săturată numai de Hristos. Nu mai e nimic de lipsă.

Sfântul Apostol Pavel, în drumurile sale în care a fost trimis, L-a aflat şi propovăduit pe Hristos cel Răstignit, pe Hristos trăitor în el. Pavel a fost un sportiv prin excelenţă. Pe unde a umblat, el a căutat şi găsit nimic altceva decât bătăi şi moartea la Roma. Nu vreau să-ţi demonstrez că ceea ce cauţi tu nu ar fi bun, în sensul că, vezi Doamne, aş şti eu mai bine decât tine ce să fac şi unde să caut. Dar mă întreb sincer cu ce te îmbogăţeşti, aducându-ne şi nouă ceva de pe-acolo? Aud, inima se face

auzire de Dumnezeu, cuvintele-răspuns ale Mîntuitorului : de vreţi să aflaţi ceva, Acela sunt Eu. Iar Eu sunt de căutat şi de găsit în voi.

Desigur, nu este nimeni de învinuit pentru ceea ce face, călătorind sau întreprinzând alte activităţi. Şi apostolul Pavel atrage atenţia că, dacă cineva mănâncă, pentru Dumnezeu o face, la fel şi cine nu mănâncă. Noi nu avem pe nimeni de criticat. Ci doar să nu-l urmăm în caz că face rău. Datoria noastră este de a ne îndrepta atenţia înspre noi înşine. Să săpăm în casa noastră, căci vom da, cu siguranţă, de comori nebănuite. Respectiv, de posibilităţi minunate de sesizare a neastâmpărului cu care Hristos doreşte să-L descoperim pe El pentru a nu mai avea nevoie să alergăm încoace şi încolo.

Căutarea e datul omului. Fiecare se întreabă „ce cauţi acolo, ca să caut şi să găsesc şi eu?" Să aflăm ceea ce e de găsit numai acasă, adică în casa inimii noastre, unde locuieşte izvorul vieţii şi a tot binelui. Suntem deţinători ai totului şi avem menirea de a deveni, împreună cu Hristos, totul pentru cei care caută odihnă a inimii şi frumuseţe. Suntem purtători de Hristos şi, o dată descoperit Hristos în inimile noastre, nu mai avem altceva de făcut decît să rămânem în dragostea Lui. Rămâneţi în Mine, în dragostea Mea.

Am cunoscut un călugăr, pe nume Damian, ce dădea fel de fel de canoane, pe care apoi tot el le împlinea, ştiind că omul se scuză şi tot nu le face. Aşa şi noi, când ne împărtăşim, să o facem şi pentru ceilalţi, cu toată dragostea. Să ne aducem aminte că sfinţii se rugau şi pentru gâze.

Mă întrebi dacă trebuie neapărat să porţi batic pe cap în biserică. Apostolul Pavel a îndemnat femeile la lucrul acesta, pedagogic, nu obligatoriu. Când însă fondul este plin de iubirea lui Hristos, atunci vom şti sigur cum trebuie să ne purtăm, aflându-ne în duhul smeririi permanente în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor. Vom purta batic pe cap pentru a nu sminti pe ceilalţi care nu ne ştiu, poate, fondul lăuntric al nostru.

Mântuitorul nu a vorbit despre aşa ceva. El s-a axat constant, insistent pe iubire, arătându-ne că se poate trăi dumnezeieşte pe pământ ca şi în Cer. El a vrut să prindem cu exactitate - de aceea a tot întrebat de ce nu înţelegeţi? - duhul dragostei Tatălui, pe care dobândindu-l în noi prin ascultarea cu atenţie la El, la cuvintele Lui, vom şti negreşit, de la

sine-înțeles, cum să făptuim, să vorbim, să ne purtăm, cu deplină libertate în iubire.

Elinii vor să vadă pe Iisus (In 12, 20-28). Ni se spune că doi greci păgâni doreau să-L vadă pe Iisus. Ce mare lucru este să vrei să-L vezi și să-L cunoști pe Dumnezeu! Ce răspunde Mântuitorul când aude asta? Mai întâi ni se relatează că Mântuitorul s-a tulburat. Auziți cum se tulbură Mântuitorul când oamenii vor să-L vadă? Nu îi este tot una, e cutremurat, cu toate că acei oameni din cine știe ce pricini Îl căutau sau cine știe cu cât de puțin s-ar fi ales din confruntarea cu Hristos. El însă s-a tulburat de cererea sinceră, de căutarea omului, de dorința lui de a-L cunoaște pe Dumnezeu. Și a spus Mântuitorul: „Părinte, preaslăvește-Ți numele". Adică dovedește-le că M-ai trimis să le dau viață.

El se sfătuiește cu Tatăl, prin rugăciune către El, în felul acesta adresându-ni-se nouă. Parcă se sfiește să vorbească direct elinilor, o face în unicul și adevăratul mod prin care se poate adresa, rugându-se Tatălui. Rugându-Se Sfintei Treimi. Și aude de îndată glas din cer : „Și L-am preaslăvit și iarăși Îl voi preaslăvi".

Avem aici cutremurătoarea promisiune a Tatălui că ne va dovedi iubirea Sa prin Fiul pe care L-a trimis să ne dea viață, acum și până la sfîrșitul veacurilor, promisiune pe care ne-o face și Mântuitorul în rugăciunea Sa de la Cina cea de Taină, când ni se făgăduiește că, după Înviere, va veni cu viața Lui în noi. Eu voi fi în ei. Nouă nu ne rămâne decât să-L credem pe cuvânt, atât pe Tatăl, cât și pe Fiul.

În Sfânta Împărtășanie Îl primim așa cum ni s-a făgăduit. Ne vom face sălaș în voi cu condiția să aveți dragoste unii față de alții. Totul e atât de simplu : Tatăl ne iubește iar Fiul ne-a asigurat de lucrul acesta, exprimând prin El Însuși iubirea Tatălui și arătând concret cât de dulce este voia Tatălui și cât îmbunătățește ea viața omului, formându-l. Dimineața, când te scoli, practic vorbind, îți amintești rapid de Hristos, de promisiunea Lui că e gata de a începe colaborarea și nu te mai îngrijești de altceva - „ce-o să fac, vai ce mă așteaptă azi" - ci îi îngădui să fie cu tine în orice activitate cât de măruntă.

Cum anume ne sfătuim cu El? Așa cum a făcut-o Mântuitorul, în toate împrejurările dificile, delicate : sfătuindu-se prin rugăciune fierbinte adresată Tatălui. S-a rugat chiar și când urma să-i întâmpine pe cei doi elini care-L căutau. A cerut sfat Tatălui, nu în sensul că nu a știut ce

să facă, ci expunându-I, arătându-I admirația Sa pentru minunea ce a făcut-o cu omul : cât de minunat, Tată, este omul care te caută pe Tine! Îl lăsăm pe El să lucreze în noi în modul Lui tainic. Să ne lucreze noblețea, bunătatea, omul adevărat din noi înșine, pentru a ajunge seara odihniți de minunata lucrare a lui Hristos, așa după cum ochiul se odihnește și se desfată cu o priveliște splendidă. A-L sesiza pe Hristos lucrînd în noi, cu noi, uniți în același duh al Sfatului Treimic, e o desfătare ce întrece orice închipuire omenească. Lăsându-ne însă ademeniți de sfatul nostru, „vai, ce să fac azi, cum să procedez?", dimineața cînd ne trezim, în loc de a accepta imediat realitatea prezenței lui Hristos și a promisiunii Sale, ne acordăm voința după părerea proprie, despre ce și cum trebuie să lucrăm în ziua ce ne așteaptă. Să știți că aici e vorba de satanism. Când i-a spus lui Petru : înapoia Mea satano, că nu gândești cele ale lui Dumnezeu, a arătat că tot omul care nu se conduce după voia lui Dumnezeu, lăsând să se strecoare idei proprii, imaginare, că ar fi mai bine așa sau altfel, e satanic. Mântuitorul tocmai voia Tatălui a făcut-o. Și a pus-o în evidență cât de măreață și însemnată este ea de vreme ce Fiul a mers pentru îndeplinirea ei până la capăt. Adică, până la moartea pe cruce.

Mântuitorul se roagă pentru noi să nu ne fure impresiile străine de misiunea ce-o avem de a-L urma pe Hristos. Să nu cădem în autoînșelarea că am putea face ceva fără sfatul Sfintei Treimi. M-am rugat pentru tine, Petru, pentru ca și dacă ai să cazi, să nu pieri, ci să te ridici. I-o spune asta înainte de a se lepăda de El. Dimineața, de îndată ce te trezești din somn, negrăbindu-te spre luarea aminte la El, că El este cu tine aici, acum, te lipsești de darul vieții pe care ni-l îmbie, iubitor, Mîntuitorul.

Iubirea este Sfatul Sfintei Treimi asupra posibilităților infinite de dăruire a binelui omului

Calitatea cerută este frumusețea la măsuri dumnezeiești în inima omenească. Frumusețea în inimă este calitatea. Fariseul și vameșul în biserică „s-au suit". Biserica este înălțime, loc înalt, cer, lăcaș ceresc, întrucât cuprinde inimile credincioșilor în care locuiește dumnezeiasca taină a Sfintei Treimi, lucrarea dragostei, a vieții în Hristos. Îndreptându-ne spre Biserica în care credem că locuiește Hristos, ne îndreptăm spre oamenii din ea, spre înaltul dragostei lui Hristos care-i cuprinde pe

toți în Sine. Spre biserică e de urcat cu El la cota înaltă a iubirii Lui. Să atingem și noi acea măsură a îndreptării. De la biserică „vameșul s-a dus mai îndreptat la casa lui". Urcând cu inima, râvnind taina dragostei către înălțimea dragostei lui Hristos, vameșul s-a coborât cu El în persoană ca Zaheu la casa sa. Fariseul și vameșul, în biserică stând, unul de sus în jos privind iar altul de jos în sus. De sus în jos privind fariseul, confundându-se eronat cu înălțimea, cade pierzându-se. Dimpotrivă, vameșul privind de de jos în sus, regăsindu-se sărac – apreciere care nu înșeală – câștigă dar de viață. Îi face loc în sine acestuia, dăruindu-se spre a se obține.

Cînd dau, devin stăpân pe mine. Când mă fac stăpân pe altul, pe mine mă pierd.

Frumusețe a binelui iubirii, taina Sfintei Treimi, alergare a minții prin inimă spre infinitul înălțimilor de taine noi ale desăvârșitelor dăruiri și primiri de Dar. Totul este în dăruire... În lacrimă râsul, în sărăcie avutul. Nu-i lipsește nimic, dăruind totul.

Simplitatea inimii. Nimic contrar, nimic contradictoriu, transparență desăvârșită, receptivitate pentru ce e sănătos, propriu. Deschidere totală față de Dumnezeu care-și face Sieși odihnă, încăpere, locaș în ea.

Inima, ca iubire, se lasă în nădejdea inimii iubitoare. Nu judecă de unul singur. Are încredere totală în partenerul iubitor. Adică în cel cu iubire.

Judecata iubirii este dreaptă, dăruind totul cel neîmpuținat al Darului primit. Raiul se face menținându-se omul în dăruirea totului. Totul are însușirea de a nu se împuțina, afirmându-se și descoperindu-se în dăruire totală. Aceasta e dreptatea iubirii. Totul este calitatea iubirii, frumusețea ei ca bine al vieții celei vii.

Eu sunt în siguranță în celălalt. În el sunt cu adevărat.

Calitatea umblării pe apă cu Hristos. „Poruncește-mi să vin la Tine", spune Petru. Poruncește-mi, ca să nu mai ascult de mine, Doamne, ci să vin la Tine peste valul prăpăstios. Riscul morții. Riscul pierderii vieții.

Teama dăruirii totale în voia lui Dumnezeu, ca primejdie a împuținării omenești sugerată de satana, este anihilată de Hristos. El decantează apa, amortizând moartea din ea, înșelăciunea satanică, satanismul din ea. Anihilează microbii, periculozitatea morții, a dăruirii totale din iubire.

Hristos, în apă se botează cu tainele iubirii Tatălui, curăţă unda apei. Apa este chip al iubirii ca posibilitate a tot binelui vieţii. El o curăţă de îndoielile viclene ale imposibilului. Intrând şi ieşind din apa unduindă de bogăţia voii lui Dumnezeu, din apa vieţii răsare Hristos ca lumină, siguranţă a binelui iubirii. Duhul Sfânt în chip de porumbel apare deasupra capului Celui ce se ridică din apele vieţii, ale iubirii ca lumină şi se arată ca atare în văzul oamenilor, atestat de Tatăl : în Acesta e toată bună voirea Mea, pe El să-L ascultaţi.

Rolul femeii e unul singur, oriunde s-ar afla, să o urmeze pe Maica Domnului. „Fie voia Ta". Mântuitorul a spus : mama Mea şi fraţii Mei sunt cei ce fac voia Tatălui. A dat definiţia mamei şi a fratelui. Şi ce făcea Maica Domnului? Ascultând aceste cuvinte dumnezeieşti, le păzea în inima ei.

Aşa să facem şi noi. De aceea am întrebat-o pe o studentă care a fost ieri la biserică cum şi în ce fel li s-a spus la Facultate să citească Noul Testament. Mi-a răspuns: „se fac comentariile de rigoare, se explică, însă nimic mai mult". E atât de important să li se atragă atenţia studenţilor că fiece cuvânt de-al Mântuitorului trebuie să-i ardă, transformându-se în îndemnul de a fi transpus cuvântul pe loc în faptă, în realitate a trăirii lui depline.

Dacă ceea ce auzi nu îţi frăgezeşte inima, trezind-o la viaţă nouă şi primenind-o, în zadar e auzirea

M-am întâlnit zilele trecute cu un preot tînăr care, după ce m-a întrebat ce mai fac, aşa cum te porţi cu bătrânii, îi mai întrebi de sănătate, m-a rugat să-i spun un cuvânt, cum se obişnuieşte prin Pateric să fie întrebat câte-un Avvă. La noi, însă, asta e o modă de alint, părându-ţi-se că eşti în ton cu cei de demult şi iscodind câte o vorbă pe care s-o duci mai departe, printre altele culese în palmares, dar fără să te ardă cu adevărat setea de a auzi.

A auzi înseamnă a asculta, făptuind imediat. Aşa e ascultarea lui Hristos de Tatăl, ascultând El şi împlineşte, concomitent. Mă întreb, ce cuvânt aştepţi ca preot, tu care ai toate cuvintele Scripturii şi care aprofundezi zi de zi cuvântul lui Dumnezeu. Când se citeşte Sfânta Evanghelie, lucrează însuşi cuvântul lui Dumnezeu pe care-l auzi din

gura Mântuitorului şi pe care nu se concepe să nu-l trăieşti punându-l de îndată în aplicare.

L-am întrebat care e cuvântul ultim al Mântuitorului, rostit în faţa Tatălui, cu câteva ceasuri înaintea morţii Sale pe cruce şi nu a ştiut să-mi spună. Pentru că lor li se sugerează doar cum să ţină predici frumoase şi cum să se descurce în cutare sau cutare situaţie. Nu le atrage nimeni atenţia. Lipseşte în Biserică sistemul de alarmă asupra punctelor fierbinţi ale Scripturii, cum e şi cel al spovedaniei Sale din urmă.

În cadrul spovedaniei făcută sub formă de rugăciune înaintea Tatălui, Mântuitorul promite că după Înviere, se subînţelege asta, deoarece, după mărturisirea făcută în faţa ucenicilor, a fost prins şi răstignit, nemaiavând timp de nimic atunci, Îl va mai face cunoscut numele Lui. al Tatălui. „Şi le-am făcut cunoscut numele Tău şi-l voi face cunoscut, ca iubirea cu care M-ai iubit Tu să fie în ei şi Eu în ei".

Acest „Eu în ei" trebuie să ne cutremure. Ne trezim dimineaţa în realitatea prezenţei Lui în noi. El aşteaptă, înarmat cu Duhul Sfînt Care ne aminteşte vorbele Sale. Eu în voi. Să conştientizăm prezenţa Lui. Să-L recunoaştem ca Domn şi Stăpân al vieţii noastre, deoarece, înviind, a dovedit că este într-adevăr Domnul şi Stăpânul vieţii. Ne-a adus viaţa Lui pentru a ne înnoi cu ea şi astfel să-L putem urma. Iar puterea de a-L urma o avem împărtăşindu-ne cu Trupul şi Sângele Lui. Cine nu mă mănâncă pe Mine nu are viaţă în el.

Cum să-ţi desfăşori ziua fără El? Când, chiar şi împărtăşit cu El, observi că te afli de multe ori în situaţia de a scăpăta, de a greşi zicînd răului bine? Ne putem închipui ce urmări nefaste există pentru omul care nu se împărtăşeşte zilnic cu Hristos. E adevărat că des se împărtăşeau creştinii la început. După aceea, înmulţindu-se numărul lor, s-a împuţinat numărul preoţilor care să-i trezească din somn. Şi atunci s-a împământenit această neorânduială. Buna rânduială este aceea veche, cum spunea episcopul Serafim Joantă bucurîndu-se de cele văzute în biserică la noi : „ţineţi rînduiala. Cine ţine rânduiala e sfânt şi e vrednic de a fi ascultat".

Buna rânduială este rânduiala slujbei în care cuvântul lui Dumnezeu răsună şi pregăteşte inima omului spre a-L primi real, împărtăşindu-se cu sete din Trupul şi Sângele Mîntuitorului, urmând ca inima lui să devină una cu inima lui Hristos, după cum e sfântă voia Sa ca una să

fim toţi, Eu în voi cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, iar voi în Mine şi cu Mine în Tatăl. Nu se concepe să răsune cuvântul lui Dumnezeu în zadar, fără ca omul să se împărtăşească, aşa cum de fapt anunţă şi îndeamnă la asta toate momentele Sfintei Liturghii. Preotul îi hrăneşte pe oameni cu dragostea lui Hristos.

Preotul trebuie să întreprindă totul pentru a le face cunoscută oamenilor dulceaţa hranei fără de care nu se poate trăi

Preotul deţine toate cuvintele Mântuitorului. Sunt unele cuvinte-cheie care le explică pe celelalte. Nu sunt unele mai mari decât celelalte. E ca atunci când priveşti de la o înălţime oarecare cîmpia ce se desfăşoară la picioarele tale. Şi tu, uitându-te, analizezi, reflectezi, chibzuieşti cum anume să-ţi pui totul în aplicare. Aceasta neînsemnând că e mai nesemnificativă câmpia decât dealul pe care eşti situat.

Aşa e şi cu ierarhia de înţelesuri ale cuvintelor Mântuitorului. Ultimul Lui cuvânt a fost : Eu voi fi în ei. Voi fi în ei faptă. Cuvânt-faptă. Dumnezeu când rosteşte, se şi înfăptuieşte. Hristos a venit să aducă cuvântul Tatălui, făcându-Se pe Sine cuvânt făptuitor. Mi-ai dat să le dau viaţă şi le-am dat-o.

Cuvântul lui Dumnezeu nu este de a fi doar auzit şi netranspus rapid în faptă. Hristos a ascultat ceea ce i-a dat Tatăl să facă, dăruindu-şi viaţa pentru noi. Tatăl e mai mare decât Mine. Cum adică? Sfânta Treime deţine egalitatea între Persoane şi totuşi Mîntuitorul, ca Fiu, trimite la Tatăl. Dacă i s-ar cere şi Lui cuvânt aşa cum i-au cerut unii oameni, întrebându-L cum să intre în Împărăţia Cerurilor, sau cum mi-a cerut mie preotul respectiv cuvânt, desigur că ar spune : peste ceea ce mi-a spus Dumnezeu mai poate fi ceva? Ceea ce vă spun Eu e cuvîntul Tatălui Meu şi mai mult decât atâta ce poate aştepta omul? Ce poate fi mai mult decât să-l asculte, cuvântul, aşa cum l-a ascultat Hristos făptuindu-l?

Ce i-a spus Tatăl să facă, a făcut-o desăvârşit. A dat absolut tot, acel totul al lui Dumnezeu. Perfecţiunea iubirii ne-a adus-o neştirbită, nescăzută, exact aşa cum a primit-o de la Tatăl, pe care şi noi la rândul nostru trebuie să o dăruim la fel. Adică integral. Împărtăşindu-te, Hristos s-a făcut dăruire jertfelnică în inima ta. El ţi se face ţie făptuire. Tu eşti în El, în făptuirea Sa, te desfăşori în viaţa Lui, din darul vieţii Lui te hrăneşti,

te luminezi şi răspunzi situaţiilor. El se face răspuns în tine, devenind inima ta.

Dragostea Tatălui adusă de Hristos este acolo, în inima ta, la locul ei. Aşteaptă doar să fie conştientizată şi valorificată. Cum o dăruieşti, cum trebuie să fie ea? Calitate dumnezeiască. Adică să o dăruieşti la măsura deplină, precum ţi s-a oferit. Cum îţi doreşti ţie, aşa să făptuieşti şi să te dăruieşti aproapelui. Necondiţionat, total, perfect.

Această perfecţiune a dăruirii o aşteaptă Dumnezeu de la tine ca preot. Aşteaptă să oferi celorlalţi din ale Lui. Holdele spre care a atras atenţia Mîntuitorul, ucenicilor, aşteaptă secerători. Altul a semănat şi a crescut holda, respectiv Tatăl, şi noi trebuie doar s-o culegem, să atenţionăm oamenii asupra valorii imense ce o poartă în ei avându-L pe Hristos lucrător în inima lor. Duhul Sfânt pregăteşte inima să-L primească pe Hristos, Care e acolo şi aşteaptă să luăm la cunoştinţă că este aplecat deasupra noastră, necontenit, cu dragostea Tatălui. Iar noi, când ne trezim dimineaţa, ne trezim în braţele Lui, în El, cu El şi nu avem de făcut decât să ne încadrăm în viaţa Lui. Pornim astfel la lucrul zilei oricare ar fi el, odihniţi, bucuroşi de prezenţa Lui aşa cum sunt copiii care, trezindu-se cu mama aplecată înspre ei, adorm de îndată liniştiţi, cu încredinţarea că dacă mama e acolo nu mai au de ce se îngrijora. Făcându-Se El însuşi în noi inimă perfect iubitoare, nu avem de făcut decât să dăm curs acestei inimi să se desfăşoare.

Culegem ceea ce Altul a însămânţat şi crescut. Intrăm bucuroşi în lucrarea Altuia, pentru a beneficia de roade, atât noi, cât şi ceilalţi. Cuvântul Lui cheie, cuvântul tuturor cuvintelor nu se află în discuţiile amicale avute până atunci, ci în rostirea Sa solemnă, sub formă de rugăciune-spovedanie către Tatăl la Cina cea de Taină. I-a promis Tatălui că va face ceea ce de fapt a fost trimis să facă. Şi anume, să se dea pe Sine nouă pentru a nu ne mai plânge vreodată că nu-L putem înţelege, că e prea mult şi înalt lucru să fii perfect, să fii sfânt.

După Înviere El ni s-a făcut totul, acel tot al Tatălui. Tot ce are Tatăl mi-a dat Mie să vă dau vouă, pentru a fi voi una cu Noi. Cum vom mai avea atunci tupeul să ne plângem că nu avem dotarea necesară când chiar El ni se face inimă pentru a-L trăi într-o totală adeziune, cu tot focul şi ardoarea? Foc am venit să aduc în inimi şi cum aş vrea să ardă! Ştiind Cine te trezeşte dimineaţa şi în viaţa Cui urmează să-ţi desfăşori

gândurile şi activitatea, nu vei putea reacţiona altfel decât în modul unic al desăvârşitei bucurii cu care vei rosti din adâncul inimii tale : „Doamne şi Stăpânul vieţii mele, fie voia Ta în mine!"

A sosit ceasul. Vine momentul când vă voi dovedi că tot ceea ce v-am spus e adevărat. Că prin Mine Tatăl îşi exprimă iubirea pentru voi. Eu sunt iubirea Tatălui, a venit ceasul să v-o arăt această iubire, după cum El a voit s-o fac, şi o voi face de îndată. A şi mers apoi, de la Cina cea de Taină la răstignire. Dragostea nu e amânare, ci se arată prompt. Este un veşnic „acum". Vine ceasul şi a şi venit. Ceasul e acum.

Tatăl concepe iubirea, Fiul o întrupează şi Duhul Sfânt susţine conceperea şi întruparea ei

Şi asta, prompt, cu precizie dumnezeiască, fără întârziere, aşa cum este tot ce vine de la Dumnezeu. Acestea vi le-am grăit ca întru Mine pace să aveţi, fiindcă în lume de necazuri veţi avea parte. Dar îndrăzniţi, Eu am biruit lumea. „Acestea a vorbit Iisus şi, ridicînd ochii Săi la cer, a zis : Părinte, a venit ceasul" (In 17, 1).

Evanghelistul Ioan accentuează cele rostite de gura Sa, adică de inima Sa. El grăieşte nu de la alţii, ci din inima Lui. Din propria trăire şi simţire ne dăruieşte totul. La fel şi ochii Săi. „ridicînd ochii la cer". Ochii aceştia care-L privesc pe Tatăl pe Care nimeni nu l-a văzut. Ochii aceştia care ştiu privi. ă ştii să vezi, în toate cele, adâncul de taină a frumuseţii lui Dumnezeu. El şi i-a înălţat spre cer, adică spre Sfânta Treime. A intrat în sfatul Sfintei Treimi, de Care nu s-a despărţit nici o clipă, făcând parte din Ea tot timpul, consultându-Se asupra a ceea ce avea de făcut.

După cum ne-a spus nouă că fără El nu putem face nimic, tot aşa şi El a arătat că fără a-şi înălţa ochii spre Tatăl, rugându-Se, nu-şi putea duce misiunea până la capăt. Iubirea pentru noi nu se putea vădi în toată frumuseţea-i dumnezeiască decât numai împărtăşindu-Se Hristos cu Tatăl, sub forma rugăciunii, lucru pe care şi noi trebuie să-l facem necontenit. Privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat. Să auzim bătăile inimii lui Hristos în inima noastră. Aşa să ne trezim dimineaţa.

Să începem ziua cu iubirea Lui pe care să o ştim dovedi la fiecare pas, cu fiece vorbă rostită sau gest făcut. Pentru iubire ceasul e în fiecare moment.

Iubirea e binele pus în practică la modul desăvârșit

De aceea trebuie să-L înțelegem bine pe Hristos, pentru ca, împărtășindu-ne cu El, să fim capabili de măsurile dumnezeiești ale iubirii Sale, măsuri ce ni se cer prin însăși faptul că Hristos ni se face precizie a iubirii, făcându-Se una cu noi. Ne încadrăm în El, rugându-ne și spunând în toată clipa: „fie voia Ta, Doamne!". Mântuitorul ne-a asigurat că orice am cere în numele Lui, Tatăl ne va dărui dacă-L credem pe cuvânt. Mântuitorul l-a crezut și și-a dat viața într-o tăcere totală, fără vreun semn vizibil, fără o dovadă palpabilă din partea lui Dumnezeu. Noi avem o dovadă de la Botezul Domnului, când Tatăl a grăit : Acesta-i Fiul Meu, întru Care am pus toată bunăvoirea Mea. Pe El să-L ascultați! Atât. Dumnezeu trebuie crezut pe cuvânt. Iubirea adevărată nu înșeală niciodată, nu e înceată, ci grabnică în a se dovedi total, pe loc, deci nu avem nici un motiv a nu-L crede pe Dumnezeu, pe cuvânt. Ceea ce a spus, a și făcut. A spus că ne iubește și că ne va arăta aceasta. Și a și săvârșit prin Fiul Care ni s-a făcut iubirea vie a Tatălui, lucrătoare până la capăt.

Mântuitorul și-a pus viața Lui în mâinile Tatălui. Și-a ridicat ochii la cer, El, care este în miezul cerului, consultându-Se neîncetat cu Tatăl. În tot ce urmează să făptuiești cu iubire, ni se arată că e nevoie să te consulți, în fiecare clipă, nu sub formă discursivă, „Doamne, acum ce mă fac, cum să fac?", ci mulțumindu-I neîncetat pentru toate. Asta înseamnă a te consulta cu Hristos. Mântuitorul, care avea tot ce avea și Tatăl, a ascultat și a făcut exact ce i-a cerut Tatăl să facă pentru noi, fără a primi pe cruce vreun răspuns de la El, fără o anume dovadă a prezenței Lui. Dragostea are motivația în sine, nu așteaptă nimic din afară pentru a se pune în mișcare. Cerul e taina Sfintei Treimi din inima ta. Cu Sfânta Treime te consulți înainte de a întreprinde ceva. Fără sfatul acesta nu poți face nimic valabil în desfășurarea iubirii cu care dorești să ieși în întâmpinarea celorlalți.

M: Eu cred tot ce-mi spuneți, părinte, vă cred pe toți, dar totuși nu ajunge nimic până la mine.

Părintele Miron: Știu că e greu. Dar preotul, aflându-se în fața sfântului altar, cu Darurile pe masă la Prefacere, urmând a crede că atunci

când invocă pe Sfântul Duh să le prefacă real în Trupul şi Sângele lui Hristos, oare pe ce se bazează el concret pentru a crede cu adevărat, fără nici un semn sau minune care să certifice că se întâmplă chiar aşa? Preotul se întemeiază exclusiv pe cuvântul lui Dumnezeu Care a promis că ascultă şi săvârşeşte lucrarea-I sfântă atunci când i se cere. Ca atunci când Mîntuitorul, aflând că este căutat de către cei doi elini pentru ceea ce a promis că va aduce, viaţa, s-a adresat Tatălui în rugăciune : „Părinte, preaslăveşte-Ţi numele!". De îndată a răsunat răspunsul Tatălui „L-am preaslăvit şi iarăşi Îl voi preaslăvi", aprobând şi promiţând că El va fi acolo. Că El pur şi simplu este.

Chiar dacă nu-L vedem noi, să fim asiguraţi că împreună cu Fiul, vine să locuiască în inimile pentru pregătirea şi sensibilizarea cărora a trimis înainte pe Duhul Sfânt. Aşa se întâmplă şi la Prefacere. La cererea preotului, conform făgăduinţei „cereţi şi vi se va da", Tatăl Îl trimite pe Sfântul Duh pentru a transforma pâinea şi vinul în Trupul şi Sângele lui Hristos. Se ţine de cuvânt după cum a promis.

Mântuitorul a promis şi El, în ultima Lui spovedanie. Voi fi cu voi şi în voi pentru a avea voi viaţă din belşug, viaţa noastră făcându-ni-Se chiar El. Capitolul 17 de la Ioan este cel mai important capitol deoarece conţine spovedania Mântuitorului: Tată, ceea ce mi-ai dat, am făcut. M-am sfinţit pentru a primi cuvântul Tău şi a-l duce oamenilor, ca ei să cunoască dragostea Ta în viaţa ce le-o aduc de la Tine prin Înviere.

Noi ne trezim în cunoştinţă de cauză că, dacă suntem vii, suntem aşa fiindcă Hristos este viu în noi. Mai viu decât atunci când era vizibil şi palpabil. Iar osteneala, aceasta e de fapt asceza, în direcţia încordării minţii trebuie să fie pentru a ne putea ţine trează atenţia la Hristos care este în noi. Acolo avem de căutat comoara şi mărgăritarul de mult preţ, nu altundeva, într-un loc anume. El s-a rugat pentru noi - Petru, m-am rugat pentru tine să nu cazi - iar noi ne sculăm cu rugăciunea Lui în inimă. Şi, odată prinşi în realitatea prezenţei Lui, de la sine înţeles ne vom ruga, vom fi în duh de rugăciune toată ziua, săvârşind cele ce le avem de săvârşit sub privirea Lui.

Uitaţi-vă la Mine clipă de clipă şi faceţi ca Mine! Acest „ca Mine" este ritmul în care trebuie să ne desfăşurăm viaţa, arşi de râvna de a-L urma în toate cele pe Domnul Hristos. Preotul trebuie să fie martor autentic al celor întâmplate şi consemnate de Evanghelişti în Sfintele Scripturi. Şi

să le facă oamenilor cunoscută dorința Tatălui de a ne iubi cu dragostea ce o are pentru Fiul. El, preotul, are misiunea de-a atenționa necontenit că Hristos este în noi. Suntem împărtășiți cu El. Și înspre descoperirea acestei copleșitoare taine trebuie, încă din zorii zilei, mai ales atunci, să se îndrepte mintea noastră, neîmprăștiindu-se în grijile cotidiene.

Dacă de dimineață pornim cu Hristos la drum, atenți la El toată ziua, chiar dacă vom munci în domeniul nostru strict de activitate, vom fi însă situați pe un plan nevăzut. Acel nevăzut care e „supranatural de normal" în acea Împărăție despre care Mântuitorul a afirmat, în fața lui Pilat, că se află peste lumea vizibilă de aici.

N: Părinte, în ce privește Sfânta Împărtășanie, la mănăstiri ți se spune mereu că nu e indicat să te împărtășești des.

Părintele Miron : Da, din păcate blocajul acolo se face. Dacă ei la mănăstiri se dedică exclusiv rugăciunii active pentru toți și cultivării nestingherite a atenției la Hristos, în lume, unde omul e atât de presat și supus imprăștierii, oare nu are el nevoie de a fi încunoștințat, alarmat despre Hristos că, iată, El este cu noi, că vine Dumnezeu împreună cu Fiul și cu Sfântul Duh să se sălășluiască în noi pentru a deveni viața noastră viață adevărată? Dacă nu-L luăm real și viu pe Hristos în noi prin Sfînta Împărtășanie, nu ne putem aștepta la nimic bun. Și să știți că omul, în general, e sensibil la chemare. Vin credincioșii duminică de duminică să se împărtășească și o fac cu bucurie, iar în timpul săptămînii au grijă să se poarte cuviincios, având în vedere că se vor împărtăși duminica ce urmează.

Părintele Stăniloae și părintele Arsenie au ținut morțiș să mă călugăresc. Eu m-am gândit că la mănăstire nu am cui folosi. Oamenii vin acolo pentru câte-o slujbă sau dezlegare, însă majoritatea credincioșilor nu vin, pe când în parohie îi puteam învăța să trăiască frumos. Acesta a fost visul meu din tinerețe. Prea multe nu am reușit cu ei, așa încât acum m-am axat pe rugăciunea pe care aș fi făcut-o și la mănăstire pentru ei dacă aș fi mers acolo de la bun început.

Mănăstirea înseamnă focar de rugăciune, ea arde ca un rug aprins, zi și noapte, de inimile calde care se sfarmă, se frâng necontenit în rugăciunea pentru toți

Omul, numai trecând pe acolo, îi este de-ajuns să știe că cineva se roagă „în halul acesta" pentru el și pleacă odihnit. Îți trebuie un suflet mare pentru a cuprinde, înțelege și consuma Taina lui Hristos. Mântuitorul, înainte de a-l învia pe Lazăr, a mulțumit în avans Tatălui, ca să vadă oamenii. În preajma marilor evenimente, Mântuitorul se adresează Tatălui din El. Așa și noi, când ne adresăm lui Hristos cel din inima noastră, ne adresăm Tatălui prezent în inima Lui. Dimineața, îi mulțumim că ne-a mai ascultat o dată și ne-am trezit din nou în lucrarea Lui, punându-ne în legătură cu izvorul vieții noastre, adică cu învierea Lui, pentru ca să dăinuie învierea toată ziua. Să facem permanent legătura între ceea ce face Mântuitorul și ceea ce trebuie să facem și noi împreună cu El. Dimineața, Dumnezeu lucrează în noi și îi mulțumim că ne-a ascultat și ne-a dăruit viața ce ne-a promis-o prin Fiul Său, pe Care Îl primim la Sfânta Împărtășanie ori de câte ori Îl cerem.

Preotul trebuie să se încadreze[27] în dăruirea de Sine a lui Hristos Tatălui. Aducându-Se pe Sine jertfă curată și prin El, o dată cu El, pe toți cei ce s-au încorporat jertfei Sale, ne arată cum e cazul să fie preotul: ca El, nici mai mult nici mai puțin. Preotul este capul trupului, trup fiind credincioșii din Biserică, trup care este Trupul lui Hristos, deci trup în Trup. Și credincioșii au preoția lor universală, adică menirea de a fi Trup al lui Hristos, părticele din Trup, de a se încadra în El, în viața lui Hristos, pentru a se umple de lumina și frumusețea adevărului Său care-i iubirea însușită de la Tatăl și adusă nouă.

O dată cu iubirea Tatălui, Domnul Hristos s-a adus și pe Sine. Spun unii preoți : „lasă că lucrează puterea lui Hristos". Da, dar preotul nu trebuie să fie pasiv. Nu puterea lui Hristos, ci Hristos personal vine și ne duce ca jertfă vie inimi vii, înflăcărate Tatălui, împreună cu El.

27 Cuvinte rostite unor absolvenți de teologie.

Preotul trebuie să fie o jertfă reală, o dăruire ca a lui Hristos

O dăruire în care Hristos îi cuprinde pe toţi din Biserică, pe fiecare în dăruirea propriei inimi. Pentru ca omul să-şi poată dărui şi el inima, preotul e obligat să-l convingă, să-l cucerească pentru Hristos, aşa cum a fost el cucerit intrând în preoţie. Voi sunteţi la început de drum, eu mă aflu la sfârşit şi-mi dau seama că abia acum descopăr totul. Mântuitorul a spus : „îndrăzniţi, Eu am biruit lumea!". Adică, am făcut totul pentru voi, am rezolvat totul, voi urmează doar să vă încadraţi în Mine. El s-a unit cu noi făcându-Se inima, mintea şi umbletul nostru prin lume.

Noi trebuie să-L conştientizăm trăind pe tot parcursul vieţii minunea, mulţumindu-I pentru acest tot fără de nicio lipsă. Lipsa, dacă este, e a noastră. Şi pe aceasta tot Hristos o împlineşte, şlefuindu-ne, cizelându-ne pentru a ne încadra perfect în El. Ni se cere exigenţa lui „ca Mine". Fiţi atenţi, ca Mine, la Tatăl. Cum sunt Eu cu Tatăl una, şi voi să fiţi una cu Mine, să Mă întregiţi. Adică să mă lăsaţi în inima voastră la locul unde vrea Tatăl Meu să mă afle.

Prin moartea vie ajungem să ne împărtăşim cu Viul fără de moarte

Dumnezeu, fără a avea vreo lipsă de ceva, se doreşte întregit cu noi

Pentru a fi preot, în primul rând se cuvine să nu-l consideri pe om obiect, ci să-i faci totul cum ai face-o pentru tine. E ştiut că prima reacţie a omului e conservarea, instinctul de apărare în faţa loviturilor, ca atunci când arzându-ţi degetele mâinii, o retragi imediat, automat. Într-adevăr, aceasta este prima reacţie. Însă, de îndată, în chiar clipa următoare, văzându-L pe Hristos, îţi întinzi mâna în foc din nou, conştient şi cu orice risc, asumat.

Toate cele din jurul nostru te invită, văzându-le şi admirându-le, să te ştii bucura de lucruri infinit mai frumoase: „uitaţi-vă la Mine". Mă întreb, oare câte vorbe, câte gesturi preţioase le vor fi scăpat din vedere Apostolilor când au consemnat evenimentele în Evanghelii? Mântuitorul nu a fixat nimic în scris. El a dorit să le fixeze în inimi. Şi aşa, inimă de la inimă, să fie transmisă vie învăţătura Sa.

Când citim Evanghelia Sfântă, în toate cele scrise acolo trebuie să pipăim nu litera, ci duhul, taina lui Hristos. Când spunem „duhul", de fapt ştim că e vorba de Duhul Sfînt. Pe El Îl pipăim pătrunzând cu mintea în miezul tainic al lucrurilor. Şi cât de frumos se poate trăi o zi în care păşeşti cu Hristos printre taine, dintre care cea mai mare taină eşti tu, omule! În inima ta lucrează, de când te-ai trezit, Sfânta Treime. Cum anume lucrează, nu e treaba noastră. Iar tu te scoli la toate gata, la masa deja pusă aşteptând să te hrăneşti cu Hristos, cu Trupul şi Sângele Său. Ne dăm noi suficient de bine seama ce înseamnă să fii împărtăşit cu Trupul şi cu Sîngele Lui?

Nu numai ţie ţi se întâmplă să-ţi apară gânduri necuviincioase, în timpul Sfintei Liturghii, ci şi unii preoţi se plâng de acest lucru. De ce se întâmplă asta? Fiindcă nu se trăieşte în mod continuu totul ca pe ceva foarte important. Întreaga Liturghie e foarte importantă. Mintea prezintă goluri de atenţie şi de aceea se inoculează gânduri străine. Lipsa atenţiei de clipă cu clipă la Hristos este groaznica urâciune a desfrânării.

La Schimbarea la faţă, Mântuitorul a luat doar trei ucenici, Petru cel râvnitor, Iacob şi Ioan cel iubitor de Dumnezeu, pe munte, unde ştia desigur că le va vorbi Tatăl oamenilor. De ce, dacă El a venit pentru toţi, i-a luat numai pe cei trei? Cutremurătoare întrebare şi sfială a Domnului Hristos de a nu se bizui şi pe ceilalţi pe care, împreună fiind, i-a întrebat adeseori: de ce nu mă înţelegeţi, de ce nu mă vedeţi, de vreme ce Eu v-am spus că vin de la Tatăl?

Lumina ce s-a arătat este iubirea Tatălui pentru oameni, slava dumnezeiască a omului arătată nouă de Hristos. El ne-a făcut cunoscută măsura dumnezeiască la care poate ajunge omul, creat spre a fi slava şi bucuria Tatălui, aşa cum este Hristos pentru Tatăl bucurie şi slavă negrăită a iubirii absolute, care nu mai poate fi altceva decât lumină şi frumuseţe nescăzută a preţuirii totului. Petru a exclamat, ieşindu-şi din fire. Se spune despre el că nu ştia ce zice, atât era de bucuros, extaziat şi copleşit în acele momente: „Doamne, bine este să fim noi aici; dacă voieşti, voi face aici trei colibe : Ţie una, lui Moise una, şi lui Ilie una".

La cererea lui Petru, a răspuns chiar Tatăl : Acesta e Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit. Pe Acesta ascultaţi-L". De aceea L-am trimis, pentru a rămâne cu voi, în voi, să vă fie viaţă adevărată, nu numai un moment anume, ci pentru totdeauna. El are de la Mine tot ceea ce am Eu, bucuria Mea de a vă avea şi iubi. Şi bucuria aceasta a Tatălui s-a transmis ucenicilor, care au gustat-o cutremurându-se de uimire. Ei au şi căzut cu feţele la pământ, nemaiputând parcă suporta dulceaţa sfântă a unei asemenea stări de atingere a limanului.

Hristos e Calea pe care mergem. Mergem împreună cu El şi ne este şi garanţie a capătului, limanul, ajungere, împlinire în mers, devenind tot mai consistentă, mai reală, pe măsură ce-L trăim cu arzătoare sete. Uimiţi, zăpăciţi am putea spune, de ceea ce se întâmplă, ucenicii au fost şi martori ai Vechiului Testament. Au fost de faţă Moise şi Ilie, ca să se vadă faptul că nu numai ucenicii au asistat la eveniment. Dumnezeu a

răspuns pe loc ucenicilor, asigurându-i, pe ei atunci, pe noi acum, că El vine să locuiască în coliba sufletului nostru când i-o punem la dispoziție curățind-o prin Sfânta Spovedanie. Duhul Sfânt o pregătește dumnezeiește pentru a o face găzduire a dumnezeirii, așa cum s-a întâmplat și astăzi, alergând noi bucuroși în fața altarului, cerând binecuvântarea pentru Spovedanie cu lumânarea în mână. Lumânarea simbolizează credința ce luminează coliba inimii, gata a-i primi pe Tatăl și pe Fiul, așa după cum a promis Mântuitorul în ultima Sa spovedanie că va fi în noi, cu noi, dacă-L dorim cu adevărat pe Dumnezeu.

El asta dorește, să-L dorim cu adevărat. Nu oricum. Ce bucurie i-am făcut lui Dumnezeu azi, venind aici pentru a-L auzi spunându-ne cât ne iubește! Cu câtă bucurie își descoperă El iubirea prin Hristos cu care ne împărtășim! Tatăl ni-L dăruiește pe Fiul spre a ne fi inimă plină de iubire dumnezeiască, iubire cu care să putem și noi apoi să-i iubim pe oameni. Acesta-I Fiul Mel cel iubit, care s-a sfințit făcându-Se în voi iubirea Mea pentru toți oamenii.

Iar noi, atât de real am trăit bucuria Tatălui că ne are, bucurie exprimată în actul prefacerii Darurilor în Sfânta Împărtășanie, încât împărtășindu-ne, am devenit una cu Fiul în Tatăl. Și Doamne, cum îi îmbucurăm Mântuitorului sfiala ce-o are, cum a avut-o și la Schimbarea la față luând cu El doar trei ucenici, de a nu fi sigur că se poate bizui chiar pe toți că-L ascultă și-L cred că El, cu tot ce are pentru noi, de la Tatăl vine.

Pentru aceasta, dragii mei, este Sfânta Liturghie.

Duminicile fixează această dorire a noastră de a fi cu El ca răspuns la dorința Lui de a fi cu noi

Legat de înțelegerea praznicelor avute[28], Boboteaza, Sfântul Ioan, aș dori să reținem un amănunt. Biserica se îngrijește de importanța praznicelor ca arătare a lui Dumnezeu oamenilor. Mîntuitorul vrea să ne vadă că am ajuns la o convingere, că Îl înțelegem cînd El vrea să ne spună că e cu noi, la arătarea Lui. Praznicele exprimă arătarea Lui. Să simțim, să trăim importanța faptului că El e cu noi și să reținem acest lucru colosal de mare. La dorința Lui de a înțelege oamenii că El este cu noi, să-i răspundem și noi că suntem cu El. Asupra acestui lucru ne atrag

28 Cuvânt ținut pe 8 ianuarie 1997.

atenţia duminicile de dinainte şi de după aceste praznice ale arătării Lui. Duminicile fixează această dorire a noastră de a fi cu El, ca răspuns la dorinţa Lui de a fi cu noi.

Duminicile de dinainte şi de după praznice vor să pună în valoare amănuntul acesta: dacă am reţinut că Dumnezeu vrea să fie cu noi, El vrea şi de la noi să ne declarăm că rămânem cu El. Şi să o dovedim practic aceasta. Cum? În taina Liturghiei duminicilor care urmează după descoperirea că Dumnezeu este cu noi o dovedim faptic prin aşteptarea de a ne împărtăşi cu El, care-i viaţa noastră. El de aceea a venit, să fie cu noi, să fie viaţa noastră. Faptul de a fi Dumnezeu cu noi şi noi cu El, taina aceasta trebuie pusă-n aplicare şi trăită ritmic, pe tot parcursul anului.

Duminicile de după praznicul arătării inaugurează punerea-n aplicare a rămânerii noastre în Dumnezeu şi cu Dumnezeu, mereu pregătiţi a ne împărtăşi cu El Cel care a promis că după Înviere va fi în noi cu Tatăl. Învierea Lui va fi învierea noastră continuă, deoarece viaţa noastră se va compune din viaţa Lui, a Celui înviat. Taina aceasta a Lui o trăim duminical, Taina Lui de a fi în noi şi cu noi. De aceea-i important să reţinem pentru ce, înainte şi după Praznic, sunt importante duminicile de pregătire, pentru că-n ele noi dovedim că am reţinut ce a voit Dumnezeu cu noi şi de la noi.

Duminica e ziua Domnului, ziua însemnării, practic, vie, a dovezii că am luat în primire adevărul că fără El nu se concepe viaţa. E un amănunt de importanţă capitală, fiindcă dacă nu există duminicile de punere-n aplicare a ceea ce a voit Dumnezeu să reţinem, prin descoperirea Lui că e cu noi, viaţa nu are valoare. Viaţa are valoare numai în măsura-n care vom aprecia importanţa duminicilor ca împărtăşire, negreşit, cu viaţa lui Hristos, fără de care noi nu avem viaţă.

În vederea acestui lucru, Biserica are rînduială precisă de atenţionare a noastră asupra importanţei duminicilor care fac din Praznic o valoare reală, fiindcă duminicile reţin pe Hristos în noi şi noi ne reţinem, ne păstrăm în El. Altfel, degeaba am avut şi Praznicul, şi arătarea Lui în Praznic.

Pentru pregătirea acestei duminici de azi şi pentru a pune-n valoare importanţa Praznicului care-a trecut, Biserica ne aduce înainte câteva Evanghelii ale săptămânii trecute. M-aş opri la Evanghelia de ieri,

sâmbătă, unde se preia tema duhovnicească a Mântuitorului pe care a avut-o înainte, la Botez, când se înţelesese cu Ioan Botezătorul să se plece amândoi sub voia lui Dumnezeu, sub voia Tatălui Care El ne este înţelesul vieţii noastre. Să împlinim toată dreptatea, Eu, Care am primit şi acceptat voia Tatălui să o fac şi tu, care preiei de la Mine voia Tatălui. Tema aceasta, „să împlinim toată dreptatea", omul împreună cu Hristos, este preluată de Evanghelia zilei de sâmbătă, unde ni se prezintă gestul Mîntuiroului după ce s-a botezat în Iordan. Ce a făcut Mântuitorul după ce i-a mărturisit lui Ioan că doreşte ca, împreună cu el, cu noi, să împlinească toată voia lui Dumnezeu, toată dreptatea?

Zice în Evanghelie: „atunci, după botez, Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul" (Mt 4, 1-10). O vom tâlcui, de-adreptul, relatarea Evanghelistului, încercând să intrăm direct în tâlcul acestui fapt. La Botez, când i-a spus lui Ioan Botezătorul „să împlinim toată dreptatea", deasupra Lui era Duhul Sfânt în chip de porumbel. Duhul plana deasupra acestei declaraţii a Mântuitorului, ce o face lui Ioan, că noi trebuie să ascultăm de Dumnezeu. Duhul împlinea această hotărâre, străjuia deasupra capului Mântuitorului şi confirma că ceea ce spune Mântuitorul către Ioan e adevărul adevărat. În supunerea Mântuitorului împreună cu Ioan voii lui Dumnezeu, Duhul conducea acea stare de lucruri. Acelaşi Duh care a supravegheat hotărârea Mântuitorului de a se supune, împreună cu Ioan, voii lui Dumnezeu, lucra şi mai departe. L-a dus în pustie pe Domnul Hristos. Ştim ce i s-a întîmplat: patruzeci de zile a postit, după care a fost ispitit cu ispita cea mare, care e a tuturor oamenilor dintotdeauna, prin care suntem ispitiţi de a nu ţine cont numai de voia lui Dumnezeu, în viaţa noastră.

Aceasta e primejdia omului, că uşor se desprinde sau uită de făgăduinţa făcută lui Dumnezeu, de angajamnetul că numai în El vrea să trăiască. Omul se află în această primejdie de uitare a faptului că e necesar, o dată ce a fost stabilită legătura între Dumnezeu şi om, să o ţină strâns, la acelaşi nivel de intensitate şi înfocare. Omul se delasă, se desprinde de viaţa de care s-a angajat a se prinde şi care, numai ea, e viaţa noastră. Viaţa lui Dumnezeu e viaţa noastră.

Ispitirea Mîntuitorului în pustie a fost supravegheată de Duhul. Duhul se prezintă, deci, supraveghind starea minţii omului în legătură directă cu Dumnezeu, să nu se desprindă cumva de gândirea lui

Dumnezeu. Duhul supraveghează strînsa legătură ce trebuie să rămână, a minţii noastre cu mintea lui Hristos care reprezintă mintea Tatălui. Menţionarea ce-o face Evanghelistul că Mântuitorul a fost dus de Duhul în pustie este de a lua noi aminte că avem nevoie de lucrarea Duhului Sfânt care să ne ţină legaţi de viaţa în Hristos. Ce s-a întâmplat în pustie, în postul Lui de patruzeci de zile, sub oblăduirea Duhului Sfânt, este ceea ce se întâmplă şi cu noi. Ni se pune aceasta drept model de a proceda şi noi, cum a procedat Mântuitorul în pustie, sub oblăduirea Duhului Sfânt, pentru a menţine legătura cu Dumnezeu, aşa cum a voit-o El şi a anunţat-o la Botez. În El e toată bunăvoirea Mea. Şi voi să ascultaţi de voia Mea, pe care El o va arăta.

De multe ori nu se înţelege importanţa acestui amănunt, că a fost dus de Duhul în pustie. Se pune întrebarea, cum să fie dus Dumnezeu de Duhul Sfânt? Duhul Sfânt Îl conduce pe Domnul Hristos? Oare Domnul Hristos nu se conduce singur după voia Tatălui? Doar aşa s-a spus la Botez. De ce era necesar să se precizeze că Duhul l-a dus pe Domnul Hristos?

E vorba aici de taina Sfintei Treimi. Tatăl propune, Fiul împlineşte şi Duhul Sfânt susţine lucrarea Tatălui şi a Fiului asupra noastră. În pustie, lucrarea Sfintei Treimi se exprimă în felul următor: Tatăl era nevăzut, dar aşteptând să se împlinească ceea ce Domnul Hristos a afirmat la Botez că va asculta de voia Lui, iar Duhul pecetluia acest gest al Mântuitorului de menţinere în voia lui Dumnezeu. Faptul că El rămâne sub voia lui Dumnezeu, Mântuitorul a arătat-o în manifestarea Lui din timpul ispitirii Sale de către diavolul.

Asupra cărei probleme ne atrage atenţia această ispită, această confruntare a Lui cu voia lui Dumnezeu? El afirmase la Botez că se supune voii lui Dumnezeu. Aici, în pustie, avea să se confirme faptul că El rămâne în atitudinea de ascultare de Dumnezeu, atitudine după care ne luăm şi noi. Prima ispită a fost în legătură cu atenţia noastră, care, mai întâi de toate, la Dumnezeu trebuie să fie şi apoi la celelalte lucruri şi aspecte ale vieţii. Trăind, prima noastră atenţie, conştientizare, când ne dăm seama că suntem vii, să fie aceasta, să ţinem minte că de Dumnezeu depindem, nu de noi. Nu numai cu pâine se hrăneşte omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. Ne hrănim cu cuvintele lui Dumnezeu prin care ni se aduce la cunoştinţă în ce constă viaţa noastră. Constă în a rămâne cu El şi în

El. Cuvântul acesta al Tatălui, prin care ne lămureşte că, fără a rămâne în El nu avem viaţă-n noi, cuvântul acesta, zic, este expresia atenţionării lui Dumnezeu referitor la viaţa noastră.

Referitor la viaţă, omul, mai întîi şi-ntîi se hrăneşte cu voia lui Dumnezeu, cu lumina lui Hristos. Lumina vieţii noastre constă în a fi permanent în legătură cu Hristos. Omul se hrăneşte mai întâi de toate cu lumina voii lui Dumnezeu. Iată semnificaţia răspunsului la ispită. Nouă ne este grija la mâncare şi la viaţa exterioară şi uităm de rădăcina ei care se află în Dumnezeu. Pericolul uitării de Dumnezeu, ca viaţă, Îl paşte pe om neîncetat.

Asta a fost ispita Mîntuitorului şi Duhul Îl afirmă pe Mântuitorul ca răspunzând dumnezeieşte la apelul ce-L face Dumnezeu omului. Mântuitorul şi-a retras atenţia de la orice formă de bine, comoditate şi plăcere, întreaga Lui atenţie îndreptându-şi-o numai către Tatăl, Care L-a trimis în lume să ne dea viaţă.

Mântuitorul s-a fixat asupra acestei trimiteri făcută de Dumnezeu. Nu s-a mai gândit decât la Tatăl, la dragostea Tatălui ce-o are pentru oameni. Atenţia Lui s-a fundamentat, s-a adâncit asupra acestei doriri a lui Dumnezeu de a rămâne în El ca viaţă.

A doua ispitire a fost aceea prin care i s-a propus să se arunce de pe templu. I-a zis diavolul, „dacă Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te jos, că scris este că îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău". Mântuitorul exprimă un alt amănunt în ce priveşte atitudinea noastră faţă de Dumnezeu, care e de importanţă covârşitoare. Să nu ispitim pe Dumnezeu. Dacă El ne-a spus că aşa e de a trăi şi doar în aceea constă viaţa noastră, în a avea legătură numai cu El, atunci aşa să primim şi să nu ne mai facem socoteli cu de la noi părere. Să nu avem alte preocupări. Să nu ieşim din problematica Lui.

În Dumnezeu e viaţa noastră. Asta ni s-a spus şi aşa s-o primim, din plin, această afirmaţie a lui Dumnezeu către noi. Să nu ne mai tocmim, ci s-o luăm direct, să ne cuminecăm cu cuvântul lui Dumnezeu aşa cum a fost exprimat acest preacurat adevăr că numai în El e viaţa noastră. Nici un fel de despărţire de acest mod superior de a înţelege viaţa. Nici un fel de adaos să nu ne permitem.

Deci, să nu aşteptăm dovezi referitor la ce ne-a propus El. Să nu procedăm ca diavolul, „ca să se vadă că eşti Dumnezeu, aruncă-te jos". Nu avem nevoie de dovezi.

În altă parte, a spus Mântuitorul, oamenii aşteaptă minuni. Nu le voi da nici un semn decât unul singur, prin care să se afirme că Dumnezeu are dreptate. Învierea. Învierea va fi singurul document că Dumnezeu este adevărata noastră viaţă.

Prin Învierea Domnului se dovedeşte că El e stăpân al vieţii noastre

Altceva să nu aşteptăm. Noi ne hrănim cu darul Învierii Lui. Tatăl v-o dă vouă, viaţa, cum mi-o dă Mie. Deodată, şi Mie, şi vouă. Dacă ni s-a spus că numai în legătură cu viaţa Lui e viaţa noastră, s-o luăm integral, precum ne-a spus-o. S-a nemulţumit şi de gestul lui Toma, care aştepta să pipăie şi apoi să creadă. Să ne încredem în cuvântul Lui, total, fără a aştepta dovezi.

În faţa tuturor impresiilor ce le avem din partea lumii, trebuie să ştim cu ce ochi şi cu ce simţăminte să le primim. Să le primim şi să le luminăm, direct, fără nicio tocmeală, punând la punct gândurile noastre ce vin din partea lumii sau cele din noi. Pe toate să le limpezim, rapid încadrându-le în punctul de vedere al lui Hristos. Să ne cuminecăm direct cu punctul de vedere al lui Dumnezeu ca viaţă. Asta înseamnă „a nu ispiti pe Dumnezeu".

A treia ispită. Diavolul i-a arătat toată lumea, dintr-un loc înalt şi, de acolo, de unde L-a pus să privească viaţa - i-a făcut rost de o platformă, de un loc înalt de pe care voia să se prezinte el înaintea lui Dumnezeu - de pe acea înălţime a lui, a diavolului, L-a pus pe Mântuitorul să gândească. Diavolul l-a luat după el ca să gândească ca el. L-a atras, aşa cum suntem noi atraşi uneori, să gândim ca satana.

„Scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui singur să-i slujeşti" a fost răspunsul Mântuitorului la provocare. Atenţia noastră, care să ne domine, e atenţia la Dumnezeu. De aceea a şi spus Mântuitorul: privegheaţi neîncetat şi vă gândiţi la Mine. Ţineţi legătura cu Mine pentru ca încontinuu să staţi pe această poziţie de supunere, cu Mine împreună, sub voia lui Dumnezeu, care e viaţa noastră. El e

stăpânul vieții noastre și, ca atare, de El să ascultăm când ne vin fel de fel de impresii. Permanență a luării integrale a cuvântului lui Dumnezeu drept viață, trebuie să fie starea noastră de atenție. O atenție permanentă, numai și numai la gândul lui Dumnezeu.

Toate acestea ni le atrage atenția Evanghelia care ne pregătește pentru duminica de încoronare a hotărârii noastre de a rămâne-n Dumnezeu. În duminica de azi, ne stabilizăm, ne fixăm în ceea ce ne-am hotărât. Această hotărâre trebuie să fie stabilă. Duminica aceasta e duminica de afirmare a stabilității noastre în care ne angajăm că rămânem în voia lui Dumnezeu. Asta e maniera Mântuitorului de adâncire a Lui în voia lui Dumnezeu.

Așa a făcut și apostolul Pavel, retrăgându-se în pustie patruzeci de zile, de asemenea Moise, Ilie. Primind mesajul, cuvântul dumnezeiesc, au avut nevoie de a-și fundamenta valoarea acestui cuvânt că în El e viața.

Ca om, Mîntuitorul s-a prezentat ca unul ce are nevoie de a-și adânci bine, în inima Lui, adevărul de la Dumnezeu, că numai în El e viața noastră. Să rămână permanent asta. Permanența adâncirii noastre în Dumnezeu se face duminical prin Sfânta Liturghie și Împărtășanie, cu conștiința clară că fără El nu putem face nimic. Duminicile ne readâncim, ne reformulăm, ne reîntărim, ne prindem din nou, mai puternic, de viața lui Hristos împărtășindu-ne cu El. Să înțelegem necesitatea absolută de a rămâne, duminical, constanți în a ne împărtăși.

Să nu lăsăm vreo duminică nefolosită pentru a ne împărtăși, la Sfânta Liturghie, cu Domnul Hristos

Aceasta, după cum a dorit El și a afirmat la Botez, că viața omului constă în supunerea sa voii lui Dumnezeu. Sâmbăta de ieri, cu frică și cu cutremur, atrage atenția asupra duminicii de azi, prin felul cum a răspuns Mântuitorul la ispite și cum a înțeles El să pună-n aplicare acest „să împlinim toată dreptatea". Spune Evanghelia mai departe: „Părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali, ca să împlinească ce s-a zis prin proorocul care zice: Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor. Poporul care stătea în întuneric

a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit".

Fericit acest pământ pe care locuiţi voi. Fiind Eu de la Dumnezeu, viaţa şi lumina Lui şi, locuind aici, pământul acesta este un fel de cer în care s-a prezentat Dumnezeu printre oameni. Pământul acesta e cerul, fiindcă Fiul lui Dumnezeu vine de la Dumnezeu şi afirmă adevărul că Dumnezeu este cu noi, făcându-şi locuinţă din inima noastră.

Cerul este Biserica unde vin toţi să se împărtăşească cu Hristos. Biserica e locul Lui dorit unde se adună oamenii spre a se împărtăşi cu El. Duminica, cu Sfânta Liturghie, e cerul pe pământ. Acesta e cerul: Hristos cu Tatăl şi cu Duhul Sfînt, lucrând aici, în inimile oamenilor care s-au strâns toţi la un loc şi pe-o vorbă înţeleşi că fără Dumnezeu nu este de a trăi.

Cât de grijulie e Biserica, în duhul Sfinţilor Părinţi, în a ne atrage atenţia asupra duminicilor de după arătarea lui Dumnezeu, indicând că e important să punem în aplicare ceea ce ne-a propus Dumnezeu şi că fără asta să nu concepem a trăi. Altfel spus, să nu începem săptămâna neîmpărtăşiţi cu Hristos.

E un amănunt de mare importanţă. În amănunte este importanţa marelui. Dacă marele unui lucru nu se dovedeşte cu de-amănuntul pus în aplicare, mărimea lui se pierde. Mărimea duminicilor se pierde dacă n-am venit, unul câte unul, atenţi şi dornici să ne împărtăşim. Se pierde importanţa acestui loc ca cer al lui Dumnezeu dacă noi nu venim, inimă lângă inimă, gând cu gând. E, într-adevăr, cutremurător de frumos momentul acesta pe care Biserica ne atrage atenţia să-l recepţionăm ca atare: importanţa duminicilor ca încredere-n vorba Mântuitorului că, după Înviere, va locui în noi.

Duminica, repetăm problema pe care ne-a pus-o Mântuitorul. De ce duminica? Pentru că duminica El, înviat, se bucură de a fi primit în noi drept singura noastră viaţă. Bucuria Mea să fie în voi. Să fie şi a voastră că mă aveţi, după cum este şi a Mea că vă am.

Acest lucru noi Îl confirmăm Duminica, prin gestul nostru cu de-amănuntul, în vederea căruia ne pregătim toată săptămâna, să ajungem a-l dovedi. Deci, viaţa în Hristos, cu de-amănuntul, e importantă. Dacă nu e aşa, se pierde mărimea importanţei ei, cum se întâmplă, din păcate, la praznice. Degeaba spui „a înviat Hristos", „Hristos e viaţa noastră", dacă

nu-ţi bate inima, de două, trei ori dupăolaltă. Inima foloseşte numai când bătăile ei se succed, una după alta. Atunci e mare inima noastră. Dacă bătăile nu-s legate una de alta, inima nu mai are nici-o importanţă şi viaţa noastră nu mai există.

De acest amănunt să ţinem cont, şi anume, vine Duminica în care noi, fără a fi împărtăşiţi cu El, nu putem concepe a întâmpina săptămâna ce urmează. Asta e bătaia inimii lui Hristos, în tot corpul care se strânge-n Biserică, însetat de această taină că Dumnezeu este cu noi şi nu e posibil a mai înţelege să trăim de acum încolo fără El, căci numai aşa simţim valoarea vieţilor noastre.

Moartea vie

M-a preocupat azi, în mod special, problema Mântuitorului pe cruce, starea Lui în „accidentul" pe care l-a avut El de a muri pe cruce cu acel „săvîrşitu-s-a" rostit înainte de moarte şi care are legătură cu teologia învierii prin moarte. Se zice „Mântuitorul, cu moartea pe moarte a călcat" şi „noi murim cu Hristos ca să înviem cu El". Înţelegem oarecum că Domnul Hristos moare, iar noi suntem de acord cu moartea Lui. Moare El şi ne salvează pe noi. Afirmăm că murim cu Hristos, dar nu avem imaginea reală a ceea ce înseamnă să murim ca El. Ştim că a murit în locul nostru şi mulţumim că n-am murit noi. Trebuia să murim noi, toţi. Cam în felul acesta se încurcă tâlcul şi de aceea nu înţelegem nici punerea în aplicare a purtării crucii. Referitor la expresia „murim cu El", ni s-a spus : cine vrea să vină după Mine să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze Mie. Eu am murit, veţi muri şi voi. Voi veţi muri ca voi. Eu am avut moartea Mea pentru toţi, iar a voastră este a fiecăruia pentru el însuşi.

Cum poţi muri pentru tine însuţi, dar să fii totuşi în acord cu cuvintele Lui?

Gândindu-mă bine, am înţeles că moartea aceasta a Lui o confundăm cu moartea noastră. Ţinem să murim împărtăşiţi cu El, ca să avem şi noi parte de ceea ce-a avut El după Înviere. Noi primim Învierea Lui, dar nu înţelegem moartea noastră cu El, n-o putem accepta, ci aşteptăm ca, murind cu moartea noastră, să fim luaţi de El în ceea ce-a dobândit prin moartea Sa.

Când ne împărtăşim, în acest scop ne împărtăşim, ca să câştigăm ce-a câştigat El, însă fără efort. Nu vrem să ne coste ce l-a costat pe El. Noi murim şi greul morţii l-a dus El. Aşa ne vine să credem. „Săvîrşitu-s-a" şi cu asta ştim că a închis ochii. El a murit moartea Sa fizică, ca a noastră, după un alt fel de moarte pe care a trăit-o înainte. Înainte de-a muri fizic, şi-a anunţat moartea prin acel „săvârşitu-s-a".

Ce s-a săvârşit? S-a săvârşit cu adevărat moartea cea vie. Nu a murit fără să ştie de El. Şi-a gustat moartea. Omul nu gustă nimic când moare fizic. Cum şi-o fi gustat El moartea, despre care zice în final că s-a terminat şi că poate veni de-acum moartea fizică ce nu mai are importanţă?

Într-adevăr, importantă e moartea cea vie ce şi-a gustat-o până la capăt, cu toată fiinţa Lui, încât ne-a spus şi nouă, cine vrea să vină după Mine să se lapede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze Mie în moarte. Ceea ce înseamnă că ne invită să gustăm fiecare, în cadrul propriei vieţi, moartea cea vie precum a gustat-o El. Căci El a gustat-o pentru toţi. E cazul să gustăm şi noi propria noastră moarte. Să ne-o trăim. Cum anume? Să vă trăiţi moartea cum am trăit-o Eu. A trăit-o şi, la un moment dat, şi-a declarat moartea cu gura Lui punându-ne tuturor în faţă acelaşi proiect, pentru a-l avea noi în vedere : să ne trăim moartea ca El, dacă vrem să-L urmăm.

Trăirea morţii celei vii e purtarea crucii

Purtarea crucii nu este suferinţa despre care zic oamenii că-i greu de suportat. Crucea nu constă în durerile şi necazurile de tot soiul, ci în călcarea pe voia proprie şi accepţiunea de a folosi voia lui Dumnezeu în locul voii tale. Calci pe tine, nu mai asculţi de tine, eşti mort faţă de tine însuţi. Viu eşti doar prin voia lui Dumnezeu, nu prin voia ta, cu de la tine pornire de a trăi. Eşti viu prin Învierea lui Hristos. Crucea, de fapt, nu înseamnă durerile apăsătoare de care oamenilor le e frică nu care cumva să le guste. Auzi spunându-se pretutindeni cum că „şi-a purtat crucea, săracul, cu resemnare ca Domnul Hristos".

Adevărata cruce e altceva, e moartea cea vie pe care o trăieşte cineva când renunţă la el însuşi şi Îl acceptă pe Mîntuitorul drept viaţă în el. Asta a făcut Mîntuitorul pe cruce, s-a dezis de El şi a acceptat chemarea, voia Tatălui. A acceptat-o când, zbătându-Se în Grădina Ghetsimani şi

cerând: Părinte, dacă se poate să treacă acest pahar, s-a declarat apoi imediat : să treacă, dar după voia Ta, după modul în care Tu vezi că e de trecut. Eu văd că trebuie să trec prin asta, însă după cum văd Eu parcă aş zice „să nu fie". Îşi revine de îndată, rostind: totuşi va trebui să fie cum vrei Tu. Acceptă această perspectivă de a nu se tocmi cu voia lui Dumnezeu, cum fac oamenii întrebându-se „oare este de-a o primi, sau nu?"

Ea trebuie luată şi împlinită integral. Mântuitorul a mers pe ideea aceasta de a asculta, da, intru în voia Ta. Şi aşa a stat pe cruce şi s-a zbătut acolo. S-a asociat punctului de vedere secret al Tatălui. Unde-L duce Tatăl, acolo merge. A păşit pe cruce şi numai El ştie ce a trăit în momentele acceptiunii integrale a voii lui Dumnezeu. Murea în ascultarea voii lui Dumnezeu pe care-o acceptase dinainte. Pe cruce a dovedit-o, această ascultare, de a călca pe El însuşi. După ce a trecut peste clipele grele, zice „săvîrşitu-s-a".

Spusese înainte : m-ai părăsit. E o problemă cu acest : de ce m-ai lăsat? rostit în toiul călcării pe inima Lui şi care se tâlcuie în tot felul. E un mare mister. Într-o limbă mai veche se găseşte tradus: m-ai lăsat în sensul că, totuşi, pînă la urmă, m-ai pus să port crucea. Iată deci că voia Ta aceasta a fost: să port crucea şi Eu o accept. E moartea cea vie de a nu face voia ta, ci a lui Dumnezeu.

După ce s-au consumat momentele acelea, după ce a gustat rămânerea în voia lui Dumnezeu în locul rămânerii-n voia Sa, zice : săvârşitu-s-a! şi şi-a dat duhul. S-a săvârşit suportarea, acceptarea voii Tale. Nu era vorba de săvîrşirea vieţii, pentru că El nu murise. Ceea ce zice că s-a săvârşit era altceva, era opera Lui de supunere a voii Sale voii lui Dumnezeu, fără nici o condiţie, opera gustării desfiinţării Lui şi acceptiunii voii Tatălui.

Deci, s-a săvârşit moartea cea vie, amărăciunea, sau acel ceva fără cuvinte care ne copleşeşte atunci când ne desfiinţăm. Accept să nu mai fiu şi totuşi să fiu. Cât de amarnică va fi fost această ascultare de-a se supune voii lui Dumnezeu, ce fel de conţinul va fi avut pentru El gustul acelei acceptiuni de desfiinţare, de anulare a sinelui şi înlocuire totală cu vrerea lui Dumnezeu. S-a săvârşit o lucrare, Mântuitorul a conştientizat faptul că ceea ce se petrecea acolo era ceva foarte important, încât a şi

declarat asta, spunând „săvârşitu-s-a". Adică am terminat moartea, am tot gustat din ea suportând schimbul acesta, voia Ta, nu voia Mea.

Această rupere de El Însuşi a gustat-o ca om. Ce a gustat? Ceea ce ne pare nouă foarte greu, anume să iubim pe cineva care ne urăşte. Sau să iertăm total pe cel ce ne-a desfiinţat. Să ne schimbăm inima de pe starea ei zis firească în starea dumnezeiască, stare ce anulează tot ce-i omenesc, atunci când se instalează El în locul voii tale şi tu accepţi înlocuirea.

Pe Mântuitorul l-a costat, într-un anume fel, această rupere de El, încât o şi anunţă spunând: săvârşitu-s-a, s-a terminat de murit, apreciind-o ca fiind mare de tot. A fost o teribilă stare de tensiune a ruperii de sine până când s-a înfiinţat altă inimă, a lui Dumnezeu. Mântuitorul a intrat în moartea fizică cu o inimă ce s-a dăruit total. Cu o asemenea inimă câştigată din dăruire a gustat El, când a rostit „săvârşitu-s-a", învierea propriu-zis înainte de moartea fizică. A trecut pe starea de înviere de îndată ce a acceptat să se desfiinţeze.

Starea aceasta de înviere ne-o dă nouă când în inima noastră locuieşte. După ce a gustat, pe viu, moartea, ne dăruieşte nouă starea de înviere, dar atrage atenţia: cine vrea să dobândească această înviere cu Mine, să facă ce am făcut Eu. Adică să se lepede de sine. Conţinutul era moartea Lui cea vie faptul lepădării de Sine. Lepădarea de sine a fost văzută de El ca un esenţial, încât a şi apreciat lucrul acesta după ce a reuşit să-l facă. S-a săvârşit, a fost greu, dar s-a făcut. A murit liber, căci deja avea garanţia învierii în urma faptului că a reuşit să se lepede de Sine, propunându-ne şi nouă şi atenţionându-ne să nu ne punem problema unei uşurinţe, a unor facilităţi sau amorţiri, prin care să nu mai simţim durerea ruperii de noi înşine.

Nici El nu s-a sprijinit de nimic, ci s-a lăsat cufundat, ţinându-se doar de încredinţarea că: Tatăl Meu nu-mi spune nimic, dar ştie ce face. Nu a răspuns nimeni la suspinul Lui. Într-o tăcere amarnică a dat un examen de supunere lui Dumnezeu în această lepădare de Sine Însuşi.

Asta ne-a pus-o şi nouă în vedere. Lepădarea de sine e ceva mare de tot, pe care El însuşi a împlinit-o, după care a urmat apoi învierea. Să o facem ca El. Crucea să şi-o ia fiecare ca El, dar purtată pe fondul personalităţii proprii. Fiecare are un fel de rezistenţă în lupta cu sine : unora le e mai uşor, altora le e mai greu. Smulgerea din tine este diferită, în funcţie şi de gravitatea faptelor prin care omul şi-a degradat fiinţa. Şi

ca să revină, are de făcut un drum mai lung, proporţional cu adâncimea întunericului şi-a mizeriei în care-a căzut trăind după voia lui.

În funcţie deci de gradul în care şi-au stricat viaţa, unii au un drum mai lung sau mai scurt de revenire, dar trebuie să-l facă. E absolut necesar să guşti moartea faţă de tine însuţi până la capăt. Să nu rămînă un strop din viaţa ta, ci să se facă totul după voia lui Dumnezeu.

Aşa a pus El problema. După ce ai murit, viu fiind - cu voia ta te desprinzi de ceea ce nu este după punctul de vedere al Mântuitorului, tragi de tine şi te sfîşii - după ce ai isprăvit lucrarea cu tine însuţi, ai dreptul să zici ca Mântuitorul, „săvîrşitu-s-a". Nu mai ai nimic în tine al tău, ai schimbat starea ta cu starea dumnezeiască. După care, abia atunci, urmezi cu adevărat pe Hristos în înviere.

Acest „săvârşitu-s-a" cuprinde o taină mare, în sensul că ne priveşte pe noi şi depinde de felul cum punem problema. S-a făcut sau nu s-a făcut în noi lucrul acesta al lepădării totale, reale? Să ne controlăm bine. El s-a controlat şi a spus : s-a săvîrşit. Să săvârşim smulgerea din noi şi, la spovedit, de exemplu, să putem anunţa în avans că nu ne vom lăsa amăgiţi în a mai păstra ceva din trecutul nostru, ci vom face absolut totul, schimbând voia noastră cu a lui Dumnezeu. Să faci la spovedanie angajarea totală că, oricât de greu ţi-ar fi, dacă te întâlneşti cu cazul de-a ierta cuiva ceva, tu să accepţi în avans a ierta pe aproapele, punând la bătaie tot ce e de pus pentru a-L reprezenta pe Dumnezeu în fiinţa ta şi nu pe tine. Şi aşa, făgăduind lui Dumnezeu că nu-ţi permiţi să mai fii tu, ci numai Hristos cu voia Lui - şi atâta nu-ţi mai permiţi, până în cel din urmă fir de viu din tine - te duci apoi să te împărtăşeşti, pentru că aceasta ai promis: să nu te întorci cu tine acasă, ci cu Hristos.

După Împărtăşanie urmează continuitatea rămânerii în moartea vie faţă de voia ta, cum ai promis. La primul pas dat după ce te-ai împărtăşit, te şi afli deja în situaţia de a ierta totul, de a-l iubi pe vrăjmaşul tău, dovedind ce ai promis. Nu ai scuză să nu poţi iubi, pentru că L-ai cerut pe Hristos să-ţi fie El viaţă şi tu numai cu viaţa Lui în tine vei iubi de aici înainte.

Deci, îndată după ce te-ai împărtăşit, trebuie să poţi dovedi purtarea crucii iertării sau a iubirii de vrăjmaşi, încât să se poată spune că s-a săvîrşit, de către tine, ceva anume. „Iată, am reuşit să nu mai ţin la

mine, să nu mă mai aflu în situaţia de a nu putea ierta şi iubi ceea ce parcă nu-i de iubit".

Crucea e moartea vie pe care o suporţi după ce te-ai împărtăşit. E curajul de a rămâne pe poziţia renunţării la tine, total, şi a-l ţine pe Hristos hotărând şi gândind în locul tău, cum spune Apostolul Pavel. După Împărtăşanie urmează greul crucii, fiindcă trebuie să dovedeşti ce ai promis când te-ai mărturisit. Dovedeşti că nu mai urăşti, că numai dragostea rămâne în tine. Or, pentru asta e necesar să duci o luptă de omorâre a preferinţelor tale în schimbul preferinţei lui Hristos care e în inima ta. Dacă cineva se angajează din toată inima, la spovedit, că acceptă moartea vie, Îl împărtăşeşti, dar cu condiţia de a o dovedi.

Apoi vine problema: cum poţi s-o dovedeşti asta? Mântuitorul spune că fără Mine n-o puteţi face. Ca s-o puteţi face şi să mă puteţi urma, e nevoie să mă luaţi pe Mine ca, împreună cu Mine, să vă înghiţiţi pe voi şi să muriţi moartea cea vie cu Mine. Singuri nu puteţi. Numai cu Mine veţi fi capabili a săvârşi lucrul acesta. Aşa unire cu El aşteaptă Mîntuitorul după Împărtăşanie, încât într-adevăr să nu te laşi până nu vezi că s-a umplut toată fiinţa ta de voia Lui. Acest lucru ce nu e uşor de loc, ni-l uşurează însă Mântuitorul prin harul cu care ne ajută să-L putem urma. El a dobândit, ne încumetăm noi a zice, dreptul de a ne ajuta să murim moartea cea vie cu El. Să putem muri cu El. Să putem călca pe noi înşine împreună cu El. Împreună cu El e posibilă această operă, chiar El a spus.

Nu ştim ce cuvinte să folosim pentru a exprima acest mare mister al morţii vii, că despre asta e vorba, altfel nu ar fi spus Mântuitorul „săvârşitu-s-a". Rostise înainte : fie voia Ta, călcându-şi pe inimă. Ne întrebăm, în mod firesc, ce va fi avut de călcat în El însuşi? Ale noastre. Şi-a călcat pe inimă în locul a ce trebuia să facă omenirea şi va trebui s-o facă pe viitor. A călca pe sine nu e doar o figură de stil exprimată cu gura, ci însemnează a gusta cu El durerea, greutatea smulgerii tale din tine şi a înlocuirii cu Hristos. Moartea se trăieşte şi numai în măsura-n care o trăieşti este ea valabilă. Mântuitorul a trăit-o şi când a spus „săvârşitu-s-a" El s-a referit la ceva trăit autentic, la o lucrare anume. Este o problemă mare aceasta, o cheie a înţelesurilor Tainei Mântuitorului.

Smulgerea din voia ta e anevoioasă. E greu să te vezi eliberat şi să poţi spune „îl iubesc pe om, pe motivul că exact asta o face Mântuitorul" şi să treci fulgerător din ură în iubire. Lucrul acesta e o greutate mare pe care

Domnul Hristos o numeşte moartea vie. Să accepţi pe un om ce te-a jignit şi să-l iubeşti, pentru Hristos, să-l iubeşti total, chiar ca El, întorcându-ţi inima tocmai pe partea cealaltă. E un lucru gingaş în care numai pe Dumnezeu Îl poţi lua în ajutor pentru a descifra ce ai tu de făcut în locul a ceea ce fiinţează în tine. A şi zis : după oameni e cu neputinţă, dar după Dumnezeu este cu putinţă.

Ceea ce a făcut El pe cruce, oamenii nu pot face. A făcut ce ne e nouă greu să facem, să schimbăm ura în dragoste, lucru ce l-a săvârşit în fiinţa noastră, dovedind că se poate face. Şi, ca atare, noi să ne luăm după El şi să ne lansăm în angajarea de-a o face. Se poate ca din starea de silă să treci cu voia ta în starea de inimă absolut iubitoare ca El, încât să spui: „săvîrşitu-s-a; în mine nu mai sunt eu cel ce urăsc, ci Tu care eşti iubirea însăşi".

Moartea vie e ceea ce te costă pe tine în clipa când treci în iubire.

Moartea vie este desfiinţarea ta şi reînfiinţarea cu Hristos pe pozitivul încrederii totale că numai aşa e de trăit

Se cere să ni se întîmple şi nouă această moarte vie, ca să putem şi noi zice „s-a realizat". Din păcate oamenii se culcă pe urechea că ei nu pot ierta ca Domnul Hristos, nu pot iubi ca El, dar completează El, iubeşte Domnul Hristos deplin în locul nostru. Mântuitorul nu e de părerea aceasta, ci susţine că putem face ca El. Aici e marea încercare, în părerea greşită ce ne-am făcut-o, că „iert ce iert, dar completează El".

Nu. Mântuitorul spune că de la noi să iubim. Împreună cu El, dar totuşi de la noi. Să gustăm moartea părerii noastre, însuşindu-ne-o total pe a Lui. Asta neîndreptăţindu-ne a crede că putem face mai puţin. Restul urmând a fi completat de El. Să facem ce face El, căci de asta ne-am împărtăşit, ca să putem şi noi afirma „săvîrşitu-s-a", „împlinitu-s-a".

În privinţa aceasta, să ne verificăm atent dacă într-adevăr ne-am ţinut de cuvânt când am făgăduit la Spovedanie că nu vom mai proceda altfel decât numai cu măsurile dumnezeieşti, cu formula dumnezeiască de lucru.

Aici e crucea, măsura asta dumnezeiască despre care Mântuitorul zice că o putem trăi dacă ne încadrăm perfect în El. Împărtăşania depinde de Spovedanie. Depinde dacă-L acceptăm integral pe El. „Acum pot muri,

că am văzut nişte lucruri împlinite" zice câte cineva. Numai atunci poţi muri în siguranţă, cînd ai împlinit înlocuirea ta cu Hristos. Dacă ai reuşit să-ţi schimbi inima ta cu a lui Hristos, atunci moartea fizică nici nu mai constituie o problemă. Se cere s-o facem şi să nu-L mai învinovăţim pe Dumnezeu că ne cere prea mult. Să nu-L tot chestionăm de ce aşa şi nu altfel, fiindcă e un secret de-al Lui. Ne rămâne doar să credem aşa cum a şi cerut de la noi. Crezi? Este examenul mare al credinţei. Dacă crezi, atunci operez în tine, împreună cu tine. E superficial şi derizoriu ceea ce se petrece, prin faptul că trăim ca vai de lume şi la urmă, în faţa sfârşitului, executăm nişte „figuri" gen „Doamne iartă-mă", o slujbă oarecare şi gata. E prea facilă înţelegerea împăcării cu Dumnezeu. El a spus clar : cine vrea să fie cu Mine să-şi poarte crucea lui, Concret, să săvârşească concret smulgerea sa din urâciunea în care a trăit şi să-şi schimbe radical viaţa. Asta ni se cere.

Din nefericire, viaţa se scurge într-un lanţ de neatenţii şi împrăştieri, la urmă nivelându-le noi pe toate aşa cum se procedează şi în cazul slujirii la înmormântare. Punem ce punem peste cel decedat, tot soiul de miresme şi vorbe frumoase, ca să nu se mai vadă moartea cea mare a lui pe care o ascundem în dorinţa de a lăsa vederii moartea sa cea cu Hristos. „Robul lui Dumnezeu cutare", zicem, şi el numai rob al Lui nu a fost. Îl declarăm că a murit moartea cea vie, de aceea se şi insistă la înmormântare asupra cuvintelor : „omul, sufletul adică, nu moare, ci trece". Ba nu prea trece de loc în felul acesta.

Despre Maria Magdalena

Un monument[29] de mărturisire în faţa altui monument. Unul, Maria Magdalena ce se prezintă plângând şi căutându-L real, şi celălalt, răspunsul prompt al Celui căutat. Cu adevărat monumentală, dumnezeiască este imaginea aceasta de confruntare a sufletului omenesc cu Taina din care se compune el. Sufletul se compune din lucrarea de vorbire a lui Dumnezeu cu omul. Dumnezeu vorbeşte şi vorbirea Lui cu omul e în acelaşi timp şi reacţia sufletului omenesc. Ceea ce vorbeşte El se concretizează în sufletul omului care rămâne sensibil, vital, legat de Taina care l-a adus la existenţă.

29 Cuvânt ţinut pe 26 septembrie 1997.

Sufletul omenesc e lucrarea dumnezeiască despre care vorbeşte Mântuitorul în rugăciunea Lui : lucrul ce mi l-ai dat, Părinte, l-am făcut. Mi-ai dat să le dau viaţă, să le spun cuvântul Tău pentru a Te cunoaşte. Şi, cunoscându-te, să te simtă pe Tine singurul Dumnezeu adevărat şi să se bucure.

Mă întorc la această monumentală şi profund de apropiată întâlnire a Mântuitorului înviat cu Maria Magdalena, primul suflet care intră în dialog, în mărturisire cu Mântuitorul şi care în acelaşi timp a prins şi mărturisirea Lui. Iconiţa, imaginea este cea ştiută : Maria stătea afară, lângă mormânt, plângând. Venise dis-de-dimineaţă, pe întuneric şi a zărit piatra ridicată. Atunci s-a dus la Petru şi la Ioan, zicând : „au luat pe Domnul din mormânt şi nu ştiu unde l-au pus". E partea narativă şi e bine să o punem ca fundal viu pentru taina ce se va petrece, a mărturisirilor.

A venit Maria de dimineaţă, când se lumina de ziuă. Este de luat aminte graba Mariei de a o prinde zorii zilei, căutându-L pe Mântuitorul, în neştire. Spunem „în neştire", fiindcă El era mort. Nu se ştia de învierea Sa. Nu se vedea, însă, că ea căuta un mort. Maria lasă impresia că ea l-a căutat ca viu fiind. Se grăbeşte, pentru ca începutul zilei să fie întâlnirea cu El. Acest început al zilei constituia începutul lui „a fi", începutul de ceva minunat, un alt început. Impresia aceasta ne-o face menţionarea gestului său, graba de a fi de faţă la răsăritul soarelui, dornică să prindă ceva anume.

Pentru ea era o noutate, alerga, se grăbea să-L vadă pe El şi nu o interesa că e mort sau viu. Dacă-i vorba despre El, e de-a te grăbi şi a-L căuta, neoprindu-te la o eventuală piedică. Aşa văd eu acest duh al inimii care caută adevărul vieţii, obţinându-l. Se pare că Maria Magdalena simţea că, deşi nu se vede, totuşi poate fi găsit. Ea Îl cunoscuse şi acum, chiar mort, nu îşi putea închipui ca El să nu fie regăsit. O dată ce L-a cunoscut, pentru ea nu mai exista eventualitatea ca Mântuitorul să nu mai fie. În adevărul că El este, se grăbea ea să intre, să guste această certitudine minunată. Parcă a prins în inima ei ecoul vorbelor Sale. Eu sunt viaţa. Maria a cunoscut că El este, nemaicontând că e mort. El este.

Există aici căutarea proaspătă a lui Dumnezeu, prospeţimea credinţei ce nu se lasă conturbată de nimic. Evanghelistul Ioan, pe firul celor relatate, urmăreşte problema Mariei Magdalena. Ea a venit la mormânt

împreună cu cu cei doi, Petru şi Ioan, şi aplecându-se, a văzut giulgiurile pe jos. Ucenicii nu ştiau că Mântuitorul trebuie să învie, deşi El le spusese. Ei nu au putut realiza acest lucru.

Ce fel de înviere? Li s-a părut imposibilă fapta învierii, neputându-şi-o reprezenta în nici un fel. Spre deosebire de ei, Maria Magdalena a rămas acolo, la mormânt, plângând. S-a aplecat încă o dată spre mormânt, cutremurată, năucită de situaţia de a fi contrariată în aşteptarea sa, neadmiţând în inimă această stare de a nu mai fi El. Doar realitatea din afară arăta că El nu ar mai fi. Însă, în inima ei, în adânc, vibra o altă intuiţie. În tensiunea aceea a inimii care nu se împăca cu inexistenţa Lui, a zărit doi îngeri. Aceia i-au spus „de ce plângi?" „Au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus".

Face impresia că parcă nici nu-i vede. Maria Îl căuta pe El, n-o mai interesa altceva, ci doar subiectul căutării sale. Pe ea n-a cutremurat-o vederea îngerilor. Aşa e inima când e inimă, nu vede decât adevărul ei care o pune în mişcare. S-a întors cu faţa şi l-a văzut pe Iisus. Nu ştie că este El, pur şi simplu nici pe El nu-L vedea.

„De ce plîngi? Pe cine cauţi?" a întrebat-o şi Mântuitorul. Ea nu a făcut deosebire cine îi vorbeşte, înainte îngerii, acum un om. A răspuns totuşi: „Doamne, dacă tu l-ai luat, spune-mi unde l-ai pus şi-L voi ridica". Credea că e un grădinar, dîndu-i acelaşi răspuns ca şi îngerilor. O interesa numai ţinta ei: Îl voi lua, e al meu. În culmea acestui frământ, aude: Maria! În momentul respectiv, ea se afla pe acea culme a hotărârii de a nu se lăsa pînă ce nu-L va avea pe Cel pe care-L ştie cum Îl ştie. Îl ştie aşa cum Îl are: raţiunea ei de a fi. „Îl voi ridica". În vârful sau în miezul de foc, de adevăr al căutării ei, al sincerităţii cu care Îl dorea, i se răspunde. Mântuitorul nu zice: „uite, Eu sunt aici", cum le-a spus ucenicilor pe mare - Eu sunt, nu vă temeţi - ci o cheamă pe nume.

Îndrăznesc să gândesc că Mântuitorul îi ia sinceritatea, îi preia culmea de înalt al căutării inimii sale şi îi răspunde pe măsură : şi Eu te caut, Marie. Sau: ştiu că mă cauţi, te văd cum urmăreşti să mă vezi, şi Eu sunt cu ochii pe tine, te caut. Pe nivelul de sinceritate a căutării se întâlneşte adevărul omului cu adevărul lui Dumnezeu. Sau, altfel spus, inimile se topesc în acelaşi adevăr: nu pot să nu te caut pentru a exista şi nu se poate să nu mă aştepţi. Atât de pregnant e exprimată această căutare a inimii, inima fiind ochiul căutării adevărului, încât şi răspunsul

este pe măsură : tot aşa şi Eu sunt cu ochii pe tine, Marie. El a fost trimis de Tatăl să ne găsească, după cum noi, pe de altă parte, tindem spre El ca să-L găsim. În ochii tăi mă ai, Marie. Cu ochii încrederii în Mine mă cauţi, iar Eu îţi răspund luminându-te, pentru a şti că mai degrabă Eu te căutam Eu pe tine. Asta vreau să afli. Ce surpriză îi face! Adevărului căutării ei i se răspunde cu marele adevăr dumnezeiesc: Eu te căutam. Cum se întâlnesc căutările acestea minunate!

Auzindu-şi numele, ea a recunoscut în clipa aceea pe Mântuitorul. S-a creat legătura ca între două vase ce-şi fac o fereastră de comunicare, vărsându-şi conţinutul dintr-unul într-altul, şi asta datorită faptului de reală, adevărată căutare. Putem scoate din această legătură tainică comori de simţire dumnezeiască: dacă m-ai căutat, te-ai găsit pe tine la Mine. Căutându-mă, te-ai aflat pe tine. Eu sunt viaţa ta şi pe bună dreptate m-ai căutat. Sunt viaţa ta, deci te-ai găsit pe tine trăind. Aş vrea să-ţi atrag atenţia că te-ai găsit, căci uite, te numesc, te afli la Mine acasă. Dacă m-ai căutat, nu ştiai că la Mine trebuie să fii? Mai bine-zis la tine să mă afli, chiar în inima ta trebuie să ştii că sunt Eu. Sau, spus în altă modalitate, după cum ne vine mai bine a înţelege taina : dacă m-ai căutat socotindu-mă că sunt viaţa ta, raţiunea ta de a fi - nu ai băgat în seamă nici îngerii, nici oamenii, numai pe Mine căutându-mă înfrigurată ca ţel al tău - iată ţi s-a adeverit, Marie, Eu sunt viaţa ta. Nu te-ai înşelat, pentru că Eu din inima ta te numesc pe tine. Eu sunt, Maria, Eu sunt viaţa ta. El umple raţiunea numelui ei. Eu umplu numele tău cu conţinut. Eu dau conţinut şi adevăr numelui tău şi tu chiar asta ai căutat.

E de luat aminte. Dacă sincer Îl căutăm, El ne răspunde din propria noastră inimă, după cum a şi lăsat vorbă: voi fi în voi după Înviere. Acesta e primul act al unirii minţii şi inimii noastre, prin care descifrăm taina întâlnirii Mântuitorului cu Maria Magdalena. Se vede clar că nimeni nu l-a dorit şi căutat ca ea. De aceea i se şi răspunde personal: Marie! Eu sunt conţinutul inimii tale ce mă căuta numai pe Mine. Nu te-ai înşelat.

Dimineaţa, când ne trezim, ne întâlnim cu taina aceasta. Îl putem descoperi, în avans, pe Mântuitorul care ne răspunde înainte de a-L căuta, dacă suntem efectiv cu atenţia la El. Când ne trezim, căutăm sensul, raţiunea noastră de a fi. Ce-i cu mine? Cu mine este aceea că deţin însuşi izvorul vieţii, lucru de care ne lămurim prin credinţă, pe loc. Şi această siguranţă nu ne mai părăseşte toată ziua. După care, zi de zi, tot

mai mult, mai proaspăt se adânceşte taina aceasta a căutării şi a aflării persoanei noastre în El.

Asta se întîmplă, repet, dacă cu adevărat a fost întâlnirea la nivelul la care-L căuta Maria Magdalena pe Mântuirorul. Dacă dimineaţa, când mă trezesc, pe El Îl caut pentru a avea sens ziua, răspunsul Îl primesc şi eu aşa cum l-a primit Maria Magdalena. Ne cheamă pe nume şi ne adevereşte că, dacă L-am chemat, iată El este. Şi acest lucru ne uimeşte şi nu ne mai iese de la inimă toată ziua. După care, clipă de clipă, se adânceşte taina devenind, pe măsură ce caut, tot mai viu adevărul că El este. Până la sfîrşit căutându-L, El va deveni începutul nostru, cu adevărat, ca moment de confruntare permanentă a inimii cu adevărul din ea. Când Adevărul ni se face viaţă, descoperim că El ne este şi ne umple sensul numelui nostru. Pe mine mă cheamă cum mă cheamă, Ion, Gheorghe, dar în realitate sunt El.

Dacă ai fost atent pînă acum, dragul meu prieten, îmi pare că aş mai putea adăuga ceva la argumentul în virtutea căruia ţin la taina perfecţionării inimii tale. Dacă El mă cheamă pe nume, şi pe mine şi pe tine, împreună vom găsi. Ne vom găsi în ceea ce-am căutat şi astfel se perfecţionează inima, fiindcă dacă ne găsim în ceea ce-am căutat, nu-ţi mai iese de la inimă, fără El nemaigăsindu-ţi raţiunea de a fi, de a te consulta. Înţelegi?

Să reluăm. Maria Magdalena afirmase înainte: „Îl voi ridica pe Domnul meu". Şi când colo, se trezeşte ea ridicată de El. Acum Îl priveşte în faţă, zicând : „Rabuni". Aici se confirmă faptul că Mântuitorul i-a fost Învăţător, descoperindu-i taina vieţii, învăţând-o ce înseamnă a fi.

A fi înseamnă să-L cauţi pe El

Tensiunea se accentuează când Mântuitorul îi spune : nu te atinge de Mine, încă nu m-am suit la Tatăl Meu. Du-te şi spune-le şi fraţilor Mei că mă sui la Tatăl Meu, care e şi al vostru.

Iată prima fulgerare de lumină absolută. Tatăl Meu e şi Tatăl vostru. Maria Magdalena a aflat prima acest lucru. A aflat începutul de a trăi cu adevărat. Pe ea o trimite Mântuitorul. Ea are prioritate, deţine meritul de a-L fi căutat cea dintîi, cu adevărat, şi pe ea o foloseşte pentru a trimite

vorbă ucenicilor. Pentru ucenici se rugase Tatălui, la Cina cea de Taină, spunând: cum m-ai trimis pe Mine, aşa i-am trimis şi Eu pe ei. Misiunea, dată Mie, le-am încredinţat-o şi lor. Iar acum, după Înviere: spune-le că Tatăl Meu e şi al vostru. Tatăl Meu e singurul Dumnezeu adevărat, atât pentru Mine, cât şi pentru voi. Raţiunea de a gândi adevărul este una singură: Tatăl Meu este viaţa şi adevărul adevărat. O şi spune, de altfel, în rugăciune: Părinte, mi-ai dat stăpînire peste tot trupul, să le dau viaţă veşnică şi viaţa veşnică înseamnă să te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis. Ceea ce spune acolo, înnoieşte aici, practic, ca împlinire. Îţi spun ţie, Marie, încă nu m-am suit la Tatăl Meu, mă aflu în drum, în tensiune spre Tatăl, aşa cum ai fost şi tu căutându-mă pe Mine. Aşa precum veneai către Mine, mă duc şi Eu la Tatăl Meu, unde împreună cu Mine vei fi şi tu.

De ce a trebuit să spună „singurul Dumnezeu"? Pentru că Tatăl e singura ţintă, unica taină a vieţii. Ceea ce este Tatăl pentru Mine, este şi pentru tine şi pentru ucenicii Mei cărora spune-le că mă duc la Tatăl Meu care e şi Tatăl vostru. E cutremurător! De ce zice „Tatăl Meu este Dumnezeul Meu"? Nu spusese oare că „Tatăl Meu e una cu Mine, este în Mine şi Eu în El"? Nu era tot Dumnezeu şi El?

Se intră aici în înspăimântător de solemna taină a sfinţeniei Treimii, care e viaţa noastră. Viaţa noastră e în relaţia ce o are Tatăl cu Fiul şi cu Sfântul Duh, la nivel dumnezeiesc. Viaţa noastră e aceeaşi cu a lui Hristos în Tatăl, despre care numai El ştie. „Tatăl Meu şi Tatăl vostru, Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru". Îi atrage atenţia Mariei Magdalena : Să Îl socotiţi pe Tatăl Meu exact aşa cum Îl socotesc şi Îl am Eu : Dumnezeul Meu. La fel să Îl aveţi şi voi. Taina Tatălui Meu e viaţă pentru Mine şi să ştiţi că şi pentru voi, la fel. Nu aveţi altceva de căutat decît ce caut Eu, pe Tatăl. Ceea ce îmi este Mie Tatăl, aceea vă este şi vouă.

Ce am putea comenta sau gândi mai departe când El ne pune atât de limpede problema de a-L asculta? Fiţi desăvârşiţi ca Tatăl Meu în a înţelege viaţa! Să fiţi ca Tatăl Meu! Eu acelaşi lucru Îl fac. Singura ţintă, preocupare şi tensiune a Mea este, Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru.

„Nu te atinge de Mine". Tatăl Meu e de pipăit ca viaţă şi, dacă vrei, Marie, să mă cauţi pe Mine, caută-Mă la Tatăl Meu. El mă are aşa cum doreşti tu să mă ai. La Tatăl mă găseşti şi de la El înveţi să mă iubeşti. De

la Tatăl vei afla la ce anume ţii tu, cât e de valoroasă ţinta ta. Ne ducem cu gândul la Botezul Domnului : pe Fiul Meu cel iubit să-l ascultaţi. Fiul Meu vă descurcă taina vieţii, căci El mă are pe Mine. Adresaţi-vă Lui, fiindcă, avându-mă El pe Mine, vă are şi pe voi. Iar Eu în Fiul vă am şi vă îngrijesc. Sau la doisprezece ani, în templu : mă căutaţi? La Tatăl Meu căutaţi-mă![30] La fel îi spune şi Mariei Magdalena : la Tatăl Meu să mă cauţi. La El mă vei găsi şi se va odihni inima ta, învăţând să mă iubeşti aşa cum vei vedea că mă iubeşte Tatăl şi atunci vei fi împlinită cu iubirea ta.

Nu e mare taina iubirii? Numai desăvârşită fiind are sens a vorbi despre ea. Desăvârşită cum o are Tatăl, numai aşa s-o concepem. Toate acestea le-a spus în sfânta Sa rugăciune din urmă, la Cina cea de Taină: Le-am făcut cunoscut numele Tău, că Tu eşti Dumnezeul Meu şi al lor şi zice în avans : Părinte, pentru ca iubirea cu care m-ai iubit Tu să fie în ei, în cei ce mă vor iubi pe Mine şi mă vor urma, Eu le-o arăt venind personal în inima lor, drept iubire a Ta. Este lucrul pe care-l cerem la Sfânta Liturghie : „Dă-ne Părinte pe Hristosul Tău, ca să aflăm iubirea Ta şi să ne înnoim viaţa pe care apoi o vom trăi unii cu alţii".

Putem zice că, prin Maria Magdalena, Mântuitorul i-a trimis vorbă preotului să ştie ce are de făcut şi de spus celor ce vor cu tot dinadinsul să fie vii în iubire. Vă daţi seama ce fel de intuiţie, de vedere, seriozitate, pătrundere şi căutare arzătoare trebuie să aibă preotul care citeşte Tainele lui Hristos, Cel ce a zis : iată, Eu cu voi sunt în toate zilele şi tu, preotule, spune-le, arată-le că Eu sunt cu adevărat în voi.

Seara, li s-a arătat ucenicilor : bucuraţi-vă! Pipăiţi-mi rănile. Pipăiţi-mi condiţia Învierii, dăruirea Mea totală, care va fi şi a voastră. De acum vom fi împreună. Mă sui la Tatăl Meu. Suişul acesta se înţelege copilăreşte, ca o suire la cer, fiindcă nu ne putem imagina asta decât undeva anume, în spaţiu, dar Mântuitorul se referă la altceva. El vorbeşte surprinzător : „Mă sui la Tatăl Meu". Cum se suie, din moment ce în alt loc zice: „Tatăl Meu e în Mine şi Eu în El"?

Tatăl Meu, în Mine, e viaţa voastră. Trebuie să primim această afirmaţie ca pe un punct spre care să ne înălţăm atenţia. Ochii noştri să-i înălţăm spre : Tatăl Meu este iubirea. De la El o am şi vin cu ea la voi şi împreună ne ridicăm de la noi la El. Nu te duci nicăieri, ci treci de

30 Întru cele ale Tatălui Meu Mi se cuvenea să fiu...

la tine la El. Încercarea asta e o înălțare, o încumetare, ca a lui Petru cînd s-a aruncat în apă, de a te lansa în Înaltul absolut. Este ca și cum ai decide: „Iată, eu zbor la Dumnezeu, zbor în adâncul cerului". Îți trebuie un curaj anume, al credinței, fiindcă nu e ușor să te desprinzi de tine și să te arunci în Dumnezeu.

Mântuitorul, venind seara, apare în fața ucenicilor și le arată mâinile, zicând : „Pace vouă". Când ai pace, te bucuri. Ucenicii s-au bucurat. Și iarăși le spune : Pace vouă. Precum m-a trimis Tatăl pe Mine, așa vă trimit și Eu pe voi. A suflat spre ei, zicând : Luați Duh Sfânt. Cărora veți ierta păcatele, iertate vor fi. Vă încredințez administrarea vieții oamenilor, gospodărirea lor, formarea inimii lor. Voi știți să le formați inima, după cum ați văzut la Mine. Văzându-mă pe Mine, v-ați format propria inimă și în continuare și pe a celorlalți.

Cum să te culci liniștit, ca și cum ai fi în ordine cu problema aceasta, tu cel anunțat : ai grijă că Eu împreună cu Tatăl sunt în voi. Vi-L trimit înainte pe Duhul Sfânt. Dimineața, când vă treziți și vă puneți în mișcare activitatea inimii, s-o afirmați ca atare inima. Adică s-o afirmați ca dragoste a lui Dumnezeu. Cum să te culci, știind că negreșit trebuie să te trezești rapid, anunțând cumva că iată se face ziuă și ziua constă în legătura vie, clipă de clipă, cu Sfânta Treime? Mulți zic „asta-i teorie!" Într-adevăr, dacă asta nu e, totul e teorie, e marele „nimic". Mântuitorul a spus : fiți desăvârșiți ca Tatăl Meu, la care mă sui cu voi. Unde-L găsesc pe Tatăl Meu? În Mine și, deci, ca Mine să-L căutați și voi. El a spus-o cu gura Lui, nu este teoria nimănui, sunt chiar vorbele Sale.

E mare problema aceasta, vă spun drept. Gustați din ea cum puteți, dar gustați!

Azi[31], în miezul Sfintei Liturghii, m-am gândit la problema îngerului. Avem o taină mare în jurul căreia vorbim, cântăm și practic nu o trăim. În centrul Sfintei Liturghii este taina îngerilor exprimată de noi când, solemn, la ieșirea cu Darurile, cântăm cântarea îngerească „noi, care pe heruvimi închipuim...". Și în taină intrăm în altar, preotul cu Sfintele Taine și tot poporul, purtat în inima lui, împreună cu îngerii.

Așa se zice, așa se cântă, lucru despre care nimeni din biserică nu știe nimic, deși toți suntem cu cântarea-n gură. Constatăm astfel că prea

31 Cuvânt ținut pe 16 august 1998.

puțin se cunosc lucrurile acestea. Și în Evanghelia de azi răzbate o tânguire a Mântuitorului care nu-i străină de loc de ceea ce-am remarcat, că noi, în miezul Sfintei Liturghii, spunem nişte vorbe atât de mari, de care însă nu avem habar ce reprezintă. Spunem că închipuim real pe îngeri, care ce fac? Văd Taina lui Hristos. Înfometarea Lui de-a ne vedea că-L dorim pe El hrană inimii ce trebuie să ajungă a fi dumnezeiască.

Fac aici o legătură cu „of-ul" Mîntuitorului exprimat către ucenici, când oamenii l-au adus pe lunatic în fața lor și ei nu l-au putut vindeca. „O, neam necredincios și îndărătnic". Of-ul Mîntuitorului l-am deslușit eu astăzi. „Până când vă voi mai putea suferi? Aduceți-l la Mine pe lunatic."

Ce cântăm noi în miezul Liturghiei? „Noi, care pe heruvimi, cu taină, închipuim ... Toată grija cea lumească de la noi s-o lepădăm ... pe Stăpânul vieții noastre să-L primim lăsând toate grijile, ca să nu ne scape din vedere Cine ne este nouă viață".

Îngerii, de care am pomenit că ne reprezintă, sau pe care noi îi reprezentăm, văd de-aproape, direct, pe Hristos făcându-Se viața noastră, din dragoste. Dragostea o văd ei la Dumnezeu. Ei sunt numai ochi văzători de Dumnezeu. Ei Îl văd cum ne iubește. Văd pe cine iubește și se minunează de câtă atenție acordă Dumnezeu oamenilor, întrupându-Se cu dragostea Lui în chiar inima lor.

Îngerii văd cum râvnește Dumnezeu să-L dorim drept inimă. De-aceea, ei sunt în jurul problemei dragostei lui Dumnezeu, problemă care se desfășoară-n Sfânta Liturghie unde lucrează Hristos, descoperind oamenilor această dragoste a lui Dumnezeu. Îngerii sunt în jurul lui Hristos, a lui Dumnezeu, Care ni-L dă pe Hristosul Lui nouă, să ne împărtășim. „Dă-ni-L pe Hristosul Tău, că vrem să fim dragoste ca El".

Îngerii sunt martorii. Sunt cei care cântă frumusețea acestei Taine, la care li se vede direct. Ei sunt numai vedere continuă a Tainei dragostei lui Dumnezeu. Unde se desfășoară această mărturisire a recunoașterii dragostei lui Dumnezeu față de oameni, cum e Sfânta Liturghie, îngerii sunt și ei acolo, împreună cu oamenii care-au cerut lui Dumnezeu să le dea pe Hristos drept inimă.

Îngerii văd ce cerem noi. Văd ce ne dă Dumnezeu. Văd bucuria lui Hristos de-a ne ști flămânzind după El. Așa cântăm, zicând că vedem și

noi ca ei, preamărind pe Sfânta Treime. Când zicem : „Părinte, trimite Duhul cel Sfânt să ne dea pe Hristosul Tău", facem apel la Sfânta Treime.

Tatăl trimite pe Duhul să ne pregătească inima pentru a-L primi pe Hristos în noi

Ce bucurie va fi fiind în Taina Sfintei Treimi când toată biserica vine şi-şi manifestă gustul dumnezeiesc de-a trăi numai cu Hristos, spovedindu-se şi cerând toţi lui Hristos să ne scape de noi înşine şi să ne umple de inima Lui ca să nu mai greşim, după care ne împărtăşim pe rând... E bucuria Cerului că vine tot poporul cu acest dor de-a se hrăni cu Dumnezeu! Desfăşurându-se această lucrare în Taina Sfintei Liturghii, îngerii, care văd atât pe Dumnezeu aşteptând, cât şi pe oameni dorindu-L, parcă se lasă înduplecaţi a crede ceea ce credem noi. Şi anume, că ne e foame de Dumnezeu. Îngerii, aş zice, se înduplecă a ne crede când afirmăm că-L dorim pe Dumnezeu şi se bucură, pentru că ei văd cum se bucură Dumnezeu de dorinţa noastră cu care-L cerem la Sfânta Liturghie spre a ne împărtăşi cu El.

Ce-i un lunatic? Este un inconştient. Un nenorocit care nu ştie de taina lui, că e viu, că e al lui Dumnezeu. Lunaticul e chipul inconştienţei nenorocite a sufletului omenesc când acesta nu-şi ştie preţui taina. Mântuitorul vedea adevărata nenorocire a bolnavului şi îi mai vedea şi pe cei din jurul bolnavului, atât de neştiutori de faptul că ei au la îndemână viaţa, pe El, şi totuşi nu au habar să i se adreseze direct. „O neam necredincios şi îndărătnic". Poate că şi acolo, în taină, îngerii vor fi fost în jurul Lui. Numai îngerii, care-s continuu văzători ai stării de duh a lui Dumnezeu, au putut vedea ce era în inima Mântuitorului care se afla-n faţa inconştienţei omeneşti. Nu se poate să nu fi fost de faţă, ca şi la Sfânta Liturghie, unde credem cu tărie că duhurile îngerilor sunt prezente privind şi la Dumnezeu, şi la noi.

Sigur că vor fi fost, nevăzut, în jurul Mântuitorului, când El a rostit: „o, neam necredincios ...". Ei au putut vedea tânguirea Lui pentru inima noastră, care atâta se codeşte şi se târguieşte până ajunge să-L dorească. Doar atunci când nu mai poate de loc, obosită şi târâtă prin nenumărate furtuni şi neascultări, abia atunci se duce la El. Când simte omul că i

se îngustează firul vieții, aleargă pretutindeni și ajunge, în sfârșit, și la Dumnezeu. „Mă duc și acolo, n-am ce face!" „O, neam necredincios".

Cine știe mai bine ca El ce fel de ființe suntem noi și ce dar avem la îndemîna noastră? Îl avem pe Hristos. Cine știe mai bine decât El că omul e hărăzit să fie neam cu Dumnezeu? Cum să nu fii neam cu Dumnezeu când El îți este rațiunea de a fi? O, neamul Meu, pe care Mi l-a dat Tatăl! Mi i-ai dat Mie, Părinte, să le dau viață.

Se uita Mîntuitorul la aceste ființe, dăruite Lui de către Tatăl pentru a le purta de grijă și pentru a le fi inimă, constatând cu tristețe că numai pe El nu-L căuta acest neam. Pe toate le caută oamenii, numai de El nu se interesează. O, neamul Meu care nu știe că mi-a fost dat Mie de către Tatăl, în grijă. Am venit să le tot spun iar ei nu aud. „Necredincios și îndărătnic". Îndărătnicia omului e teribilă. Atâta te tot târguiești cu el pînă-l convingi : „vino și pune-ți ființa la îndemâna lui Dumnezeu, ca să trăiești".

În slujba aceasta ne aflăm noi, preoții, de a-i trage și a-i tot convinge. Însă răspunsul e cam același. „Nu pot". Până când veți tot spune că nu puteți? De sute de ori, la Spovedanie, cu cleștele tragem hotărârea lor de-a se desprinde de omul vechi, neștiutor. Le cântăm, le „descântăm", îi certăm, dar să-i vedem că vin să își recunoască locul și originea, conștienți de faptul că sunt dumnezeiești, asta greu se întâmplă. Neamul Meu îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când voi aștepta să Mă vedeți și să veniți la Mine pentru a ne cunoaște, realizând că, ceea ce sunt Eu, sunteți și voi?

Vă aștept să vă spun că acolo unde-s Eu, am venit să vă iau și pe voi. Încerc să mă pun în locul Mântuitorului. Am tot propus să încercăm a ne pune în locul Lui. Ce durere avea El în duhul Său, stând cu ei, vorbind și făcând minuni, dar fără a fi văzut și înțeles. A fost nevoit să-i cheme pe doi, trei dintre ei pe muntele Taborului și să lase toată taina strălucirii dragostei dumnezeiești să răzbată din lumina aceea pentru ca măcar câțiva să vadă dumnezeirea, să vadă ceea ce toți se-ncăpățânează și nu vor să vadă: starea de îndumnezeire pe care Dumnezeu ne-o dorește tuturor. Și se mai aude și glas zicând: Acesta-i Fiul Meu cel iubit, de El să vă prindeți, pe El să-L ascultați, aflându-vă propriul vostru înțeles de a fi. O, neamul Meu, neamul Tău, Părinte, uite că nu le trebuie ce le-am adus.. Îngerii, desigur, vedeau of-ul Lui când zicea: „O, neam..".

Îngerii ştiu că suntem de acelaşi neam cu ei. Deci suntem şi noi destinaţi a privi taina dragostei lui Dumnezeu. Trebuie să avem ochi ca îngerii. Ei, în mod sigur, au fost în jurul Mântuitorului aşa cum de fapt s-a spus că se aflau în Grădina Ghetsimani, îmbărbătându-L pe Cel ce se ruga Tatălui cu sudori de sânge pentru acest neam cu destinaţia de a fi ceresc, care însă se îndărătniceşte, a se prinde de încredinţarea minunată ce le-o aduce că ei pot fi dumnezeieşti. Îngerii au fost cu El şi în acele momente, ajutându-L să nu-şi piardă cumpătul în faţa priveliştii omului care-L sărută, dând semnalul răstignirii.

Îngerii sunt de faţă şi în pustie în cele patruzeci de zile. S-a ştiut că şi acolo îi slujeau. Mântuitorul era cu fiarele sălbatice şi cu îngerii, fără pâine, fără apă, flămând, postind în atenţia cu care total era îndreptat spre dragostea Tatălui, minunându-Se de cât este de mare şi hrănindu-Se numai din ea. Ne aducem aminte ce a răspuns acelui duh al îndărătniciei, diavolului : nu numai cu pâine se hrăneşte omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu din care aflăm că suntem neam cu El

Să revenim la Evanghelia zilei. „Aduceţi-l la Mine". Asta am vrut să vă spun, cum m-a izbit astăzi tânguirea Mântuitorului. M-a atins într-un mod deosebit. În ultimele zile am fost necăjit pentru ceea ce se petrece cu noi toţi cei care căutăm şi nu ştim ce căutăm. Iar când am aflat, totuşi, nu ştim să primim şi să păstrăm, dovedindu-ne în necunoştinţă de cauză că suntem neamul lui Dumnezeu. M-am gândit la situaţia amarnică care se desfăşoară-n biserică, la Sfânta Liturghie, când cântă toată lumea: „noi care pe Heruvimi îi închipuim, noi suntem ca îngerii care văd continuu Sfânta Treime cum se preocupă de noi". Şi, după ce plecăm de la Sfânta Liturghie, parcă nici n-am auzit, nici n-am văzut şi nici nu ştim nimic de faptul că suntem neamul lui Dumnezeu. Doar suntem împărtăşiţi cu El. Plecăm la lucrurile noastre încâlcindu-ne mai departe, trăindu-ne viaţa pe dos faţă de ceea ce-am declarat în biserică. Am declarat că nouă ni se vede, ca şi îngerilor, la dragostea lui Dumnezeu ce ni se oferă şi ni se dă în Sfânta Împărtăşanie, că o primim şi că ne bucurăm. „Spre bucurie şi veselie să ne fie nouă Împărtăşirea aceasta". Ne dovedim, din păcate, a fi tot noi şi nicidecum asemenea Heruvimilor care văd direct dragostea lui Dumnezeu şi o admiră.

Ne plângem că nu ne putem învăţa a privi clipă de clipă la El. Că nu ne putem ruga neîncetat. Că suntem slabi şi alunecăm mereu. Ar urma,

în mod firesc, ca, după Sfânta Liturghie, inima noastră cea nouă, împărtășită fiind cu Hristos, să cânte în continuare, bucuroasă de a fi devenit însăși dragostea lui Dumnezeu. Nu suntem capabili să păstrăm inima în această stare de permanentă legătură cu Cel cu care ne-am împărtășit. Ne vine greu să ne ostenim, rugându-ne neîncetat. Ne plângem că e greu a se uita omul ca îngerii, direct în Taina lui Dumnezeu. Pe Mine să mă căutați înlăuntrul vostru. Ne scuzăm și-i lăsăm pe îngeri să-L vegheze pe Mântuitorul, care oftează în propria noastră inimă, așteptând să-L vedem. Noi avem alte treburi, alte imagini la care să ne uităm. Ne e greu să trăim în viața de toate zilele ceea ce, în fața îngerilor, promitem și ne manifestăm că am vrea să trăim. De ce se produce această nenorocită stare de inconștiență, ajungându-se în situația de a fi duși la Mântuitorul ca lunaticul acela, pentru a se lua de pe ochii noștri întunericul, ca să Îl putem vedea? Ce sunt îngerii despre care noi cântăm, afirmând că suntem cu ei? Sunt parteneri ai vederii directe în Taina lui Dumnezeu. Ei sunt, împreună cu noi, văzători ai Tainelor.

Îngerii ne susțin încrederea în iubirea lui Dumnezeu, așa cum L-au susținut pe Mântuitorul în rugăciunea Lui, în postul Lui și în ascultare. Îngerii sunt numai și numai ochi de taină. Direct văzători în Dumnezeu. Privegheați neîncetat și uitați-vă la Mine, așa cum o fac îngerii, având atenția neîmpiedicată de nimic. Ei ne ajută să privim direct în Dumnezeu și ne întreținem întru admirația frumuseții Sale. Asta și e de fapt taina ochiului bun : dacă ochiul tău e bun, tot trupul e luminat ca de o lumină orbitoare. Îngerii văd numai pe Dumnezeu, prin El văzându-le pe toate. Tot așa să fie și ochiul vostru, numai pe Dumnezeu având-L drept țintă și prin El văzându-le bine pe toate. În propria inimă suntem în situația să vedem Taina lui Hristos ce luminează în noi. Noi, neamul Lui. După îngeri ne formăm ochiul inimii ca să-L vadă tainic pe Hristos, care ne este El însuși inimă. Îngerii observă acest lucru. Ne învățăm, în propria noastră inimă, a-L vedea pe Hristos dăruindu-ni-Se.

„Spre bucurie, veselie și sănătate să ne fie Împărtășania". Mă întreb, oare cine are în inimă imaginea aceasta, a ochiului lăuntric care, împreună cu îngerii, vede în ce constă „bucuria" amintită în rugăciunea Sfintei Împărtășanii? Este vorba de bucuria de a vedea cele descoperite nouă de Dumnezeu și apoi bucuria trăită și desfășurată în veselie. După ce m-am bucurat de cele văzute, sunt numai o veselie. Și această veselie e cazul s-o

trăiască omul, plecând de la biserică acasă cu acel duh văzător al îngerilor care se află în preajma Mântuitorului. Ei cântă în propria noastră inimă cîntarea dragostei ce trebuie s-o cântăm noi.

Iar noi ce facem? Ne plângem că e greu a ține neîncetat veghea aceasta a îngerilor. Unde ne aflăm? Câtă neconcordanță! Nu corespunde ceea ce facem teoretic în Sfînta Liturghie împreună cu îngerii cu realitatea pe care-o trăim de îndată ce ne întoarcem în cotidian. „O, neam necredincios". E cazul să-L auzim mereu pe Mântuitorul: o, neam, o, omule, omule! Să-L auzim spunându-ne direct pe nume, acel nume primit la Botez pentru inima noastră nouă.

Închipuiți-vă cum ni-l rostește continuu acest nume în taina dragostei Lui. Omule, omule, cum a zis către Maria Magdalena, „Marie!". S-a bucurat și le-a spus și ucenicilor : bucurați-vă, așa cum mă bucur Eu de voi! Să-L auzi dimineața, când te trezești, făcând apel: haide! Să-L auzim chemându-ne pe nume și să-i vedem pe îngeri privindu-L cum ne cheamă. Mi-aduc aminte, în copilărie, mama mă trezea în zorii zilei : „hai, Miroane, se face cald, du-te la câmp că vei dormi tu după amiază, haide scoală-te". Îmi era ciudă pe mama și nu-mi trebuia nici mâncarea pe care mi-o punea. „După ce că mă scoală, îmi mai dă și merinde", gândeam eu îndărătnic. Oare nu în același fel le este ciudă oamenilor pe Dumnezeu, că ne tot bate la cap să ne împărtășim cu El? „D-apoi nu pot sta flămând". Greșesc?

Așa ar trebui să fie duminicile, cu Sânta Liturghie. După ce am aflat asemenea taină, să nu ne mai lipsească nimic. Ce să mai comentăm? Este numai de trăit. Nu mai lăsăm să cadă ceea ce am mărturisit o dată că am primit. Să ne vadă, Mântuitorul și îngerii, că risipim mărgăritarele și le pierdem? Atenționezi pe stradă câte-un om : „ai grijă, e traista spartă și îți cade pâinea sau banii". Din păcate, noi nu păstrăm ceea ce-am luat, ni se scurge pe drum și apoi ne plângem că murim de foame. Avem, toți, un singur suflet, ce ești tu sunt și eu, fiindcă El este ceea ce ești tu, iar eu sunt ceea ce este El și ceea ce ești tu ca El acum. Să nu mai fim de comedie, rămânând tot noi înșine și determinându-L astfel pe Mântuitorul să ne apostrofeze : până când să aștept să puneți în aplicare ceea ce tot vorbiți voi acolo?

M. : Părinte, vorbiți-ne ceva despre „ajută necredinței mele".

Părintele Miron: „Ajută necredinței mele", adică îmi dau seama de mizeria aceasta că eu nu văd ce ar trebui să văd. Ajută, Doamne, temerii mele, clătinării, neputinței mele în care am crescut, neatent fiind de a păstra tainele de la Sfânta Liturghie și în clipele imediat următoare. Am crescut nefăcând legătura între Liturghie și viața de toate zilele. Doamne, pune Tu mâna și nu mă lăsa. Ajută necredinței mele pe care am avut-o până acum și în care nu mai vreau să rămân.

În Evangheliile din săptămîna aceasta desprindem aceeași îngrijorare a Mântuitorului. În pilda cu smochinul uscat, ucenicii, mirându-se, Mântuitorul le-a spus : adevărat vă spun că, dacă veți avea credință, și muntelui de-i veți zice „aruncă-te în mare", se va întâmpla întocmai. Toate câte cu credință veți cere, le veți primi. Răzbate același „of". A nimicit smochinul care, dacă s-a uscat, nu era nicio pagubă. S-a „răzbunat" parcă pentru tristețea trăită, de a vedea că în inima omului nu se afla ceea ce aștepta El. A venit și a umplut-o de taină. Însă, când se duce să vadă ce se întîmplă cu acel „ceva" cu care a umplut inima omenească, o găsește goală, fără conținut dumnezeiesc. Nutrea Mântuitorul dorul ascuns de-a înțelege noi că, dacă-L vedem, atunci să avem și îndrăzneală către El, în așa fel încât un munte de ni s-ar ivi în cale, acest munte să-l spulberăm, să-l dăm la o parte pentru a ajunge la țintă Care e Hristos.

Mântuitorul nu ne-a propus că ar fi cazul să facem probă cu muntele la propriu. Este doar o imagine care trebuie să ne dea de gândit. Omul trebuie să înlăture absolut totul din calea lui pentru a ajunge mai degrabă la destinație. Nouă, numai un pic ne este foame și deja ne și scuzăm, „știu că e post, dar eu nu pot". Mântuitorul, în schimb, ne zice că chiar și muntele îl poți da la o parte. Am mai spus-o și cu alte ocazii, cât iubești, atâta faci.

Să mergem mai departe, la altă Evanghelie. „I-au zis Lui cărturarii și fariseii : Cu ce putere faci acestea? Sau cine Ți-a dat Ție puterea aceasta ca să le faci? Iar Iisus le-a zis : Vă voi întreba și Eu un cuvânt, răspundeți-Mi și vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea: Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la oameni? Răspundeți-Mi. Răspunzând, au zis lui Iisus: Nu știm. Și Iisus le-a zis : Nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea".

Unde se află legătura cu tema amărăciunii Mîntuitorului despre care am vorbit? „Nici Eu nu vă spun". De ce nu le spune? Dacă v-aş spune pentru a face şi voi cu puterea cu care fac Eu, v-aţi scuza că nu puteţi.

Ne ducem cu gîndul la datornici : nu ai putut să ierţi ca Mine şi să faci ce am făcut Eu? Oamenii zic frecvent : „noi nu putem ca El". Îi cerem Lui s-o facă, dar, dacă ne dă şi nouă puterea, noi refuzăm a o folosi. El ne dă puterea aşa cum ne dă şi Sfînta Împărtăşanie, ni se dă pe El Însuşi, ceea ce ne face capabili a muta şi munţii din loc. Iar noi în ce măsură o folosim puterea? Într-o măsură atât de mică încât parcă aş zice că mai bine nu ne-ar da-o decît să ne prezentăm atît de nenorocit. Pricina este că nu vreţi! Mi-e greu să vă văd că nu vreţi a folosi ceea ce vă dau. Mi-e greu să mă uit la voi şi să văd dezastrul când Eu ştiu că v-am dat putere cu care să mutaţi şi munţii din loc. Voi nu o folosiţi în scopul de a înlătura piedicile ce vă opresc a vă lega de Mine, ci vă folosiţi de ea doar atunci când vă copleşesc necazurile. „Scapă-mă Doamne, că mă doare rău de tot, dă-mi, fă-mi". La Maslu, la fel : „Repede, Doamne, scapă-mă", uitînd omul că, după Maslu, după ce ai primit sănătatea, trebuie să o menţii şi să spulberi munţii din calea ta pentru a face voia lui Dumnezeu. E trist să văd că aveţi cu ce şi totuşi nu vreţi. Zicea soţia, când se pusese mai demult problema de a-l da la Teologie pe unul din băieţi : „decît să-l văd că e preot şi nu se prezintă cum trebuie, mai bine să facă altceva". Într-adevăr, să-ţi vezi copilul preot, însă departe de a face ceea ce se cuvine, cum te-ai simţi?

Evanghelia de miercuri. Ce vi se pare? Un om avea doi fii. I-a spus primului: du-te la vie! Şi el nu s-a dus. Celui de-al doilea la fel i-a zis, iar acesta a răspuns : nu vreau, dar s-a dus. Care a făcut voia Tatălui? Adevărat vă spun, vameşii şi desfrânaţii vor ajunge în Împărăţia cerurilor. E vorba aici despre părerea bună a Mântuitorului pentru cel care mai întâi nu a înţeles bine, dar apoi şi-a călcat pe inimă şi s-a dus, un om ce-şi dă seama până la urmă de neascultarea lui şi se hotărăşte din toată inima să se scuture de greşeală. Se bucură Mântuitorul de asemenea stări ale omului care constată că pe Dumnezeu este numai şi numai de a-L urma.

Evanghelia de Joi. „Cine va cădea pe piatra asta se va sfărâma, iar pe cine va cădea, Îl va strivi". E piatra din capul unghiului, pe care zidi-torii au nesocotit-o, piatra de temelie a gîndirii omeneşti. Hristos e

viața noastră, aceasta-i piatra de temelie. Cine se va împiedica de piatra aceasta, se va sfărîma. Ce primejdie este pentru cine se împiedică de chemarea lui Dumnezeu, stă și o discută târguindu-se „e așa sau nu-i așa", „nu se poate". Se va prăbuși acela care se târguiește cu ascultarea de Dumnezeu, ascultare ce trebuie să fie rapidă ca fulgerul. „Peste care cade această piatră, îl va sfărâma. Când? Noi zicem : la Judecata cea mare, când neascultarea îți va ieși în cale, înfățișată chiar de către Mântuitorul. Du-te, nu te cunosc, nu cu Mine ai lucrat. Asta e sfărâmarea. Și El ne previne să nu ajungem în situația respectivă. Dacă nu v-aș fi spus, arătat și dovedit, nu ați avea păcat, dar așa, nu am ce vă face. Veți muri în păcatele voastre. Aceeași tânguire.

Vineri. „Au venit saducheii și L-au întrebat : Erau șapte frați, cel dintâi s-a însurat și a murit. La fel al doilea, al treilea, toți pe rând au murit. A căruia dintre ei va fi femeia la Înviere? Le-a răspuns Mântuitorul : vă rătăciți neștiind Scripturile, căci la Înviere nici nu se însoară, nici nu se mărită. Sunt ca îngerii lui Dumnezeu".

Unde e legătura cu duhul pe care l-am urmărit pînă acum? Rătăcim, neștiind Scripturile și necunoscând puterea lui Dumnezeu care ni s-a dat s-o folosim. Cu puterea lui Dumnezeu putem totul. „V-am dat putere să călcați peste scorpii". Viața noastră e ca a îngerilor, care Îl văd pe Dumnezeu cum așteaptă totul de la noi. Pentru că El știe că ne-a dat puterea de a fi atenți și a înțelege totul. Nu vă îngrijorați cu femeile pe care le-ați avut. Nu-L găsiți pe Dumnezeu ocupându-Se de așa ceva, fiindcă cine Îl are pe Dumnezeu cu adevărat și ascultă de El, știe să se descurce și nu are nevoie să mai întrebe pe nimeni. Cum am vorbit și despre post, cine Îl iubește pe Hristos, știe ce are de făcut, cât și cum să postească. Cine întreabă, nu dă de bună-voie. Cine iubește, nu mai întreabă pe nimeni.

Măsura dragostei îi spune și îi dictează omului măsurile de dăruire

Sîmbătă. „Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strâng darea și i-au zis : Învățătorul vostru nu plătește darea? Ba da – a zis el. Dar intrând în casă, Iisus i-a luat înainte, zicând : ce ți se pare, Simone? Regii pământului de la cine iau dări sau bir? De la fiii lor sau de la străini? El i-a zis : de la străini. Iisus i-a zis : așadar, fiii sunt scutiți. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergând la mare, aruncă undița și peștele care va ieși întîi, ia-l și deschizându-i gura, vei găsi un stitar. Un ban de argint. Ia-l și dă-l lor pentru Mine și pentru tine". Cum facem pentru a ne regăsi în duhul celorlalte Evanghelii? Spuneți careva ...

M. : Fiii trebuie să dea ceva tatălui. Mântuitorul se raporta la Tatăl din cer, care e stăpânul nostru. Tatăl nu cere fiilor dări. Noi trebuie să-i dăm o altă dare, nu nimicurile acestea. Pentru nimicuri nu trebuie să ne îngrijorăm, fiindcă le putem lua de unde nici nu ne așteptăm, de exemplu din gura unui pește.

Părintele Miron: Da, ceea ce ne cere Dumnezeu este de altă natură. Aici e problema. Ai gândit foarte bine. Înaintea lui Dumnezeu suntem datori, ar trebui să ne simțim datori clipă de clipă, însă El nu ne cere, cu toate că ar fi cazul să o facă având în vedere ceea ce-am primit. Cum răscumpărăm noi sufletul primit? Lumea, în schimb, cere, deși nu ar trebui să ceară pentru că nu ne dă nimic comparativ cu ceea ce ne dă Dumnezeu. Ceea ce cere lumea aceasta, fără a avea dreptul, se poate da ușor pentru a-i astupa gura. Atât de ușor se poate răspunde lumii acesteia, căci ce îmi cere ea ușor găsești, având în considerație că tot de la Mine are cel ce trebuie să plătească lumii. E ușor față de ceea ce ar trebui să răspundem lui Dumnezeu. Ceea ce ne-a dat Dumnezeu este de o așa mare valoare încât nici nu-i putem plăti. Iar El nici nu pretinde.

M. : Atunci să nu ne irosim puterea în a-i da lumii, ci lui Dumnezeu să îi dăm pe măsura celor dăruite nouă.

Părintele Miron : E ceva foarte subtil de înţeles aici. E nevoie să punem în mişcare tot ce avem mai fin. Mântuitorul spune : du-te, deschide gura unui peşte şi plăteşte, dîndu-ne de înţeles că, cele ale lumii uşor le facem şi nu murim de foame, fiindcă tot El este Cel care le asigură toate. Numai că nu găseşte oricine bani în gura unui peşte, căci atunci s-ar duce oamenii la mare şi ar căuta comori în gura peştilor. Să mai zicem şi aşa : Tot Eu sunt acel ceva de care are lumea lipsă şi face atîta zarvă că trebuie plătit. Omul, ca să plătească, de la Mine ia. Dumnezeu nu pretinde şi, atunci, problema cea mare este să-L ascultăm, deoarece suntem plini de datorii. Nu ne cere decît ascultare, să iubim ca El, căci pentru asta ne-a dat puterea. Ce anume ne împiedică să iubim ca El? O, neam de îndărătnici, ce vă împiedică? Se împiedică oamenii în tot felul de scuze : vai, sunt sărac, am de lucru la câmp, trebuie să sap. Dar treaba ce o ai acasă de zici că nu poţi veni la biserică, cu cine oare crezi că o poţi face? Nu tot cu Mine? Câtă subţirime de gândire propune Mântuitorul celor cărora le vorbea!

În continuarea Evangheliei acesteia, Biserica adaugă şi pilda următoare : „În ceasul acela s-au apropiat ucenicii şi i-au zis : „Cine e mai mare?" Mântuitorul le-a răspuns: „Adevărat vă spun că, dacă nu veţi ca pruncii aceştia, nu veţi intra în Împărăţia lui Dumnezeu".

De ce adaugă Biserica şi asta la Evanghelia dinainte? Până nu veţi fi ca pruncii, că ei nu-şi fac probleme, de care să se împiedice, nu sunteţi nimic. Copilul, ceea ce ştie el, cere pur şi simplu presupunând că cel ce are nu e de conceput să nu-i dea. Nu judecă, dar aşteaptă. Nu se poticneşte, punându-te în discuţie că ai sau nu ai. El nu acceptă comentarii.

Aşa aşteaptă Dumnezeu de la om. Să fie deplin încrezător în El. Copilul, dacă vede luna în vârful dealului, e clar că se duce pentru a şi pune mâna pe ea. Dacă ea se vede acolo, trebuie s-o atingă. Noi aşteptăm de la Dumnezeu jertfa Lui, dar nu ne gândim că şi El aşteaptă de la noi să-L ascultăm. Doar atât facem la Sfânta Liturghie: „dă-ne Doamne Sfânta Împărtăşanie". Cum anume ne-a dat-o El şi faptul că, nevăzut, lucrează în noi, asta noi nu mai apreciem.

Dimineaţa, când mă trezesc şi fac apel la El aducîndu-mi aminte că îmi este viaţă, pe loc trebuie să conştientizez că El îmi răspunde în rugăciunea inimii. Clipă de clipă, Hristos săvârşeşte o lucrare în mine, să avem încredinţarea aceasta. De cele mai multe ori, noi zicem „Doamne,

Doamne" în deşert, pentru că cerem numai să ne ajute, fără a face legătura cu El, în sensul de a ne oferi să facem voia Lui. Cerem fără a recunoaşte că ne lucrează, la moment, aşa cum, la moment, în Sfânta Liturghie, ne-a oferit Sfânta Împărtăşanie şi noi credem că ne-a dat-o. Preotul spune: „pâinea aceasta fă-o trupul Hristosului Tău", iar noi mulţumim că ne-a dat-o pe gratis. El lucrează răspunzându-ne nevăzut. Şi, în rugăciunea neîncetată a inimii, în fiece clipă când duhul meu zice „Doamne", luându-L pe El să ne fie martor, Hristos ia parte la gândurile noastre pe care i le prezentăm, în dorinţa de a ni le întări. Ca şi la Sfânta Liturghie, ne alegem cu sfatul Lui dacă am cerut din inimă să ne lămurească cum să facem voia Sa. Dacă am crede, ne-ar fi uşor să facem rugăciune neîncetată, ne-ar obliga la asta însuşi duhul mulţumirii.

Cînd am zis prima oară „Doamne" şi El mi-a răspuns, îmi vine să zic şi a doua oară, ştiind că îmi va răspunde din nou. Astfel încât nu mă mai pot opri de a mă pune în legătură cu El. Asta aşteaptă Mântuitorul să gustăm, adeveritatea răspunsului Său. Nevăzut, în toate zilele Eu mă aflu în voi, împreună cu Tatăl lucrând. Dacă totuşi ne plângem că nu putem ţine rugăciunea neîntreruptă, aceasta se întâmplă pentru că nu simţim darul Lui, răspunsul Lui, pur şi simplu nu-L credem. Credem că ne ajută, dar nu Îi vedem dragostea cu care ne răspunde. Ne convine, când ne rugăm la Maslu, faptul că ne dă sănătate, omul aşteptând nerăbdător să vadă ce Evanghelie a ieşit şi ce sănătate a primit, fiindcă asta a cerut. Felul cum răspunde Dumnezeu, clipă de clipă, la of-ul nostru, asta n-o mai recunoaştem, ne facem că nu am văzut şi n-am auzit. Rugăciunea inimii înseamnă a-I trăi, cu mulţumire, prin credinţă, lucrarea nevăzută ce-o lucrează în noi, potrivit însăşi recomandării pe care o face : rugaţi-vă neîncetat, fiindcă vă răspund garantat, aşa cum numai Eu ştiu. Aveţi încredere şi, cu încrederea aceasta, să nu conteniţi a ţine permanent legătura cu Mine.

Fără intervenţia lucrării Sale, noi nu am putea manevra judecata ca să producă lucruri de valoare. Aşa cum are El grijă de firul de iarbă să crească, tot aşa răspunde continuu of-ului cu care-L dorim a ne fi deschizător de drum şi lămuritor în toate cele. Dar noi nu vrem să primim de la El lămurire, ci ne facem socotelile de capul nostru. Nu credem că mintea lucrează avându-L pe El în ea. Dacă am crede ne-am sili, nemailuând hotărâri fără Hristos de Care ştim că trebuie să ne aducem aminte,

clipă de clipă, de la caz la caz. Când sunteţi obligaţi să daţi răspunsuri grele, nu vă temeţi, fiindcă vă dau Eu cuvânt. Tatăl Meu degrabă vă răspunde, numai să-Mi cereţi Mie. Văzând că-Mi cereţi Mie, Tatăl vă va răspunde cu toată dragostea Lui. Nu există tehnici anume. Singura tehnică dumnezeiască este aşa cum o vede Hristos : iubiţi-Mă pe Mine şi Tatăl Meu vă va da tot ce ştie El că aveţi trebuinţă. Chiar dormind voi, mintea v-o ţine dumnezeiască, dacă doriţi cu adevărat, dacă vă sforţaţi.

Îngerii văd cum răspunde Dumnezeu cererii noastre. „Dă-ni-L pe Hristosul Tău". La rândul nostru, şi noi cântăm spunând că ni se vede, însă cât anume ţine această vedere a darului lui Dumnezeu care este continuu cu noi? De îndată ce ieşim din biserică, nu mai gândim cele ale lui Dumnezeu, ci mai degrabă suntem îngrijaţi nu cumva să ne fie grea, primejdioasă, crucea ce-o avem de dus. De exemplu, postul să nu ne apese prea tare. S-au inventat mîncăruri delicioase de post. Când iertăm, ne e teamă să nu ne păgubim. O dată ajunşi în afara zidurilor bisericii nu mai facem efortul de a muta munţii. Doar în biserică, aflându-ne, cerem lui Dumnezeu să ne dea muntele la o parte, ca să găsim comoara.

G. : Mie mi s-a întâmplat un accident cu maşina şi m-am gândit că asta s-a petrecut din pricină că am făcut un canon fără binecuvîntarea preotului de la mine din sat.

Părintele Miron : Oare nu vede Hristos că Îl iubeşti sau nu? Canonul nu se face pentru a câştiga vreun merit sau altceva.

G. : Da, dar treci cu ajutorul lui peste o greutate.

Părintele Miron : Tu te frămânţi dacă să te adresezi preotului ce să faci sau să faci de capul tău. În mod obişnuit, tot ce facem o facem înţeleşi cu Hristos. De ce mai este atunci rugăciunea inimii? Tocmai pentru a ţine legătura continuă cu El. Rugăciunea întreţine încrederea că El veghează asupra vieţii noastre şi, simţindu-L că veghează, nu ne mai temem de nimic, nu ne mai este frică de eventualele piedici ce apar în tendinţa noastră de a asculta. Ce problemă ai avut şi nu ţi-a rezolvat?

G. : Mi-am pus eu singur un canon şi, uite, au apărut necazurile cu maşina.

Părintele Miron: Zici „de aceea am păţit-o eu cu maşina". Dacă faci legătura asta, e vicleşug, crezând tu că Dumnezeu nu are grijă de tine şi au năvălit necazurile din pricina canonului. Oare toţi au fost păcătoşi dintre aceia peste care a căzut turnul Siloanului? Nu.

G. : Bine, dar eu am făcut canon fără binecuvântare, părinte!

Părintele Miron: Ai făcut-o tot cu vicleşug, fără să te simţi dator lui Dumnezeu. „Hai să mă apăr fără avocat, fiindcă şi eu ştiu să mă apăr". Dacă iei binecuvântarea, ea te obligă. Tu ai gândit că poţi şmecheri, „se poate şi fără să mă duc la preot", însă fii atent : să nu faci legătura între ceea ce ţi se întîmplă concomitent cu rugăciunile pe care le săvârşeşti. Dacă L-ai rugat, nu există ca Dumnezeu să nu-ţi răspundă. Poţi fi sigur că El îţi răspunde dacă îi ceri un lucru bun. Tu ceri şi Dumnezeu îţi răspunde imediat. El se sfătuieşte, în cadrul Sfintei Treimi, şi îţi răspunde aşa cum ştie El. Să nu aştepţi, „am făcut atîtea rugăciuni, atîtea metanii, acum trebuie să vină şi răspunsul dorit". Gândind astfel, eşti mişel. La asemenea mişelii şi Mântuitorul spune: „nici Eu nu vă răspund".

Vrei să ştii dacă să continui mai departe canonul. Nu ai decât să ceri binecuvântarea. De altfel, Mântuitorul a zis : Neîncetat vă rugaţi! Deci nu se poate pune problema că ai face ceva de capul tău, deoarece te afli în stare de rugăciune, stare în care, continuu, ne simţim sub oblăduirea Lui.

Răspunsurile există, dar nu le vedem noi. Nu aştept să le văd, nu aştept semne. Tu ai vrut un semn şi anume acela de a nu păţi ceva. „Ai grijă, Doamne, ce faci cu Mine". Dumnezeu ştie de tine, nu e nevoie să-i atragi tu atenţia „ai grijă, Doamne, că eu mă rog, deci să nu-mi faci vreun necaz". Ai cerut în mod întortocheat de la Dumnezeu şi nu ai fost capabil să dibui ajutorul pe care l-ai avut tocmai în necazul tău.

Dumnezeu a vrut să te încerce dacă ştii tu să scoţi ceva bun din ceea ce ţi s-a întâmplat. În lume necazuri veţi avea, dar îndrăzniţi. Dumnezeu ne ajută cum ştie El, nu cum vrem noi. Îmi mai cere câte cineva: „părinte, copilul are examene trei zile. Rugaţi-vă pentru el în aceste trei zile".

Degeaba îi spun că asta o fac toată ziua, să mă rog. „Nu, nu aşa, eu vreau chiar atunci, în cele trei zile şi bineînţeles contracost, fiindcă ştiu că slujbele neplătite nu sunt eficace". Ţine morţiş să o ajute Dumnezeu după „reţeta" ei. Indiferent dacă ştie copilul sau nu, el trebuie să reuşească. Profesorul, însă, trebuie să dea nota pe ceva concret.

Acelaşi lucru şi cu cei ce au proces la Tribunal. Fiecare plăteşte. „Părinte, atunci am proces şi vreau să cîştig". Dar şi celălalt are proces, cel cu care te judeci. Şi el vine la preot. Amândoi, deopotrivă, aşteaptă : cel vinovat să nu fie pedepsit, iar celălalt să i se facă dreptate. Adevărul e ascuns undeva unde nu ştie nimeni.

La fel pe câmpul de luptă. Duşmanul face slujbă să câştige, iar tu să-l câştigi pe el. Unde e adevărul?

Dragul meu, e mare lucru că vii la noi cu problemele acestea, de aceea îmi permit să le discutăm deschis. În concluzie, oriunde te-ai afla, te gândeşti că Dumnezeu ştie ce face. Am atâtea situaţii delicate. De exemplu, vin doi miri să se spovedească. Unul mărturiseşte că a păcătuit înainte de cununie, celălalt însă nu spune, şi eu îi cuminec pe amîndoi, comportându-mă după maniera Mîntuitorului care a zis „să nu mai greşeşti!". Dacă s-a săvârşit un rău, acesta-i neam cu multe altele, e un rău pe care cel ce se mărturiseşte de fapt nu îl ştie spune cum trebuie. Mi se vede la un şir întreg de lucruri săvârşite, lucruri pe care cel în cauză nici nu poate să le înţeleagă. Dacă i le-aş arăta, m-ar judeca că de ce îl acuz pentru nişte lucruri pe care el, în mod sigur, le-a făcut în acelaşi duh cu care l-a făcut şi pe cel mărturisit.

Uneori am fost acuzat că nu-l întreb pe om, la Spovedanie, ce a greşit. Procedez în felul acesta pentru că am convingerea că nu ştie nici omul răspunde. Chiar dacă îmi răspunde, aşa în neştiinţă, eu nu-i pot da îndrumarea trebuincioasă pe baza felului său de a răspunde. Prefer să dau îndrumarea fără să întreb nimic, pentru a ajunge omul în situaţia de-a nu mai greşi. Îi pun în vedere să aibă el grijă să nu mai greşească. Mântuitorul nu a venit să-l distrugă pe păcătos, ci să-l salveze. Mai bine Îl înarmez cu ceea ce are de făcut pentru a nu mai greşi din convingere proprie, nu dintr-o ascultare oarbă. „Nu mai fă aia, nu mai fă aceea". Dacă ajunge să fie convins în sinea lui, el va respecta ceea ce trebuie să respecte. Nimănui nu-i place să-i spui să nu mai facă ceea ce a făcut. Sunt multe de rostuit, tainic, cu fiecare în parte.

Toate clipele să le trăim cu puterea lui Dumnezeu, cu inima lui Hristos. Să nu-L folosim pe Hristos în lucruri ce nu se potrivesc cu dragostea Lui. Cine își recunoaște greșeala fără să-l acuzi tu, cine a înțeles cu adevărat îndrumarea primită, adică pe ce motiv să nu mai greșească, acela își va găsi de unul singur canonul ce-l are de făcut.

A trăi neîmpărtășit cu Hristos este primejdia primejdiilor

Am ales[32] o Evanghelie din cele ale săptămânii ce a trecut în care am găsit niște cutremurătoare imagini despre gândirea Mîntuitorului. Mântuitorul ne atrage atenția că, neîmbogățiți cu El, nu avem viață. Fără Mine nu aveți viață.

Gândul acesta e atât de straşnic exprimat în Sfînta Evanghelie asupra căreia m-am oprit acum încât ar fi păcat să nu o comentăm cuvânt cu cuvânt. Ne cutremură modul insistent prin care Mântuitorul își susține propunerea Sa, aceea de a ne împărtăși cu El pe motiv că fără El suntem goi de viață.

Să ne pătrundem de felul în care vede El primejdia de-a crede omul că poate trăi neîmpărtășit cu Hristos. A trăi neîmpărtășit cu Hristos e o primejdie atât de mare, de se cutremură cerul, este primejdia primejdiilor. A-și permite cineva să-și trăiască viața fără legătura cu Hristos sau neîmpărtășit cu Hristos este răul cel mare care nu se poate exprima în cuvinte. Ne ducem cu gândul la ceea ce a spus Mântuitorul în rugăciunea Sa către Tatăl de la Cina cea de Taină : mi-ai dat stăpînire peste tot trupul, peste omul întreg, ca să le dau viață veșnică. Și aceasta este viața veșnică, să te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis.

Aceasta e viața, să înțeleagă omul cu precizie că, fără Dumnezeu în noi locuind, nu avem rațiunea de-a fi. Nu avem viață fără Hristos care-L aduce pe Tatăl ca viață în noi. Este o pierzare absolută a trăi fără să-i dăm Lui putința de a locui în noi, prin deschiderea cu care-L cerem. Fără El, este întunericul întunericului. Absolutul rău.

Tatăl l-a trimis pe Hristos să dea viață adevărată omului. Or, dacă omul nu primește această viață adevărată, contrazice dragostea lui Dumnezeu prin atitudinea sa de neglijență și indiferentism.

32 Cuvânt ținut pe 1 decembrie 1996.

Avem în Evanghelie o imagine prin care Mântuitorul îşi exprimă zbuciumul şi durerea în faţa eventualului refuz al omului de a-L primi pe El viaţă cu adevărat. Să zăbovim asupra cuvintelor Sale. Cine va sminti pe unul din aceştia mici care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui să i se atârne de gât o piatră de moară şi să fie afundat în adâncul mării. Vă mărturisesc că pentru prima dată m-a atins gravitatea acestei imagini prezentate de Mîntuitorul. Dragostea voastră cu care căutaţi sincer să-L înţelegeţi pe Mântuitorul, aceea m-a silit să citesc mai atent Sfânta Evanghelie şi să-i prind înţelesul cel mai adânc.

Cuvântul lui Hristos numai între prieteni se poate tâlcui

Mântuitorul numai între prieteni s-a putut exprima în larg, din plin, cutezând a-şi spune secretul ce-L are cu Tatăl. De la prieteni se aşteaptă atenţia supremă. Prietenul are dragostea de a te asculta. Numai unor inimi deschise total îşi poate Mîntuitorul încredinţa taina Sa în ce priveşte lămurirea dragostei aduse de la Tatăl ca miez al vieţii noastre.

Am ascultat fiecare cuvânt al Mîntuitorului ca să pot prinde şi să vă servesc sensul lor întreg. Am simţit dintotdeauna că aici Mântuitorul spune ceva de-o importanţă colosală. Dar am trecut mai departe, fiindcă nu m-au silit oamenii să-L citesc pe Mântuitorul până în adâncul adâncului şi pentru asta nu am ajuns nici eu a sesiza accentele puse în cuvintele prin care ne atrage atenţia că fără El nu avem viaţă.

Oricine va sminti pe unul din aceştia mici, adică oricine va fi neglijent faţă de nevoia de a-şi pune toată inima curăţită de alte păreri - aşa cum sunt copiii care aşteaptă de la cei mari totul, nefolosindu-şi părerile personale, deoarece ei se văd neputincioşi şi mici - la dispoziţia Mântuitorului, oricine nu va lua deci în seamă acest lucru şi nu va pune preţ pe vorbele Lui, constituie un rău imens, atât pentru el însuşi, cât şi pentru cei din jur şi mai bine şi-ar lega acela o piatră de moară în jurul grumazului.

Repet, m-am cutremurat în urma atenţiei pe care mi-am impus-o ca să înţeleg de ce a folosit Mântuitorul imaginea asta, cu piatra de moară. Bine de tot să şi-o lege piatra în jurul gâtului ca să nu se dezlege această greutate şi să se arunce în apă. Nu poate scăpa omul de primejdia ce vine asupra lui în cazul în care nu-L acceptă pe Mântuitorul. Fără Hristos,

omul trebuie să se scufunde departe de viaţă, departe de nădejdea de a fi viu. Să se depărteze din mintea lui rezerva că „poate nu-i chiar aşa!".

Să ajungă omul la precizia absolută a valorii Mântuitorului, altfel să se nimicească. Dar, chiar şi aşa nimicit, să se ducă mai în adânc. Chiar şi mort fiind, să fie văzut departe de Dumnezeu. Fără El, viaţa noastră nu este numai de a se spulbera, ci de a se depărta total în fundul întunericului. E aleasă imaginea pietrei grele, legate de gît, pentru a se preciza cât de greu îi cade lui Dumnezeu fapta omului care neglijează propunerea ce i se face de a-şi trăi viaţa numai în El.

Aflându-mă la un înalt grad de atenţie când am citit Evanghelia, am putut prinde grozăvia acestei imagini. Piatra grea de moară să-l ducă departe, unde-i este locul în cazul când nu mă primeşte pe Mine sens şi viaţă a lui. Să fie omul spulberat dacă nu acceptă viaţa cu Hristos.

Mântuitorul n-a voit să se arate că e gata a ne pedepsi. Imaginea nu a prezentat-o ca pe-o ameninţare. Ci s-a folosit de ea ca să-şi exprime zguduirea Lui în faţa situaţiei în care omul nu înţelege câtă minunăţie de bine şi frumos a conceput Dumnezeu în el. Refuzul, negativul acestui adevăr că viaţa noastră cu Dumnezeu e o minune este un dezastru absolut. Ideea de rău absolut o are Mântuitorul despre întunericul în care intră cel ce-şi permite a trăi fără El. Vrea nu să ne sperie, ci să ne mişte inima la vederea mâhnirii ce-o are văzând că-L refuzăm. Nu ştie cum să ne spună durerea Lui şi a Tatălui când noi refuzăm supremul bine.

Sub altă formă, Mântuitorul exprimă aceeaşi idee : de te sminteşte mâna ta sau piciorul tău, taie-le. Mai bine-ţi este să intri în viaţă ciung sau şchiop, decât să ajungi cu ambele mâini sau picioare în gheena, în focul cel nestins, unde viermele lor nu moare şi focul nu se stinge. Mâna care nu face ce-i recomandă Mîntuitorul să facă, piciorul care nu-şi îndeplineşte misiunea de a-l purta pe om unde trebuie să fie şi ochiul care nu te serveşte spre a-L vedea pe Dumnezeu, scoate-le, taie-le, elimină-le. Ca şi cu piatra de moară.

Prin mână se înţelege inima omului. Dumnezeu a pus în ea minuni de sens. Avem abilitatea mâinilor de a interpreta dorinţa inimii, de a mângâia ca Domnul Hristos, de a acorda toată preţuirea. Cu mâna te atingi de obrazul aproapelui. Cu mâna strângi mâna aproapelui exprimându-ţi năduful inimii plină de dragoste. Prin mână se poate concretiza delicateţea simţirii dumnezeieşti din inima omului.

E o minunăţie taina aceasta ce o are mâna de a mângâia, în locul inimii, obrazul aproapelui. Dacă mâna nu-şi împlineşte misiunea de-a interpreta inima plină cu Hristos, nu are sens de-a fi. La fel nu are sens piciorul când el nu te ajută să fii prezent în anumite situaţii faţă de care trebuie să iei atitudine cu Hristos.

Credeţi că Mântuitorul are în minte imaginea pedepsei, dorind tăierea mâinilor sau a picioarelor? Nu la pedeapsă se gândeşte El. Ci la aşteptarea pe care-o are Dumnezeu de la noi să ne folosim cum se cuvine de mâini, ochi, picioare. Să ne pătrundă, ca pe Dumnezeu, durerea pentru acest rău săvârşit de om, rău care-l va duce în gheena. „Gheena" , ca şi „fundul mării", este imaginea răului absolut, pe care trebuie să-l cunoască şi să-l guste omul pentru a-şi da seama ce rău îi face lui Dumnezeu când nu îşi foloseşte înzestrarea.

Omul, aşa să şi-l cunoască răul în care cade şi aşa să-l vadă în proporţiile lui catastrofale, cum Îl vede Dumnezeu. Omul trebuie să-şi câştige încrederea în precizia cu care Mântuitorul vede şi înţelege răul, ca să-l evite şi să nu ajungă în gheena focului nestins. Adică acolo unde se consumă nimicnicia oricui concepe a trăi fără Dumnezeu.

Răul acesta pe care-l face omul nu-i o teorie, ci o realitate dureroasă pentru Dumnezeu. Mântuitorul pune accentul pe faptul că există răul absolut pe care omul îl face când refuză dragostea lui Dumnezeu. Ideea acestui rău absolut este exprimată de focul nestins, care desăvârşeşte ceea ce desăvârşeşte şi piatra de moară ducându-l pe om în adâncul adâncului. Focul îl face veşnic pe omul fără Dumnezeu, dar el va fi lipsit, propriu-zis, de viaţa veşnică.

Viaţa veşnică este o realitate în gândul lui Dumnezeu pregătită omului, realitate pe care o ţine în păstrare până la momentul potrivit, când dovedim că o meritäm, precum ţine mama ascuns pachetul cu daruri la Sfântul Nicolae sau de Moş Crăciun. Tot aşa, deţine şi eventualitatea când nu ne poate oferi darul. Eventualitatea aceasta este ca un rău absolut, ce durează : viermele lor nu moare, nu încetează a muşca.Trebuie să o pipăim, imaginea aceasta, viermele însemnând ceva care, într-un întuneric absolut, roade ceea ce focul consumă. Viermele scoate în evidenţă vina pentru care s-a ajuns la acest rău. „Viermele lor", adică multele motive pe care le are Dumnezeu de a vedea răul ce-l paşte pe om când Îl refuză.

De ce foloseşte pluralul, acest „lor"? Când a vindecat pe îndrăcit, Mântuitorul a întrebat duhul necurat: cum te cheamă? Care e numele tău? Răspunsul a fost : legiune, pentru că suntem mulţi care contribuim în lucrarea noastră din inima omului. „Suntem mulţi", adică din multe puncte de vedere e rău, răul sesizat de Mîntuitorul. Răul e mai mult decât se poate spune. Numai Dumnezeu vede gravitatea răului, care are multe feţe. Câte şi câte consecinţe de rău are o viaţă netrăită cu El! Sunt atâtea laturi, atâtea aspecte ale imaginii răului, de care Dumnezeu atrage atenţia să ne ferim. Căci fiecare (om) va fi sărat cu foc după cum orice jertfă va fi sărată cu sare. Bună este sarea. Dacă însă sarea îşi pierde puterea, cu ce o veţi drege? Aveţi sare întru voi şi trăiţi în pace unii cu alţii. Fiecare om, deci suntem şi noi incluşi, e dator personal să-i răspundă lui Hristos, Care personal îi umple inima cu valoarea propriei Lui vieţi.

Pe Hristos Îl interesează fiecare om în parte. Mi-ai dat stăpînire peste tot trupul. Adică peste fiecare în parte. Dumnezeu arde de îngrijorare pentru ce fac eu personal. Se uită ca mama spre copilul ce se naşte, întrebându-se : „e întreg, oare?" Apoi, când creşte, „oare poate merge, poate vorbi?" E cu ochii pe copil, în toată clipa, pentru că îi ştie valoarea şi-i este teamă să nu se piardă.

Dragostea lui Dumnezeu e atât de atentă! Continuu atentă. De aceea zice : privegheaţi neîncetat! Uitaţi-vă la atenţia ce-o am, împreună cu Tatăl, la voi! Daţi-vă seama de atenţia aceasta.

Fiecare se va săra. Sarea e de neînlocuit. Aveţi nevoie de sare, şi sare aveţi, numai s-o luaţi în considerare. Eu sunt sarea care vă sărează inima voastră, a ucenicilor, pentru ca, astfel îndulcită de sensul şi valoarea ce i le dau, să poată hrăni şi mîngîia pe oricine. Dacă sarea nu-şi împlineşte misiunea şi nu ajunge la inima omului pentru a fi simţită ca sens absolut al ei, în conformitate cu Dumnezeu, în locul său nu se poate pune altceva.

Numai Mântuitorul e de a-i oferi inimii omenești sensul, frumusețea și rostul ei adevărat

Inima omului nu poate fi înșelată a se umple cu altceva. Ne legăm de atâtea lucruri. „Am multe bogății, suflete, îndulcește-te, trăiește-ți clipa! Ce vezi cu ochii gustă acum, nu te bizui pe altceva". Așa sună înșelăciunea răului din om, de se amăgește, bietul, că-și poate împăca inima cu altă odihnă decât cea pe care o dăruiește Mântuitorul.

Să nu ne înșelăm. Numai Hristos dă inimii sensul ei adevărat. Nu se poate înlocui cu nimic Hristos din inima omului. Nici cu sănătate, nici cu avere, nici cu laude. Nimic nu poate înlocui inima omului, cea care are rațiunea de a fi numai încărcată integral cu Hristos. Jertfa ce-o face omul în ascultare de Dumnezeu, de a-și pune inima la dispoziția lui Dumnezeu, este o greutate doar în aparență. Mântuitorul, în pilda tânărului bogat, spune : ce e cu neputință oamenilor, e cu putință la Dumnezeu. Altfel spus, oamenilor li se pare greu să mă ia numai pe Mine ca bătaie a inimii, dar dacă mă iau pe Mine în această inimă care se încurajează a se jertfi voii lui Dumnezeu, atunci nu le va mai părea rău de nimic. O inimă ce se umple cu duhul dragostei lui Hristos nu mai găsește greul în nimic.

Jugul Meu e bun și sarcina Mea ușoară. I-a zis „jug" deoarece intri cu toată forța, ca într-un jug, în pretenția Mântuitorului de a-L asculta pe Dumnezeu ca El. Să asculte, cu Mine împreună, fiindcă numai Eu știu minunea dragostei Lui. Când Îl știu pe Tatăl, care m-a trimis să dau viață oamenilor, mă pun întreg la dispoziția Lui. Dacă dragostea Tatălui există în inima voastră, nu mai pare greu absolut nimic. Prețul dragostei, ce trebuie să fie în inima omului, nu are termen de comparație. Sarcina Mea e ușoară.

Care e sarcina? Misiunea de a da oamenilor viață. A pus-o Tatăl pe umerii Lui. Și Mîntuitorul s-a rugat în ceasul morții Sale : de e posibil, ia de la Mine această sarcină, această greutate a dragostei Tale pentru oameni, ce mi-ai dat-o ca să le-o tâlcuiesc Eu. Mi-e greu, Părinte, să exprim uriașa Ta dragoste, atât de frumoasă! Se temea nu de dureri, ci de eventuala greșeală de a nu o înțelege până la capăt marea taină a dragostei, dată Lui în primire spre a o pune în inima oamenilor. Fie voia Ta.

Nu e altceva care să intre în inima omului decât numai voia Ta. Inima omului este numai pentru voia Ta.

Cu această înțelegere a putut El să-și dea sufletul pe cruce. Sarcina e ușoară, omule, când o porți cu Mine, căci Eu citesc în ea dragostea lui Dumnezeu. Dacă înțeleg dragostea lui Dumnezeu, nu-mi mai este grea, nu mai am ce discuta și plânge. Aceasta e sarea cu care se sărează jertfa. Gândul de a te dărui voii lui Dumnezeu se sărează cu punctul de vedere al Mîntuitorului din care vede El dragostea lui Dumnezeu față de noi. Când Îl înțeleg pe Dumnezeu prin Hristos cum mă iubește, asta îmi ia greutatea sarcinii. Sarea o aveți între voi. Mă aveți pe Mine cu care să vă sărați inima. Să vă sărați inima cu gustul vieții, așa cum mi-am sărat-o Eu cu dragostea Tatălui.

Revin la piatra de moară și la focul nestins. Răul e o realitate care ne pândește pe fiecare și face durere absolută lui Dumnezeu. Oare nu ne pare rău să sufere Dumnezeu atâta pentru neglijența noastră? Omul fără dragostea lui Dumnezeu este de a nu ști ce să faci cu el, atâta rău aduce în lume când refuză legătura perfectă, absolută cu Hristos. Când nu se împărtășește cu Hristos, însușindu-și bucuria lui Dumnezeu ce-o are pentru omul dornic a se împărtăși cu El. Bucuria Mea să fie în ei, să-ți înțeleagă și ei bucuria, Părinte. Voi fi inimă în ei pentru asta.

Acest lucru simțindu-l ca niciodată, am dorit să vi-l comunic. Este și aici o piatră de încercare : cât de disponibilă e, oare, inima celor care m-au rugat să citesc bine și atent punctul de vedere al Mîntuitorului din Evanghelie, cât de sinceră le-a fost rugămintea, ca nu cumva să se trezească a nu mai avea răbdare să aștepte până la capăt, pentru a afla tot, tot ce li se spune. Se poate întâmpla ca, doritori fiind ei la început când li se spune voia lui Dumnezeu, să sfârșească prin a deveni nerăbdători a mai asculta vorbindu-se despre precizia cu care Mântuitorul așteaptă de la noi să-L înțelegem. Poate nu mai au acel simț prin care să-și dea seama că, precizia dumnezeiască cu care Mîntuitorul ne comunică ceea ce ne comunică, trebuie s-o avem și noi ascultându-L cu aceeași râvnă pentru a afla exact care-i dragostea lui Dumnezeu, căci din ea suntem plămădiți.

Dacă nu o înțelegem exact, noi nu suntem. Și de aceea e oribil cînd omul ascultă până la un loc și apoi renunță, părându-i-se că prea mult îl bați la cap cu dragostea lui Dumnezeu. Cum spunea cineva, mai de

mult, despre mine : „părintele bate monedă numai şi numai pe dragoste, m-am săturat". Cât s-a zbuciumat Mântuitorul în faţa morţii, nu care cumva să nu poată dovedi deplin dragostea Tatălui... Tot aşa preotul se zbate o viaţă întreagă, cutremurat nu cumva să nu-L fi putut exprima pe Mântuitorul. Să nu fi putut pipăi sensul şi precizia cuvintelor Sale. Cine rabdă până la sfârşit să le vorbesc despre dragostea Tatălui şi să le-o arăt, aceia se vor mântui. Cine rabdă până la sfârşit ca să le tot spun despre această precizie a valorii noastre care este numai cu Hristos, aceia vor obţine ceea ce doresc. Mântuirea. Altfel cădem în greşeală toţi.

De câte ori m-au solicitat să le spun. Dar n-au mai avut răbdare să afle până la capăt tot sensul pe care m-au rugat să-l culeg din Evanghelie. Poate nu-şi dau seama cât mă consumă acest lucru. Nu înţeleg cât mă munceşte pe mine teama ca nu cumva să fiu incapabil de-a exprima totul. Nu au sensibilitate pentru zbuciumul meu. De altfel, ca şi credincioşii din biserică, în general, care nu văd zbuciumul preotului care se chinuie să-şi facă datoria în faţa oamenilor, neavând habar de situaţia în care se găseşte el, câteodată, că mai bine de n-ar fi fost - aşa simte, amărâtul - decât să ştie ce vrea Dumnezeu de la noi şi să nu poată interpreta minunea aceasta oamenilor neatenţi. Ca atare, fericit este cel ce va răbda până la sfârşit, ascultându-L cu toată inima pe Hristos, cum se zbuciumă El răstignindu-Se pe cruce ca să aprindă în noi propria Lui dragoste. Focul adus de la Tatăl spre a-l aprinde în inimile noastre. Stai lângă flăcăruia aceea mică, vezi că prinde legătura cu materialul ce-l pui să se aprindă şi te uiţi ca să vezi cu precizie dacă s-a aprins sau nu. Cât de atent eşti să nu se stingă. În cazul în care s-a întîmplat totuşi ceva şi flacăra nu a avut efect să aprindă lemnuţele acelea, e aşa de trist... Şi trebuie să aprinzi de la capăt.

Nădăjduiesc că, poate nu în deşert, m-am încumetat a crede că sunteţi dornici, cu adevărat, de a afla ultimul sens al cuvintelor Mântuitorului, pentru a-l prinde şi a vă folosi de el în toate momentele vieţii.

Fiecare trebuie[33] să se străduiască în a-şi da singur răspuns la propunerile ce i se fac, tainic, din partea lui Dumnezeu. Dacă Îl urmez sau nu, aici tu decizi. Ne gândim la supremul gest al Mântuitorului în faţa

33 Cuvânt ţinut pe 22 februarie 1997. Pare a fi un răspuns dat unui potenţial candidat la preoţie (n.n)

Crucii, când zice: dacă se poate, treacă de la Mine paharul acesta, dar nu după cum vreau Eu, ci după voia Ta. O atitudine care, iată, îți arată ce trebuie să faci.

Mântuitorul singur își pune la punct eventuala ezitare. Singur se confruntă, într-o tăcere totală, fiindcă nu i-a răspuns nimeni. Cursiv, după cum relatează Evanghelia, fără întrerupere, El își constată și-și corectează atitudinea fără atâta consult cu alții, cum fac oamenii alergând zăpăciți încoace încolo cu întrebarea „acum, ce mă fac?" Nu ne interesează „ispitele", fiecare se scuză în mod periculos cu „n-am putut, a fost o ispită grea pe mine". Prin ele, prin încercări, ne studiem pe noi înșine, foarte atenți fiind, ca pentru ne menține echilibrul, să nu ieșim din mentalitatea care ni s-a propus.

„Tatăl nostru" este rugăciunea în care, împreună cu noi, Mântuitorul zice: Tatăl nostru Carele ești în ceruri ... Împreună cu El simțim punându-se problema împlinirii a ceea ce știm că se așteaptă de la noi. Act după act, gând după gând, să constituie tot atâtea momente de atenție la reacția ce-o simțim față de cerințele Lui. Pe care ni le îmbie, nu ni le impune. Trebuie să ajungem în fiece moment să fim de aceiași părere cu Mântuitorul. În fiecare clipă, mintea lucrând neîncetat, se confruntă, în ea însăși, cu Izvorul vieții. Și, în confruntarea aceasta, avem grijă să nu luăm singuri inițiativele.

Să ne simțim împreună cu El. Să ne uităm la Mântuitorul cum se situează pe Sine în aceeași poziție de echilibru a ascultării de Dumnezeu, alături de noi. Mă dezbrac de mine însumi și mă îmbrac în voia Lui, în El. Și, împreună cu El, nu mai simțim izbeliștile. Nu le mai colorăm cu nimic. Pur și simplu, nu ne mai ocupăm de ele, ci de răspunsul nostru, verificându-ne dacă suntem pe-un gând și pe-o simțire cu Mântuitorul în întâmpinarea a ceea ce vine peste noi. Nu la ce și la cine mă lovește sunt atent, ci la Cine răspunde împreună cu mine greului situației respective. Voi cu Mine sunteți parteneri și atunci pe noi nu ne mai preocupă altceva, decât să nu mai ieșim din acest parteneriat. Ne măsurăm singuri atenția. Doar ni se spune atât de limpede, „privegheați neîncetat", „uitați-vă la Mine".

Dacă ne uităm neîncetat la El, cum și în ce fel să ne mai plângem că nu avem ce vedea? Noi suntem cu ochii pe El nu în afara

noastră, ci înlăuntru, tot timpul spre El, atenţi a ne regăsi, în noi înşine, cu El împreună.

Vis-à-vis de pilda fiului risipitor, şi-a venit în fire, adică s-a uitat în propria-i inimă şi a găsit-o pustie, s-a surprins singur. Atunci degrabă s-a sculat şi s-a dus la Tatăl său. Tatăl nostru. Iată nevoia de a se lega omul de Cel ce ne-a garantat că nu ne părăseşte. Te legi imediat, nu-i cazul să mai aştepţi. E un lucru foarte delicat.

Am avut un caz al unei femei căreia i se fura una-alta din grădină de către un vecin pe care-l cunoaşte, ştie că el este făptaşul. Răspunsul dumnezeiesc ar fi: celui care-ţi cere haina, dă-i şi cămaşa. Dă-i tot, fiindcă nu vei fi în pagubă dacă apreciezi valoarea vieţii. Atunci nu mai încape-n tine nici un alt gând decât să rămâi în Cel ce-ţi zice „Eu sunt viaţa".

E mare lucrul acesta. Pe lângă asta, ţi se mai spune şi să o faci cu dragoste nu aşa, oricum. Aşa de adânc ni se propune, încât avându-le noi astea, real, în noi, nu ne-ar mai lipsi nimic, măcar de ne-ar lipsi totul. La vârful acestei desăvârşiri ne duce propunerea Mântuitorului, asumată şi transpusă în faptă.

Cât despre intrarea în preoţie, acolo sunt în toată clipa momente de apel tainic către suflet, pentru a te simţi gândind în tonul Mântuitorului, Care vede taina Tatălui şi se predă ei: Eu Mă sfinţesc pe Mine Însumi întru a Te prezenta pe Tine Părinte ca viaţă a oamenilor, să se sfinţească şi ei în acest înţeles. Ne cere ca, aşa cum decurge dialogul pe care-l are El cu sine, Tatăl fiind în sinea Lui, tot aşa, la aceeaşi înălţime să fie şi dialogul nostru cu noi înşine, cu Dumnezeu din sinea noastră, după cum s-a rugat pentru noi Mântuitorul ca şi ei să stea de vorbă cu Tine, Părinte, cum stăm Noi doi, unul cu altul. Aceasta-i problema preoţiei.

Mântuitorul face apel la o anume probă de înaltă simţire. Dacă veniţi cu Mine, e bine, dar să ţineţi cont că Eu nu am unde să plec capul decât în braţele Tatălui Meu. Dacă puteţi accepta asta, atunci veniţi cu Mine! Iată problema cea mare. Cel mai mic dintre fii i-a cerut Tatălui, e vorba de fiul risipitor: dă-mi partea mea de avere, căci vreau să plec. Tatăl i-a dat-o. Se dădea de fapt pe sine. „Partea" aceea era el. Fiul dorea să se izoleze, să se rupă de Tatăl, de adevărata sa avuţie, tânjind după averea care e partea vizibilă a vieţii. Fiul cel mic nu şi-a dat seama că a primit chiar pe Tatăl.

Când şi-a venit în sine, a lăsat totul şi a alergat la el. În tot momentul când îţi iei „partea", să-ţi vii în fire, să vezi că de unul singur nu poţi hotărî ce să faci cu darul vieţii. Noi nu avem nimic care-ar putea fi al nostru. Totul e dăruit. Şi trebuie să avem grijă ce facem cu acest dar. Să nu uzăm de el după pofta inimii, risipind valorile şi irosindu-le, ci să ne sfătuim cu Dăruitorul din sinea noastră, cu Cel ce ne aşteaptă să ne venim în fire. Şi să-L vedem pe El pricină şi motivaţie a tot ce suntem şi avem.

Să-ţi vii în fire cu pornirea spre preoţie şi să nu ne mai întrebăm în dreapta şi în stânga: „ce vom face?" E nevoie de o inteligenţă chibzuită şi de o fermă încadrare în conduita Mântuitorului. Iată, Eu sunt blând şi smerit cu inima. E cazul a te gândi stăruitor la cuvintele Lui şi a te pune, deplin, în acord cu El. Nimic nu fac şi nu voi gândi singur, ci cu El şi ca El, acesta să-ţi fie motto-ul vieţii!

Părintele Miron : Sfânta Biserică şi-a ales o rânduială pentru toate problemele. Aşa avem şi pentru duminica aceasta a sutaşului. Înţelegem în ce fel Sfintele Evanghelii din săptămâna trecută au fost aliniate, spre lămurirea mai clară a problemei de azi. Aş dori să-mi spuneti voi, fiecare, cu ce anume aţi rămas, ce aţi înteles din Evanghelia citită astăzi.

Un teolog : Eu văd o scenă de întâlnire între un om care era iudeu şi Hristos. De fapt, întâlnirea noastră cu Hristos. Mântuitorul face o remarcă : „Nici în poporul iudeu nu am găsit atâta credinţă".

Părintele Miron : Deci, ce a voit să spună Mântuitorul? Că a remarcat în acest om un surprinzător simţ al atenţiei la prezenţa lui Dumnezeu între oameni. Omul acesta, care nu făcea parte din poporul iudeilor, a fost remarcat ca unul ce s-a dovedit, prin comportamentul lui, tocmai după gândul Mântuitorului. A fost atent la EL. A dat dovada unei atentii pe care Mântuitorul nu a văzut-o la iudeii ce făceau şcoală, în această privinţă. Ei, care învăţau a fi atenţi la Dumnezeu, în respectarea legilor Lui, nu s-au dovedit atât de atenţi ca sutaşul roman. Sutaşul, cu un simţ anume al său, un simţ ce-l posedăm toţi, însă nu-l folosim cum trebuie, a sesizat prezenţa lui Dumnezeu între oameni.

Mântuitorul a venit între oameni cu gândul de a le atrage atenţia că Dumnezeu e cu noi. Că viaţa noastră e dependentă de Dumnezeu. A şi spus la sfârşit : aceasta am săvârşit Părinte, le-am făcut cunoscut oamenilor că Tu eşti viaţa lor, pe care mi-ai dat-o Mie să le-o dau. Aşa s-a rugat El în spovedania de la Cina cea de Taină. Părinte, ce mi-ai dat Mie să fac, am făcut şi o voi mai face după Înviere, adică le voi mai face cunoscut că Tu eşti viaţa lor şi că această viaţa a lor constă, în adevăratul ei înţeles, în a avea dragostea Ta, Părinte, lucru pentru care Eu voi fi în ei, ca să Te cunoască pe Tine izvor al vieţii, iubire, raţiune de-a fi. Pentru a te cunoaşte pe Tine, drept iubire, Eu voi fi iubirea Ta, în ei. De la oameni se aşteaptă să Mă creadă pe Mine că vin de la Tine, cu viaţa pe care le-o dau lor. Ei trebuie să se lămurească. Să ştie că au viaţa de la Tine.

Mântuitorul s-a bucurat de atenţia acestui om, sutaşul, care a crezut cum n-au ştiut să creadă ceilalţi, deşi iudei fiind, că Dumnezeu este temeiul vieţii. Un om neşcolit, care ştie totuşi să-L aştepte pe Mântuitorul. Zi numai un cuvânt şi sluga mea se va vindeca! Dacă omul acesta a fost în stare să-şi lămurească atât de clar starea sufletească... Inima omenească, cu simţământul ei de încredere în Dumnezeu, a dovedit prin asta că se află tocmai în duhul a ceea ce aşteptă Dumnezeu de la om. Dumnezeu aşteaptă să-L recunoaştem pe ca dătător al vieţii.

Sutaşul a recunoscut dintr-o dată că Dumnezeu e viaţa. Acest lucru l-a impresionat pe Mântuitorul, felul cum reacţionează sutaşul în momentul întâlnirii cu Dumnezeu.

D. : Argumentarea sutaşului este de luat aminte şi ea: „că şi eu spun celor mai de jos „fă" şi ei fac. Şi Tu poţi spune „fă" şi se va face". Pune accentul pe persoană, pe duhul omului, care-i iubire, nu pe Lege.

Părintele M. : Da, ostaşul a văzut persoana, duhul omului, duhul persoanei, adică iubirea, nu ca iudeii, Legea. În Hristos, sutaşul a văzut persoana. A văzut concentrat ceea ce trebuie să vadă omul în Dumnezeu, dragostea îndreptată spre oameni. Asta-i persoana, propriu-zis.

Te felicit pentru această sugestie şi mă felicit şi pe mine că te-am provocat să o faci. „Zi numai un cuvânt, Doamne". A recunoscut în Mântuitorul dragostea, lucru ce nu l-au făcut iudeii. Nu i-au recunoscut dragostea.

E foarte important să recunoști pe Hristos ca dragostea în persoană, dragoste lucrătoare de viață, adusă de la Tatăl

Tatăl mă iubește pe Mine și Eu vă iubesc pe voi cu iubirea Tatălui. Acest om nepregătit sesizează taina dragostei Lui. Nu degeaba s-a uimit Mântuitorul, bucurându-se de felul în care acest om Îl vedea pe Dumnezeu ca dragoste întrupată, dragoste lucrătoare. De fapt, dragostea numai lucrătoare se poate concepe. Adică, punându-se imediat în aplicare. Și aplicarea dragostei o face persoana, care cunoaște valoarea a ce iubește. Dumnezeu cunoaște valoarea noastră, a celor pe care-i iubește.

R. : Faptul că sutașul a cerut ceva pentru slujitorul lui, pentru un rob, deci pentru un om de condiție inferioară, cum era socotit pe atunci, înseamnă că a avut dragoste. Ștergând diferența între oameni, s-a mărturisit a fi un adevărat urmaș al lui Hristos. Ca și Mântuitorul, i-a acordat slugii aceeași valoare.

Părintele M. : Mântuitorul apreciază că sutașul înțelege și cunoaște valoarea robului ca El. Sunt minunate toate câte le-ați observat.

L. : Există în acest ofițer un duh al iubirii mai pronunțat decât la alții, el care trăia într-un duh al legii unde se poruncește: fă una, fă alta. Cu acest duh al iubirii s-a interesat de subalternul său. Și mai ales, având acest duh al iubirii, l-a putut recunoaste pe Mântuitorul, iubirea personificată, care iubea din iubire, nu din disciplină.

Părintele Miron : Da, ofițerul nu ar fi putut recunoaște duhul iubirii Mântuitorului dacă nu l-ar fi pipăit, dacă nu l-ar fi avut în el însuși, ceea ce înseamnă că sutașul se declară, se demască de fapt ca având în adâncul ființei sale tocmai calitatea pe care Dumnezeu a pus-o în om când i-a dat suflet. „Să facem pe om după chipul și asemănarea noastră". Omul are în fundamentul structurii lui pipăitul a ceea ce numim noi dragoste. Are însușirea lui Dumnezeu.

Dumnezeu e dragoste iar omul e alcătuit după chipul și asemănarea Lui, cu fond de simțire perfectă a dragostei

Această simțire a fixat-o Dumnezeu în om exact în felul în care o are El Însuși dragostea. Acest simț al sutașului s-a dovedit că este semnul asemănării noastre cu Dumnezeu. Și l-a surprins pe Mântuitorul faptul că a ieșit la iveală tocmai ceea ce a și voit Dumnezeu să iasă la vedere. Eu v-am dat taina dragostei, să vă folosiți și să ascultați de ea, de Mine adică, în ceea ce aveți de făcut pentru oameni. Căci ascultând de Mine, ascultați de dragostea Mea. Și astfel, ceea ce veți face, o veți face cu dragoste și simț de gingașă răspundere.

Omul, când se raportează la om, trebuie să se raporteze cu dragoste după fondul de simțire ce-l posedă, funciar, de la Dumnezeu, prin însăși actul creației. Mântuitorul a fost surprins de femeia cananeeancă când i-a spus că „și câinii mănâncă din fărâmiturile de la masa stăpânilor". Răspunsul Îl știm : mare e credința ta! Mare e simțul tău! Ea a sesizat că Dumnezeu e dragoste, lucru ce nu l-ar fi putut face dacă nu ar fi avut fondul de bun simț cu ajutorul căruia L-a apreciat pe Mântuitorul. Exact același lucru ca și în cazul sutașului.

Minunate lucruri ies la iveală. Și iată că Dumnezeu se face cunoscut prin aceste surprinzătoare țâșniri de înțelesuri, ce răsar din inimile noastre simțitoare la taina lui Dumnezeu. Dacă grăim în jurul tainei lui Dumnezeu, apoi din adâncul nostru răzbat lumini de minunată înțelegere. Dumnezeu nu a rostit ceea ce a rostit din citite, ci numai dintr-o adânc de reală trăire a scos vorbele Sale.

Iată cât de mare lucru este să nu neglijăm problema aceasta, ci să stăm temeinic pe gânduri și să comentăm împreună, pentru a pipăi gândul lui Dumnezeu cu care El ne vorbește în toate zilele. Noi, preoții, Îl citim pe Dumnezeu, în frumusețea Lui, din Sfintele Evanghelii.

M. : Sutașul a fost următor al lui Hristos. El L-a trăit, de aceea L-a recunoscut, dându-i-se posibilitatea aceasta.

Părintele M. : Fiecărui om i s-a dat posibilitatea de a face binele, însă omul nu umblă la propria comoară.

M. : Sutaşul a făcut-o, pentru că i s-a dat.

Părintele M. : Vrei să spui că a acţionat în virtutea dotării sale? Cu alte cuvinte, nu îţi este prea limpede care-i partea, contribuţia lui, nu-i aşa?

Sutaşul s-a lăsat lucrat de Dumnezeu. Şi-a dat drumul şi a folosit ceea ce i s-a dat. Dar el s-a smerit, arătând că ceea ce are, de la Dumnezeu are. Nu l-a forţat nimeni, nici dinlăuntru, nici din afară. El deţinea pur şi simplu fondul, posibilitatea de a pipăi adevărul, cu un fel de simţ „clinic". Iartă-mă că fac uz de un termen medical, adecvat meseriei tale. E o taină. Îmi permit, aici, o referire la rugăciunea inimii, rugăciune de adresare către Dumnezeu cu încredere deplină. În urma acestei adresări, Dumnezeu răspunde prompt. Îşi afirmă Taina Lui îndată ce a fost provocată.

Sutaşul l-a provocat pe Mântuitorul. „Zi numai cu cuvântul şi se va face". Iar Mântuitorul, mai departe, făptuieşte, arătându-ne că, dacă ne atingem de EL cu simţul pe care-l avem de a-L sesiza ca viaţă, atunci El răspunde în maniera în care a înţeles sutaşul că răspunde Dumnezeu. „Zi numai un cuvânt". Aşa cum a înţeles sutaşul, aşa a înţeles şi Mântuitorul că se poate lucra.

Pe mine m-a interesat să aplic constatările noastre la rugăciunea inimii pe care Mântuitorul recomandă să o avem neîncetat. Permanent să fim cu atenţia la „privegheaţi neîncetat şi vă rugaţi".

De ce să privegheaţi neîncetat? Pentru a sesiza o realitate, care, vă este vouă firească, aceea de a mă avea pe Mine în voi izvor al vieţii. Pe Mine împreună cu Tatăl. Aveţi acest izvor şi nu ştiţi că Îl aveţi, ci vă plângeţi de toate cele, când iată, chiar în inima voastră deţineţi leacul, posibilitatea de împlinire pentru ceea ce vă plângeţi. Şi ne ducem cu mintea la problema Sfintei Liturghii ca împărtăşire a noastră cu viaţă de la Dumnezeu, fără de care noi nu suntem vii.

În Sfânta Liturghie, prin preotul care din lucrarea Sfântului Duh este înzestrat cu împlinirea gândului lui Dumnezeu ce-l are pentru oameni, gândul lui Dumnezeu fiind de a-L recunoaşte noi drept viaţă, se cere: „Părinte, trimite pe Duhul Tău cel Sfânt şi fă pâinea aceasta trupul Hristosului Tău, iar ceea ce este în potirul acesta, sângele Hristosului Tău, ca să ne împărtăşim şi să ne înnoim viaţa, să o fortificăm, punând-o mai temeinic în valoare pentru a se vădi că numai Hristos e viaţa noastră"

A şi spus Mântuitorul la Cina cea de Taină : Eu sunt viaţă în voi. Credincioşii cred, toţi, că de la El avem viaţă. Această credinţă şi-o dovedesc în Taina Sfintei Spovedanii, unde-şi iau angajamentul că se dezleagă de ei şi-şi însuşesc, drept inimă, pe Hristos, Cel Care în exclusivitate este inimă ascultătoare de Dumnezeu. Inimă veritabilă. Inima ce primeşte şi viază prin dragostea lui Dumnezeu, aceea e inimă veritabilă. Zice preotul, în numele credincioşilor : „trimite Duhul Tău cel Sfânt să facă pâinea aceasta ...", pâinea reprezentând fiinţa oamenilor din biserică, oameni ce vor să-şi schimbe inima cu a lui Hristos. „Ne rugăm şi ne cucerim" cum s-a cucerit sutaşul pe sine şi s-a smerit, recunoscând că el nu este nimic fără Hristos pe care l-a întâlnit. S-a cucerit pe sine, conştient că nu de la el are putinţa de-a ajuta pe semenul său, ci are această putere de la Dumnezeu. Cu acel simţ al iubirii lui Dumnezeu preţuieşte totul. De la El are completarea vieţii sau perfecţionarea ei. Şi, conştientizând acestea, s-a cucerit. Noi ne-am cucerit recunoscând că viaţa noastră nu-i valabilă fără Hristos. Ne cucerim pe noi şi ne învingem pentru a nu ne mai închipui vreodată că părelnica noastră viaţă e cea valabilă.

Viaţa mea să devină a Hristosului Tău, adică dragostea Ta, pusă în lucrare, Doamne. Ne rugăm Ţie, schimbă inima noastră cu a Hristosului Tău ca să devină ascultătoare de Tine şi deplin-înţelegătoare a dragostei, încât să se poată inima comporta ca Tine. Pentru a se putea inima comporta ca Tine, Părinte, avem nevoie de Hristos, care reprezintă această dragoste.

După ce s-a rostit rugăciunea, preotul, cu Agneţul în mână, deja tremură de grijă, văzând prin credinţă ce are în mâinile lui. Pe Hristos. Cu frică, împărtăşeşte apoi pe credincioşi, din ceea ce-a primit el, direct, de îndată ce a făcut rugăciunea. O dată cu rugăciunea, a primit şi răspunsul lui Dumnezeu, aşa cum a intuit sutaşul că se petrec lucrurile între om şi Dumnezeu „Tu zii numai un cuvânt şi se va face". Aşa crede şi preotul, cu prescura în mână, când cere de la Dumnezeu sfinţirea Darurilor. El cere şi imediat are în mâini lucrarea lui Dumezeu, împlinită, dragostea Lui dovedită, fapt pentru care preotul se umple de simţul mulţumirii şi al recunoştinţei în faţa achiziţiei primite atât de prompt de la Dumnezeu. Numai un cuvânt i-a spus lui Dumnezeu, în Care se încrede total, şi răspunsul Îl are neîntârziat...

În drum spre altar[34]

Cum floarea adună în inima ei
dulceața pământului
topită-n secretul razei de soare,
prețiosul nectar,
Crainicul Mirelui, adesea cătând
portița'ncrustată,
pragul străvechi al sfintei grădini,
cu îngeri slujelnic,
așa-l socotesc, o gingașe floare
cu fața spre soare,
în inima căreia primăverile
strâng necontenit
picurii noi ai dulcei miresme
viața din ceriu.
Căci sfântul lăcaș, bogăție de rosturi,
adânc de înțelesuri,
cupolă cu îngeri, naos cu oameni,
altar și icoane,
în necontenita și sfânta sa slujbă,
aprinde mereu
secretul cel mare al vieții creștine
cu Dumnezeu.
Inima bună a slugii sfințite,
gătită'n silințe
fără de număr, curate și sfinte,
cu har miruită,
bine sbicită ca iasca cea bună,
de-ocară spălată,
ca floarea se face; s'aprinde ușor
în Lumina cea lină.
Iată-l pe omul cu sacrul destin,
sfielnic intrând
sub sfântă cupolă cu îngeri în poală,

34 Poezie publicată în *Telegraful Român*, redactor prof. dr. Nicolae Mladin, Sibiu.

slujind pe pământ
Celui Prea Înalt şi parcă spunând
cu toţii'ntr-un gînd:
„de pământ e aproape, foarte aproape, tot cerul".
În vârful cupolei din inima bună
a slugii sfinţite,
pecete se prinde, icoană slăvită:
Pantocratorul.
Iară pe stâlpii sfinţitei cupole
din inima Lui,
scriitori cei patru, pe stâlpii credinţei
în grabă înscriu
şi fără oprire'ntăresc mărturia
vestirii pea bune.
Cutezând mai departe spre sfântul altar,
mai mult ca oricine,
iconostasul păstorul Îl simte hotar
între cer şi pământ,
care-i şopteşte: „Preasfântul te-aşteaptă,
prea dulce,
după podoaba cu vițe'nflorită,
grijeşte
pe uşa cea strâmtă de alături să intri:
trecând pe sub cruce".
Şi'n clipa aceea, obrazul de mamă
cu taina iubirii
întâmpinîndu-l în uşe din rame cu viţe
de aur şi floare,
paznicul mieilor, din ochi întrebându-l
sever, o aude:
„Cu adevărat Îl iubeşti pe Blândul Stăpîn
al turmei de oi?"
Cu capul plecat şi grumazul supus
ascultării,
intrând în altar se pleacă păstorul
cătând în uimire

dumnezeiescul genunchi îndoit în adânc
de sure prăpăstii
al Celui ce-şi scoate din bezna genunii
pierdutele oi
şi sfios pe acesta cu dor Îl sărută:
dalbul prestol.
Aşa întâlnindu-se bunul păstor
cu Scumpul Stăpân,
oiţele toate, strânse în naos,
numărate în taină,
şi le ia lăcrămând pe toate în seamă,
îmbrăcându-se'n grabă
cu sfintele semne ale cereştii slujiri:
în sfinte odăjdii.
Şi inima lui, a păstorului bun,
minunat înfloreşte
primăveri fără număr în ochi care privesc
sfielnic prin ceriu.
Murmur sburdalnic din muntele tainei
fără de nume,
scoboară pe buze, cristalinul cascadei,
năvală de psalmi,
tăcuta cântare: „Bucura-se-va'n Domnul
sufletul meu,
că m-a'mbrăcat într-al bucuriei
fericit veşmînt
şi ca unui mire mi-a pus El şi mie
mândră coroană,
ca pe-o mireasă m-a'mpodobit
cu-aleasă podoabă"...
Unda vioaie, grăbită zburând
de pe-o stâncă pe alta,
murmurul tainic, cascada din munte
cu psalmul,
genunchiul de sărut înfocat se atinge
de sfinte'nţelesuri,

întărind legăminte sărutarea de foc
pe dalbul stihar
al neprihănirii, mânecuţele strâmte
ale slujirii,
epitrafirul şi brâul puterii cei mari
şi sfintei răspunderi,
felonul bogat în aur şi floare
al întregii sfinţenii.
De-acuma păstorul,
poartă în suflet tâlcuri preasfinte
de haruri;
rane fierbinţi, sângerînd, necuprinsa
iubire
a Celui cu fruntea'nspinată, cu talpa rănită
adânc,
cu inima scursă cu totul de sânge
şi plină
numai de voia prea bună şi scumpă
a Sfîntului Tată.
Îngereşte'mbrăcat, fericitul păstor,
în noua sa râvnă
a neprihănirii, ţinând el cu frică
pe îngeri de mână
încins cu putere, cu dorul ei sprinten,
cu sete, ca cerbul
cătând spre ale munţilor creste,
spre-adâncuri de văi
acum prea frumos cu perle de har
strălucindu-i în chip,
cu bobul de mir pe marginea bărbii
lucind,
către potecul slujirilor sfinte
lui date în seamă,
el pasul înainte, prea luminat
de bucurii ne'ncepute,
ca cela ce ştie o singură lege:

s'asculte.
Sluga smerită sfios se apropie
de masa cu Daruri.
Cea mai frumoasă prescură şi-alege
obraz de lumină,
care-l îndeamnă pe altele'nalte
ale gândului plaiuri:
În miezul prescurii, în bobul de ţarini
îşi vede credincioşii;
în cea mai frumoasă, albă prescură,
fierbinte
doreşte pecetea Blândului Miel
să se înscrie
peste al turmei truditului trup
adânc să se-apese.
Şi sfânta pecete, cu tăişul desprinsă
din miez,
ia drumul cel strâmt, al jertfirii şi al crucii,
calea spre ceriu, pârga nădejdii, că într'acolo
pârtia-i făcută,
iar bunul păstor când simte în mîini
fior de cuţit,
adâncindu-se'n miezul cel alb al prescurii
şi'nconjurând,
sub semnul supremei, prea sfintei doriri,
pecetea cu Mielul,
deodată, de un dor strein apucat
şi el se vrea
cu jertfă desprins de bunul obştesc
al vieţii,
pe Cel răstignit să-l ajungă, să vadă
unde se duce
şi cum este drumul pe care scumpe
oiţele, toate,
trebui-va în grabă, pe rând cîte una
şi el să le cheme.

Cînd se aşază ca mielul, cu blânde
picioare legate,
agneţul pe disc, cu miezul în sus,
să-l junghie'n cruce,
inima slugii s'aprinde'n rubinul
Scumpului Sânge;
vrerile sfinte în om înfloresc:
iubirea creştină,
corolă de floare pe altar însorit
sfântul fior
al întâlnirii cu mucenicii
din ceriu.
Iar cuiele aspre, izvoare deschid
valuri de sînge:
sfinte, pioase, şiroaie de gând.
Agneţul se întoarce,
Lumea de jos cu lumea de sus
se'mpreună,
crucea se'nalţă dar totodată
se'nfige'n pământ.
Mielul se stinge de sete pe lemn,
încet îşi dă duhul,
iar sluga sfinţită icoana aceasta
la inim'o pune.
Din nou, când se'nfige tăişul de suliţă
'n sfântul tipar,
potirul de aur pios sprijineşte
apa ce curse
cu ultimul sânge,
deplina dovadă că inima frântă
de marele dor,
îşi dăruise cu drag tot viul din ea,
pentru a noastră'nviere.
Inima slugii, văzându-le toate
palpită'n uimire:
"cu adevărat, Domnul meu scump

a murit pentru mine".
Şi'ndată pe discul acestei credinţe,
gingaş se'nscriu,
Tăiate din miezul albei prescuri,
frumoase miride,
alesul prinos al recunoştinţei
din cer şi din lume:
ierarhia cinstirii Celui ce'n slavă
cu sfinţi se'nconjoară.
Şi după ce'n josul icoanei Tulpinii
cu viţele sale,
cu multă sfială, la urmă de tot
s'a pus şi pe sine,
cu sfânta steluţă de aur curat
a scumpei nădejdi,
pecetluieşte pân' la o vreme
scumpa vedenie,
coperind-o cu drag, ştiind pentru cine
zestrea-şi găteşte.
Doxologia, cântarea cea mare,
acum izbucneşte.
Mulţumind tot norodul, nunta începe:
a odihnei din ceriu.
Iar crainicul Mirelui, cu cădelniţă'n mână,
cu jarul
din inima sa şi ruga din minte,
cu sfântă grăbire
el face cărare în minţi, printre gloate,
în inimi smerite,
fericitei zvoniri că la uşă stau gata,
din ceruri sosiţi,
Heruvimii mulţime şi Serafimii
cu bune vestiri:
că Cel aşteptat de doruri şi rugă,
îndată-i aici.
Dacă mi-aţi spune ce taină cunoaşte

privighetoarea din codru
întinerind primăveri cu cântul de vraje,
ce numai ea-l ştie,
atunci vă voi spune cât e de mare
taina în care
cete de îngeri, cereştii nuntaşi,
amuţesc de mirare:
cum inima noastră, de haruri atinsă,
desvăluie'n sine
secretele strune ale trăirii divine.

Noi ne legăm de acest lucru punându-l în legătură cu ce a recomandat Mântuitorul când a zis „privegheaţi şi vă rugaţi neîncetat, ca să nu cădeţi". Cu alte cuvinte, recomandându-ne taina rugăciunii inimii. Neîncetat observând că suntem vii, să ne dăm seama că viul acesta este de la Cel care locuieste în noi, drept înviere. Recunoscând minunea asta, inima se îndreaptă cu toată forţa simţirii ei către însăşi Taina Lui, de care îşi aduce aminte că locuieşte în noi şi, ca atare, i se adresează în modul cel mai firesc. Mă întâlnesc cu Hristos în propria mea inimă cum s-a întâlnit sutaşul cu Dumnezeu, direct, şi ştiindu-mă împărtăşit, aştept încrezător răspunsul, aştept, adică, să-mi întreţină viaţa, pentru a fi valabilă. Recunoscând că sunt viu când mă trezesc, îmi aduc aminte că viul acesta se datorează faptului că în el lucrează Hristos. Şi atunci, de îndată, mă adresez Lui, cu o negrăită mulţumire şi bucurie, din care răsar pe rând toate celelalte simţăminte.

Sfat dat unui tânăr

Sunteţi vii pentru că Eu sunt. Spun şi eu ca Mântuitorul, dacă nu aţi fi voi, prietenii mei, nu aş fi nici eu, căci eu sunt pentru voi. Când se aud în Evanghelie cuvintele Mântuitorului, nu am unde să-Mi plec capul, oamenii o iau cumva la un mod sentimental, „uite, săracul, nu are unde să-şi plece capul".

Când îi vine omului să-şi plece capul pe ceva? Când e odihnit, împăcat. Dacă din partea nimănui nu are o siguranţă de-a fi odihnit, nu se

poate odihni. Cum s-ar putea odihni Dumnezeu fără noi? Deci locul unde-mi pot pleca eu capul eşti tu. Dacă lipseşti, nu am unde să-mi plec capul. Dar nici tu nu poţi zice că eşti atâta vreme cât nu sunt Eu odihna ta. E lucrul fundamental pe care l-a enunţat Mîntuitorul : voi sunteţi, fiindcă sunt Eu. Dacă nu sunt Eu, nu sunteţi nici voi. Aşa cum nu se concepe ca Eu să nu fiu, tot aşa nu se concepe nici ca voi să nu fiţi.

Simţind Dumnezeu că tu îi eşti, are şi El mângâierea, ca să zicem aşa, de a afirma „sunt".

Desăvârşirea e siguranţa că nu te laşi până la plinirea măsurii lui Hristos

Dacă sunt, atunci eu sunt ce eşti tu. Aici e sfinţirea, sunt dăruit şi nu se mai discută, e o evidenţă. Dacă eşti, nu se concepe a nu fi şi eu, pentru că tu eşti pentru mine. Deci nu se concepe a nu fi eu din moment ce tu eşti pentru mine. „Asta-i filosofie", zic oamenii, însă nu e de loc aşa. În filozofie se manipulează păreri, vise, perspective. Dar aici este o urgenţă absolută de accepţiune : sunt pentru că Te trăiesc. Nu pot spune că sunt netrăindu-Te. Când vorbeşti la persoana a treia, spui „omul este, Hristos este". Deja e mai lejer. Însă când zici : sunt, te arde parcă la deget, te-ai aruncat în apă, simţi că se scufundă pământul cu tine. „Sunt pentru că eşti" este o evidenţă ce nu suferă decât perfecţiunea, siguranţa totală.

„Uitaţi-vă la Mine că sunt blând şi smerit cu inima". Ceea ce vede toată lumea la tine e faptul că te prezinţi blând şi smerit, dar mai în adânc eşti şi altfel, anume: în faţa a ceea ce ţi se propune, îţi păstrezi şi o rezervă a ta până te convingi tu personal. Fondul acesta de rezistenţă nepotrivită, nefirească faţă de ceea ce trebuie să fie, e cazul să-l prelucrăm în aşa fel încât să se încadreze integral personalitatea noastră în Hristos. Sau, altfel spus, pe El să-L încadrăm, să-i facem loc, nu să-L obligăm să-şi plece capul. Mă refer la fondul uman care este în aspectul din afară. Aspectul din afară corespunde în mare cu ceea ce vrea acel fond lăuntric, dar în fiece om este de lucrat asupra acestui punct de dârzenie cu care ţii morţiş la părerea ta, în ciuda bunăvoinţei cu care accepţi şi a cuminţeniei cu care primeşti totul din afară. Sunt dator să te avertizez, pentru a fi în cunoştinţă de cauză, că un fond anume se luptă

să țină totuși la „eu", la „ce cred eu", la „ce știu eu", ca în fiecare, aici de față, de altfel.

D. : Îmi dați un exemplu, vă rog.

Părintele Miron: Să zicem așa simplu, cu privire la întrebările pe care ți le pui : „aflându-mă pe calea aceasta, ce să fac, să merg la mănăstire sau la căsătorie, ca preot de parohie", iar legat de căsătorie, propunerile ce ți s-au făcut au întâlnit niște preferințe de-ale tale și nu ești dispus a renunța la ele. Fondul acela ce te ține într-o rezervă, ne lucrează pe fiecare și e bine să ne dăm seama. De ce permitem în noi omul care tot alege și căruia îi este teamă să nu-și deranjeze propria voie? Tu ai vrea să nu-L contrazici pe Dumnezeu, dar nici pe tine. „Și de mine îmi pare rău să mă contrazic". Există aici o oscilație : de cine îți pare rău mai mult? Trebuie ajuns la a nu-ți părea rău de tine. Numai când nu Îl contrazici pe Dumnezeu te afirmi pe tine. Tu numai în Dumnezeu ești afirmat. Ție îți dăunezi cînd nu-L accepți pe Hristos fără condiții. Tu singur îți refuzi inconștient ceea ce ți-ar fi de trebuință.

Dacă te înveți să nu-L refuzi, ajungi să-ți faci adevărata voie, care numai a lui Dumnezeu trebuie să fie. Atunci ești om, în măsura-n care faci voia Lui. Ce fac eu? Prefer asta și asta, alegi mereu și rămâi în rezervă spunându-ți „să mă mai gândesc". În felul acesta te poți ușor încurca, încât nu vei ajunge niciodată acolo unde vrei, pentru că dacă nu poți primi mai dintr-odată părerea lui Dumnezeu, te prezinți pur și simplu ca dușman al propriei tale personalități.

„Nu-mi place de cutare, nu știu cînd se va ivi vreo persoană care să se potrivească cu mine". Vrei s-o iei de-a gata? Este o eroare. Vrei să primești de-a gata ce este folositor pentru tine, or, după părerea lui Dumnezeu, nu-i așa. Ceea ce este folositor pentru tine iei din voia lui Dumnezeu pe care ți-o aplici. Trebuie să-ți aplici ție voia lui Dumnezeu ca să știi să alegi fără condiții. Ceea ce simți direct din partea lui Dumnezeu este mai urgent. Pe tine te interesează să fie totul favorabil misiunii ce ți-ai însușit-o. Îți iei lucruri utile pe drum. Aici e ceva care sună cam așa : dacă îți formezi direct, simplu, personalitatea după Hristos, vei ști alege fără greșeală.

D. : Tocmai aici mi-e greu. Există mai multe variante.

Părintele Miron: Cine e acela care nu-şi vrea binele, care să nu dorească un om spre ajutorul său? Însă atâta vreme cît nu ţi-ai conturat personalitatea în conformitate cu ceea ce ai aflat până acum despre Hristos, nu vei putea alege. Îţi iei ce-ţi convine, dovedind că ţii mai mult la tine decît la ceea ce ar cere Mîntuitorul de la tine.

D. : Da, e adevărat. Aştepţi ca celălalt să îţi umple golurile. Dumneavoastră vedeţi altfel lucrurile. Noi suntem în formare. Luarea deciziei cu Hristos e încă departe de mine. Acea trăire de care aţi pomenit este o muncă grea, cu tine însuţi.

Părintele Miron : Greutatea este că marile lucruri ce se aşteaptă să le realizezi, şi pe care şi tu vrei să le realizezi, sunt aşa de mari încât trebuie să fii perfect format pentru a le aborda cu succes. Lumea, aşa cum este ea, trăieşte pe compromisuri. Lesne cazi în accepţiunea compromisului şi ai pierdut în felul acesta teren. Undeva, ne aşteaptă pe fiecare sudorile de sânge ale deciziei supreme : ce fac? Cu cine sunt eu cu adevărat? Cu voia Lui sau cu a mea? Ne aşteaptă un fel de Grădina Ghetsimani în ce priveşte frămîntul acela cu sudori de sînge în a putea lua marea decizie : fie voia Ta! Să fii disponibil în a te sfinţi pe tine ca să faci voia lui Dumnezeu. Mă sfinţesc în voia Ta, Părinte. Această decizie, „fie voia Ta", trebuie luată la începutul umblării noastre. Mă văd obligat a atrage atenţia asupra integralei accepţiuni a lui „fie mie voia Ta, Doamne!"

Să nu te surprindă numai în momentele critice. Fiindcă momentele critice sunt în toate clipele vieţii tale. În teologie este cazul să-ţi dai seama unde trebuie să ajungi ca să poţi da pasul. Şi pentru asta e necesar a înţelege să avem în vedere numai „fie mie voia Ta". Lucrul acesta îl poţi arăta doar după o experienţă îndelungată, pentru a ţi mai altfel ca la început, cînd o spuneai ca pe-o lecţie de religie, din cele ce-ai citit. Trebuie ca din ceea ce trăieşti să le citeşti. Cu voia lui Dumnezeu în inima ta, cauţi pe cineva să te ajute a face voia lui Dumnezeu? Pentru asta nu-i necesar să-ţi alegi partener, deoarece tu împreună cu el cu tot îţi însuşeşti voia lui Dumnezeu. Partenerul te ajută sau nu, asta nu se ştie, pentru că nu poţi fi sigur dacă el are o bază de dorinţă atât de

profundă în a-L urma pe Dumnezeu. Nu ştii ce-i trece prin cap după ce se angajează alături de tine. Garanţia trebuie s-o ai în tine, fiindcă te-ai sfinţit ca preot pentru misiunea asta. Mă sfinţesc pe Mine însumi ca şi ei să ia de la Mine sfinţenia. Să fie deci şi ei sfinţiţi. Cum accept Eu voia Ta, Părinte, aşa să accepte şi ei. De asta să fii sigur şi atunci iei pe oricine lângă tine.

Oricum, pe terenul activităţii tale, vei fi dator să te predai tuturor, să-l iubeşti şi pe cel pe care nu-l iubeşte nimeni. Dacă oricum va trebui s-o faci asta, întâi şi-ntâi o faci iubind-o şi preţuind-o pe soţia ta. Tu garantezi, nu soţia, dacă ea te poate ajuta sau nu. Ea te ajută numai în măsura în care o ajuţi tu. Numai dacă o iei cu Hristos, Fiindcă aşa va căpăta încredere în tine şi în felul cum şi de unde o iei cu dragostea lui Hristos. În modul acesta, dacă e ceva de capul ei, va colabora cu tine.

Le-am spus, Părinte, toate acestea, ca să te cunoască pe Tine drept viaţă şi pentru ca s-o aibă, să dobândească iubirea cu care Tu mă iubeşti pe Mine, Eu voi fi în ei. Ceea ce s-a înţeles cu Tatăl pentru noi, El spune că începe a face. „Eu în ei". Dacă El începe în noi, nu se poate concepe amânarea clipei de punere în aplicare. Permanent să avem îngrijorarea că amânând, ne aflăm în pericolul de-a ne desfiinţa.

Socotesc că e minunat faptul că, dacă ne înţelegem asupra unui lucru, a unei probleme, luându-l ca pe o poruncă de la Dumnezeu, vom fi unul cu altul, conştienţi şi gata a pune în aplicare fără nici o ezitare ceea ce am înţeles. Bucuria mea ascunsă este că vă am pe voi, ca pe unii ce mi-aţi prins taina care mă preocupă şi care de altfel ne-a şi făcut să ne împrietenim. Şi atunci vă las în urma mea să faceţi minuni de frumos ale trăirii. Aveţi mari şanse de reuşită, fiindcă eu m-am luptat de unul singur. Sunt aşa fericit că cei ce mă ascultaţi acum, o faceţi transformându-vă în atenţie pe care v-o însuşiţi să fie ca a Lui. Ce fac Eu, faceţi şi voi, căci Eu mă fac lucrare în voi, ochiul vostru, mintea voastră, aşa Îl auzim pe Mântuitorul asigurându-ne. Când va sosi momentul să ne despărţim unii de alţii, cei ce rămân, în mod sigur vor strânge rândurile şi vor duce mai departe misiunea, lăsând-o cumva altora, pentru a nu se alege nimica de o descoperire atât de scumpă ca aceasta, făcută împreună.

Ieri, mergeam aşa, în tăcere în maşină, în drum spre Sibiu, cu gîndurile noastre şi îmi venea să spun că sunt aşa de odihnit că ştii unde ai de mers şi mai ştii că eu mă las dus de tine, în modul cel mai calm, fiind

sigur de tine şi tu de mine, că nu mergem pe două căi, ci pe aceeaşi cale. Şi de aceea, ce să mai fi rostit? Dacă doi ne înţelegem să mergem pe un drum bun, El este cu noi. Ştiind că tu ştii asta, nu mai aveam nimic de-a mai grăi, doar să ne oprim cu discuţia din loc în loc, pentru a sărbători oarecum aşa cum o facem la Liturghie chemându-L pe Mîntuitorul, recunoscători că a făcut din noi o familie de prieteni bucuroşi că ne avem cum ne avem.

Am convingerea nestrămutată că putem urmări dobândirea vigilenţei de-a nu scăpa din vedere, nici o clipă, Taina în care ne aflăm vii. Mă copleşeşte această realitate, aceea că sunt atât de departe de a merita atenţia voastră, dar pe da altă parte sunt bucuros de a vă putea vedea inimile puse în mişcare la porunca Mîntuitorului, a dragostei Sale. Şi când vă văd mişcaţi de această poruncă, nu-mi mai trebuie nimic, ci ca vameşul de la uşa bisericii, zic: „nu sunt vrednic de această fericită situaţie de a mă înţelege cu voi. Să mă pot eu înţelege aşa cum ne înţelegem şi să accept minunea asta". Dacă în numele Lui ne înţelegem, El ne ia în primire şi noi cu dragoste ne lăsăm a fi organe ale funcţionalităţii dragostei Sale. Altfel cum puteţi voi tăcea şi face toată mişcarea ce-o faceţi, de-a veni neabătut, duminică de duminică, împărtăşindu-vă plini de responsabilitate şi bucurie?

Văd cît de sincer se face această mişcare, exponent al voii Celui mai presus de noi. Şi atunci, chiar dacă aş încerca să mă revanşez, eu nu am posibilitatea asta pe măsura compensării de care ar fi nevoie la ceea ce faceţi voi, faţă de reala voastră bunăvoinţă de a face tot ce ştiţi că e bine. În faţa acestui spectacol dumnezeiesc, nu pot spune decât „fie voia Ta". Oare cum îşi va fi încheiat Mîntuitorul socotelile în ceasul Lui de pe urmă, punându-Se în locul nostru? Cu ce precizie, cu ce duh, cu ce taină îşi făcea El socoteala cu Dumnezeu, referitor la noi? Îi raporta lui Dumnezeu precizia, în rugăciunea de la Cina cea de Taină, cu care I-a urmat voia şi bucuria de a vedea real posibilitatea celor care au băgat de seamă ce anume a voit El. Ei au ascultat, Părinte şi aşa cum mă sfinţesc Eu, se sfinţesc şi ei, pentru ca acolo unde voi fi Eu, să fie şi ei.

Pe baza acestei precizări, oricare dintre noi dacă ar dispărea, ştiu că despărţindu-ne nu trădează nici unul şi pot muri liniştit. Pe toţi i-am păzit, Părinte, în afară de Iuda, fiul pierzării. Deci, se ducea odihnit că

nu a lăsat nici o fereastră prin care cineva să fie expus pierzării. Nu a lăsat nimic nesigur, ci totul garantat pentru a aduce la viață.

Altfel, dați-vă seama ce absurd ar fi să ne mișcăm și să nu se aleagă nimic de această precizie pe care trebuie s-o învățăm. Ne obligă pe toți, și pe cei ce poartă răspunderea și pe cei purtați de ea, să nu scăpăm ceva din vedere. Să nu lăsăm vreo spărtură pe unde s-ar putea cădea în eroare. De aceea hotărârea de a duce mai departe ceea ce a spus El că a adus e porunca cea mai mare. Să nu ne permitem compromisuri! Trebuie să înființăm acest postulat de a nu ne mulțumi cu compromisuri.

„Nu ne duce pe noi în ispită". Teribil de mare și frumoasă e această rugăciune „Tatăl nostru", ca un aparat atotcuprinzător de taine. Tot felul de operații se pot face cu aparatul duhului acestei rugăciuni. Fie stăpînirea Ta între oameni, adică așa cum e cugetul Tău, să fie și al meu. Precizia cu care, plin de dragsote, împlinești Tu toate, cu aceeași precizie să le împlinesc și eu, altfel nu se concepe viața. Pâinea noastră cea de toate zilele, adică hrănirea cu această precizie îmi este cu adevărat hrană și să nu cad în ispita de a lăsa afară din această dumnezeiască icoană a chipului pe care Mântuitorul așteaptă de la noi să-l punem în cadru pentru a se putea vedea asemănarea mea cu El. Și ne izbăvește de cel rău. „Cel rău" care rămâne o taină mare, în fața căreia stăm încremeniți de spaimă, „nu cumva cel rău sunt chiar eu, cel de care trebuie să mă tem? Mântuiește-mă de mine, care eventual nu am realizat ceea ce este în elementul meu de a realiza".

Îndrăznesc să spun că nu putem pătrunde taina vrăjmașului altfel decât fiind asigurat că eu îmi sunt mie însumi dușman. „Dușmanii omului sunt casnicii lui". Ferește-mă Doamne, să nu cad în compromisul în care cel ce mă trage sunt chiar eu. Ferește-mă de mine, cel ce nu sunt ceea ce ești Tu. Și iartă-mă după cum iert și eu. Fie-ți milă de această fragilitate, fiindcă ușor cad în a lua eu decizii în locul Tău. Ceea ce nu ierți Tu, nu iert nici eu. Nu mă iert, nu mă suport a fi altfel decât ești Tu. Iar ceea ce ierți Tu, iert și eu.

Toată teologia e cuprinsă în această rugăciune rostită de Mîntuitorul din punctul nostru de vedere. Numai acesta ar trebui să fie punctul nostru de vedere. În rugăciunea de la Cina cea de Taină, s-a adresat Tatălui din punctul Său de vedere. Cele rostite în rugăciunea „Tatăl nostru", Mântuitorul le zice împreună cu noi. Iar în cealaltă de la Cina cea de

Taină, noi cu El. Să fie sfinţiţi ca Noi, Părinte. Cei ce mă ascultă să fie ceea ce sunt Eu. Şi atunci să nu ţinem, oare, cont de : privegheaţi şi vă rugaţi necontenit, ca să nu cădeţi în ispită? Atât de uşor adorm oamenii. Nu mă refer la somnul fizic.

De câte ori ne despărţim, plec cu nădejdea că nu se strică ceea ce împreună am pus la cale şi la rândul meu, la fel am grijă să nu stric, ci să respectăm cele puse la punct o dată pentru totdeauna.

Vi se pare că vorbesc la obiect? Nu cumva să existe vreo lacună şi să n-o rezolvăm. Oamenii, repede fac observaţia, „nu este la obiect". Într-adevăr e o noblețe a-ţi da seama că eşti sau nu eşti la obiect. Eu caut mereu să fiu la obiect pentru că asta am învăţat o viaţă, să fiu mereu atent la problema Mântuitorului, cu toate că mă repet. Însă aceste repetări îşi au taina lor în tendinţa mea de-a nu mă depărta de ţintă, de obiect.

Cât suntem de mărunţi, dar fie voia Ta. „Defilează" Mântuitorul cu cine poate, în momentul acesta cu noi, de exemplu. Şi ştiind lucrul acesta, toate puterile să ni le punem la bătaie pentru a nu compromite vedrea de ansamblu a celor înţelese. Să nu compromitem „defilarea" Lui. Într-o defilare se afirmă punctul de vedere comun spre o ţintă mare. Voinţa componenţilor grupului conţine un ce anume din valoarea totală a marii opere pentru care păşesc, aşa cum aleargă Păstorul după oaia pierdută, valoarea ei fiind egală cu a celorlalte nouăzeci şi nouă. Domnul Hristos defilează cu noi. Să luăm în primire această situaţie şi să punem în valoare tot ce ştim, nescuzându-ne că suntem mici şi fără însemnătate.

Nu cu cei de valoare a început Mântuitorul misiunea, ci cu noi cei slabi. I-a luat aşa, parcă la întâmplare. Ştii, mă uit în biserică şi când îi văd pe toţi strânşi acolo, aşteptând a se spovedi şi împărtăşi, îmi pare că totuşi mişcă ceva, cumva, înspre a deveni Biserica ceea ce trebuie ea să fie, o flacără. Să ardă focul ce l-a adus Mântuitorul şi pe care îl aprinde la Sfînta Liturghie. Foc am adus din cer şi cum aş vrea să ardă! O Liturghie trebuie să-şi atingă scopul de a-i prinde pe toţi în Trupul lui Hristos, şi pe cei ce ştiu şi pe cei ce nu ştiu, pentru ca mai departe să ştie fiecare ce are de făcut. Tot ce ştiu să pot face pentru a realiza scopul Sfintei Liturghii şi să fie valabilă lucrarea pe tot parcursul vieţii. În câte curse de înşelăciune se poate aluneca! „Zilele sunt rele", fiecare zi are greutatea şi nedesluşirile ei. De aceea să fim atenţi şi să nu cădem. La întrebarea : de ce nu L-aţi prins?, cei trimişi să-L iscodească pe Mîntuitorul, au răspuns

Părintele Miron operează în noi, discret, cu o teologie a delicateței, o deschidere de orizont. Nu poți dobândi condiția veacului viitor fără ca acesta să te preocupe încă de pe acum: Nu poți să crești dacă nu te hrănești. Realitatea este profundă, nu merită să o atingi doar cu suprafața superficială a preocupărilor tale, nu este productiv în plan existențial să nu o întâmpini cu resursele tale adânci, care se cer eliberate din amorțire și puse în lucrare. Fără Duhul Sfânt nu știm cine suntem în realitate. Întru El se face întâlnirea cu adâncul din noi. De aceea avem nevoie să trăim o viață în Duh, adică o viață duh-ovnicească, iar spre această descoperire ne ajută pătrunderea și tâlcuirea de sensuri teologice de către părintele, adevărată hrană, care să ne stimuleze convertirea modului de funcționare a minții noastre înspre trăirea unei intimități cu dorirea și gândirea lui Dumnezeu pentru noi.

Rândurile acestor volume s-ar fi putut pierde, omenește vorbind, dacă nu ar fi existat o râvnă în Hristos trăită pe o perioadă îndelungată, de zeci de ani, în a le memora sau înregistra. Laura Vasiu, a cărei dăruire discretă se împlinește acum, ne-a stârnit și pe noi să o facem, prin îndemnul de a îi continua inițiativa. Faptul că vedem aceste încredințări de taină publicate ne uimește și ne face recunoscători pentru posibilitatea de a contribui la frumusețea vieții Bisericii cu o atât de vie și de adâncă mărturie.

Pr. Răzvan Andrei Ionescu

ISBN 978-2-38330-070-0